

P L A T O N I S
O P E R A.

J. H.

ΠΛΑΤΩΝ

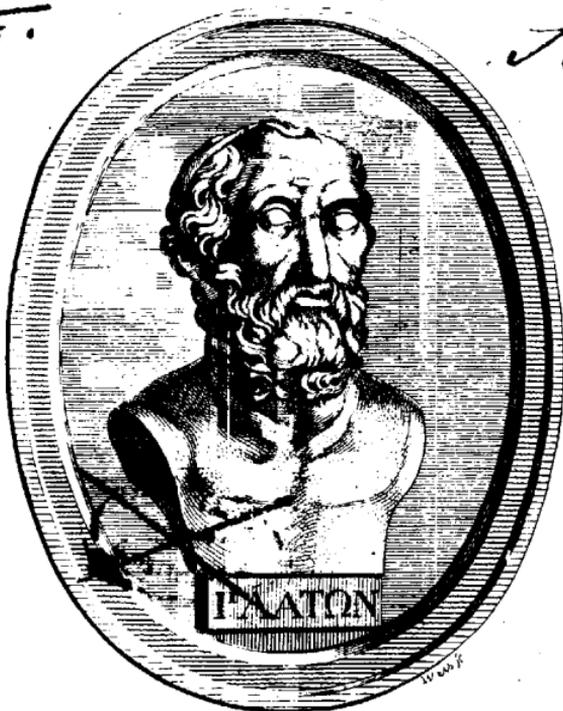
PLATONIS PHILOSOPHI
QUAE EXSTANT

GRAECE AD EDITIONEM HENRICI STEPHANI
ACCURATE EXPRESSA

CUM MARSILII FICINI INTERPRETATIONE

PRAEMITTITUR L. III LAERTII DE VITA
ET DOGM. PLAT. CUM NOTITIA LITERARIA

ACCEDIT VARIETAS LECTIONIS

STUDIIS SOCIETATIS BIPONTINAE

BIPONTI
EX TYPOGRAPHIA SOCIETATIS
C1010CCLXXXI

[Handwritten scribble]

[Handwritten scribble]

4042

92.404

□

I N D E X

EORUM QUI NOMINA APUD NOS PROFESSI SUNT

Principum S. R. I.

Seren. Princeps *Ernestus*, Dux Saxonum Gothanus.

Seren. Princeps *Augustus*, Princeps Saxo Gothanus.

Bibliothecarum principalium & publicarum

Bibliotheca Archipalatina *Mannhemensis*.

Bibliotheca Ducalis *Gothana*.

Bibliotheca philosophica *Aldorfina*.

Bibliotheca Gymnasii *Oeringensis*.

Ceterorum humanitatis Patronorum & Studioforum

A.

— *Alberti*, Stud. Phil. in
Acad. Argentor.

— *Aldorfer*, Professor
Gymn. Scaphuf. 4 Ex.

Io. Iac. *Aldorfer*, Pastor eccl.
in Buch prope Scaphufium.

Plat. Op. Vol. I.

Ioan. Henr. *Andreae*, Rector
Gymn. Heidelbergensis.

— *Auffschlaeger*, Stud.
Philof. in Acad. Argentor.

— *Augustin*, Pastor eccl.
S. Nicolai Berolin.

C. G. *Ausfeld*, Pastor eccl.
Langofaliffensis. 2 Ex.

B.

Frid. Gottl. *Barth*, Collega III
scholæ principalis Portensis
in Thuringia.

——— *Barthel*, Stud. Theol.
Argentor.

——— *Bartholdi*, Negotiator
Weisenburgi ad Rhenum.

——— *Bayer*, Conf. eccl. &
Pastor eccl. Ref. Alceiae.

Car. Lud. Frid. *Bauer*, Mode-
rator studiorum Ser. Princi-
pis Hohenloici Ingelfingen-
sis filiarum.

——— *Beck*, Stud. Phil. Ar-
gentor.

Th. Chr. *Becker*, Tabularii
Ser. Landgr. Hassiae prae-
fectus Castellis.

Ioan. Laur. *Benzler*, celsissimi
Comitis Lippiensis a secre-
tis expeditionum Lemgo-
viae.

——— *Benzler*, Rect. Gymn.
Herfordiensis.

C. I. *Besenbeck*, SS. DD. C.
Erlangae.

——— *Beyer*, AA. Mag. in
Acad. Erlang. 4. Ex.

I. B. *Beyhl*, SS. Th. C. Er-
langae.

——— *Biedermann*, Philos.
Mag. & Conr. scholæ Ma-
rienberg.

——— *Bielitz*, Philos. Mag.
& Pastor Hennersdorfii in
Ducatu Crossen.

——— *Bierle*, Stud. Theol.
Argentor.

Io. Laur. *Bleffig*, Professor Ar-
gentor.

——— *Bockh*, Diacon. Nord-
ling. 4. Ex.

——— *Boekel*, Stud. Theol.
Argentor.

——— *Boesamle*, Stud. Theol.
Argentor.

Henr. Chr. *Boie*, Praefectus
Ditmarssiae Australis, di-
tionis Danico - Holfaticae,
in Meldorf.

——— *Bolli*, Bibliopega Ba-
sil. 10. Ex.

——— *Branka*, Archiater
Ser. Elect. Palat. Boici, Mo-
nachii.

Io. Frid. *le Bret*, Consil. con-
sist. eccl. & Prof. histor. Stut-
gardiae.

Io. Valent. *Briegleb*, Prof. Co-
bungenfis.

——— *Brion*, Stud. Phil. Ar-
gentor.

——— *Buchholz*, Med. D.
Weisenburg. ad Rhenum.

Goth. Ehrenr. *Buerger*, Phil.
Mag. Dresdae.

Ant. Frid. *Buesching*, Consil.
eccl. & Director. Gymn.
Ev. Luth. Berolin.

C.

M. de *Cameli*, Director paed-
agogii nobilium, Salisburgi.

——— *Carl*, Phil. Mag. &
ecclesiastes Argentor.

Io. Iac. *Carl* & Io. Chr. *Her-
mann*, Bibliopolae Francof.
ad Moen.

Lud. *Carpov*, Prof. Math. & Physices in Acad. equestri Revaliensi, & Ephorus a-kunorum nobilium Esthoniae.

Georg. Phil. *Crollius*, humanitatis studiosus Bipont.

— *Cunradi*, Praec. in Schola prov. monasterii Bergensis.

D.

— *Dahler*, Theol. Stud. Argentor.

— *Damm*, Stud. Iur. Tubingae.

— *Dauzer*, Prof. & Director scholarum Monachii. 2 Ex.

— *Degen*, Phil. Mag. Onoldi.

— a *Delling*, Monachii. 3 Ex.

Car. Phil. *Dietz*, Med. D. & Prof. Tubing.

— *Dillenius*, Phil. Mag. et primarius praeceptor scholae Tubing.

— *Dirlamb*, Ephorus filiorum generosissimi Baronis de Reitwiz in monasterio Bergensi.

— *Ditmar* Prof. Berolin. Ioan. Christoph. *Doederlein*, Theol. D. & Prof. Altdorf.

I. G. *Dorfmueller*, SS. Theol. C. Erlangae.

— *Drechsler*, Cand. Minist. Norimberg.

— *Druck*, Prof. Stutgardiae. 2 Ex.

E.

Franc. Car. *Eggel*, Rector & Scholarcha Gymn. ill. Oeringae.

— *Ensfelder*, Theolog. Stud. Argentor.

Illustrissimus Comes Franciscus ab *Enzenburg*, dynasta in Singen & Magdberg &c. Caes. Mai. Cubicularius nobilis, & a conf. gubernandi Principatus Tirol. Oeniponti.

— *Erhard*, Phil. Mag. Dresdae.

— *Eydam*, LL. human. studiosus Gothae.

Abrah. *Exter*, Pastor Ref. in Winden, dit. Bipont.

F.

Io. Georg. *Faber*, Pastor eccl. Ref. Hornbac. in Ducatu Bipont.

— *Feilgenhauer*, Diaconus eccl. Fridericostadii, quod pars est urbis regiae Berolin.

— *Ferber*, Consul Zwickaviensis.

Chr. Gottlob *Foehrl*, Advocatus Budiss. in Lusatia sup.

— *Baro de Franckenberg*, reipubl. gerendae administrator Ser. Ducis Saxo Gothani.

Henr. Aug. *Francke*, Gymn. ill. Erphordini Director, & Philos. Prof.

Iust. Frid. *Froriep*, D. & Prof.

Theol. ac Linguar. Or. Erphordiae.
—— *Fritz*, Stud. Theolog. Argentor.
—— *Fronmueller*, Pastor eccl. in Fuerth.
—— de *Fuehrer*, ab Haimendorf, Norimberg.
G. L. *Fuerst*, Theol. Stud. Erlangae.

G.

—— *Gambs*, Stud. Theol. Argentor.
—— *Ganzer*, Lit. Stud. Norimbergae.
Chr. Sam. *Gehe*, D. Iuris Dresdae.
Io. Godfr. *Geisler*, Rector scholae principalis Portensis in Thuringia.
—— *Geisler*, Stud. Iuris.
—— *Gellenius*, Praetor Dresdensis.
—— *Gerhard*, Stud. Theol. Argentor.
Franc. de Paula *Gerhardinger*, Theol. D. & Prof. Rector scholarum Palatinatus superioris, Ambergae. 6. Ex.
—— *Gernler*, Pastor eccl. Ref. in Wolfsheim, Argentorati.
—— *Gerold*, Diaconus ecclesiae Raboldivillanae in Alsatia.
—— *Gess*, Phil. Mag. Repetitor & Vicarius Min. V. D. Stutgardiae.
—— *Geyler*, Stud. Theol. Argentor.

—— a *Ghelen*, Bibliopola Caesareus Viennae. 6. Ex.
Frid. Guilielm. *Gleim*, Canonicus Halberstadt.
Leopold. Frid. Günther *Goeckingk*, Director Cancellariae Hohnsteinensis, Ellrichii.
—— *Goeriz*, Phil. Mag. Tubingae.
—— *Goetz*, Candid. Norimbergae.
Io. Iac. *Griesbach*, Theol. D. & Prof. Ienae.
Phil. *Grimm*, AA. Mag. Rector Gymn. Annaebergensis.
—— *Guggenberger*, Stutgardiensis, Alumnus Ducalis.
Io. *Gurlitt*, Professor Philos. in Schola provinc. monasterii Bergensis. 6. Ex.

H.

—— *Hafner*, Pastor eccl. Gall. Argentor.
Christ. Aug. *Hankel*, Seren. Princ. Schwarzburg. Rudelstadt, a consiliis aul. & eccl.
Gottl. Christoph. *Harles*, Consil. aulicus Marchionis Brandenburg. Phil. D. & Prof. in Acad. Erlangensi.
—— *Harlieb*, Ecclesiastes Norimberg.
—— *Hartlieb*, Diaconus ibidem.
Car. Baro ab *Hartmann*, Consil. intimus Principis Electoris Palatin. Neoburgi ad Danubiun.

Chr. Godofr. *Haubold*, AA.
LL. Mag. Lipsiae.

——— *Heckmann*, Confiliar-
ius Camerae Episc. Mona-
ster. 2 *Ex.*

Dominicus *Heddaeus*, D. &
Prof. Theol. ac Consil. eccl.
Heidelbergae.

——— *Hehl*, Stud. Iur. Tu-
bingae.

——— *Heisch*, Stud. Theol.
Argentor.

Chr. Gottf. *Hellfeld*, Alum-
nus scholae Langofaliff.

——— *Hennemann*, AA. LL.
Magister & Bibliothecarius
Zwickav.

——— *Herdegen*, Stud. Med.
Altdorfii.

——— *Heres*, , Conrector
Gymn. Duerckhemensis in
principatu Liningensi.

——— *Hermann*, D. & Prof.
Medic. Argentor.

I. Lud. *Herrenschneider*, Stud.
Iur. Argentor.

Simon *Herrenschneider*, Stud.
Theol. ibidem.

——— *Herrenschneider*, Stud.
Philos. ibidem.

Chr. Gottl. *Heyne*, Consil.
aul. Regius, & Prof. Goet-
ting.

Chr. Car. Laur. *Hirschfeld*,
Regis Danorum a consiliis
iustitiae, Philos. & elegg.
litt. Prof. in Acad. Kilo-
niensi. 4 *Ex.*

I. H. *Hochstetter*, D. & Prof.
Stuttgartiae.

——— *Hoellbeck*, Stud. Theo-

logiae, Argentorati.

H. A. L. *Hollard*, Pastor Ref.
eccl. Gallicae Erlangae.

Beni. *Holzapsel*, Negotiator
Dresdensis.

Hopffenstock, Phil. Mag. Tu-
bing.

Bernh. Frid. *Hummel*, Rector
scholae oppidanae Altdorf-
nae.

I.

——— *Jacobs*, hum. lit. Stu-
diosus Gothae.

Wolfg. *Jaeger*, Prof. Phil. ex-
traord. Altdorf.

——— *Jais*, Professor Salis-
burg.

——— *Jogle*, Stud. Theol. Ar-
gentor.

I. S. *Ith*, Prof. Bernae.

I. Henr. *Iung*, Prof. Scient.
Camer. Caesareo Lutren-
sis.

——— *Iung*, Pastor in agro
Norimbergensi.

K.

Max. Car. Frid. *Kaerner*, Cor-
rector dioeceseos Hombur-
gensis in Westrasia, dit. Bi-
pont.

——— *Kaiser*, Eimbecca. 4
Ex.

Frid. Salom. *Kaltwasser*, Prof.
Gothanus.

——— *Kaltwasser*, SS. Mi-
nist. Candid.

——— *Kammerhofer*, Profess.
Salisburg.

Franc. Phil. *Karth*, Argentor.

- *Kell* AA. LL. Mag.
 & Pastor Dresdae.
 Henr. Lud. *Kelleri*, Affectoris
 Conf. supr. Ref. & Pastoris
 Bip. prid. Kal. Jul. 1781 de-
 functi, filius heres biblioth.
 I. C. *Kern*, Bibliopega Eßlin-
 genfis.
- *Kerstner*, Candid. No-
 rimberg.
- *Kiefer*, Stud. Theol.
 Argentor.
- *Kiefsling*, AA. LL.
 Mag. & Rector scholae
 Pulsn.
- *Klee*, Stud. Phil. Ar-
 gentor.
- Raph. *Kleinsorg*, Prof. Salis-
 burg. 3 *Ex.*
- Io. Frid. *Kleuker*, Rector Gymn.
 Osnabrug. 7 *Ex.*
- Ioan. Damasc. *Klevenmayrn*,
 Conf. eccl. & Prof. Salzburg.
- I. A. F. *Knorr*, Alumnus scho-
 lae Langofaliff.
- *Koch*, Ecclesiastes S.
 Georgii Berolin.
- *Koch*, LL. Stud. Er-
 phordiae.
- C. F. *Kohlrausch*, Conrector
 Hanoverae.
- *Kramer*, Secretarius bi-
 bliothecae Monachienfis.
- *Kraus*, Lic. Iur. Ar-
 gentor.
- *Kreuscher*, Stud. Theo-
 log. Argentor.
- Car. Gottlob *Kuehn*, AA. LL.
 Mag. Lipf.
- *Kuefs*, Stud. Theol.
 Argentor.
- L.
- Ern. Andr. *Lamey*, Mannhe-
 menfis AA. LL. Stud. Bi-
 ponti.
- Laur. Io. Iac. *Lang*, Confil.
 Confilt. eccl. ac Prof. LL.
 Orient. et litt. eleg. in Gymn.
 ill. Baruthino.
- *Laroche*, V. D. M.
 Vicarius apud Reform. Ar-
 gentor.
- Io. Georg. *Lederer*, Rector No-
 rimberg.
- *Lehmann*, Zittaviae.
- A. W. *Leifching*; Alumnus
 scholae Langofaliffenfis.
- *Lemp*, Philof. Mag. Tu-
 bingae.
- *Lentz*, Stud. Philof.
 Argentor.
- *Leypold*, Philof. Mag.
 & Praec. Gymn. Argentor.
- *Lichtenberg*, supremæ
 curiae appellationum Confi-
 liarius Darmftadii.
- I. F. *Liebetau*, bonarum ar-
 tium magifter, in schola,
 quae dicitur, Negotiatorum,
 Erphordiae.
- Christoph. Ern. Theoph. *Linck*,
 Theol. Stud. Altdorfii.
- Chr. Car. *Linck*, I. V. Stud.
 ibidem.
- Io. Wolfg. Conr. *Lincke*, Pa-
 stor eccl. in Langen-Rei-
 chenbach.
- Io. Casp. de *Lippert*, Confil.
 regim. Bav. super. Monachii,
- I. B. *Lippert*, Syndiaconus &
 Conrector scholae Erlang.
- *Loefeke*, legionis Frū-

derici Principis Boruff, a concionibus sacris, Berol.
 ——— *Lomatzsch*, AA. LL. Mag. & Conrektor scholae Pirnenfis in Marchionatu Misnensi.
 Godofr. *Lorch*, Pastor Ref. eccl. Steinfelz & Rott, dit. Bipont.
 Io. Frid. *Lorenz*, Rector Scholae prov. monasterii Bergensis.
 Io. Christ. *Loffius*, Prof. Theol. & Phil. Erphordiae.
 I. G. *Lucius*, Ordinum Belgii foederati ablegatus ad res in circulis Rhenanis & Episcopat. Monaster. gerendas, Moguntiae.
 ——— *Luedemann*, a consiliis rei militaris Regis Poruff. Coeslini in Pomerania.

M.

——— *Maier*, AA. LL. Mag. & Praec. Gymn. Stutgard.
 ——— *Mannes*, Pastor Casfellanus.
 M. *Marchall*, Ephorus filiorum ill. Comitum de Kuenburg, Salisburgi.
 Comes *de Marschall Vezet*, Praefes honorario cudone insignis, in curia suprema Ventionensi.
 ——— *de Marschall Audeux*, Praefectus centuriae militum tormentariae, Argenton.
 ——— *Marx*, AA. LL. Mag. Argenton.
 I. *Maurer*, SS. DD. C. Erlang.

I. A. *Mayer*, Theol. C. Erlangae.
 ——— *Megenhardt*, Studios. Phil. Tubing.
 Iust. Conr. *Mensching*, Rector Gymn. Lemgovienfis.
 Io. Henr. *Merck*, Landgravii Hasso Darmstadini a consiliis rei militaris, Darmstadii.
 ——— *Merkel*, Stud. Theol. Altdorf.
 ——— *Messerer*, a consiliis legationum Principis Nassovio Saraep. & Praec. Principis heredis.
 ——— *Messner*, Pastor eccl. Ref. Dresdensis.
 Melch. *Meyer*, Pastor Ref. Argenton.
 ——— *Michelsen*, Prof. Gymn. Colon. Berolini.
 I. F. *Moegelin*, Theol. Stud. Erlang.
 ——— *Molitor*, Prof. Moguntiae.
 Io. Georg. *Muechler*, Prof. Berolini.
 ——— *Mueller*, Prof. & Diaconus eccl. aulicae, Stutgardiae.
 Io. Aug. *Mueller*, Conrektor scholae principalis Misnensis.
 G. F. L. *Mueller*, Pastor eccl. Ref. Odenbacensis in Ducatu Bipont.
 ——— *Mueller*, a militum praesidiariorum concionibus sacris Dresdae.
 ——— *Mueller*, Theol. Stud. Argenton.
 ——— *Mylius*, Diaconus ec-

cles. Luth. in Emmedingen,
in Marchionatu Hachber-
genfi.

N.

———— *Naedelin*, AA. LL.
docens in Acad. militari Stut-
gard.

Io. *Nast*, Prof. Gymn. Stut-
gard.

———— *Neiffner*, Ord. S. Ben.
coenobitae Seonenfis in Ba-
varia.

Io. Dan. *Nicolai*, regii Athe-
naei & scholae Cathedralis
Bremenfis Rector. 5 Ex.

W. F. Ch. *Nippolt*, Alumnus
scholae Langofaliffenfis.

O.

Ierem. Iac. *Oberlin*, Prof. eloq.
in Acad. Argentor.

———— *Ofterhaufen*, AA. Stud.
Norimb.

Io. Phil. *Oftertag*, Prof. Gymn.
Ratisbon.

———— *Otto*, AA. LL. Mag.
Dresdae.

P.

Benedict. *Pachmayer*, Ord. S.
Bened. & Pastor oppidi O-
fterhofen in Bavaria. 2 Ex.

———— *Panzerbieter*, Subcon-
rector Paedagogii Darmsta-
dini.

———— *Pappelbaum*, legionis
Bornftadienfis a concionibus
facris Berolini.

Illuſtriffimus Comes Frid. Ferd.
de *Pappenheim*, S. R. I. Ma-
refchallus hereditarius, Lo-
cum tenens Ser. Princ. Elec-
toris Palatini Neoburgi ad Da-
nubium.

Georg. Guilhelm. *Peterfen*, Dia-
conus eccl. aulicae Darmſta-
dii.

I. C. *Pfaff*, Alumnus ſcholae
Langofaliffenfis.

A. F. *Pfeiffer*, Phil. D. & Prof.
ac Bibliothecarius in Acad.
Erlang.

———— *Pfeilſchmid*, Cantor
eccleſiae militum praefidiario-
riorum Dresdae.

Mar. Anton. *Pontifefer*, Col-
legii ſupremi gubernatorii a
ſecretis Oeniponti.

———— *Porzeliuſ*, Negotiator
Ratisbon. 2 Ex.

———— *Prox*, Stud. Phil. Ar-
gentor.

———— *Pruenninger*, Paſtor
eccl. Monachii.

R.

———— *Raabe*, AA. LL. Mag.
Dresdae.

———— *Raiger*, Praec. dome-
ſticus Tubingae.

———— *Ransleben*, Conſilia-
rius intimus regius & Conſul
Berolin.

———— *Raſpe*, Bibliopola No-
rimberg.

———— *Reichel*, Stolbergae.

———— *Reinhold*, I. V. D. &
iuſtitarius Dresdae.

L. Baro de *Reiswiz*, in monasterio Bergensi.

— *Rentzsch*, chartae signandae praefectus Dresdae.

Nic. *Richter*, Conf. eccl. & Antistes sacrorum Reform. Biponti.

— *Richter*, Rect. Gymn. Cassell.

— *Richter*, LL. Stud. Cassell.

— *Riedel*, LL. Stud. Erphordiae.

Christoph. *Riegel*, Bibliopola Norimberg.

— *Ritter*, Stud. Theol. Argentor.

Anselm. *Rittler*, Consil. ecol. & Prof. Theol. mor. Salisburgi.

— nobilis de *Rochliz*, S. Caes. Maest. a secretis in Longobardia Austriaca, *Paviae*. 2 *Ex*.

— *Roederer*, Prof. Argentor.

— *Roederer*, Phil. Mag. & Prorector Gymn. Detmoldiae.

— *Roekker*, Phil. Stud. Tubingae.

Car. Franc. *Romanus*, a consiliis rei militaris Elect. Sax. Dresdae.

— *Rose*, AA. LL. Mag. & Collega III Gymn. Laubanensis.

— *Rosenauer*, Conrector Norimberg.

— *Roth*, V. D. Minister Vicarius in urbe Norimberg.

Iust. Frid. *Runde*, I. V. D. iuris publici & privati, etiam hist. Imp. Prof. in Collegio ill. Carolino Cassellis.

S.

— *Saarweg*, Stud. Philos. Norimberg.

Io. Jac. *Sartorius*, Diaconus & Rector Gymn. Erlang.

— *Sartorius*, Pastor eccl. Cassell.

Ioan. Paul. *Sattler*, Conrector scholae Norimberg. 5 *Ex*.

Guil. Henr. *Schaarschmidt*, Pastor eccles. in Plauffig prope Lipsiam. 3 *Ex*.

— *Schaefer*, Phil. Mag. & Pastor Chemnicensis.

Augustin. *Schelle*, Prof. Salisburg.

— *Schenk*, Rector scholae Norimb.

I. G. *Scherzer*, Theol. Stud. Erlang.

Iul. Car. *Schlaeger*, Phil. D. Consil. aulicus, Director Numophylacii & Bibliothecarius Saxo Gothanus.

Ioan. Rud. *Schlegel*, Rector Gymn. Heilbron.

Io. Georg. *Schlosser*, Consil. Regim. Badenf. & Praefectus Emmendingae in Marchia Hachbergenfi.

— *Schmalz*, Inspector Stolpae in circ. Misnensi.

— *de Schmerfeld*, Consil. Regim. Cassellis.

Lud. Beni. Mart. *Schmid*, Con-

- fil. aul. & Prof. scholae Caemer. Caesareo Lutrensis.
 Christ. Frid. *Schmid*, Phil. Mag. & Minist. Cand. Tubing.
 ——— *Schmid*, SS. Minist. Cand. Schorndorffii.
 ——— *Schmid*, Phil. Mag. Tubingae.
 ——— *Schmid*, Stud. Phil. ibidem.
 ——— *Schmidt* AA. Magister Koenigsbrückae in Lusatia super.
 ——— *Schmitts*, Consil. int. Palat. Neoburgi.
 ——— *Scholl*, Philos. Mag. Tubing.
 Chr. Gottfr. *Schuetz*, Phil. D. & Prof. Ienae.
 ——— *Schulze*, SS. Minist. Cand. Erphordiaae.
 Iac. Lud. *Schurer*, Phil. & Med. D. & Prof. Physices Argentor.
 Christ. Frid. *Schwan*, Consil. Cam. Archipalat. & Bibliopola aulicus Mannhemii. 12 Ex.
 ——— *Schwarzenberg*, Cand. Theol. Castellis.
 Simpertus *Schwarzhuber*, O. S. B. ex mon. Wessofontano, Conf. eccl. Prof. Phil. mor. hist. & eloq. Salisburgenfis.
 F. C. L. *Schweigger*, Archidiaconus & Sen. Erlangae.
 I. H. C. P. *Schweigger*, SS. DD. C. & Collab. Gymn. Erlang.
 Io. *Schweighaeuser*, Phil. D. & Prof. Argentor.
 ——— *Schweighaeuser*, Stud. Phil. Argentor.
 ——— *Seidel*, Diaconus eccl. Norimberg.
 ——— *Seiferth*, D. Dresdae.
 B. W. *Seiler*, SS. DD. C. Erlang.
 ——— *Serz*, Rector scholae Norimberg.
 ——— *Siebenkees*, Studiof. Theol. Altdorf.
 Io. Andr. *Sixtus*, Theol. D. & Prof. Altdorf.
 G. *Socher*, O. S. B. ex Abbat. Lunaelacensi, Prof. Log. & Metaph. Salisburg.
 ——— *Socher*, Rector scholae Landsberg.
 A. G. *Sommer*, AA. LL. Mag. & Cand. Minist. Langofaliffae.
 ——— *Spies*, Doct. Med. Norimberg.
 Georg. Frid. *Spies*, Organicus cantor, Bernae. 12 Ex.
 ——— *Sprenger*, Cand. Norimberg.
 ——— *Staeudlin*, Phil. Mag. Tubing.
 ——— *Stein*, AA. Magister Dresdae.
 ——— *Stieler*, Consil. aul. Gothan.
 ——— *Stieler*, Pastor A. C. Weisenburgi ad Rhenum.
 ——— *Stockburger*, Collega scholae Norimberg.
 Io. Christoph. *Stockhausen*, Ph. D. a consiliis eccl. & Superin-

tendens eccl. Hanovienfium.

C. H. *Stolte*, Alumnus ſcho-
lae Langofaliffenfis.

— *Sturm*, Prof. Salisbur-
genfis.

G. Af. *Succow*, Med. D. ac
Prof. Math. Fhyf. & Che-
miae Caefareo Lutrae.

T.

Io. Chr. *Tatſch*, Conf. eccl.
& Paſtor primarius A. C.
Biponti.

Guil. Abrah. *Teller*, Regis a
Conf. Conſiſt. & eccl. prae-
poſitus & Paſtor primarius ad
S. Petrum Berolini. 23 Ex.

— *de Terme*, Canonicus
eccl. Metropol. Viennae. 28
Ex.

— *Thamorus*, Ephorus
filiorum viri generoſiſſimi de
Kalkſtein, ducis bellici, Mag-
deburgi. 4 Ex.

Dieter. *Tiedemann*, Prof. Caf-
fellis.

Io. Sigism. *Tiefbrunner*, Biblio-
pola Swobaceniſis. 5 Ex.

— *Thieme* ſenior, Philoſ.
Mag. Erphordiae.

— *Thieme* iunior, Philoſ.
Mag. Erphordiae.

— *Treitlinger*, Stud. Iur.
Argentor.

Iac. Elias *Troſchel*, Paſtor ad
S. Petrum Berolini.

— *Tuerkheim*, Stud. Theol.
Argentor.

— *Tullius*, curſus publi-
ci praefectus Caefareus Lem-
bergae.

V.

— *Varenbueler*, Heilbrun-
nenſis, alumnus ducalis Wir-
tenb.

— *Varrentrappii* heredes
& *Wennerus*, Bibliopolae
focii Francof. ad M.

— *Vogel*, Ephorus iuve-
num nobilium Norimb.

I. H. *Voigt*, Prof. Gymn.
Gothani.

I. P. *Vollmar*, Phil. Magiſter
Maiburgi Cattor.

— *Vollrath*, Phil. Mag.
& Paſtor A. C. in Wachau,
in circ. Miſnenſi.

Io. Chr. *Volz*, Praeſul, idem-
que Rector & Prof. Gymn.
ill. Stutgard.

— *von der Thon*, Profeſſ.
Salisburg.

W.

— *Wachter*, Phil. Stud.
Tubing.

C. I. *Weber*, Alumnus ſcho-
lae Langofaliffeniſis.

— *Weickert*, Phil. Mag.
& Paſtor in Schloß Wald-
heim in circ. Lipſienſi.

Chr. *Weigeli* heredes et *Schnei-
derus*, Bibliopolae Norim-
berg. 2 Ex.

— *Weiler*, Stud. Iur. Ar-
gentor.

— *Weifs*, Phil. Mag. &
Praec. in Heydenheim Duc.
Wirtenberg.

Helf. Bernh. *Wenck*, Conf.

Consist. Hasso-Darmst. Rec-
tor & Prof. Paedagogii Darm-
stadini.
—— *Wepler*, Prof. Cassel-
lis.
—— *Werner*, Phil. Mag.
Argentor.
Chr. Aug. *Wichmann*, Philos.
Mag. Lips.
—— *Wiegand*, LL. Stud.
Erphordiae.
Christoph. Mart. *Wieland*, Se-
ren. Ducis Vinar. a consiliis
aul. Vinariae. 3 Ex.
Georg. Andr. *Will*, Professor
hisor. Altdorf.
Petr. *Will*, Litt. Stud. Darm-
stad.
Georg. Christoph. *Wilder*,
Pastor eccl. Raschenf. pro-
pe Altdorfium.

Phil. Lud. *Wittwer*, med. D.
Norimbergae.
—— *Wolf*, Pastor A. C.
Petroburgi.
—— *Woltersdorf*, Pastor
ad S. Georgium Berolin.
—— *Wurster*, Phil. Mag.
& Praec. Tubing.

Z.

Io. Iac. von *Zabern*, Pastor
A. C. Ittenhemii in Alsatia.
—— *Ziegler*, Phil. Stud.
Tubing.
Ioan. Georg. *Zierlein*, Prof.
Gymn. Berol. & Colon.
Berolini.
Mart. *Zollfelder*, Pastor in Of-
fenbau.
—— *Zuber*, Parochus Mo-
nachii.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΒΙΟΣ

ΚΑΤΑ

ΔΙΟΓΕΝΗ ΤΟΝ ΛΑΕΡΤΙΟΝ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΒΙΟΣ.

Πλάτων, Ἀρίστωνος καὶ Περικτιόνης, ἢ Ποτώνης, ἥτις τὸ γένος ἀνέφερεν εἰς Σόλωνα, Ἀθηναῖος. τούτου γὰρ ἦν ἀδελφὸς Δρωπίδης, οὗ Κριτίας, οὗ Κάλαισχος, οὗ Κριτίας ὁ τῶν τριάκοντα, καὶ Γλαύκων, οὗ Χαρμίδης καὶ Περικτιόνη, ἥς καὶ Ἀρίστωνος Πλάτων, ἔκτος ἀπὸ Σόλωνος. ὁ δὲ Σόλων εἰς Νηλέα καὶ Ποσειδῶνα ἀνέφερε τὸ γένος. Φασὶ δὲ καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀνάγειν εἰς Κόδρον τὸν Μελάμβου, οἵτινες ἀπὸ Ποσειδῶνος ἰσοροῦνται, κατὰ Θράσυλον. Σπεύσιππος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πλάτωνος περὶ δεῖπνου, καὶ Κλέαρχος ἐν τῷ Πλάτωνος ἐγκωμίῳ, καὶ Ἀναξιλίδης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Φιλοσόφων, φασὶν, ὡς Ἀθήνησιν ἦν λόγος, ὠραίαν οὔσαν τὴν Περικτιόνην βιάζεσθαι τὸν Ἀρίσωνα, καὶ μὴ τυγχάνειν. παυόμενον τε τῆς βίας ἰδεῖν τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ὄψιν ὅθεν καθαρὰν γάμου φυλάξαι, ἕως τῆς ἀποκνήσεως. Καὶ γίνεται Πλάτων (ὡς φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) ὀγδόῃ καὶ ὀγδοηκοστῇ Ὀλυμπιάδι, Θαργηλιῶνος ἐβδόμῃ· καὶ ἦν Δῆλιος τὸν Ἀπόλ-

PLATONIS VITA.

PLATO, Aristone patre & matre Perictiona, Athenis natus est. Mater a Solone genus deducebat. Solonis quippe frater Dromides, Critiam genuit, cuius filius Calaeschus; huius autem Critias filius, qui unus fuit ex triginta, Glauconisque pater: ab eo Charmides & Perictione geniti sunt, atque ex ea & Aristone Plato sextus a Solone nascitur. Porro Solon ad Neleum & Neptunium genus refert. Aristonem quoque patrem a Codro Melanthis filio originem ducere tradunt, qui a Neptuno itidem sanguinem trahere, Thrasyllo teste, memorantur. Enimvero Speusippus in libro, qui Platonis de Coena inscribitur, & Clearchus in Laudatione Platonis, & Anaxilides in secundo de Philosophis libro, asserunt, Athenis famam fuisse, Aristonem Perictionae, cum esset speciosissima, vim inferre conatum esse; verum fuisse illius conatus irritos, vidisseque in somniis Apollinem, atque ab eo mundam a coniugali copula, quoad pareret, uxorem servasse. Nascitur autem Plato, ut Apollodorus testatur in Chronicis, octogesima octava Olympiade, Thargelionis septima, qua die natum Apollinem.

λωνα γενέσθαι φασί. τελευτᾶ δ', ὡς φησιν Ἑρμιππος, ἐν γράμοις δειπνῶν, τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς οὐδότης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, βιοῦς ἔτος ἐν πρὸς τοῖς οὐδοήκοντα. Νεάνθης δὲ φησιν αὐτὸν τεττάρων καὶ οὐδοήκοντα τελευτήσαι ἑτῶν. ἔσιν οὖν Ἴσοκράτους νεώτερος ἔτεσιν ἕξ. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ Λυσιμάχου, Πλάτων δὲ ἐπὶ Ἀμεινίου γέγονεν, ἐφ' οὗ Περικλῆς ἔτελεύτησεν. Ἦν δὲ τὸν δῆμον Κολλυτεὺς, ὡς φησιν Ἀντιλέων ἐν δευτέρῳ περὶ χρόνων. καὶ ἐγεννήθη κατὰ τινὰς ἐν Αἰγίνῃ, ἐν τῇ Φειδιάδου οἰκίᾳ τοῦ Θάλητος (ὡς φησι Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῇ ἰσορίᾳ) τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ καὶ ἄλλων πεμφθέντος κληρούχου, καὶ ἐπανελθόντος εἰς Ἀθήνας, ὅπου ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐξεβλήθησαν βοηθούτων Αἰγινήταις. ἀλλὰ καὶ ἐχορήγησεν Ἀθήνησι Δίωνος ἀναλίσκοντος, ὡς φησιν Ἀθηνόδαρος ἐν οὐδότη περιπάτων. Ἔσχε δ' ἀδελφοὺς Ἀδείμαντον καὶ Γλαύκωνα, καὶ ἀδελφὴν Ποτώνην, ἕξ ἧς ἦν Σπεύσιππος. καὶ ἐπαιδεύθη μὲν γράμματα παρὰ Διονυσίῳ, οὗ καὶ μνημονεύει ἐν τοῖς ἀντεραστικῇ· ἐγυμνάσατο δὲ παρὰ Ἀρίστωνι τῷ Ἀργεῖῳ, παλαιστῇ· ἀφ' οὗ καὶ Πλάτων διὰ τὴν εὐεξίαν μετωνομάσθη, πρότερον Ἀριστοκλῆς ἀπὸ τοῦ πάππου καλούμενος ὄνομα, καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς.

Delii autumant. Moritur autem, ut Hermippus tradit, primo anno centesimae octavae Olympiadis, in nuptiis discumbens, octogesimo & primum aetatis agens annum. Neanthes octogintaquatuor annos natum defecisse scribit. Est igitur Isocrate minor natu annis sex. Ille quippe sub Lysimacho; Plato sub Aminia natus est, sub quo & Pericles diem obiit. Erat autem pago Collyteus, ut refert Antileo in secundo de Temporibus. Natus est secundum quosdam in Aegina in Phidiadae domo, eius, qui Thaletis filius fuit, ut Phavorinus ait in Omnimoda Historia, patre ipseus cum ceteris misso, ut agrum fortiretur, Athenasque reverso, cum a Lacedaemoniis, qui Aeginensibus opem tulerant, expulsi sunt. Ludos quoque magnificos Athenis exhibuit, Dione sumius suppeditante, ut ait Athenodorus in octavo de Peripatis libro. Fratres habuit Adimantum & Glauconem, sororemque Potoniam, de qua Speusippus nascitur. Literasque apud Dionysium vidit, cuius & in Anterastis meminit. Exercitatusque est apud Aristonem Argivum palaestritam, a quo & Plato propter egregium corporis habitum cognominatus est, cum prius Aristocles ex avi nomine vocatus esset, ut in Successionibus tradit Alexander. Sunt,

ἔνιοι δὲ διὰ τὴν πλατύτητα τῆς ἔρμηνείας οὕτως ὀνομασθῆναι ἢ ὅτι πλατὺς ἦν τὸ μέτωπον, ὡς Φησὶ Νεάνθης. εἰσὶ δ' οἱ καὶ παλαιῖται Φασὶν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίταρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων. Καὶ γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, καὶ ποιήματα γράψαι, πρῶτον μὲν διθυράμβους, ἔπειτα καὶ μέλη καὶ τραγωδίας. Ἰσχυρόφωνός τε, Φασὶν, ἦν, ὡς καὶ Τιμόθεος Φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων. λέγεται δ' ὅτι Σωκράτης ὄναρ εἶδεν κυκνοῦ νεοττὸν ἐν τοῖς γόνασιν ἔχειν, ὃν καὶ παραχρῆμα πτεροφυῆσαντα ἀναπτῆναι, ἠδὲ κλύουσαντα· καὶ μεθ' ἡμέραν Πλάτωνα αὐτῷ συζητῆσαι· τὸν δὲ τοῦτον εἰπεῖν εἶναι τὸν ὄρνιν. Ἐφιλοσόφει δὴ τὴν ἀρχὴν ἐν Ἀκαδημίᾳ, εἶτα ἐν τῷ κήπῳ τῷ παρὰ τὸν Κολωνόν, ὡς Φησὶν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς καθ' Ἡράκλειτον. ἔπειτα μέντοι μέλλων ἀγωνιεῖσθαι τραγωδία πρὸ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ θεάτρου, Σωκράτους ἀκούσας καταέφλεξε τὰ ποιήματα, εἰπὼν,

Ἡμῖστε πρόμολ' ὦδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.

τοῦτεῦθεν δὴ γεγονώς, Φασὶν, εἴκοσιν ἔτη, διήκουσε Σωκράτους. ἐκείνου δ' ἀπελθόντος, προσεῖχε Κρατύλῳ τε τῷ Ἡρακλειτεῖω, καὶ Ἐρμογένει τῷ τὰ Παρμενίδου φιλοσοφούντι. ἔπειτα γενόμενος ὀκτῶ καὶ εἴκοσιν ἔτων, καθὰ Φησὶν Ἐρμό-

qui ob orationis ubertatem & miram latitudinem sic appellatum putent: sive quod ampla fuerit fronte, ut Neanthes scribit. Nec desunt, qui in Isthmo habitatum esse dicant, sicut & Dicaearchus in primo de Vitis. Pi&elur&ae quoque fuisse studiosum, ac poemata scripsisse; primo quidem dithyrambos, deinde melos ac tragœdias. Vox illi gracilis fuit, ut ait Timotheus Atheniensis in libro de Vitis. Fertur & Socrates vidisse per somnium oloris pulum sibi super genibus plumescere, qui continuo exortis alis in altum evolans suavissimos cantus ediderit. Postridie cum Plato sibi a patre commentatus esset, hunc cygnum, quem viderat, dixisse. Philosophari coepit primum in Academia, inde se in hortum, qui iuxta Colonum est, contulit, ut Alexander in Successionibus scripsit, Heraclitum adducens testem. Demum cum tragicum certamen esset initurus, ante Dionysiacum theatrum, audito Socrate, igni poemata exussit, dicens:

Huc ades, o Vulcane, Plato nam te eget in hac re.

Hinc annum vicesimum aetatis agens Socratem audivit. Illo decedente, Cratylo Heracliti discipulo, & Hermogeni Parmenidis Philosophiam tuenti operam dedit. Deinde cum esset annorum

δωρος, εἰς Μέγαρα πρὸς Εὐκλείδην σὺν ἄλλοις τισὶ Σωκρατικῶν ὑπεχώρησεν. ἔπειτα εἰς Κυρήνην ἀπῆλθε πρὸς Θεόδωρον τὸν μαθηματικόν· καὶ κείθεν εἰς Ἰταλίαν πρὸς τοὺς Πυθαγορικούς, Φιλόλαον καὶ Εὐρύτου· ἔνθεν τε εἰς Αἴγυπτον παρὰ τοὺς προφῆτας· οὗ Φασὶ καὶ Εὐριπίδην αὐτῷ συνακολουθῆσαι, καὶ αὐτόθι νοσήσαντα πρὸς τῶν ἱερέων ἀπολυθῆναι τῇ διὰ θαλάττης θεραπείᾳ· ὅθεν καὶ εἰπεῖν,

Θάλασσα κλύζει πάντα τὰνθρώπων κακά.

ἀλλὰ καὶ, καθ' Ὅμηρον, φάναι πάντας ἀνθρώπους Αἰγυπτίους ἰατροὺς εἶναι. διέγνω δὲ ὁ Πλάτων καὶ τοῖς μάγοις συμμιξαί· διὰ δὲ τοὺς τῆς Ἀσίας πολέμους ἀπέστη. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ἀθήνας, διέτριβεν ἐν Ἀκαδημίᾳ. τὸ δ' ἐξὶ γυμνασίου προάξειον ἀλσῶδες, ἀπὸ τινος ἥρωος ὀνομασθὲν Ἀκαδήμου, καθὰ καὶ Εὐπολις ἐν ἀστρατεύτοις Φησὶν,

Ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ.

ἀλλὰ καὶ ὁ Τίμων εἰς τὸν Πλάτωνα λέγων Φησὶ,

Τῶν πάντων δ' ἠγείτο πλατύστατος, ἀλλ' ἀγορητὴς
Ἥδυεπης, τέττιξιν ἰσογράφος, οἱ δ' Ἐκαδήμου
Δένδρει ἐφεζόμενοι ὅπα λειριέσσαν ἰεῖσι.

quodetriginta, ut ait Hermodorus, Megara se ad Euclidem cum aliis aliquot Socraticis contulit. Hinc Cyrenem profectus Theodorum mathematicum audivit; atque inde in Italiam ad Pythagoricos, Philolaum atque Eurytum concessit. Ab his se in Aegyptum ad prophetas recepit, quo & Euripidem aiunt una secum profectum esse: atque ibi morbo comprehensum, a sacerdotibus marina curatione fuisse restitutum; qua ex re postea dixerit:

Mare universa proluit hominum mala.

Quin & dixisse secundum Homerum, Aegyptios omnes medicos esse. Decreverat Plato Magis etiam congregari; verum propter Asiae bella proposito destitit. Regressus vero Athenas in Academia commorabatur. Est autem gymnasium in suburbano nemorosum, a quodam heroe Academi nomine appellatum, sicut & Eupolis in Astrateutis memorat, dicens:

In ambulacris Academi umbrosis Dei,

Sed & Timon in Platonem sermonem vertens inquit:

Hos inter dux ille Plato cellissimus ibat,

Cuius ob ore melos manabat, quale Hecademii

Arbustis lepida modulantur voce cicadae.

πρότερον γὰρ διὰ τοῦ Ἐκαδημίας ἐκαλεῖτο. ὁ δ' οὖν Φιλόσοφος καὶ Ἰσοκράτει φίλος ἦν. καὶ αὐτῶν Πραξιφάνης συνέγραψε διατριβὴν τινα περὶ ποιητῶν, γενομένην ἐν ἀγρῶ παρὰ Πλάτωνι, ἐπιξενοθέντος τοῦ Ἰσοκράτους. Καὶ αὐτόν Φησιν Ἄριστόξενος τρεῖς ἐσρατεῦσθαι· ἅπαξ μὲν εἰς Τάναγραν, δεύτερον δὲ εἰς Κόρινθον, τρίτον ἐπὶ Δηλίῳ· ἔνθα καὶ ἄρισεῦσαι. μίξιν τε ἐποίησατο τῶν τε Ἡρακλειτείων λόγων καὶ Πυθαγορικῶν καὶ Σωκρατικῶν. τὰ μὲν γὰρ αἰσθητὰ, καθ' Ἡρακλειτον· τὰ δὲ νοητὰ, κατὰ Πυθαγόραν· τὰ δὲ πολιτικά, κατὰ Σωκράτην ἐφιλοσόφει. Λέγουσι δὲ τινες (ὧν ἐστὶ καὶ Σάτυρος) ὅτι Δίῳνι ἐπέσειλεν εἰς Σικελίαν, ὠνήσασθαι τρία βιβλία Πυθαγορικά παρὰ Φιλολάου μῶν ἑκατόν. καὶ γὰρ ἐν εὐπορίᾳ, φασὶν, ἦν, παρὰ Διονυσίου λαβῶν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα τάλαντα, ὡς καὶ Ὀνήτωρ Φησὶν ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ. Εἰ χρηματιεῖται ὁ σοφός. Πολλὰ δὲ καὶ παρ' Ἐπιχάρμου τοῦ κωμωδοποιῦ προσωφέληται, τὰ πλεῖστα μεταγράψας, καθὰ Φησιν Ἄλκιμος ἐν τοῖς πρὸς Ἀμύνταν, ἃ ἐστὶ τέτταρα. ἔνθα καὶ ἐν τῷ πρώτῳ Φησὶ ταῦτα, φαίνεται δὲ καὶ Πλάτων πολλὰ τῶν Ἐπιχάρμου λέγων· σκεπτέον δὲ, ὁ Πλάτων Φησὶν, αἰ-

antea enim per e scribebatur Hecademia. Hic igitur Philosophus Isocrate amico utebatur. enimvero Praxiphanes quandam conscripsit inter eos habitam de Poetis disputationem, cum ruri Platonis hospitio frueretur Isocrates. Ter illum militasse Aristoxenus auctor est: primo in Tanagram; secundo in Corinthum; tertio ad Delium, ubi & victoria potitus sit. Miscuit Heracliteorum, Pythagoreorumque ac Socraticorum doctrinas. Atque in his quidem, quae sensibus subiacent, Heracliti partes tuebatur. porro in his, quae ad intelligentiam pertinent, Pythagorae adquiescebat. in rebus autem civilibus Socratem suum maxime amplectebatur. Aiunt quidam, ex quibus Satyrus est, Dioni illum scripsisse in Siciliam, uti tres libros Pythagoricos sibi emeret, a Philolao centum minis. erat enim satis opulentus, acceptis a Dionysio plusquam octoginta talentis; sicut etiam Onetor scribit in libro, cuius est titulus, An pecuniosum oporteat esse sapientem. Multum illi Epicharmus contulit comicus, cuius & plurima transcripsit, ut Alcimus in eis libris, quos ad Amyntam scripsit, quatuor numero, meminit. Eorum in primo ita loquitur: Constat autem & Platonem complura sibi de Epicharmi libris adsumere. Considerandum autem esse Plato asserit, sensibile esse,

σζητὸν μὲν εἶναι, τὸ μηδέποτε ἐν τῷ ποιῶ μηδὲ ποσῶ διαμένον, ἀλλ' αἰεὶ ῥέον καὶ μεταβάλλον· ὡς ἐξ ὧν ἂν τις ἀνέλῃ τὸν ἀριθμὸν, τούτων οὔτε ἴσων, οὔτε τινῶν, οὔτε ποσῶν, οὔτε ποιῶν ὄντων. ταῦτα δ' ἐστὶν ὧν αἰεὶ γέनेσις, οὐσία δὲ μηδέποτε πέφυκε. νοητὸν δὲ, ἐξ οὗ μηδὲν ἀπογίνεται, μηδὲ προσγίνεται. τοῦτο δ' ἐστὶν ἢ τῶν αἰδιῶν φύσις, ἢν ὁμοίαν τε καὶ τὴν αὐτὴν αἰεὶ συμβέβηκεν εἶναι· καὶ μὴν ὄγε Ἐπίχαρμος περὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν ἐναργῶς εἶρηκεν,

Ἄλλ' αἰεὶ τοὶ θεοὶ παρῆσαν, καὶ ὑπέλιπον οὐ πάποκα·
 Τάδε δ' αἰεὶ πάρεσθ' ὁμοία, διὰ δὲ τῶν αὐτῶν αἰεὶ.
 Ἄλλὰ λέγεται μὰν χάος πρῶτον γενέσθαι τῶν θεῶν.
 Πῶς δὲ κ' ἀμήχανόν γ' ἀπὸ τίνος μηδὲν ὅτι πρῶτον μόλοι.
 Οὐκ ἄρ' ἔμολε πρῶτον οὐδὲν, οὐδὲ μὰ Δία δεῦτερον.
 Τῶν δὲ γ' ὧν ἀμμες νῦν ὡδὲ λέγωμεν, μέλλει τάδ' εἶναι.
 Ποτ' ἀριθμὸν τις περισσόν, αἰ δὲ λῆς τὸν ἀρτίον,
 Ποτεθεμεν λῆ ἴσῳ, ἢ καὶ τὰν ὑπάρχουσαν λαβεῖν.
 Ἡ δοκεῖ κατὰ τοῖ καὶ ὁ αὐτὸς εἶμεν, οὐκ ἐμὴν τάχα.

quod in qualitate, aut in quantitate nunquam persistat, sed diffluat semper, atque immutetur. Veluti si numerum ex summa abstuleris, neque aequalia, neque eadem, neque quantitate, neque qualitate relinquentur. Porro ista sunt, quorum semper generatio est, nunquam vero substantia prodiit. Intelligibile vero, cui nihil vel accedit, vel decedit. Hoc autem sempiternorum natura est, quam similem atque eandam semper esse contingit. Atqui Epicharmus de sensibilibus atque intelligibilibus in hanc sententiam expresse loquitur:

A. At semper Dii existere, nec desierunt esse unquam.

Haec autem creata adsunt semper similia, & per eadem semper subsistunt.

B. Sed fertur Chaos primum Deorum genitum esse.

A. Quomodo autem? Fieri certe nequit, ut a nihilo quid primum proveniat.

Nec igitur primum quidquam provenit, nec, ita me Iupiter amet, quidquam secundum.

De iis autem, quae ad nos spectant, haec futura dico.

Si quis ad numerum imparem, aut etiam parem,

Addat numerum, aut existentem bis sumat,

Numquid tibi idem numerus manere videtur? B. Haud sane mihi.

Οὐδὲ μὲν, οὐδὲ ποτὶ μέτρον παχὺ ἔδν ποτθέμεν λῆ τις
 Ἐτερον στερέρον μάκος, ἢ τοῦ πρόσθ' ἔόντος
 Ἀποταμεῖν, ἔτι χ' ὑπάρχοι κείνο τὸ μέτρον.
 Οὐ γὰρ ᾧδε νῦν ὄρῃ καὶ τὼς ἀνθρώπων.
 Ὅ μὲν γὰρ αὖξεν, ὁ δὲ γὰ μὲν φθίνει.
 Ἐν μεταλλαγᾷ δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον.
 Ὅ δὲ μεταλλάσσει κατὰ φύσιν, καὶ οὐ ποκ' ἐν ταυτῷ μένει,
 Ἄλλὰ ἕτερον εἶη κ' αὐτὸ δὴ τοῦ παρεξιστακῆτος.
 Καὶ τὸ δὴ κἀγὼ χθὲς ἄλλοι, καὶ νῦν ἄλλοι τελέθομεν,
 Καυθῆς ἄλλοι, κ' οὐπω χ' αὐτοὶ καττὸν λόγον.

ἔτι Φησὶν ὁ Ἄλκιμος καὶ ταυτί· Φασὶν οἱ σοφοὶ τὴν ψυχὴν
 τὰ μὲν διὰ τοῦ σώματος αἰσθάνεσθαι, οἷον ἀκούουσαν, βλέ-
 πουσαν· τὰ δ' αὐτὴν κατ' αὐτὴν ἐνδουμείσθαι, μηδὲν τῷ σώ-
 ματι χρωμένῃ. διὸ καὶ τῶν θυτῶν τὰ μὲν, αἰσθητὰ εἶναι·
 τὰ δὲ, νοητά. ὦν ἕνεκα καὶ Πλάτων ἔλεγεν, ὅτι δεῖ τοὺς συνι-
 δεῖν τὰς τοῦ παντὸς ἀρχὰς ἐπιθυμοῦντας, πρῶτον μὲν αὐτὰς
 κατ' αὐτὰς διελέσθαι τὰς ιδέας, οἷον ἐμοιότητα, καὶ μονάδα,
 καὶ πλῆθος, καὶ μέγεθος, καὶ εἶσιν, καὶ κίνησιν· δεῦτερον,

A. Nec vero, si ad cubitalem mensuram addere quis velit
 Aliam quandam solidam longitudinem; aut ab ea, quae
 primum erat,

Aliquam auferre, adhuc eadem erit, quae prius, mensura.

B. Id quoque certum videtur. *A.* Ita nunc considera homines.

Inter illos alius crescit, alius autem decrescit.

In mutatione autem omnes sunt per omne tempus.

Quod autem mutatur secundum naturam, nec in eodem statu
 unquam persistit,

Diversum & ipsum erit ab eo, a quo discessit.

Quin tu quoque & ego heri alii eramus, & nunc alii existimus,

Rursusque alii erimus; & nunquam iidem manemus ex ea
 ratione.

Addit praeterea Alcimus: Aiunt sapientes, animam alia qui-
dem sentire per corpus, puta videndo atque audiendo; alia ve-
ro ipsam per se ipsam animadvertere, nullo corporis officio uten-
tem. Quocirca eorum, quae sunt, alia sensibus percipi, alia
intelligentiae ratione comprehendi. Quare Plato quoque di-
cebat, oportere eos, qui cuperent rerum initia colligere, ipsas
primum species, quas ideas vocat, secundum se ipsas distribuere,
puta similitudinem & monadem, multitudinem atque magnitudi-

αὐτὸ καὶ αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ δίκαιον, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑποδέσθαι· τρίτον, τῶν ἰδεῶν συνιδεῖν ὅσαι πρὸς ἀλήλειας εἰσὶν, ὅσον ἐπισήμην, ἢ μέγεθος, ἢ δεσποτείαν· ἐνθυμούμενους ὅτι τὰ παρ' ἡμῶν, διὰ τὸ μετέχειν ἐκείνων, ἐμῶνυμα ἐκείνοις ὑπάρχουσι· λέγω δὲ ὅσον δίκαια μὲν, ὅσα τοῦ δικαίου· καλὰ δὲ, ὅσα τοῦ καλοῦ. ἐστὶ δὲ τῶν εἰδῶν ἐν ἑκάστῳ αἰδιὸν τε καὶ νόημα, καὶ πρὸς τούτοις ἀπαθές· διὸ καὶ Φησὶν ἐν τῇ Φύσει τὰς ἰδέας ἐξάναι, καθάπερ παραδείγματα· τὰ δ' ἄλλα ταύταις εἰκέναι, τούτων ὁμοιώματα καθεζῶτα. ὁ τοίνυν Ἐπίχαρμος περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν οὕτω λέγει,

Ἄρ' ἐστὶν αὐλησις τὶ πρᾶγμα; πάνυ μὲν οὖν.

Ἄνθρωπος οὖν αὐλησις ἐστίν; οὐδαμῶς.

Φέρε ἴδω, τί δ' αὐλητάς; τίς εἶμὲν τοι δοκεῖ;

Ἄνθρωπος, ἢ οὐ γάρ; πάνυ μὲν οὖν.

Οὐκοῦν δοκεῖς οὕτως ἔχειν περὶ τ' ἀγαθοῦ;

Τὸ μὲν, ἀγαθόν, τὸ δὲ πρᾶγμα εἶμεν καὶ αὐτό;

Ὅς τις δὲ κα εἰδῆ μαθὼν τήνο, ἀγαθὸς ἤδη γίνεται.

Ὡσπερ γὰρ εἰ τὴν αὐλησιν αὐτὸς μαθὼν,

Ἡ ὄρχησιν ὄρχηστὰς, ἢ πλοκεὺς πλοκᾶν,

nem, statumque & motum. secundo ipsum per seipsum honestum ac bonum, iustum, atque huiusmodi cetera subiicere. tertio conspicerere, quae sibi mutuo cohaereant ideae, puta scientiam, aut magnitudinem, sive dominationem; simul & illud cogitare, ea, quae sunt apud nos, ex illorum participatione eis aequivoca fieri. Exempli causa, dico iusta esse, quae iusto communicant; honesta, quae honesto. Est autem unaquaqueque species aeterna, ac praeterea intelligentia omni perturbatione vacua. Quocirca & ideas in natura velut exemplaria dixit subsistere. Alia his esse similia, quae maxime ad istarum similitudinem consistant. Epicharmus igitur de bono & de ideis ita fere differit:

A. Num tibiae cantus res aliqua est? *B.* Ita sane.

A. Homo igitur tibiae cantus est? *B.* Nihil minus.

A. Age videamus; tibicen, quis tibi esse videtur?

Homo, annon? *B.* Maxime vero.

A. Nonne igitur idem tibi videtur de bono?

Bonum quidem rem esse, quae per se ipsam existat.

Quisquis autem eam didicerit, bonum eum effici.

Sicut enim, qui tibiae cantum didicerit, tibicen;

Aut qui saltare, saltator; aut qui texere, textor.

Ἡ πᾶν γε ὁμοίως τῶν τοούτων ὅ τι τὸ λῆς,
 Οὐχ αὐτὸς εἰν χ' ἅ τέχνα· τεχνικός γε μάν.

Πλάτων ἐν τῇ περὶ τῶν ἰδεῶν ὑπολήψει Φησὶν, Εἴπερ ἐστὶ μνήμη, τὰς ἰδέας ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν, διὰ τὸ τὴν μνήμην ἡρεμοῦντος τινὸς καὶ μένοντος εἶναι· μένειν δὲ οὐδὲν ἕτερον ἢ τὰς ἰδέας. τίνα γὰρ ἂν τρόπον, Φησὶ, διεσώζετο τὰ ζῶα μὴ τῆς ἰδέας ἐφαπτόμενα, καὶ πρὸς τοῦτο τὸν νοῦν φυσικὸν εἰληφότα; νῦν δὲ μνημονεύει τῆς ὁμοιότητός τε καὶ τροφῆς, ὅποια τις ἐστὶν αὐτοῖς, ἐνδεικνύμενα διότι πᾶσι τοῖς ζῴοις ἔμφυτός ἐστιν ἡ τῆς ὁμοιότητος θεωρία. διὸ καὶ τῶν ὁμοφύλων αἰσθάνεται. πῶς οὖν ὁ Ἐπίχαρμος;

Εὔμαιε, τὸ σοφὸν ἐστὶν οὐ κατ' ἐν μόνον,
 Ἄλλ' ὅσα περ ζῆ πάντα καὶ γνόμαν ἔχει.
 Καὶ γὰρ τὸ πῆλυ τῶν ἀλεκτορίδων γένος,
 Αἰ λῆς καταμαθεῖν ἀτενές, οὐ τίκτει τέχνα
 Ζῶντ', ἀλλ' ἐπώαζει καὶ ποιεῖ ψυχὴν ἔχειν.
 Τὸ δὲ σοφὸν ἅ φύσις τό δ' οἶδεν ὡς ἔχει
 Μόνα. πεπαίδευται γὰρ οὐ ταύτας ὑπο.

καὶ πάλιν,

Aut similiter quodvis horum aliud didicerit,
 Non ipse erit ars illa, sed artifex.

Plato in Opinione de Ideis ait: Si quidem est memoria, ideas in his, quae sunt, existere, quod memoria quietae cuiusdam rei ac manentis fit: manere autem praeter ideas nihil. Quo enim, inquit, modo fervarentur animantes, nisi & ideam attigissent, & praeterea naturalem mentem accepissent? Meminit autem similitudinis & pabuli, cuiusmodi illis esse soleat, ostendens, quod sit animalibus omnibus insita similitudinis intelligentia. Quocirca &, quae sunt eiusdem generis, sentiunt. Quomodo igitur Epicharmus?

Eumaeae, sapientia non in uno tantum consistit,
 Sed quae vivunt omnia notionem quoque habent.
 Namque e gallinaceorum genere femina,
 Si attente considerare volueris, non parit pullos
 Viventes; sed ova incubat, & calore animat.
 Haec autem sapientia, ut sese habeat, natura novit
 Sola; ab ea quippe erudita est.

Ac rursus,

Θαυμαστὸν οὐδέν ἐστι, μὲ ταῦθ' οὕτω λέγειν ;
 Καὶ ἀνδάνειν αὐτοῖσιν αὐτοὺς, καὶ δοκεῖν
 Κελλῶς πεφυκέναι· καὶ γὰρ ἅ κύων κυνὶ
 Κάλλιστον εἶμεν φαίνεται, καὶ βοῦς βοῖ,
 * Ὄνος δὲ ὄνω κάλλιστον, ὅς δὲ ὄϊ.

καὶ ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα διὰ τῶν τεσσάρων βιβλίων
 παραπήγουσιν ὁ Ἄλκιμος, παρασημαίνων τὴν ἐξ Ἐπιχάρμου
 Πλάτωνι περιγενομένην ὠφέλειαν. ὅτι δ' οὐδ' αὐτὸς Ἐπιχαρ-
 μος ἠγγύει τὴν αὐτοῦ σοφίαν, μαθεῖν ἐσι καὶ τούτων, ἐν οἷς
 τὸν ζηλώσουσα προμαντεύεται,

Ὡς δὲ ἐγὼ δοκέω, δοκέω γὰρ σαφὲς ἄμμι τοῦθ', ὅτι
 τῶν ἐμῶν μνάμα ποκ' ἐσσεῖται λόγων τούτων ἔτι.
 Καὶ λαβὼν τις αὐτὰ, περιδύσας τὸ μέτρον ὃ νῦν ἔχει,
 Εἶμα δαῦς καὶ πορφυρᾶν λόγοισι ποικίλας καλοῖς,
 Δυσπάλαιστος ὢν, τοὺς ἄλλους εὐπάλαιστους ἀποφανεῖ.

Δεσχεῖ δὲ Πλάτων καὶ τὰ Σώφρονος τοῦ μιμογράφου βιβλία
 ἡμελημένα πρῶτος εἰς Ἀθήνας διακομίσει, καὶ ἡθοποιῆσαι
 πρὸς αὐτῶν, ἃ καὶ εὐρεθῆναι ὑπὸ τῆ κεφαλῇ αὐτοῦ. Τρις δὲ
 πέπλευκεν εἰς Σικελίαν· πρῶτον μὲν κατὰ θῆραν τῆς νήσου καὶ
 τῶν κρατήρων, ὅτε καὶ Διονύσιος ὁ Ἐρμοκράτους, τύραννος

Nihil mirum est, ita me haec dicere,
 Et placere eas ipsis, viderique
 Pulchre natas. nam & canis cani
 Pulcherrimum animal esse videtur, & bovi bos.
 Afina quoque afino pulcherrima; sus item sui.

*Ista & huiusmodi quatuor libris profequitur Alcimus, admonens,
 quantum emolumentum Plato ex Epicharmo sibi comparaverit.
 Quod autem neque Epicharmus ipse sapientiam suam ignorave-
 rit, ex iis conicere licet, quae praesagiens, ac veluti divigans
 fore imitatore[m] sui, sic fere ait:*

Ut autem ego puto, immo certo hoc praesentio,
 Meorum olim sermonum quoque erit memoria.
 Ista quippe carmina hoc metro quis exuens,
 Vestis autem alia ornans ac purpura varia,
 Inviectus ipse alios facile superabit.

*Videtur autem Plato Sophronis quoque Mimographi libros antea
 neglectos, primus Athenas invexisse, moresque ex iis formasse;
 qui & sub eius capite fuerint reperti. Ter autem navigavit in Si-
 ciliam. Primo quidem, ut insulam crateresque videret: quo tem-*

ἄν, ἠγάγκασεν ὥσε συμμίξαι αὐτῷ. ὁ δὲ, διαλεγόμενος περὶ τυραννίδος, καὶ Φάσκων ὡς οὐκ ἔσι τοῦτο κρεῖττον ὁ συμφέρον αὐτῷ μόνον, εἰ μὴ καὶ ἀρετῇ διαφέρει, προσέκρουσεν αὐτῷ. ὀργισθεὶς γὰρ, Οἱ λόγοι σου, Φησὶ, γεροντιῶσι. καὶ ὁς, Σοῦ δὲ γε τυραννιῶσιν. ἐντεῦθεν ἀγανακτήσας ὁ τύραννος, πρῶτον μὲν ἀνελεῖν ὥρμησεν αὐτόν· εἶτα παρακληθεὶς ὑπὸ Δίωνος καὶ Ἀριστομένους, τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησε, παρέδωκε δ' αὐτὸν Πόλιδι τῷ Λακεδαιμονίῳ κατὰ καιρὸν διὰ πρεσβείαν ἀφιγμένῳ, ὥσε ἀποδοῦναι. καὶ κείνος ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς Αἰγινα, ἐπίπρασκεν. ὅτε καὶ Χάρμαλδρος Χαρμαλδρίδου ἐγράψατο αὐτῷ δικὴν θανάτου, κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς τεθέντα νόμον, τὸν πρῶτον ἐπιβάντα Ἀθηναίων τῇ νήσῳ, ἄκριτον ἀποθνήσκειν. ἦν δ' αὐτὸς ὁ θείας τὸν νόμον, καθὰ Φησι Φαββαρίνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. εἰπόντος δὲ τίνος, ἀλλὰ κατὰ παιδίαν, Φιλόσοφος εἶναι τὸν ἐπιβάντα, ἀπέλυσαν. ἔνιοι δὲ Φασὶ παραχθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τηρούμενον μὴδ' ὀτιοῦν φθέγγασθαι· ἐτοίμως δὲ ἐκδέξασθαι τὸ συμβαῖνον. οἱ δὲ ἀπακτεῖναι μὲν αὐτὸν οὐ διέγνωσαν, πωλεῖν δὲ ἔκριναν τῷ τρόπῳ τῶν αἰχμαλώτων. λυτροῦται δὲ αὐτὸν κατὰ τύχην παρῶν

pore Dionysius Hermocratis filius tyrannus impulit, ut secum loqueretur. Ubi cum ille de tyrannide differeret, dicens, non id praestare, quod sibi soli esset utile, nisi & virtute excelleret, offensum tyrannum & iratum dixisse aiunt, Verba tua otiosorum senum sunt; at ille, Et tua, inquit, tyrannidem sapiunt. Ad haec indignatum tyrannum primo quidem necare illum voluisse. Deinde vero a Dione & Aristomene exoratum, id quidem non fecisse, verum Polidi Lacedaemonio, qui per id temporis legatus ad se venerat, eum tradidisse, ut venundaretur. Eum ille in Aeginam adductum vendidit. Quo tempore Charmander Charmandridis filius eum ut mortis reum accusavit, iuxta promulgatam apud eos legem: ut qui primus Atheniensium in eam insulam exscendisset, absque iudicis sententia morte afficeretur: atque ipse eam legem tulerat, ut Phavorinus memorat in Omnimoda Historia. Ceterum cum a quodam fuisset dictum, sed per iocum, Philosophum esse, qui exscendisset, absolutum dimiserunt. Afferunt plerique illum & in concionem adductum: ubi cum observaretur, nihil penitus locutum fuisse, prompto animo, quidquid contingeret, accipere paratum; illos eum minime quidem occidendum, sed solum vendendum captivorum more decrevisse. Aderat forte Anniceris

Ἀννίκερις ὁ Κυρηναῖος εἴκοσι μνῶν· οἱ δὲ, τριάκοντα· καὶ ἀναπέμπει Ἀθήναζε πρὸς τοὺς ἑταίρους. οἱ δ' ἐυθύς τὰργύριον ἐξέπεμψαν, ὅπερ οὐ προσήκατο, εἰπὼν, μὴ μόνους ἐκείνους ἀξιούς εἶναι Πλάτωνος κήδεσθαι. ἔνιοι δὲ καὶ Δίωνα ἀποσεΐλαι φασὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν μὴ προσέσθαι, ἀλλὰ κηπίδιον αὐτῷ τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ πρίασθαι. τὸν μέντοι Πόλιδα λόγος ὑπὸ τε Χαβρίου ἠττήθη, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ἑλικῇ καταποντῶθη, τοῦ δαίμονιου μνηστάντος αὐτῷ διὰ τὸν Φιλόσοφον, ὡς καὶ Φαββαρίνος Φησὶν ἐν πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. οὐ μὴν δὲ ἠσύχαζεν ὁ Διονύσιος· μαθὼν δὲ ἐπέσειλε Πλάτωνι, μὴ κακῶς ἀγορεύειν αὐτόν. καὶ ὅς ἀντεπέσειλε, μὴ τοσαύτην αὐτῷ σχολὴν εἶναι, ὥσε Διονυσίου μεμνησθαι. Δεύτερον πρὸς νεώτερον ἤκε Διονύσιον, αἰτῶν γῆν καὶ ἀνθρώπους τοὺς κατὰ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ ζησομένους. ὁ δὲ, καιπερ ἔποσχόμενος, οὐκ ἐποίησεν. ἔνιοι δὲ φασὶ καὶ κινδυνεύσαι αὐτὸν ὡς ἀνακείθοντα Δίωνα καὶ Θεώταν ἐπὶ τῇ τῆς νήσου ἐλευθερίᾳ· ὅτε καὶ Ἀρχύτας αὐτὸν ὁ Πύθαγορικὸς, γράψας ἐπιστολὴν πρὸς Διονύσιον, παρητήσατο, καὶ διέσωσεν εἰς Ἀθήνας. ἔστι δὲ ἡ ἐπιστολὴ ἡδε·

Cyrenaicus: is eum viginti minis, five, ut alii volunt, triginta redemit, remisitque Athenas ad amicos. Illi extemplo pecuniam Anniceridi remiserunt. Sed hanc ille omnino accipere noluit, asserens, non eos solos dignos esse, quibus Plato curae esset. Alii Dionem eam misisse pecuniam dicunt, illumque eam nulla ratione admisisse, sed hortulum quoque in Academia sibi comparasse. Polidein vero a Chabria superatum, & postea in Helice fuisse submersum, fama est, daemonio illum vindicta persequente Philosophi causa, ut Phavorinus in primo Commentariorum meminit. Atqui non quievit Dionysius ipse: verum, cum didicisset, quae illi contigissent, scripsit Platoni, orans, ne in se maledicta ingereret. Ad quem ille rescripsit, Non sibi tantum superesse otii, ut Dionysii meminisset. Secundo profectus est ad iuniorum Dionysium, postulans terram atque homines, qui iuxta constitutam a se rempublicam viverent. Id ille, quamquam pollicitus, non praesistit. Nec absuit secundum quosdam suspicio, illum magno sui periculo Dioni & Theotae persuadere tentasse, illorumque erexisse animos ad liberandam insulam. Quo tempore Archytas Pythagoricus scripta ad Dionysium epistola, purgavit illum a suspitione, atque ereptum Athenas remisit. Est autem epistola huiusmodi:

Ἀρχύτας Διονυσίῳ ὑγιαίνειν.

Ἄπεσάλλακαμεν πάντες οἱ Πλάτωνος Φίλοι τῶς περὶ Λαμίσκου τε καὶ Φωτίδαν, ἀπολαμφόμενοι τὸν ἄνδρα, καττὰν παρὰ τίν γενομέναν ὁμολογίαν. ὀρθῶς δὲ καὶ ποιεῖς, μιμησκόμενος τήνας τῶς σπουδᾶς, ἠνίκα πάντας ἄμμε παρεκάλεις ποττᾶν Πλάτωνος ἄφιξιν, ἀξίων προτρέπεσθαι τε αὐτὸν καὶ ἀναδέχεσθαι τὰ τε ἄλλα καὶ τὰ περὶ τῶν ἀσφάλειαν, μένοντί τε καὶ ἀφορμιῶντι. μέμνασο δὲ καὶ τῆνο, ὅτι περὶ πολλῶ ἐποίησω τῶν ἀφιξιν αὐτῶ καὶ ἀγάπας ἐκ τήνω τῷ χρόνω, ὡς οὐδένα τῶν παρὰ τίν. αἰ δὲ τις γέγονε τραχύτας, ἀνθρωπιζειν χρῆ, κἀποδιδόμεν ἀμῖν ἀβλαβῆ τὸν ἄνδρα. ταῦτα γὰρ ποιῶν, δίκαια πράξεις, καὶ ἀμῖν χαριῆ.

Τρίτον ἦλθε διαλλάξων Δίωνα Διονυσίῳ. οὐ τυχαῖν δὲ, ἀπρακτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα· ἔνθα πολιτείας μὲν οὐχ ἤψατο, καίτοι πολιτικὸς ὢν ἐξ ὧν γέγραφεν. αἴτιον δὲ τῆ ἡδὴ τὸν δῆμον ἄλλοις πολιτεύμασιν ἐνειδίσθαι. Φησὶ δὲ Παμφίλη ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ τῶν ὑπομνημάτων, ὡς Ἀρκάδες καὶ Θυβαῖοι μεγάλην πέλιν οἰκίζοντες παρεκάλουν αὐτὸν νομοθέτην· ὁ δὲ, μαθὼν ἴσον ἔχειν οὐ δέλοντας, οὐκ ἐπρεβεῖ.

Archytas Dionysio valere.

Misimus omnes Platonis necessarii Lamiscum & Photidam, virum illum abs te recepturi, sicut convenerat. Recte igitur seceris, si memineris, quanto a nobis studio esflagitaveris Platonis ad te adventum, ut nos illum venire hortaremur, facturum te spondens omnia; illumque libere accedere & abire permissurum. Memore esto igitur, quanti illius adventum feceris; quodque eo tempore plus ceteris amaveris. Quod si qua orta simultas est, humanius te agere convenit, illumque nobis restituere illaefum. Haec enim si facis, iustitiam coles, ac nobis gratificaberis.

Tertio accessit, Dionem reconciliaturus Dionysio: sed cum id obtinere nequisset, infecto negotio in patriam rediit. Ubi ad rempublicam accedere quidem noluit, quamvis maxime civilis esset, ut ex his constat, quae scripsit. Ratio autem, cur abstinuerit a publicis negotiis, illa in primis fuit, quod plebs aliis institutis & moribus assueverat. Refert Pamphila in vigesimoquinto Commentariorum, Arcadas ac Thebanos condita civitate ingentis magnitudinis, rogasse illum, ut eam rempublicam legibus instrueret. quos cum ille didicisset aequalitatem sectari nolle, profectum non esse. Fertur & Chabriam ducem reum inortis secutus,

Λόγος, ὅτι καὶ Χαβρία συνέπειτο τῷ στρατηγῷ Φεύγοντί Δανάτου, μηδενὸς τῶν πολιτῶν τοῦτο πράξαι βουλευθέντος. ὅτε καὶ ἀνιόντι αὐτῷ εἰς τὴν ἀκρόπολιν σὺν τῷ Χαβρία, Κρόβυλος ὁ συκοφάντης ἀπαντήσας Φησίν, " Ἄλλω συναγορευῶν ἦκεις, ἀγνοῶν ὅτι καὶ σε τὸ Σωκράτους κώνειον ἀναμένει; τὸν δὲ Φάναι, Καὶ ὅτε ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐστρατεύομαι, ὑπέμενον τοὺς κινδύνους· καὶ νῦν ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος διὰ Φίλου ὑπομενῶ. Οὗτος πρῶτος ἐν ἐρωτήσῃ λόγον παρήνεγκεν, ὡς Φησι Φαβωρίνος ἐν ὀγδόῃ παντοδαπῆς ἰσθρίας· καὶ πρῶτος τὸν κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς ζητήσεως τρόπον εἰσηγήσατο Λεωδάμαντι τῷ Θασίῳ. καὶ πρῶτος ἐν φιλοσοφίᾳ ἀντίποδας ἀνέβασε, καὶ σοιχειὸν, καὶ διαλεκτικὴν, καὶ ποιήματα, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τὸν προμήκη, καὶ τῶν περάτων τὴν ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν, καὶ θεοῦ πρόνοιαν. καὶ πρῶτος τῶν φιλοσόφων ἀντεῖπε πρὸς τὸν λόγον τοῦ Λυσίου τοῦ Κεφάλου, ἐκβέμενος αὐτὸν κατὰ λέξιν ἐν τῷ Φαιδρῳ. καὶ πρῶτος ἐδεώρησε τῆς γραμματικῆς τὴν δύναμιν. πρῶτός τε ἀντειρηκῶς σχεδὸν ἅπασιν τοῖς πρὸ αὐτοῦ, ζητεῖται διὰ τί μὴ ἐμνημόνευσε Δημοκρίτου. τούτου, Φησὶν Νεάνθης ὁ Κυζικηγός, εἰς Ὀλύμπια ἀνιόντος, τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἐπιτραφῆναι πρὸς αὐτὸν· ὅτε καὶ Δίῳι συνέμιξε μέλλοντι στρατεύειν ἐπὶ Διονύσιον. ἐν δὲ τῷ

cum id civium nemo tentare voluisset. quando & arcem cum Chabria ascendenti Crobylus sycophanta convitiatus dixit: Alteri opem laturus accedis, quasi vero nefcias, & te manere Socratis venenum? Ad quem ille: Quando pro patria militabam, pericula pertuli: & modo amici gratia ne desim officio, perlibenter me periculis expono. Primus hic, ut Phavorinus ait in octavo Omnimodae Historiae, dialogos introduxit, primusque inquisitionis modum per resolutionem Leodamanti Thasio induxit. Et primus in Philosophia nominavit Antipodas, & elementum, & Dialecticam, & Poemata, & praelongum in numero, extremorumque planam superficiem, ac Dei providentiam. Primusque Philosophorum orationi Lysiae Cephalii contradixit, ipsam ad verbum exponens in Phaedro. primusque Grammaticae vim speculatus est. Cumque primus omnibus fere, qui ante se fuerant, contradixerit, quaeri solet, cur Democriti mentionem non fecerit. Refert Neanthes Cyzicenus, hunc, cum in Olympia aliquando ascendisset, Graecorum in se omnium ora convertisse, ac eodem tempore Dioni congressum, adversus Dionysium bellare infli-

πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων Φαβωρίνου φέρεται, ὅτι Μιθριδάτης ὁ Πέρσης ἀνδριάντα Πλάτωνος ἀνέθετο εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ ἐτέγραψε, Μιθριδάτης ὁ Ῥοδοβάτου Πέρσης μουσῆσαις εἰκόνα ἀνέθετο Πλάτωνος, ἣν Σιλανίων ἐποίησε. Φησὶ δ' Ἡρακλείδης ὅτι νέος ὢν οὕτως ἦν αἰδήμων καὶ κόσμιος, ὥσε μηδέποτε ὀφθῆναι γελῶν ὑπεράγαν. Τοιοῦτος δ' ὢν, ὅμως ἐσκώφη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν κωμικῶν. Θεόπεμπτος γοῦν ἐν Αὐτοχάρει φησὶν οὕτως,

- - - ἐν γὰρ ἔστιν εὐδὲ ἐν.

Τὰ δὲ δύο μάλιστα ἐν ἔστιν, ὡς φησι Πλάτων.

ἀλλὰ καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Θησεῖ

Ὅτε τὰς μορίας ἔτρωγεν, ὡσπερ Πλάτων.

ἀλλὰ καὶ Τίμων, οὕτωςι παραγραμμάτιζων αὐτὸν,

Ὡς ἀνέπλασε Πλάτων, πεπλασμένα θαύματα εἰδώς.

Ἄλεξις Μεροπίδι,

Εἰς καιρὸν ἦκεις. ὡς ἔγωγ' ἀπορουμένη

Ἄνω κάτω τε περιπατοῦσ', ὡσπερ Πλάτων,

Σοφὸν οὐδ' ἐν εὐρηκ', ἀλλὰ κοπιῶ τὰ σκέλη.

Καὶ ἐν Ἀγκυλίῳνι,

tuenti. Porro in primo Commentariorum Phavorini fertur, Mithridatem Persam Platonis statuam in Academia locasse, ita inscriptam: Mithridates Rhodobati filius Perfes, Musis imaginem Platonis dicavit, Silanionis opus. Tradit Heraclides, iuvenem Platonem adeo fuisse verecundum ac compositum, ut nunquam risisse, nisi modice, deprehensus sit. Cum tamen esset eiusmodi, ne sic quidem comicorum convicia effugit. Theopemptus enim in Autochare sic ait:

Unum enim ne unum quidem est,

Sed vix duo sunt unum, narrat ut Plato.

Sed & Anaxandrides in Theseo:

Quando vorabat oleas, noster ut Plato.

Timon quoque ita illum annominatione laesit:

Ut conficta Plato astutus miracula finxit.

Et Alexis in Meropide:

In tempore ipso tu venisti, verum ego

Sursum ac deorsum tristis, ut Plato, feror

Misera, labore frustra lassus curibus.

Et rursus in Ancyliōne:

Plat. Oper. Vol. I.

b

Λέγεις περὶ ὧν οὐκ οἶσθα, συγγενῶς τρέχων
Πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίτρον καὶ κρόμμυον.

"Αμφὶς Ἀμφικράτει,

Τὸ δ' ἀγαθὸν ὅ τι ποτ' ἐστίν, οὗ σὺ τυγχάνεις

Μέλλεις διὰ ταύτην, ἥττον οἶδα τοῦτ' ἐγὼ,

"Ω δέσποτ', ἢ τὸ Πλάτωνος ἀγαθόν. Πρόσεχε δὴ.

Ἐν δὲ Δεξιδημίδῃ,

- - - ὦ Πλάτων,

'Ὡς οὐδ' ἐν οἶσθα πλὴν σκυθροπάζειν μόνον,

"Ὅσπερ κοχλίας σεμνῶς ἐπηρκῶς τὰς ὄφρυς.

Κρατῖνος ψευδοποβολιμαίῳ,

"Ἄνθρωπος εἶ δηλονότι, καὶ ψυχὴν ἔχεις.

Κατὰ μὲν Πλάτων' οὐκ οἶδα, ὑπονοῶ δ' ἔχειν.

"Αλέξῃς Ὀλυμπιοδώρῳ,

Σῶμα μὲν ἐμοῦ τὸ θνητὸν αὖ οὐκ ἐγένετο,

Τὸ δ' ἀθάνατον ἐξῆρε πρὸς τὸν ἀέρα.

Ταῦτ' οὐ σχολὴ Πλάτωνος;

Καὶ ἐν Παρασίτῳ,

"Ἡ μετὰ Πλάτωνος ἀδολεσχέῃν καταμύνας.

χλευάζει δ' αὐτὸν καὶ Ἀναξίλας ἐν Βοτρυλίῳ καὶ Κίρκῃ

Ignota nobis narras, plane cursitans

Platonis instar, ac noīces caepe & nitrum.

Amphis in Amphicrate:

S. Atqui bonum illud quod nancisci cogitas

Te posse propter hanc, certe id minus scio,

Platonis illud quam bellum bonum, o here. *H.* Adverte ergo.

In Dexidemide vero ait:

Aliud nil potes quam moerere, mi Plato,

Et fronte semper corrugata, ut cochlea.

Cratinus in Subditio:

Homo es profecto, mentemque & sensus habes.

Iuxta Platonem, vix scio, verum arbitrator.

Alexis Olympiodoro:

Homo fuit quidem, mortale in me quod fuit:

Mortale quod non fuit, in auram evanuit.

Num haec ex Platonis schola?

Et in Parasito:

Aut cum Platone solitarium loqui.

Subsannat & hominem Anaxilas in Botrylione, & in Circe, &

καὶ Πλουσίαις. Ἀρίστιππος δ' ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ παλαιᾶς
 τρυφῆς, Φησὶν αὐτὸν Ἀστέρος μεираκίου τιπός, ἀστρολογεῖν
 συνασκουμένου ἐρασθῆναι, ἀλλὰ καὶ Δίωτος τοῦ προειρημένου.
 ἔνιοι καὶ Φαίδρου Φασί. δηλοῦν δὲ τὸν ἔρωτα αὐτοῦ τάδε τὰ
 ἐπιγράμματα, ἃ καὶ πρὸς αὐτοῦ γενέσθαι εἰς αὐτοὺς,
 Ἀστέρας εἰσαθρεῖς ἀστὴρ ἐμός· εἶδε γενοίμην
 Οὐρανός, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν εἰς σε βλέπω.

Καὶ ἄλλο,

Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωῶσιν ἑῶος,
 Νῦν δὲ θανάον λάμπεις ἔσπερος ἐν φθιμένοις.

Εἰς δὲ τὸν Δίωνα ὧδε;

Δάκρυα μὲν Ἐκάβῃ τε καὶ Ἰλιάδεσσι γυναιξὶ
 Μοῖραι ἐπέκλωσαν δῆποτε γενομέναις.

Σοὶ δὲ, Δίω, ῥέξαντι καλῶν ἐπινίκιον ἔργων,
 Δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν.

Κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐν πατρίδι, τίμιος ἀστοῖς,
 Ὡ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίω.

τοῦτο καὶ ἐπιγεγράφθαι Φησὶν ἐν Συρακούσαις ἐπὶ τῷ τάφῳ
 ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀλέξιδος, Φασὶν, ἐρασθεῖς καὶ Φαίδρου, καθὰ
 προεῖρηται, τοῦτου ἐποίησε τὸν τρόπον,

Divitiibus Feminis. Aristippus autem in quarto de Antiquis De-
liciis ait, illum adolescentis cuiusdam Stellae nomine, qui cum
eo Astrologiae dabat operam, amore captum; sed & Dionis,
cuius meminimus. Nonnulli & Phaedrum amasse putant. Indi-
cium autem amoris fuisse epigrammata ab eo in illos conscripta:

O utinam coelum fierem, cum sidera cernis,

Mi Stella, ut multis in te oculis tuerer.

Et aliud:

Iamdudum vivis lucebas lucifer, at nunc

Exstinctus luces Hesperus Elysiis.

In Dionem vero in hunc modum:

Et lacrymas Hecubae, & Troianis fata puellis

Decrevere recens ex genitrice satis.

At tibi post partos praeclaro Marte triumphos,

Spes reliqua est nullis, clare Dion, superis.

Te patria ampla fovet, cumulat te civis honore;

Quo mihi nunc mentem perdis amore Dion?

Hoc enim illius sepulchro inscriptum Syracusis tradunt. Quin &
Alexim amasse fertur, & Phaedrum, quemadmodum diximus,
in quos scripsit in hunc modum:

Νῦν ὅτε μηδ' ἔν' Ἀλεξίς ὅσον μόνον εἶφ' ὅτι καλῶς
 ὦπται, καὶ πάντῃ πᾶς τις ἐπιστρέφεται
 Θυμὲ, τί μνηύεις κυσὶν ὀστέον; εἴτ' ἀνιήσεις
 ἴσπερον· οὐχ οὔτω Φαῖδρον ἀπωλέσαμεν;
 ἔχειν τε Ἀρχαιάνασσαν, εἰς ἣν καὶ αὐτὴν οὔτω ποιῆσαι,
 Ἀρχαιάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ Κολοφῶνος ἑταῖραν,
 ἣς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ἔζετο δριμύς ἔρωσ.
 Ἄ δειλοὶ, νεότητος ἀπαντήσαντες ἀκείνης
 Πρωτοπλόου, δι' ὅσης ἦλθετε πυρκαϊῆς.
 Ἀλλὰ καὶ εἰς Ἀγάθωνα,
 τὴν ψυχὴν, Ἀγάθωνα φιλῶν, ἐπὶ χεῖλεσιν εἶχον
 ἦλθε γὰρ ἢ τλήμων ὡς διαβησομένη.

Καὶ ἄλλο,

Τῷ μὴλῳ βάλλω σε· σὺ δ' εἰ μὲν ἐκοῦσα φιλεῖς με,
 Δεξαμένη, τῆς σῆς παρθενίης μετάδος·
 εἰ δ' ἄρ' ὁ μὴ γίνοιτο νοεῖς, τοῦτ' αὐτὸ λαβοῦσα
 Σκέψαι τὴν ὥρην ὡς ὀλιγοχρόνιος.
 Μῆλον ἐγὼ, βάλλει με φιλῶν σέ τις· ἀλλ' ἐπίνευσον,
 Ξανδίππη, καὶ γὰρ καὶ σὺ μαραινόμεθα.

Nunc quoniam nihil est quoquo se verterit omnis,
 Solum quod pulcher visus Alexis ait:

Quid mi anime os canibus prodis, mox inde molestus
 Detrectas, Phaedrum siccine perdidimus?

Archaeanassa quoque Colophonica usum esse, in quam sic scripsit:

Archaeanassa mihi est meretrix Colophonica, feris
 Cuius & in rugis sedit acerbus amor.

Quas miseri flammās, per quanta incendia abistis,
 Libata illa quibus prima iuventa fuit.

In Agathonem item:

Suavia dans Agathonem, animam ipse in labra tenebam:
 Aegra etenim properans tanquam abitura fuit.

Item aliud:

Malo ego te ferio. tu me si diligis, illud

Suscipe: me impari & virginitate tua.

Hoc fieri si posse negas, hoc suscipe malum, &

Quam pereat parvo tempore forma vide.

Malum ego, me iaculatur, amat qui te. annue quaeſo

Xanthippe, tibi mox nam & mihi forma perit.

Φασί δὲ καὶ τὸ εἰς τοὺς Ἐρετριέας τοὺς σαγηνευθέντας αὐτοῦ εἶναι·

Εὐβοίης γένος ἤμεν Ἐρετρικὸν, ἀγχι δὲ Σούσων
Κείμεθα· φεῦ γαίης τόσσον ἀφ' ἡμετέρης.

Κἀκχείνο,

Ἄ Κύπρις Μούσαισι, Κοράσια τὰν Ἀφροδίταν
Τιματ', ἢ τὸν Ἔρωτ' ὑμῖν ἐφοπλίσομαι.
Αἱ Μοῦσαι ποτὶ Κύπριν, Ἄρει τὰ στομίλα ταῦτα·
Ἡμῖν οὐ πέταται τοῦτο τὸ παιδάριον.

Καὶ ἄλλο,

Χρυσὸν ἀνὴρ εὐρὼν, ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσὸν
Ὅν λίπεν οὐχ εὐρὼν, ἦ· ξανθὸν δὲν εὐρε βρόχον.

Ἄλλὰ τοι Μόλων ἀπεχθῶς ἔχων πρὸς αὐτὸν, Οὐ τοῦτο,
Φησὶ, Σαρματὸν εἰ Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ, ἀλλ' εἰ Πλάτων ἐν
Σικελίᾳ. ἔοικε δὲ καὶ Ξενοφῶν πρὸς αὐτὸν ἔχειν οὐκ εὐμενῶς.
ὡσπερ γοῦν διαφιλονεικοῦντες, τὰ ὅμοια γεγράφασι, Συμπό-
σιον, Σωκράτους ἀπολογία, τὰ Ἠθικὰ ἀπομνημονεύματα.
εἶδ' ὁ μὲν, πολιτεία, ὁ δὲ, Κύρου παιδείαν. καὶ ἐν τοῖς νόμοις
ὁ Πλάτων πλάσμα Φησὶν εἶναι τὴν παιδείαν αὐτοῦ· μὴ γὰρ
εἶναι Κύρον τοιοῦτον. ἀμφότεροί τε Σωκράτους μνημονεύου-

Aiunt, & illud in Eretrienses, insidiis exceptos, ipsius esse:

Euboeae fuimus Eretrum genus: at prope Sufas

Condimur, heu nostra tam procul a patria.

Et illud:

Haec Venus ad Musas: Venerem exhorrescite nymphae,
In vos armatus aut amor infiliet.

Cui contra Musae: Lepida haec ioca tolle, precamur.

Aliger huc ad nos non volat ille puer.

Item illud:

Aurum qui reperit, laqueum abiicit: alter amisso

Auro, collo aptat quem reperit laqueum.

At vero Molon hostili adversus illum animo, Non id, ait, esse mirandum, si Dionysius Corinthi, sed si Plato esset in Sicilia. Videtur & Xenophon haudquaquam amico in illum fuisse animo. Nam veluti contentionis studio similia scripsere; Symposium, Socratis defensionem, Commentaria moralia. Ad haec ille de Republica; hic Cyri scripsit Institutionem, quam in suis legibus Plato fictam dixit: neque enim eiusmodi fuisse Cyrum. Tum ambo cum Socratem semper habeant in ore, nusquam reperies sui

τες, ἀλλήλων οὐδαμοῦ, πλὴν Ξενοφῶν Πλάτωνος ἐν τρίτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. λέγεται δ' ὅτι καὶ Ἀντισθένης μέλλων ἀναγινώσκειν τὶ τῶν γεγραμμένων αὐτῷ, παρεκάλεσεν αὐτὸν παρατυχεῖν. καὶ πυθόμενος τί μέλλει ἀναγινώσκειν, εἶπεν, ὅτι Περὶ τοῦ μὴ εἶναι ἀντιλέγειν. τοῦ δ' εἰπόντος, Πῶς οὖν σὺ περὶ αὐτοῦ τούτου γράφεις; καὶ διδάσκοντες ὅτι περιτρέπεται, ἔγραψε διάλογον κατὰ Πλάτωνος, Σάθωνα ἐπιγράφας. ἐξ οὗ διετέλουν ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους. Φασὶ δὲ καὶ Σωκράτην ἀκούσαντα τὸν Λύσιον ἀναγινώσκοντος Πλάτωνος, Ἡράκλειος, εἰπεῖν, ὡς πολλά μου κατεψεύδῃς ὁ νεανίσκος. οὐκ ὀλίγα γὰρ ὧν οὐκ εἶρηκε Σωκράτης, γέγραπεν ἀνὴρ. εἶχε δὲ Φιλέχθρων ὁ Πλάτων καὶ πρὸς Ἀριστίππου. ἐν γοῦν τῷ περὶ ψυχῆς διαβάλλων αὐτὸν φησιν, ὅτι οὐ παρεγένετο Σωκράτει τελευτῶντι, ἀλλ' ἐν Αἰγίνῃ ἦν καὶ σύνεγγυος. καὶ πρὸς Αἰσχίνῃν δὲ τινα Φιλοτιμίαν εἶχε. φασὶ δ' ὅτι δὴ περ καὶ αὐτὸς εὐδοκίμει παρὰ Διονυσίῳ. ὃν ἐλθόντα δι' ἀπορίαν, ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι, ὑπὸ δ' Ἀριστίππου συσαβῆναι. τοὺς τε λόγους οὗς Κρίτωνι περιτέθεικεν, ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ περὶ τῆς φυγῆς συμβουλεύοντι, φησὶν Ἰδομενεὺς εἶναι Αἰ-

invicem fecisse mentionem. Semel tantum Xenophon Platonis meminit in tertio Commentariorum. Fertur & Antisthenes, cum eorum, quae scripserat, quippiam recitare vellet, orasse illum, ut adesset recitanti. & cum roganti, cuiusmodi id esset, libri eius titulum explicuisset, De eo, inquit, quod non sit contradicendum. Tu ergo, ait ille, de hoc ipso quomodo scribis? & cum doceret contra suam venire sententiam, scripsit adversus Platonem dialogum, Sathonem illum inscribens. Ex eo iam alienis animis in se invicem fuere. Aiunt, Socratem, cum Platonis Lysidem audisset recitari, Proh dii immortales, dixisse, quam multa de me mentitur adolescens. scripsit quippe non pauca vir ille, quae Socrates non dixit. Fuit illi & adversus Aristippum haud obscure simultas. nam in libro de Anima illum insinuat, quod abfuerit morienti Socrati, cum in Aegina non procul abesset. Erat illi cum Aeschine quoque, ut fertur, contentio. quippe cum a Dionysio magni fieret, egensque rerum omnium ad eum profectus esset, a Platone despectum, atque ab Aristippo fuisse commendatum. Porro sermones, quos Critonem fecit in carcere loquentem, cum Socrati suaderet fugam, Aeschinis fuisse tradit Idomeneus; illi vero a Platone, huius odio, fuisse attributos.

σχίνου τὸν δ' ἐκείνω περιθεῖναι διὰ τὴν πρὸς τοῦτου δυσμένειαν. αὐτοῦ δὲ Πλάτων οὐδαμῶθι τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμμάτων μνήμην ποιεῖται, ὅτι μὴ ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, καὶ ἀπολογία. Φησὶ δ' Ἀριστοτέλης τὴν τῶν λόγων ἰδέαν αὐτοῦ, μεταξὺ ποιήματος εἶναι καὶ πεζοῦ λόγου. τοῦτον μόνον παραμεῖναι Πλάτωνι Φαβερῖνός που Φησὶν ἀναγινώσκοντι τὸν περὶ ψυχῆς, τοὺς δ' ἄλλους ἀναξῆναι πάντας. ἐνιοὶ τε φασὶν ὅτι Φιλιππος ὁ Ὀπουντιος τοὺς νόμους αὐτοῦ μετέγραψεν ὄντας ἐν κηρῷ. τοῦτου δὲ καὶ τὴν Ἐπινομίδα φασὶν εἶναι. Εὐφορίων δὲ καὶ Παναητιος εἰρήκασι, πολλοῖσι ἐσραμμένην εὐρῆσθαι τὴν ἀρχὴν τῆς πολιτείας, ἢ πολιτείας Ἀριστόξενός Φησι πᾶσαν σχεδὸν ἐν τοῖς Πρωταγόρου γεγράφθαι ἀντιλογικοῖς. λόγον δὲ πρῶτον γράψαι αὐτὸν τὸν Φαῖδρον καὶ γὰρ ἔχει μεिरακιῶδες τι τὸ πρόβλημα Δικαίαρχος δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς γραφῆς ὅλον ἐπιμέμφεται, ὡς φορτικόν. Ὁ γοῦν Πλάτων λέγεται, θεασάμενος τινὰ κυβεύοντα, αἰτιάσασθαι. τοῦ δὲ εἰπόντος, ὡς ἐπὶ μικροῖς, Ἀλλὰ τό γε ἔθος, εἶπεν, οὐ μικρόν. ἐρωτηθεὶς εἰ ἀπομνημόνευμά τι αὐτοῦ ἔσαι ὡσπερ τῶν πρότερον, ἀπεκρίνατο, Ὀνόματος δεῖ τυχεῖν πρῶτον, εἶτα πολλὰ ἔσαι. εἰσελθόντος

Eius vero nusquam in libris suis Plato mentionem fecisse deprehenditur, praeterquam in libro de Immortalitate Animae, & in Socratis Defensione, idque tenuiter. Enimvero styli ipsius genus, inter poema & prosam orationem medium ait Aristoteles fluere. Hunc solum Platoni attente affectisse, quodam loco Phavorinus ait, cum librum de Anima recitaret, reliquos omnes surrexisset. Plerique autumant, Philippum Opuntium ipsius leges, quae erant in cera, transcripsisset; huius & Epinomida esse aiunt. Euphorion ac Panaetius, initium librorum de Republica saepius inventum inversum atque immutatum, dixerunt. eam ipsius Rempublicam Aristoxenus totam ferme in Protagorae Contradictionibus asserit scriptam. Phaedrum primo illum scripsisset fama est. habet enim quaestio illa nonnihil iuvenile. porro Dicaearchus totum id scribendi genus, ut grave ac molestum carpit. Platonem tradunt, cum vidisset quendam aleis ludentem, increpasset, & cum ille, Quam me in parvis reprehendis, diceret, respondisset: At est consuetudo non parva res. Rogatus, an ipsius celebre aliquod dictum, sicuti superiorum, futurum esset? Primum, inquit, comparare oportet nomen, tum multa fore. Ingresso aliquando Xenocrati, Caede, inquit, hunc servum; nam ipse.

ποτὲ Ξενοκράτους, εἶπε μασιγῶσαι τὸν παῖδα αὐτὸν γὰρ μὴ δύνασθαι, διὰ τὸ ὠργίσθαι. ἀλλὰ καὶ πρὸς τινὰ τῶν παιδῶν, Μεμασιγώσω ἂν, εἶπεν, εἰ μὴ ὠργιζόμεν. ἐφ' ἵππου καθίσας, εὐθέως κατέβη, φήσας εὐλαβεῖσθαι μὴ ἱπποτυφία ληφθῆ. τοῖς μεθύουσι συνεβούλευε κατοπτρίζεσθαι ἀποσῆσεσθαι γὰρ τῆς τοιαύτης ἀσχημοσύνης. πίνειν δ' εἰς μέθην οὐδαμοῦ πρέπον ἔλεγε, πλὴν ἐν ταῖς ἑορταῖς τῶν καὶ τὸν οἶνον δόντος θεοῦ. καὶ τὸ πολλά δὲ καθεύδειν ἀπήρεσκεν αὐτῶ. ἐν γοῦν τοῖς νόμοις Φησὶ, Κοιμώμενος δὲ οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος. εἶναι δὲ ἴδιον τῶν ἀκουσμάτων τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ, τὸ λέγειν τἀληθῆ. καὶ περὶ ἀληθείας δ' ἐν τοῖς νόμοις Φησὶν οὕτως, Καλὸν μὲν ἢ ἀλήθεια, ὦ ξένη, καὶ μόνιμον· ἔοικε δὲ οὐ βῆδιον πείθειν. Ἀλλὰ καὶ ἡξίου μνημόσυνον αὐτοῦ λείπεσθαι ἢ ἐν φίλοις, ἢ ἐν βίβλοις. Ἐξετόπιζε δὲ καὶ αὐτὰς τὰ πλείστα, καθάτινες Φασί. Καὶ ἐτελευτα μὲν ὃν εἶπομεν τρόπον, Φιλίππου βασιλεύοντος ἔτος τρισκαίδέκατον, καθὰ καὶ Φαβωρίνος Φησὶν ἐν ἀπομνημονευμάτων τρίτῳ ὑφ' οὗ καὶ ἐπιτιμηθῆναι Φησὶν αὐτὸν Θεόπομπος. Μυρωνιανὸς δ' ἐν ὁμοίοις Φησὶ, Φίλωνα παροιμίας μνημονεύειν περὶ τῶν Πλάτωνος Φθειρῶν, ὡς οὕτως αὐτοῦ τελευτήσαντος. Καὶ ἐτάφη ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἔνθα τὸν πλείστον χρόνον διετέλεσε

quod iratus sim, nequeo. *Cuidam item fervorum, Iam, inquit, vapulasses, nisi iratus essem. Cum equo insedisset, continuo descendit, dicens, Vereri se, ne equi instar, factu efferretur. Ebriis consulere solitus erat, ut in speculo se studiose intuerentur; fore enim, ut eiusmodi foeditate deterrerentur. Potare usque ad ebrietatem nusquam decere monebat, praeterquam in diebus festis dei largitoris vini. Somnus item immodicus illi displicebat. In legibus siquidem ait: Dormiens autem nemo ullius pretii est. Veritatem suaviorem auditu omnibus, quae dicerentur. Alii, vera loqui iucundius omnibus, dixisse putant. Sic autem & de veritate dixit in legibus: Praeclarum quiddam est veritas, o hospes, atque durabile. verum id persuadere non facile videtur. Optabat insuper memoriam sui vel in amicis, vel in libris relinqui. Locorum mutatione & ipse utebatur plurimum. Moritur eo, quo diximus, modo, tertiodecimo Philippi regis anno, ut Phavorinus in tertio Commentariorum refert, a quo & obiurgatum fuisse illum Theopompus auctor est. Myronianus in Similibus ait, Philonem meminisse proverbii de Platonis pediculis, quasi sic ille defecerit. Sepultus est autem in Acade-*

φιλοσοφῶν. ὅθεν καὶ Ἀκαδημαϊκὴ προσηγορεύθη ἢ ἀπ' αὐτοῦ αἵρεσις. καὶ παρεπέμφθη πανδημει πρὸς τῶν αὐτόθι, διαθέμενος τοῦτον τὸν τρόπον. Τάδε κατέλιπε Πλάτων καὶ διέθετο τὸ Ἐφαισιᾶδων χωρίον, ὡ γείτων βορρῶθεν ἢ ὁδὸς ἢ ἐκ τοῦ Κηφισιάσιν ἱεροῦ, νότοθεν τὸ Ἡράκλειον τὸ ἐν Ἐφαισιᾶδων, πρὸς ἡλίου δὲ δυσόμενου Φίλιππος Χολιδεύς. καὶ μὴ ἐξέσω τοῦτο μηδενὶ μήτε ἀποδόσθαι, μήτε ἀλλάξασθαι, ἀλλ' ἔσω Ἀδειμάντου τοῦ παιδίου εἰς τὸ δυνατόν. καὶ τὸ ἐν Ἐρισιάδων χωρίον, ὃ παρὰ Καλλιμάχου ἐπριάμην, ὡ γείτων βορρῶθεν Εὐρυμέδων Μυρρηνούσιος, νότοθεν δὲ Δημόστρατος Εὐπετέρων, πρὸς ἡλίου ἀνιόντος Εὐρυμέδων Μυρρηνούσιος, πρὸς ἡλίου δυσόμενου Κηφισσός. ἀργυρίου μνᾶς τρεῖς· Φιάλην ἀργυρᾶν, ἔλκουσαν ε' ξ' ε' κυμβεῖον ἄγων μ' ε' δακτύλιον χρυσοῦν, καὶ ἐνώτιον χρυσοῦν, ἄγοντα συνάμφω δ' δραχμάς, ὀβολοὺς τρεῖς. Εὐκλείδης ὁ λιθοτόμος ὀφείλει μοι τρεῖς μνᾶς Ἀρτεμιν ἀφίημι ἐλευθέραν. οἰκέτας καταλείπω, Τύχωνα, Βίκταν, Ἀπολλωνιάδην, Διονύσιον. σκεύη τὰ γεγραμμένα, ὧν ἔχει τὰ ἀντίγραφα Δημήτριος. ὀφείλω δ' οὐδενὶ οὐθέν. ἐπίτροποι δὲ, Σωσθένης, Σπεύ-

mia, ubi plurimum temporis philosophatus fuerat. unde &, quae ab eo fluxit, secta Academica est appellata. Corpus eius elatum magna eorum, qui ibi habitabant, frequentia. Eiusmodi fuit ipsius testamentum: Haec reliquit Plato atque legavit: Hephæstiadum fundum, cui ab aquilone vicina via est, quae ducit a templo Cephisiadum; ab austro Heracleum Hephæstiadum; ab ortu solis Archestratus Phrearius; ab occasu Philippus Cholidensis. hunc autem nemini licitum sit aut vendere, aut alienare; sed sit Adimanti filii quantum fieri potest. Erepsiadumque fundum, quem emi a Callimacho, cui ab aquilone vicinus est Eurymedon Myrrhinusius; ab austro Demostratus Xypeteron; ab ortu Eurymedon Myrrhinusius; ab occasu Cephissus. Argentum minas tres; argenteam phialam pendentem drachmas CLXV; cymbium ponderis drachmarum XLV; anulum aureum, & in auream auream, ambo drachmas quatuor & tres obolos pendentia. Euclides lapicida mihi debet minas tres. Dianam dimitto liberam. Famulos relinquo, Tychonem, Bistam, Apollonitadem, & Dionysium. Supellectilem & vasa scripta, quorum habet exemplar Demetrius. Nulli autem quidquam debeo. Curatores erunt Sosthenes, Speusippus, Demetrius, Hegias, Eurymedon, Cal-

σικπος, Δημήτριος, Ἡγίας, Εὐρυμέδων, Καλλιμαχος, Θρασικπος. καὶ διέθετο μὲν οὕτως. ἐπεγράφη δ' αὐτῷ ἐπιγράμματα τὰδε. Πρῶτον,

Σωφροσύνη προφέρων θνητῶν ἦβει τε δικαίῳ,
Ἐνθάδε δὴ κείται δῖος Ἀριστοκλέης.

Εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγαν ἔσχεν ἔπαινον,
Τούτων ἔχει πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐχ ἔπεται.

Ἔτερον δὲ,

Γαῖα μὲν ἐν κόλπῳ κρύπτει τόδε σῶμα Πλάτωνος,
Ψυχὴ δ' ἀθανάτων τάξιν ἔχει μακάρων

Ἰοῦ Ἀρίστωνος, τὸν τις καὶ τηλόθι ναίων
Τιμᾶ ἀνὴρ ἀγαθὸς θεῖον ἰδόντα βίον.

Καὶ ἄλλο δὲ νεώτερον,

Αἰετὲ, τίπτε βέβηκας ὑπὲρ τάφον; ἢ τίνας, εἰπέ;
Ἄστερέντα θεῶν οἶκον ἀποσκοπέεις;

Ψυχῆς εἰμὶ Πλάτωνος ἀποπταμένης εἰς ὄλυμπον
Εἰκὼν, σῶμα δὲ τοῦ γηγενὲς Ἀτθίς ἔχει.

Ἔσι καὶ ἡμέτερον οὕτως ἔχον,

Καὶ πῶς, εἰ μὴ Φοῖβος ἀν' Ἑλλάδα φῦσε Πλάτωνα;
Ψυχὰς ἀνθρώπων γράμμασιν ἠκέσατο;

Timachus atque Thrasippus. Hoc testamenti ipsius exemplar. Sepulchrum eius his illustratum est epigrammatibus; quorum illud primum est:

Iustitia cunctis praestans, vitaeque modesta,
Hoc situs in tumulo divus Aristoclees.

Si quenuquam ad magnos sapientia vexit honores,
Hunc citra invidiam vexit & ipsa vitum.

Item alterum:

Corpus habet gremio contactum terra Platonis,
Mens sed habet superum testata beata deum.

Divinum quem iam veneratur quisquis honestus,
Et probus est, cuius vel procul est regio.

Et aliud recentius:

Quid monumenta super volucrum regina volasti?

Tu mihi dic superum quam tuare domum.

Diva ego sublata in coelum feror umbra Platonis,
Corpus at terrenum Attica servat humus.

Est & nostrum in hanc sententiam:

Ni doctum Graecis genuisses Phoebe Platonem,
Prorsus nemo animis qui medeatur erat.

Καὶ γὰρ ὁ τοῦδε γεγῶς Ἀσκληπίος ἐστὶν ἰατρῆς
Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθανάτοιο Πλάτων.

Καὶ ἄλλο, ὡς ἐτελεύτα·

Φοῖβος ἔφουσε βροτοῖς Ἀσκληπιὸν ἠδὲ Πλάτωνα·
Τὸν μὲν, ἵνα ψυχὴν, τὸν δ', ἵνα σῶμα σάοι.
Δαισάμενος δὲ γάμον πόλιν ἤλυθεν ἢν ποτε αὐτῷ
Ἐκτίσει, καὶ δαπέδῳ Ζηνὸς ἐνιδρύσατο.

Καὶ τὰ μὲν ἐπιγράμματα ταῦτα. Μαθηταὶ δ' αὐτοῦ,
Σπύσιππος Ἀθηναῖος, Ξενοκράτης Χαλκηδόνιος, Ἀριστοτέλης
Σταγειρίτης, Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος, Ἐσιαῖος Περίνθιος,
Δίων Συρακούσιος, Ἀμυκλος Ἡρακλεώτης, Ἐραστος καὶ Κο-
ρίσκος Σκήψιοι, Τιμόλαος Κυζικηνὸς, Εὐαίων Λαμψακηνὸς,
Πίθων καὶ Ἡρακλείδης Αἰνιοί, Ἵπποβαλῆς καὶ Κάλλιππος
Ἀθηναῖοι, Δημήτριος Ἀμφιπολίτης, Ἡρακλείδης Ποντικός,
καὶ ἄλλοι πλείους, σὺν οἷς καὶ γυναῖκες δύο, Λασθένια Μαγ-
τινικὴ, καὶ Ἀξιόθεα Φλιασίαι, ἣ καὶ ἀνδρεία ἡμίσιχοτο, ὡς
Φησι Δικαίαιρχος, ἐνιοὶ δὲ καὶ Θεόφρασον ἀκοῦσαι φασὶν αὐτοῦ.
καὶ Ἵπερίδην τὸν ῥήτορα Χαμαιλέων Φησι, καὶ Λυκοῦργον
ὁμοίως Πολέμων ἰσορεῖ καὶ Δημοσθένην. Σαβῖνος λέγει καὶ

Corporis est medicus fatus ex te Asclepius aegri,
Aeternae ut sapiens est animae ipse Plato.

Et aliud de eius morte :

Produxit nobis Asclepion atque Platonem
Phoebus, ut hic corpus curet, & ille animum.
Coniugium celebrare volens, quam condidit olim
Urbem adit ipse, Iovis quamque solo posuit.

Atque ita se habent epigrammata. Discipuli vero fuere Spensip-
pus Atheniensis, Xenocrates Chalcedonius, Aristoteles Stagi-
rites, Philippus Opuntius, Hestiaeus Perinthius, Dion Syra-
cusanus, Amyclus Heracleotes, Erastus & Coriscus Scepsii,
Timolaus Cyzicenus, Evaeon Lampfacenus, Pithon & Heracli-
des Aenii, Hippothales & Callippus Athenienses, Demetrius
Amphipolites, Heraclides Ponticus & complures alii. cum his
& mulieres duae, Lasthenia Mantinea, & Axiothea Phliafia,
quae, ut Dicacarchus auctor est, virili utebatur veste. Theophra-
stum item illius fuisse auditorem, quidam referunt; & Hyper-
idem oratorem Chamaeleon, & Lycurgum, ait: Polemo & De-
mosthenem scripsit ipsius fuisse studiosum. Sabinus item ait &

Μνησίφρατον Θάσιον, παρατιθέμενος ἐν ᾧ μελετητικῆς ὕλης καὶ εἰκὸς ἔστι.

Φιλοπλάτωνι δὲ σοι δικαίως ὑπαρχούσῃ, καὶ παρ' ὄντινοῦ τὰ τοῦ Φιλοσόφου δόγματα φιλοτιμῶς ζητούσῃ, ἀναγκαῖον ἡγησάμην ὑπογράψαι καὶ τὴν φύσιν τῶν λόγων, καὶ τὴν τάξιν τῶν διαλόγων, καὶ τὴν ἔφοδον τῆς ἐπαγωγῆς, ὡς οἶόν τε σοι χειωδῶς καὶ ἐπὶ κεφαλαίων, πρὸς τὸ μὴ ἀμοιρεῖν αὐτοῦ τῶν δογμάτων τὴν περὶ τοῦ βίου συναγωγὴν. γλαῦκα γὰρ εἰς Ἀθήνας, φασίν, εἰ δέῃ σοι τὰ κατ' εἶδος διηγεῖσθαι διαλόγους τοῖνον φασὶ πρῶτον γράψαι Ζήνωνα τὸν Ἐλεάτην. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πρώτῳ περὶ ποιητῶν Ἀλεξάμενον Στυρέα ἢ Τήϊον, ὡς καὶ Φαβρωῖος ἐν ἀπομνημονεύμασι. δοκεῖ δὲ μοι Πλάτων, ἀκριβῶσας τὸ εἶδος, καὶ τὰ πρωτεῖα δικαίως ἂν ὥσπερ τοῦ κἀλλους οὕτω καὶ τῆς εὐρέσεως ἀποφέρεσθαι. ἔστι δὲ διάλογος λόγος ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκείμενος περὶ τινος τῶν φιλοσοφούμενων καὶ πολιτικῶν, μετὰ τῆς προεούσης ἠθοποίας τῶν παραλαμβανομένων προσώπων, καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς. διαλεκτικὴ δὲ ἔστι τέχνη λόγων, οἱ ἦς ἀνα-

Mnesistratum Thasium, in quarto Meditationum farraginis. Et est id quidem verisimile.

Verum enimvero cum Platonis in primis studiosa sis, idque haud sane iniuria; & Philosophi summi dogmata peculiari quodam amore ac studio prae ceteris indagare soleas, operae pretium existimavi & sermonum illius naturam, & dialogorum ordinem, & persuasionis aut inductionis vim, pro viribus, veluti per elementa & summa capita digerere: uti neque de illius vita, quam collegimus, dogmata quoque & decreta desiderentur. Alioqui quippe iuxta proverbium, noctuam Athenas, si ea, quae per species distribuantur, enarrare tibi oporteret. Dialogos itaque primum Zenonem Eleatem scripsisse ferunt. Aristoteles in primo de poetis, Alexamenum Styreum sive Teium, sicut & Phavorinus in Commentariis tradit. Ceterum Plato meo quidem iudicio id genus expolivit, ut non solum ornatae & expolitae orationis, verum & ipsius inventionis dignissime sibi primum vendicet. Est autem Dialogus ex interrogatione & responsione compositus, de ea re, quae vel philosophiam vel reipublicae partes attingat, cum decenti & congrua expressione personarum, quae assumuntur, accurataque compositione verborum. Dialectica est disputandi ars, per quam aliquid aut probamus, aut

σκευάζομεν τὴν ἢ κατασκευάζομεν, ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως τῶν προσδιαλεγόμενων. τοῦ δὲ λόγου τοῦ Πλατωνικοῦ δυο εἰσὶν ἀνωτάτω χαρακτῆρες· ὁ τε ὑψηλικός, καὶ ὁ ζητητικός. διαιρεῖται δ' ὁ ὑψηλικός εἰς δύο ἄλλους χαρακτῆρας· θεωρηματικόν τε, καὶ πρακτικόν. καὶ τῶν, ὁ μὲν θεωρηματικός εἰς τὸν φυσικόν καὶ λογικόν· ὁ δὲ πρακτικός, εἰς τὸν ἠθικόν καὶ πολιτικόν. τοῦ δὲ ζητητικοῦ, καὶ αὐτοῦ δυο εἰσὶν οἱ πρῶτοι χαρακτῆρες· ὁ τε γυμνασικός, καὶ ἀγωνιστικός. καὶ τοῦ μὲν γυμνασικοῦ, μοιευτικός τε καὶ πειραστικός· τοῦ δὲ ἀγωνισικοῦ, ἐνδεικτικός καὶ ἀνατρεπτικός. οὐ λαμβάνει δ' ἡμᾶς ὅτι τινὲς ἄλλως διαφέρειν τοὺς διαλόγους φασί. λέγουσι γάρ αὐτῶν τοὺς μὲν δραματικούς, τοὺς δὲ διηγηματικούς, τοὺς δὲ μικτούς. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν τραγικῶς μᾶλλον ἢ φιλοσόφως τὴν διαφορὰν τῶν διαλόγων προσωνόμασαν. εἰσὶ δὲ τοῦ μὲν φυσικοῦ, ὅλον ὁ Τίμαιος· τοῦ δὲ λογικοῦ, ὁ τε Πολιτικός καὶ ὁ Κρατύλος, καὶ Παρμενίδης, καὶ Σοφιστής· τοῦ δ' ἠθικοῦ, ἢτε Ἀπολογία, καὶ ὁ Κρί-

improbamus, ex interrogatione itidem, & responsione differentium. Enimvero Platonicae orationis geminus stylus est, uterque summus. Alter ex his, qui instituit atque imbuit; alter, qui in inquirendo versatur. Prior ille in duo distinguitur genera; quorum alterum in speculatione consistit, alterum in actione. Horum quod in speculatione, rursus dividitur in naturale ac rationale; alterum, quod in actione, in morale ac civile dividitur. Porro secundus ille, qui in inquirendo versatur, itidem in duas species scinditur; prima, quae in exercitatione est, vocaturque gymnastica; secunda, quae in certaminibus est, & agonistica dicitur. Quin & gymnasticae bipartita divisio est: altera velut incunabula exercitationis fovet, vocaturque maeutica; altera iam suis viribus nititur, tentatque quid possit, & pirastica dicitur. Agonisticae item est bipartita distinctio: alia demonstrationi inservit; alia autem eversioni. Neque sane nos fugit, quosdam alias Platonis dialogorum differentias asserere. dicunt enim ex his alios dramaticos, quod quasi poema videantur imitari; alios, quod narrationi inserviant, diegematicos; mistos alios appellant. Sed ea sane distinctio dialogorum scenae, quam philosophorum scholae videtur accommodatior. Sunt ex his quidam, qui ad Physicam pertinent, ut Timaeus: ad Logicen, ut Politicus, Cratylus, Parmenides & Sophista. sunt qui ad moralem, ut Apologia,

των, καὶ Φαίδων, καὶ Φαῖδρος. καὶ τὸ Συμπόσιον, Μενέξενος τε, καὶ Κλειτοφῶν, καὶ Ἐπιστολαί, καὶ Φίληβος, Ἴππαρχος, Ἀντερασαί· τοῦ δὲ πολιτικοῦ ἢ τε Πολιτεία, καὶ οἱ Νόμοι, καὶ ὁ Μίνως, καὶ Ἐπινομίς, καὶ ὁ Ἀτλαντικός· τοῦ δὲ μαιευτικοῦ, Ἀλκιβιάδαι, Θεάγης, Λύσις, Λάχης· τοῦ δὲ πειρατικοῦ, Εὐθύφρων, Μένων, Ἴων, Χαρμίδης, Θεαιτήτος· τοῦ δὲ ἐνδεικτικοῦ, ὡς ὁ Πρωταγόρας· καὶ τοῦ ἀνατρεπτικοῦ, Εὐθυδημος, Ἴππιαί δύο, Γοργίας. καὶ περὶ μὲν διαλόγου, τί ποτέ ἐστὶ, καὶ τίνες αὐτοῦ διαφοραὶ, ἀπόχρη λέγειν. Ἐπεὶ δὲ πολλὴ εἰσὶς ἐστὶ, καὶ οἱ μὲν φασὶν αὐτὸν δογματίζειν, οἱ δ' οὐ, φέρε καὶ περὶ τούτων διαλάβωμεν. αὐτὸ τοῖνυν τὸ δογματίζειν ἐστὶ δόγμα τιθέναι, ὡς τὸ νομοθετεῖν, νόμους τιθέναι. δόγμα δὲ ἑκατέρως καλεῖται, τὸ, τε δοξαζόμενον, καὶ ἡ δόξα αὐτῆ. Τούτων δὲ τὸ μὲν δοξαζόμενον, πρότασις ἐστὶν ἢ δὲ δόξα, ὑπόληψις. ὁ τοῖνυν Πλάτων περὶ μὲν ὧν κατείληφεν, ἀποφαίνεται, τὰ δὲ ψευδῆ διελέγχει, περὶ δὲ τῶν ἀδήλων ἐπέχει. καὶ περὶ μὲν τῶν αὐτῶ δοκούντων ἀποφαίνεται διὰ τεττάρων προσώπων, Σωκράτους, Τιμαίου, τοῦ Ἀθηναίου ξένου, τοῦ Ἐλεάτου ξένου. εἰσὶ δ' οἱ ξένοι οὐχ, ὡς τινες ὑπέλαβον, Πλάτων καὶ Παρμενίδης, ἀλλὰ πλάσματά εἰσιν ἀνώνυμα. ἐπεὶ καὶ τὰ

Criton, Phaedon, Phaedrus, Symposium, Menexenus, Clitophon, Epistolae, Philebus, Hipparchus & Anterastae. ad civilem vero disciplinam pertinent Respublica, Leges, Minos, Epinomis, & Atlanticus. ad institutionem pertinent Alcibiades duo, Theages, Lysis, Laches. in tentando versantur Euthyphron, Menon, Ion, Charmides, Theaetetus: in accusando, Protagoras: in evertendo, Euthydemus, Hippiae duo, Gorgias. Itaque de dialogo quidnam sit, & quatenam sint eius differentiae, haecenus. Quoniam vero infinita contentio est, aliis dicentibus ipsum dogmata inferre, aliis negantibus; age de his quoque videamus. Dogmatistae proprium est dogma asserere, sicut & legislatoris, leges instituire. Porro dogmata sive decreta dupliciter vocantur, & quae opinamur, & opinio ipsa. Ex his autem, quod opinamur, propositio est: opinio autem persuasio ipsa, sive opinatio. Plato igitur, quae percepserat, ea exponit; quae vero sunt falsa, coarguit. de rebus incertis non definit. Atque de his quidem, quae ipse opinatur, quatuor inducit personas, Socratem, Timaeum, Atheniensem hospitem, peregrinum Eleatem. Sunt autem peregrini non, ut quidam opinantur, Plato & Parmenides,

Σωκράτους, καὶ τὰ Τιμαίου λέγων Πλάτων δογματίζει. περὶ δὲ τῶν ψευδῶν ἐλεγχομένους εἰσάγει, οἷον Θρασύμαχον καὶ Καλλικλέα, καὶ Πῶλον, Γοργίαν τε καὶ Πρωταγόραν ἔτι δ' Ἱππίαν καὶ Εὐθύδημον, καὶ δὴ καὶ τοὺς ὁμοίους. ποιούμενος δὲ τὰς ἀποδείξεις πλείω χρῆται τῷ τῆς ἐπαγωγῆς τρόπῳ, οὐ μὴν μονοτρόπως, ἀλλὰ διχῆ. ἔσι μὲν γὰρ ἐπαγωγή, λόγος διὰ τινῶν ἀληθῶν τὸ ὅμοιον ἐαυτῷ ἀληθὲς οἰκειῶς ἐπιφέρων. δύο δὲ τῆς ἐπαγωγῆς εἰσὶ τρόποι, ὃ τε κατ' ἐναντίωσιν, καὶ ὃ ἐκ τῆς ἀκολουθίας. ὁ μὲν οὖν κατ' ἐναντίωσιν, ἔστιν ἐξ οὗ τῷ ἐρωτημένῳ περὶ πᾶσαν ἀπόκρισιν ἀκολουθήσει τὸ ἐναντίον. οἷον, Ὁ ἐμὸς πατήρ τῷ σῶ πατρὶ ἦτοι ἕτερός ἐστιν, ἢ ὁ αὐτός. εἰ μὲν οὖν ἕτερός ἐστι τοῦ ἐμοῦ πατρὸς ὁ σὸς πατήρ, πατρὸς ἕτερος ἂν, οὐκ ἂν εἴη πατήρ· εἰ δὲ ὁ αὐτός ἐστι τῷ ἐμῷ πατρὶ, ὁ αὐτός ἂν τῷ ἐμῷ πατρὶ, ὁ ἐμὸς ἂν εἴη πατήρ. καὶ πάλιν, Εἰ μὴ ἐστὶ ζῶον ὁ ἄνθρωπος, λίθος ἂν εἴη, ἢ ξύλον. οὐκ ἐστὶ δὲ λίθος ἢ ξύλον ἐμψυχον γὰρ ἐστὶ, καὶ ἐξ αὐτοῦ κινεῖται· ζῶον ἄρα ἐστίν. εἰ δὲ ζῶόν ἐστι, ζῶον δὲ καὶ κύων καὶ ὁ βοῦς, εἴη ἂν καὶ ὁ ἄνθρωπος ζῶον καὶ κύων καὶ βοῦς. καὶ οὗτος μὲν ὁ τῆς ἐπαγωγῆς κατ' ἐναντίωσιν καὶ μάχην τρόπος, ᾧ ἐχρήτο, σὺ

sed fragmenta sine nomine sunt. Quando & Socratis atque Timaei verba dum loquitur, pro decretis infert Plato. Qui de falsis coarguantur, inducit Thrasimachum, Calliclem, Polum, Gorgiam & Protagoram: praeterea Hippiam, atque Euthydemum, & huiusmodi ceteros. At vero cum probationibus & argumenti conclusionibus locus est, plurimum utitur inductione, eaque non unica, sed bipartita. Est enim inductio oratio ex veris quibusdam simile sibi verum proprie colligens atque inferens. Eius sunt species duae, ea, quae ex contrario fit, & quae ex consequenti. Quae igitur ex contrario fit, eiusmodi est, ut interroganti circa omnem responsonem contrarium inferatur. Ut exempli causa, Pater meus aut alius est quam pater tuus, aut idem. Si igitur alius est pater meus quam pater tuus, cum sit alius quam pater, non erit pater. Si idem est qui pater meus, idem existens qui pater meus, meus erit pater. Et rursus: Si animal homo non est, lapis aut lignum erit. Non est autem lapis aut lignum; animatus quippe est, & ex seipso movetur: animal igitur est. Si autem animal est; animal vero & canis & bos; erit & homo animal, & canis, & bos. Hac igitur inductionis specie, quae per contrarium fit, ubi rixae locus est, utitur Plato, non ad asserendum

πρὸς τὸ δογματίζειν, ἀλλὰ πρὸς τὸ διελέγχειν. ὁ δὲ τῆς ἀκρολουθίας ἐστὶ διπλοῦς· ὁ μὲν, τὸ ἐπὶ μέρους ζητούμενον διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους ἀποδεικνύς· ὁ δὲ τὸ καθόλου διὰ τοῦ ἐπὶ μέρους πιστούμενος. καὶ ἐστὶν ὁ μὲν πρότερος, ῥητορικός· ὁ δὲ δεύτερος, διαλεκτικός. οἷον ἐν τῷ προτέρῳ ζητεῖται, εἰ ὅδε ἀπέκτεινεν ἀπόδειξις, τὸ εὐρήσθαι αὐτὸν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἡμαγμένου. ῥητορικός δ' ἐστὶν ὁ τρόπος τῆς ἐπαγωγῆς οὗτος· ἐπειδὴ καὶ ἡ ῥητορικὴ περὶ τὰ ἐπὶ μέρους, οὐ τὰ καθόλου τὴν πραγματείαν ἔχει. ζητεῖ γὰρ οὐ περὶ αὐτοῦ τοῦ δικαίου, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐπὶ μέρους δικαίων. ὁ δ' ἕτερός ἐστι διαλεκτικός, προαποδειχθέντος τοῦ καθόλου διὰ τῶν ἐπὶ μέρους· οἷον ζητεῖται εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ εἰ ἐκ τῶν τεθνεώτων οἱ ζῶντες ὅπερ ἀποδεικνύται ἐν τῷ περὶ ψυχῆς διὰ τινος καθολικοῦ, ὅτι ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ καθόλου κατασκευάζεται, ἐκ τινῶν ὄντων ἐπὶ μέρους· οἷον ὅτι τὸ καθεῖδειν ἐκ τοῦ ἐγρηγορέναι, καὶ ἀνάπαλιν· καὶ τὸ μᾶλλον ἐκ τοῦ μικροτέρου, καὶ ἀνάπαλιν. τούτῳ δὲ ἐχρήτο εἰς τὴν τῶν ἑαυτῷ δοκούντων κατασκευὴν. Ὡσπερ δὲ τὸ παλαιὸν ἐν τῇ τραγωδίᾳ πρότερον μὲν μόνος ὁ χορὸς διεδραμάτιζεν, ὕπερον δὲ Θεσπὶς ἕνα ὑποκριτὴν ἐξεύρεν ὑπὲρ τοῦ διαναπαύεσθαι τὸν χορὸν, καὶ δευτε-

dogma, sed ad refellendum, quod falsum fuisset obiectum. Est & alia ipsius species, quae per consequens, duplex: altera quidem id quod in parte quaeritur, per id, quod est in parte, demonstrat; altera, quod universaliter per id, quod in parte est, probat. Prior illa oratorum; sequens dialecticorum est. Quaeritur in prima, an iste occiderit. argumentum est, eo tempore repertum esse caede cruentum. Est autem, ut diximus, oratorum ea inductionis species. quippe rhetoricae vis & officium est circa particularia, non circa universalia versari. Quaerit enim non de iusto ipso, verum de particularibus iustis. Altera vero dialecticorum; cum prius probatum fuerit universum per partes. Quemadmodum quaeritur, an sit immortalis anima, & an ex mortuis sint, qui vivunt; quod in libro de anima probatur per universale quoddam, quod contraria ex contrariis fiant. Idque ipsum universale ex quibusdam particularibus conficitur; ut somnus ex vigilia, & contra; itemque maius ex minore, & contra. Hac autem specie utebatur ad asserenda, quae ipsi videbantur. Ceterum ut olim tragoediam prius quidem chorus solus agebat; postmodum vero Thespis unum invenit histrionem, ut chorus interdum requiesceret; se-

ρον Αἰσχύλος, τὸν δὲ τρίτον Σοφοκλῆς, καὶ συνεπλήρωσαν τὴν τραγωδίαν οὕτως καὶ τῆς φιλοσοφίας ὁ λόγος, πρότερον μὲν ἦν μοισειδῆς, ὡς ὁ Φυσικός· δεύτερον δὲ Σωκράτης προσέθηκε τὸν ἠθικὸν· τρίτον δὲ Πλάτων τὸν διαλεκτικόν, καὶ ἐτελεσιούργησε τὴν φιλοσοφίαν. Θρασύλλος δὲ Φησι καὶ κατὰ τὴν τραγικὴν τετραλογία ἐκδοῦναι αὐτὸν τοὺς διαλόγους. αἶον ἐκεῖνοι τέτρασι δράμασιν ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Ληναίοις, Παναθηναίοις, Χύτροις, ὧν τὸ τέταρτον ἦν Σατυρικόν. τὰ δὲ τέτταρα δράματα ἐκαλεῖτο Τετραλογία. εἰσὶ τοίνυν, Φησὶν, οἱ πάντες αὐτῶ γνήσιοι διάλογοι, ἕξ καὶ πεντήκοντα· τῆς μὲν πολιτείας εἰς δέκα διαιρουμένης (ἦν καὶ εὕρισκεσθαι σχεδὸν ὅλην παρὰ Πρωταγόρα ἐν τοῖς ἀντιλογικοῖς, Φησὶ Φαβωρίνος ἐν παντοδαπῆς ἰσορίας δευτέρῳ) τῶν δὲ νόμων, εἰς δυοκαίδεκα. τετραλογίαι δὲ ἑννέα, ἐνδὲ βιβλίου χώραν ἐπεχούσης τῆς πολιτείας, καὶ ἐνδὲ τῶν νόμων. πρώτην μὲν οὖν τετραλογία ἐτίθησι, τὴν κοινὴν ὑπόθεσιν ἔχουσαν παραδείξει γὰρ βούλεται ὁποῖος ἂν εἴη ὁ τοῦ φιλοσόφου βίος, διπλαῖς δὲ χρήται ταῖς ἐπιγραφαῖς ἐκάστου τῶν βιβλίων· τῇ μὲν, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος· τῇ δὲ, ἀπὸ τοῦ πράγματος. ταύτης τῆς τετραλογίας,

tundum postea Aeschylus adiecit, & tertium Sophocles, atque in hunc modum tragoedia consummata est: ita & philosophiae ratio dudum circa unam tantum physicae speciem ita vertebatur. Accessit Socrates, & adiecit ethicen. Tertiam Plato dialecticam addidit, & philosophiae extremam manum apposuit. Thrasyllus autem asserit illum iuxta tragicum quadriloquium dialogos suos edidisse. Tragoedi enim quatuor poematibus certabant, Dionysiis, Lenaeis, Panathenaeis, Chytris. Erat autem quartum poema Satyricum. Porro quatuor poemata quadriloquia appellabantur. Sunt igitur, inquit, omnes eius dialogi, de quibus nihil ambigitur, quinquaginta sex; Republica in decem divisa libros; quam & apud Protagoram totam ferme inveniri in Contradictionibus, tradit Phavorinus in secundo Omnimodae Historiae. Leges in duodecim libros dividuntur. Sunt autem huiusmodi quadriloquia novem numero, legibus uno volumine, & Republicae libris, in uno itidem inclusis. Primum igitur quadriloquium ponit, quod communem hypothesin habere videatur, ostendere volens, cuiusmodi esse debeat vita philosophi, duplicique in libris singulis inscriptione utitur, altera ex nomine, ex re altera imposita. Huius quadriloquii, quod primum est, in capite ponitur Euthyphron,

ἤτις ἐστὶ πρώτη, ἡγεῖται Εὐθύφρων, ἢ Περί ὄσιου· ὁ διάλογος δ' ἐστὶ πειραστικός· δεύτερος, Ἀπολογία Σακράτους, ἠθικός· τρίτος, Κριτων, ἢ Περί πρακτέου, ἠθικός· τέταρτος, Φαίδων, ἢ Περί ψυχῆς, ἠθικός· δεύτερα τετραλογία, ἧς ἡγεῖται Κρατύλος, ἢ Περί ὁρίστικτος ὀνομάτων, λογικός· Θεαιτητος, ἢ Περί ἐπισήμης, πειραστικός· Σοφιστής, ἢ Περί τοῦ ὄντος, λογικός· Πολιτικός, ἢ Περί βασιλείας, λογικός· τῆς τρίτης ἡγεῖται Παρμενίδης, ἢ Περί ἰδεῶν, λογικός· Φίληβος, ἢ Περί ἡδονῆς, ἠθικός· Συμπόσιον, ἢ Περί ἀγαθοῦ, ἠθικός· Φαῖδρος, ἢ Περί ἔρωτος, ἠθικός· τῆς τετάρτης ἡγεῖται Ἀλκιβιάδης, ἢ Περί ἀνθρώπου φύσεως, μαιευτικός· Ἀλκιβιάδης δεύτερος, ἢ Περί προσευχῆς, μαιευτικός· Ἴππαρχος, ἢ Φιλοκερδῆς, ἠθικός· Ἀντερασταί, ἢ Περί φιλοσοφίας, ἠθικός· τῆς πέμπτης ἡγεῖται Θεάγης, ἢ Περί φιλοσοφίας, μαιευτικός· Χαρμίδης, ἢ περὶ σωφροσύνης, πειραστικός· Λάχης, ἢ περὶ ἀνδρείας, μαιευτικός· Λύσις, ἢ Περί φιλίας, μαιευτικός· τῆς ἕκτης ἡγεῖται Εὐθύδημος, ἢ Ἐριστικός, ἀνατρεπτικός· Πρωταγόρας, ἢ Σοφισταί, ἐνδεικτικός· Γοργίας, ἢ Περί ρητορικῆς, ἀνατρεπτικός· Μένων, ἢ Περί ἀρετῆς, πειραστικός· τῆς ἑβδόμης ἡγουῦνται

sive de sanctitate. Est autem ipse dialogus tentativus. Hunc sequitur Socratis defensio, moralis. Tertio loco Criton, sive de eo, quod agendum est, moralis. Quarto Phaedon, sive de anima, moralis. In secundo vero quadriloquio praeponitur Cratylus, sive de rectitudine nominum, Logicae partes agens. Theaetetus, sive de disciplina, tentativus. Sophista, sive de eo, quod est, logicus. Politicus, sive de regno, logicus. In distributione tertia ponitur primo loco Parmenides, sive de idcis, logicus. Secundo Philebus, sive de voluptate, moralis. Tum Symposium, sive de bono, moralis. Postremo Phaedrus sive de amore, moralis. In quarto praeponitur Alcibiades prior, sive de hominis natura, institutioni serviens. Alcibiades secundus, sive de precatione, obstetricius. Hipparchus, sive de lucri studio, moralis. Anterastae, seu de philosophia, moralis. Quintae praefertur in capite Theages, sive de philosophia, obstetricius, ac deinceps Charmides, sive de frugalitate, tentativus. Laches, sive de fortitudine, obstetricius. Lyfis, sive de amicitia, obstetricius. Sextae princeps est Euthydemus, sive contentiosus, anatrecticus. Tum Protagoras seu sophistae, endicticus. Gorgias, sive de rhetorica, anatrecticus. Menon sive de virtute, tentativus. Septimae praeponuntur Hippiae duo, de he-

Ἰππίαι δύο· πρῶτος, ἢ Περὶ τοῦ καλοῦ· δεύτερος, ἢ Περὶ τοῦ ψεύδους, ἀνατρεπτικοί. Ἴων ἢ Περὶ Ἰλιάδος, πειραστικός· Μελέξενος, ἢ Ἐπιτάφιος, ἠθικός. τῆς οὐδόης ἡγεῖται Κλειτοφῶν, ἢ Πρωτρεπτικός, ἠθικός· Πολιτεία, ἢ Περὶ δικαίου, πολιτικός· Τίμαιος, ἢ Περὶ φύσεως, φυσικός· Κριτίας, ἢ Ἀτλαντικός, ἠθικός. τῆς ἐννάτης ἡγεῖται Μίνως, ἢ Περὶ νόμου, πολιτικός· Νόμοι, ἢ Περὶ νομοθεσίας, πολιτικός· Ἐπινομίς, ἢ Νυκτερινὸς σύλλογος, ἢ Φιλόσοφος, πολιτικός· Ἐπιστολαὶ τρισκαίδεκα, ἠθικαί· ἐν αἷς ἔγραφευ, Εὐ πράττειν (Ἐπικουρος δὲ, Εὐ διόγειν· Κλέων, Χαιρεῖν) πρὸς Ἀριστόδημον, μία· πρὸς Ἀρχύταν, δύο· πρὸς Διονύσιον, τέτταρες· πρὸς Ἑρμείαν, καὶ Ἐραστον, καὶ Κορίσκον, μία· πρὸς Λεωδάμαντα, μία· πρὸς Δίωνα, μία· πρὸς Περδίκκην, μία· πρὸς τοὺς Δίωτος οἰκείους, δύο. καὶ οὗτος μὲν οὕτω διαιρεῖ, καὶ τινες. Ἐπινοίαι δὲ, ὧν ἔστι καὶ Ἀριστοφάνους ὀγραμματοτικός, εἰς τριλογίας ἔλκουσι τοὺς διαλόγους· καὶ πρώτην μὲν τιθέασιν, ἧς ἡγεῖται Πολιτεία, Τίμαιος, Κριτίας· δευτέραν, Σοφιστής, Πολιτικός, Κρατύλος· τρίτην, Νόμοι, Μίνως, Ἐπινομίς· τετάρτην, Θεαίτητος, Εὐθύφρων, Ἀπολογία· πέμπτην, Κρίτων, Φαίδων, Ἐπιστολαί. τὰ δ' ἄλλα καθ' ἓν, καὶ

• *nesto prior, posterior de mendacio, ambo exhortativi. Ion sive de Iliade, tentativus. Menexenus, sive epitaphius, moralis. Octavae primum sibi locum vindicat Clitophon, sive exhortativus, moralis. Respublica, seu de iustitia, civilis. Timaeus, sive de natura, physicus. Critias, seu Atlanticus, moralis. Nonae praefidet Minos, sive de lege, civilis. Leges, sive de ferenda lege, civilis. Epinomis, sive nocturnus conventus, sive philosophus, civilis. Epistolae tredecim, morales, quibus praeponebat, Bene agere. Epicurus autem, Bene vivere. Cleon vero, Gaudere. Ex his una est ad Aristodemum, ad Archytam duae, ad Dionysium quatuor, ad Hermiam, & Erastum, & Coriscum, una; ad Leodamantem, una; ad Dionem una; ad Perdiccam una; ad Dionis necessarios duae. Est autem huiusmodi iuxta Thrasyllum librorum illius distinctio, cui plerique accedunt. Alii autem, ex quibus & Aristophanes grammaticus est, in trilogias eius dialogos ita distribuunt. Primam ponunt, cui praesit Respublica, Timaeus, Critias. Secundam, cui Sophista, Politicus, Cratylus. In tertia Leges statuunt, Minoen, & Epinomida. In quarta Theaetetus, Euthyphrona, Defensionem. In quinta, Phaedonem, Critonem, Epistolas. Cetera singula & sine ordine ponunt. Incipiunt*

ἀτάκτως. ἄρχονται δὲ, οἱ μὲν, ὡς προείρηται, ἀπὸ τῆς Πολιτείας· οἱ δ' ἀπὸ Ἀλκιβιάδου τοῦ μείζονος· οἱ δ' ἀπὸ Θεάγου. ἔτιοι δὲ, Εὐθύφρωνος, ἄλλοι, Κλειτοφῶντος. τιγὲς, Τιμαίου· οἱ δ' ἀπὸ Φαιδρου ἕτεροι, Θεαιτήτου. πολλοὶ δὲ Ἀπολογία τὴν ἀρχὴν ποιοῦνται. νοθεύονται δὲ τῶν διαλόγων ὁμολογουμένως Μίδων ἢ Ἴπποστρόφος, Ἐρυξίας ἢ Ἐρασίστρατος, Ἀλκυῶν, Ἀκέφαλος ἢ Σίσυφος, Ἀξιοχος, Φαίακες, Δημόδοκος, Χελιδῶν, Ἐβδόμη, Ἐπιμενίδης. ὧν ἢ Ἀλκυῶν, Λέοντός τις εἶναι δοκεῖ, καθά Φησι Φαβωρίνος ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. Οὐδμάσι δὲ κέχρηται ποικίλοις, πρὸς τὸ μὴ εὐσυνόπτου εἶναι τοῖς ἀμαθέσι τὴν πραγματείαν. ἰδιαιτάτα μὲν σοφίαν ἡγεῖται εἶναι τὴν τῶν νοητῶν καὶ ὄντως ὄντων ἐπισημῆν, ἣν Φησι περὶ θεῶν καὶ ψυχῆν σώματος κεχωρισμένην. ἴδια δὲ σοφίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν καλεῖ, ὄρεξιν οὖσαν τῆς θείας σοφίας. κοινῶς δὲ λέγεται παρ' αὐτῷ σοφία καὶ ἡ πᾶσα ἐμπειρία· οἷον ὅταν σοφὸν λέγη τῶν δημιουργῶν. χρῆται δὲ καὶ ἐπὶ διαφερόντως σημαινόμενων τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι. ὁ γοῦν Φαῦλος λέγεται παρ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπλοῦ, ὡς καὶ παρὰ Εὐριπίδην ἐν Λυκιμνίῳ φέρεται ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους οὕτως,

quidam, ut praediximus, a Republica; alii a maiore Alcibiade: plerique autem a Theage; alii ab Euthyphrone; nonnulli a Clitophonte; quidam a Timaeo; alii a Phaedro. Sunt item, qui a Theacteto incipiunt; sunt, qui a Defensione. Ex his autem dialogis, qui Platoni inscribuntur, hi sine ulla controversia adulterini sunt: Midon, sive Hippostraphus; Eryxias, sive Erasistratus; Alcyon, Acephalus sive Sisyphus, Axiochus, Phaeates, Demodocus, Chelidon, Septima, Epimenides. Ex his Alcyon, Leontis cuiusdam esse fertur, ut Phavorinus in quinto Commentariorum refert. Ceterum nominibus utitur variis, uti ne illius opera imperitiis & rudibus conspicua sint: proprie tamen sapientiam esse arbitratur earum rerum, quae intelligentia comprehenduntur; & quae vere sunt, scientiam, quam de Deo ait, animaque a corpore disunctam. Proprie vero & philosophiam sapientiam vocat, appetitionem quandam ac desiderium divinae sapientiae. Communiter apud ipsum sapientia dicitur etiam omnis peritia. ut cum, verbi gratia, sapientem vocat artificem. Utitur & iisdem saepe nominibus in significandis variis rebus. φαῦλος siquidem apud illum, etiam pro simplici ponitur, sicut & apud Euripidem in Lycimnio de Hercule in hunc modum:

Φαῦλον, ἀκομψον, τὰ μέγιστ' ἀγαθόν,
 Πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιταμνόμενον
 Σοφίαν, λέσχης ἀτρίβωνα.

Χρήται δὲ ὁ Πλάτων ἐνίοτε αὐτῶ καὶ περὶ τοῦ καλοῦ ἔσι δ' ὅτε καὶ ἐπὶ τοῦ μικροῦ. πολλάκις δὲ καὶ διαφέρουσι ὀνόμασι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημαυνομένου χρήται. τὴν οὖν ιδέαν, καὶ εἶδος ὀνομάζει, καὶ γένος, καὶ παράδειγμα, καὶ ἀρχὴν, καὶ αἴτιον. χρήται δὲ καὶ ταῖς ἐναντίας Φωναῖς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. τὸ γοῦν αἰσθητὸν, καὶ ὄν καλεῖ καὶ μὴ ὄν ὄν μὲν, διὰ τὸ γένεσιν αὐτοῦ εἶναι μὴ ὄν δὲ, διὰ τὴν συνεχῆ μεταβολήν. καὶ τὴν ιδέαν, οὔτε κινούμενον, οὔτε μένον· καὶ ταυτὸ, καὶ ἐν, καὶ πολλά. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ πλείονων εἰδίσει ποιεῖν. ἔσι δὲ ἡ ἐξήγησις τῶν λόγων αὐτοῦ τριπλῆ. πρῶτον μὲν γὰρ ἐκδιδάξει χρῆ ὅ τι ἔστιν ἕκαστον τῶν λεγομένων ἔπειτα, τίος ἕνεκα λέλεκται, πότερα κατὰ τὸ προηγούμενον, ἢ ἐν εἰκόνας μέρει, καὶ εἰς δογματῶν κατασκευὴν, ἢ εἰς ἔλεγχον τοῦ προσδιαλεγομένου τὸ δὲ τρίτον, εἰ ὀρθῶς λέλεκται. Ἐπεὶ δὲ καὶ σημεῖα τινὰ τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ παρατίθενται, φέρε καὶ περὶ τούτων τί εἴπομεν. ἧ λαμβάνεται πρὸς τὰς λέξεις καὶ τὰ σχήματα, καὶ ὅλως τὴν Πλατωνικὴν συνῆθειαν διπλῆ = πρὸς τὰ δόγματα, καὶ

Neglectum, inornatum, atque ut plurimum probum;

Re metientem, non verbis sapientiam;

Sermone nunquam palliato, at simplici.

Utitur eo Plato quandoque & pro pulchro & honesto, aliquando pro parvo. Saepe vero & variis nominibus utitur in eadem significatione. namque ideam & speciem nominat, & genus, & exemplar, & initium, & causam. Utitur & contrariis vocibus, ut idem significant. nam sensibile & quod est, & quod non est, dicit. esse quidem propter generationem; non esse autem, propter assiduam mutationem. Ideam itidem appellat, quod neque movetur, neque manet; & idem, & unum, & multa. Idem vero & in plurimis facere solitus est. Est autem librorum eius triplex expositio. Primo enim docere oportet, eorum, quae dicuntur unumquodque, quid sit; deinde cuius rei gratia dictum sit: utrum ex principali intentione, an in similitudinis parte, & ad dogmatum assertionem, vel ad refellendum contra differentem. tertio vero, an recte dictum sit. Verum quoniam ipsius libris & notae quaedam apponuntur, age de his quoque pauca loquamur. X enim litera ad didactiones ac figuras assumitur, prorsus ad Platonicam consuetudinem.

τὰ ἀρέσκοντα Πλάτωνι -X- περιεσιγμένον, πρὸς τὰς ἐκλογὰς καὶ καλλιγραφίας διπλῆ περιεσιγμένη, πρὸς τὰς ἐνίων διορθώσεις ὀβελὸς περιεσιγμένος, πρὸς τὰς εἰκαιούς ἀθετήσεις ἀντίσιγμα περιεσιγμένον, πρὸς τὰς διττὰς χρήσεις καὶ μεταθέσεις τῶν γραφῶν κεραύνιον, πρὸς τὴν ἀγωγὴν τῆς Φιλοσοφίας ἀξερισκος, πρὸς τὴν συμφωνίαν τῶν δογμάτων ὀβελὸς, πρὸς τὴν ἀθέτησιν. τὰ μὲν σημεῖα ταῦτα καὶ τὰ βιβλία τοσαῦτα ἅπερ (Ἀντιγονὸς Φησιν ὁ Καρύσιος ἐν τῷ περὶ Ζήνωνος) γεωσι ἐκδοθέντα εἴ τις ἤθελε διαγυῶναι, μισθὸν ἐτέλει τοῖς κεκτημένοις.

Τὰ δὲ ἀρέσκοντα αὐτῷ ταῦτα ἦν. Ἀθάνατον ἔλεγε τὴν ψυχὴν, καὶ πολλὰ μεταμφιενημένην σώματα, ἀρχὴν τε ἔχειν ἀριθμητικὴν τὸ δὲ σῶμα γεωμετρικὴν ὠρίζετο δ' αὐτὴν ἰδέαν τοῦ πάντη διεσῶτος πνεύματος. αὐτοκίνητον δὲ εἶναι καὶ τριμερῆ. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς λογιστικὸν μέρος, περὶ τῆ κεφαλῆ καθιδρῶσθαι τὸ δὲ θυμοειδὲς, περὶ τῆ καρδίας τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν, περὶ τὸν ὀμφαλὸν καὶ τὸ ἦπαρ συνίστασθαι. περιέχειν δὲ ἐκ τοῦ μέσου διαπαντὸς κύκλῳ τὸ σῶμα, καὶ συνεχᾶναι ἐκ τῶν

Duplex = ad dogmata opinionesque eius peculiare. -X- utrinque punctum habens ad electiores quasque sententias ornatusque verborum apponitur. Duplex utrinque punctum habens ad quorundam emendationes adhibetur. Obelus utrinque punctum habens ad superflua quaeque iugulanda praepositur. Sigma oppositum utrinque punctum habens, ad usus duplices, scripturaeque translationes adhibetur. Ceraunium ad philosophiae institutionem assumitur. Asteriscus ad convenientiam dogmatum. Obelus ad improbationem. Sunt igitur huiusmodi notae, & hic librorum numerus. quos libros recens editos, ut Antigonus Carysius in libro, quem de Zenone edidit, refert, si quis pernoscere voluisset, mercedem his, qui haberent, pendeat.

Quae vero illi placuerunt, huiusmodi fuerunt: Immortalem esse animam, & de corporibus ad corpora perpetuis vicibus migrare, eiusque initium constare numeris. Corporis principium, Geometriae item constare ratione. Desinebat eam ideam esse penitus remoti spiritus, seipsam moventem & motum praestantem corpori, & esse tripartitam. Rationalem ipsius partem sitam in capite; irascibilem in corde; concupiscibilem in umbilico & iecore consistere. Continere item ex medio quaquaersum corpus per gyrum, atque ex elementis constare, divitiarumque se-

σοιχείων, διαιρεθειῶν τε κατὰ ἀρμονικὰ διαστήματα, δύο κύκλους ποιεῖν συνημμένους· ὧν τὸν ἐντὸς κύκλον, ἑξαχῆ τμηθέντα, τοὺς ἅπαντας ἑπτὰ κύκλους ποιεῖν. καὶ τοῦτον μὲν κατὰ διάμετρον κείσθαι ἐπ' ἀριστερὰ ἔσωθεν τὸν δὲ, κατὰ πλευρᾶν, ἐπὶ τὰ δεξιὰ· διὸ καὶ κρατεῖν αὐτὸν ἕνα ὄντα. τὸν γὰρ ἕτερον ἔσωθεν διηρῆσθαι. καὶ τὸν μὲν, εἶναι ταύτου· τοὺς δὲ, πατέρου. λέγων τὸν μὲν, τῆς ψυχῆς κίνησιν εἶναι τῆν δὲ, τοῦ ὅλου καὶ τὰς τῶν πλαναμένων Φορὰς. οὕτω δ' ἐχούσης τῆς ἐκ μέσου τομῆς αὐτῆ προσαρμοζομένης πρὸς τὰ ἔσχατα, γινώσκειν τὰ τε ὄντα, καὶ ἐναρμόζειν διὰ τὸ ἔχειν ἐν αὐτῇ τὰ σοιχεῖα κατὰ ἀρμονίαν. καὶ γίνεσθαι δύοξάν μὲν, κατὰ τὸν πατέρου κύκλον ὀρθουμένου· ἐπισήμην δὲ, κατὰ τὸν ταύτου. Δύο δὲ τῶν πάντων ἀπέφηνεν ἀρχὰς, θεὸν καὶ ὕλην, ὃν καὶ νοῦν προσαγορεύει καὶ αἴτιον. εἶναι δὲ τῆν ὕλην ἀσχημάτιστον καὶ ἀπειρον, ἐξ ἧς γίνεσθαι τὰ συγκρίματα. ἀτάκτως δὲ ποτε αὐτὴν κινουμένην, ἐπὶ τοῦ θεοῦ Φησὶν εἰς ἕνα συναχθῆναι τρόπον, τάξιν ἀταξίας κρείττονα ἡγησαμένου. τραπέσθαι δὲ τὴν σύσιναι ταύτην εἰς τέτταρα σοιχεῖα, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν· ἐξ ὧν αὐτὸν τε τὸν κόσμον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, γεννάσθαι. μόνην δὲ τῆν

cundum harmoniae intervalla, duos orbis efficere coniunctos. ex his interiorem circulum in sex alios scissum, septem universos circulos facere, eumque iuxta diametrum ad laevam intrinsecus habere sedem. Alterum vero secundum latus ad dexteram; ideoque ipsum obtinere, quod fit unicus. alterum quippe interius esse divisum. atque hunc, eiusdem; illos autem, alterius esse. hanc quidem *dicens* animi, illam vero universi esse motionem, errantiumque siderum motus. Cum igitur ita se habeat ex medio scissio, quae ipsi ad extrema congruenter coniungitur, nosse eam, quae sunt, atque aptare, eo quod in se ipsa per harmoniam elementa habeat. Et opinionem quidem fieri secundum alterius circulum se subrigentem, scientiam vero secundum alium, qui fit idem. Duo omnino esse rerum principia, Deum atque materiam. Illum & mentem & causam *appellat*. Esse autem materiam informem & infinitam, ex qua concreciones fiant. Ea cum aliquando temere & inordinate moveretur, a Deo *ait*, in locum unum coactam, quod ordinem temeritati praestare *consuerit*. Porro huiusmodi essentiam in quatuor elementa conversam, ignem, aquam, aërem, terram. Ex his mundum ipsum, & quae in eo sunt. nasci. solam terram *ait*

γῆν ἀμετάβολον εἶναι Φησί νομίζων αἰτίαν τὴν τῶν σχημάτων διαφορὰν ἐξ ὧν σύγκειται. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ὁμογενῆ Φησιν εἶναι τὰ σχήματα. ἅπαντα γὰρ ἐξ ἑνὸς συγκεῖσθαι τοῦ προμήκους τριγώνου, τῆς δὲ γῆς ἴδιον εἶναι τὸ σχῆμα πύρρος μὲν γὰρ εἶναι σοιχείον πυραμίδα, ἀέρος τὸ ὀκτάεδρον, ὕδατος τὸ εἰκοσάεδρον, γῆς δὲ κύβον. ὅθεν μήτε γῆν εἰς ταῦτα μεταβάλλειν, μήτε ταῦτα εἰς γῆν. οὐ διακεκρίσθαι δ' εἰς τοὺς οἰκείους τόπους ἕκαστον, ὅτι ἡ περιφορὰ σφίγγουσα, καὶ πρὸς τὸ μέσον συναγουσα, συγκρίνει τὰ μικρὰ τὰ δὲ διακρίνει, τὰ μεγάλα. διόπερ τὰ εἶδη μεταβάλλονται, καὶ τοὺς τόπους μεταβάλλειν. κόσμον τε εἶναι ἓνα γεννητὸν, ἐπειδὴ καὶ αἰσθητὸς ἐστὶν ὑπὸ θεοῦ κατεσκευασμένος. ἔμψυχόν τε εἶναι, διὰ τὸ κρεῖττον εἶναι τοῦ ἀψύχου τὸ ἔμψυχον. τοῦτό τε ὑποκεῖσθαι δημιουργήμα τοῦ βελτίστου αἰτίου. ἓνα τε αὐτὸν καὶ οὐκ ἄπειρον κατεσκευάσθαι, ὅτι καὶ τὸ ὑπόδειγμα ἐν ἡν, ἀφ' οὗ αὐτὸν ἔδημιούργησε. σφαιροειδῆ δὲ, διὰ τὸ καὶ τὸν γεννήσαντα τοιοῦτον ἔχειν σχῆμα. ἐκεῖνον μὲν γὰρ περιέχειν τὰ ἄλλα ζῶα τοῦτου δὲ, τὰ σχήματα πάντων. λείον δὲ, καὶ οὐδὲν ὄργανον ἔχοντα κύκλω, διὰ τὸ μηδεμίαν εἶναι χρήσιν αὐτῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ

immutabilem, causam esse putans figurarum, ex quibus elementa constent, differentiam. Aliorum quippe figuras eiusdem generis dicit; compositas nimirum omnes ex uno oblongo triangulo; terrae vero propriam esse figuram. Ignis enim elementum esse pyramidem, aëris corpus octo laterum: aquae, corpus viginti laterum; terrae autem, cubum. Quocirca neque terram in ista mutari, neque in terram ista converti. Non autem suis locis discreta esse singula, quod circumferentia constringens, & ad medium cogens, parva haec componit, eaque, quae sunt maiora, discernit. atque ideo cum species mutant, & loca mutare. Mundum unum esse genitum, nam & sensibilis est a Deo conditus; animatumque esse, quod praestantius sit, quod animatum est, quam quod caret anima. Huiusmodique opificium supremæ causæ subiectum, unumque conditum fuisse, non infinitum, quod etiam exemplar, ad quod creatus fuerit, unicum sit. Esse autem ad sphaerae similitudinem rotundum, quod conditoris ea quoque figura sit. Illum quippe ceteras continere animantes, hunc autem omnium figuras. Levem itidem, & absque ullo per gyrum instrumento, quod huiusmodi nullus sibi usus sit. Immortalem praeterea durare mundum, eo

ἄφθαρτον διαμένειν τὸν κόσμον, διὰ τὸ μὴ διαλύεσθαι εἰς τὸν θεόν. καὶ τῆς μὲν ὅλης γενέσεως αἴτιον εἶναι τὸν θεόν, ὅτι πέφυκεν ἀγαθοποιὸν εἶναι τὸ ἀγαθόν. τοῦ δὲ οὐρανοῦ τῆς γενέσεως τὸ ἄριστον αἴτιον. τοῦ γὰρ καλλίστου τῶν γεννητῶν, τὸ ἄριστον εἶναι τῶν νοητῶν αἴτιον. ὥστε ἐπεὶ τοιοῦτος ὁ θεός, ὁμοίος δὲ τῷ ἄριστῳ ὁ οὐρανός, καλλιστός γε ὢν, οὐθεὶ ἂν ὁμοίος εἴη τῶν γεννητῶν, ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ. συνεξάναι δὲ τὸν κόσμον ἐκ πυρός, ὕδατος, ἀέρος, γῆς. ἐκ πυρός μὲν, ὅπως ὄρατος ἢ ἐκ γῆς δὲ, ὅπως σερρεός. ἐξ ὕδατος δὲ καὶ ἀέρος, ὅπως ἀνάλογος. αἱ γὰρ τῶν σερρεῶν δυνάμεις δύο μεσότησιν ἀναλογουῦσιν, ὡς ἐν γενέσθαι τὸ πᾶν. ἐξ ἀπάντων δὲ, ἵνα τέλειος καὶ ἀφθαρτος ἦ. χρόνον τε γενέσθαι εἰκόνα τοῦ αἰδίου. καὶ κεῖνον μὲν αἰεὶ μένειν, τὴν δὲ τοῦ οὐρανοῦ Φορὰν χρόνον εἶναι. καὶ γὰρ νύκτα, καὶ ἡμέραν, καὶ μῆνα, καὶ τὰ τοιαῦτά πάντα, χρόνου μέρη εἶναι. διόπερ ἄνευ τῆς τοῦ κόσμου φύσεως οὐκ εἶναι χρόνον· ἅμα γὰρ ὑπάρχειν αὐτὸν καὶ χρόνον εἶναι. πρὸς δὲ χρόνον γένεσιν ἡλίον καὶ σελήνην, καὶ τὰ πλακώμενα, γενέσθαι ὅπως δὲ διάδηλος τῶν ὠρῶν ἢ ἀριθμὸς, καὶ μετὰσχῆ τὰ ζῶα ἀριθμοῦ, τὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἀνάψαι τὸν θεόν. εἶναι δὲ ὑπὲρ μὲν τὸν τῆς γῆς κύκλον

quod non dissolvatur in Deum. Ac totius generationis causam esse coelum, quod boni sit benefacere. Porro coeli generationis auctorem summe bonum, atque excellentissimum esse. Eius quippe, quod fit in rebus conditis pulcherrimum, eum esse conditorem, quem intelligibilem omnium constet esse praestantissimum. Itaque quoniam huiusmodi Deus est, coelum vero praestantissimo illi simile est, quoniam pulcherrimum cernitur, nulli creaturae erit similis, quam Deo soli. Constare vero mundum ex igne, aqua, aëre, & terra. Ex igne quidem, ut visibilis sit: ex terra, ut solidus: ex aqua & aëre, ut proportione non vacet. namque solidorum vis duobus maxime mediis proportionem sumit, ut unum fiat hoc totum. Ex omnibus vero, ut perfectus atque immortalis sit. Tempusque sempiterni imaginem factum esse, idque semper manere. Coeli autem motum tempus esse. Noctem enim ac diem, ac mensem, & huiusmodi cetera esse temporis partes. idcirco absque mundi natura non constare tempus. simul enim atque conditus fuerit, & tempus illi affuisse. Porro ad temporis generationem, solem & lunam, & errantia genita. Ut autem horarum manifestus & certus esset numerus, animantesque numeri non essent expertes, accendisse

σελήνην, ἐν δὲ τῷ ἐχομένῳ ἡλίῳ, ἐν δὲ τοῖς ἐπάνω τοὺς πλα-
νῆτας. ἐμφυχον δὲ πάντως, διὰ τὸ ἐμφύχῳ φορᾷ δεδέσθαι.
ἵνα δὲ ὁ κόσμος τελειωθῆ, γενόμενος ὁμοίως τῷ νοητῷ ζῳῷ,
τὴν τῶν ἄλλων ζῳῶν γενέσθαι φύσιν. ἐπεὶ οὖν ἐκεῖνος εἶχε,
καὶ τὸν οὐρανὸν δεῖν ἔχειν θεοὺς μὲν οὖν ἔχειν τὸ πολὺ πυρί-
νους. εἶναι δὲ τρία γένη τᾶλλα, πτηνόν, ἐνυδρον, πεζόν. γῆν
δὲ πρεσβυτάτην μὲν εἶναι τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ θεῶν. γενέσθαι
δὲ δημιουργημα, ὡς νύκτα καὶ ἡμέραν ποιεῖν. οὕσαν δ' ἐπὶ τοῦ
μέσου, κινεῖσθαι περὶ τὸ μέσον. ἐπεὶ δ' αἰτίαι εἰσι δύο, τὰ μὲν
διαμονὴν εἶναι, τὰ δ' ἐξ ἀναγκαίας αἰτίας, Θεοὶ, λεκτέον.
ταῦτα δ' ἐστὶν, ἀήρ, πῦρ, γῆ, ὕδωρ. καὶ οὐκ ὄντα μὲν φοιχεῖα
κατ' ἀκρίβειαν, ἀλλὰ δεκτικά. ταῦτα δ' ἐκ τῶν τριγῶνων εἶναι
συντιθεμένων, καὶ διαλύεσθαι εἰς ταῦτα. φοιχεῖα δ' αὐτῶν εἶναι
τό τε πρόμηνες τρίγωνον καὶ τὸ ἰσοσκελές. ἀρχὰς μὲν οὖν εἶναι
καὶ αἰτία τὰ λεχθέντα δύο, ὧν παράδειγμα τὸν θεὸν καὶ τὴν
ἔλην. ὅπερ ἀνάγκη ἀμορφον εἶναι, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
δεκτικῶν. αἰτίον δὲ τούτων ἐξ ἀνάγκης εἶναι. δεχόμενον γὰρ

folis radios Deum. Lunam quidem supra terrae circulum; in
proximo solem; in superioribus vero vaga sidera ferri. Esse
prorsus animatum, quia sit animato motui devinctus & alliga-
tus. Ut autem perficeretur hic mundus, essetque similis intel-
ligibili animanti, aliorum quoque animalium conditam esse na-
turam. Quoniam igitur ille mentem habeat: coelum quoque ut
haberet operae pretium fuisse. Deos ergo esse ut plurimum igne-
os. Esse autem & reliqua genera animantium tria, volatile,
aquatile, terrestre. Terram esse antiquissimam omnium, qui
essent in coelo deorum. Fuisse autem conditam, ut diei noctis-
que tempora & vices variaret. Eam cum media sit, circa me-
dium moveri. Quoniam vero causae, *inquit*, duae sunt, alia
quidem e mentis sententia effecta; alia vero necessaria ex cau-
sa creata dicendum. Sunt autem ista: aër, ignis, terra, aqua;
quae quidem non exacte erant elementa, sed ad percipiendum
apta. Haec autem ex triangulis constare compositis, atque in
ipsos dissolvi. Esse autem ipsorum elementa porrectum altero
latere triangulum, & aequilaterum. Initia igitur & causas rerum
esse duo, *quae praediximus*, quorum exemplar sit Deus ac ma-
teria. Id vero informe esse necesse est, sicut & alia perceptioni
accommodata. Horum autem causam ex necessitate esse, quip-
pe quae receptis ideis essentias gignat, ac per potentiae distimi-

πως τὰς ἰδέας γεννᾶν τὰς οὐσίας, καὶ δι' ἀνομοιότητα δυνάμειως κινεῖσθαι, καὶ κινούμενον τὰ κινούμενα ἐξ αὐτῆς ἀντικινεῖν. ταῦτα δὲ πρὶν μὲν, ἀλόγως κινεῖσθαι καὶ ἀτάκτως· ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο συνιστᾶναι τὸν κόσμον, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων ὑπὸ τοῦ Θεοῦ συμμέτρως καὶ τεταγμένως γενέσθαι. τὰς μὲν γὰρ αἰτίας καὶ πρὸ τῆς οὐρανοποιίας δύο εἶναι, καὶ τρίτην γένεσιν· ἀλλ' οὐ σαφεῖς, ἴχνη δὲ μόνον, καὶ ἀτάκτους· ἐπειδὴ δὲ ὁ κόσμος ἐγένετο, λαβεῖν καὶ ταύτας τάξιν. ἐξ ἀπάντων δὲ τῶν ὑπαρχόντων σωμάτων γενέσθαι τὸν οὐρανόν. δοκεῖ δ' αὐτῶ τὸν Θεόν, ὡς καὶ τὴν ψυχὴν, ἀσώματον εἶναι. οὕτω γὰρ μάλιστα Φθορᾶς καὶ πάθους ἀνεπίδεκτον ὑπάρχειν. τὰς δὲ ἰδέας ὑφίσταται, καθὰ καὶ προεῖρηται, αἰτίας τινῶς καὶ ἀρχᾶς τοῦ τοιαύτ' εἶναι τὰ Φύσει συνεστῶτα, οἷα πῆρ ἔστιν αὐτῶν. Περὶ δὲ ἀγαθῶν ἢ κακῶν, τοιαῦτα ἔλεγε. τέλος μὲν εἶναι τὴν ἐξομοίωσιν τῷ Θεῷ. τὴν δ' ἀρετὴν, αὐτάρκη μὲν εἶναι πρὸς εἰδαιμοσίαν, ὀργάνων δὲ προσδεῖσθαι τῶν περὶ σῶμα πλεονεκτημάτων, ἰσχύος, ὑγείας, ευαισθησίας, τῶν ὁμοίων· καὶ τῶν ἐκτός, οἷον πλοῦτου καὶ εὐγενείας καὶ δόξης. οὐδὲν δὲ ἤττον εὐδαιμόνα ἐσεσθαι τὸν σοφόν, κἄν ταῦτα μὴ παρῆ. πολιτεύεσθαι αὐ,

litudinem moveatur, motuque suo, quae moventur, ex ea, in diversum moveri. Porro ista quidem primo tumultuario & inordinato motu agitari, at postquam mundum constituere coeperunt, ex rationibus infitis debitum ordinem, & modum a Deo accepisse. Causas enim & ante coeli creationem duas fuisse, & tertiam generationem, eas tamen perobscuras, vestigiaque duntaxat, & incompositas; & eas demum perfecto mundo accepisse ordinem. Ex omnibus vero, quae subsisterent, corporibus factum esse coelum. *Opinatur & Deum, sicut & animam incorporalem esse. Sic enim corruptione & perturbatione nulla omnino affici. Ideas, sicut praediximus, causas quasdam atque principia ponit, ut huiusmodi sint, quae natura consistunt, qualia & ipsa sunt. Enimvero de bonis ac malis ita differebat: Finem esse, Deo similem fieri. Virtutem sufficere quidem ad bene beateque vivendum: ceterum instrumentis indigere, corporis bonis, robore, sanitate, integritate sensuum, & ceteris id genus. exterioribus item, puta opibus, generis claritate, gloria. Ea etsi non affuerint, nihilominus tamen beatum fore sapientem. Accessurum item ad rempublicam, uxorem ducturum, legesque positas non praevaricaturum. Laturum in-*

καὶ γαμήσειν, καὶ τοὺς κειμένους νόμους οὐ παραβήσεσθαι. ἐκ δὲ τῶν ἐνδεχομένων καὶ νομοθετήσει τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι, ἕαν μὴ τέλεον εὐπαραίτητα ὄρᾳ τὰ πράγματα ἐν ὑπερβαλλούσῃ διαφορᾷ δῆμου. οἶεται δὲ καὶ θεοὺς ἐφρηᾶν τὰ ἀνθρώπινα, καὶ δαίμονας εἶναι. ἐννοιάν τε καλοῦ πρῶτος ἀπεφῆνατο τὴν ἐχομένην τοῦ ἐπαινετοῦ, καὶ λογικοῦ, καὶ χρησίμου, καὶ πρέποντος, καὶ ἀρμόττοντος· ἅπερ πάντα ἔχεσθαι τοῦ ἀκολουθοῦ τῇ φύσει, καὶ ὁμολογουμένου. Διελέχθη δὲ καὶ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος· ὡς καὶ τὴν ἐπισημνίαν τοῦ ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι καὶ ἔρωτῶν, πρῶτον αὐτὸν διασυσῆσαι κατακόρως χρησάμενον. Ἐν δὲ τοῖς διαλόγοις καὶ τὴν δικαιοσύνην θεοῦ νόμον ὑπελάμβανεν, ὡς ἰσχυροτέραν προτρέψαι τὰ δίκαια πράττειν, ἵνα μὴ καὶ μετὰ θάνατον δίκας ὑπόσχοιεν οἱ κκακοῦργοι. ὅθεν καὶ μυθικώτερος ἐνόησις ὑπελήφθη, τοῖς συγγράμμασιν ἐγκαταμίξας τὰς τοιαύτας διηγήσεις, ὅπως διὰ τοῦ ἀδήλου τρόπου τοῦ ἔχειν τὰ μετὰ τὸν θάνατον, οὕτως ἀπέχωνται τῶν ἀδικημάτων. καὶ ταῦτα μὲν ἦν αὐτῶ τὰ ἀρέσκοντα. Διήρει δὲ, Φησὶν ὁ Ἄριστοτέλης, καὶ τὰ πράγματα τοῦτον τὸν τρόπον. τῶν ἀγαθῶν ἔστι τὰ μὲν, ἐν ψυχῇ· τὰ δὲ, ἐν σώματι· τὰ δὲ, ἐκτός. οἶον, ἡ μὲν δικαιοσύνη, καὶ ἡ φρόνησις, καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ ἡ σωφρο-

super patriae suae, quantum fieri poterit, commodas leges, nisi per summam plebis corruptionem operam suam reipublicae iudicavit inutilem fore. *Arbitratur & deos humana cernere atque curare, & daemones esse. Notionemque honesti primus definiuit eam, quae a laudabili & rationabili, utilique & decoro, & congruo non discerneretur: quae simul omnia, id quod per naturam fit consequens, ac pro confesso habeatur, attingant. Differuit de ratione & rellitudine nominum, atque adeo reffe respondendi & interrogandi scientiam primus ipse constituit, affatim usus. Porro in dialogis iustitiam divinam legem arbitratus est, ut ad iuste agendum potentius persuaderet, ne post mortem poenas improbi lucrent. Quocirca eum plerique fabulosum utcunque putavere, quod eiusmodi narrationes interdum suis scriptis interferat, ut, quod incertum sit, ista post mortem sic se habere, admoniti mortales iura violare pertimescant. Atque in hunc modum ille sensit. Distribuebat autem, ut ait Aristoteles, res in hunc modum. Ex bonis, inquit, quaedam sunt animi, quaedam corporis, alia extrinsecus. Iustitiam, prudentiam, fortitudinem, frugalitatem, & cetera id genus in animo ponebat. pulchritudi-*

σύνη, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐν ψυχῇ· τὸ δὲ κάλλος, καὶ ἡ εὐεξία, καὶ ἡ ὑγεία, καὶ ἡ ἰσχὺς, ἐν σώματι· οἱ δὲ φίλοι, καὶ ἡ τῆς πατρίδος εὐδαιμονία, καὶ ὁ πλοῦτος, ἐν τοῖς ἐκτός. τῶν ἀγαθῶν ἄρα τρία εἶδη ἐσὶ· τὰ μὲν, ἐν ψυχῇ· τὰ δ', ἐν σώματι· τὰ δ', ἐκτός. Τῆς Φιλίας τρία εἶδη ἢ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶ φυσικῆ· ἢ δὲ ἑταιρική· ἢ δὲ, ξενική. Φυσικὴν μὲν οὖν ταύτην λέγομεν, ἣν οἱ γονεῖς πρὸς τὰ ἔκγονα ἔχουσι, καὶ οἱ συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλους· ταύτην δὲ κεκλήρωται καὶ τᾶλλα ζῶα. ἑταιρικὴν δὲ καλοῦμεν τὴν ἀπὸ συνηθείας γινομένην, καὶ μηδὲν προσήκουσαν γένει· ἀλλ' οἶον ἢ Πυλάδου πρὸς Ὀρέσην. ἢ δὲ ξενική Φιλία, ἢ ἀπὸ συζάσεως καὶ διὰ γραμμῶν γινομένη πρὸς τοὺς ξένους. τῆς ἄρα Φιλίας, ἢ μὲν ἐστὶ φυσικῆ, ἢ δὲ ἑταιρική, ἢ δὲ ξενική. προστιθέασι δὲ τινες τετάρτην, ἑρωτικὴν. Τῆς πολιτείας ἐσὶν εἶδη πέντε. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶ δημοκρατικὸν ἄλλο δὲ, ἀριστοκρατικὸν τρίτον δὲ, ὀλιγαρχικὸν τέταρτον, βασιλικόν· πέμπτον, τυραννικόν. δημοκρατικὸν μὲν οὖν ἐσὶν ἐν αἷς πόλεσι κρατεῖ τὸ πλῆθος, καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς νόμους δι' ἑαυτοῦ αἰρεῖται. Ἀριστοκρατία δὲ ἐσὶν ἐν ἧ μὴ οἱ πλούσιοι, μὴ οἱ πένυγες, μὴ οἱ ἔνδοξοι ἀρχουσιν, ἀλλ' οἱ ἀριστοὶ τῆς πόλεως

nem, & bonum corporis habitum, sanitatem, & fortitudinem in corpore. amicos autem, & patriae felicitatem, atque divitias, inter exteriora numerabat. Bonorum igitur tria esse genera, alia in anima, alia in corpore, alia extrinsecus. Tres item esse amicitiae species, naturalem, socialem, atque hospitalem. Naturalem, qua parentes liberis afficiuntur, cognatique se mutuo diligunt. eam vero in ceteras quoque animantes esse diffusam. Socialem, quam sine ullo consanguinitatis vinculo sola consuetudo conciliat, cuiusmodi Pyladis & Orestis fuisse memoratur. Hospitalis, qua ex commendatione, vel literis, hospitibus coniungimur. Amicitiae igitur alia naturalis est, alia socialis, alia hospitalis. Addunt quidam quarto loco, & amatoria. Civilitatem videm in species quinque distinxit. Aliam enim esse popularem, aliam, quam optimates exerceant, tertiam, quae diffundatur in paucos, regiam quartam, quintam tyrannicam. Popularem rempublicam in eis esse civitatibus, in quibus ad imperium multitudinis agitur res, eiusque nutu magistratus eliguntur, & pro illius arbitrio feruntur leges. Aristocraticam, ubi neque divites, neque pauperes, neque nobilitate vel gloria illustres dominantur, verum soli ii, qui sunt in civitate optimi, rem administrant. Oligarchi-

προσαποῦσιν. ὀλιγαρχία δ' ἐστὶν ὅταν ἀπὸ τιμημάτων αἱ ἀρχαὶ αἰρῶνται. ἐλάττους γὰρ εἰσὶν οἱ πλοῦσι τοῦ τῶν πενήτων. τῆς δὲ βασιλείας, ἢ μὲν κατὰ νόμον, ἢ δὲ κατὰ γένος ἐστὶν. ἢ μὲν οὖν ἐν Κερχιδόνι, κατὰ νόμον πολιτικὴ γὰρ ἐστὶν. ἢ δὲ ἐν Λακεδαιμόνι καὶ Μακεδονίᾳ, κατὰ γένος. ἀπὸ γὰρ τίνος γένους ποιοῦνται τὴν βασιλείαν. τυραννὶς δὲ ἐστὶν ἐν ἣ παρακρουσθέντες ἢ βιασθέντες ὑπὸ τίνος ἀρχονται. τῆς ἄρα πολιτείας ἢ μὲν ἐστὶ δημοκρατία, ἢ δὲ ἀριστοκρατία, ἢ δὲ ὀλιγαρχία, ἢ δὲ βασιλεία, ἢ δὲ τυραννὶς. Τῆς δὲ δικαιοσύνης ἐστὶν εἶδη τρία. ἢ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστὶ περὶ θεοῦ· ἢ δὲ, περὶ ἀνθρώπου· ἢ δὲ, περὶ τοῦ ἀποικομένου. οἱ μὲν γὰρ δύνοντες κατὰ νόμους, καὶ τῶν ἱερῶν ἐπιμελοῦμενοι, δῆλον ὅτι περὶ θεοῦ εὐσεβοῦσιν· οἱ δὲ δόλεια ἀποδιδόντες καὶ παρακαταθήκας, δικαιοπραγοῦσι περὶ ἀνθρώπου· οἱ δὲ τῶν μνημείων ἐπιμελοῦμενοι, δῆλον ὅτι περὶ τοῦ ἀποικομένου. τῆς ἄρα δικαιοσύνης, ἢ μὲν πρὸς θεοῦ ἐστὶν, ἢ δὲ πρὸς ἀνθρώπου, ἢ δὲ περὶ τοῦ ἀποικομένου. Τῆς ἐπισημῆς εἶδη ἐστὶ τρία· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ πρακτικόν· τὸ δὲ, ποιητικόν· τὸ δὲ, θεωρητικόν. ἢ μὲν γὰρ οἰκοδομικὴ καὶ ναυπηγικὴ, ποιητικαὶ εἰσὶν· ἐστὶ γὰρ αὐτῶν ἰδεῖν ἔργου πεποιημένου. πολιτικὴ

cam, quando a censibus magistratus eliguntur. sunt enim pauciores pauperibus divites. Regnum bifariam scindit: aliud enim secundum legem: aliud secundum genus esse. Secundum legem constare Carthaginiensium regnum, civile quippe esse. Lacedaemoniorum vero & Macedonum, secundum genus. habent enim regni successionem quandam per genus. Tyrannidem dici, cum impulsus, aut vi adacti cives ab aliquo reguntur. Civitium igitur rerum administratio alia est popularis, alia, quam optimates exercent, alia paucorum potentia, alia regnum, alia tyrannis. Iustitiae tria esse genera: aliud circa deos, alterum circa homines, tertium circa defunctos versari. Nam &, qui sacra secundum leges faciunt, sacrarumque rerum curam habent, religiosi in deos ac pii sunt. qui vero mutua, depositaque restitunt, iusti erga homines sunt. qui autem monumentorum curam gerunt, iustitiam circa defunctos exsequuntur. Iustitia igitur alia erga deos est, alia erga homines, alia erga defunctos. Disciplinae tres esse species. aliam quidem in actione consistere, & practicen dici. aliam ex operis effectu constare, & appellari poeticen. tertiam speculationi studere, & theoreticen vocari. Nam aedium naviumque fabricandarum peritiam certum est ad effectricem illam pertinere. nam ex il-

• δὲ καὶ αὐλητικὴ, καὶ κιθαρῖσικὴ, καὶ αἱ τοιαῦται, πρακτικαί· οὐ γὰρ ἔστιν οὐδὲν δεατὸν αὐτῶν πεποιημένον, ἀλλὰ πράττουσί τι. ὁ μὲν γὰρ αὐλεῖ καὶ κιθαρίζει, ὁ δὲ πολιτεύεται. ἢ δὲ γεωμετρικὴ, καὶ ἀρμονικὴ, κἀστρολογικὴ, θεωρητικαί. οὔτε γὰρ πράττουσιν, οὔτε ποιοῦσιν οὐθέν· ἀλλ' ὁ μὲν γεωμέτρης θεωρεῖ, πῶς πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν αἱ γραμμαί· ὁ δ' ἀρμονικὸς, τοὺς φθόγγους· ὁ δ' ἀστρολογικὸς, τὰ ἀστρα καὶ τὸν κόσμον. τῶν ἄρα ἐπιστημῶν αἱ μὲν εἰσι θεωρητικαί, αἱ δὲ πρακτικαί, αἱ δὲ ποιητικαί. Τῆς ἰατρικῆς ἔστιν εἶδη πέντε· ἢ μὲν, Φαρμακευτικὴ· ἢ ἔξ, χειρουργικὴ· ἢ δὲ, διαιτητικὴ· ἢ δὲ, νοσογνωμονικὴ· ἢ δὲ, βοηθητικὴ. ἢ μὲν Φαρμακευτικὴ, διὰ Φαρμάκων ἰᾶται τὰς ἀρρώσιας· ἢ δὲ χειρουργικὴ, διὰ τοῦ τέμνειν καὶ καίειν ὑγιάζει· ἢ δὲ διαιτητικὴ, διὰ τοῦ διαιτᾶν ἀπαλλάττει τὰς ἀρρώσιας· ἢ δὲ νοσογνωμονικὴ, διὰ τοῦ γνῶναι τὸ ἀρρώσημα· ἢ δὲ βοηθητικὴ, διὰ τοῦ βοηθῆσαι, εἰς τὸ παραχρῆμα ἀπαλλάττει τῆς ἀλγηδόνος. τῆς ἄρα ἰατρικῆς ἢ μὲν ἔστι Φαρμακευτικὴ, ἢ δὲ χειρουργικὴ, ἢ δὲ διαιτητικὴ, ἢ δὲ βοηθητικὴ, ἢ δὲ νοσογνωμονικὴ. Νόμου διαιρέσεις δύο· ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ, γεγραμμένος· ὁ

lis opus aliquod factum videmus. Politicam vero & tibiarum cantus scientiam, pulsusque citharae, & huiusmodi ceteras, practicae subesse. Neque enim consummato actu quippiam remanet, quod oculis subiectum sit: ceterum in ipso actu vis omnis est. itaque alius tibiis, alius fidibus canit, alius rempublicam gerit. Porro geometria, & harmonica, & astrologia sub intelligentiam cadunt, & speculationi tantummodo inserviunt. Neque enim vel agunt vel efficiunt quidquam, sed geometra quidem contemplatur, ut sese habeant ad invicem lineae; harmonicus sonos ratione diiudicat; astrologus sidera atque coelum. Disciplinarum igitur aliae theoreticae sunt, aliae practicae, aliae effectivae. Medicinae quinque species esse: pharmaceuticen, chirurgicen, diaetetecen, nosognomonicen, boetheticen. Pharmaceuticen quippe dici, quae morbis medicata potione subveniat. Chirurgicam, quae sectione & usione curct. Diaetetecen, quae sola victus ratione & ordine arceat aegritudines. quartam, quae ex celeri discretione morborum succurrat aegris. quintam adiutricem dici, quod strenuo auxilio doloribus continuo liberet. Medicinae igitur species alia est pharmaceutice, alia chirurgice, alia diaeteticce, alia nosognomonice, alia boetheticce. Legis geminam esse distributionem, alteram scriptam, alteram vero non scriptam. priorem illam esse

δὲ, ἄγραφος. ὧ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι πολιτευόμεθα, γεγραμ-
 μένος ἐστίν ὁ δὲ κατὰ ἔθνη γενόμενος, οὗτος ἄγραφος καλεῖται
 οἶον, τὸ μὴ γυμνὸν πορεύεσθαι εἰς τὴν ἀγορὰν, μηδὲ γυναι-
 κείων ἱμάτιον περιβάλλεσθαι ταῦτα γὰρ οὐθεὶς νόμος κωλύει,
 ἀλλ' ὅμως οὐ πράττομεν, διὰ τὸ ἀγράφῳ νόμῳ κωλύεσθαι.
 ταῦ ἄρα νόμου ἐστίν ὁ μὲν, γεγραμμένος ὁ δὲ, ἄγραφος Ὁ
 λόγος διαιρεῖται εἰς πέντε ὧν εἰς μὲν ἐστίν ὃν οἱ πολιτευόμενοι
 λέγουσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὃς καλεῖται πολιτικός. ἑτέρα δὲ
 διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ῥήτορες γράφουσιν, εἰς ἐπιδειξίην τε προ-
 φέρουσιν, εἰς ἐγκώμια καὶ ψόγους καὶ κατηγορίας. τὸ δὲ τοι-
 οὔτον εἶδος, ἐστὶ ῥητορικόν. τρίτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ἰδιῶται
 διαλέγονται πρὸς ἀλλήλους· οὗτος δὲ ὁ τρόπος προσαγορεύεται
 ἰδιωτικός. ἑτέρα δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ κατὰ βραχὺ ἐρωτῶν-
 τες καὶ ἀποκρινόμενοι τοῖς ἐρωτῶσιν διαλέγονται· οὗτος δὲ κα-
 λεῖται ὁ λόγος διαλεκτικός. πέμπτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ
 τεχνῖται περὶ τῆς ἑαυτῶν διαλέγονται τέχνης· ὃς δὲ καλεῖται
 τεχνικός. τοῦ λόγου ἄρα, τὸ μὲν ἐστὶ πολιτικόν, τὸ δὲ ῥητορι-
 κόν, τὸ δὲ ἰδιωτικόν, τὸ δὲ διαλεκτικόν, τὸ δὲ τεχνικόν. Ἡ
 μουσικὴ εἰς τρία διαιρεῖται. ἐστὶ γὰρ ἡ μὲν, διὰ τοῦ στόματος
 μόνον, οἶον ἡ ᾠδὴ· δεύτερον δὲ, διὰ τοῦ στόματος καὶ τῶν χειρῶν,
 οἶον ἡ κιθαρωδία· τρίτον ἀπὸ τῶν χειρῶν μόνων, οἶον κιθαρῖσι-

*eivilem, qua administramus rempublicam: quae vero citra scrip-
 turam constat, eam a natura & usu proficisci, quale est, nudum
 in forum abire non debere, aut muliebri veste uti, quod nulla
 scripta lege prohibetur. nam eiusmodi sola citra scripturam na-
 turalis lex vetat. Legis igitur alia scripta species est; alia non
 scripta. Sermonem seu orationem in quinque dividit. Esse enim
 eius genus quoddam, quo utuntur in concionibus hi, qui admi-
 nistrant rempublicam, idque civile appellari. Aliud, quo utuntur
 oratores in demonstratione, dum vel laudant, vel vituperant,
 vel accusant quempiam: esse vero id genus oratorum. Tertium,
 quo privati inter se mutuo colloquuntur, diciturque privatum. Quar-
 tum, quo compendioso ii, qui rogant & respondent, ad interrogata
 differunt, vocarique id genus dialecticum. Quintum, quo artifi-
 ces, dum de sua arte differunt, loquuntur, appellarique id artifi-
 ciosum. Orationis igitur genus aliud civile est, aliud oratorium,
 aliud privatum, aliud dialecticum, aliud artificiosum. Musicam
 in tria fecari. Quandam enim voce sola constare, ut cantum;
 aliam voce simul & manu, ut citharæ cantus; tertiam solis ma-*

κή. τῆς ἄρα μουσικῆς ἐστὶ τὸ μὲν, ἀπὸ τοῦ σώματος μόνον τὸ δ', ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ τῶν χειρῶν τὸ δ', ἀπὸ τῶν χειρῶν. Διαίρεται δὲ ἡ εὐγένεια εἰς εἶδη τέτταρα. Ἐν μὲν, εἰάν ᾧσιν οἱ πρόγονοι καλοὶ κἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι, τοὺς ἐκ τούτων γεγενημένους, εὐγενεῖς φασιν εἶναι ἄλλο δὲ, εἰάν ᾧσιν οἱ πρόγονοι δεδυναστευκότες καὶ ἄρχοντες γεγενημένοι, τοὺς ἐκ τούτων εὐγενεῖς φασιν εἶναι ἄλλο δὲ, εἰάν ᾧσιν οἱ πρόγονοι δυνασταί, οἷον ἀπὸ στρατηγίας, ἀπὸ σεφανιτῶν ἀγώνων καὶ γὰρ τοὺς ἐκ τούτων γεγενημένους, εὐγενεῖς προσαγορεύομεν. ἄλλο εἶδος, εἰάν αὐτὸς τις ἢ γεννάδας τὴν ψυχὴν καὶ μεγαλόψυχος, καὶ τοῦτον εὐγενῆ φασιν. καὶ τῆς γε εὐγενείας αὕτη κρατ. τῆς ἄρα εὐγενείας τὸ μὲν, ἀπὸ προγόνων ἐπιεικῶν, τὸ δὲ δυναστῶν, τὸ δὲ ἐνδόξων, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ καλοκἀγαθίας. Τὸ κάλλος διαίρεται εἰς τρία. Ἐν μὲν γὰρ αὐτοῦ ἐστὶν ἐπαινετὸν, οἷον ἢ διὰ τῆς ὀψεως εὐμορφία ἄλλο δὲ χρησικόν, οἷον ὄργανον καὶ οἰκία, καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς χρῆσιν εἰσὶ καλὰ τὸ δὲ πρὸς νόμους καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ τὰ τοιαῦτα, πρὸς ὠφέλειάν ἐστὶ καλὰ. τοῦ ἄρα κάλλους τὸ μὲν ἐστὶ πρὸς ἐπαινον, τὸ δὲ πρὸς χρῆσιν, τὸ δὲ πρὸς ὠφέλειαν. Ἡ ψυχὴ διαίρεται εἰς τρία. τὸ μὲν γὰρ

nibus perfici, ut cum filente oris organo citharam percutimus. Musicae igitur species alia est, qua sola voce canimus; alia, qua voce & manibus; alia, qua manibus. Nobilitatem quatuor in species dividi. Nam qui bonis, fortibus, iustisque maioribus fuerint nati, eos nobiles vocari. Quorum item parentes potentes ac principes fuere, item vocari nobiles: praeterea, quorum sine maiores fama & opinione celebres, quam vel ex bellicis rebus praecclare gestis, vel ex certaminum coronis reportaverint; nam & qui ex iis progeniti fuerint, nobiles vocamus. Altera species est, cum quis per se generosus est, & animi magnitudine excellit; eaque nobilitas praestantissima. Nobilitatis igitur alia species est a maioribus bonis & aequis; alia, a potentibus; alia, ab illustribus; alia, a propria bonitate ac fortitudine. Pulchritudinem in tria distinguit: aliam quippe esse laudabilem, ut formosam faciem: aliam quoque usui deservire, ut instrumentum & domum, quae praeterquam quod speciosa sunt, usibus nostris commoda etiam sunt. Tertiam legibus studiisque constare, eamque humanae vitae commodis maxime consulere. Pulchritudinis igitur species alia est laudabilis; alia usui inservit; alia commoditatem affert. Animae tres itidem partes esse, rationalem, concupiscibilem, &

αὐτῆς ἐστὶ λογικόν· τὸ δὲ, ἐπιθυμητικόν· τὸ δὲ, θυμικόν. τούτων δὲ τὸ μὲν λογικόν ἐστιν αἴτιον τοῦ βουλευέσθαι, καὶ λογίζεσθαι, καὶ διανοεῖσθαι, καὶ πάντων τῶν τοιούτων· τὸ δ' ἐπιθυμητικόν μέρος ἐστὶ τῆς ψυχῆς αἴτιον τοῦ ἐπιθυμεῖν, Φαιγεῖν, καὶ τοῦ πλησιάσαι, καὶ τῶν τοιούτων· τὸ δὲ θυμικόν μέρος αἴτιόν ἐστι τοῦ θαρρῆν καὶ ἠδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι καὶ ὀργίζεσθαι. τῆς ἄρα ψυχῆς ἐστὶ τὸ μὲν λογικικόν, τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν, τὸ δὲ θυμικόν. Τῆς τελείας ἀρετῆς εἶδη τέτταρα· ἓν μὲν, Φρόνησις· ἄλλο, δικαιοσύνη τρίτον, ἀνδρεία· τέταρτον, σωφροσύνη. τούτων ἡ μὲν Φρόνησις, αἰτία τοῦ πράττειν ὀρθῶς τὰ πράγματα· ἡ δὲ δικαιοσύνη, τοῦ ἐν ταῖς κοινωνίαις καὶ τοῖς συναλλαγμασι δικαιοπραγεῖν· ἡ δὲ ἀνδρεία, τοῦ ἐν τοῖς κινδύνοις καὶ φοβεροῖς μὴ ἐξίσασθαι ποιεῖν, ἀλλὰ μένειν· ἡ δὲ σωφροσύνη, τοῦ κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ ὑπὸ μηδεμιᾶς ἠδονῆς δουλοῦσθαι, ἀλλὰ κοσμίως ζῆν. τῆς ἀρετῆς ἄρα τὸ μὲν ἐστὶ Φρόνησις, ἄλλο δικαιοσύνη, τρίτον ἀνδρεία, τέταρτον σωφροσύνη. Ἡ ἀρχὴ διακρίνεται εἰς μέρη πέντε· ἓν μὲν, εἰς τὸ κατὰ νόμον· ἓν δὲ, εἰς τὸ κατὰ φύσιν· ἓν δὲ, εἰς τὸ κατὰ ἔθος· τέταρτον, εἰς τὸ κατὰ γένος· πέμπτον δὲ, κατὰ βίαν. οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντες ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐπ' ἅναιρεθῶσι, κατὰ νόμον

irascibilem. Ex his autem rationalem, sedem esse consilii, cogitationis, consultationis, & huiusmodi reliquorum. Concupiscibilem esse appetendi cibi, vel coitus, & similibus causam. Irascibilem vero confidentiae, voluptatis, doloris, & iracundiae auctorem esse. Animae igitur pars alia rationalis est; alia, concupiscibilis; alia, irascibilis. Perfectae, consummataeque virtutis esse species quatuor: primam, prudentiam; secundam, iustitiam; fortitudinem, tertiam; quartam, temperantiam. Ex his prudentiam, ut recte agantur omnia, causam esse. Iustitiam vero, inter consortia, & humanae vitae commercia, non violandi iuris auctorem: fortitudinem autem, ne inter pericula & terrores a fortiter coepit deficiamus: porro temperantiam ad frenandas cupiditates, ut a nulla voluptate subigamur, honesteque vivamus, sua nobis lege praescribere. Virtutis igitur species alia prudentia est; alia, iustitia; alia, fortitudo; alia, temperantia. Magistratus in quinque partitur: in legitimum, naturalem, aequum ac rectum, in eum, qui fit per generis successionem, & denique in violentum & tyrannicum. Nam magistratus civitatum si eligantur a civibus, secundum legem imperant. Per naturam vero mares non modo in-

ἄρχουσι· οἱ δὲ κατὰ φύσιν, οἱ ἄρρενες, οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις· ἐπὶ πολὺ γὰρ τὰ ἄρρενα τῶν θηλείων πανταχοῦ ἄρχει. ἡ δὲ τοῦ κατὰ ἔθος ἀρχῆς τοιαύτη ἐστίν, οἷαν οἱ παιδαγωγοὶ τῶν παιδῶν ἄρχουσι, καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν φοιτῶντων. κατὰ γένος δὲ ἀρχῆς τοιαύτης τίς λέγεται, οἷαν οἱ Λακεδαιμόνιοι βασιλεῖς ἄρχουσι· ἀπὸ γὰρ γένους τινὸς ἢ βασιλείας. καὶ ἐν Μακεδονίᾳ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἄρχουσι καὶ γὰρ ἐκεῖ ἀπὸ γένους ἢ βασιλείας καθίσταται. εἰ δὲ βιασάμενοι ἢ παρακρουσάμενοι ἄρχουσι ἀκόντων τῶν πολιτῶν, ἡ τοιαύτη ἀρχὴ κατὰ βίαν λέγεται εἶναι. τῆς ἀρχῆς ἄρα ἐστὶ τὸ μὲν κατὰ νόμον, τὸ δὲ κατὰ φύσιν, τὸ δὲ κατὰ ἔθος, τὸ δὲ κατὰ γένος, τὸ δὲ κατὰ βίαν. Τῆς ῥητορείας εἶδη ἐστίν ἕξ. ὅταν μὲν γὰρ κελεύωσι πολεμεῖν ἢ συμμαχεῖν πρὸς τινα, καλεῖται τὸ τοιοῦτον εἶδος προτροπῆς. ὅταν δὲ ἀξιῶσι μὴ πολεμεῖν μὴδὲ συμμαχεῖν, ἀλλ' ἡσυχίαν ἄγειν, τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐστὶν ἀποτροπῆς. τρίτον εἶδος τῆς ῥητορείας, ὅταν τις φάσκη ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τίνος, καὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον ἀποφαίνη· τὸ δὲ τοιοῦτον εἶδος κατηγορία ὀνομάζεται. τέταρτον εἶδος τῆς ῥητορείας ἀπολογία καλεῖται, ὅταν ἀποφαίνη αὐτὸν μὴθὲν ἀδικῶντα, μήτε ἄλλο ἄτοπον μὴθὲν πρᾶττοντα· τὸ δὲ τοιοῦτον

ter homines, verum inter alia animalia quoque feminis praesunt. ut plurimum enim feminis mares ubique imperant. Ex consuetudine vero & paedagogi pueris, & magistri discipulis imperant. Per genus autem, quemadmodum Lacedaemoniorum reges dominantur. nam ex genere regnum sortiuntur. Eodem modo & apud Macedones reges imperant: quippe & illic regnum ex genere institutum est. Porro qui coactis per vim ac civibus iniuriis regnant, ii violenti ac tyranni vocantur. Imperium igitur in quinque dividitur: unum, legitimum; alterum, naturale; tertium, quod e consuetudine est; quartum, quod e generis electione; ultimum, violentum. Oratoriae sex species sunt. Nam quoties iusserit orator bellum suscipere, aut auxilium contra aliquem ferre, id genus vocatur adhortatio. Cum vero neque bellare, neque opem ferre, sed quiete agere, monuerit, appellatur ea species dehortatio. Tertia, cum quis se a quopiam iniuria affellum, & complura incommoda perpeffum docuerit; eiusmodi vero vocatur accusatio. Quarta species defensio dicitur, cum is, qui accusatur, se neque violasse ius, neque aliud quidquam temere & perperam egisse probaverit. Quinta deinceps species, cum quis bene & commode dixerit,

ἀπολογία καλοῦσι πέμπτον εἶδος ῥητορείας, ὅταν τις εὖ λέγῃ καὶ ἀποφαίῃ καλὸν κᾶγαθόν τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται, ἐγκώμιον. ἕκτον εἶδος, ὅταν τις ἀποφαίῃ φαῦλον τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται ψόγος. τῆς ἄρα ῥητορείας τὸ μὲν ἐστὶν ἐγκώμιον, τὸ δὲ ψόγος, τὸ δὲ προτροπὴ, τὸ δὲ ἀποτροπὴ, τὸ δὲ κατηγορία, τὸ δὲ ἀπολογία. τὸ ὁρθῶς λέγειν διαιρεῖται εἰς τέτταρα: ἐν μὲν, ἃ δεῖ λέγειν· ἐν δὲ, ὅσα δεῖ λέγειν τρίτον, πρὸς οὓς δεῖ λέγειν τέταρτον δὲ, πηνικὰ λέγειν δεῖ. ἃ μὲν οὖν δεῖ λέγειν, ἃ μέλλει συμφέρειν τῷ λέγοντι καὶ ἀκούοντι τὸ δὲ ὅσα δεῖ λέγειν, μὴ πλείω μηδὲ ἐλάττω τῶν ἰκανῶν. τὸ δὲ πρὸς οὓς δεῖ λέγειν, ἂν τε πρὸς πρεσβυτέρους ἀμαρτάνοντας διαλέγηται, ἀρμόττοντας δεῖ τοὺς λόγους διαλέγεσθαι ὡς πρεσβυτέροις· ἂν τε πρὸς νεωτέρους, ἀρμόττοντας δεῖ λέγεσθαι ὡς νεωτέροις· πηνικὰ δὲ λέγειν ἐστὶ, μήτε προτέρω μήτε ὑσέρω· εἰ δὲ μὴ, διαμαρτήσεσθαι καὶ κακῶς ἐρεῖν. Ἡ εὐεργεσία διαιρεῖται εἰς τέτταρα. ἢ γὰρ χρήμασιν, ἢ σώμασιν, ἢ ταῖς ἐπισημαῖς, ἢ τοῖς λόγοις. τοῖς μὲν οὖν χρήμασιν, ὅταν δεομένω παραβοηθήσῃ τις εἰς χρημάτων λόγον εὐπορήσῃαι. τοῖς δὲ σώμασιν εὖ ποιοῦσιν ἀλλήλους, ὅταν παραγενόμενοι τυπτομένοις παραβοηθῶσιν. οἱ δὲ παιδεύοντες, καὶ ἰατρεύοντες, καὶ διδάσ-

honestumque ac bonum praedicaverit; eaque laudatio sive encomium dicitur. Sexta denique, cum turpem ac malum probaverit; & haec vituperatio potest appellari. Rhetoricae igitur species sunt, adhortatio & dehortatio; accusatio & defensio; laudatio & vituperatio. Recte dicere in quatuor scindit. Primum enim, quid dicere oporteat, observandum: secundo, quam multa dicere: tertio, ad quos: quarto, quando sit dicendum. Quae igitur oporteat dicere; quae utilia futura sint & dicenti, & auditori. Quantum autem dicere conveniat; ut neque nimis multa, neque pauciora, quam satis est, dicantur. Quibus autem dici oporteat; ut, si quidem ad peccantes seniores dicendum sit, verba illi aetati congrua loquamur: sin vero ad iuniores verba facienda sint, illi aetati ea attemperemus. Quando vero dicendum sit; ut neque prius, neque posterius, quam ratio exigit, dicatur. alioqui profecto vitium non effugiet, qui secus saxit. Beneficentia quadrifariam dividitur. Aut enim pecuniis, aut corporibus, aut disciplinis, aut verbis beneficium praestari. Pecuniis quidem beneficium constat, cum quis egenos, ut inopia liberentur, pecuniis iuvat. Corporibus vero, cum se mutuo fovent homines, & ab iniuria,

κοντες, αγαθόν τι, οὔτοι ταῖς ἐπισημαῖς εὐεργετοῦσιν ὅταν
 δ' εἰσέλθωσιν εἰς δικαστήριον ἄλλος ὑπὲρ ἄλλου βοηθός, καὶ λό-
 γον τινὰ ἐπεικῆ εἶπη ὑπὲρ αὐτοῦ, οὗτος δὴ λόγῳ εὐεργετεῖ.
 τῆς ἄρα εὐεργεσίας ἢ μὲν ἐστὶ διὰ χρημάτων, ἢ δὲ διὰ σωμα-
 τῶν, ἢ δὲ διὰ ἐπισημῶν, τετάρτη διὰ λόγων. Διαιρεῖται τὸ
 τέλος τῶν πράγματων εἰς τέτταρα εἶδη· ἓν μὲν, κατὰ νόμον
 τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ὅταν ψήφισμα γένηται, καὶ
 τοῦθ' ὁ νόμος τελέσῃ· κατὰ φύσιν δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμ-
 βάνει, ἢ τε ἡμέρα καὶ ὁ ἐνιαυτός, καὶ αἱ ὄρρι κατὰ τέχνην
 δὲ τέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ὅσον ἢ οἰκοδομικῆ· οἰκίαν
 γάρ τις ἐπιτελεῖ· καὶ ἢ ναυπηγικῆ· πλοῖα γάρ· κατὰ τύχην
 δὲ γίνεται τοῖς πράγμασι τέλος, ὅταν ἄλλως, καὶ μὴ ὡς ὑπο-
 λαμβάνει τις, ἀποβαίῃ. τοῦ τέλους ἄρα τῶν πραγμάτων
 τὸ μὲν κατὰ νόμον, τὸ δὲ κατὰ φύσιν, τὸ δὲ κατὰ τέχνην, τὸ
 δὲ κατὰ τύχην εἰσὶν. Ἡ δύναμις διαιρεῖται εἰς τέτταρα εἶδη·
 ἓν μὲν, ὃ δυνάμεθα τῇ διανοίᾳ λογιζέσθαι καὶ ὑπονοεῖν· ἕτερον
 δὲ, τῷ σώματι, ὅσον πορεύεσθαι, καὶ διδόναι, καὶ λαμβάνειν,
 καὶ τὰ τοιαῦτα· τρίτον, ὃ δυνάμεθα πλήθει στρατιωτῶν καὶ
 χρημάτων, ὅθεν καλεῖται πολλῆν δύναμιν ἔχων βασιλεὺς. τε-

caedentiumque petulantia vindicant. Porro qui disciplinis eru-
 diunt, vel medicinae arte subveniunt, vel boni aliquid docent,
 tertio illo beneficentiae genere utuntur. At cum in iudicium quis-
 piam ingressus pro amico dixerit, eumque vi orationis adiuverit,
 hic beneficentiae munus verbis explevit. Beneficentia igitur alia
 pecuniis praestatur; alia, corporibus; atque alia, disciplinis;
 alia, verbis. Finem iidem rerum quadripartitum facit. Nam res
 aut secundum leges finem accipiunt; ut cum decretum aliquod fit,
 & lex hoc ad finem perducit. Aut secundum naturam finis rebus
 accedit. namque & dies & annus, & anni tempora naturali lege
 decedunt. Aut secundum artem finis rei imponitur. architectus
 enim arte consummat aedificium, & navium fabricator iidem
 perficit navem. Aut fortuito finis contingit; ut cum secus ac pri-
 tabamus, & praeter opinionem aliquid accidit. Aut igitur legiti-
 mus est rerum finis, aut naturalis, aut arte constat, aut fortuitu.
 Potentiam quatuor in species dividit. Unam quippe esse, qua co-
 gitare animo & opinari possumus. Alteram, qua corpore valemus,
 & proficisci, & dare, & accipere, & cetera id genus. Tertiam,
 qua vel pecuniarum copia, vel multitudine militum potentes di-
 cimur. unde & multum posse dicitur Rex. Quartam potentiae di-

τάρτη δὲ διαίρεσις δυνάμεως, πάσχειν, καὶ εὖ ποιεῖν καὶ κακῶς οἶον, ἀρρῶσεῖν καὶ παιδεύεσθαι δυνάμεθα, καὶ ὑγιεῖς γίνεσθαι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. τῆς ἄρα δυνάμεως, ἡ μὲν ἐστὶν ἐν διανοίᾳ, ἡ δ' ἐν τῷ σώματι, ἡ δ' ἐν τῷ φραστοπέδῳ καὶ χρήμασιν, ἡ δ' ἐν τῷ ποιεῖν καὶ πάσχειν. Τῆς Φιλανθρωπίας ἐστὶν εἶδη τρία· ἐν μὲν διὰ τῆς προσηγορίας γινόμενον, οἶον ἐν οἷς τινὲς τὸν ἐντυχόντα πάντα προσαγορεύουσι, καὶ τὴν δεξιὰν ἔμβάλλουτες χαιρετίζουσιν ἄλλο εἶδος, ὅταν τις βοηθητικὸς ᾗ παντὶ τῷ ἀτυχούντι. ἕτερον εἶδος ἐστὶ τῆς Φιλανθρωπίας, ἐν ᾧ τινὲς φιλοδειπνισαὶ εἰσιν. τῆς ἄρα Φιλανθρωπίας τὸ μὲν ἐστὶ διὰ τοῦ προσαγορεύειν, τὸ δὲ διὰ τοῦ εὐεργετεῖν, τὸ δὲ διὰ τοῦ ἐσιᾶν καὶ φιλοσυσουσιάζειν. Ἡ εὐδαιμονία διαίρεται εἰς πέντε μέρη· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶν εὐβουλία ἢ δὲ, εὐαισθησία, καὶ ὑγίεια τοῦ σώματος· τρίτον, εὐτυχία ἐν ταῖς πράξεσι τέταρτον, εὐδοξία παρὰ τοῖς ἀνθρώποις· πέμπτον, εὐπορία χρημάτων καὶ τῶν εἰς τὸν βίον χρησίμων. ἡ μὲν εὐβουλία γίνεται ἐκ παιδείας, καὶ ἐκ τοῦ πολλῶν ἔμπειρον γενέσθαι. ἡ δὲ εὐαισθησία, ἐκ τῶν τοῦ σώματος μελῶν οἶον, ἕάν τις ὀφθαλμοῖς ἐρᾷ, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούῃ, καὶ τῇ ῥινὶ καὶ τῷ σώματι αἰσθάνηται ὧν δεῖ αἰσθάνεσθαι· τὸ δὲ τοιούτου εὐαισθησία. ἡ δὲ εὐτυ-

tributionem, qua & facere ac pati bene & male possumus. nam & infirmari, & erudiri, & convalescere valemus, & huiusmodi omnia. Primam itaque potentiae speciem constare animo; secundam corpore; tertiam exercitu atque pecuniis; quartam in faciendo & patiando. Humanitatem triplicem inducit. Quandam enim compellatione fieri; ut cum forte obvium quemque humaniter quis salutat, & dextram porrigens, comiter excipit. Aliam esse eius speciem, cum quis afflicto opem clementer impendit. Tertium eius genus, quo convivia inter se homines celebrant. Aut igitur salutationis officio; aut ope & auxilio; aut convivio, frequentique congressu constare humanitatem. Felicitatem quinque partitam definit. Primam eius partem bene consulere; secundam, sensibus & bona valetudine corporis vigere; tertiam, in rebus gerendis fortunatum esse; quartam, gloria & auctoritate apud homines excellere; quintam, pecuniis rebusque ceteris ad omnes usus vitae affluere. Sanam consultationem ex eruditione, multarumque rerum peritia & experimento contingere. Sensuum integritatem, ex corporis membris accidere; ut si quis cernit oculis, audit auribus, narium praeterea & oris sensu valet, ubi opus est. Tertium esse,

χία, ὅταν ἐφ' ἃ σκοπεῖ, πράξει κατ' ὄρθον ἢ δεῖ πράττειν τὸν σπουδαῖον. εὐδοξία δ' ἐστίν, ὅταν τις εὖ ἀκούῃ. εὐπορία δ' ἐστίν, ὅταν τις πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ χρήσεις οὕτως ἔχη ὥστε καὶ Φίλους εὖ ποιῆσαι, καὶ Φιλοτιμίως καὶ εὐπρόως ἀπολειτουρηῆσαι. ὣ δὲ ὑπάρχει πάντα ταῦτα οὕτως ἐστὶν εὐδαιμόνων τελείως. τῆς ἄρα εὐδαιμονίας ἐστὶ τὸ μὲν εὐβουλία, τὸ δὲ εὐαίσθησία, καὶ ὑγίεια τοῦ σώματος, τὸ δὲ εὐτυχία, τὸ δὲ εὐδοξία, τὸ δὲ εὐπορία. Αἱ τέχναι εἰς τρία διαιροῦνται ἢ μὲν πρώτη, ἢ δὲ δευτέρα, ἢ δὲ τρίτη. πρώτη μὲν οὖν, ἢ μεταλλευτικὴ καὶ ὑλοτομικὴ. παρασκευαστικαὶ γὰρ εἰσιν. ἢ δὲ χαλκευτικὴ καὶ ἢ τεκτονικὴ, μετασκευαστικαὶ εἰσιν. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ σιδήρου ἢ χαλκευτικὴ ὅπλα ποιεῖ, ἢ δὲ τεκτονικὴ ἐκ τῶν ξύλων αὐλοὺς καὶ λύρας. ἢ δὲ χρησικὴ, ὅλον ἵππικὴ, τοῖς χαλινοῖς χρῆται, ἢ πολεμικὴ τοῖς ὅπλοις, ἢ μουσικὴ τοῖς αὐλοῖς καὶ τῇ λύρα. τέχνης ἄρα τρία εἶδη ἐστὶ. τὸ μὲν τι πρῶτον, τὸ δὲ τι δεύτερον, τὸ δὲ τι τρίτον. Τὸ ἀγαθὸν εἰς τέτταρα γένη διαιρεῖται ὧν μὲν ἓν λέγομεν εἶναι τὸν τὴν ἀρετὴν ἔχοντα ἰδίᾳ ἀγαθόν· ἄλλο δὲ, αὐτὸ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην λέγομεν ἀγαθὸν εἶναι τρίτου δὲ, ὅλον σιτία καὶ γυμνάσια τὰ πρόσφορα καὶ Φάρμακα· τέ-

cum quis, quod agere intendit, ita egerit, ut decet sapientem & strenuum virum. Quartum illud, scilicet gloriae celebritatem ex opinione bonitatis emanare. Postremum rerum affluentia est, cum cui ad vitae usus ita suppetit pecuniarum copia, ut & amicos fovere beneficio, & large ac liberaliter cuncta necessaria ministrare valeat. Porro cui haec suppetant omnia, eum perfecte felicem ac beatum esse. Felicitatis igitur una pars constat prudenti consilio; alia, sensuum integritate; alia, corporis salubritate; alia, fortunato successu; alia, nominis gloria; alia, rerum affluentia. Artes trifariam dividit. Prima in tractatione ferri & metallorum, materique caedenda constat, quod ista quasi praeparat. Secunda, quae ex his conficiat aliquid, nam ex ferro aeriarius arma fabricat, ex lignis faber tibias & lyras facit. Tertia in usu earum rerum est; siquidem equestris frenis utitur, armis bellica, musica tibiis & lyra. Artis igitur tres species sunt. Prima, & secunda, & tertia. Bonum in quatuor genera dividitur. Primo bonum dicimus eum, qui habeat virtutem. Secundo virtutem ipsam & iustitiam dicimus bonum. Tertio cibos & commodam exercitationem, ac medicamenta. Quarto demum loco bonum dicimus tibiarum cantum, histrionicam, atque huiusmodi cetera.

ταρτον δὲ Φαμὲν εἶναι ἀγαθὸν, οἷον αὐλητικὴν, καὶ ὑποκριτικὴν, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀγαθοῦ ἄρα τέτταρα εἶδη ἐσὶ· τὸ μὲν, τὸ τὴν ἀρετὴν ἔχειν ἕτερον δὲ, αὐτὴ ἢ ἀρετὴ τρίτον δὲ, σιτία καὶ γυμνάσια τὰ ὠφέλιμα τέταρτον δὲ, αὐλητικὴν, καὶ ὑποκριτικὴν, καὶ ποιητικὴν, ἀγαθὸν λέγομεν εἶναι. Τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐσὶ κακὰ, τὰ δὲ ἀγαθὰ, τὰ δὲ οὐδέτερα. τούτων κακὰ μὲν λέγομεν ταῦτα, τὰ δυνάμενα βλάπτειν αἰεὶ, οἷον ἀκρασίαν καὶ ἀφροσύνην καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα τὰ δὲ τούτοις ἐναντία ἀγαθὰ ἐσὶν. τὰ δὲ ἐνίοτε μὲν ὠφελεῖν, ἐνίοτε δὲ βλάπτειν, οἷον τὸ περιπατεῖν, καὶ τὸ καθῆσθαι, καὶ ἐσθίειν ἢ ὄλως μὴτε ὠφελῆσαι, μὴτε βλάψαι δυνάμενα ταῦτα γούν οὔτε ἀγαθὰ, οὔτε κακὰ ἐσὶ. τῶν ἄρα ὄντων, τὰ μὲν ἀγαθὰ, τὰ δὲ κακὰ, τὰ δὲ, οὐδέτερα τούτων. Εὐνομία διαιρεῖται εἰς τρία· ἐν μὲν, ἔάν ᾧσιν οἱ νόμοι σπουδαῖοι, εὐνομίαν Φαμὲν εἶναι ἕτερον δὲ, ἔάν τοῖς κειμένοις νόμοις ἐμμένωσιν οἱ πολῖται, καὶ τοῦτο Φαμὲν εὐνομίαν εἶναι τρίτον δὲ, ἔάν, μὴ ὄντων τῶν νόμων, κατὰ εἴη καὶ ἐπιτηδεύματα χρηστῶς πολιτεύωνται, καὶ τοῦτο εὐνομίαν προσαγορεύομεν. τῆς εὐνομίας ἄρα ἐν μὲν ἐσὶ νόμους σπουδαίους εἶναι ἄλλο δὲ, ἔάν τοῖς οὖσι νόμοις ἐμμένωσι τρίτον δὲ, ἔάν ἔθεσι καὶ ἐπιτηδεύμασι χρηστοῖς πολιτεύων

Boni igitur quatuor species sunt; una, virtute praeditum esse; altera, virtus ipsa; tertia, cibi & commodae exercitationes; quarta, tibiis canendi peritia, histrionica, poetica. Eorum, quae sunt, quaedam dicimus mala, quaedam bona, alia neutra. Ex his mala esse, quae semper nocere possunt, ut est intemperantia, dementia, iniquitas, & huiusmodi. Bona, quae his contraria sunt. Quae autem interdum prodesse possunt, & interdum obesse, cuiusmodi sunt, deambulatio, sessio, cibi perceptio; aut prorsus nec prodesse, nec obesse possunt; ea nec bona, nec mala sunt. Eorum igitur, quae sunt, alia bona sunt, alia mala, alia neutra. Legibus bene administrari respublica dicitur tripliciter. Uno quidem modo, si bonae leges sint; ita enim bonis legibus regi civitatem dicimus: altero, si cives eas leges, quae ita latae fuerunt, omni studio observent: tertio, si, cum leges nullae sint, consuetudines & instituta obtineant, quibus bene respublica gubernetur. Bonarum igitur legum gubernatio est, uno modo, quando leges bonae sunt; altero, quando cives constitutas leges observant; tertio, quando consuetudines & instituta in gubernatione obtinent. Contraria huic laudabili legum moderationi ini-

ται. διαιρεῖται ἢ ἀνομία εἰς τρία· ὧν ἓν μὲν ἔστιν, ἔσθ' ὧσιν οἱ νόμοι μοχθηροί, καὶ πρὸς ξένους καὶ πρὸς πολίτας· ἕτερον δὲ, ἔσθ' τοῖς ὑπάρχουσι μὴ πειθωνταὶ ἄλλο δὲ, ἔσθ' ὅλως μηδεὶς ἢ νόμος. τῆς ἄρα ἀνομίας ἓν μὲν ἔστι, τὸ μοχθηροῦς εἶναι τοὺς νόμους· ἄλλο δὲ, ἔσθ' τοῖς οὖσι μὴ πειθωνταὶ τρίτον, ἔσθ' μηδεὶς ἢ νόμος. Τὰ ἐναντία διαιρεῖται εἰς τρία. οἶον, ἀγαθὰ κακοῖς ἐναντία Φαμέν εἶναι ὡς τὴν δικαιοσύνην τῇ ἀδικίᾳ, καὶ τὴν Φρόνησιν τῇ ἀφροσύνῃ, καὶ τὰ τοιαῦτα. κακὰ δὲ κακοῖς ἐναντία εἶναι, τὴν ἀσωτίαν, καὶ τὴν ἀνελευθερίαν, καὶ τὸ ἀδί- κως φρεβλοῦσθαι τῷ δικαίως φρεβλοῦσθαι καὶ τὰ τοιαῦτα κακὰ κακοῖς ἐναντία ἔσθ'. τὸ δὲ βαρὺ τῷ κούφῳ, καὶ τὸ ταχὺ τῷ βραδεῖ, καὶ τὸ μέλαν τῷ λευκῷ, ὡς οὐδέτερα οὐδέτεροις ἐναντία ἔσθ'. τῶν ἐναντιῶν ἄρα, τὰ μὲν ὡς ἀγαθὰ κακοῖς ἐναντία ἔσθ'· τὰ δὲ ὡς κακὰ κακοῖς· τὰ δὲ, ὡς οὐδέτεροις οὐδέτερα. Τῶν ἀγαθῶν γένη ἔσθ' τρία· τὰ μὲν γὰρ ἔστιν ἑκτὰ, τὰ δὲ μεβεκτὰ, τὰ δὲ ὑπαρκτὰ. τὰ μὲν οὖν ἑκτὰ ἔστιν, ὅσα ἐνδέχεται ἔχειν, οἶον ἢ δικαιοσύνη, καὶ ἢ ὑγίεια· μεβεκτὰ δὲ, ὅσα ἔχειν μὲν μὴ ἐνδέχεται, μετασχεῖν δὲ αὐτῶν ἐνδέχεται· οἶον, αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν ἔχειν μὲν οὐκ ἐνδέχεται, μετασχεῖν δὲ αὐτοῦ ἐνδέχεται. ὑπαρκτὰ δὲ, ὅσα μήτε μετασχεῖν, μήτε ἔχειν ἐνδέχε-

quitas in tria itidem scinditur. Primum ex his est, si sint leges latae peregrinis & civibus noxiae. Alterum si his, quae sunt, minime obtemperetur. Tertio, si nulla omnino sit lex. Mala igitur gubernatio uno modo est, cum pravae sunt leges: alio, si latis legibus cives non obtemperent: tertio, si nulla lex obtineat. Contraria trifariam dividuntur: veluti bona malis contraria dicimus; ut iustitiam iniustitiae, sapientiam insipientiae, & huiusmodi cetera. Mala autem malis contraria; ut prodigalitas illiberalitati, & iniusta poena iustae poenae, & cetera id genus mala malis contraria sunt. Verum levia gravibus, tardis velocia, & nigra candidis, ut neutris neutra contraria sunt. Contrariorum igitur partim ut bona malis contraria sunt, partim ut mala malis, partim ut neutris. Bonorum tria sunt genera; alia enim ex his haberi, alia participari, alia subsistere. Prima illa sunt, quae esse possunt, ut est iustitia & sanitas. Secunda, quae haberi quidem nequeunt, eorum tamen esse participes possumus; ut bonum ipsum habere possibile non est, neque tamen impossibile illius participatione frui. Subsistentia vero, quae neque participationem admittunt, neque habere possibile est, sed esse oportet; ut probum

ται, ὑπάρχειν δὲ δεῖ οἷον, τὸ σπουδαῖον εἶναι, καὶ δίκαιον εἶναι, ἀγαθὸν ἔστι καὶ ταῦτα οὔτε ἔχειν οὔτε μετασχεῖν ἔστιν, ἀλλὰ ὑπάρχειν δεῖ, τὸ σπουδαῖον εἶναι, καὶ δίκαιον εἶναι. τῶν ἀγαθῶν ἄρα τὰ μὲν ἔστιν ἑκτά· τὰ δὲ, μεβεκτά· τὰ δὲ, ὑπαρκτά. Ἡ συμβουλία διαιρεῖται εἰς τρία. ἔστι γὰρ αὐτῆς, ἓν μὲν ἐκ τῶν παροιχομένων χρόνων λαμβανόμενον, ἓν δὲ ἐκ τῶν μελλόντων, ἓν δὲ ἐκ τῶν ἐνεσώτων. τὰ μὲν οὖν ἐκ τῶν παροιχομένων, παραδείγματα· οἷον, τί ἔπαθον Λακεδαιμόνιοι πισεύσαντες· τὰ δὲ ἐκ τῶν παρόντων, οἷον, ἀποφαινέιν τείχη Ἄσπενῆ, δειλοὺς ἀνθρώπους, σῆτον ὀλίγον· τὰ δὲ ἐκ τῶν μελλόντων, οἷον, ταῖς ὑπονοίαις μὴ ἀδικεῖν τὰς πρεσβείας, ὅπως μὴ ἄδοξος ἢ Ἑλλάς γένηται. τῆς ἄρα συμβουλίας τὰ μὲν ἔστιν ἐκ τῶν παροιχομένων, τὰ δ' ἐκ τῶν παρόντων, τὰ δ' ἐκ τῶν μελλόντων. Ἡ Φωνὴ διαιρεῖται εἰς δύο. ἓν μὲν αὐτῆς ἔστιν ἔμφυχον, ἓν δὲ ἄψυχον. ἔμφυχον μὲν, ἢ τῶν ζώων Φωνή· ἄψυχον δὲ, Φθόγγοι καὶ ἦχοι. τῆς ἔμφυχου Φωνῆς ἢ μὲν ἔστιν ἐγγράμματος, ἢ δὲ ἀγράμματος. ἐγγράμματος μὲν, ἢ τῶν ἀνθρώπων ἀγράμματος δὲ, ἢ τῶν ζώων. τῆς ἄρα Φωνῆς ἢ μὲν, ἔμφυχος· ἢ δὲ, ἄψυχος. Τῶν ὄντων τὰ μὲν ἔστι μεριστά· τὰ δὲ,

esse, & iustum esse, & bonum. ea vero neque habere neque participare licet, sed sufficit ea esse; ut probum esse, & iustum esse. Bonorum igitur alia sunt, quae haberi possint; alia, quae participari; alia, quae subsistant. Consilium iidem tripartitum est: aliud quippe a praeteritis temporibus, aliud a futuro, aliud a praesenti tempore sumitur. Praeteritum tempus exempla suppeditat, dum attenditur quid, cur quaeque gens passa sit, ut caveamus; aut quid prudenter egerit, ut imitemur; utpote quid passi sint Lacedaemonii, dum fidem habuerunt. Praesens autem rem ipsam, quae in manibus est, considerare monet; puta imbecilles muros, homines timidos, annonae caritatem, & cetera huiusmodi. Futurum prospicere suadet, uti ne quid fiat temere, habendam bonae opinionis rationem; ut non esse violandas suspicionem legationes, ne Graecia gloriam honestatis amittat. Consilia igitur capiuntur alia e praeteritis; alia e praesentibus; alia e futuris. Vox in duo dividitur; est enim animata alia, alia inanimata. Animata quidem vox animantium; inanimata vero, sonorum atque crepitiuum. Porro animata bifariam dividitur: est enim altera literata, altera illiterata. Literata, ut hominum; illiterata, ut animalium. Vox igitur alia animata est; alia, in-

ἀμερίσα. τούτων δὲ τῶν μερίσων τὰ μὲν, ὁμοιομερῆ· τὰ δὲ, ἀνομοιομερῆ. ἀμερῆ μὲν οὖν ἔστιν, ὅσα μὴ ἔχει διαίρεσιν, μηδὲ ἐκ τινος σύγκειται· οἶον, ἤτε μολύβδου, καὶ ἡ σιγμῆ, καὶ ὁ Φθόγγος· μερίσα δὲ, ὅσα ἐκ τινος σύγκειται· οἶον, αἶτε συλλαβαί, καὶ συμφωνίαι, καὶ ζῶα, καὶ ὕδωρ, καὶ χρυσός. καὶ ὁμοιομερῆ μὲν, ὅσα ἐξ ὁμοίων σύγκειται, καὶ μηδὲν διαφέρει τὸ ὅλον τοῦ μέρους, εἰ μὴ τῶ πλήθει οἶον, τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ πᾶν τὸ τυχόν, καὶ τὸ τοιοῦτον. ἀνομοιομερῆ δὲ, ὅσα ἐξ ἀνομοίων μερῶν σύγκειται, οἶον οἰκία καὶ τὰ τοιαῦτα. τῶν οὕτων ἄρα τὰ μὲν ἔστι μερίσα, τὰ δὲ ἀμερῆ. τῶν δὲ μερίσων, τὰ μὲν ὁμοιομερῆ, τὰ δὲ ἀνομοιομερῆ. τῶν οὕτων, τὰ μὲν ἔστι καθ' ἑαυτὰ, τὰ δὲ πρὸς τι λέγεται. τὰ μὲν οὖν καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα, ἔστιν ὅσα ἐν τῇ ἔρμηνείᾳ μηδενὸς προσδεῖται· ταῦτα δ' ἂν εἴη οἶον ἄνθρωπος, ἵππος, καὶ τὰ ἄλλα ζῶα. τούτων γὰρ οὐδὲν δι' ἔρμηνείας χορεῖ. τῶν δὲ πρὸς τι λεγομένων, ὅσα προσδεῖται τινὸς ἔρμηνείας, οἶον τὸ μείζον τινός, καὶ τὸ ᾄπτρον τινός, καὶ τὸ κάλλιον, καὶ τὰ τοιαῦτα. τό τε γὰρ μείζον, ἐλάττωός ἐστι μείζον, καὶ τὸ ᾄπτρον τινός ἐστι. τῶν

animata. Eorum, quae sunt, alia dividua, alia individua dicimus. Dividuorum vero alia sunt similiarum partium, alia dissimilarum. Atque individua quidem sunt, quae divisionem non admittunt, & simplicia sunt, neque ex aliquo composita; ut monadem, punctum ac sonum individua dicimus. Dividua vero, quae sunt ex aliquo composita; ut syllabae, & consonantiae, & animantes, & aqua, & aurum. Similiarum partium sunt, quae ex similibus componuntur; neque totum a parte nisi multitudine differt, puta aqua, atque aurum, & cetera huiusmodi. Dissimilarum partium dicimus, quae ex dissimilibus constant; ut est domus, & huiusmodi cetera. Eorum igitur, quae existunt, alia dividua, alia individua sunt. Dividuorum vero alia sunt similiarum partium, alia dissimilarum. Eorum, quae sunt, alia per se, alia vero ad aliquid dicuntur. Ea igitur, quae per se dicuntur, sunt, quae nulla interpretatione, ut intelligantur, indigent. Eiusmodi sunt homo, equus, & animalia reliqua. nihil enim horum interpretatione indiget. Ea vero ad aliquid dicuntur, quae interpretatione quadam egent, ut est maius aliquo, & aliquo celerius, & melius, & huiusmodi reliqua. namque maius minore maius est, & celerius aliquo est celerius, & in hunc modum cetera. Eorum igitur, quae sunt, alia per se; alia vero ad aliquid dicuntur.

ἄντων ἄρα, τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὐτὰ λέγεται, τὰ δὲ πρὸς τι.
 ὧδε καὶ τὰ πρῶτα διήρει, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην. Γέγονε δὲ
 καὶ ἄλλος Πλάτων φιλόσοφος Ῥόδιος, μαθητὴς Παναητιῶν,
 καθά φησι Σέλευκος ὁ γραμματικὸς ἐν πρώτῳ περὶ φιλοσο-
 φίας καὶ ἄλλος, περιπατητικὸς, μαθητὴς Ἀριστοτέλους καὶ
 ἕτερος, Πραξιφάνους. καὶ ὁ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας ποιητὴς.

*Ita & prima dividebat, secundum Aristotelem. Fuit & alius
 Plato Philosophus Rhodius, Panaetii discipulus, ut ait Se-
 leucus Grammaticus in primo de Philosophia libro. Et alius
 Peripateticus, Aristotelis discipulus; & alius, Praxiphanis;
 alius item Poeta priscae comoediae.*

IO. ALBERTI FABRICII

NOTITIA LITERARIA

ex Biblioth. Graeca Hamburgi 1712, 4, edita Lib. III;

cap. I p. 1-41

DE PLATONE

EIVS SCRIPTIS INTERPRETIBUS ET EDITIONIBUS

NUNC RECTIUS DIGESTA EMENDATA AUCTA

ET CONTINUATA A G. C. GROLLIO.

1 *Platonis nomen accepit a Socrate, ut Tzetzes affirmat, sive ut alii, ab Aristone Argivo palaestrita: vel 1) ob humerorum latitudinem, Serv. in VI Aeneid. vel 2) ob latitudinem pectoris, Senec. Epist. 58. ὅτι πλατύσωμος, Tzetz. Chil. 6 Hist. 51 Chil. 11 Hist. 390; πλατύς τὰ στήρνα Olympiodor. Hefych. illustris, Suidas & Ioh. Sarisbriensis VII, 5 Policratici. vel 3) ob latitudinem frontis, Neanthes Cycic. apud Laertium III, 4. Hefych. illustris, Olympiodor. vel 4) διὰ τὴν εὐεξίαν, sive bonam habitudinem corporis. Alexander Polyhist. apud Laertium, Apuleius de dogm. Platonis. vel 5) propter πλατὺν sive copiosum atque apertum dicendi genus (latitudinem vocat Plinius lib. I Epist. 10) Laert. Hefychius illustris, Suid. Olympiodor. 6) Denique Timon in Sillis nomen Platonis perstrinxit, tanquam*

dictum a verbo πλαῖσαι, quod est fingere ac comminisci: ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδῶς, apud Laert. III, 26 Athenaeum XI p. 505 & Hefychium illustrem. Sed & Antisthenes per convicium pro Platone dixit Sathonem, dialogum edens, ita inscriptum; Laert. III, 35 & VI, 16 Athenaeus V, 20 p. 220 XI ult. p. 507. Repetium autem Sathonis nomen ab obscuro σάθην, unde ἀνδρὸς σάθης apud Hefychium.

Fuere & alii Platones in veteribus monumentis memorati; ac XVI hoc nomine observasse se indicat Ionsius p. 12 de scriptoribus Hist. Philosoph. licet quos, quove in loco, non addit: Ecce vero 1) Plato priscae Comoediae poeta. 2) Plato iunior, poeta novae Comoediae, idem Epigrammatum scriptor. De utroque dictum libro II in notitia Comicorum. 3) Plato The-

PLATO, Aristonis & Periclyonis¹ filius, e Co-

banus, magister equitum, de quo Plutarch. lib. de genio Socratis f. 578. 4) Plato peripateticus, Aristotelis discipulus, Laert. III, 109. Ioh. Philoponus in l. prior. Analyticor. 5) Plato Atheniensis, Dux sub Alexandro magno apud Curtium V, 7, 12. 6) Plato Cynicus, apud Laertium in Diogene VI, 26 neque enim probo coniecturam Barthii XLII, 19. 7) Plato, Praxiphani discipulus (eiusdem, ni fallor, de quo Laert. III, 8 & quem Epicurus auscultavit, teste apud eundem X, 13 Apollodoro) Laert. III, 109. 8) Plato Sardinianus, Epicureus (diversus a superiore) de quo Cicero lib. I Epist. 2 ad Quintium fratrem. 9) Plato ex Lycionis Arcadium regis filii quinquaginta apud Apollodor. lib. 3. 10) Plato νομικὸς Πήτρω, patria Gerasenus, Stephano Byzantino memoratus in Γέρασα. 11) Plato Stoicus, Panaetii discipulus, Rhodius patria, teste Seleuco Grammatico apud Laert. III, 109. 12) Plato Medicus, cuius catapotium refert Galenus lib. 7 de medicamentis κατὰ τὸ πρῶτον T. II edit. Basil. p. 264. Sed finis sit Platonum, quibus alios quinque adiciunt iuniores. Marquardus Gudius in ep. ad Menagium. Nescio sine hoc loco etiam afferendum, quod Eratosthenes Cyrenæus

dictus est δεύτερος ἢ νέος Πλάτων, teste Svida: quod Alexander Seleucienſis Cilix sub Antonio Pio clarus (de quo Philostratus in Sophist.) per ignominiam vocatus est πηλοπλατών, quasi Plato quidam ex luto conflatus ac compositus: quod Philonem vel alterum, vel secundum Platonem Iudæum pronuntiarunt Critici, ut tradit Hieronymus Epist. ad Magnum oratorem, & tritum confirmat proverbium ἢ φιλῶν πλατωνίζει ἢ πλάτων φιλονίζει, quem admodum vicissim Plato Numenio apud Clementem 1. Strom. p. 342 & Eusebium XI, 10 prae-
parat. audit Μωϋσῆος Ἀττικίζων. Et quod Georgius Gemistus Platonis zelo se vocari amavit Plethonem, ut saltem quam proxime ad nomen accederet Platonis, quod ex Mamele Peloponnesio & Georgio Chariandro retulit Allatius de Georgiis p. 383, 384. Quod denique Prosper Mandosius in theatro archiatrorum Pontificis Romani p. 70 narrat, Franciscum Columbum, Medicae artis scientia clarum, tanto amore persecutum fuisse scripta ac philosophiam Platonis, ut eum semper in ore habuerit, & ipse Platonis cognomentum tulerit, quo posteri eius per multum temporis fuerunt insigniti.

¹ Pro Periclyone, Platonis

lytto pago, Atheniensis : primum avi sui nomine dictus Aristocles. Natus est sex post Isocratem annis, die septimo Thargelionis ¹ Olympiad. LXXXVII, ante

matrem Potonem nonnulli vocarunt teste Laertio, quod sororis nomen esse testatur Suidas e Laertii III, 4. Amphictyonem vocat plus simplici vice Origenes contra Celsum, facili in praepositionibus ἀμφί & περί, ex quibus utrumque componitur, permutatione, qualem & in aliis nominibus propriis meminisse me observare. Quod vero ab Apolline compressam tradunt Perictyonem, Aristone interim per somnium iussu illa per decem menses abstinere, indeque natum Platonem, ut narrant scriptores a viris doctis laudati ad Laertii III, 2; vel ut alii volunt, id a spectro apparente factum, natumque ex virgine Platonem (cf. Hieronym. adv. Iovin. L. I T. IV p. 186 ed. Paris. dandum superstitioni vel admirationi; perinde ut illud: apes mel in eius admodum pueri os congeffisse, quod scribunt Cicero divinat. c. 36. Plinius XI, 9. Valerius Max. 1, 6. Aelianus 10, 21. var. Plutarchus de plac. philos. L. I c. 7. Laertius Platonem ἰσχυρόφωνον dicit, quod de orationis dulcedine intelligit Olearius ad Stanleium p. 284 &c. Fuerunt, qui Thebis natum esse Platonem traderent, in loco, cui nomen Cynocephalos. Vide Tzetzae

Chiliad. XI Hist. 390. Sed scriptores praestantissimi conveniunt, patria Atticum fuisse. Ceterum de genere Platonis & maioribus vid. praeter Laertium, Proclus ad Timaeum Plat. p. 25 quaeque fuse assert Th. Stanleius P. IV, p. 279 quocum cf. Io. Meursiam de regno Athen. L. III c. 10 sq. p. 204 sqq. ubi pluribus de Melanthro & Candro agit.

¹ De die, quo in lucem editus fuit, constat testimoniis inter alios Plutarchi, qui Sympos. VIII, ¹ testatur die VII Thargelionis genethlia Philosophi celebrata; quae πλατώνεια videntur appellari Porphyrio in vita Plotini, ubi se carmen solenne illo die recitasse de sacro connubio memorat apud Eusebium praeparat. X, 3. Longino quoque celebrata πλατώνεια referuntur, etsi Codices quidam in eo loco male πλωτίχεια referunt. Tandem a Laurentio Medicis, academiae Platonicae instauratore, innovata quoque legas πλατώνεια apud Mars. Ficinum in Comm. ad Symposium Platonis. Eodem die natus Carneades, & ut nonnullis traditum Delius ipse Apollo ἑσδομαγέτας inde appellatus. Prisdie illius diei, natum Socratem tradunt, Laertius in vita Socr.

Christum natum ccccxxx¹. Anno aetatis vicefimo Olympiadis XCII, 3 valere iussa athletica, pictoria, & musices² poeticesque³ studiis, quibus ad id temporis operam dederat, imbutus iam Heracliti disciplina⁴ coepit

L. II cap. 23 f. 44. Apuleius dogm. Plat. Plut. in Symp. 28. Aelianus, H. V. I. c. 25.

1 De anno pugnant veteres scriptores, in quibus Laertius teste Apollodoro in Chron. usus Platonem Olymp. LXXXVIII sub Aminia natum tradit. eumque sequitur Petavius in Rationario temporum P. I, L. III, c. 13 init. Sed Athenaeus L. V, Dipnosophist. p. 217 A. 13, Platonem natum ait, Archonte Apollodoro, successore Euthydemii, eo munere functi Olymp. LXXXVII, 3; additque XIV annum implevisse Euphemo Archonte, Ol. XC, 4. Cum hac certe ratione melius convenit, Platonem an. XCV, 1, iam fuisse Senatorum: neque enim iuxta leges Solonis ante XXX annum in Senatum cooptandus erat. Quae si certa sunt, vel anno XXII aetatis ad Socratem accessit, vel si viginti annorum tum fuit iuvenis, decem annos eum audiit. Hinc firmatur Marq. Gudii coniectura de anno Platonis natali apud Menagium ad Laertium III, 3. cf. Lamius de SS. Trin. L. II, c. 1, p. 82. Stanleii hist. phil. P. IV, c. 1, p. 282. Petavius miscell. exercit. c. 7.

Thema natalitium Plato-

nis e veterum scriptis profert Iulius Firmicus L. I Astrolog. Horoscopante Aquario, Sole in Piscibus, Luna in Geminis: quinto circiter die a novilunio. Falsum esse contendit Scaliger praefat. ad Manilium, sed ibidem annus natalis Platonis (in editione saltim Manilii, Argentoratensi) vitiose editur annus I Olympiad. LXXXIII nam ex Scaligeri notis in Chronicon Eusebianum constat, eum scripsisse LXXXVIII.

2 In Muscis audivit Draconem Atheniensem & Metellum Agrigentinum, teste Plutarcho de Musica.

3 cf. praeter Laertium, Apuleius de dogm. Plat. Stanleius H. P. p. 284 & Olearius ibid. At quamvis nuntium poesi miserit, superfuit tamen illi ingenium, e quo illa eloquendi facultas divina quaedam & Homerica, quam in eo laudat Quintil. Inst. Or. L. X, c. 1, f. 81.

4 Laertius quidem contendit, Platonem, decedente demum Socrate, Heracliteae & Parmenidae philosophiae adhaesisse. Sed cum non probabile sit, iuvenem nobilem cursu encyclopaedias absoluto ad XX aetatis annum philosophiae rudem marcessisse, verius videtur Apuleius l.c.

audire Socratem, philosophiae moralis parentem. qui nocte, priusquam ad se a patre deluceretur, vidit Cygni pulvum ex ara, quae in Academia Cupidini consecrata fuit, volasse atque in gremio suo resedisse: & postea olorem illum pennis coelum petiisse, canore musico aures hominum Deorumque mulcentem. Addit Origenes, ² Platonem ipsum tertio se auctum oculo sibi visum. Socrate circa Olymp. ¹ XCV, defuncto, cum eum acerbissime luxisset, ³ timens Atheniensem saevitiam, anno aetatis XXX cum ceteris Socraticis Megaras ad Euclidem se contulit, ab eoque humanissime exceptus in dialectica profecit: ⁴ dein adiuncturus Socratis doctrinis Pythagorae disciplinam, ⁵ more aliorum magnorum vi-

tradidisse: Et antea quidem Heracliti secta fuerat imbutus: verum cum se Socrati dedisset, non solum ingenio atque doctrina ceteros Socraticos vicit, sed etiam elegantia illustravit. Apuleio autem subvenit testis omni exceptione maior Aristoteles, qui *Metaph. L. I, c. 6*, edidit Platonem ἐκ νέου τε συγγενόμενον πρότον Κρατύλω καὶ ταῖς Ἡρακλειτείοις δόξαις, in iuventute prima adhaesisse Cratylo & Heracliteis opinionibus. Cratylum igitur, Heracliti discipulum, iam ante Socratem audiverat. His rationibus adductus Bruckerus in *hist. philos. P. II, L. II, c. VI*, sect. 1 de Platone § 5 Apuleio fidem adhibuit, & nos moti Fabricii, qui Laertium secutus erat, dicta emendamus. Aelianus quoque *Hist. var. III, c. 27* narrat, quamvis de veritate rei *Plat. Oper. Vol. I,*

incertus, Platonem paupertate adactum militiam sequi voluisse, sed a Socrate deprehensum eiusque oratione motum, armis divenditis se ad philosophiam contulisse. Sed haec veterum testimonio repugnant, notante Bruckero l. c. 6.

¹ Praeter Apuleium l. c. Laertium III, ⁵ & Olympiodorum, biographos Platonis, fabulam, quae sine dubio a discipulis ad augendam praeceptoris famam excogitata fuit, referunt Pausanias in Atticis, Origenes VI contra Celsum. Tertullianus de anima c. 46 Cygnus de finu Socratis demulcens homines, discipulus Plato est.

² contra Celsum VI, p. 280.

³ cf. Plutarchus de vita morali T. II, p. 403.

⁴ Laert. L. II, f. 6.

⁵ Quam, ut ait Apuleius, etsi ratione diligenti & magni-

rorum peregrinationem suscepit: ¹ ac primo ² Italiam petiit, in qua tum Pythagorica philosophandi ratio florebat auctoribus Archyta Tarenti, eiusque discipulo Philolao Heracleae, Euryto Metaponti, Timaeo Locris, Echecrate, Acrione aliisque: tum Cyrenas ad Theodorum, ut Geometriam disceret, profectus; deinde Astrologiam ad usque Aegyptios ivit petatum, ut inde prophetarum etiam ritus addisceret; ³ inter quos nominatur Sechnuphis, a quo Heliopoli Aegyptiacam sapientiam edoctus fuisse traditur Clementi Alexandrino ⁴.

fica instructam videbat, rerum tamen continentiam & castitatem magis cupiebat imitari.

¹ cf. Cic. de fin. V, c. 29. Lactant. IV, 2. August. de civ. Dei IV, 8 & contra Academ. III, 15. Hieronymi Apol. contra Rufinum. cf. Tusc. Quaest. II, c. 17 s. 39 & IV, c. 19 s. 44.

² Sequimur hos, qui ante iter Aegyptiacum ad Italicos philosophos accessisse tradunt. Quintil. Inst. I, c. 12 s. 15 de Platone: qui non contentus disciplinis, quas praestare poterant Athenae, non Pythagoreorum, ad quos in Italiam navigaverat, Aegypti quoque sacerdotes adiit, atque eorum arcana perdidicit. Apuleius, l. c. qui etiam Bruckeri iudicio omnium aptissime itinera Platonis instituit, eum prius profectum ad Pythagoreos, in Italiam, dein Cyrenas ad Theodorum, hinc in Aegyptum; tum ad Italiam iterum venisse atque Pythagoreos sectatum esse. Hinc facilis aliorum dissensus, qui reducem ex Ae-

gypto demum Italicos philosophos frequentasse dicunt, ut Cic. de fin. V, c. 29; idemque in Cat. maiore c. 12 L. Camillo & Appio Claudio Coss. Platonem Tarentum venisse docet, quod sane cum rationibus temporum parum concordat.

³ Sunt ipsa verba Apuleii l. c. Valerius Max. VIII, c. 7 de Platone dicit: Aegyptum peragravit, ubi a sacerdotibus eius gentis Geometriae multiplices numeros, coelestium observationem rationum percepit &c. Eusebius praepar. Ev. XI, 8 observat, Platonem tum in Aegypto versatum, cum Hebraeorum patria secundo pulsi Persis dominantibus in Aegypto degerent.

⁴ Strom. I, p. 303. Ieremiam quoque prophetam a Platone auditum scripserat Augustinus II, 28 de doctr. Christ. Sed praeter rem scripserat, ut ipse fateatur II, 4 Retractionum. Ceterum fuisse, qui occasionem suscipiendi in Aegyptum itineris Platoni fuis-

Et Plinius ¹ quidem illum magiae discendae causa ad Aegyptios accessisse, & Quintilianus, - Aegypti sacerdotes adiiſſe atque eorum arcana perdidiciſſe, dicunt; ſed hodie omnino non videtur veriſimile ³, Platonem ad arcana doctrinae Hermeticae fuiſſe admiſſum, cum Aegyptiorum ſacerdotes nonniſi pecunia moti aut regum mandatis compulſi myſteriorum ſuorum adyta peregrinis recluderent. Platonici iuniores talia finxiſſe exiſtuntur, ut, cum Aegyptus a maiorum inſtituto degenerans tandem philoſophiam Platoniceam admiſiſſet, hanc ipſam ex veteri Hermetica diſciplina hauſiſſe crederetur Plato. Ex Aegypto reverſus in Italiam denuo ad Pythagoreos ſuos Archytam & Eurytum venit ⁴: Athenas redux Muſis vixit, in Academia ſcholam aperuit; Deliiſ vero expoſuit ſenſum oraculi, ⁵ quod Graecos iuſſit aram, quae in Delo erat, cubica ratione duplicare. Inventum aliud Platonis de agro metiendo refert Vitruvius. Ter adiiit Siciliam varia fortuna, aut fama ⁶; &

ſe ſcriberent, quod oleum ibi voluiſſet vendere, ut narrat Plutarchus in Solone.

¹ Hiſt. nat. L. XXXI, c. 1 f. 2, § 15.

² Inſtit. Or. I, c. 12, f. 15.

³ vide haec diſputantem Bruſkerum de Platone Sect. 1, § 5 quem eundem vide § 6 an hebraeos doctores habuerit. cf. Buddei hiſt. eccl. V. T. Tom. II, p. 863 & Lenfant diſſ. ſur cette queſtion, in Bibl. German. T. II, p. 124 - 146.

⁴ Sic praeunte Apuleio commode conciliantur, qui diverſa tradiderunt de tempore peregrinationis in Italia; de quo cf. ſupra not. (2). pag. LXVI.

⁵ Plut. de genio Socratis.

⁶ Quae itinera ipſe tangit in Epift. VII Plut. in Dione, Laertius in vita, Athaeneus XI, p. 507, Syncellus p. 259. Nos brevibus ea ex Apuleio l. c. recenſemus. Ceterum tres eius ad Siciliam adventus mali quidam carpunt, diverſis opinionibus diſſerentes. Sed ille primo hiftoriae gratia, ut naturam Aetnae & incendia concavi montis intelligeret: ſecundo, petitu Dionyſii, ut Syracuſanis adſiſteret, profectus eſt, & ut municipales leges eius provinciae addiſceret. Tertius eius adventus fugientem Dionem, impetrata a Dionyſio venia, patriae ſuae red-

modo gratiam, modo indignationem utriusque Dionysii expertus, certe non ingenio, tempori aulaeque inserviente, usus. Rempublicam quidem ipse gerere noluit; consiliis tamen adfuit Dioni¹ & multis viris principibus: Archelao etiam Macedoniae Regi carissimus;² Philippum quoque Macedonem Perdiccae primum commendavit, qui provinciae ab hoc praefectus copiisque auctus regnum post eius obitum invasit. Diem coelebs obiit Plato, Archonte Theophilo Olymp. CVIII, 1; CCCXLVIII ante Christum, Philippi Maced. XIII, anno aetatis LXXXI,³ VII annis ante natum Olympiade CIX, 3 Epicurum, ut auctor Apollodorus apud Laertium X, 15 § 12. & quidem ipso natali suo, quo numerum LXXXI impleverat⁴. Philosophiae quasi heredem,⁵ sive in Academia successorem reliquit Speusippum sororis filium. Bonorum heredem scripsit Adimantum, si quidem fide dignum est testamentum, quod legitur apud Laertium III, s. 41, § 30. Certe non verum videtur, quod Apuleius refert:⁶ Patrimonium in hortulo, qui Academiae

didit. Primum iter in XL annum aetatis eius incidit, quo tempore Dionysius maior Syracusis regnavit, & Plato Dionem natus est discipulum, cf. Plut. ad princip. inerud. init. Secundum & tertium rogatu Dionysii iunioris, instituit. Iniquitate vero Dionysii, cui se ille commiserat, in maximis periculis insidiisque versatum esse virum unum totius Graeciae doctissimum Platonem dicit Cic. pro Rabir. Post. c. 9.

¹ cf. Aelian. III, 17 Cic. de offic. I, c. 44.

² licet de eo non aeque meri-

tus praeclare feratur aliis; cf. Athenaeum l. c.

³ In hoc anno conveniunt Laertius, & quos ibi laudat Menagius. Cic. de Sen. cap. 5. Platonis, qui uno & octogesimo anno scribens mortuus est. Sed Valer. Max. VII, Altero etiam & octogesimo anno decedens sub capite Sophronis numeros habuisse fertur.

⁴ Senec. ep. 58 qui addit: ideo etiam Magi, qui forte Athenis erant, immolarunt defuncto &c.

⁵ Sic Cic. Acad. I, c. 4, s. 17.

⁶ de dogm. Plat. Sed vide,

iunctus fuit, & in duobus ministris, & in patera, qua Diis supplicabat, reliquit. Auri tantum, quantum puer nobilitatis insigne in auricula gestavit. *Sepultus autem est, ut ait Pausanias* ¹, *non procul ab Academia; post mortem honoribus cumulatus! Statuam ei in Academia posuit Mithridates Persa* ²; *aram Aristoteles* ³; *dies natalis a sectatoribus convivii celebrari solitus* ⁴.

II. *Dictione usus est & ornatissima, ut non defuerint, qui dicerent, teste Cicerone*, ⁵ *Iovem, si Graece loquatur, sic loqui, & a Cicerone* ⁶ *appelletur non intelligendi solum, sed etiam dicendi gravissimus auctor & magister; & longe omnium, quicumque scripserunt aut locuti sunt & suavitate & gravitate princeps; longe omnium in dicendo gravissimus & eloquentissimus; in oratoribus irridendis ipse orator summus; idem ille non linguae solum, verum etiam animi ac virtutis magister; eiusque libri mirabiliter scripti, scripta divinitus dicantur. Idea sermonis eius inter poema & prosam media est, ut notavit Aristoteles apud Laertium III, c. 25 7. Cicero autem refert:* ⁸ Ita-

quae adversus eum monet Bruckerus l. c. Sect. 1 de Platone § 12.

¹ in Atticis, cf. Meursius in Ceramico, unde Bruckerus l. c. censet, a Laertio totum Ceramicum, in quo hortus Platonis idemque forsan sepulcrum fuit, dictum esse latiori sensu Academiam.

² Laertius III, f. 25, § 20.

³ Bruckerus l. c. adducit auctorem vitae Arist. cf. Otium Vindel. Mel. III, § p. 268.

⁴ quod supra iam adnotatum est. Adde quod effigies eius etiam

numis consecrata; vide Car. Patini diss. de numo, cuius una facie Augusti Imp. effigies, altera exstat Platonis.

⁵ cf. Cic. Brutus c. 31. f. 121 & Ammian. Marcell. XXII ult. & ibi Valesium.

⁶ in Oratore c. 3, f. 10 & c. 19 f. 62. de Orat. I, c. 11 f. 47 cf. 49. III, c. 34 f. 139, c. 4 f. 15 cf. de Opt. gen. Orat. f. 15.

⁷ hinc Panaetio etiam dictus videtur Homerus philosophorum Tusc. I, c. 32 f. 79.

⁸ in Orat. c. 20 f. 67.

que video visum esse nonnullis, Platonis & Democriti locutionem, etsi absit a versu, tamen, quod incitatus feratur, & clarissimis verborum luminibus utatur, potius poema putandum, quam comicorum poetarum; apud quos, nisi quod versiculi sunt, nihil est aliud quotidiani dissimile sermonis. *Similiter Quintilianus*:¹ Philosophorum, ex quibus plurimum se traxisse eloquentiae M. Tullius confitetur, quis dubitet Platonem esse praecipuum, sive acumine differendi, sive eloquendi facultate quadam divina & Homericam²: multum enim supra prosam orationem, & quam pedestrem Graeci vocant, surgit: ut mihi non hominis ingenio, sed quodam videatur oraculo Delphico instinctus. *Quamvis autem Plato, ubi dialogi vestigiis insistit, plane incomparabilis sit & iucundissimus*,³ eum tamen alium a se ipso & sibi dissimilem esse, ubi sublime dicendi genus sceleretur, satis acerbe post Demetrium Phalereum notat Dionysius Halicarnasensis,⁴ idque exemplo Phaedri probat; cuius *Dialogi characterem, etiam a Dicacarcho apud Laertium III, s. 38 notatum, ut nimis φορτικόν, Olympiodorus in vita Plat. eo excusat, quod hunc in iuventute primum scripserit Plato, unde totus spiret dithyrambum*⁵. *Ubertas haec orationis & gravitas, quae in oratione Platonis admirabilis visa est, non solum profecta ab ingenio, quo erat divino, sed alta etiam multiplici & vario doctrinae*

¹ *Instit. Or. X, c. 1, s. 81.*

² *Quam studiose Plato Homerum imitatus sit, docuit quoque intelligentissimus vir Iam. Geddes on the composition and manner of writings of the ancients, particularly Plato. Glasg. 1748, 8 p. 180 sqq.*

³ *Bruckero eam in rem lau-*

datur Fr. Vavassor de dictione ludicra c. III, p. 9 Opp. & Nic. Caussin de eloq. & hum. L. I, 69 qui etiam Platonem cum Cicerone comparat.

⁴ *in ep. ad Pompeium T. II Opp. p. 229 sq. ed. Wechel.*

⁵ *Plura dabimus cum Fabricio in notit. liter. spec. de Phaedro.*

studio, neque minus gloriae, quam veri cupiditate incitato animo. Unde admiratoribus ¹, maxime Ciceroni ² vocatur unus totius Graeciae facile doctissimus, intelligendi gravissimus auctor & magister, princeps ingenii & doctrinae, divinus auctor, quasi quidam Deus philosophorum, Deus ille noster Plato; ac Plinio maiori ³ Antistes sapientiae. Quintilianus ⁴ ait: Quae tandem ars digna literis Platoni defuit? Quantam autem suae artis vel intelligentiae partem ipse Socrati tribuerit, intelligi liceret, ex eo, si id quidem certum sit, quod de eo Lactantius refert III. 18: Non dissimile Platonis illud est, quod aiebat, se gratias agere Naturae; primum quod homo natus esset, potius, quam mutum animal: deinde quod mas potius, quam femina, quod Graecus, quam barbarus; postremo, quod Atheniensis, & quod temporibus Socratis ⁵.

Primus dialogus & Analyticam methodum philoso-

¹ Antimachus Clarius poeta, ap. Cic. in Bruto f. 91, c. 51 cum convocatis auditoribus legeret eis magnum volumen suum, & eum legentem omnes, praeter Platonem reliquissent; Legam, inquit, nihilo minus: Plato enim mihi unus instar est omnium millium. Idem Tusc. I, 79, c. 32 Panaetii (Stoicorum principis) testimonia de Platone affert: quem enim omnibus locis divinum, quem sapientissimum, quem Homerum philosophorum appellat. Sic Virgilium, poetarum Platonem dixit Alexander Sev. Imp. teste Lampridio c. 31.

² pro Rabir. post. c. 9 Orat. f. 10, c. 3. ad Quint. fr. L. I, c.

10 de opt. gen. Or. f. 17, c. 6 de Nat. D. II f. 32, c. 12 ad Attic. IV, 16. Idem Tusc. I, f. 39 17 auditorem inducit cum ipso dicentem: errare mehercule malo cum Platone, quem tu quanti facias, scio, & quem ex tuo ore admiror, quam cum istis vera sentire. Tusc. I, c. 10, f. 22 Aristoteles longe omnibus, (Platonem semper excipio) praestans & ingenio & diligentia.

³ Hist. Nat. VII, c. 30 f. 31 init.

⁴ Inst. Orat. XII, c. 11 f. 21.

⁵ cf. Baelii resp. ad quaest. hominis e provincia T. I, p. 138 Nouv. Rep. lettr. T. II, p. 565 Lips. ad Senec. ep. 58.

phandi introduxiffe quibusdam visus est, ut legas apud Laertium III, 24 c. 19. Sed dialogorum inventorem negat Athenaeus XI, p. 503, cum Alexamenes Teius ante eum Socraticos dialogos ediderit, teste Aristotele περί ποιητῶν, & Zeno Eleates scripserit prior (Laert. III, f. 48 c. 32). At expolivisse hoc genus scribendi Platonem, cum Laertio nemo dubitat. Confer, si placet, Car. Sigonii librum de dialogo ad Ioh. Moronum Cardinalem, Venet. 1562 & Lips. 1596, 8. & Georgii Paschii, Prof. Kiloniensis, diatr. de usitata, veterum exemplo, ratione tradendi per dialogos. Kilon. 1700.

Primus etiam, ut ait Apuleius de dogmat. Platon. tripartitam philosophiam copulavit sibi:que invicem necessarias partes, neque pugnare inter se tantum modo, sed etiam mutuis adjuvare auxiliis ostendit. Nam quamvis de diversis officinis haec ei essent philosophiae membra suscepta, Naturalis ab Heracliteis, Intellectualis² a Pythagoreis,³ Rationalis

¹ Tripartitam esse philosophiam φυσικὴν, εἰδικὴν, & διαλεκτικὴν, & ipse Plato haud obscure prodidit in Ἀντιρωστωίς, & Cicero in quaest. Acad. I, c. 5.

² Naturali, quae erat corporum, addita erat intellectualis, quae primarum causarum erat & cum illa φυσικὴν absolvit.

³ Archytam quippe Tarentinum, a Pythagora in successione octavum, habuit praeceptorem; ac Philolai, qui fuit Archytae discipulus, 400 aureis numis sive unum sive tres libros de rebus physicis, ab eius hereditibus consanguineis vel ipsum redemisse, vel a Philolao emtum

accepisse, atque inde Timaeum suum composuisse aiunt. Laert. VIII, 7, f. 85. & Gellium III, 17. Confer etiam huc Anonymum Photii c. 259 p. 46 ed. Holsten. Iamblich. c. 30. Numenium ap. Euseb. XV praepar. p. 728 sq. Augustinum III, 17 contra Academicos & Boethium L. II, c. 41 Arithmeticae. Apuleius in Florido XV: Porro noster Plato, nihil ab hac secta, vel paululum, devius, pythagorizabat. Sed & Aristoteles Platonis philosophiam τὰ πολλὰ τοῖς πυθαγορείοις δόγμασιν ἀκολουθοῦσαν notat L. 1 Metaph. c. 6 & Dicaearchus apud Plutarchum VIII, 2 Synpos. ait

lis¹ atque *Moralis* ex ipso Socratis fonte, unum tamen ex omnibus, & quasi proprii partus corpus effecit. Et cum principes harum rerum impolitas sententias & inchoatas auditoribus tradidissent; eas hic, cum ratione limando, tum ad orationis augustae honestissimam speciem induendo, perfectas atque etiam admirabiles fecit. *Confer cum his, quae Laertius III, f. 8, c. 10 & ad eum viri docti habent. Ecclēticam sic philosophandi rationem secutus Plato male tractatur ab his, qui vel minori suo ingenio divinum illud non affecti sunt, vel in physicis, post longum tempus meliora de Deo & materia edocti antiquiores prae se contemnunt, vel Platoniorum interpretamenta cum decretis doctissimi philosophi confuderunt, vel nescio quam laudem in Platone tum iudicii minus certi, tum plagii, tum aliorum criminum² insimulando venati sunt³. Sed nos haec omittamus.*

III. *Vitam Platonis A) ex veteribus, scripserunt libris singularibus,*

a) *qui temporum iniuria deperditi sunt:*

1 *Speusippus, ex sorore nepos & successor Plato*

Platonem τὸν Πυθαγόρειον ἐκαμίγνυται τῷ Σωκράτει. Adde Laertium III, 8, c. 10.

1 *In Dialectica, quae erat in ratione & disserendo, sequebatur etiam Zenonem ac Parmenidem Eleatas.*

2 *ut Atheismi vel Spinozismi; a quo tamen ipsum liberavit Io. Iac. Zimmermannus, Theologus Turicensis in Opusc. Tom. I, p. 762 - 960. & in Schelhornii Amoen. lit. T. IX, p. 827 sq. T. XII, p. 369 sqq. T. XIII, p. 48 sq. Tacemas alia, quae ex*

privatis odiis aemuli & obsecratores adspererunt crimina; cf. Athenaeus L. XI, p. 507 & quae nobis notantur infra de Symposio; quod cum plerisque magnis viris evenire soleat, cur non Platoni, viro alias sobrio & castissimo? cf. Senec. de vita beata, c. 17 de ira L. II, c. 22 & III, c. 12 Aelian. IV. c. 9 Plut. de fort. & in Symp. Suidas in Plat. T. III, p. 124.

3 *cf. Stanlei. hist. philos. P. IV de Platone c. 13 p. 313 sq. Bruckerus l. c. § 9 & 10.*

nis, laudatus Apuleio & Laertio; 2) Clearchus, qui encomium Platonis scripsit Laertio pariter memoratum in *vita Plat.* 3) Aristoxenus; *vitam Plat. ab eo scriptam laudat Laertius V, 35.* 4) Hermippus, in *vitis, quas in vita Plat. & passim excitat Laertius.* 5) Apollodorus in *Chronicis a Laertio adhibitis.* 6) Phavorinus, cuius commentaria saepe apud eund. memorantur, & *Περὶ Πλάτωνος*, a Suida. 7) Porphyrius in *hist. philos. cf. Fabricii Bibl. Gr. P. II cap. 27. p. 92 n. 40.* 8) Zosimus Thebanus s. Alexandrinus, teste Suida, cf. Fabricius l. c. Vol. VI, p. 612 sq. 9) Thomas Magister (qui seculo XIV scripsit *Lexicon Atticum sub tit. Ἐκλογὴ & vitam Euripidis*) apud Stollium *hist. lit. P. II, c. 1 § 32 & in Lexico eruditorum Ioecheriano fertur etiam scripsisse compendium vitae Plat. sed nescimus, quo auctore. Certe inter eius scripta haud refertur a Fabricio l. c. L. IV, P. II, c. 34 p. 526 seq.*

b) qui supersunt, & quidem Latine,

1 LUCIUS APULEIUS Madaurensis, Orator, Ictus & philosophus Platonicus, utraque lingua & Graeca & latina doctus, qui vixit sub Antonino Philosopho. In cuius scriptis sunt Lib. III de habitudine doctrinarum ac nativitate Platonis, s. dogmate Platonis; quorum primo de philosoph. naturali praemisit, breviorē Platonis vitam, Speusippi fide maxime scriptam.

Ex Graecis scriptoribus,

2 DIOGENES LAERTIUS, qui sub Alexandro Severo vel postea vixit; cf. Ionsus de *script. hist. phil. L. III, c. 12 p. 271 - 278 & Acta philos. 1715 vol. I, partic. II n. V. § 3 p. 329.* Laertiū de *vitis philos. liber III uni tributus est Platoni. Concordat is vero subinde ita cum Apuleio, ut vel*

ex eo multa transfuisse, vel uterque eosdem fontes adiiisse videatur *Isaaco Casaubono ad Laertium III*, 1. plures tamen ipse excitat auctores Laertius, quos secutus est. Quamvis etiam in hac *Platonis historia* vulgo desideretur accuratius scriptoris iudicium, praestat tamen multarum rerum memoria, quas absque eo nesciremus. Quare eam ad exemplum *Basilienfis Valderi*, & *Lugdunensis Laemari* typographorum editorum praemisimus nostrae editioni, sed ad lectionem & versionem *Longoliani* exempli expressam.

- 3 *OLYMPIODORUS Alexandrinus*, philosophus, qui vixit sec. 5, in prima praxi sive praelectione ad *Alcibiadem* inseruit vitam *Platonis*; quam cum versione & notis *Iacob. Windeti* suisque *Mericus Casaubonus* intulit editioni *Londin.* 1663 fol. itemque *Marcus Meibomius* in ed. *Laertii* *Amstel. ap. Wetsten.* 1693, 4 vol. II. Eandem novissime, ex rec. *Casauboni*, sed sine versione, praemisit *Io. Frid. Fischerus*, *Prof. Lips.* editioni suae alteri *dialogorum Plat.* quatuor priorum *Lips.* 1770, 8.
- 4 *HESYCHIUS illustris*, *Milesius*, scriptor historicus temporibus *Iustiniani I Imp.* compilavit ex *Laertii* vitis philosoph. libellum de his, qui eruditionis fama claruerunt, sed satis negligenter. Prodiit is primum *Graece* e bibl. *Io. Sambuci* cum subiuncta ad calcem *Hadr. Iunii* versione *Antverp. Plantin.* 1572, 8, dein ab *Henr. Stephano* ad calcem *Diog. Laertii* editus 1594, 8, & cum hoc recusum *Genev. apud Vignon.* 1615; tandem in *Hesychnii* ill. opusculis a *Ioh. Meursio* editis *Lugd. Bat.* 1613, 8. & in *Operibus Meursii Florentiae T. VII* invenitur. *Vitam Platonis* inde decerptam ex rec. *Meursii Io.*

Frid. Fischerus etiam editioni suae laudatae praemisit post Olympiodorum.

B) *Ex recentioribus praeter hos qui ad Laertium vitam Platonis illustrarunt, utrumque Casaubonum, Thomam Aldobrandini & Aeg. Menagium &c. nominandi sunt editores atque interpretes Platonis, aliique.*

a) *ex Italis*

1 GUARINUS, *Veronensis* († 1460) *qui vitam Plat. scripsit in vet. edd. Plutarchi latinis & seorsim cum vita Aristot. Evagorae & Homeri excussam.*

2 Marfilius FICINUS *vitam ipse composuit, praemissam Platoni suo latino & in eius Operibus 1561 Basil. fol. editis n. XXVIII & in Magni Dan. Omeis Ethica Platonica. Altdorfi 1696, 8.*

* *Bembi Apol. pro Platone, quam meminit Gadius, lucem non vidit.*

b) *ex Germanis*

3 Phil. MELANCHTHON, *cuius oratio de vita Plat. legitur in Oration. T. II, p. 347-370.*

4 Io. Michael BOSCHIUS *Vinshemius vitam Plat. praemisit Apologiae Socr. Argentor. 1591, 8 editae.*

5 Iac. BRUCKERUS *in hist. critica philos. quarta forma edita T. I, P. II, L. II, cap. Sect. I, p. 627 &c. & in Quaest. ex hist. philos. germanice scriptis T. I, p. 572-684.*

* *Huc quoque faciunt Io. Guil. Iani Diss. de institutione Plat. Vitemb. 1706, 4 de eiusd. peregrinatione ib. cod. Christoph. Ritteri de praeceptoribus Plat. Gryphis Walda. 1707, 4.*

c) *ex Gallis*

6 Rhenatus RAPINUS, *vitas parallelas Platonis &*

- Aristotelis cum aliorum excellentium eruditorum vitis edidit Paris. 1684; & in Operibus eius Amstel. 1709, 12. vol. 1. & Hagae Com. 1725.*
- 7 Claudius FLEURIUS, cuius elegans *diss. de Platonis vita & philosophia subiuncta legitur tractatui eius de delectu ac methodo studiorum gallice scripto Bruxellis 1687 & 1712. 12.*
- 8 Andreas DACERIUS, *novam vitae & philos. Plat. delineationem praemisit dialogis a se gallice versis. Paris. 1699, 12. & Amst. 1700.*
- 9 Auctor libri, quem forsitan minus recte editor Felonio Archiep. Camer. tribuit: *Abregé des Vies des anciens Philosophes, avec un recueil de leurs plus belles maximes, par M. D. F. Paris. 1726, 12. Inter XXVI philosophos, quorum vitae describuntur, etiam est Plato.*

d) *ex Anglis.*

- 10 Thomas STANLEIUS *in hist. Philos. ex Anglico in Lat. translata a Godofr. Oleario, Lips. 1711, 4 mai. p. 272-326.*
- 11 Auctor *Observatt. de vita & scriptis Platonis Edimburgi 1760, 8.*

Philosophiae Platonicae ideam descripserunt ex veteribus praeter Laertium Cicero in Qu aest. Acad. I, c. 5-7. Apuleius de dogmate Platonico s. de phil. naturali, morali & rationali Lib. III. Alcinous in lineamentis doctrinae Plat. quae optime cura Dan. Heinsii prodire gr. & lat. ad calcem Maximi Tyrii Lugd. Bat. 1614, 8. & latine tantum in Stanleii hist. philos. Lipsiae 1711. p. 326, 357. Deperditos scriptores praeterimus Hermodorum, Didymum Dercyllidemque.

Ex recentioribus Georgius Acanthius Kelhaimanus. Basil. ap. Oporin. 8. Stephani Theupoli Patricii Veneri, Acadd. contemplationum Lib. X, quibus Plato-

nis dogmata ordine explicata adversus Peripateticos vindicantur Venet. 1576, 8. Eleganter eam complexi Claudius Fleurius & Andr. Dacierius l. c. Accuratus adumbrarunt historiae philof. scriptores, Theoph. Galeus in *Philosophia generali* &c. Londini 1676, 8 in cuius L. III, p. 187-690. fufius de philof. Platonica tractatur, & Iac. Bruckerus. noviffime Ven. Garnierii duae diff. de Platone, ideam philosophiae Socraticae exhibentes, lucem viderunt in *Hift. & Commentt. Acad. inscr. & lit. eleg. T. XXXI.* Alios scriptores nunc mittimus, qui eiusdem partes illustrare vel defendere conati sunt.

IV. Libros Platonis primum divulgavit haud infcio Platone, ipfius auditor HERMODORUS, ut Cicero ad *Attic. XIII, ep. 21* habet: Dic mihi, placetne tibi primum edere iniuffu meo (meos libros) ? hoc ne Hermodorus quidem faciebat, is qui Platonis libros solitus est divulgare; ex quo λόγοισιν ἐμπορεύεσθαι. More suo partem proverbii (de quo vide Zenobium, proverbiorum scriptorem, & Suidam) supprimit Cicero, quod integrum fenario clauditur, si addas Ἐρεμδωρος: Sermonebus mercatur Hermodorus s. sermones importat Hermodorus. *Simplicius in Comm. in I. physicorum* narrat, eundem Hermodorum scripsisse librum de decretis Platonis, testemque affert Dercyllidem, qui & ipse multa volumina de Platonis philosophia ediderit.

Quam diligenter autem dein lecti fuerint & multiplicati, patet vel ex eo, quod vetustiores Platonis interpretes, ad minimum LXV reperire se ait Franc. Patrius (T. III discuss. peripatet. L. VI) ante Ammonium Saccam, qui Alexandriae vixit circa A. C. 200. Nec pauciores post id temporis clari fuere. Quorum plerique recensiti in *Catalogo Platoniorum Bibl. Gr. L. III, cap. 3* cui supplementum scribitur in *Actis philof. Ha-*

lae 1723 vol. I, p. 901-911, & dein multos, qui singulos libros interpretati sunt, in horum recensione singulis voluminibus praemittenda nominabimus. Pulchre autem observat Chalcidius p. 340: Sententiis Platonis plene et diligenter elaboratis iuniores Philosophos, ut non optimos haeredes, paternum censum in frustra dissipantes, perfectam atque uberem sententiam (non raro) in mutilas opiniunculas incidisse. Similiter Numenius apud Eusebium XV praepar. cap. V p. 729 queritur, Platonem a suis Penthei instar hinc indeque misere distrahi.

Diversam secuti sunt editores scriptorum Platonis in iis ordinandis rationem. Prima quidem est, eaque antiquior, qua secundum Thrasylli Tetralogias s. Quadriloga, (de quibus vide Laertium in vita Pl. s. 56,) digesta leguntur in editionibus tritus prioribus, quas recenset Aldina & utraque Basiliensi. Neque aliam amplexus fuisse videtur Varro, qui libro VIII de Lingua Lat. nonnihil ex Phaedone Platonis proferens allegat Platonem in Quarto; cf. Petrum Victorium XV III, 2. Alius seu nullus ordo est is, quem Marsilius Ficinus in vertendis & sic edendis scriptis induxit, & secuta est Graeco-latina Lugdunensis 1590. Aptiorem Henricus Stephanus 1578 & Wethelianæ heredes 1602 secuti sunt partitionem in Syzygias, quam instituit interpres Platonis novus, Iohannes Serranus. Scilicet ea philosophorum scholae accommodatior videtur & sequitur distributionem in logicos, ethicos, politicos, phisicos ac metaphisicos libros. His classibus praemisit Serranus libros, qui ad Socraticae doctrinae defensionem spectant, Syzygia I, quae convenit cum Tetralogia I, comprehensos; & alteram Syzygiam, quae habet Isagogicos in universam Philosophiam, vel de vera philosophia agentes, vel oppugnan-

tes Sophisticam : Tertia Syzygia complectitur Logicos ; Quarta ethicos generales ac speciales ; Quinta physicos ac metaphysicos ; Sexta Epistolas & dialogos nothos s. suppositos , inter quos Serranus etiam Clitophonem reiecit , cui vulgo in genuinis locus fuerat. Neque vero haec distribuendi ratio abludivit ab illa , quam Laertius s. 49 & 50 a disciplinarum generibus repetitam explicat cum illa , quae ad finem formamque disputandi refertur ; unde diversi existunt characteres , qui singulorum dialogorum titulis adnotantur. Quintilianus Inst. Or. II , c. 15 s. 26 dialogos Platonis dicit esse vel elenchticos vel dogmaticos. Scripsit quidem Albius , philosophus Platonicus seculi II , *Ἐισαγωγὴν εἰς τοὺς Πλάτωνος διαλόγους* introductionem in Pla-

I Laertius Λογίου Πλατωνικοῦ , sermonis Platonici , duos characteres indicat , quorum alter ad rem seu disciplinae genus ,

alter ad rationem tractandi pro personarum colloquentium habitu diversam refertur ; unde sequens divisio progreditur :

Λογός Πλατωνικός pertinens ad	ἐφεγγητικός institutio- nem	θεωρηματι- κός speculatio- nem, est	φυσικός naturalis λογικός intellectualis s. rationalis
		πρακτικός actionem, est	ἠθικός moralis πολιτικός civilis
	ζητητικός inquisitionem	γυμναστικός exercitatio- nem, est	μαϊευτικός obstetricius s. catecheticus
		ἀγωνιστικός certamen, est	πειραστικός exploratorius ἐνδεικτικός accusatorius ἀνατρεπτικός subversorius.

tonis dialogos, quam ex Codice Lucae Holstenii descriptam cum latina versione primum edidit Io. Alb. Fabricius in Biblioth. Gr. L. III, de Plat. c. 2. Sed titulus plura promittit, quam ipsa opella praestat; unde miramur, scriptum exigui sane pretii a Io. Frid. Fischerro repetitum fuisse in editione sua dialogorum IV Lips. 1770. Nemo autem ex recentioribus melius de serie dialogorum instruenda ad intelligentiorem Platonis lectionem disputavit, quam doctus eques Scotus, Iac. Geddesius, in libro, qui inscribitur: An Essay on the Composition and Manner of Writings of the Antients, particulary Plato, by the late James Geddes, Esq. Advocate Glasgow. Rob. Foulis. 1748, 8 mai. cuius libri sectiones VII-XV in uno Platone eiusque scriptis versantur, ita ut ostendatur, quomodo dialogi, alius ex alio, nexi sint. Optandum fuit, ut novissimus interpres Germanicus, Io. Frideric. Kleukerus, qui in vertendis dialogis omnem ordinem neglexit, consilium Geddesii sequeretur, ex quo lectores proficerent in lectione Platonis.

Quo facilius autem possit notitia de singulis scriptis a lectore repeti, apponere lubet catalogum illorum alphabeticum, additis numeris, quorum prior ordinem tetralogicum notat, alter ad Syzygiarum rationem, a nobis praeunte Henrico Stephano receptam, indicat

42 Acephalus (l. Sisyphus).
VI, nothus.	32 Critias. V, 3.
13 Alcibiades I. IV, 3.	3 Crito. I, 3.
14 Alcibiades II. IV, 4.	48 Definitiones. VI.
41 Alcyon. VI, nothus.	45 Demodocus. VI, nothus.
16 Anteraetae (Eraetae). II, 2.	37 Epigrammata.
43 Axiochus. VI, Aeschinise est.	47 Epimenides. VI, nothus.
18 Charmides. IV, 5.	35 Epinomis. IV, ult.
29 Clitopho. VI, Serrano inter
nothos.	36 Epistolae. IV, 1.
5 Cratylus. III, 1.	16 Eraetae vid. Anteraetae.
Plat. Oper. Vol. I.	40 Eryxias. VI, Aeschini tri-
buitur.

LXXXII NOTITIA LITERARIA

21 <i>Euthydemus</i> . II, 5.	44 <i>Phaeaces</i> . VI, nothus.
1 <i>Euthyphron</i> . I, 1.	4 <i>Phaedo</i> . I, 4.
23 <i>Gorgias</i> . III, 2.	12 <i>Phaedrus</i> . V, 6.
15 <i>Hipparchus</i> . IV, 8.	10 <i>Philebus</i> . IV, 1.
25 <i>Hippias maior</i> . V, 7.	52 Poëmata varia.
26 <i>Hippias minor</i> . II, 7.	8 <i>Politicus</i> . IV, 10.
46 <i>Hirundo</i> . VI, nothus.	22 <i>Protagoras</i> . II, 6.
27 <i>Ion</i> . III, 3.	30 <i>de Republ.</i> IV, 12.
50 <i>de Iusto</i> . VI, nothus.	42 <i>Sisyphus (Acephalus)</i> VI,
nothus.
19 <i>Laches</i> . IV, 6.	2 <i>Socratis Apol.</i> I, 2.
34 <i>de Legibus</i> . IV, penult.	7 <i>Sophista</i> . II, 4.
20 <i>Lysis</i> . IV, 7.	11 <i>Symposium</i> . V, 5.
51 <i>Magiarum institutionum</i>
liber, nothus.	38 <i>Testamentum</i> .
28 <i>Mænexenus</i> . IV, 9.	6 <i>Theaetetus</i> . II, 3.
24 <i>Meno</i> . IV, 2.	17 <i>Theages</i> . II, 1.
39 <i>Midon</i> . VI, nothus.	31 <i>Timæus</i> . V, 1.
33 <i>Minos</i> . IV, 11.	51 <i>de Vacca</i> . VI, nothus.
9 <i>Parmenides</i> . V, 4.	47 <i>de Virtute; Aeschinis est.</i>

In Ficinianis Platonis latine loquentis editionibus hic ordo est: Hipparchus, Erastæ, Theages, Meno, Alcibiades uterque, Minos, Euthyphro, Parmenides, Philebus, Hippias maior, Lysis, Theaetetus, Io, Sophista, Politicus, Protagoras, Euthydemus, Hippias minor, Charmides, Laches, Clitopho, Cratylus, Gorgias, Convivium, Phaedrus, Apol. Socratis, Crito, Phaedo, Mænexenus, de Rep. libri X, Timæus, Critias, de Legg. Epinomis, Epp. XIII, Dialogi nothi VI a Rud. Agricola & Seb. Corrado verfi.

EDITIONES PLATONIS

AETAS I primum latine, dein Graece loquentis.

A Latine loquentis ore *Marsilii Ficini*, Florentini.

Haud quidem divini Platonis scripta statim ab renascentibus in Italia literis, & introducta etiam Graecos describendi libros arte, lucem videre: quod quidem ipsis demum a. 1513

per Aldum Manutium, avum, contigit. Triginta fere ante eius primam editionem Graecam annis Latine loquebatur Plato, ore sui admiratoris, clarissimi viri, Marfilii Ficini, Florentini, de cuius vita, moribus & scriptis uberrime commentatus est Io. Georgius Schelhorn in Amoenit. liter. Francof. & Lipsf. 1725 edi coeptis comm. II, p. 18 - 118 (addita Apologia pro M. Ficino, magiae postulato p. 119 - 136.); speciatim inter eius scripta de *principe* versi per eundem *Platonis editione* § 22, p. 89, 94 diligentius egit. Ficinus quidem, quod ipse in praefatione scribit, qua Plotini opera an. 1492 primum edita Laurentio Medicis dedicavit, anno aetatis suae XXX, hoc est an. 1463 Platonem aggressus erat. Sed refert de eo Menagius T. II Antibaileti, p. 157, cum primum versionis suae specimen Marco Musuro, Cretensi, viro graece id temporis doctissimo, ostendisset, censuramque rogasset, hunc inspecto Ficini labore digitos atramento protinus immerfisse, eisque prima versionis pagina oblitterata demonstrasse, alia versione opus esse, hanc nonnisi una litura posse emendari. Itaque Ficinus rem denuo adorsus maiori studio illam, quae lucem vidit, Platonis composuit versionem. In praemissa ei epist. ad Laur. de Medicis ipse docet, se X dialogos primum versos Cosmo de Medicis (1465 mortuo) obtulisse, dein IX alios Petro († 1472) legendos dedisse; tum sub auspiciis Laurentii rediisse ad reliquos transferendos, argumenta etiam & commentaria scripsisse. Quanta autem cura in ea adornanda versatus sit, ipse dicit lectori suo: *Ne forte putes tantum opus editum temere, scito, cum iam composuissem, ante quam ederem, me censors huic operi plures adhibuisse, Demetrium Atheniensem, non minus philosophia & eloquio, quam genere Atticum, Georgium Antonium Vespuntium, Ioan. Baptistam Boninsegnium, Florentinos, viros Latinae linguae Graecaeque peritissimos; usum praeterea acerrimo Angeli Politiani doctissimi viri iudicio, usum quoque Christophori Landini & Bartholomaei Scalae, virorum clarissimorum.* Quamvis autem ob hanc Platonis, illamque Plotini 1492 primum editam versionem, & cetera sua opera, (quorum collectionem primum Florentiae per Antonium Miscominum anno sal. 1482, VII Idus Nov. fol. excusam didicimus ex Bibl. Uffenbach. T. II Append. II, n. 61, p. 30. repetitam Venet. 1495 & 1516, Basil. 1561 & 1576, 2 voll. Parisf. 1641 fol. 2 voll. alii laudant) meritus esset, ut familiae Platonicae, quam aluere Medicei, princeps haberetur; superstitione tamen, Pla-

tonismi Alexandrini amore captus, commisit, ut non satis sani rectique iudicii fuisse, saepiusque Platonem suum cum Platonice illis somniantibus loquentem fecisse videretur. Quare tum *Io. Picus*, Mirandulanus de vanit. Astrol. L. V, c. 6, quamvis alioqui Ficini iautor esset, iam monet, *ei non omnino fidendum esse*; ac post eum *Io. Bapt. Crispus* in rarissimo opere de Platone caute legendo &c. (Dist. II, L. VI, p. 307) iudicat, *Ficinum potius, quid recte sentiendum, ex naturae, quam ex Platonis fundamentis ubique ostendisse*. Alii, ut Ludovicus Regius, qui quosdam Platonis dialogos ipse Gallice vertit, in praef. de Ficino iniquius etiam existimat. *Petrus vero Nannius*, existimaverat (v. Gaddium T. II de script. non ecclesiasticis p. 144) *Ficinum quidem religiosè Platonem interpretatum esse, sed ita ut si ipse Plato legeret, pro suis non agnosceret. ubi enim in latinis heroica illa vis & subtilitas grandiloqua? ubi illa beata nec tamen otiosa verborum luxuries?* quod quidem *Nannii* iudicium carpit *Huetius* de clar. interpr. p. 295 *se aliter iudicare* dicens: *nam verborum quidem curam negligere Ficinum, sententias dilatare nonnunquam vel contrahere*. Ficini lapsus annotavit *Hetruscus Timaei* & aliorum quorundam dialogorum interpretes *Sebastianus Ericius*, qui ipse bona MStorum copia usus facilius meliora passim vidisse censendus est. Quamvis etiam *Claudius Verdierus* apud Popebluntium cens. celeb. auct. p. 493 recte iudicasse videatur, *deesse stilo eius affectuum vim, leporem, venustatem, elegantiam, argutiem, acrimoniam, dignitatem*; fidelior tamen, quam illa *Serrani*, de qua dein dicemus, habetur merito ab omnibus. Cum vero *Ficinus* Codices (non modo, quorum Florentiae etiamnum copia est, sed & quod coniicimus, illos, qui in bibliotheca Matthiae Corvini Regis, Ficino propitii, extabant, ac per *Io. Sambucum* in bibliothecam Vienneensem delati videntur) secutus sit, eius etiam versio, Codicis auctoritatem nacta, obtinuit editiones scriptorum Platonis, maxime qualis a *Simone Grynaeo* ad Graecum exemplum recognita & emendata an. 1532 lucem vidit. Correxerunt eam deinde & alii singulorum scriptorum editores, ut *Nathanael Forster* in prima tetralogia & *Eraclius, Io. Henricus Winckler* in Phaedone &c. Tres vero editiones Platonis, quem Latinis loquentem fecerat *Ficinus*, lucem videre ante Graecam principem Aldinam; ceteras omnes post hanc repetitas subiungimus. Ordinem scriptorum, quem *Ficiniana* edd. habent, supra ad catalogum scriptorum Alphabeticum annotavimus.

- 1482 *Princeps Ficiniana, Florentina I*, quae in fine adiecta verba habet *Impressum Florentiae per Laurentium Venetum*. Anni quamvis ea nullam significationem prae se ferat, is tamen colligitur ex ipsius Ficini Epist. L. IX f. 162 in eius Opp. edit. Ven. 1495 verbis. Ait enim septimo aetatis suae septenario eum se edidisse, h. e. anno aetatis 49. natus autem erat 1533. »Minus vero elegans est, (ut verbis utamur »Schelhornii, qui eam in bibliotheca Memmingensi tractavit) prima illa editio, caractere Gothico minuto expressa, multis praeterea mendis deturpata, quorum catalogus, »a Ficino illi annexus, septem fere plagulas integras implet» quod & ipse Ficinus queritur in Epist. L. VII f. 146 ad Franc. Bandinum scripta. Usus autem erat ad eam rem amicissimi sui manu *Philippi Valoris*, quem passim in opp. laudat adiutorem suum. In bibliothecae Uffenbach. univ. Catal. T. II hist. App. II, eiusque additamento p. 115 n. CCCXXXV inter edit. veteres, quibus nota loci vel temporis nota adiecta, legitur titulus: *Opera Platonis Marsilio Ficino Florentino traductore*. fol. quae editio eadem fuerit cum illa principe, cuius titulum nullum edidit Schelhornius.
- 1491 *Florentina II*, fol. quam ipse Ficinus literis an. 1491 d. 24 Nov. ad Martinum Uranium datis celebrat Laurentii de Medicis iussu ac magnifico sumtu, forma regia eleganter de novo expressam.
- 1491 *Veneta I*, fol. quam Ficinus eodem anno ad eundem mense Iulio scribit curari. & haec ea est, quam *Whartonus* in Append. ad Hist. liter. Scriptt. Eccles. Guil. Cavei f. 112 annotat, & Io. Alb. *Fabricius* primam credidit.
- 1517 *Veneta II*, latine cum argumentis cura Ficini ap. Phil. Pincium Mantuanum fol. Editio rara ac nitida *Fabricio* & in aliis bibliothecarum catalogis memorata.
- 1518 *Parisiensis I*, Opera Plat. lat. a Mars. Fic. traducta fol. *Ex aedibus Ascensianis venundatur ab Ioanne Parvo, & Iodoco Badio*. Ed. elegans & rara.
- 1522 *Parisiensis II*, fol. prior repetita. Utraque editio Mannhemii an. 1779 publice divendita inter libros Matth. Fontaine, bibliopolae.
- 1532 *Basilienfis I*, f. cum emend. S. *Grynaei* ex offic. Froben. fol. ap. *Fabric.*
- 1439 *Basilienfis II*, *Grynaei* in offic. Froben. fol. (in bibl. Crollii exstat).

LXXXVI NOTITIA LITERARIA

- 1546 *Basiliensis III*, Froben. fol. (exstabat in bibl. I. P. de Ludewig).
- 1548 *Lugdunensis I*, fol. exstabat in bibliothecis quondam S. I. Malin. & Montensi.
- 1551 *Basiliensis IV*, Froben. ex emend. Grynaei. (in bibl. Thuani.)
- 1557 *Lugdun. II*, apud. *Ant. Vincentium* fol. cui accessere VI dubii dialogi e vers. Seb. *Corradi* (quam ed. multis recenset Morlierius Abbas Doctor Sorbon. in libro a. 1703 edito *Essais de literature pour la connoissance des livres T. I, p. 348 sq. & T. II, p. 3 sq.*) *Corradina* horum VI dialogorum versio separatim antea lucem viderat *Lugduni* ap. *Gryphium* 1543, 4; & complectitur *Eryxiam*, *Acephalum*, *Demodocum*, *Definitiones*, de virtute, & de iusto.
- 1567 *Lugdun. III*, fol. Fabricio memorata.
- 1588 *Lugdun. IV*, fol. in bibl. quondam S. I. Lovaniensi.
- 1592 *Lugdun. V*, ex rec. *Steph. Tremulaei*. ap. *Iac. Stoer*; 12, 3 voll. ap. *Fabr.*
- 1590 *Lugdunensi Graecae addita* fol.
- 1602 *Francofurtensi s. Wecheliana Graecae addita* fol.

B *Editiones Graecae*

- I 1513 *Editio princeps ALDINA: Platonis opera omnia graecae*. Venet. in aedibus *Aldi & Andreae Soceri*, mense *Septembri* 1513 fol. Praefixam habet *Aldi* ad *Leonem X* supplicationem pro bonis literis promovendis, & praeter *genuinos* *Platonis* dialogos, quos collegerat omnes, *Thrasylli* apud *Laertium* auctoritate in tetralogias novem descriptos, comprehendit sex quoque spurios, atque *Epistolas*. In *Platone* autem ad antiquissima exemplaria, quae ad calcem dialogorum vocantur *παλαιὰ καὶ ἀξιόπιστα*, edendo usus est *Aldus Manutius* avus opera & diligentia *Marci Musuri Cretenfis*, quem ipse magno virum iudicio, magna doctrina verissime nominavit. Quantum autem ipse studium ad libros emendate excudendos posuerit, pluribus in eadem epist. refert, atque inter alia de hoc *Platone* suo scribit: *Etsi opere in magno fas est obrepere somnum, (non enim unius diei hic labor est noster, sed multorum annorum, atque interim nec mora, nec requies): sic tamen doleo, ut, si possem, mutarem singula errata numo aureo.* Eidem editioni praefixum est perquam elegans *Marci Musuri* carmen elegiacum in laudem

Platonis, quod ita probatum est Leoni pontifici, ut ab eo non aliam, ut creditur, ob causam Archiepiscopus Epidaurensis crearetur; vid. Dan. Heinsii praef. ad Peplum epigrammatum graecorum, & Vossium de poetis graecis. Ceterum de raritate exemplorum Platonis Aldinorum vid. ep. Munckeri ad Nic. Heinsium p. 424 sq. T. V Burmann.

II 1534 *Basiliensis I*, quam vulgo quoque *Valderianam* vocant: *Platonis omnia opera cum Commentariis Procli in Timaeum & Politica, thesauro veteris philosophiae maximo, graece. adiectus etiam est in Platonis omnia sententiarum & verborum memorabilium index. Basileae apud Io. Valderum, mense Martio 1534 fol.* Praefuit autem editioni maxime *Io. Oporinus*, quem utriusque linguae peritissimum iuvenem *Simon Grynaeus* in epistola ad *Io. Morum*, cui inscripsit editionem, significat a se impulsum esse, ut libros Platonis diligenter recognosceret & castigaret. Qui diuiviri etsi ad eam rem nullis instructi Codicibus accessere, tamen feliciter, (quod observavit vir doct. *Io. Frid. Fischerus* in praef. edit. I suae dialogorum 1 tetralogiae) multis locis atque egregie emendarunt sustuleruntque menda & vitia Aldini exempli, sed ita ut sanandi cupiditate nimia abducti interdum etiam locos sanos atque integros corruerint. Sunt vero & alia, ob quae haec editio praestet Aldinae. Non solum enim praeter Elegiam Musuri e graeco latine redditam, vita Platonis e *Laertio* & indice Graeco triplici, verborum primo, altero nominum propriorum, tertio proverbiorum instructa est, sed & *Procli in Timaeum & Politicam Platonis luculentos Commentarios*, quos in bibliothecis Oxoniensibus reperiens *Grynaeus Ioh. Claemundi* humanitate adiutus descripsit, adiunctos exhibet.

III 1556 *Basiliensis II*, ap. *Henricum Petri* fol. quam *Arlenio-Hopperianam* nominare licet. *Arnoldus* enim *Arlenius* in peregrinatione sua Italica Codices quoque Platonis aliquot nactus contendit eos diligentius cum *Valderiano* exemplo, locos praeuos correxit, lacunas explevit, membra luxata reposuit. Quas chartas cum ad *Marcum Hopperum*, *Henrici Petri* generum, misisset, is (loquimur cum *Fischer*o l. c.) ut in epist. ad *Basilium Ammerbachium* ostendit, omnia inde summa fide in exemplum, quod operae *Petrinae* secutae sunt, transtulit. Neque vero sublata sunt in hac editione vitia omnia prioris exempli; in quibus curiosus annotandis etiam

post emendatam ab Henr. Stephano lectionem, opera se haud abuti putant, qui hodie criticam artem profitentur. Huic quoque editioni Mufuri carmen praefixum est cum latina *Zenobii Acciajoli* metaphrasi.

AETAS II STEPHANIANA, tulit duos novos interpretes Platonis latinos *Ianum Cornarium & Io. Serranum*, & ab altero Platonis Graeci sospitato-re, *Henrico Stephano*, nomen accepit.

1561 *Platonis Atheniensis, philosophi summi ac penitus divini, Opera per Ianum Cornarium Medicum Physicum latina lingua conscripta. Eiusdem Eclogae decem additis Ficini argumentis & commentariis. Basil. ex typ. Froben. fol.* Opus posthumum Medici graecissimi, Iani Cornarii, an. 1558 defuncti, a filio eius Achate Cornario, (Medico quondam Crucenacensi) qui etiam praefatus est, perfectum. Cornarius quidem pater, iam an. 1548 ediderat librum *de conviviiis. item de amoris praestantia, & de Platonis & Xenophontis diffensione. Platonis & Xenophontis Symposia.* Basil. ap. Oporin. 8. & quod ex Catal. bibl. I. P. de Ludewig P. IV, n. 10975 patet, Platonis dialogos IV cum praef. sua Basil. ex off. Froben. 1549, 8. Versio autem haec nova Platonis, quae ordinem tetralogiarum sequitur, quamvis ab Hieronymo Mercuriali Art. Gymnast. IV, c. 10 p. 217 ed. Iunt. laudata, tantum abest, ut Ficinae derogarit, ut ipsa potius hodie rarissime inveniatur. Exstat tamen in bibl. publica Moeno Francofurt. teste eius Catal. an. 1728 edito inter Philof. p. 153: memoratur quoque in Catal. Bibl. quondam S. I. Lovanientium 1779 divenditae p. 203 Scient. & art. n. 1. Eclogae vero s. animadversiones ad loca Platonis selecta, quas Cornarius, non modo textu Aldino & duarum Basiliensium collato, sed & bono Codice MS. Hassieniano usus, pro versione sua suisque emendationibus saepe felicibus scripserat, tanti visae sunt Io. Frid. Fischero, ut eo auctore separatim excuderentur hoc titulo: *Iani Cornarii Eclogae in Platonis dialogos omnes, nunc primum separatim editae cura Io. Frid. Fischeri.* accesserunt Praefationes Aldi Manutii, Simonis Grynaei, Marcique Hopperi, editioni Dialogorum Platonis Venetae & Basiliensi utrique praemissae. Lipsi. ap. Schwickert. 1771, 8.

(* *Pompeius Gariglianus*, teste eius aequali, Iano Nicio

Erythraeo Pinacoth. p. 69 ed. Lips. 1712, librum edidit latine scriptum, quo aliquot Platonis dialogos interpretatione sua illustrare conatur, sed tanta rerum verborumque obscuritate, ut non tam lucem Platoni afferre, quam tenebras obducere voluisse videatur &c. Neque vero hunc commentatorum scriptorem, sibi nunquam visum, I. A. Fabricius inter versionum auctores, reponere debuit.)

*IV 1578 *Parisiis*, prodire nitidissime *Platonis opera quae extant omnia*, ex nova Ioan. Serrani interpretatione, perpetuis eiusdem notis illustrata: quibus & methodus & doctrinae summa breviter & perspicue indicatur. Eiusdem annotationes in quosdam suae illius interpretationis locos. *Henr. Stephani de quorundam locorum interpretatione iudicium & multorum contextus Graeci emendatio*, excudebat *Henr. Stephanus* 1578 fol. 3 tomi. Cuius quidem textum Graecum summa diligentia a Stephano curatum secuti sunt dein omnes Platonis tum integri, tum singulorum eius scriptorum editores; sed tota editionis ratio non itidem placuit.

Versionem novam, argumenta breviora notasque utiles contulit *Io. Serranus*, qui Reginae Anglorum *Elisabethae Tomum I* inscripsit, alterum *Iacobo VI Regi, III Bernatum Reipublicae*. Tetralogiarum ordine relicto, is novam eamque aptiorem in *Syzygias VI* distribuendi rationem invenit, quam sequitur haec editio, & supra iam descripsimus. *Volumen I* priores *Syzygias* complectitur; alterum quartam; tertium quintam & sextam cum epistolis & dialogis nothis, inter quos reiecit quoque *Clitophonem*, qui in ceteris edd. pro genuino exhibetur. Sed ipsi eius versioni non aequae favent eruditi, quam *Ficinianae*. *Leone Allatio* iudice p. 119 de scriptis *Socratis, iure merito plerique hac nostra tempestate viri ingenui & docti ad Ficini interpretationem tanquam fidelio-*rem, ad *Serrani tanquam elegantio-*rem, confugiunt. *Huetius* de claris interpretibus p. 289. *Sententiis contentus* (*Serranus*) *verba despexit, fidelem absque eo & perspicuam, quam pollicetur; conversionem praestiturus.* *Claudius Fleurius* diff. de Platone, adiecta libello de studiis instituendis p. 289: *j'ai appris, non sans quelque surprise, que ce Jean Serranus, dont le Platon est si estimé (soit a cause de Henry Estienne, qui l'a imprimé, soit par quelque autre raison) est le meme Jean de Serres, qui a écrit l'histoire de France sous le titre d'Inventaire. Je ne connois point d'Auteur, a qui il ait mieux réussi,*

de deguifer son nom. - - Sa traduction est plus latine, que celle de Ficin, mais elle n'est pas si fidelle. Il abandonne la plupart des allegories & des mysteres de Marsile, en retenant seulement quelques unes au besoin, pour expliquer ce qu'il n'entend pas. Reprehendit deinde Serranum Fleurius, quod ordinem librorum immutaverit, & Analyfi scholaſtica deſormaverit ſcripta Platonis; hanc tamen ipſe non diſſitetur utilem lectoribus eſſe, quod facile per ſe quemlibet aequum iudicem aeſtimare putat Fabricius. Sed Iac. Bruckerus in Hiſt. philoſ. T. I, c. XII de Platonis edd. p. 659 priorum iudiciis ſic accedit: *Serranus, cum Platonem non ſatis intellexeret, ſententiam magis ſuam, quam Platonis expreſſit, eiusque verba contempſit, & analyſi ſcholaſtica peregrinam Platonis faciem induxit.*

Quod ad *Henrici Stephani* curam attinet, is quidem nullis Codicibus ipſe uſus eſt, ſed exempli Aldini textum (quem praetulit Baſilienſibus editt.) denuo contulit cum lectionibus, vel quas Ficinus ſecutus erat, vel quas ab Arlenio in Codicibus repertas M. Hopperus editioni Baſilienſi II intulit, vel quas Ianus Cornarius, ipſe Codice bono uſus, in Eclogis prodidit; ex iisque & ſuo ingenio Graecitatis pleniffimo ita emendavit, ut exinde pulcherrime conſtitutus videretur omnibus, qui in hiſce literis ſapiunt; operis vero ita praefuit, ut quam pauciſſima menda invenias. Sed hodie a nonnullis, qui in eius textu cum priorum diligentia, quae ei prodeſſe potuit, conferendo verſantur, neque ipſi poſt illum utiliter invenere multa, maxime ob id reprehenditur, quod Arlenii, Cornarii aliorumque nomina tacuerit, tanquam ipſe ea, quae illi ex Codd. attulerunt, in libris ſcriptis inveniffet. In quo quidem, ſi alienae laudi ſuaeque famae, haud quod decet, conſuluiſſe videtur, conſuluit tamen brevitati. Atque cogitandum eſt, quanta is unus ingenii felicitate, ſua doctrina & diligentia humanitati proſuerit; ac generatim criticos viros iſtius aevi brevius ſua expediſſe, ſine verborum ambagibus ad ipſam rem aggreſſos eſſe, quam qui hodie anxie aut curioſe ſatis arti criticae lenocinium adhibent, multumque ad laudem ſibi profeſſiſſe videntur, ſi floccos in tantorum virorum veſtibus legere didicerint. Subinvidus ille fuerit, quod vitium nequidem viri docti facile deponunt; neque tamen ab aliis minoribus invidia viciffim premendus fuit, qui vitam omnem in literis adiuvandis contrivit, & ipſe tandem omni fortuna excidit.

V * 1590 *Lugdun.* ap. Guilielmum Laemarum. fol. Editio Graecolatina, quae cum graecum contextum, ut in titulo dicitur, diligentissime cum emendationibus exemplaribus collatum, exhibet, Stephanianam lectionem sequitur, sed ordinem scriptorum Ficinianum retinet. Latinam interpretationem Ficini a quam plurimis superiorum editionum mendis repurgatam textui adiunctam habet; sed eiusdem argumenta & Commentaria ad calcem post locum Timaei a Cicerone versi supersitem reiiicit; vitam Platonis ex Diogenis Laertii L. III graece ac latine praemissam, & Indicem, (rerum ac verborum). Ita haec editio ob multa bona aliarum edd. coniuncta praestantior haberi debet. Quis vero ei praesuerit, typographus in praef. haud memorat. Isaaci Casauboni tamen consilio in ea sic adornanda usum fuisse credamus, quod illius cura Aristoteles apud eundem eodem anno prodierit.

W E C H E L I A N A :

VI 1602 *Platonis opera omnia, quae extant, Marsilio Ficino interprete. Graecus contextus quam diligentissime cum emendationibus exemplaribus collatus est &c.* (uti in priori editione) *Frankfurti ap. Claud. Marnium & heredes Ioannis Aubrii.* 1602 fol. Neque in hac memoratur, quae sint illa exemplaria emendatiora, aut quis editioni praesuerit; sed ea quoque unicum Stephani exemplum, ipsumque scriptorum ordinem, quem instituit Serranus, sequitur.

Ex quo tempore per CLXXX annos Plato caruit novo editore, vel potius literae caruerunt nova Platonis editione. Fuere tamen, qui uti ante id temporis a paucioribus factum est, sic & postea dialogos ederent vel singulos vel iunctim plures ex omnibus selectos. Quos licet suo quemvis loco annotabimus, lubet tamen hos simul huc sub adspectum ponere, a quibus editi sunt.

FASCICULI SCRIPTORUM PLATONIS.

* 1531 *Lovanii* Graece editi sunt *Minos, de Legibus Libri 12, & Epinomis.* ad calcem libri legitur: *Lovanii ex offic. Rutgeri Rescii, pridie Cal. April. An. MDXXXI Sumptibus eiusdem Rescii & Barthol. Gravii.* Textum curaverat, quod ex Rescii epist. praemissa patet, *Franciscus Craneveldius* Consil. Caes. Graece *αὐτοδιδάκτος* qui idem anno 1530 commentarios Xenophontis, Graece editos *Lovanii* 1529, latinos fecerat.

- 1540 sq. *Argentorati* apud Wendel. Richelium (auctore Io: Sturmio, qui etiam praefatus est) editi sunt aliquot Dialogi: *Apologia Socratis* 1540, 4. *Crito* 1540, 4, quibus accessit deinde *Gorgias*, ut communi titulo cum prioribus iungeretur 1541, 4. Sed & hoc anno quartus prodiit *Cratylus*, Argent. 4.
- 1549 *Basileae* Plat. dialogi IV cum praef. Iani Cornarii ex offic. Froben. 8; quod supra ad Cornarianam versionem Plat. notavimus.
- 1673 Platonis de rebus divinis dialogi selecti, graece & latine cura Io. Northi. Cantabrigiae, 8. Coninet *Apologiam Socratis*, *Critonem*, *Phaedonem*, *L. decimum Legum*, *Alcibiadem II*. Descripti quidem sunt ad exemplum Stephanianum, sed innumeris operarum vitiis deturpati. vid. Fr. Ben. Carpovii ep. ad Nic. Heinium p. 321 T. V Burmann. Textum vero Northus in sectiunculas divisit; in quo eum secuti sunt Forsterus ac Fischerus.
- 1739 Sex dialogi (Alcib. I, Laches, Protagoras; Theages, Alcib. II & Erastae) iunctim editi Graece cum vers. Germ. a Io. Sam. Muellero, Rectore Ioh. Hamburg. Hamb. 1736, 4.
- 1745 Platonis dialogi quinque (Euchyphron, Apol. Socr. Criton & Erastae); quos edidit & observat. illustravit Nathanael Forster Oxonii 1745, iterumque 1752 e typographeo Clarendoniano, 8 mai. Lectionem is quidem H. Stephani reddidit, sed versionem Ficini pluribus locis emendavit; adiecit H. Stephani, Adr. Turnebi, Zach. Mudgii &c. coniecturas notasque, Olympiodori in Phaedonem commentariorum, qui in Bibl. Bodlei. habentur, particulas.
- * 1770-1776 Io. Frid. Fischerus Prof. Lipsiensis undecim dialogos edidit Graece ac sine versione
- 1) Euchyphronem, Apol. Socr. Critonem ac Phaedonem Lips. 1760 iterumque 1770, 8 mai. varietatem lectionis animadversionesque breves adiecit. posteriori editioni praemisit Olympiodori & Hesychii illustris vitas Platonis, & Albini intro. in dial. Plat. graece. Ad calcem subiecta, defensio locorum quorundam Platoniorum ab emendandi libidine H. Stephani aliorumque; quae plagulam absolvit. Nihil quidem vir clarus ad interpretationem Platonis attulit, sed Forsteri labore usus, criticis notis profuit, in Henr. Stephanum virum summum plus iusto invehitur.
 - 2) Cratylum & Theaetetum &c. ibid. 1770, 8 mai.
 - 3) Sophistam, Politicum & Parmenidem. ibid. 1774, 8.

- 4) Philebum & Symposium ibid. 1779, 8.
 1780 Meno, Crito & Alcibiades uterque ex rec. Henr. Stephani (sed sine accentibus) cum animadv. Gedikii, Gottleberi & Schneideri &c. a Bieslero I. V. D. & Secretario. Berolini 8.

VERSIONES PLATONIS. ITALICAE.

Prodiit Plato interprete *Dardi Bembo* Venet. 1601, 12, 5 voll. Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem, Phaedonem ac Timaeum transtulit notisque illustravit Venet. -- 8, *Sebastianus Ericius*, nobilis Venetus: qui perbonis Codd. commentariorum in Plat. libros, (dein in Bibl. Vindob. delatis cf. Recens. Codd. MSS. Bibl. Vindobon. a Lambecio & Neiffelio congestam redactamque a Iac. Frid. Reimanno L. VII, n. X sqq.) usus, ipse etiam Ficinum saepius correxit.

GALLICAE.

Dialogos quosdam vertit *Ludovicus Regius* & Commentariis illustravit, ut Symposium, Paris. 1559, 4; libros de republica ib. 1609, fol. &c. quod suis locis notatum est. *Andreas Dacerius* decem dialogos, hoc ordine, Alcibiadem I & II, Theagem, Euthyphronem, Apologiam Socratis, Critonem, Phaedonem, Lachem, Protagoram & Rivales, versos cum notis & praemissa Platonis vita atque in philosophiam eius introductione edidit Paris. 1699, 12 mai. 2 voll. quae versio recusa est Amstel. 1700 & ap. Waesbergios 1745, 2 voll. 12 mai. Rempublicam & Leges Platonis egregie vertit P. Grou Amst. ap. Marc-Mich. Rey 1763 & 1769, 8. cuius versiones cum Dacerianis iunctim 1771 recusae sunt in collectione: Bibliothecae des Anciens Auteurs, 6 voll.

ANGLICAE.

Nulla omnium scriptorum Platonis versio Anglica exstat: sed ex Gallica Dacerii versione promanavit Anglica eaque ad textum Graecum exacta: *The Works of Plato abridgd*; quae primum prodiit Londini 1701 & quarto ibid. 1749 cum diff. de vita, dogmatibus & dialogis Platonis. Tum vero *Floyerus Sydenhamus* edidit de ratione legendi scripta Platonis, hoc titulo: *A Synopsis, or a general view of the writings of Plato*. primumque versionis publicavit specimen 1749; alterum *Hippiam* 1758; tertium *de poesi* 1759; quartum *Symposium* 1761.

XCIV NOTITIA LITERARIA

In animo habebat Sydenhamus, pari modo cetera Platonis reddere. Sed consilium destitutum est fortuna.

GERMANICAE.

De Germanicis antiquioribus vide scripta Societatis Altdorfinae germ. p. 156. Ex recentioribus adducimus *Io. Sam. Muel-lerum*, Rectorem Iohannei Hamburgensis, qui adhibita Dacerii versione sex dialogos Alcib. I, Lachem, Protagoram, Theagem, Alcib. & Erasmas germ. vertit eosque cum textu Graeco edidit Hamburgi 1736, 4; & *Io. Frid. Gedike*, Prorectorem Gymn. Fridericowerderiani, qui IV dialogos a Bieftero Graece editos, Menonem, Critonem, & Alcib. utrumque, Germanis legendos dedit Berol. 1780, 8. Mittimus singulorum dialogorum, ut Phaëdonis, Gorgiae cet. interpretes, & laudamus ultimum *Io. Frid. Kleukerum*, Rectorem Gymn. Osnabrugensis, antea prorectorem Gymn. Lemgovienfis, qui omnia Platonis pollicitus ab an. 1778 fidem tueri coepit. hoc enim anno Lemgoviae, 8. edidit operum volumen I, quo exhibentur 1) Theaetetus, 2) Euthyphron, 3 & 4) Hippias I & II, 5) Erasmas, 6) Theages, 7) Philebus, 8) Hipparchus, 9) Ion, 10) Menon; alterum vol. de Republica libros X, Lemgoviae 1780, 8.

PERSICAE ET HEBRAICAE.

Platonis scripta *Persice* translata iussu Chofrois Perfarum Regis, Iustiniano Imp. aequalis, testatur Agathias L. II. Libros de Rep. translatos existare *hebraice* in Bibl. Vaticana supranum. XXX notatum est.

NOTITIA LITERARIA DE SINGULIS LIBRIS.

ΕΥΘΥΦΡΩΝ, ἢ περὶ δόλου, Πειραστικός. *De vera & falsa pietate, sive de iustitia adversus Deos.* Hic dialogus est inter X illos, quos *Andr. Dacerius* eleganter gallice vertit, & inter versiones Platonis nominavimus. Ante Dacerium *Franciscus Maucroëus* (de *Maucroix* dans ses oeuvres de Prose & de Poësie, Paris 1685, 12 T. 2 gallice redidit Euthyphronem, Hippiam & Euthydemum. *Italice* Euthyphronem, cum aliis transtulit, notisque illustravit *Seb. Ericius*. *Germanice* I. F. *Kleukerus*, 1778. Quaedam loca Platonis in Euthyphrone, Phaëdone & Apol. Socr. illustravit *Io. Car. Zeune*, Prof. Witeberg.

in Animadv. ad Anacr. Plat. & Xenoph. Lips. 1775, 8. Latine versum a *Petreo Tiara* in eius scriptis superfuisse testatur *Adami* in vitis philos. p. 158.

Ἡ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ, ἠδίκως. Socratis Apologia ad iudices contra accusationes Anyti, Melitique & Lyconis; vide Laert. II, cap. V, s. 39. Ex quo disces, falsos fuisse eos, qui cum Themistio Orat. XXIII, p. 269 accusationem Socratis a Polycrate scriptam putarunt eandem esse, qua Melitus & Anytus in iudicio adversus Socratem usi sunt. Polycratis enim oratio (qua inprimis ille sibi placebat, teste Isocr. in Orat. de laude Busridis) scripta demum est pluribus post Socratis mortem annis, quia, ut probe observatum Favorino, in illa mentionem fecit murorum a Conone instauratorum, quod factum Olymp. XCVI, 1. cf. Ionsium de Scriptt. hist. philos. p. 36 sq. Praeter Platonem pro Socrate scripserunt *Demetrius Phalereus*, *Galenus*, *Libanius*, *Lysias* ¹, qui vivo Socrati Apologiam pro eo scriptam exhibuit, sed ut illa uteretur, neutiquam potuit persuadere; vid. Menagium ad Laert. II s. 40 vel cap. 5. n. 19.) *Plutarchus*, *Theon Antiochenus Stoicus*, *Xenophon* & *Zeno*. Horum omnium scripta exceptis Libanii, Xenophontis & Platonis periere. Contra Colotae Epicurei calumnias Socratem etiam tuetur *Plutarchus*. Rectene Socrates se non defenderit in iudicio, disquirat *Maximus Tyrius* dist. XXXIX, & ex recentioribus *Io. Clericus* in Sylv. philol. cap. 3 sect. 8 p. 217. Cum uterque probaverit intermissionem defensionis, *Iac. Zimmermannus* in Apol. Socratis contra calumnias Aristophanis, simul adversus Maximum Tyrium & Io. Clericum ostendere studuit, male egisse Socratem, quod causam suam coram iudice non peroravit, in Museo helvet. partic. XXVIII Turici 1752 diss. I. De Platonis Apologia disertata licet & eleganter scripta *Cassius Severus* apud Senecam patrem L. III. Epit. decl. praef. *Eloquentissimi viri Platonis oratio, quae pro So-*

¹ De hac pro Socrate Apologia videtur accipiendus locus *Plutarchi Lib. de auditione* p. 40, ubi ait, Platonem rescriptisse orationem *Lysiae*, sive argumentum a *Lysia* in oratione tractatum de novo tractasse. Idem p. 45 Καὶ γὰρ ὁ Πλάτων τὸν

Λυσίου λόγον οὔτε κατὰ τὴν εὔρεσιν ἐπαινῶν, καὶ τῆς ἀταξίας αἰτιώμενος, ὁμῶς αὐτοῦ τὴν ἐπαγγελίαν ἐπαινεῖ, καὶ ὅτι τῶν ὀνομάτων σαφῶς καὶ στρογγύλως ἕκαστον ἀποτέ-
τόρνενται.

crate scripta est, nec patrono, nec reo digna est. Non patrono quidem, qui sciret, magistrum sua illa neutiquam indigere: nec reo, qui iniquitatem inimicorum suorum indignam responsione habebat. Graece Io. Sturmius edidit Argentor. 1540, 4. *Esromus Rudingerus* Norimb. ex offic. Luft. 1573: & Argentorati 1591, 8. cum Serrani versione & orat. *Mich. Boschii* Winshemii de vita Platonis: & cum versione ac scholiis *Esromi Rudingeri* Norimb. ap. Chrph. Lochnerum & Ioh. Hofmanum 1591, 8. Inter dialogos selectos Graece & Latine eam quoque cum Critone, Phaedone, libro X Legum, & Alcibiade II edidit *Io. Northus*, Cantabrigiae 1673, 8. Dedit ille textum Stephanianum, sed vitiis contaminatum, eum tamen sectiunculis divisit, quas Forsterus in ed. sua retinuit. Particulam huius Apologiae Cicerone Tusc. I, c. 41 pulchre expressit. Initium eius illustrat *Io. Clericus* in arte Crit. T. I, p. 165-196. Alium locum ingeniose tentatum vide, si placet, in Ephemeridibus liter. Berol. A. 1698 p. 161. Gallice Apologiam vertit post *Anton. Verderium*, qui versionem suam memorat p. 81 Biblioth. Gallicae, & *Lud. Girium*, cumque notis edidit *Andr. Dacerius*. Italice *Seb. Ericius*. Hier. quoque *Cardanus* accusationem Socratis scripsit, idem qui volumine singulari laudavit Neronem. Cardano pro Socrate respondit *Georgius Raphaelius* Hamburg. 1696, 8.

III ΚΡΙΤΩΝ, ἢ περὶ πρακτοῦ, ἡδίσκος. De eo quid agendum, Socratis in carcere ex somno excitati cum Critone disputatio. Inscribitur etiam in edd. περὶ δόξης ἀληθοῦς καὶ δίκαιου; & egregie docet, vulgi opiniones contemnere, calamitates ferre patienter, inimicos non ulcisci, animo esse erecto ad sola honesta & aeterna. Laudatur Ciceroni de Divin. I, c. 25. Graece excusus est: *Crito* Argent. 1540, 4. cum aliis dialogis selectis cura Io. Northi Cantabr. 1673, 8. quod paulo ante notatum. Meno, *Crito*, Alcibiades uterque iunctim editi Graece a *Bieffero*, Secretario, Berolini 1780 cum animadv. virr. cl. *Gedike*, *Gottleber*, *Schneider*, priorumque editorum. Expressum quidem textum habet ad lectionem H. Stephani; sed omissis accentibus, quod probari nequit. Est & hic dialogus inter eos, quos praeter *Girium* gallice vertit & notis illustravit *A. Dacerius*, quod ante notatum, & *Sallierius* in hist. acad. inscript. Paris. vol. XIV. Italice *Seb. Ericius*. Germanice Critonem, ceteros a *Bieffero* editos, *F. Gedike* Prorektor Gymn. *Fridericowerdani*, idemque *Pindari* interpres, Berol. 1780, 8.

IV ΦΑΙΔΩΝ, ἢ περὶ ψυχῆς, ἠδικός. *De animi immortalitate*, quam variis argumentis confirmat; licet fatetur, plane certam demonstrationem afferri in praesenti vita, vel plane non posse, vel difficillime posse, εἰ μὴ τις δύναιτο ἀσφαλεστέρον καὶ ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιωτέρου ὀχήματος ἢ λόγου δεῖον τινὸς διαπορευθῆναι, nisi detur firmitus securiusque nisi divino aliquo testimonio. Hunc dialogum frustra Platoni abiudicasse traditur *Panaetius* Stoicus, cuius sententiam eleganter refellit Epigramma L. I Anthologiae c. 44, p. 94. Εἰς τὸν Φαίδωνα διάλογον Πλάτωνος νοθευόμενον ὑπο Παναητίου

Ἐἰ με Πλάτων οὐ γράφε, δύο ἐγένοντο Πλάτωνε
 Σωκρατικῶν βάρων ἀνδρα πάντα φέρω.
 Ἄλλὰ νόσον μ' ἐτέλεσσε Παναητίος, ὅς ῥ' ἐτάλασσε
 Καὶ ψυχὴν θνητὴν, καμὲ νόσον τελέσαι.

Nempe Panaetius a Platone de animae immortalitate dissentiebat, ut auctor etiam Cicero *Tusc. quaeft. I, f. 79 c. 32*. Ait igitur poeta, non mirum esse, si Phaedo Platonis in dubium vocetur ab eo, qui ipsam negavit animorum immortalitatem. Sed fortassis falsus est poeta, nec recte cepit, quod apud Laertium II, 64 legas, a Panaetio solos tanquam genuinos Socraticos admissos dialogos, quos edidissent Plato, Xenophon, Antisthenes, Aeschines: de Phaedonis & Euclidis addubitatum; reliquos universos reiectos. Ex quibus verbis perspicuum est, Panaetium non in dubium vocasse Phaedonem Platonis, sed dubitasse, an dialogi a Phaedone & Euclide editi vere Socraticorum nomen mererentur. Scripsit autem Phaedo *Elieusis*, teste eodem Laertio II, 109 dialogos *Zopyrum, Simonem* & forte alios, sed de quorum auctore ambigebatur, *Niciam, Medum, Antimachum* sive *Senes*, & *Sermones Scythicos*. Ceterum hunc, de quo agimus, dialogum Platonis Phaedo ipse legit, teste Athenaeo L. V, p. 545, & negavit, se quidquam eiusmodi dixisse, qualia a Platone locutus fingatur. Idem Cicero, ne alios iam nominem, sine controversia adscribit Platoni. *Evolve diligenter eius librum, qui est de animo, Quaeft. Tusc. I, f. 25 c. 11 iterumque I, f. 57 c. 24 quem locum multo etiam accuratius (quam in Menone Platonis) explicat in eo sermone, eo ipso die, quo excessit e vita (Socrates) & I, f. 102, c. 34. Socrates in eo libro, in quo moritur. De nat. Deor. III, c. 33 extr.* Cotta ait: *Quid dicam de Socrate? cuius morti illacrymari soleo, Platonem legens.* Is vero est Platonis liber, qui alio nomine *Phaedon* dicitur. Et licet inter

Aeschinis Socratici dialogos quoque fuit *Phaedo*, si *Suidae* credimus, falso saepe atque incerto testi; *Platonis* tamen nomine hunc omnes laudant, *Christiani* praecipue scriptores, *Tertullianus*, *Origenes*, *Eusebius* & alii; sed *ethnici* quoque, *graeci* & *latini*. Notum praeterea vel ex *Flori* IV, 2, §. 71, quod *Cato* antequam sibi mortem conscisceret, lecto noctu ad lucernam *Platonis libro*, qui immortalitatem animae docet, paululum quievit, tum circa primam vigiliam stricto gladio revelatum manu pectus semel iterumque percussit. cf. *Plut.* in vita *Cat.* min. c. 89 &c. & *Lactant.* III, c. 17. Simile quid apud *Ciceronem* *Tusc.* I, c. 34 f. 84. *Lactantium* l. c. *Hieronymum*, *Augustinum*, & alios legitur de *Cleombroto* *Ambraciota*, quem *Ἀμβρακιώτικον μειράκιον* vocat *Georgius* in diatriba de sex *Philosophiae* definitionibus. In eum exstat *Callimachi* *Epigramma* L. III *Antholog.* c. 33, quod occurrit etiam apud *Sextum Empiricum* p. 10 contra *Mathemat. Ammonium* *Hermeae* in *Porphyrii* *Isagogen* p. 6, alterum *Ammonium* in *γράμμα*, & *Theodosium* *Alex.* in *scholiis* ineditis ad *Dionysium* *Thracem*, ubi *Cleombroti* facti, qui post lectum *Platonis* librum de muro se praecipitavit, (sive ut *Callimachus* ait, ἤλατο εἰς αἶδην, desiliit in mortem, *Senec. Epist.* 77) oppositum legas iudicium *Olympiodori* philosophi, qui affirmavit iam pridem se e vita excedere voluisse, nisi de statu animae ex *Platonis* *Phaedone* certior redditus fuisset:

Ἐὶ μὴ γράμμα Πλάτωνος ἐμὴν ἐπέδησεν ἐρωήν,

* Ἦδη λυγρὸν ἔλυσα βίου πολυκίδηα δεσμῶν.

Paulino tamen iudice, carmine adversus paganos 38, *Platonis* de anima liber praeter titulum nil certi continet intus. Certe ne *Aristoteli* quidem persuasit, si credimus *Theodoreto* lib. V *Θεραπευτ.* cf. *Cic. Tusc.* I, 25, c. 11.

Olympiodori philosophi (qui vixit sec. VII) commentarius in *Phaedonem* MS. exstat in variis Bibliothecis, ut in *bibl. Caes. Vindob.* & *Bodleiana Oxoniensi*; unde particulas *Nath. Forsterus* & ex eo *Io. Frid. Fischerus* in suis dialogorum editionibus expressas dedere.

Procli in *Phaedonem* intercidit.

Latina Apuleii versio memoratur *Sidonio Apollinari* L. II ep. 9. & *Prisciano* L. X. sed & ea est inter deperdita. Superest vero alia *Arislippi* latina in *Bibliotheca Corporis Christi Oxonii*; qua pariter usus est *Nath. Forsterus*.

E recentioribus Phaedonem illustravit *Sebastianus Foxius*, *Morzillus*, cuius commentarius vulgatus est Basileae 1554 fol. Gr. ac lat. inter selectos edidit *Io. Northus*, Cantabr. 1673, 8. *Io. Henr. Winckler*, Prof. Lipsiensis, eum pariter graece & latine edidit, versionem Ficini emendavit, dialogum ex ipso Platone illustravit & commentationes philosophicas adiecit. Lips. ap. C. Fritsch. 1744, 8. *Nath. Forsterus l. c.* & *Io. Christ. Gottleber*, Rector scholae provinc. Misn. qui cum primum Argumenta aliquot in Platonis Phaedone de immortalitate animi discussa speciminibus IV, sigillatim dedisset Annaebergae 1765-1767, Animadversiones ad Platonis Phaedonem & Alcibiadem II cum excurs. in Phaedonem edidit Lips. 1771, 8. Gallice cum notis edidit *A. Dacierius*; Italice *Sebast. Ericius*. Germanice reddidere *Io. Bernh. Koehler*, Lubecensis, Prof. quondam Goettingensis, Lubecae 1769, 8, & *Aug. Guil. Orilob*, cum notis Francof. & Lips. 1771, 8. Singulari autem arte Phaedonem Platonis suum quoque fecit Philosophus Berolinensis, *Moses Mendelsohn*, in Phaedone s. de immortalitate animi dialogis tribus germanice scriptis editisque 1767, 1769, 8 &c. quorum primo pulchre expressit Platonis librum, altero eundem felicissime imitatus Platoniorum rationes acutiores, tertio recentiorum philosophorum argumenta differentem fecit Socratem, ita ut scriptum hoc meliora quaeque, quibus philosophi adhuc pro immortalitate animi pugnarunt, argumenta complectatur. Nec praetereundum *Danielis Heinsii* poema eximium de contemptu mortis Lib. IV ad Ianum Rutgersium editum Lugd. Bat. ex off. Elzev. 1621, 12 cum summa doctrinae, quae singulis libris continetur, & Platonis loco ex Phaedone de vita secundum mentem &c. graece & latine; unde argumentum poematis magnam partem petierat. Ipsum poema in collectione poematum eius lat. & graec. recusum est.

Dum autem Plato immortalem esse animam defendit, non solum Socraticae rationi de immortalitate simpliciori miscet, seu subdit Pythagoreorum dogmata de animabus ante corpora praesistentibus, & de metempsychosi, (quam *recidivatum & reciprocum discursum animarum* appellat Tertullianus), sed & in alium incurrisse errorem haud levem, multis videtur, quod immortalitatem hanc, atque ut ita dicam, indestructibilitatem superstruxit dogmati de *αὐτοκίνησις* animae ea, ex qua sequatur, illam aeternum esse & increatum motus principium, quod

1 Huc spectat illud *Arnobii L. II, p. 47* Animus, qui im-

C NOTIT. LITERAR. DE PLATONE.

foli Deo proprium fit. vide *Io. Bapt. Crispum* de Philosophis caute legendis *Distribut. I, L. I* & *P. Baylii* librum gallice editum sub titulo *Responsionis ad quaestiones cuiusdam hominis e provincia T. I, c. 12.* Usque adeo abest Plato & abtuit procul ab Epicuri opinione, animum nostrum natura mortalem statuente; quam utinam profanis hominibus incrustandam reliquisset doctissimus *Dodvellus*.

immortalis vobis (*necessitate nimirum essentiae, qua ratione solus Deus habet immortalitatem, 1 Tim. VI, 16, non Dei conditoris voluntate, immortalem ipsi naturam tribuentis*) & Deus esse narratur. Rectius idem *Plato* in *Timaeo*: Θεοὶ Θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων, ἀδὲ ἐμοῦ γενόμενα ἄλυτα ἐμοῦ γε δέλοντος.

1 *Platonem* veluti suae sententiae faventem allegat *Dodvellus* in *Diff. epistol. anglice edita Lond. 1706, 8 de anima per naturam mortali p. 22, 59, 96* & in *praemonit. p. 21.* Sed adversarium ipse agnoscit p. 33, 60 & 66 ut probe observavit *Sam. Clarke* *Epist. ad Dodvellum p. 25.* Sane in *Timaeo* etiam, ubi nihil non extra Deum, atque adeo animas quoque natura dissolubiles docet *Plato*, hoc nequaquam eo sensu intelligit, quasi a Deo non ipsis data fuisset natura immortalitatis,

quae viri clarissimi sententia est, opinantis, in solis illis, quibuscum foedus iniit Deus, animos ab ipso post fata conservari, praeter naturam illarum, per ipsius omnipotentiam ad poenas instigendas, vel per spiritum Christi in baptismo impertitum & ab anima hominis distinctum ad vitae sempiternae perfruitionem. *Platonis* contra *Timaeus* animos dissolubiles fuisse innuit, nisi Deus, qui eas progenit, universas immortales esse iussisset. Hodie quidem non opus sit argumentis subtilibus magis, quam simplicem veritatem referentibus; e quibus *Plato* indestructibilitatem animarum evincere studuit. Si quidem animus per naturam suam simplex nec concretus est, (neque enim materiae ullo modo data sit cogitatio), indestructibilis sit necesse est. Sed immortales erunt, seu vita fruuntur aeterna, quibus vita dux in coelum fuit.

E Y Θ Υ Φ Ρ Ω Ν

ΕΥΘΥΦΡΩΝ

Η

ΠΕΡΙ ΟΣΙΟΥ

πειραστικός.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΥΘΥΦΡΩΝ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

ARGUMENTUM.

Socrates cum Euthyphrone, qui parentem accusarat de homicidio, quaerit et disputat de vi et natura sanctitatis, ita ut propositas eius ab Euthyphrone definitiones refellat, ut ex iis, quae Euthyphron ait, eliciat contraria.

Τί νεώτερον, ὦ Σώκρηντες, γέγονεν, ὅτι σὺ τὰς ἐν Λυκείῳ π.2 καταλιπὼν διατριβάς, ἐνθάδε νῦν διατρίβεις, περὶ τὴν τοῦ a. βασιλέως ποίαν; οὐ γὰρ που καὶ σοὶ δίκη τις οὔσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα, ὥσπερ ἔμοι. ΣΩ. Οὔτοι δὴ Ἀθηναῖοι γε, ὦ Ἐυθύφρον, δίκην αὐτὴν καλοῦσιν, ἀλλὰ γραφήν. ΕΥΘ. Τί φῆς; γραφήν σε τίς, ὡς ἔοικε, γέγραπται. οὐ

EUTHYPHRO

VEL • DE SANCTITATE

Explorandi causa institutus.

DIALOGI PERSONAE

EUTHYPHRO; SOCRATES.

Quid novi, o Socrates, accidit, quod, relicto exercitio-
nibus Lycei, nunc circa regis porticum hic versaris? ne-
que enim causa nunc tibi ulla est ad regem, itidem ut mihi.
So. Non causam hanc, Euthyphro, sed accusationem Athe-
nienfes vocant. Eu. Quid ais? num te aliquis accusavit?

Plat. Oper. Vol. I.

A 2

- b. γὰρ που ἐκεῖνό γε καταγνώσσομαι, ὡς σύ γε ἕτερον. ΣΩ. Οὐ γὰρ οὖν. ΕΥΘ. Ἀλλά σε ἄλλος; ΣΩ. Πάνυ γε. ΕΥΘ. Τίς οὗτος; ΣΩ. Οὐδ' αὐτὸς πάνυ τοι γινώσκω, ὧ Εὐθυφρον, τὸν ἄνδρα. νέος γὰρ τις μοι φαίνεται καὶ ἀγνῶς. ὀνομάζουσι μέντοι αὐτὸν, ὡς ἐγῶμαι, Μέλιτον. ἔσι δὲ τὸν δῆμον Πιτθεύς· εἴ τι' ἐν νῶ ἔχεις Πιτθέα Μέλιτον, οἷον τετανότριχα, καὶ οὐ πάνυ εὐγένειον, ἐπίγρυπον δέ. ΕΥΘ. Οὐκ ἔννοῶ, ὧ Σώκρατες. ἀλλὰ δὴ τίνα γραφὴν σε γέ-
- c. γραπται; ΣΩ. Ἦντινα; οὐκ ἀγεννή, ἔμοιγε δοκεῖ. τὸ γὰρ, νέον ὄντα, τοσοῦτον πρᾶγμα ἐγνωκέναι, οὐ φαῦλόν ἐστιν. ἐκεῖνος γὰρ, ὡς φησιν, οἷδε τίνα τρόπον οἱ νέοι διαφθείρονται, καὶ τίνες οἱ διαφθείροντες αὐτούς. καὶ κινδυνεύει σοφὸς τις εἶναι· καὶ τὴν ἐμὴν ἀμαθίαν κατιδὼν, ὡς διαφθείροντος τοὺς ἡλικιώτας αὐτοῦ, ἔρχεται κατηγορήσων μου, ὡσπερ πρὸς μητέρα, πρὸς τὴν πόλιν. καὶ φαίνεται μοι τῶν πολι-
- d. τικῶν μόνος ἄρχεσθαι ὀρθῶς. ὀρθῶς γὰρ ἔσι τῶν νέων πρᾶτον ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ἔσονται ὅτι ἄριστοι, ὡσπερ γεωργὸν

non enim te alium accusasse putarem. So. Non sane. Eu. At vero te alius? So. Proffus. Eu. Quis iste? So. Nec ipse quidem, o Euthyphro, virum hunc satis agnosco. iuvenis enim quidam & ignotus esse videtur: vocant autem illum, ut puto, Melitum ex Pittheo populo; si quem tu Pitheum Melitum nosis prolixis defluxisque capillis, aquilino & gibboso naso, barbaque rara. Eu. Haud recordor, o Socrates: sed qualem adversus te accusationem instituit? So. Qualem? eam profecto, quae mihi neque ignava, neque ab humili aut omisso animo profecta videatur. nam iuvenem hominem rem tantam novisse, non vile quiddam est. Ille siquidem, ut ait, quomodo iuvenes corrumpantur, & qui eos corrumpant, intelligit: ac sapiens quidam videtur; meamque inscitiam conspicatus, quasi suos aequales pervertam, ad patriam me velut ad matrem accusaturus confugit: adeo ut mihi solus ipse recte praeesse rebus civilibus videatur. Nam in primis iuvenum cura suscipienda est, ut quam optimi viri fiant: quemadmodum bonum agricultorem teneriores primum

ἀγαθὸν τῶν νέων φυτῶν εἰκὸς πρῶτον ἐπιμεληθῆναι, μετὰ δὲ τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων. καὶ δὴ καὶ Μέλιτος ἴσως πρῶτον μὲν ἡμᾶς ἐκκαθαίρει, τοὺς τῶν νέων τὰς βλάστας διαφθεί- p.3
 ροντας, ὡς φησιν· ἔπειτα μετὰ τοῦτο δηλονότι τῶν πρεσβυ- a.
 τέρων ἐπιμεληθεῖς, πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γενήσεται. ὡσεὶ τὸ εἰκὸς συμβῆναι, ἐκ ταιάυτης ἀρχῆς ἀρξαμένῳ. ΕΥΘ. Βουλοίμην ἂν, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ὀρθῶδ᾽, μὴ τοῦναντίον γένηται. ἀτεχνῶς γάρ μοι δοκεῖ ἀφ' ἐσίας ἀρχεσθαι κακουργεῖν τὴν πόλιν, ἐπιχειρῶν ἀδικεῖν σε. καὶ μοι λέγε τί καὶ ποιοῦντά σε φησὶ διαφθεῖρειν τοὺς νέους; ΣΩ. "Ἄτοπα, ὦ Θαυμάσιε, ὡς οὕτω γ' ἀκοῦσαι. φησὶ γὰρ ποιητὴν b.
 εἶναί με θεῶν· καὶ ὡς καινοὺς ποιοῦντα θεοὺς, τοὺς δ' ἀρχαίους οὐ νομίζοντα, ἐγράψατο τούτων αὐτῶν ἕνεκα, ὡς φησὶ. ΕΥΘ. Μανθάνω, ὦ Σώκρατες, ὅτι δὴ σὺ τὸ δαιμόνιον φῆς σαυτῶ· ἐκάστοτε γίγνεσθαι. ὡς οὖν καινοτομοῦντός σου περὶ τὰ θεῖα, γέγραπται τάυτην τὴν γραφήν· καὶ ὡς διαβαλῶν δὴ ἔρχεται εἰς τὸ δικάσηριον, εἰδῶς ὅτι εὐδιάβολα τὰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς

plantas curare decet, ac deinceps aliis providere. Etenim & Melitus fortasse primum nos purgat, iuvenum, ut ait, germina corrumpentes: posthac senioribus quoque curam adhibens plurimorum ingentiumque bonorum civitati causa erit: ut consentaneum est eum facere, qui principium huiusmodi dedit. Eu. Vellem equidem, o Socrates: sed vereor ne contra contingat. nam profus ab ipsa Vesta mihi videtur huic urbi nocere velle, qui iniuria te afficere tentat. Et mihi dicas, quid te agentem iuventutem inficere praedicat? So. Absurda quaedam auditu, o vir mirifice. inquit enim confictorem me esse deorum; & ut novos inducentem deos, priscos vero negantem, me, ut ait, his de causis in iudicium vocavit. Eu. Intellego iam, o Socrates, quod ipse daemonium tibi passim adesse profiteris. unde adversus te tanquam divinas res innovantem, accusationem hanc inscripsit, & in iudicium te calumniaturus adventat, quippe cum noverit ista facile vulgo calumniam subire posse. Me quoque cum de divinis in con-

- c. πολλούς. καὶ ἐμοῦ γάρ τοι, ὅταν τί λέγω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ τῶν θείων, προλέγων αὐτοῖς τὰ μέλλοντα, καταγελαῶσιν ὡς μαιχομένον. καὶ τοι οὐδὲν ὅ, τι ἐκ ἀληθῆς εἴρηκα ὧν προεῖπον· ἀλλ' ἄμως φθονοῦσιν ἡμῖν πᾶσι τοῖς τοιοῦτοις. ἀλλ' οὐδὲν αὐτῶν χρὴ φροντίζειν, ἀλλ' ὁμῶσε ἰέναι. ΣΩ. ὦ φίλε Εὐθύφρον, ἀλλὰ τὸ μὲν καταγελασθῆναι, ἴσως οὐδὲν πρᾶγμα. Ἀθηναίους γάρ τοι, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐ σφόδρα μέλει, ἀντι τινὰ δεινὸν οἴωνται εἶναι, μὴ μέντοι διδασκαλικὸν τῆς αὐτοῦ σοφίας· ὃν δ' ἂν καὶ ἄλλους οἴωνται ποιεῖν τοιοῦτους,
- d. θυμοῦνται· εἴτ' οὖν φθόνῳ, ὡς σὺ λέγεις, εἴτε δὲ ἄλλό τι. ΕΥΘ. Τούτου οὖν περὶ, ὅπως ποτὲ πρὸς ἐμὲ ἔχουσιν, οὐ πάνυ ἐπιθυμῶ πειραθῆναι. ΣΩ. Ἴσως γάρ σὺ μὲν δοκεῖς σπάνιον σεαυτὸν παρέχειν, καὶ διδάσκειν οὐκ ἐθέλεις τῆν σεαυτοῦ σοφίαν· ἐγὼ δὲ φοβοῦμαι, μὴ ὑπὸ φιλανθρωπίας δοκῶ αὐτοῖς ὅ, τι περ' ἔχω ἐκκεχυμένως παντὶ ἀνδρὶ λέγειν, οὐ μόνον ἄνευ μισθοῦ, ἀλλὰ καὶ προστιθεὶς ἂν ἡδέως, εἴ τις μου ἐθέλοι ἀκούειν. εἰ μὲν οὖν, ὃ γυνὸν δὴ ἔλεγον, μέλλοιέν μου καταγε-

cione pertracto, futura praenuntians, tanquam infanientem rident, licet nihil unquam nisi verum praedixerim. nobis enim, ceterisque huius generis omnibus invident: nihil autem de iis curandum, sed interim eadem ratione pergendum. So. O amice Euthyphro, irrideri fortassis nil refert. Atheniensibus nempe, ut mihi videtur, non admodum curae est, si quem doctrina & eruditione praestare putent, modo ne sua perdoceat alios. quem vero peritia propria ceteros imbuentem sentiunt, indignantur; sive id livore quodam, ut afferis, conciti, sive alia de causa. Eu. Equidem isthuc, quo tandem modo erga me affecti sint, haud admodum experiri cupio. So. Forte enim tu raro te ipsum aliis exhibere videris, tuamque nolle sapientiam propagare. ego autem vereor, ne ob humanitatem, qua erga mortales omnes sum, passim & effuse nimis unicuique me praebere viro ipsis videar, non sine mercede duntaxat, verum etiam ultro me meaque offerre solitus, si quis audire modo velit. Si me igitur, ut nunc dicebam,

λαῦν, ὥσπερ σὺ φῆς σαυτοῦ, οὐδὲν ἂν εἶη ἀηδὲς παίζοντας ε.
καὶ γελῶντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ διαγαγεῖν· εἰ δὲ σπουδάσου-
ται, τοῦτ' ἤδη ὅπῃ ἀποβήσεται ἀδηλον, πλὴν ὑμῖν τοῖς
μάντεσι. ΕΥΘ. Ἄλλ' οὐδὲν ἴσως ἔσαι, ὦ Σώκρατες,
πρᾶγμα, ἀλλὰ σὺ τε κατὰ νοῦν ἀγωνιῇ τὴν δίκην, οἶμαι
δὲ καὶ ἐμὲ τὴν ἐμήν. ΣΩ. Ἔσι δὲ δὴ σοι, ὦ Εὐθύφρον,
τίς ἡ δίκη; φεύγεις αὐτήν, ἢ διώκεις; ΕΥΘ. Διώκω. ΣΩ.
Τίνα; ΕΥΘ. Ὅν διώκων ἄυ δοκῶ μαινεσθαι. ΣΩ. Τί δέ; p.4
πετόμενον τινὰ διώκεις; ΕΥΘ. Πολλοῦ γε δεῖ πέτεσθαι, ὅς a.
γε δὴ τυγχάνει ὢν εὖ μάλα πρεσβύτης. ΣΩ. Τίς οὗτος;
ΕΥΘ. Ὁ ἐμὸς πατήρ. ΣΩ. Ὁ σὸς, ὦ βέλτις; ΕΥΘ.
Πάνυ μὲν οὔν. ΣΩ. Ἔσι δὲ δὴ τί τὸ ἔγκλημα, καὶ τίνος
ἡ δίκη; ΕΥΘ. Φόνου, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἡράκλεις. ἦπου,
ὦ Εὐθύφρον, ἀγνοεῖται ὑπὸ τῶν πολλῶν ὅπῃ ποτὲ ὀρθῶς
ἔχει. οὐ γὰρ οἶμαί γε τοῦ ἐπιτυχόντος εἶναι ὀρθῶς αὐτὸ
πρᾶξιαι, ἀλλὰ πόρρω που ἤδη σοφίας ἐλαύνοντος. ΕΥΘ. b.
Πόρρω μέντοι νῆ Δία, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἔσι δὲ τῶν

derisuri essent, quemadmodum tu derideri te dicis, nihil sane
molestum foret a iocantibus ridentibusque in iudicium trahi.
sin istuc serio contendunt, quo tandem res evadat, praeter-
quam vobis vaticinantibus incertum est. *Eu.* Nihil forte ne-
gotii, o Socrates, erit: quin tu quidem, pro mentis viribus in
causa tua certabis, ego autem, ut arbitror, in mea. *So.* Num
aliqua etiam tibi causa est? reus ageris, an accusas? *Eu.*
Accuso. *So.* Quem? *Eu.* Quem dum persequor, insanire
videor. *So.* Quid? volantem forte quempiam persequeris?
Eu. Procul admodum abest ut volet, qui iam grandis est
natus. *So.* Quis iste? *Eu.* Pater meus. *So.* Tuusne, o vir op-
time? *Eu.* Prosum inquam. *So.* Quod crimen? quae causa?
Eu. Homicidii, Socrates. *So.* Proh Hercules, nimirum, o
Euthyphro, ignoratur vulgo, quo pacto hoc recte fiat. neque
enim, puto, cuiusvis opus est, recte haec agere, sed alicuius sa-
pientia longe provecti. *Eu.* Longe per Iovem, o Socrates. *So.*
An domesticorum quispiam a patre peremptus est? num scilicet?

- οικείων τις ὁ τεθνεώς ὑπὸ τοῦ σοῦ πατρός; ἢ δηλαδή. οὐ γὰρ ἂν που ὑπὲρ γε ἀλλοτρίου ἐπεξίησθα τῷ πατρὶ φόνου αὐτῷ.
- ΕΥΘ. Γελοῖον, ὦ Σώκρατες, ὅτι οἶετι τί διαφέρειν εἴτε ἀλλότριος εἴτε οικεῖος ὁ τεθνεώς· ἀλλ' οὐ τοῦτο μόνον δεῖ φυλάττειν, εἴτε ἐν δίκῃ ἔκτεινεν ὁ κτείνας, εἴτε μὴ· καὶ εἰ μὲν ἐν δίκῃ, ἔφην· εἰ δὲ μὴ, ἐπεξίεναι· ἕαν περ ὁ κτείνας συνέ-
- c. σίβς σοι καὶ ὁμοτράπεζος ἦ. Ἰσον γὰρ τὸ μίασμα γίνεται, ἕαν ξυνῆς τῷ τοιοῦτῳ ξυνειδῶς, καὶ μὴ ἀφοσιοῖς σεαυτὸν τε καὶ ἐκείνον, τῇ δίκῃ ἐπεξιών. ἐπεὶ ὅγε ἀποθανῶν, πελάτης τις ἦν ἔμῳς· καὶ ὡς ἐγεωργοῦμεν ἐν τῇ Νάξῳ, ἐθήτευεν ἐκεῖ παρ' ἡμῖν. παροινήσας οὖν καὶ ὀργισθεὶς τῶν οικετῶν τιλ τῶν ἡμετέρων, ἀποσφάττει αὐτόν. ὁ οὖν πατήρ, συνδήσας τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καταβαλὼν εἰς τάφρον τινα, πέμπει δῦρο ἄνδρα πεισόμενον τοῦ ἐξηγητοῦ ὃ, τι χρὴ ποιεῖν.
- d. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ τοῦ δεδεμένου ὠλιγώρει τε καὶ ἡμέλει, ὡς ἀνδροφόνου καὶ οὐδὲν ὄν πρᾶγμα εἰ καὶ ἀποθάνοι. ὅπερ οὖν καὶ ἔπαθεν. ὑπὸ γὰρ λιμοῦ καὶ βίγους καὶ τῶν δεσμῶν ἀπο-

non enim ob extraneum aliquem homicidii patrem accusares. *Eu.* Ridiculum est, o Socrates, si quid interesse censes, domesticusne an extraneus sit occisus; neque id duntaxat observandum esse, utrum iure occiderit, quisquis occidit, necne. quod si iure, dimittendum: sin autem iniuria, persequendum: praefertim si qui peremit, domesticus convictorque sit. Aequae enim inquinaremur, si sceleris conscii acquiesceremus, nec illum atque nos ipsos iudicio expiaremus. quanquam qui periiit, cliens atque minister meus erat, qui cum in Naxo in agriculturam incumberemus, nobis mercede servivit. contumelia igitur & ira in domesticum quendam nostrum concitus, eum continuo iugulavit. Unde pater obligatis manibus ac pedibus in foveam coniecit: atque huc misit hominem, qui iuris interpretem quid agendum esset interrogaret. Interea vincitum illum ut homicidam neglexit, quasi nihil omnino referret, si forte moreretur: quod & accidit. nam priusquam ab interprete nuntius ipse rediret; fame, frigo-

θνήσκει, πρὶν τὸν ἄγγελον παρὰ τοῦ ἐξήγητοῦ ἀφικέσθαι.
 τᾶντα δὴ οὖν καὶ ἀγανακτεῖ ὁ, τε πατὴρ καὶ οἱ ἄλλοι οἰ-
 κείοι, ὅτι ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ ἀνδροφόνου τῷ πατρὶ φόνου ἐπεξέρχο-
 μαι οὔτε ἀποκτείναντι, ὡς φασιν ἐκεῖνοι, οὔτ', εἰ ὅτι μάλιστ'
 ἀπέκτεινεν, ἀνδροφόνου γε ὄντος τοῦ ἀποθανόντος, οὐ δεῖν φρου-
 τίζειν ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου. ἀνόσιον γὰρ εἶναι τὸ ὑἷον πατρὶ φόνου e.
 ἐπεξιέναι. κακῶς εἰδότες, ὧ Σώκρατες, τὸ θεῖον ὡς ἔχει
 τοῦ ὀσίου τε πέρι καὶ τοῦ ἀνοσίου. ΣΩ. Σὺ δὲ δὴ πρὸς Διὸς, ὧ
 Εὐθύφρον, οὕτως ἀκριβῶς οἶε ἐπίσασθαι περὶ τῶν θείων,
 ὅπη ἔχη, καὶ τῶν ὀσίων τε καὶ ἀνοσίων, ὥσε τούτων οὕτω πραχ-
 δέντων, ὡς σὺ λέγεις, οὐ φοβῆ διχαζόμενος τῷ πατρὶ, ὅπως
 μὴ ἄν σὺ ἀνόσιον πρᾶγμα τυχεύης πράττων; ΕΥΘ. Οὐδὲν
 γὰρ ἂν μοι ὄφελος, ὧ Σώκρατες, εἴη, οὐδὲ τῷ ἂν διαφέροι
 Εὐθύφρον τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, εἰ μὴ τὰ τοιαῦτα πάντα p. 5
 ἀκριβῶς εἰδείην. ΣΩ. Ἄρ' οὖν μοι, ὧ θανμάσιε Εὐθύφρον, a.
 κράτιστόν ἐστι μαθητῆ σῶ γενέσθαι, καὶ πρὸ τῆς γραφῆς τῆς
 πρὸς Μέλιτον αὐτὰ τᾶντα προκαλεῖσθαι αὐτὸν λέγοντα;

re, vinculis perit. Hac de causa pater ceterique propinqui
 graviter ferunt, quod propter homicidae mortem, patrem
 reum necis peragam: qui, ut ipsi aiunt, minime interfecit,
 vel si etiam interemisset, de homicidae interitu nihil esse cu-
 randum. impium enim esse ferunt filium patri diem dicere;
 male diiudicantes, o Socrates, quomodo divinum numen
 circa sanctum profanumve se habeat. So. Tune per Io-
 vem, o Euthyphro, sic te sincere divina, sancta, & profana
 quomodo se habeant, scire praesumis, ut iis ita peractis,
 quemadmodum inquis, haud formides, ne patrem reum necis
 accusans profanum aliquid aggrediaris? Eu. Nihil mihi stu-
 dium meum prodesset, o Socrates, nec ratione ulla Euthy-
 phro tot mortalibus praestaret, nisi talia quaedam plane dig-
 noscerem. So. O admirande Euthyphro, nil potius est, quam
 ut discipulus tuus fiam, & in contentione, quae mihi cum Me-
 lito est, in primis ista obiiciam, quod scilicet antehac divino-
 rum cognitionem maximi quidem fecerim: nunc autem, post-

- Ἵτι ἐγὼ γε καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τὰ θεῖα περὶ πολλοῦ ἐποιούμην εἰδέναι· καὶ ἵν, ἐπειδὴ με ἐκεῖνος αὐτοσχεδιάζοντα φησὶ καὶ καινοτομοῦντα περὶ τῶν θεῶν ἐξαμαρτάνειν, μαθητῆς γέγονα σός. καὶ εἰ μὲν, ὦ Μέλιτε, φαίην ἄν,
- b. Εὐθύφρονα ὁμολογεῖς σοφὸν εἶναι τὰ τοιαῦτα, καὶ ὀρθῶς νομίζειν· καὶ ἐμὲ ἡγοῦ καὶ μὴ δικάζου. εἰ δὲ μὴ, ἐκείνῳ τῷ διδασκάλῳ λάχθε δίκην πρότερον ἢ ἐμοί· ὡς τοὺς πρεσβυτέρους διαφθείροντι ἐμέ τε καὶ τὸν αὐτῷ πατέρα· ἐμὲ μὲν διδάσκοντι, ἐκεῖνον δὲ νοουθετοῦντι καὶ κολάζοντι. καὶ ἂν μὴ μοι πειθῆται, μηδὲ ἀφίη τῆς δίκης, ἢ ἂντ' ἐμοῦ γράφῃται σε, αὐτὰ τᾶντα λέγειν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἃ προῦκαλούμην αὐτόν. Εἶθ. Ναι μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, εἰ ἄρα ἐμὲ ἐπιχειρήσειε γράφεσθαι,
- c. εὐροίμ' ἄν, ὡς οἶμαι, ὅπῃ σαθρός ἐστὶ καὶ πολὺ ἂν ἡμῖν πρότερον περὶ ἐκείνου λόγος γένοιτο ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἢ περὶ ἐμοῦ. ΣΩ. Καὶ ἐγὼ τοι, ὦ φίλε ἑταῖρε, τᾶντα γινώσκων, μαθητῆς ἐπιθυμῶ γενέσθαι σός· εἰδὼς ὅτι καὶ ἄλλός που τις, καὶ ὁ Μέλιτος οὗτος, σὲ μὲν αὐδὲ δοκεῖ ὄραν· ἐμὲ δὲ οὕτως ὀξέως ἀτεχνῶς καὶ ῥαδίως κατεῖδεν, ὥστε ἀσεβείας ἐγράψα-

quam me propria vanaque opinione & errore novos deos confingere dixerit, discipulum tuum esse factum. Si ergo, o Melite, dicam, Euthyphronem in iis recte sentire putas, me quoque existima, neque damnes. sin minus, praeceptorem illum prius quam me in iudicium accersito, fenes homines corumpentem, me scilicet atque patrem; me quidem docentem, illum vero corrigentem & punientem. Quod si mihi non obsequatur, neque remittat iudicium, neque pro me te accuset, eadem illa in iudicio tu dices, quae ego obieci? *Eu.* Ita per Iovem, o Socrates: nam si me accusare tentaverit, reperiam, ut opinor, ubi ille debilis infirmusque sit, ac multo prius de illo, quam de me iudicio disceptabitur. *So.* Atqui ego, o dulcis amice, haec considerans discipulus tuus esse velim, cum norim, quod & alius fortasse quidam, & Melitus iste te quidem ne vidisse quidem videtur, me vero sic acute prorsus, facileque perspexit, ut impietatis hic accusaverit. Nunc ergo

το. Νῦν οὖν πρὸς Διὸς λέγε μοι, ὃ νῦν σαφῶς εἶδέναι
 διίσχυρίζου ποῖον δὴ τι τὸ εὐσεβὲς φῆς εἶναι καὶ τὸ ἀσεβὲς,
 καὶ περὶ φόβου καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἢ οὐ ταυτὸν ἔσιν ἐν πάσῃ d.
 πράξει τὸ ὅσιον αὐτὸ αὐτῶ· καὶ τὸ ἀνόσιον αὐτῶ, τοῦ μὲν
 ὄσιου παντὸς ἐναντίον, αὐτὸ δὲ αὐτῶ ὅμοιον, καὶ ἔχον μίαν
 τινὰ ἰδέαν κατὰ τὴν ἀνοσιότητα, πᾶν ὃ, τι περ ἂν μέλλοι
 ἀνόσιον εἶναι. ΕΥΘ. Πάντως δὴπου, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Λέγε
 δὴ τί φῆς εἶναι τὸ ὅσιον, καὶ τί τὸ ἀνόσιον. ΕΥΘ. Λέγω
 τοῖσιν ὅτι τὸ μὲν ὅσιον ἔσιν ὅπερ ἐγὼ νῦν ποῖω, τῶ ἀδικοῦντι,
 ἢ περὶ φόβου, ἢ περὶ ἱερῶν κλοπᾶς, ἢ τι ἄλλο τῶν τοιούτων
 ἕξαμαρτάνοντι, ἐπεξιώναι· ἐάν τε πατήρ ὢν τυγχάνῃ, ἐάν
 τε μήτηρ, ἐάν τε ἄλλας ὄσισοῦν τὸ δὲ μὴ ἐπεξιώναι, ἀνόσιον. e.
 ἔπει, ὦ Σώκρατες, θεᾶσαι ὡς μέγα σοι ἐρῶ τεκμήριον τοῦ
 νόμου ὅτι οὕτως ἔχει, ὃ καὶ ἄλλοις ἤδη εἶπον, ὅτι ταῦτα
 ὀρθῶς ἂν εἶη οὕτω γιγνόμενα, μὴ ἐπιτρέπειν τῶ ἀσεβοῦντι,
 μηδ' ἂν ὄσισοῦν τυγχάνῃ ὢν. αὐτοὶ γὰρ οἱ ἄνθρωποι τυγ-
 χάνουσι νομίζοντες τὸν Δία τῶν θεῶν ἄριστον καὶ δικαιοτά-

per Iovem mihi dicas quod plane posse asseverasti, quid
 pium, quidve impium esse velis, & in nece, & in ceteris
 omnibus. An non idem est in singulis actionibus ipsum sibi
 sanctum, & profanum rursus omne sancto contrarium, ip-
 sum vero sibi ipsi confirmile, unamque, secundum quod pro-
 fanum est, ideam habet, quodcumque profanum esse de-
 bet? *Eu.* Omnino, o Socrates. *So.* Dic ergo, quid sanctum,
 quid profanum vocas? *Eu.* Sanctum quidem voco, quod
 ipse nunc facio: eum qui iniuste agit vel circa caedes, vel
 sacrilegia, vel aliud huius generis, in iudicium trahere, seu
 pater, five mater, five quisvis alius deliquerit. at non perse-
 qui, profanum. Quin vide quaeso, o Socrates, quam vali-
 dam tibi legis coniecturam referam, quod ita sit, quemadmo-
 dum aliis quoque narravi, dicens tum demum recte agi,
 cum nulli prorsus peccanti, quisquis ille sit, parcimus. Nam
 hi homines credunt, Iovem ipsum deorum omnium optimum
 atque iustissimum esse, quem tamen patrem suum ligavisse

- p. 6 τον. και τούτον ὁμολογοῦσι τὸν αὐτοῦ πατέρα δῆσαι, ὅτι τοὺς
- a. υἱεῖς κατέπινεν οὐκ ἐν δίκῃ· καὶ ἐκεῖνόν γε αὐτὸν αὐτοῦ πατέρα ἐκτεμεῖν δι' ἕτερα τοιαῦτα ἐμοὶ δὲ χαλεπαίνουσιν ὅτι τῷ πατρὶ ἐπεξέρχομαι ἀδικοῦντι· καὶ οὕτως αὐτοὶ ἑαυτοῖς τὰ ἐναντία λέγουσι περὶ τε τῶν θεῶν καὶ περὶ ἐμοῦ. ΣΩ. Ἄρά γε, ὦ Εὐθύφρων, τοῦτ' ἐστὶν οὗ ἕνεκα τὴν γραφὴν φέυγω, ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐπειδὴν τις περὶ τῶν θεῶν λέγῃ, δυσχερῶς πως ἀποδέχομαι· δι' ἃ δὴ, ὡς ἔοικε, φήσει τις με ἐξαμαρτάνειν. γὺν οὖν, εἰ καὶ σοι τὰυτα συνδοκεῖ τῷ
- b. εὐ εἰδῶτι περὶ τῶν τοιούτων, ἀνάγκη δὴ, ὡς ἔοικε, καὶ ἡμῶν ξυγχωρεῖν. τί γὰρ καὶ φήσομεν, οἷγε καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦμεν περὶ αὐτῶν μηδὲν εἰδέναι; ἀλλὰ μοι εἰπὲ πρὸς φίλου, σὺ ὡς ἀληθῶς ἠγῆ τὰυτα γεγονέναι οὕτως; ΕΥΘ. Καὶ ἐτι γε τούτων θαυμασιώτερα, ὦ Σώκρατες, ἃ οἱ πολλοὶ οὐκ ἴσασι. ΣΩ. Καὶ πρόκεμον ἄρα ἠγῆ σὺ εἶναι τῷ ἔντι ἐν τοῖς θεοῖς πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἔχθρας δεινὰς καὶ μάχας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ, οἷα λέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν γραφέων τὰ τε ἄλλα ἱερὰ

fatentur, quod natos absque iure devoravisset. Illum praeterea patrem castravisse ob talia quaedam asserunt. Mihi vero succensent, quod parentem iniustitiae obnoxium persequor. atque ita homines isti sibi ipsis tam de diis, quam de me contraria sentiunt. So. Atqui hanc ob causam, o Euthyphro, accusor, neque quid respondeam satis habeo. nam quoties de diis talia quaedam quis diceret, moleste ferebam: quae de causa, ut videtur, peccare me ferunt. Nunc autem, si tibi haec ita videntur harum rerum perito, necesse est nos etiam consentire. quid enim aliud diceremus? quippe qui nihil de iis intelligere praedicemus. Ceterum per Iovem amicibilem mihi dicas, an ipse sic ista revera evenisse putes. Eu. Et mirabilia insuper, o Socrates, quae multis occulta sunt. So. Bellum igitur inter deos agitari invicem arbitraris, inimicitiasque graves, & pugnas, aliaque permulta, quae a poetis, & peritis scriptoribus memorantur? Unde & alia nobis sacra

ἡμῖν καταπεποιικιλται, καὶ δὴ καὶ τοῖς μεγάλοις Παναθη- c.
ναίοις ὁ πέπλος μεσὸς τῶν τοιούτων ποικιλμάτων ἀνάγεται
εἰς τὴν ἀκρόπολιν. ταῦτα ἀληθῆ φῶμεν εἶναι, ᾧ Εὐθύφρων;
ΕΥΘ. Μὴ μόνα γε, ᾧ Σώκρατες· ἀλλ' ὅπερ ἄρτι εἶπον,
καὶ ἄλλα σοι ἐγὼ πολλά, ἐάνπερ βούλη, περὶ τῶν θεῶν
διηγῆσομαι ἃ σὺ ἀκούων εὖ οἶδ' ὅτι ἐκπλαγῆσῃ. ΣΩ. Οὐκ
ἂν θαυμάζοιμι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν μοι εἰσαῦθις ἐπὶ σχολῆς
διηγῆσῃ· νυνὶ δὲ, ὅπερ ἄρτι σε ἠρόμην, πειρῶ σαφέστερον
εἰπεῖν. οὐ γὰρ με, ᾧ ἑταῖρε, τοπρότερον ἰκανῶς ἐδίδαξας, d.
ἔρωτήσαντα τὸ ὅσιον ὃ, τι ποτὲ εἶη· ἀλλὰ μοι εἶπες ὅτι
τοῦτο τυγχάνει ὅσιον ὃν ὃ σὺ νῦν ποιεῖς, φόνου ἐπεξίων τῷ
πατρί. ΕΥΘ. Καὶ ἀληθῆ γε ἔλεγον, ᾧ Σώκρατες. ΣΩ.
ἴσως. ἀλλὰ γὰρ, ᾧ Εὐθύφρων, καὶ ἄλλα πολλά φῆς εἶναι
ὅσια; ΕΥΘ. Καὶ γὰρ ἐσι. ΣΩ. Μέμνησαι οὖν ὅτι οὐ τοῦτό
σοι διεκελεύομην, ἐν τι ἢ δύο με διδάξαι τῶν πολλῶν ὁσίων·
ἀλλ' ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ εἶδος, ᾧ πάντα τὰ ὅσια, ὅσιά ἐστιν.
ἔφησθα γὰρ που μιᾷ ιδέῃ τὰ τε ἄνόσια, ἄνόσια εἶναι καὶ

huiusmodi varietate sunt plena, & in magnis Panathenaeis pe-
plum istarum varietatum plenum in arcem infertur. An haec
vera, o Euthyphro, esse fatebimur? *Eu.* Non haec sola, o
Socrates: sed, quod paulo ante dixeram, alia quoque mul-
ta, si velis, de divinis exponam: quae cum audiveris, fat-
scio obstupesces. *So.* Nequaquam mirarer: verum ista dein-
ceps maiori cum otio referes: in praesentia vero quod modo
quaesivi explicare planius nitere. neque enim principio suffi-
cienter amice me docuisti, cum quid sanctum esset interro-
garem: sed id sanctum esse dixisti, quod tu nunc ageres,
dum necis reum patrem tuum accusas. *Eu.* Et vera nimirum,
o Socrates, dixi. *So.* Forte. sed num alia multa, o Euthyphro,
sancta nuncupas? *Eu.* Et alia. *So.* Recordare igitur quod
non te hortabar, ut unum me aut duo ex multis sanctis,
sed illam ipsam speciem, qua cuncta sancta, sunt sancta,
doceres. dixisti enim una idea omnia sancta, sancta esse,
atque una iterum quae sunt profana, profana. an non

- e. τὰ ὅσια, ὅσια. ἢ οὐ μνημονεύεις; ΕΤΘ. Ἐγώ γε. ΣΩ. Ταύτην τοίνυν με αὐτὴν διδάξου τὴν ἰδέαν τίς ποτέ ἐστιν ἵνα εἰς ἐκείνην ἀποβλέπων, καὶ χρώμενος αὐτῇ παραδείγματι, ὃ μὲν ἂν τοιοῦτον ἦ, ὧν ἂν ἢ σὺ ἢ ἄλλός τις πράττει, φῶ ὅσιον εἶναι· ὃ δ' ἂν μὴ τοιοῦτον, μὴ φῶ. ΕΤΘ. Ἄλλ' εἰ οὕτω βούλει, ὦ Σώκρατες, καὶ οὕτω σοι φράσω. ΣΩ. Ἄλλὰ μὴν βούλομαι γε. ΕΤΘ. Ἐσι τοίνυν τὸ μὲν τοῖς θεοῖς προσφιλές, ὅσιον τὸ δὲ μὴ προσφιλές, ἀνόσιον.
- p.7 ΣΩ. Παγκάλως, ὦ Εὐθύφρον, καὶ ὡς ἐγὼ ἐζήτουσ' ἀποκρί-
 a. νασθαί σε, οὕτω νῦν ἀπεκρίνω. εἰ μέντοι ὡς ἀληθῶς, τοῦτο οὐπω οἶδα. ἀλλὰ σὺ δηλονότι ἐπεκδιδάξεις ὡς ἐστὶν ἀληθῆ ἃ λέγεις. ΕΤΘ. Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Φέρε δὴ, ἐπισκεψώμεθα τί λέγομεν. τὸ μὲν θεοφιλές τε καὶ ὁ θεοφιλέης ἄνθρωπος, ὅσιος· τὸ δὲ θεομισῆς καὶ ὁ θεομισῆς, ἀνόσιος. οὐ ταυτὸν δ' ἐστὶν, ἀλλὰ τὸ ἐναντιώτατον τὸ ὅσιον τῷ ἀνοσίῳ. οὐχ οὕτως; ΕΤΘ. Οὕτω μὲν οὖν. ΣΩ. Καὶ ἔυ γε φαίνεται εἰρησθαί.
- b. ΕΤΘ. Δοκῶ, ὦ Σώκρατες. εἴρηται γάρ. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ

meministi? *Eu.* Equidem. *So.* Quaenam fit igitur ea ipsa idea mihi demonstra, ut ad illam respiciens, eaque tanquam exemplari aliquo utens, quodcunque tu, vel alius quisvis tale facitis, sanctum esse dicam: quod autem dissimile, negem. *Eu.* Si ita vis, o Socrates, ita dicam. *So.* Immo volo. *Eu.* Quod quidem dilectum diis, sanctum est: quod vero non dilectum, profanum. *So.* Quam pulcherrime, o Euthyphro, utque te respondere volebam, sic nunc respondisti: utrum tamen verum responderis, nondum novi: sed tu plane vera haec esse nobis ostendes. *Eu.* Omnino quidem. *So.* Age itaque id, de quo dicimus, consideremus. Deo dilectum opus, sanctum, ac vir Deo dilectus, sanctus: opus autem inimicum Deo, profanum, & vir Deo inimicus, profanus dicitur. sanctum vero & profanum non eadem sunt, sed omnino contraria. nonne? *Eu.* Sic est. *So.* Num probe dicta haec esse videntur? *Eu.* Sic existimo: dicta enim sunt. *So.* Nonne dictum est deos invicem dissidere, atque pugnare, inimicitias-

ὅτι ζασιάζουσιν οἱ θεοὶ καὶ διαφέρονται ἀλλήλοις, ὦ Εὐθύφρον, καὶ ἔχθρα ἐσὶν ἐν αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους, καὶ τοῦτο εἴρηται; ΕΥΘ. Εἴρηται γάρ. ΣΩ. "Ἐχθραν δὲ καὶ ὀργάς, ὦ ἄρισε, ἢ περὶ τίνων διαφορὰ ποιεῖ, ὧδε δὲ σκοπῶμεν. Ἄρα ἂν εἰ διαφεροίμεθα ἐγὼ τε καὶ σὺ περὶ ἀριθμοῦ, ὅπότερα πλείω, ἢ περὶ τούτων διαφορὰ ἔχθρους ἂν ἡμᾶς ποιῇ, καὶ ὀργιζέσθαι ἀλλήλοις; ἢ ἐπὶ λογισμῶν ἔλθόντες περὶ γε τῶν τοιούτων, ταχὺ ἂν ἀπαλλαγεῖμεν; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. c. Οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ μείζονος καὶ τοῦ ἐλάττονος εἰ διαφεροίμεθα, ἐπὶ τὸ μετρεῖν ἔλθόντες, ταχὺ παυσάιμεθ' ἂν τῆς διαφορᾶς; ΕΥΘ. Ἐσι τᾶυτα. ΣΩ. Καὶ ἐπὶ γε τὸ ἰσῶναι ἔλθόντες, ὡς ἐγῶμαι, περὶ τοῦ βαρυτέρου τε καὶ κουφοτέρου διακριθεῖμεν ἂν; ΕΥΘ. Πῶς γὰρ οὐ; ΣΩ. Περὶ τίνος δὲ δὴ διενεχθέντες, καὶ ἐπὶ τίνα κρίσιν οὐ δυνάμενοι ἀφικέσθαι, ἔχθροί τε ἂν ἀλλήλοις εἴημεν καὶ ὀργιζοίμεθα; Ἴσως οὐ πρόχειρόν σοι ἐστὶν ἀλλ' ἐμοῦ λέγοντος σκόπει εἰ τάδ' ἐστὶ d. τό, τε δίκαιον καὶ τὸ ἀδίκον, καὶ καλὸν καὶ αἰσχρὸν, καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν. Ἄρ' οὐ τᾶυτά ἐσι περὶ ὧν διενεχθέντες,

que inter eos esse? hocne etiam dictum? *Eu.* Dictum profecto. *So.* Inimicitias autem & iras, o optime, dissensio de quibusdam gignit. Hoc ita consideremus: numquid si ego & tu de numero dissentiremus, utra sint plura discutientes, dissensio huiusmodi nos inimicos faceret, & iracundiam concitaret? an potius ad computandi rationem confugientes, mox ab hac dissensione cessaremus? *Eu.* Profus. *So.* Et si de maiori ac minori dissentiremus, nonne ad mensuram recurrentes, statim controversiam solveremus? *Eu.* Vera haec sunt. *So.* Ac si ad ponderandum librandumque tendamus, controversiam circa gravius, & levius dissolvemus? *Eu.* Quidni? *So.* Quae sunt igitur ea, de quibus quum dissentimus, nec iudicare facile possumus, inimici efficitur, et irascimur? Forfitan in promptu non habes. verum ego dicam; tu considera utrum ista sint, iustum, & iniustum: pulchrum, & turpe: bonumque & malum. Numquid haec sunt, de quibus cum dis-

καὶ οὐ δύναμενοι ἐπὶ ἰκανὴν κρίσιν αὐτῶν ἐλθεῖν, ἐχθροὶ ἀλλήλοις γιγνώμεθα, ὅταν γιγνώμεθα, καὶ ἐγὼ καὶ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι πάντες; ΕΥΘ. Ἄλλ' ἔστιν αὕτη ἡ διαφορὰ, ᾧ Σώκρατες, καὶ περὶ τούτων. ΣΩ. Τί δὲ, οἱ ἔσοι, ᾧ Εὐθύφρον, οὐκ, εἰπέρ τι διαφέρονται, δι' αὐτὰ τὰυτα διαφέρουσιν ἄν; ΕΥΘ. Πολλὴ ἀνάγκη. ΣΩ. Καὶ τῶν θεῶν
 e. ἄρα, ᾧ γενναῖε Εὐθύφρον, ἄλλοι ἄλλα δίκαια ἡγοῦνται, κατὰ τὸν σὸν λόγον· καὶ καλὰ καὶ αἰσχρὰ, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακά. οὐ γὰρ ἄν που ἐσασίαζον ἀλλήλοις, εἰ μὴ περὶ τούτων διεφέροντο. ἦ γάρ; ΕΥΘ. Ὅρθως λέγεις. ΣΩ. Οὐκοῦν ἄπερ καλὰ ἡγοῦνται ἕκαστοι καὶ ἀγαθὰ καὶ δίκαια, τὰυτα καὶ φιλοῦσι; τὰ δὲ ἐναντία τούτων καὶ μισοῦσιν; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ταῦτα δὲ γε, ὡς σὺ φῆς, οἱ μὲν δίκαια ἡγοῦνται, οἱ δὲ ἀδίκα· περὶ ᾧ καὶ ἀμφισβητοῦντες, ζασιάζουσί τε καὶ
 p.8 πολεμοῦσιν ἀλλήλοις. ἄρ' οὐχ οὕτως; ΕΥΘ. Οὕτω. ΣΩ. Ταυ-
 a. τὰ ἄρα, ὡς ἔοικε, μισεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ φιλεῖται καὶ θεομισῆ τε καὶ θεοφιλεῖ ταυτ' ἄν εἴη. ΕΥΘ. Ἐοικε. ΣΩ.

sentimus, nec possumus ad sufficiens horum iudicium pervenire, hostes efficimur, quoties efficimur, et ego, & tu, ac demum homines universi? *Eu.* Haec ipsa certe dissensio est, o Socrates, et quae circa ista versatur. *So.* Et dii, o Euthyphro, si de aliquo dissentiant, de his certe dissentient. *Eu.* Necesse est omnino. *So.* Ex diis itaque, o generose Euthyphro, alii alia iusta putant secundum orationem tuam, & pulchra, & turpia, bonaque & mala. nunquam enim invicem decertarent, nisi de his dissenserint. an non? *Eu.* Recte loqueris. *So.* Nonne quae pulchra singuli putant, bonaque & iusta, haec amant? quae contraria, profus oderunt? *Eu.* Omnino. *So.* Eadem vero, ut ais, alii iusta, iniusta alii censent, de quibus disceptantes contendunt invicem, atque pugnant, num ita? *Eu.* Ita. *So.* Eadem igitur, ut videtur, a diis amantur, odioque habentur, atque eadem haec tum diis amica, tum etiam inimica. *Eu.* Videtur. *So.* Hac ratione, o Euthyphro, eadem sancta erunt, simul atque profana. *Eu.* Apparet. *So.* Non ergo quod quaesiveram, o

Καὶ ὅσια ἄρα καὶ ἀνόσια τὰ αὐτὰ ἂν εἶη, ὦ Εὐθύφρον, τούτῳ τῷ λόγῳ. ΕΥΘ. Κινδυνεύει. ΣΩ. Οὐκ ἄρα ὁ ἠρόμην ἀπεκρίνω, ὦ Θαυμασίε. οὐ γὰρ τοῦτό γε ἠρώτων, ὁ τυγχάνει ταυτὸν ὃν ὄσιόν τε καὶ ἀνόσιον· ὁ δ' ἂν θεοφιλὲς ᾗ, καὶ θεομισέες ἔσιν, ὡς ἔοικεν. ὦσε, ὦ Εὐθύφρον, ὁ σὺ νῦν ποιεῖς, τὸν πατέρα κολάζων, οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ τοῦτο δρῶν, τῷ b: μὲν Διὶ προσφιλὲς ποιεῖς, τῷ δὲ Κρόνῳ καὶ τῷ Οὐρανῷ ἐχθρόν· καὶ τῷ μὲν Ἥφαιστῳ φίλον, τῇ δὲ Ἥρᾳ ἐχθρόν· καὶ εἴτις ἄλλος θεῶν ἕτερος ἑτέρῳ διαφέρεται περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκείνοις κατὰ ταυτά. ΕΥΘ. Ἄλλ' οἶμαι, ὦ Σώκρατες, περὶ γε τούτου τῶν θεῶν οὐδένα ἕτερον ἑτέρῳ διαφέρεσθαι, ὡς οὐ δεῖ δίκην δίδόναι ἐκεῖνον, ὃς ἂν ἀδίκως τινὰ ἀποκτείνῃ. ΣΩ. Τί δέ; ἀνθρώπων, ὦ Εὐθύφρον, ἤδη τινὸς ἤκουσας ἀμφισβητοῦντος, ὡς τὸν ἀδίκως ἀποκτείναντα, ἢ ἄλλο ἀδίκως c: ποιοῦντα ὀτιοῦν, οὐ δεῖ δίδόναι δίκην; ΕΥΘ. Οὐδὲν μὲν οὖν παύονται ταῦτα ἀμφισβητοῦντες καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις. ἀδικοῦντες γὰρ πάμπολλα, πάντα ποιοῦσι καὶ λέγουσι, φεύγοντες τὴν δίκην. ΣΩ. Ἢ καὶ ὁμολογοῦσιν, ὦ

vir admirabilis, respondisti, non enim id volebam, quod & sanctum & profanum simul esse contingit : quod vero deo amicum est, deo quoque inimicum esse videtur. quamobrem, o Euthyphro, quod nunc agis, parentem puniens, nihil mirum esset, si, dum hoc agis, rem ageres, quae Iovi probaretur ; Saturno autem, & Coelo inimicum : & Vulcano quidem gratum, Iunoni molestum ; & si quis deorum alius de ipso ab alio diffidet, circa illos enim similiter eveniret. *Eu.* At opinor, o Socrates, in hoc deorum nullum ab alio discrepare, quin qui iniuste quenquam peremit, poenas pendere non debeat. *So.* Num hominem aliquem, o Euthyphro, de hoc aliquando dubitantem audisti, quod hominem iniuste occidentem, aut aliquid aliud agentem iniuste, poenas dare non deceat? *Eu.* Nunquam de iis disceptare, cum alibi, tum etiam in iudiciis, cessant. qui enim peccarunt, cuncta dicere et agere experiuntur, quibus poenam devitent. *So.* An iniuste agere confiten-

Plat. Oper. Vol. I.

B

- Εὐθύφρον, ἀδικεῖν; καὶ ὁμολογοῦντες, ὅμως οὐ δεῖν φασὶ σφᾶς δίδουαι δίκην; ΕΥΘ. Οὐδαμῶς τοῦτό γε. ΣΩ. Οὐκ ἄρα πᾶν γε ποιοῦσι καὶ λέγουσι. τοῦτο γὰρ, οἶμαι, οὐ τολμῶσι λέγειν οὐδ' ἀμφισβητεῖν, ὡς οὐκ, εἶπερ ἀδικοῦσί γε, δοτέον δίκην
- d. ἀλλ', οἶμαι, οὐ φασιν ἀδικεῖν. ἢ γάρ; ΕΥΘ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Οὐκ ἄρα ἐκεῖνό γε ἀμφισβητοῦσιν, ὡς οὐ τὸν ἀδικοῦντα δεῖ δίδουαι δίκην· ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἀμφισβητοῦσι, τὸ τίς ἐσιν ὁ ἀδικῶν, καὶ τί δρῶν, καὶ πότε. ΕΥΘ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Οὐκοῦν ταυτὰ γε ταυτὰ καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν, εἶπερ σασιάζουσί τε περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ὡς ὁ σὸς ἐσι λόγος; καὶ οἱ μὲν φασιν ἀδικεῖν ἀλλήλους, οἱ δὲ οὐ φασιν; ἐπεὶ ἐκεῖνό γε δήπου, ὧ θαυμάσιε, οὐδεὶς οὔτε θεῶν οὔτε ἀνθρώπων τολμᾷ λέγειν, ὡς οὐ τῷ γε ἀδικοῦντι δοτέον δίκην.
- e. ΕΥΘ. Ναὶ τοῦτο μὲν ἀληθὲς λέγεις, ὧ Σώκρατες, τόγε κεφάλαιον. ΣΩ. Ἄλλ' ἔκαστόν γε, οἶμαι, ὧ Εὐθύφρον, τῶν πραχθέντων ἀμφισβητοῦσιν οἱ ἀμφισβητοῦντες, καὶ ἄνθρωποι καὶ θεοί· εἶπερ ἀμφισβητοῦσι θεοὶ πράξεως τινὸς περὶ διαφερόμενοι, καὶ οἱ μὲν δικαίως φασὶν αὐτὴν πεπράχθαι, οἱ

tur? ac simul aiunt poenas pendere non decere? *Eu.* Id nullo modo. *So.* Non ergo cuncta dicunt faciuntque: hoc enim, ut arbitror, dicere, aut ambigere nequaquam audent, quod de iniustis supplicium sumendum non sit. sed aiunt potius non iniuste fecisse. an non? *Eu.* Vera loqueris. *So.* Haud igitur de hoc ambigunt, utrum iniustum puniri oporteat: verum de hoc potius inter se disceptant, quis iniuste fecit, et quid agendo, et quando. *Eu.* Vera narras. *So.* Nonne eadem haec diis accidunt, si de iustis atque iniustis, ut oratio tua testatur, dissentiant? atque ii quidem iniuste facere asserunt; alii negant? postquam illud, o vir mirabilis, nullus hominum, vel deorum dicere audet, Iniustum videlicet poenas nequaquam dare debere. *Eu.* Ita. vera enim summatim dicis, o Socrates. *Sb.* De unoquoque, ut puto, eorum quae facta sunt, disceptant, o Euthyphro, quicumque ambigunt, sive homines, sive dii: si modo dii ambigunt, dum de aliqua actione dis-

δὲ ἀδίκως ἄρ' οὐχ οὕτω; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἴσι τοίνυν, ὦ φιλε Εὐθύφρον, διδάξον καὶ ἐμέ, ἵνα σοφώτερος γένωμαι, p.9
 τί σοι τεκμήριόν ἐστιν ὡς πάντες θεοὶ ἡγοῦνται ἐκεῖνον ἀδίκως^a
 τεθνάναι, ὃς ἂν ζητεῦων ἀνδροφόνος γενόμενος, ξυνδεδεῖς
 ὑπὸ τοῦ δεσπότη τοῦ ἀποθανόντος, φθάσῃ τελευτήσας διὰ
 τὰ δεσμὰ, πρὶν τὸν συνδήσαντα παρὰ τῶν ἐξηγητῶν περὶ
 αὐτοῦ πυθέσθαι τί χρῆ ποιεῖν καὶ ὑπὲρ τοῦ τοιούτου δὴ ὀρθῶς
 ἔχει ἐπεξίεναι καὶ ἐπισκῆπτεσθαι φόνου τὸν υἱὸν τῷ πατρὶ.
 Ἴσι, περὶ τούτων πειρῶ τι μοι σαφὲς ἐνδείξασθαι, ὡς παντὸς
 μᾶλλον πάντες θεοὶ ἡγοῦνται ὀρθῶς ἔχειν ταύτην τὴν πρᾶξιν. b.
 καὶ μοι ἰκανῶς ἐνδείξῃ, ἐγκωμιάζων σε ἐπὶ σοφίᾳ οὐδέποτε
 παύσομαι. ΕΥΘ. Ἄλλ' ἴσως οὐκ ὀλίγον ἔργον ἐστίν, ὦ Σώ-
 κρατες· ἐπεὶ πάνυ γε σαφῶς ἔχοιμι ἂν ἐπιδείξαι σοι. ΣΩ.
 Μανθάνω ὅτι σοι δοκῶ τῶν δικαστῶν δυσμαθέστερος εἶναι.
 ἐπεὶ ἐκείνοις γε ἐνδείξῃ δηλονότι ὡς ἄδικοι τέ ἐσι, καὶ οἱ
 θεοὶ πάντες τὰ τοιαῦτα μισοῦσιν. ΕΥΘ. Πάνυ γε σαφῶς,
 ὦ Σώκρατες· ἐάν περ ἀκούσῃ γέ μου λέγοντος. ΣΩ. Ἄλλ'

fentiunt, partim quidem iustam, partim vero iniustam fuisse dicentes. an non isto modo? *Eu.* Omnino. *So.* Age igitur, amice Euthyphro, me quoque, ut sapientior fiam, doce, qua coniectura potissimum asseris, quod dii cuncti illum iniuste peremptum existiment, qui mercede ministrans homicida factus ab interfecti domino vincetus, vinculis ante perit, quam qui ligaverat, a iuris interprete quid agendum cognosceret? atque ob hoc rectum esse, ut filius patrem in capitis discrimen inducat? Age, obsecro, de iis aliquid mihi clari demonstrare coneris, quod omnino dii omnes vel maxime actionem hanc rectam existiment: quod si sufficienter ostenderis, nunquam sapientiae tuae laudes praedicare desistam. *Eu.* At forte non parvum opus est hoc, o Socrates: nam ostendere quidem plane admodum tibi possem. *So.* Intelligo iam, quod ad percipiendum tardior, quam iudices, esse tibi videor; quippe cum illis liquido monstraturus sis haec esse iniusta, omnesque talia deos odisse. *Eu.* Perspicue nimium, o Socrates; modo me dicentem

- c. ἀκούσονται, ἐάν περ εὐδοκῆς λέγειν. τόδε δέ σου ἐννευόημα ἅμα λέγοντος, καὶ πρὸς ἑμαυτὸν σκοπῶ· εἰ ὅτι μάλιστα με Εὐθύφρων διδάξειεν ὡς οἱ θεοὶ ἅπαντες τὸν τοιοῦτον θάνατον ἡγοῦνται ἄδικον εἶναι; τί μᾶλλον ἐγὼ μεμάθηκα παρ' Εὐθύφρονος, τί ποτ' ἐστὶ τὸ ὅσιόν τε καὶ τὸ ἀνόσιον; Θεομισῆς μὲν γὰρ τοῦτο τὸ ἔργον, ὡς ἔοικεν, εἶη ἄν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τούτῳ ἐφάνη ἄρτι ὠρισμένα τὸ ὅσιον καὶ μὴ. τὸ γὰρ Θεομισῆς ὄν, καὶ Θεοφιλῆς ἐφάνη. ὥστε τούτου μὲν ἀφήμι σε, ὦ Εὐθύφρον καὶ, εἰ βούλει, πάντες αὐτὸ ἠγείσθωσαν θεοὶ ἄδικον,
- d. *καὶ πάντες μισούντων. ἀλλ' ἄρα τοῦτο νῦν ἐπανορθούμεθα ἐν τῷ λόγῳ, ὡς ὃ μὲν ἄν πάντες οἱ θεοὶ μισῶσιν, ἀνόσιόν ἐστιν· ὃ δ' ἄν φιλῶσιν, ὅσιον· ὃ δ' ἄν οἱ μὲν φιλῶσιν, οἱ δὲ μισῶσιν, οὐδέτερα, ἢ ἀμφοτέρω. ἄρ' οὕτω βούλει ἡμῖν ὠρίσθαι νῦν περὶ τοῦ ὀσίου καὶ τοῦ ἀνοσίου; ΕΥΘ. Τί γὰρ κωλύει, ὦ Σώκρατες; ΣΩ. Οὐδὲν ἐμέ γε, ὦ Εὐθύφρον· ἀλλὰ σὺ δὴ τὸ σὸν σκόπει, εἰ τοῦτο ὑποθέμενος, οὕτω ῥᾶξά με διδάξεις ὃ ὑπέσχοιο. ΕΥΘ. Ἄλλ' ἔγωγε φαίην ἄν τοῦτο εἶναι τὸ

audiant. So. Atqui audient, si bene dicere illis videberis. Illud autem loquente te cogito, & meipsum observo, Quod licet vel maxime Euthyphro me doceat, deos omnes hanc mortem iniustam ducere, qui magis inde ab Euthyphrone didicerō, quid sanctum, quidve profanum sit? deo quidem inimicum opus hoc esset: attamen ab hoc paulo ante discreta haec esse minime visa sunt, sanctum scilicet, et non sanctum: quod enim deo amicum, deo etiam inimicum apparuit. Quamobrem hoc tibi dimittam, o Euthyphro: & si vis, dii omnes iniustum putent, & oderint. Verumtamen hoc iam in sermone sic emendemus, ut, quod dii omnes oderint, profanum; quod contra omnes ament, sanctum sit. quae vero alii quidem ament, alii vero oderint, neutra sint, vel simul ambo. Num ita vis nunc sanctum, et profanum nobis esse distinctum? Eu. Quid, o Socrates, prohibet? So. Nihil ad me, o Euthyphro: sed tu, quod ad te attinet, cogita, utrum ista ponens, sic me facile, quod pollicitus es, doceas. Eu. Equi-

ἴσῃσιν, ὃ ἂν πάντες θεοὶ φιλοῦσι· καὶ τὸ ἐναντίον, ὃ ἂν πάντες ε.
 θεοὶ μισῶσιν, ἀνόσιον. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐπισκοπῶμεν αὐ τοῦτο,
 ὃ Εὐθύφρον, εἰ καλῶς λέγεται; ἢ ἑῷμεν, καὶ οὕτως ἡμῶν
 τε αὐτῶν ἀποδεχόμεθα καὶ τῶν ἄλλων, ἐὰν μόνου Φῆ τις
 τί ἔχειν οὕτω, ξυγχαροῦντες ἔχειν; ἢ σκεπτέον τί λέγει ὁ
 λέγων; ΕΥΘ. Σκεπτέον. οἶμαι μέντοι ἔγωγε τοῦτο νυνὶ κα-
 λῶς λέγεσθαι. ΣΩ. Τάχ', ὃ ἑῷμεν, βέλτιον εἰσόμβρα.
 ἐννόησον γὰρ τὸ τοιούδε· ἄρα τὸ ἴσιον, ὅτι ἴσιόν ἐστι. φι- p:
 λείται ὑπὸ τῶν θεῶν ἢ ὅτι φιλεῖται, ἴσιόν ἐστιν; ΕΥΘ. 10
 Οὐκ οἶδ' ὅ, τι λέγεις, ὃ Σώκρατες. ΣΩ. Ἄλλ' ἐγὼ πει- a.
 ράσομαι σαφέστερον φράσαι. λέγομέν τι φερόμενον καὶ φέ-
 ρον, καὶ ἀγόμενον καὶ ἄγον, καὶ ὀρώμενον καὶ ὀρών· καὶ
 πάντα τὰ τοιαῦτα μαυθάνεις ὅτι ἕτερα ἀλλήλων ἐστὶ, καὶ ἢ
 ἕτερα; ΕΥΘ. Ἐγώγε μοι δοκῶ μαυθάνειν. ΣΩ. Οὐκοῦν
 καὶ φιλοῦμενόν τι ἐστὶ, καὶ τούτου ἕτερον τὸ φιλοῦν; ΕΥΘ.
 Πῶς γὰρ οὐ; ΣΩ. Λέγε δὴ μοι, πότερον τὸ φερόμενον, διότι β:
 φέρεται, φερόμενόν ἐστιν, ἢ δι' ἄλλό τι; ΕΥΘ. Οὐκ, ἀλλὰ
 διὰ τοῦτο. ΣΩ. Καὶ τὸ ἀγόμενον δὴ, διότι ἄγεται· καὶ τὸ

dem sanctum, quod dii omnes ament, esse faterer: profanum
 contra, quod omnes oderint. So. An hoc iterum discuti-
 endum, utrum recte dicatur necne? vel potius omittendum,
 atque ita & nobis ipsis & aliis indulgere debemus, ut quid-
 quid dictum fuerit, admittamus? an quod dictum, examinan-
 dum? Eu. Discutiendum: quanquam hoc nunc bene dictum
 existimo. So. Forsitan, o bone vir, melius isthuc intelligemus.
 sic enim cogita, Utrum sanctum, quia sanctum est, a diis a-
 matur? vel quia a diis amatur, est sanctum? Eu. Haud in-
 telligo, quid dicas, o Socrates. So. Apertius explicare conabor.
 Dicimus quiddam latum et ferens, ductum et ducens, visum
 & videns, atque huiusmodi cuncta: num haec diversa esse,
 & qua diversa sunt; intelligis? Eu. Intelligere mihi videor. So.
 Nonne & amatum aliquid est, & aliud praeter hoc amans?
 Eu. Quidni? So. Dic obsecro: latum quia fertur, latum est,
 an ob aliquid aliud? Eu. Nequaquam, immo ob hoc ipsum

- ὀρώμενον, διότι ὀρᾶται; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Οὐκ ἄρα διότι ἑρώμενον γέ ἐσι, διὰ τοῦτο ὀρᾶται· ἀλλὰ τοῦναντίον, διότι ἑρᾶται, διὰ τοῦτο ἑρώμενον. οὐδὲ διότι ἀγόμενον ἐσι, διὰ τοῦτο ἀγεται· ἀλλὰ διότι ἀγεται, διὰ τοῦτο ἀγόμενον. οὐδὲ διότι φερόμενον, φέρεται· ἀλλὰ διότι φέρεται, φερόμενον. ἄρα κατὰδῆλον, ὡς Εὐθύφρον, ὃ βούλομαι λέγειν; βούλομαι
- c. δὲ τόδε, ὅτι εἴ τι γίγνεται, ἢ εἴ τι πάσχει τι, οὐχ ὅτι γιγνόμενον ἐσι, γίγνεται· ἀλλ' ὅτι γίγνεται, γιγνόμενον ἐσιν· οὐδὲ ὅτι πάσχον ἐσι, πάσχει· ἀλλ' ὅτι πάσχει, πάσχον ἐσιν. ἢ οὐ ξυγχωρεῖς οὕτως; ΕΥΘ. Ἐγώ γε. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τὸ φιλούμενον, ἢ γιγνόμενον τι ἐσιν, ἢ πάσχον τι ὑπὸ του; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Καὶ τοῦτο ἄρα οὕτως ἔχει ὡσπερ τὰ πρότερα. οὐχ ὅτι φιλούμενον ἐσι, φιλεῖται ὑπὸ ὧν φιλεῖται· ἀλλ' ὅτι φιλεῖται, φιλούμενον; ΕΥΘ. Ἀνάγκη. ΣΩ. Τί
- d. δὴ οὖν λέγομεν περὶ τοῦ ὁσίου, ὡς Εὐθύφρον; ἀλλ' ὅτι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν πάντων, ὡς ὁ σὸς λόγος; ΕΥΘ. Ναί. ΣΩ. Ἄρα διὰ τοῦτο ὅτι ὁσίον ἐσιν, ἢ δι' ἄλλο τι; ΕΥΘ. Οὐκ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο. ΣΩ. Διότι ἄρα ὁσίον ἐσι, φιλεῖται· ἀλλ'

So. Et ductum similiter, quia ducitur, & visum, quia videtur? Eu. Maxime. So. Non ergo, quia visum est, videtur; sed contra, quia videtur, est visum: nec, quia ductum, ducitur; sed, quia ducitur, ductum: nec, quia latum, fertur; sed quia fertur, est latum. Nonne perspicuum est, o Euthyphro, quid inferre velim? volo autem hoc: siquid fit, aut patitur aliquid, non quia factum est fit; sed quia fit potius, factum. nec etiam, quia patiens est patitur; sed quia patitur patiens. Admittis haec? Eu. Admitto equidem. So. Nonne & amatum aut factum aliquid est, aut aliquid ab aliquo patiens? Eu. Prorsus. So. Hoc igitur eodem modo, quo superiora, se habet: non, quia amatum est, amatur, a quibus amatur, sed quia amatur, amatum. Eu. Necessse. So. Quid itaque de sancto dicimus, o Euthyphro? an quod ab omnibus diis amatur, ut oratio tua testatur? Eu. Immo. So. Numquid ob hoc, quod sanctum est, an ob aliud quiddam? Eu. Ob hoc ipsum. So. Ergo quoniam

οὐχ ὅτι φιλεῖται, διὰ τοῦτο ὅσιόν ἐστιν; ΕΥΘ. Ἔοικε. ΣΩ. Ἀλλὰ μὲν δὴ, διότι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, φιλούμενον ἐστὶ καὶ θεοφιλές. ΕΥΘ. Πῶς γὰρ οὐ; ΣΩ. Οὐκ ἄρα τὸ θεοφιλές ὅσιόν ἐστιν, ὡς Εὐθύφρων, οὐδὲ τὸ ὅσιον θεοφιλές, ὡς σὺ λέγεις· ἀλλ' ἕτερον τοῦτο τούτου. ΕΥΘ. Πῶς δὴ σὺ, ὦ Σώκρατες; ΣΩ. Ὅτι ὁμολογοῦμεν τὸ μὲν ὅσιον διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι, ὅτι ὅσιόν ἐστιν· ἀλλ' οὐ, διότι φιλεῖται, ὅσιον εἶναι ἢ γὰρ; ΕΥΘ. Ναί. ΣΩ. Τὸ δὲ γε θεοφιλές ὅτι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, αὐτῷ τούτῳ τῷ φιλεῖσθαι, θεοφιλές εἶναι· ἀλλ' οὐχ ὅτι θεοφιλές, διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι. ΕΥΘ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Ἄλλ' εἶγε ταυτὸν, ὦ φίλε, ἦν, Εὐθύφρων, τὸ θεοφιλές καὶ τὸ ὅσιον, εἰ μὲν διὰ τὸ ὅσιον εἶναι, ἐφιλειτο τὸ ὅσιον· καὶ διὰ τὸ θεοφιλές εἶναι, ἐφιλειτο ἂν τὸ θεοφιλές. εἰ δὲ διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ θεῶν τὸ θεοφιλές, θεοφιλές ἦν, καὶ τὸ ὅσιον ἂν, διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὅσιον ἦν. νῦν δὲ ὁρᾷς ὅτι ἐναντίως ἔχεται, ὡς παντάπασιν ἐτέρῳ ὄντε ἀλλήλων. τὸ μὲν γὰρ, ὅτι φιλεῖται, ἐστὶν οἶον φιλεῖσθαι

sanctum est, amatur; non quoniam amatur, est sanctum. *Eu.* Videtur. *So.* Verumtamen quoniam a diis amatur, amatum est, atque diis amicum. *Eu.* Quid prohibet? *So.* Non ergo deo amicum, sanctum est, o Euthyphro, neque sanctum amicum deo; ut tu ais, sed hoc aliud est quam illud. *Eu.* Quanam ratione, o Socrates? *So.* Quoniam confitemur sanctum ob id amari, quia sanctum est: non quia amatur, esse sanctum: nonne? *Eu.* Certe. *So.* Amatum autem a deo, eo ipso quo amatur a deo, deo amatum esse; non quia amatum a deo, amari. *Eu.* Vera loqueris. *So.* Verum si, o amice Euthyphro, idem esset deo amatum atque sanctum, tunc aut quia sanctum est, amaretur quod est sanctum, atque ita quia deo amatum, amaretur a deo quod deo amatum est. Aut quia amaretur a deo quod amatum deo est, deo amatum esset, atque ita quod sanctum est, ex eo quod amaretur, esset sanctum. Nunc autem vides, quod opposito modo se habent, utpote quae inter se diversa sunt, hoc enim, scilicet amatum deo, quia a-

- τὸ δ' ὅτι ἐστὶν οἷον φιλεῖσθαι, διὰ τοῦτο φιλεῖται. καὶ κινδυνεύεις, ὦ Εὐθύφρων, ἐρωτώμενος τὸ ὅσιον, ὃ, τι ποτέ ἐστὶ, τὴν μὲν οὐσίαν μοι αὐτοῦ οὐ βούλεσθαι δηλῶσαι, πάθος δέ τι περὶ αὐτοῦ λέγειν, ὃ, τι πέπονθε τοῦτο τὸ ὅσιον, φιλεῖσθαι
- b. ὑπὸ πάντων τῶν θεῶν ὃ, τι δὲ ὄν, οὐπω εἶπες. εἰ οὖν σοι φίλον, μὴ με ἀποκρύψῃ, ἀλλὰ πάλιν εἰπέ ἐξ ἀρχῆς, τί ποτε ὄν τὸ ὅσιον, εἴτε φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, εἴτε ὀτιδὴ πάσχει. οὐ γὰρ περὶ τούτου διοισόμεθα ἀλλ' εἰπέ προθύμως τί ἐστὶ τό, τε ὅσιον καὶ ἀνόσιον. ΕΥΘ. Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔχω ἐγώγε ὅπως σοὶ εἶπω ὃ νοῶ. περιέρχεται γάρ πως αἰεὶ ἡμῖν ὃ ἂν υποθώμεθα, καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἂν ἰδρυσώμεθα αὐτό. ΣΩ. Τοῦ ἡμετέρου προγόνου, ὦ Εὐθύφρων, ἔοικεν εἶναι Δαιδάλου τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα. καὶ εἰ μὲν αὐτὰ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ἐτιθέμην, ἴσως ἂν με ἐπέσχωπτες ὡς ἄρα καὶ ἐμοὶ κατὰ τὴν ἐκείνου συγγένειαν τὰ ἐν τοῖς λόγοις ἔργα ἀποδιδράσκει, καὶ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἂν τις αὐτὰ θεῖ νῦν δὲ (σαὶ γὰρ αἰ υποθέσεις εἰσὶν) ἄλλου οἷ
- c.

matur, tale est, ut fit amatum. illud autem, scilicet sanctum, quia tale est, ut ametur, amatur, & amatum est. Viderisque, o Euthyphro, quum, quid sanctum fit, interrogatus fueris, essentiam illius ostendere noluisse: sed passionem quandam assignavisse, quam hoc sanctum suscepit: ab omnibus videlicet diis amari. quid autem fit, nondum explicuisti. Si itaque tibi placet, ne me celes, verum a principio rursus definias, quod ipsum sanctum existens, vel amatur a deo, vel aliud quodvis patitur: neque nos de hoc invicem diffidebimus. Sed prompte iam dicas, quid sanctum est, quidve profanum. *Eu. At, o Socrates, quomodo tibi quod cogito, exprimam, non invenio. Semper enim nobis, quod proposuimus, oberrat, neque consistere vult, ubi sistimus. So. Progenitoris nostri Daedali, o Euthyphro, opera esse, quae dixisti, videntur. Quod si ego illa dixissem atque posuissem, forte me risisses (ioco quodam obiiciens) quod orationis meae artificia secundum illius cognationem diffugiunt, neque permanere volunt, ubi quis illa locavit. Nunc*

τινος δεῖ σκώμματος. οὐ γὰρ ἐθέλουσί σοι μένειν, ὡς καὶ αὐτῶ σοι δοκεῖ. ΕΥΘ. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ σχεδόν τι τοῦ αὐτοῦ σκώμματος, ὃ Σώκρατες, δεῖσθαι τὰ λεγόμενα. τὸ γὰρ περιέχειν αὐτοῖς τοῦτο, καὶ μὴ μένειν ἐν ταυτῶ, οὐκ ἔγωγέ εἰμι ὁ ἐντιθείς· ἀλλὰ σύ μοι δοκεῖς ὁ Δαίδαλος. ἐπεὶ ἐμοῦ δ. γε ἔνεκα ἔμενευ ἂν ταῦτα οὕτω. ΣΩ. Κινδυνεύω ἄρα, ὃ ἑταῖρε, ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς δεινότερος γεγονέναι τὴν τέχνην τοσοῦτῳ, ὅσῳ ὁ μὲν τὰ αὐτοῦ μόνον ἐποίει οὐ μένοντα· ἐγὼ δὲ, πρὸς τοῖς ἑμαυτοῦ, ὡς ἔοικε, καὶ τὰ ἀλλότρια. καὶ δῆτα τοῦτό μοι τῆς τέχνης ἐπὶ κομψότατον, ὅτι ἄκων εἰμι σοφός. ἐβουλόμην γὰρ ἂν μοι τοὺς λόγους μένειν, καὶ ἀκινήτους ἰδρῦσθαι, μᾶλλον ἢ πρὸς τῇ Δαιδάλου σοφίᾳ τὰ Ταντάλου χρήματα γενέσθαι. καὶ τούτων μὲν ἄδην. Ἐπειδὴ δέ μοι e. δοκεῖς σύ τρυφᾶν, αὐτός σοι ξυμπροθυμήσομαι δεῖξαι ὅπως ἂν με διδάξης περὶ τοῦ ὀσίου, καὶ μὴ προαποκάμης. ἴδε γὰρ εἰ οὐκ ἀναγκαῖόν σοι δοκεῖ δίκαιον εἶναι πᾶν τὸ ὀσιον. ΕΥΘ. Ἐμοιογε. ΣΩ. Ἄρ' οὖν καὶ πᾶν τὸ δίκαιον, ὀσιον; ἢ τὸ

autem, cum tuae suppositiones istae sint, alia quadam opus est dicacitate. neque enim tibi permanere volunt, ut tibi quoque videtur. *Eu.* Immo mihi videtur, o Socrates, quae dicta abs te sunt, eadem paene dicacitate iocoque notari posse: quod enim illa oberrant, ego minime in causa sum, sed tu mihi Daedalus ipse videris: quantum namque in me est, sic illa mansissent. *So.* Videor igitur, o amice, eo in hac arte quam ille praestantior, quo ille sua solum instabilia fabricabat, ego autem, praeter mea, ut apparet, etiam aliena. Idque mihi est in arte pulcherrimum, quod invitatus sum sapiens. Malim namque rationes mihi manere, immobilesque consistere, quam supra Daedali sapientiam, Tantali quoque divitias assequi. Atque haec quidem fatis. Postquam vero tanquam delicatior, laborem subterfugere mihi videris, ego una tecum declarare contendam, ut me circa ipsum sanctum erudias, nec in medio sermone deficias. Vide namque, num tibi necessarium videatur omne sanctum esse iustum. *Eu.* Mihi vero. *So.* Numquid igitur & omne

- p. μὲν ὅσιον πᾶν, δίκαιον· τὸ δὲ δίκαιον, οὐ πᾶν ὅσιον, ἀλλὰ
 12 τὸ μὲν αὐτοῦ ὅσιον, τὸ δὲ τί καὶ ἄλλο; ΕΥΘ. Οὐχ ἔπο-
 α. μαι, ὦ Σώκρατες, τοῖς λεγομένοις. ΣΩ. Καὶ μὴν νεώτερός
 γ' ἐμοῦ εἶ, οὐκ ἔλαττον ἢ ὅσω σοφώτερος· ἀλλ', ὃ λέγω,
 τρυφᾷς ὑπὸ πλοῦτου τῆς σοφίας. ἀλλ', ὦ μακάριε, ξύν-
 τεινε σαυτόν. καὶ γὰρ οὐδὲ χαλεπὸν κατανοῆσαι ὃ λέγω.
 λέγω γὰρ δὴ τὸ ἐναντίον ἢ ὃ ποιητὴς ἐποίησεν, ὃ ποιήσας,
 Ζῆνα δὲ τὸν θ' ἔρξαντα, καὶ ὃς τάδε πάντ' ἐφύτευσεν,
 b. Οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν. ἵνα γὰρ δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς.
 ἐγὼ οὖν τούτῳ διαφέρομαι τῷ ποιητῇ. εἶπω σοι ὅπη; ΕΥΘ.
 Πάνυ γε. ΣΩ. Οὐ δοκεῖ μοι εἶναι ἵνα δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς. πολ-
 λοι γὰρ μοι δοκοῦσι, καὶ νόσους καὶ πενίας καὶ ἄλλα πολλὰ
 τοιαῦτα δεδιότες, δεδιέναι μὲν, αἰδεῖσθαι δὲ μηδὲν ταῦτα ἃ
 δεδίασιν. οὐ καὶ σοι δοκεῖ; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἄλλ' ἵνα
 γε αἰδώς, ἔνθα καὶ δέος εἶναι. ἐπεὶ ἔσιν ὅσις αἰδούμενός τι
 πρᾶγμα καὶ αἰσχυρόμενος, οὐ πεφόβηται τε καὶ δέδοικεν
 c. ἅμα δόξαν πονηρίας; ΕΥΘ. Δέδοικε μὲν οὖν. ΣΩ. Οὐκ ἄρα

iustum sanctum? aut potius omne sanctum iustum? iustum
 vero non omne quidem sanctum, sed partim sanctum, par-
 tim aliud quiddam? *Eu.* Ego vero ista verba tua haud con-
 sequor. *So.* Verumtamen iunior me nihilo minus quam sapien-
 tior es: sed, ut dixi delicatior es ob sapientiae copiam. At, o
 beate, vires tuas excita, enitere. nihil enim arduum est, quod
 dicebam comprehendere. Contra enim statuo, quam Poeta
 qui dicit:

Scribere cur metuum, quum scribo de Iove summo?

Namque metus secum socium trahit usque pudorem.

Ego autem a Poeta hoc discrepo: vis, quo discrepo, tibi
 dicam? *Eu.* Profus. *So.* Non videtur mihi ubicunque timor
 est, ibi etiam pudor existere. nam multi mihi videntur pau-
 pertatem ac morbos ceteraque huiusmodi metuentes, timere
 quidem, neque tamen pudore ullo in iis affici, quae timent. tibi
 vero nonne idem videtur? *Eu.* Et mihi. *So.* At ubicunque pu-
 dor, ibi & timor. An quisquam est, qui pudore afficitur, atque

δρθῶς ἔχει λέγειν, ἵνα γὰρ δέος, ἔνθα καὶ αἰδῶς· ἀλλ' ἵνα μὲν αἰδῶς, ἔνθα καὶ δέος. οὐ μέντοι γε ἵνα γε δέος, πανταχοῦ αἰδῶς. ἐπὶ πλεον γὰρ οἶμαι δέος αἰδοῦς. μόριον γὰρ δέος αἰδῶς, ὡσπερ ἀριθμοῦ, περιττόν. ὡσεὶ οὐχ ἵνα περ ἀριθμὸς, ἔνθα καὶ περιττόν· ἵνα δὲ περιττόν, ἔνθα καὶ ἀριθμὸς. ἔφη γὰρ που νῦν γε; ΕΥΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Τὸ τοιοῦτον τοίνυν καὶ ἐκεῖ λέγων ἡρώτων, ἄρα ἵνα δίκαιον, ἔνθα καὶ ὅσιον ἢ ἵνα μὲν ὅσιον, ἔνθα καὶ δίκαιον ἵνα δὲ δίκαιον, οὐ παν- d. ταχοῦ ὅσιον. μόριον γὰρ τοῦ δικαίου τὸ ὅσιον. οὕτω φῶμεν, ἢ ἄλλως σοι δοκεῖ; ΕΥΘ. Οὐκ' ἀλλ' οὕτω. Φαίγη γὰρ μοι δρθῶς λέγειν. ΣΩ. Ὅρα δὴ τὸ μετὰ τοῦτο. εἰ γὰρ μέρος τὸ ὅσιον τοῦ δικαίου, δεῖ δὴ ἡμᾶς, ὡς ἔοικεν, ἐξευρεῖν τὸ ποῖον μέρος ἂν εἴη τοῦ δικαίου τὸ ὅσιον. εἰ μὲν οὖν σύ με ἡρώτας τι τῶν νῦν δὴ, οἶον, ποῖον μέρος ἐστὶν ἀριθμοῦ τὸ ἄρτιον, καὶ τίς ὢν τυγχάνει οὗτος ὁ ἀριθμὸς· εἶπον ἂν ὅτι ὅς ἂν μὴ σκαληνὸς ᾖ, ἀλλ' ἰσοσκελής. ἢ οὐ δοκεῖ σοι; ΕΥΘ. Ἐμοιογε.

erubescit, opinionem pravitatis non formidans? *Eu.* Formidat certe. *So.* Haud igitur recte dicitur, ubi timor, ibi pudor; sed ubi pudor, ibi et timor: neque tamen (vice versa) ubicunque timor, ibi etiam pudor. Amplior enim, ut arbitrator, est timor quam pudor: siquidem pars timoris est pudor, quemadmodum numeri pars est impar. ideoque non ubicunque numerus, ibi impar: ubi tamen impar, & numerus est. nonne nunc assequeris? *Eu.* Maxime. *So.* De hoc igitur in superioribus percontabar: utrum ubi iustum, ibi & sanctum: an, ubi sanctum, ibi & iustum: ubi tamen iustum, non semper & sanctum: pars quippe iusti sanctum est. Itane igitur, an aliter dicemus? *Eu.* Sic utique, probe dici videtur. *So.* Vide vero quod sequitur. si enim sanctum iusti pars est, oportet nos, ut apparet, cuiusmodi iusti pars sanctum fit, invenire. Si tu ergo me modo aliquid praedictorum interrogares, ut puta, par cuiusmodi pars numeri, & quis numerus sit: responderem profecto, qui non laterum omnium inaequalium, sed aequalium duorum fit. An non idem tibi videtur? *Eu.* Mihi certe. *So.* Conare igitur tu

- e. ΣΩ. Πειρῶ δὴ καὶ σὺ ἐμὲ οὕτω διδάξαι τὸ ποῖον μέρος τοῦ δικαίου ὅσιόν ἐστιν ἵνα καὶ Μελίτω λέγωμεν μηκέθ' ἡμᾶς ἀδικεῖν, μηδ' ἀσεβείας γράφασθαι, ὡς ἱκανῶς ἤδη παρὰ σοῦ μεμαθηκότας τά τε εὐσεβῆ καὶ ὅσια, καὶ τὰ μὴ. ΕΤΘ. Ταῦτο τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, τὸ μέρος τοῦ δικαίου εἶναι εὐσεβές τε καὶ ὅσιον τὸ περὶ τῆν τῶν θεῶν θεραπεῖαν τὸ δὲ περὶ τῆν τῶν ἀνθρώπων, τὸ λοιπὸν εἶναι τοῦ δικαίου μέρος. ΣΩ. Καὶ καλῶς γέ μοι, ὦ Εὐθύφρον,
- p. φαίνη λέγειν ἀλλὰ σμικροῦ τινος ἐτι ἐνδεής εἰμι. τῆν γὰρ θεραπεῖαν οὕτω ξυλήμι ἦντινα ὀνομάζεις. οὐ γάρ που λέγεις, οἳαί περ καὶ αἱ περὶ τὰ ἄλλα θεραπεῖαί εἰσι, τοιαύτην καὶ περὶ θεῶν. λέγομεν γάρ που ὅσον φαμέν, ἵππους οὐ πᾶς ἐπίσταται θεραπεύειν, ἀλλ' ὁ ἵππικός. ἦ γάρ; ΕΤΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἡ γάρ που ἵππική, ἵππων θεραπεῖα; ΕΤΘ. Ναί. ΣΩ. Οὐδὲ γε κύνας πᾶς ἐπίσταται θεραπεύειν, ἀλλ' ὁ κυνηγετικός. ΕΤΘ. Οὕτω. ΣΩ. Ἡ γάρ που κυνηγετική, κυνῶν θεραπεῖα; ΕΤΘ. Ναί. ΣΩ. Ἡ δὲ ψε βοηλατική, βοῶν; ΕΤΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἡ δὲ δὴ δαιότις τε καὶ εὐσέβεια, θεῶν, ὦ Εὐθύφρον. οὕτω λέγεις; ΕΤΘ. Ἐγώ γε.

quoque me ita docere, cuiusmodi iusti pars sanctum est: ut & Melito confestim obiiciam, ne ulterius iniustitiae nos & impietatis accuset, quippe cum abs te quae pia, quae sancta, quaeve contraria sunt, quantum satis est, didicerimus. *Eu.* Iusti igitur partem, o Socrates, sanctum & pium esse reor, quae scilicet circa deorum curam versatur. eam vero, quae ad hominum curam pertinet, reliquam esse iustitiae partem. *So.* Probe, o Euthyphro, dicere mihi videris: sed paulum quid praeterea requiro. curam enim quam voces, nondum intelligo. neque forte dicis, hanc curam, quae ad deos spectat, talem esse, quales curae sunt, quae ad alia spectant. ut ecce cum dicimus: Non quivis equos curare novit, sed, equester. an non? *Eu.* Prorsus. *So.* Equestris namque facultas equorum cura est. *Eu.* Utique. *So.* Et venatoria canum, & bucolica bouum. *Eu.* Omnino. *So.* Sanctitas autem ac pietas cura deorum. Sicne,

ΣΩ. Οὐκοῦν θεραπεία τε πᾶσα ταυτὸν διαπράττεται, ὅσον τοιοῦδος ἐπ' ἀγαθῶ τινὶ ἔσαι καὶ ὠφελεία τοῦ θεραπευομένου. ὡςπερ ὄρθως δὴ ὅτι οἱ ἵπποι ὑπὸ τῆς ἵππικῆς θεραπείουμένοι ὠφελούονται καὶ βελτίους γίνονται. ἢ οὐ δοκοῦσί σοι; ΕΥΘ. Ἔμοιγε. ΣΩ. Καὶ οἱ κύνες γέ που, ὑπὸ τῆς κυνηγετικῆς, καὶ οἱ βόες, ὑπὸ τῆς βοηλατικῆς, καὶ τᾶλλα πάντα ὡσαύτως. ἢ ἐπὶ βλάβῃ οἶε τοῦ θεραπευομένου τὴν θεραπείαν εἶναι; ΕΥΘ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Ἄλλ' ἐπ' ὠφελείᾳ; ΕΥΘ. Πῶς δ' οὔ; ΣΩ. Ἡ οὖν καὶ ὁσιότης θεραπεία οὔσα θεῶν, ὠφελεία τε ἐσι θεῶν, καὶ βελτίους τοὺς θεοὺς ποιεῖ; καὶ σὺ τοῦτο ξυγχαρήσαιοις ἂν, ὡς ἐπειδάν τι ὅσιον ποιῆς, βελτίω τινα τῶν θεῶν ἀπεργάζῃ; ΕΥΘ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. ΣΩ. Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ, ᾧ Εὐθύφρων, οἶμαι σὲ τοῦτο λέγειν πολλοῦ καὶ δέω. ἀλλὰ τούτου δὴ ἔνεκα καὶ ἀνηρόμην τίνα ποτὲ λέγεις τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν, οὐχ ἡγούμενος σε τοιαύτην λέγειν. ΕΥΘ. Καὶ ὀρθῶς γε, ᾧ Σώκρατες. οὐ γὰρ τοιαύτην λέγω. ΣΩ. Εἶεν. ἀλλὰ τίς δὴ θεῶν θεραπεία εἶη ἂν ἡ ὁσιότης; ΕΥΘ. Ἡ ὑπερ, ᾧ Σώκρατες, οἱ δοῦλοι

ο Euthyphro, asseris? *Eu.* Assero. *So.* An non cura omnis idem intendit, ut hoc huiusmodi bono et utilitati fit ei quod curatur? ut equi ab equestri diligentia iuvantur, ac meliores evadunt. an non sic videntur? *Eu.* Mihi plane. *So.* Et canes a venatorum peritia, & a bucolica boves, ac reliqua cuncta similiter. Aut vero in damnum eius quod curatur, curam tendere putas? *Eu.* Non per Iovem. *So.* Ad utilitatem vero? *Eu.* Quidni? *So.* Sanctitas quoque cum deorum cura fit, diisne prodest? ac meliores efficit? ac cur non hoc tu quidem concederes, ut cum sanctum quippiam peragas, deorum aliquem facias meliorem? *Eu.* Nunquam per Iovem. *So.* Neque ego, ο Euthyphro, id te dicere arbitror: longe enim a me suspicio haec abest: propterea te rogavi, qualemnam curam deorum diceres, non existimans, huiusmodi quandam te dicere. *Eu.* Et recte quidem, ο Socrates. non enim talem assero. *So.* Esto, sed quaenam tandem deorum cura sanctitas erit? *Eu.*

τοὺς δεσπότας θεραπεύουσι. ΣΩ. Μανθάνω. ὑπηρετικὴ τις ἂν, ὡς ἔοικεν, εἴη θεοῖς. ΕΥΘ. Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Ἐχοίς ἂν οὖν εἰπεῖν, ἢ ἰατροῖς ὑπηρετικὴ, εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν τυγχάνει οὕσα ὑπηρετικὴ; οὐκ εἰς ὑγείας, οἶε; ΕΥΘ. Ἐγώ γε. ΣΩ. Τί δὲ; ἢ ναυπηγοῖς ὑπηρετικὴ εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετικὴ ἔστι; ΕΥΘ. Δηλοῦντι, ὦ Σώκρατες, εἰς πλοίου. ΣΩ. Καὶ ἢ οἰκοδόμοις γέ που, εἰς οἰκίας; ΕΥΘ. Ναί. ΣΩ. Εἰπέ δὴ, ὦ ἄριστε· ἢ δὲ θεοῖς ὑπηρετικὴ εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετικὴ ἂν εἴη; δῆλον γὰρ ὅτι σὺ οἶσθα, ἐπειδήπερ τά γε θεῖα κάλλιπα φῆς εἰδέναι ἀνθρώπων. ΕΥΘ. Καὶ ἀληθῆ γε λέγω, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Εἰπέ δὴ πρὸς Διὸς τί ποτ' ἐστὶν ἐκεῖνο τὸ πάγκαλον ἔργον ὃ οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται, ἡμῶν ὑπηρεταῖς χρώμενοι; ΕΥΘ. Πολλὰ καὶ καλὰ, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Καὶ γὰρ οἱ στρατηγοὶ, ὦ φίλε· ἀλλ' ὅμως τὸ κεφάλαιον αὐτῶν ῥαδίως ἂν εἴποις, ὅτι νίκην ἐν τῷ πολέμῳ ἀπεργάζονται. ἢ οὐ; ΕΥΘ. Πῶς δ' οὐ; ΣΩ. Πολλὰ γε οἶμαι καὶ καλὰ καὶ οἱ γεωργοὶ· ἀλλ' ὅμως τὸ κεφά-

p.
14
a.

Qua, o Socrates, servi dominos curant. So. Intelligo: ministra quaedam deorum, ut videtur, cura haec erit. Eu. Profus. So. Potestne igitur dicere, ad quid suppeditet medicis cura medicorum ministra? nonne ad sanitatem? Eu. Ad hanc ipsam. So. Ministra vero facultas eorum, qui naves construunt, ad quid illis ministrat? Eu. Nimirum, o Socrates, ad navis fabricam. So. Et quae domorum aedificatoribus, nonne ad domus constructionem? Eu. Certe. So. Dic itaque mihi, vir optime, cura illa ministra deorum, ad cuius operis effecttionem diis obsequitur? perspicuum est enim te scire, cum divina te nosse prae caeteris omnibus affirmaris. Eu. Et vera loquor, o Socrates. So. Dic ergo per Iovem, quid est mirificum hoc opus, quod dii nobis ministrantibus faciunt? Eu. Multa profecto ac pulchra, o Socrates. So. Exercitus quoque duces (multa & pulchra efficiunt) o amice: verumtamen facile praecipuum diceres opus illorum esse in praelio superare. an non? Eu. Quidni? So. Multa praeterea atque pulchra, ut arbi-

λαιον αὐτῶν ἐσι τῆς ἀπεργασίας, ἢ ἐκ τῆς γῆς τροφή·
ΕΥΘ. Πάνυγε. **ΣΩ.** Τί δὲ δὴ; τῶν πολλῶν καὶ καλῶν ἃ
οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται, τί τὸ κεφάλαιόν ἐσι τῆς ἀπεργασίας;
ΕΥΘ. Καὶ ὀλίγον σοι πρότερον εἶπον, ὦ Σώκρατες, ὅτι
πλείονος ἔργου ἐσὶν ἀκριβῶς ταῦτα πάντα ὡς ἔχει μαθεῖν **h.**
τὸδε μέντοι σοι ἀπλῶς λέγω, ὅτι ἐὰν μὲν κεχαρισμένα τις
ἐπίζηται τοῖς θεοῖς λέγειν τε καὶ πράττειν, εὐχόμενός τε καὶ
δύων, ταῦτ' ἐσι τὰ ὄσια· καὶ σώζει τὰ τοιαῦτα τοὺς τε ἰδίους
οἴκους καὶ τὰ κοινὰ τῶν πόλεων τὰ δ' ἐναντία τῶν κεχαρισ-
μένων, ἀσεβῆ, ἃ δὴ καὶ ἀνατρέπει ἕπαντα καὶ ἀπόλλυσι.
ΣΩ. Ἡ πολὺ μοι διὰ βραχυτέρων, ὦ Εὐθύφρον, εἰ ἐβούλου,
εἶπες ἂν τὸ κεφάλαιον ὧν ἠρώτων. ἀλλὰ γὰρ ὡς οὐ πρό-
θυμός με εἶ διδάξαι, δῆλος εἶ. καὶ γὰρ νῦν ἐπειδὴ ἐπ'
αὐτῷ ἦσθα, ἀπετράπου δ' εἰ ἀπεκρίνω, ἴσως ἂν ἤδη παρὰ **c.**
σοῦ τὴν δσιότητα ἐμεμαθήκειν. νῦν δὲ, ἀνάγκη γὰρ τὸν ἔρω-
τῶντα τῷ ἔρωτωμένῳ ἀκολουθεῖν, ὅπῃ ἂν ἐκεῖνος ὑπάγῃ,
τί δὲ αὖ λέγεις τὸ ὄσιον εἶναι καὶ τὴν δσιότητα; οὐχί

tror, agricultores: summa tamen illorum est, ex terra ali-
menta colligere. *Eu.* Profus. *So.* Multorum vero pulchro-
rumque facinorum, quae dii perficiunt, quaenam summa exi-
stit? *Eu.* Etiam paulo ante dixi, o Socrates, prolixo operis
esse, haec omnia perfecte comprehendere. Sic autem nunc
tibi simpliciter dico, quod si quis grata diis loqui & agere
novit, vovens, atque sacrificans, haec sancta sunt: atque
haec officia, tum domos proprias, tum civitates conservant.
Contraria vero iis, quae diis grata sunt, impia sunt, & uni-
versa pervertunt ac perdunt. *So.* Paucioribus admodum, o
Euthyphro, si voluisses, summam eorum quae rogabam ex-
plicuisses: sed satis apparet, quam non promptus & libens ad
me docendum accedas. etenim tum, cum in hoc esses, resi-
liebas: quod si respondisses, fortassis dudum sanctitatem abs-
te didicissem. nunc autem (necesse est enim interrogantem
interrogatum sequi quacunque ducit) quid tandem dicis sanc-
tum esse, atque sanctitatem? nonne scientiam quandam vo-

- ἐπισήμην τιὰ τοῦ θύειν τε καὶ εὐχεσθαι; ΕΥΘ. Ἐγώ γε.
 ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ θύειν, δωρεῖσθαι ἐς τοὺς θεοῖς· τὸ δ' εὐχε-
 σθαι, αἰτεῖν τοὺς θεοὺς. ΕΥΘ. Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες.
 ΣΩ. Ἐπισήμη ἄρα αἰτήσεως καὶ δόσεως θεοῖς ἢ ὁσιότης ἂν
 d. εἴη, ἐκ τούτου τοῦ λόγου. ΕΥΘ. Πάνυ καλῶς, ὦ Σώκρατες,
 ξυνήκας, ὃ εἶπον. ΣΩ. Ἐπιθυμητῆς γὰρ εἰμι, ὦ φίλε,
 τῆς σῆς σοφίας, καὶ προσέχω τὸν νοῦν αὐτῇ. ὥστε οὐ χαμαι
 πεσεῖται ὃ, τι ἂν εἴποις. ἀλλὰ μοι λέξον τίς αὕτη ἢ
 ὑπηρεσία ἐς τοὺς θεοῖς. αἰτεῖν τε φῆς αὐτοὺς καὶ δίδοναι
 ἐκείνοις; ΕΥΘ. Ἐγώ γε. ΣΩ. Ἄρ' οὖν τὸ γε ὀρθῶς
 αἰτεῖν ἂν εἴη, ὧν δεόμεθα παρ' ἐκείνων, ταῦτα αὐτοὺς αἰτεῖν;
 ΕΥΘ. Ἄλλο τί; ΣΩ. Καὶ αὖ τὸ δίδοναι ὀρθῶς, ὧν ἐκείνοι
 e. τυγχάνουσι δεόμενοι παρ' ἡμῶν, ταῦτα ἐκείνοις αὖ ἀντιδω-
 ρεῖσθαι; οὐ γὰρ που τεχνικόν γ' ἂν εἴη δωροφορεῖν δίδοντα
 τῷ ταῦτα ὧν οὐδὲν δεῖται. ΕΥΘ. Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρα-
 τες. ΣΩ. Ἐμπορικὴ ἄρα τίς ἂν εἴη, ὦ Εὐθύφρον, τέχνη
 ἢ ὁσιότης θεοῖς καὶ ἀνθρώποις παρ' ἀλλήλων. ΕΥΘ. Ἐμ-
 πορικὴ, εἰ οὕτως ἡδίων σοι ὀνομάζειν. ΣΩ. Ἄλλ' οὐδὲ ἡδίων

vendi, atque sacrificandi? *Eu.* Equidem. *So.* Nonne sacrificare est munera diis offerre? vovere autem, a diis petere? *Eu.* Et maxime quidem, o Socrates. *So.* Scientia ergo & diis dandi, & ab iis petendi hoc quidem pacto sanctitas erit. *Eu.* Perpulchre, o Socrates, quod dicebam intellexisti. *So.* Avidus sum, o amice, sapientiae tuae, mentemque adhibeo, nec excidere quidquam patiar frustra. At mihi dicas oro, quaeenam haec est ministratio erga deos? an esse dicis, ab iis petere aliquid, & iis dare? *Eu.* Certe. *So.* Recte ab illis petere, nonne est ea petere, quibus egemus? *Eu.* Quid ergo. *So.* Recte autem dare, ea quibus indigent, illis offerre? Neque enim scitum esset, ea alicui, quibus non indiget, elargiri. *Eu.* Vera narras, o Socrates. *So.* Mercatura igitur, o Euthyphro, inter deos & homines mutua quaedam sanctitas erit. *Eu.* Mercatura, si sic nominari lubet. *So.* At nihil mihi placet, nisi si verum. Dic ergo, quaeenam diis ex muneribus nostris uti-

ἔμοιγε, εἰ μὴ τυγχάνει ἀληθὲς ὄν. φράσον δὴ μοι τίς ἢ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς οὕσα ἀπὸ τῶν δῶρων ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι. ἃ μὲν γὰρ διδάσκει, παντὶ δῆλον. οὐδὲν γὰρ ἔστιν ἡμῖν ἀγαθὸν ὃ, τι ἂν μὴ ἐκεῖνοι δῶσιν ἃ δὲ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι, τί ὠφελούνται; ἢ τοσοῦτον αὐτῶν πλεονεκτούμεν κατὰ τὴν ἐμπορίαν, ὥστε πάντα τὰ ἀγαθὰ παρ' αὐτῶν λαμβάνομεν, ἐκεῖνοι δὲ παρ' ἡμῶν οὐδέν; **ΕΥΘ.** Ἄλλ' οἶει, ὦ Σώκρατες, τοὺς θεοὺς ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τούτων & παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι; **ΣΩ.** Ἄλλὰ τί δήποτ' ἂν εἴη ταῦτα, ὦ Εὐθύφρον, τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα τοῖς θεοῖς; **ΕΥΘ.** Τί δ' οἶει ἄλλο, ἢ τιμὴ τε καὶ γέρας, καὶ, ὅπερ ἐγὼ ἄρτι ἔλεγον, χάρις; **ΣΩ.** Κεχαρισμένον ἄρα ἔστιν, ὦ Εὐθύφρον, τὸ ὄσιον, ἀλλ' οὐχὶ ὠφέλιμον, οὐδὲ φίλον τοῖς θεοῖς; **ΕΥΘ.** Οἶμαι ἐγωγε πάντων γε μάλισα φίλον. **ΣΩ.** Τοῦτο ἄρ' ἔστιν αὖ, ὡς ἔοικε, τὸ ὄσιον τὸ τοῖς θεοῖς φίλον. **ΕΥΘ.** Μάλισά γε. **ΣΩ.** Θαυμάσῃ οὖν ταῦτα λέγων, ἐάν σοι οἱ λόγοι φαίνωνται μὴ μένοντες, ἀλλὰ βαδίζοντες, καὶ ἐμὲ αἰτιάσῃ τὸν Δαίδαλον βαδίζοντα αὐτοὺς ποιεῖν, αὐτὸς ὧν πολὺ τεχνικώτερος

litas. Nam quae ipsi dent, nemo est qui ignoret. nihil enim nobis est bonum, quin illi praebeant. Quae vero a nobis accipiunt, quid illis conferunt? an tanto ipsis in hac mercatura praestamus, ut cum nos omnia ab illis bona suscipiamus, ipsi nihil a nobis boni reportent? *Eu.* Num opinaris, o Socrates, deos iis, quae a nobis accipiunt, aliqua ex parte iuvare? *So.* At quid tandem erunt haec nostra dona diis oblata? *Eu.* Quid putas aliud, quam honorem, venerationem, & ut modo dixeram, gratiam? *So.* Est igitur, o Euthyphro, gratiosum diis sanctum, non autem utile, aut amicum? *Eu.* Reor equidem maxime omnium amicum. *So.* Igitur sanctum rursus, ut videtur, est, quod sit diis amicum? *Eu.* Maxime. *So.* An est mirum igitur, cum haec dicas, quod rationes tibi nequaquam consistere, sed vacillare potius videntur, ac me veluti Daedalus culpas, quod eas nutare compellam? cum tamen ipse longe admodum artificiosior sis, quam Daedalus, dum

- τοῦ Δαιδάλου, καὶ κύκλῳ περιϊόντας ποιῶν; ἢ οὐκ αἰσθάνηται ὅτι ὁ λόγος ἡμῖν περιελθὼν, πάλιν εἰς ταῦτόν ἦκει; μέμνησαι γὰρ που ὅτι ἐν τῷ πρόσθεν τό, τε ὅσιον καὶ τὸ θεοφιλὲς οὐ ταῦτόν ἡμῖν ἐφάνη, ἀλλ' ἕτερα ἀλλήλων ἢ οὐδὲ μέμνησαι; ΕΤΘ. Ἐγώ γε. ΣΩ. Νῦν οὖν οὐκ ἐγνωεῖς ὅτι τὸ τοῖς θεοῖς φίλον, φῆς ὅσιον εἶναι; τοῦτο δ' ἄλλό τι ἢ θεοφιλὲς γίγνεται; ἢ οὐ; ΕΤΘ. Πάνυ γε. ΣΩ. Οὐκοῦν ἢ ἄρτι οὐ καλῶς ὠμολογοῦμεν, ἢ εἰ τότε καλῶς, νῦν οὐκ ὀρθῶς τιθέμεθα. ΕΤΘ. Ἐσικε. ΣΩ. Ἐξ ἀρχῆς ἄρα ἡμῖν σκεπτέον πάλιν τί ἐστὶν ὅσιον. ὡς ἐγὼ, πρὶν ἂν μάθω, ἐκῶν εἶναι οὐκ ἀποδειλιάσω. ἀλλὰ μὴ με ἀτιμάσῃς, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προσχῶν τὸν νοῦν, ὅτι μάλιστα νῦν εἶπέ τὴν ἀλήθειαν. οἶσθα γὰρ, εἴπερ τις ἄλλος ἀνθρώπων καὶ οὐκ ἀφετέος ἂν εἴης, ὥσπερ ὁ Πρωτεύς, πρὶν ἂν εἴπῃς. εἰ γὰρ μὴ ἤδεισα σαφῶς τό, τε ὅσιον καὶ τὸ ἀνόσιον, οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ποτε ἐπεχείρησας ὑπὲρ ἀνδρὸς ζητῆς ἀνδρα πρεσβύτην πατέρα διωκᾶσθαι Φόβου ἀλλὰ καὶ τοὺς θεοὺς ἂν ἐδειςσας παρακινδυνεύειν, (μὴ οὐκ

ipse facis, ut sermones in circulum revolvantur. an non sentis, orationem rursus in idem refluere? Meministi enim in superioribus sanctum & dilectum Deo, haud eadem, sed diversa invicem apparuisse. an non meministi? *Eu.* Memini. *So.* Nunc vero nequaquam animadvertis, te sanctum deo amicum dicere: hoc autem nihil aliud est, quam deo dilectum. an non? *Eu.* Omnino. *So.* Ergo aut tunc non recte concessimus: aut si recte tunc, modo non recte iudicavimus. *Eu.* Videtur. *So.* Igitur a principio rursus, quid sanctum sit, examinandum est. Nam ego antequam discam, lubenti animo adstare non recusabo. Sed ne me contempnas: immo mentem penitus adhibens, quam maxime nunc exprime veritatem. Nosti enim, si quis hominum alius: neque dimittendus es, quemadmodum Proteus, priusquam dixeris. Nam nisi liquido sanctum & profanum novisses; nunquam mercenarii cuiusdam gratia, virum senem & patrem, ut reum mortis, persequi statuisses: sed deos timuisses, ne forte minus id recte aggredereris, atque

δρθῶς αὐτὸ ποιήσεις) καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἡσχύνῃς. νῦν δὲ εὖ οἶδα ὅτι σαφῶς οἶμι εἰδέναι τό, τε ὅσιον καὶ μὴ εἰπέ e: οὖν, ὦ βέλτισε Εὐθύφρον, καὶ μὴ ἀποκρύψῃ ὅ, τι αὐτὸ ἡγή. ΕΥΘ. Εἰσαῦθις τοίνυν, ὦ Σώκρατες· νῦν γὰρ σπεύδω πού, καὶ μοι ὥρα ἀπιέναι. ΣΩ. Οἶα ποιεῖς, ὦ ἑταῖρε; ἀπ' ἐλπίδος με καταβαλῶν μεγάλης ἀπέρχῃ, ἣν εἶχον ὡς παρὰ σου μαθῶν τὰ τε ὅσια καὶ μὴ, καὶ τῆς πρὸς Μέλιτον γραφῆς ἀπαλλάξομαι, ἐνδειξάμενος ἐκείνῳ ὅτι σοφὸς ἤδη παρ' Εὐθύφρονος τὰ δεῖα γέγονα· καὶ ὅτι οὐκέτι ὑπ' ἀγνοίας p. αὐτοσχεδιάζω, οὐδὲ καινοτομῶ περὶ αὐτά· καὶ δὴ καὶ τὸν 16 ἄλλον βίου ὅτι ἀμεινον βιωσοίμην.

ΤΕΛΟΣ ΕΥΘΥΦΡΟΝΟΣ.

homines veritus effes. Nunc autem novi, quod sanctum & profanum nosse plane opinaris. Dic igitur, optime Euthyphro, neque nos celes, quid ipsum esse putes. *Eu.* Alias, o Socrates. nunc enim alio propero; & hora est, ut abeam. *So.* Quid agis amice? magna de spe me nunc abiens deieciisti, qua sperabam, abs te quid sanctum, quid non sanctum, discere; atque ita Meliti accusationem evadere, ostendens illi, quod ab Euthyphrone divinorum sapientiam adeptus fuerim; neque ulterius ex mea rudique sententia novum aliquid de divinis inducturus sim, sed reliquum omne tempus rectius sim victurus.

FINIS EUTHYPHRONIS.

Α Π Ο Λ Ο Γ Ι Α

Σ Ω Κ Ρ Α Τ Ο Τ Σ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΣ.

ΗΘΙΚΗ

ARGUMENTUM.

Constat libellus tribus partibus. Et prima quidem pars continet ipsam defensionem, ita ut criminationibus accusatorum Socratis, quorum duo erant genera, occurratur, & loci quidam communes eo pertinentes attingantur: secunda pars comprehendit ea, quae Socratem Plato dicentem fecit, quum damnatus primis iudicum sententiis litem aestimare iussus esset: tertia denique pars ea proponit, quae a Socrate dista feruntur, quum damnatus esset morte.

“**Ο**, τι μὲν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πεπόνθατε ὑπὸ τῶν ἑμῶν κατηγορῶν, οὐκ οἶδα· ἔγωγ’ οὖν καὶ αὐτὸς ὑπ’ αὐτῶν ὀλίγου δεῖν ἑμαυτοῦ ἐπελαθόμεν· οὕτω πιθανῶς ἔλεγον. καὶ τοι ἀληθές γε, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδὲν εἰρήκασι. μάλιστα δὲ αὐτῶν ἐν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν ὧν ἐψεύσαντο, τοῦτο, ἐμῷ ἔλεγον ὡς χρῆν ὑμᾶς εὐλαβεῖσθαι μὴ ὑπ’ ἐμοῦ ἕξαπα-
p.
17
a.

PLATONIS APOLOGIA SOCRATIS.

Ad mores pertinens.

QUA vos ratione, o viri Athenienses, affecerint accusatores mei, nescio equidem: me certe sic affecerunt, ut mei ipsius pene oblitus fuerim; usque eo ad persuadendum accommodate dicebant: quamvis nihil, ut ita loquar, veri ad vos detulerunt. Sed ex multis, quae falso asseverabant, id sum potissimum admiratus, quod vobis cavendum esse monuerunt,

C 4

- b. τῆθῆτε, ὡς δεινοῦ ὄντος λέγειν. τὸ γὰρ μὴ αἰσχυρῆναι ὅτι αὐτίκα ὑπ' ἐμοῦ ἐξελεγχθήσονται ἔργῳ, ἐπειδὴν μὴδ' ὀπωσιτοῦν φαίνωμαι δεινὸς λέγειν, τοῦτό μοι ἔδοξεν αὐτῶν ἀναισχυρτότατον εἶναι. εἰ μὴ ἄρα δεινὸν καλοῦσιν αὐτοὶ λέγειν, τὸν τᾶληθῆ λέγουσα. εἰ μὲν γὰρ τοῦτο λέγουσιν, ἐμολογοίην ἂν ἔγωγε οὐ κατὰ τούτους εἶναι ῥήτωρ. οὗτοι μὲν οὖν, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, οὐδὲν ἀληθὲς εἰρήκασιν· ὑμεῖς δέ μου ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. οὐ μέντοι μὰ Δία, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεκαλλιεπημένους γε λόγους, ὥσπερ οἱ τούτων,
- c. ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασιν, οὐδὲ κεκοσμημένους, ἀλλ' ἀκούσεσθε εἰκὴ λεγόμενα τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὀνόμασι. πιεζέω γὰρ δίκαια εἶναι ἃ λέγω, καὶ μηδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως. οὐδὲ γὰρ ἀνδρῆς πρέποι, ὦ ἄνδρες, τῆδε τῆ ἡλικία, ὥσπερ μειρακίῳ πλάττοντι λόγους, εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι. καὶ μέντοι καὶ πάνυ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο ὑμῶν δέομαι καὶ παρίεμαι ἔάν δια τῶν αὐτῶν λόγων ἀκούητέ μου ἀπολογομένου δι' ὧν περ εἴωθα λέγειν καὶ ἐν ἀγορᾷ καὶ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, (ἵνα ὑμῶν

ne a me, quasi eloquente, deciperemini. Quod enim asserere id minime erubuerunt, cuius ego mox redargutionem opere ipso facturus eram, quando quidem in praesentia vobis appareo longe ab eloquentia alienus: hoc, inquam, mihi super omnia visum est impudentissimum: nisi forte eloquentem isti vocant vera dicentem. Si enim ita dicant, profiterer equidem me, quamvis non eorum more, rhetorem esse. Quippe cum hi, ut equidem dico, veri nihil dixerint; a me vero vos vera omnia audituri sitis. Neque vero, per Iovem, o viri Athenienses, fucatam a me orationem, quemadmodum ab istis, verborum nominumque elegantia, neque aliter exornatam, sed iis, quae casu et fortuito occurrerint, verbis contextam audietis. Confido enim me iusta dicturum, neque quisquam vestrum speret, me aliter esse dicturum: alioquin neque aetatem hanc, o viri, deceret, adolescentulorum more verbis studiose formati huc ad vos ingredi. Quin immo vehementer, o viri Athenienses, id oro, & obsecro, ut, si iisdem me verbis in respon-

οὐ πολλοὶ ἀκηκάσσι, καὶ ἄλλοθι, μήτε θαυμάζειν, μήτε θορυβεῖν τούτου ἕνεκα. ἔχει γὰρ οὕτωςί· νῦν ἐγὼ πρῶτον ἐπὶ δικασήριον ἀναβέβηκα, ἔτη γεγονώς πλείω ἐβδομήκοντα. ἀτεχνῶς οὖν ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως. ὡσπερ οὖν ἂν εἰ τῶ ὄντι ξένος ἐτύγχανον ἂν, ξυγεγινώσκετε δήπου ἂν μοι εἰ ἐν ἐκείνῃ τῇ φωνῇ τε καὶ τῶ τρόπῳ ἔλεγον ἐν ὅσπερ ἐτεθράμμην· καὶ δὴ καὶ νῦν τοῦτο ὑμῶν δέσμαι (δίκαιον, ὡς γέ μοι δοκῶ) τὸν μὲν τρόπον τῆς λέξεως ἔᾶν (ἴσως μὲν γὰρ τι χείρων, ἴσως δὲ βελτίων ἂν εἴη) αὐτὸ δὲ τοῦτο σκοπεῖν, καὶ τούτῳ τὸν νοῦν προσέχειν, εἰ δίκαια λέγω, ἢ μή· δικαιοῦ μὲν γὰρ αὕτη ἀρετή· ῥήτορος δὲ, τἀληθῆ λέγειν. Πρῶτον μὲν οὖν δίκαιός εἰμι ἀπολογήσασθαι, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τὰ πρῶτά μου ψευδῆ κατηγορημένα, καὶ πρὸς τοὺς πρώτους κατηγορούς, ἔπειτα δὲ πρὸς τὰ ὑπερον καὶ τοὺς ὑπέρους. ἐμοῦ γὰρ πολλοὶ κατήγοροι γεγονῶσι πρὸς ὑμᾶς, καὶ πάσαι πολλὰ ἤδη ἔτη, καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοντες· οὐς ἐγὼ μᾶλλον

P.
18
a.

b.

dendo utentem audietis, quibus & in foro apud argentarium mensas, ubi plerique vestrum me nonnunquam audierunt, & alibi; ne admiremini, neve graviter id feratis. Sic enim res se habet. venio equidem nunc primum in iudicium, plures quam septuaginta annos natus; ex quo fit, ut in eo dicendi genere, quod hic usurpatur, revera sim peregrinus. Et profecto, quemadmodum si peregrinus Athenas venissem, ignosceretis utique mihi peregrina voce & forma loquenti, pro educationis meae consuetudine: ita & in praesentia vos precor, neque id quidem iniuria, ut loquendi formam minime attendatis; quae prout contingit, tum melior, tum deterior esse potest: sed id ipsum consideretis, huc mentem adhibeatis, iustane, an iniusta dicam. hoc enim iudicis officium est: rhetoris autem officium, vera loqui. Iustum est autem, o viri Athenienses, me primo quidem ad accusationem primam falso confictam, & ad primos accusatores respondere: deinde ad novissimam, atque novissimos. Me quippe multi iam multis annis falso apud vos accusarunt: quos equidem magis formido,

- φοβοῦμαι ἢ τοὺς ἀμφὶ Ἄνυτον, καίπερ ὄντας καὶ τούτους δεινούς· ἀλλ' ἐκεῖνοι δεινότεροι, ὧ ἄνδρες, οἱ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς ἐκ παιδῶν παραλαμβάνοντες, ἐπειθὸν τε καὶ κατηγόρου ἐμοῦ οὐδὲν ἀληθές· ὡς ἔστι τις Σωκράτης, ἀνὴρ σοφός, τὰ τε μετέωρα φροντιστής, καὶ τὰ ὑπὸ γῆν πάντα ἀνεζητηκώς, καὶ τὸν ἥττω λόγον, κρείττω ποιῶν. οὗτοι, ὧ ἄνδρες
- c. Ἀθηναῖοι, ταύτην τὴν φήμην κατασκευάσαντες, οἱ δεινοὶ εἰσὶ μου κατήγοροι. οἱ γὰρ ἀκούοντες ἠγοῦνται τοὺς ταῦτα ζητοῦντας, οὐδὲ θεοὺς νομίζειν. ἔπειτα εἰσὶν οὗτοι οἱ κατήγοροι πολλοὶ καὶ πολὺν ἤδη χρόνον κατηγορηκότες· ἔτι δὲ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ λέγοντες πρὸς ὑμᾶς, ἐν ἧ ἂν μάλικα ἐπισεύσατε, παῖδες ὄντες ἐνιοὶ ὑμῶν καὶ μειράκια ἀτεχνῶς, ἐρήμην κατηγοροῦντες, ἀπολογουμένου οὐδενός. ὃ δὲ πάντων ἀλογώτατον, ὅτι οὐδὲ τὰ δνόματα οἷόν τε αὐτῶν εἰδέναι
- d. καὶ εἰπεῖν· πλὴν εἴ τις κωμωδιοποιὸς τυγχάνει ἄν. ὅσοι δὲ φθόνῳ καὶ διαβολῇ χρώμενοι ὑμᾶς ἀνέπειθον, οἱ δὲ, καὶ

quam Anyti adstipulatores; quanquam & hi sunt in persuadendo potentes. Sed illi potentiores, o viri, qui plerosque vestrum a pueritia occuparunt, accusantes me procul a veritate, atque vobis persuadentes, esse videlicet Socratem quandam sapientem, eorum quae super aerem, quaeque sub terra fiunt, perscrutatorem, qui soleat causam deteriore, differendo meliorem efficere; hi profecto, o viri Athenienses, qui hunc de me rumore divulgaverunt, mei accusatores potentissimi sunt. Qui enim haec audiunt, opinantur harum rerum perscrutatores non credere deos esse. Profecto accusatores huiusmodi & permulti sunt; & longo iam tempore me accusant; & in ea aetate vobis suaserunt, in qua plerique vestrum pueri, aut certe adolescentuli, persfacile credidistis, deferta in causa, nemine me defendente. Atque id, quod a defensionis ratione omnium alienissimum est, neque nomina quidem illorum scire licet, atque proferre; praeterquam si quis illorum comoedus sit. Quotcunque vero per invidiam & calumniam haec vobis rursus persuaferunt, quive ipsi persuasi

αὐτοὶ πεπεισμένοι, ἄλλους πείθοντες, οὗτοι πάντες ἀπορώ-
 τατοὶ εἰσιν. οὐδὲ γὰρ ἀναβιβάσασθαι οἴβη τ' ἐστὶν αὐτῶν
 ἐνταυθοῖ οὐδὲ ἐλέγξαι οὐδένα, ἀλλ' ἀνάγκη ἀτεχνῶς ὥσπερ
 σκιαμαχεῖν ἀπολογούμενόν τε, καὶ ἐλέγχειν μηδεὸς ἀπο-
 κρινομένου. ἀξιῶσατε οὖν καὶ ὑμεῖς, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, διτ-
 τοὺς μου κατηγορούς γεγονέναι, ἑτέρους μὲν, τοὺς ἄρτι
 κατηγορήσαντας, ἑτέρους δὲ, τοὺς πάλαι, οὓς ἐγὼ λέγω e.
 καὶ οἰήθητε δεῖν πρὸς ἐκείνους πρῶτόν με ἀπολογήσασθαι.
 καὶ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνων πρότερον ἠκούσατε κατηγορούντων,
 καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τῶνδε τῶν ὕστερον. Εἶπεν. ἀπολογητέον
 δὴ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπιχειρητέον ὑμῶν ἐξελέσθαι p.
 τὴν διαβολὴν, ἣν ὑμεῖς ἐν πολλῷ χρόνῳ ἔχετε, ταύτην ἐν
 οὕτωσιν ὀλίγῳ χρόνῳ. βουλοίμην μὲν οὖν ἂν τοῦτο οὕτω
 γενέσθαι, εἴ τι ἄμεινον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ, καὶ πλέον τί με
 ποιῆσαι ἀπολογούμενον. οἶμαι δὲ αὐτὸ χαλεπὸν εἶναι, καὶ
 οὐ πᾶν με λαμβάνει οἶον ἐστίν. ὅμως δὲ τοῦτο μὲν ἴτω ὅπη
 τῷ θεῷ φίλον, τῷ δὲ νόμῳ πεισέον καὶ ἀπολογητέον. Ἀνα-

perfuaserunt aliis; hi omnes infiniti omnino sunt: nec eorum quemquam in iudicium traducere, nec redarguere licet; sed necesse est, adversus istos, tanquam in tenebris, pugnare defendendo, atque refellendo, nemine respondente. Existimate ergo & vos, quemadmodum dicebam, accusatores meos duplices extitisse: & qui nuper accusarunt; & qui iamdiu, quales modo describebam: atque iudicate, me quidem oportere prius respondere illis, quos & ipsi prius, multoque magis audivistis. Age, respondendum mihi est, o viri Athenienses, illis criminibus, conandumque in hoc tam brevi tempore opinionem istam eximere, quam vos per calumnias decepti, longo iam tempore contra me concepistis. Opto autem ita demum adversarios refellere, atque obtinere, si modo id vobis & mihi melius fit futurum. Quamquam difficile id fore arbitror: neque admodum, quale id fit, me latet. Verum, ut Deo placet, ita succedat. nos autem legi parere oportet, ac defensionem pro nobis afferre. Repetamus igitur ab initio, quae fit accusa-

- λάβωμεν οὖν ἐξ ἀρχῆς τίς ἡ κατηγορία ἐξ ἧς ἡ ἐμὴ διαί-
b. βολὴ γέγονεν, ἧ δὴ καὶ πισεύων Μελίτος με ἐγράψατο
 τὴν γραφὴν ταύτην. εἶεν. τί δὴ λέγοντες διέβαλλον οἱ δια-
 βάλλοντες; ὥσπερ οὖν κατηγορῶν τὴν ἀντιωμοσίαν δεῖ ἀνα-
 γνῶναι αὐτῶν, ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΑΔΙΚΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙ-
 ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΖΗΤῶΝ ΤΑ ΤΕ ΤΠΟ ΓΗΝ ΚΑΙ
 ΤΑ ΕΠΟΥΡΑΝΙΑ· ΚΑΙ ΤΟΝ ΗΤΤΩ ΛΟΓΟΝ
 ΚΡΕΙΤΤΩ ΠΟΙΩΝ· ΚΑΙ ΑΛΛΟΙΣ ΤΑΤΤΑ ΔΙ-
c. ΔΑΣΚΩΝ. τοιαύτη τίς ἐσι. τοιαῦτα γὰρ ἑωρᾶτε καὶ
 αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀριστοφάνους κωμῳδίᾳ, Σωκράτην τινα ἐκεῖ
 περιφερόμενον, Φάσκοντά τε ἀεροβατεῖν, καὶ ἄλλην πολλὴν
 φλυαρίαν φλυαροῦντα. ὦν ἐγὼ οὐδὲν οὔτε μέγα οὔτε σμι-
 κρὸν περὶ ἐπαίω· καὶ οὐχ ὡς ἀτιμάζων λέγω τὴν τοιαύτην
 ἐπισήμην, εἰ τις περὶ τῶν τοιούτων σοφός ἐσι, μήπως ἐγὼ
 ὑπὸ Μελίτου τοσαύτας δίκας Φεύγοιμι. ἀλλὰ γάρ μοι τῶν
 τοιούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲν μέτεσι· μάρτυρας δ' αὐ
d. ὑμῶν τοὺς πολλοὺς παρέχομαι, καὶ ἀξιῶ ὑμᾶς ἀλλήλους
 διδάσκειν τε καὶ φράζειν ὅσοι ἐμοῦ πώποτε ἀκηκόατε δια-

tio, ex qua adversus me nata est illa calumnia, qua confisus Melitus mihi diem dixit. Quid ergo aiunt accusatores mei? tanquam enim si in iudicio adessent, eorum recitetur accusatio, in qua de calumnia iurarunt. *Socrates iniuste agit, atque nimium curiose perquirat, quae sub terra & quae in coelo sunt, inferioremque causam reddit superiorem. Praeterea alios eadem docet.* Talis utique est accusatio. Nempe talia quaedam & vos vidistis in Aristophanis comoedia: Socratis enim illic persona circumfertur, affirmans, se per aerem pervagari: & complures eiusmodi nugas. Quarum ego rerum neque multum, neque parum quidquam scio. Neque haec dico, quasi harum rerum scientiam parvi faciam, si quis in huiusmodi rebus sit sapiens; quo minus tanti criminis reus a Melito accuser: sed quia revera, o viri Athenienses, horum nihil scio. testes autem huius plerosque vestrum adduco. Oro vos, docere & exponere invicem velitis; quotquot me colloquentem

λεγομένου. πολλοὶ δὲ ὑμῶν οἱ τοιοῦτοὶ εἰσι. φράζετε οὖν ἀλλήλοις εἰ πάποτε ἢ σμικρὸν ἢ μέγα ἤκουσέ τις ὑμῶν ἐμοῦ περὶ τῶν τοιούτων διαλεγόμενου· καὶ ἐκ τούτου γνώσεσθε ἔτι τοιαῦτ' ἐστὶ καὶ τάλλα περὶ ἐμοῦ ἃ οἱ πολλοὶ λέγουσιν. ἀλλὰ γὰρ οὔτε τούτων οὐδὲν ἔστιν. οὐδέ γ' εἴτινος ἀκηκόατε ὡς ἐγὼ παιδεύειν ἐπιχειρῶ ἀνθρώπους, καὶ χρήματα πράττομαι, οὐδὲ τούτο ἀληθές· ἐπεὶ καὶ τούτο γέ μοι δοκεῖ κά- e. λὸν εἶναι, εἴ τις οἶός τ' εἴη παιδεύειν ἀνθρώπους, ὥσπερ Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, καὶ Ἴππίας ὁ Ἡλείος. τούτων γὰρ ἕκαστος, ὧ ἄνδρες, οἶός τ' ἔστιν ἰὼν εἰς ἕκαστην τῶν πόλεων, τοὺς νέους, οἷς ἔξεισι τῶν ἑαυτῶν πολιτῶν προῖκα ξυνεῖναι, ᾧ ἂν βούλωνται, τούτους πείθουσι τὰς ἐκείνων ξυνουσίας ἀπολιπόντας, σφίσι ξυνεῖναι χρήματα p. δίδοντας, καὶ χάριν προσειδέναι. ἐπεὶ καὶ ἄλλος ἀνὴρ ἐστὶ a. Πάριος ἐμβαδε, σοφὸς, ὃν ἐγὼ ἠσδόμην ἐπιδημοῦντα. ἔτυχον γὰρ προσελθὼν ἀνδρὶ ὃς τετελέκει χρήματα σοφισταῖς πλείω ἢ ξύμπαντες οἱ ἄλλοι, Καλλία τῷ Ἴπποῦικου. τούτου οὖν

aliquando audivistis: audivistis autem plerique vestrum. Recensete igitur invicem, num quis vestrum aliquando iis de rebus quidquam, sive multum, sive parum audiverit disputantem: atque ex hoc denique cognoscetis, eiusmodi esse cetera, quae multi de me circumferunt. At enim horum nihil est verum. Quin etiam a quoquam audiveritis, me homines docere, atque inde pecuniam facere, neque id quidem verum est. Atqui praeclarum id mihi videtur, si quis docere homines possit, quemadmodum Gorgias Leontinus, & Prodicus Chius, & Hippias Eleus. quorum unusquisque, o viri, eam facultatem habet, per quam ad singulas profecti civitates, adolescentibus, quibus liceret in patria suorum se civium disciplinae gratuito commendare, persuadent, ut se aliorum disciplina relicta sectentur, ac data pecunia, gratiam insuper habeant. Est & alius quidam vir hic sapiens Parius, quem ego huc venisse audivi. contigit enim, ut in eum aliquando virum incidere, qui plus pecuniarum in Sophistas expendit, quam ceteri omnes, Cal-

- ἀνηρόμην (ἐσὸν γὰρ αὐτῷ δύο υἱέε) ὦ Καλλία, ἦν δ' ἐγὼ, εἰ μὲν σου τῷ υἱέε πώλω ἢ μόσχῳ ἐγενέσθην, εἴχομεν ἂν αὐτοῦ ἐπισάτην λαβεῖν, καὶ μισθώσασθαι, ὅς ἐμελλεν αὐτῷ
- b. καλῶ καὶγαθῶ ποιήσειν τὴν προσήκουσαν ἀρετὴν· (ἦν δ' ἂν οὗτος ἢ τῶν ἵππικῶν τις ἢ τῶν γεωργικῶν) νῦν δ' ἐπειδὴ ἀνθρώπῳ ἐσὸν, τίνα αὐτοῦ ἐν νῷ ἔχεις ἐπισάτην λαβεῖν; τίς τῆς τοιαύτης ἀρετῆς τῆς ἀνθρωπίνης τε καὶ πολιτικῆς ἐπισήμων ἐστίν; οἴμαι γὰρ σε ἐσκεφθαι, διὰ τὴν τῶν υἱέων κτῆσιν. ἐστὶ τις, ἔφη ἐγὼ, ἢ οὐ; Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς. Τίς, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ ποδαπός; καὶ πόσου διδάσκει; Ἔμμηρος, ἔφη, ὦ Σώκρατες, Πάριος, πέντε μνῶν. καὶ ἐγὼ τὸν Ἐμμηρον ἔμα-
- c. κάρισα, εἰ ὡς ἀληθῶς ἔχει ταύτην τὴν τέχνην, καὶ οὕτως ἐμμελῶς διδάσκει. ἐγὼ γ' οὖν καὶ αὐτὸς ἐκαλλυνόμην τε καὶ ἠβρυνόμην ἂν, εἰ ἠπιστάμην ταῦτα. ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπίσταμαι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ὑπολάβοι ἂν οὖν τις ἴσως, Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, τὸ σὸν τί ἐστὶ πρᾶγμα; πόθεν αἱ διαβολαὶ σοι

liam, inquam, Hipponici filium. Hunc ergo interrogavi. (duos enim habet filios.) O Callia, inquam, si filii tui pulli equini aut taurini essent; haberemus aliquem, quem illis mercede adhibita praeficeremus, qui eos pulchros, & in suo utrumque genere excellentem efficeret: (esset vero talis aut equestrium aliquis, aut agricoliarum.) Nunc vero, cum filii tui sint homines, quemnam cogitas illis praeficere? et quisnam huius humanae civilisque virtutis scientiam habet? Arbitror, id te, cum filios habeas, cogitavisse. estne, inquam, talis aliquis, an non? Est profecto, inquit ille. Quis, inquam, est? & unde? & quanta mercede docet? Evenus, inquit, est, o Socrates, Parius; merces vero quinque minae. Atque ego Evenum felicem iudicavi, si revera hanc habet artem, atque adeo diligenter docet. Nam & ipse quoque, si talia scirem, admodum gloriarer, & magni me facerem. sed certe, o viri Athenienses, haec equidem nescio. Requirit igitur forsan aliquis, Quidnam, o Socrates, tuum est opus? et unde adversus te exortae sunt hae calumniae? nisi enim aliquid praeter aliorum con-

αὐται ἡγεμόνασιν; οὐ γὰρ δήπου σοῦ γε οὐδὲν τῶν ἄλλων περιττότερον πραγματευομένου, ἔπειτα τοσαύτη Φήμη τε καὶ λόγος γέγονεν, εἰ μὴ τι ἔπραττες ἄλλοιόν ἢ οἱ πολλοί. λέγε οὖν ἡμῖν τί ἐσιν, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς περὶ σοῦ αὐτοσχεδιάζωμεν. Ταυτί μοι δοκεῖ δίκαια λέγειν ὃ λέγων κἀγὼ δὲ ὑμῖν πειράσσομαι ἀποδείξαι τί ποτ' ἐστὶ τοῦτο ὃ ἐμοὶ πεποίηκε τό, τε ὄνομα καὶ τὴν διαβολήν. ἀκούετε δὴ· καὶ ἴσως μὲν δόξω τισὶν ὑμῶν παίρειν, εὖ μέντοι ἴτε, πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' οὐδὲν ἄλλ' ἢ διὰ σοφίαν τινὰ τοῦτο τὸ ὄνομα ἔσχηκα. ποίαν δὲ σοφίαν ταύτην; ἢ πῆρ ἐσιν ἴσως ἀνθρωπίνη σοφία. τῷ ὄντι γὰρ κινδυνεύω ταύτην εἶναι σοφός· οὗτοι δὲ τάχ' ἂν, οὓς ἄρτι ἔλεγον, μείζω τινὰ ἢ κατ' ἀνθρώπον σοφίαν σοφοὶ εἴεν. ἢ οὐκ ἔχω, ὅ, τι λέγω· οὐ γὰρ δὴ ἔγωγε αὐτὴν ἐπίστανται· ἀλλ' ὅστις Φησὶ, ψεύδεται τε καὶ ἐπὶ διαβολῇ τῇ ἐμῇ λέγει. καὶ μοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ φορβήσητε μηδὲν, ἂν δόξω τί ὑμῖν μέγα λέγειν. οὐ γὰρ ἐμὸν ἐρῶ τὸν λόγον, ὅν ἂν λέγω, ἀλλ'

fuetudinem ageres, nunquam tantus de te rumor concitatus esset. nam unde de te sermo tam frequens, nisi egisses aliquid a ceteris alienum? Dic ergo nobis quid tandem id fit, ne nos de te temere aliquid iudicemus. Iusta sane haec mihi videtur interrogatio: atque ego vobis conabor ostendere, quidnam id fit, quod mihi & nomen hoc, & calumniam pepererit. Sed audite iam; etsi vereor, ne forte quibusdam vestrum iocari videar. verumtamen existimate, me vobis vera omnino dicturum. Equidem, o viri Athenienses, non ob aliud certe, quam ob sapientiam quandam, eiusmodi nomen nactus sum. Sed ob quam sapientiam? forte ob eam, quae humana sapientia est, nam hac revera sapiens esse videor. Illi vero, quos paulo ante commemorabam, maiorem forte quandam humana sapientiam habent; vel quid dicam, non habeo: neque enim ego ea praeditus sum. Quod si quis me hanc possidere dicat, mentitur, & in meam calumniam haec dicit. Sed ne vobis molestum sit, o viri Athenienses, neve commoveamini, si quid

- εἰς ἀξιοχρεῶν ὑμῶν τὸν λέγοντα ἀνοίσω. τῆς γὰρ ἐμῆς, εἰ δὴ τις ἐστὶ σοφία καὶ οἷα, μάρτυρα ὑμῶν παρέξομαι τὸν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς. Χαιρεφῶντα γὰρ ἴσε δῆπου· οὗτος ἐμὸς
- p. ἑταῖρος ἦν ἐκ νέου, καὶ ὑμῶν τῷ πλήθει ἑταῖρός τε, καὶ
 21 ξυνέφυγε τὴν φυγὴν ταύτην, καὶ μεθ' ὑμῶν κατήλθε. καὶ
 a. ἴσε δὴ οἷος ἦν Χαιρεφῶν, ὡς σφοδρὸς ἔφ' ὅ, τι ὀρμήσειε. καὶ
 δῆποτε καὶ εἰς Δελφούς ἐλθὼν, ἐτόλμησε τοῦτο μαυτεύσασθαι· καὶ ὅπερ λέγω μὴ θορυβῆτε, ὦ ἄνδρες. ἤρετο γὰρ δὴ εἴ τις ἐμοῦ εἶη σοφώτερος. ἀνεῖλεν οὖν ἡ Πυθία μηδένα σοφώτερον εἶναι. καὶ τούτων περὶ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν αὐτοῦ οὕτως μαρτυρήσει, ἐπειδὴ ἐκεῖνος τετελεύτηκε. σκέψασθε δὴ ὧν
- b. ἕνεκα ταῦτα λέγω. μέλλω γὰρ ὑμᾶς διδάξειν ὅθεν μοι ἡ διαβολὴ γέγονεν. ταῦτα γὰρ ἐγὼ ἀκούσας, ἐνεθυμούμην οὕτως, Τί ποτε λέγει ὁ θεός; καὶ τί ποτε αἰνιττεται; ἐγὼ γὰρ δὴ οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν ξύνοῖδα ἐμαυτῷ σοφὸς ὢν. τί οὖν ποτε λέγει φάσκων ἐμὲ σοφώτατον εἶναι; οὐ γὰρ

vobis magnum dicere videar: neque ex me duntaxat dicam, sed testem vobis afferam fide dignum. Profecto, si qua mihi est sapientia, qualis ea sit, testem adhibebo vobis Delphicum deum. Chaerephonem certe novistis. ille familiaris mihi erat ab iuventute, et Atheniensi populo amicus, ac una vobiscum fugit, et simul in urbem reversus. Novistis plane qualis erat Chaerepho, quam vehemens quamcunque ad rem se convertisset. Hic ergo quandoque profectus in Delphos, vaticinium id experiri ausus est. Ne graviter feratis, o viri, quod in praesentia sum dicturus. Interrogavit utique, an esset ullus me sapientior. Respondit Pythia, sapientiozem esse neminem. De his quidem ipse hic frater vobis testificabitur: nam ipse Chaerephon vita functus est. Considerate vero, quorum gratia haec dicam. debeo enim vobis aperire, unde haec adversum me calumnia fit exorta. Profecto, cum haec audissem, ita mecum ipse reputavi, Quidnam Deus ait? aut quidnam significat? Ego enim mihi conscius sum, neque in magnis, neque in parvis esse me sapientem. Quid igitur sibi vult, cum me asserit

δή που ψεύδεται γε· οὐ γὰρ δέμις αὐτῷ. καὶ πολλὴν μὲν χρόνον ἠπόρουσιν τί ποτε λέγει. ἔπειτα μόλις πάνυ ἐπὶ ζήτησιν αὐτοῦ τοιαύτην τινα ἐτραπόμην. ἦλθον ἐπὶ τινα τῶν δοκούντων σοφῶν εἶναι, ὡς ἐνταῦθα, εἰπέρ σου, ἐλέγξω τὸ μαν- c. τεῖον, καὶ ἀποφανῶν τῷ χρησμῷ ὅτι οὗτος γέ μου σοφώτερος· σὺ δ' ἐμὲ ἔφησθα. διασκοπῶν οὖν τοῦτον, δνόματι γὰρ οὐδὲν δέομαι λέγειν, ἦν δέ τις τῶν πολιτικῶν, πρὸς ὃν ἐγὼ σκοπῶν, τοιουτοῦ τι ἔπαθον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ, ἔδοξέ μοι οὗτος ὁ ἀνὴρ δοκεῖν μὲν εἶναι σοφὸς ἄλλοις τε πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ μάλιστα ἑαυτῷ, εἶναι δ' οὐ. κἄπειτα ἐπειρώμην αὐτῷ δεικνύουσι, ὅτι οἷοιτο μὲν εἶναι σοφός, εἶη δ' οὐ. ἐντεῦθεν οὖν τούτῳ τε ἀπηχθόμην, d. καὶ πολλοῖς τῶν παρόντων. πρὸς ἑμαυτὸν δ' οὖν ἀπίων ἐλογιζόμην, ὅτι τούτου μὲν τοῦ ἀνθρώπου ἐγὼ σοφώτερός εἰμι. κινδυνεύει μὲν γὰρ ἡμῶν οὐδέτερος οὐδὲν καλὸν οὐδ' ἀγαθὸν εἰδέναι· ἀλλ' οὗτος μὲν οἶεται τι εἰδέναι, οὐκ εἰδῶς· ἐγὼ

sapientissimum? Deum quidem mentiri non est credendum: neque enim id fas est Deo. Atque ita diu ambiguus scrutabar, quid oraculum innuisset: ac vix tandem post longas ambages viam eiusmodi inveni. aggressus enim quendam ex his, qui sapientes videntur, sperans, si usquam, in hoc vaticinium coargui posse, oraculoque ostendi, non me quidem, quem praefererat, sed illum, esse sapientia praefendum. Dum ergo illum examinarem: (huius vero nomen promere non est necessarium; erat autem quidam ex his, qui in republica versantur:) illum, inquam, dum examinarem, unaque differerem, o viri Athenienses, hunc in modum affectus sum: visus mihi est vir ille videri quidem sapiens tum aliis, tum vel maxime sibi ipsi; esse vero nequaquam. deinde conatus sum illi ostendere, putare quidem eum, esse se sapientem, sed minime esse. Quapropter & ille infensus mihi redditus est; & multi qui aderant, graviter id tulerunt. Itaque ad meipsum reversus, ita mecum ipse reputavi: Ego proiecto sum hoc homine sapientior. apparet enim neuter nostrum pulchrum bonumque aliquid nosse:

δὲ, ὡςπερ οὖν οὐκ οἶδα, οὐδὲ οἶομαι. ἔοικα γοῦν τούτου ἢ ε-
 σμικρῶ τινι αὐτῷ τούτῳ σοφώτερος εἶναι, ὅτι ἂ μὴ οἶδα,
 οὐδὲ οἶομαι εἰδέναί. ἐντεῦθεν ἐπ' ἄλλον ἦϊα τῶν ἐκείνου δο-
 e. κούντων σοφωτέρων εἶναι· καὶ μοι ταυτὰ ταῦτα ἔδοξε.
 καὶ ἐνταῦθα κἀκείνῳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀπηχθόμεν. μετὰ
 ταῦτα οὖν ἤδη ἐφεξῆς ἦϊα, αἰσθανόμενος μὲν καὶ λυπού-
 μενος, καὶ δεδιώς ὅτι ἀπηχθαιόμεν· ὅμως δὲ ἀναγκαῖον
 ἔδοκει εἶναι, τὸ τοῦ θεοῦ περὶ πλείσου ποιεῖσθαι, καὶ λέναι,
 σκοποῦντι τὸν χρησμὸν τί λέγει, ἐπὶ ἅπαντας τοὺς τι δοκοῦν-
 p. τας εἰδέναί. καὶ νῆ τὸν Κύναι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (δεῖ γὰρ
 22 πρὸς ὑμᾶς τάληθῆ λέγειν) ἢ μὴν ἐγὼ ἐπαθόν τι τοιοῦτον.
 a. οἱ μὲν μάλιστα εὐδοκιμοῦντες ἔδοξάν μοι ὀλίγου δεῖν τοῦ
 πλείσου ἐνδεεῖς εἶναι ζητοῦντι κατὰ τὸν θεόν· ἄλλοι δὲ,
 δοκοῦντες φαυλότεροι, ἐπεικέστεροι εἶναι ἄνδρες πρὸς τὸ φρο-
 νίμως ἔχειν. δεῖ δὴ ὑμῖν τὴν ἐμὴν πλάνην ἐπιδείξαι, ὡςπερ

sed hoc interest, quod hic quidem cum sciat nihil, scire pu-
 tat aliquid; ego vero, quemadmodum nescio, ita nescire me
 puto. Videor ergo in hac tantula re hoc homine sapientior
 esse, quod, quae ignoro, neque scire me arbitror. Post haec
 alium adii ex his, qui illo insuper sapientiores habentur; in
 eoque considerando omnino similiter iudicavi, atque illum alios-
 que multos mihi reddidi infensos. Proinde similiter deinceps
 processi ad alios, non ignorans, quantum adversus me odium
 concitarem; ideoque non absque dolore quodam timoreque
 procedebam. Veruntamen necessarium mihi visum est, oracu-
 lum divinum omnibus anteferre, passimque progredi perscru-
 taturum, quid sibi velit oraculum; huiusque gratia omnes, quot-
 cunque aliquid scire videntur, adire. Et per Canem, o viri
 Athenienses, (oportet enim vobis vera fateri,) tale aliquid mihi
 contigit haec ex divino oraculo perquirenti, ut, qui opinione
 hominum maxime probabantur, eos quasi omnium impruden-
 tissimos invenirem; qui vero inferiores habebantur, eos, quan-
 tum ad prudentiam spectat, probabilius se habere. Operae
 pretium est, referre vobis errores laboresque meos, quos equi-

πόνους τινὰς πονούντος, ἵνα μοι καὶ ἀνέλεγκτος ἢ μαντεία
 γένοιτο. μετὰ γὰρ τοὺς πολιτικοὺς ἦϊα ἐπὶ τοὺς ποιητὰς,
 τοὺς τε τῶν τραγωιδῶν καὶ τοὺς τῶν διθυράμβων, καὶ τοὺς
 ἄλλους, ὡς ἐνταῦθα ἐπ' αὐτοφάρω καταληφθόμενος ἐμαυτὸν **b.**
 ἀμαθέστερον ἐκείνων ὄντα. ἀναλαμβάνων οὖν αὐτῶν τὰ ποιή-
 ματα, ἃ μοι ἐδόκει μάλιστα πεπραγματοῦσθαι αὐτοῖς,
 διηρώτων ἂν αὐτοὺς τί λέγοιεν, ἵν' ἅμα τι καὶ μανθάνοιμι
 παρ' αὐτῶν. ἀισχύνομαι οὖν ὑμῖν εἰπεῖν, ὦ ἄνδρες, τᾶλθηθ' ἢ
 ὁμῶς δὲ ρητέον. ὡς ἔπος γὰρ εἰπεῖν, ὀλίγου αὐτῶν ἅπαντες
 εἰ παρόντες ἂν βέλτιον ἔλεγον περὶ ὧν αὐτοὶ ἐπεποιήκε-
 σαν. ἔγνω οὖν αὖ καὶ περὶ τῶν ποιητῶν ἐν ὀλίγῳ τοῦτο,
 ὅτι οὐ σοφία ποιοῖεν, ἀλλὰ φύσει τινί, καὶ ἐνθουσιάζον- **c.**
 τες, ὥσπερ οἱ θεομάντεις καὶ οἱ χρησμοδοί. καὶ γὰρ οὗτοι
 λέγουσι μὲν πολλὰ καὶ καλὰ, ἴσασσι δὲ οὐδὲν ὧν λέγουσι
 τοιοῦτον τί μοι ἐφάνησαν πάθος καὶ οἱ ποιηταὶ πεπονθότες.
 καὶ ἅμα ἡσδόμεν αὐτῶν διὰ τὴν ποιήσιν οἰμένων καὶ τᾶλλα
 σοφωτάτων εἶναι ἀνθρώπων, ἃ οὐκ ἦσαν. ἀπήϊα οὖν καὶ

dem propterea sustinui, dum a me oraculum adeo probaretur,
 ut redargui iam deinde non posset. Post homines, qui in re-
 publica versantur, ad poetas me contuli, tragoediarum &
 dithyramborum aliorumque carminum auctores, quasi hic per-
 spicue admodum deprehensurus, esse me his rudiorum. Accep-
 tis itaque eorum libris, in quibus elaboravisse maxime vide-
 bantur, sciscitatus sum eorum sensa, ut nonnihil ab ipsis per-
 discerem. Erubesco, o viri, verum hic vobis aperire: dicen-
 dum est tamen. Alii paene omnes praesentes, ut ita dixerim,
 melius de rebus his loquerentur, de quibus ipsi poemata con-
 scripserunt. Deprehendi igitur brevi id in poetis, eos videlicet
 non sapientia facere, quae faciunt, sed natura quadam, ex di-
 vina animi concitatione, quemadmodum & hi, qui divino fu-
 rore afflati vaticinantur. nam & hi multa quidem dicunt, at-
 que praecleara; sed eorum quae dicunt, nihil intelligunt. Tali
 quodam pacto poetae affecti fuisse mihi videntur: & simul anim-
 adverti, eos in aliis quoque propter poesin omnium se sapien-

- ἐντεῦθεν, τῷ αὐτῷ οἰόμενος περιγεγονέναι, ὥπερ καὶ τῶν πολιτικῶν. τελευτῶν οὖν ἐπὶ τοὺς χειροτέχνους ἦϊα. ἔμαυτῷ
- d. γὰρ ξυνήδειν οὐδὲν ἐπισαμένῳ, ὡς ἔπος εἰπεῖν· τούτους δὲ γ' ἤδειν ὅτι εὐρήσοιμι πολλὰ καὶ καλὰ ἐπισαμένους. καὶ τούτου μὲν οὐκ ἐφύεσθην, ἀλλ' ἠπίσαντο ἃ ἐγὼ οὐκ ἠπισάμην, καὶ μου ταύτη σοφώτεροι ἦσαν. ἀλλ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταυτὸν μοι ἔδοξαν ἔχειν ἀμάρτημα ὅπερ καὶ οἱ ποιηταί, καὶ οἱ ἀγαθοὶ δημιουργοί. διὰ τὸ τὴν τέχνην καλῶς ἐξεργάζεσθαι, ἕκαστος ἡξίου καὶ τᾶλλα τὰ μέγιστα σοφώτατος εἶναι· καὶ αὐτῶν αὐτῇ ἢ πλημμέλεια ἐκείνην τὴν σοφίαν
- e. ἀπέκρυπτεν. ὡςέ με καὶ αὐτὸν ἀνερωτᾶν ὑπὲρ τοῦ χρημοῦ, πότερα δεξαίμην ἂν, οὕτως ὥσπερ ἔχω ἔχειν, μήτέ τι σοφὸς ἂν τὴν ἐκείνων σοφίαν, μήτε ἀμαθὴς τὴν ἀμαθίαν· ἢ ἀμφότερα ἃ ἐκεῖνοι ἔχουσιν ἔχειν. ἀπεκρινάμην οὖν ἔμαυτῷ καὶ τῷ χρησμῷ, ὅτι μοι λυσιτελεῖ, ὥσπερ ἔχω ἔχειν. ἐκ ταύτης ἤδη τῆς ἐξετάσεως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολλαὶ μὲν

tiffimos iudicare, in quibus non sunt sapientes. Abii ergo & hinc eadem omnino sententia, qua & a politicis viris abieram. Tandem vero me ad artifices contuli; utpote bene mihi conscius, quam nihil istic, ut ita dicam, scirem; hos autem noveram multa & pulchra scire: neque in hoc equidem deceptus sum. sciebant enim, quae ipse nesciebam, & hac in parte me sapientiores erant. Sed, o viri Athenienses, in eodem errore, quo & poetas, peritos artifices deprehendi. nam ob hoc ipsum, quod sua rite perficiebant, unusquisque eorum se in ceteris quoque vel maximis sapientissimum esse putabat. Atqui hic error illam quoque, quae ipsis inerat, sapientiam offuscabat. Quamobrem, si meipsum oraculi loco interrogarem, utrum eligam, itane me habere, ut habeo, videlicet neque scientem quae illi sciunt, neque meam incitiam ignorantem; an utraque habentem, quae illi habent: plane mihi ipsi simul atque oraculo responderem, praestare, ita ut habeo me habere. Ob hanc utique inquisitionem meam, o viri Athenienses, inimicitiae multae difficillimae, atque gravissimae adversus me co-

ἀπέχθαι μοι γέγονασι, καὶ οἶαι χαλεπώταται καὶ βαρύν- p.
 ται· ὡςε πολλὰς διαβολὰς ἀπ' αὐτῶν γεγονέναι· ὄνομα 23
 δὲ τοῦτο λέγεσθαι σοφὸς εἶναι. οἴονται γὰρ με ἐκάστοτε οἱ a.
 παρόντες, ταῦτα αὐτὸν εἶναι σοφὸν ἢ ἄν ἄλλον ἐξελέγξω.
 τὸ δὲ κινδυνεύει, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ ὄντι ὁ θεὸς σοφὸς
 εἶναι, καὶ ἐν τῷ χρησμῷ τούτῳ τοῦτο λέγειν, ὅτι ἡ ἀνθρω-
 πίνη σοφία ὀλίγου τινὸς ἀξία ἐστὶ καὶ οὐδενός· καὶ φαίνεται
 τούτου λέγειν τὸν Σωκράτην, προσκεχρησθῆναι δὲ τῷ ἐμῷ
 ὀνόματι, ἐμὲ παράδειγμα ποιούμενος. ὡςπερ ἂν εἴποι ὅτι, b.
 Οὗτος ὑμῶν, ὧ ἄνθρωποι, σοφώτατός ἐστιν, ὅσις, ὡςπερ Σω-
 κράτης, ἐγνωνεν, ὅτι οὐδενὸς ἀξίός ἐστι τῇ ἀληθείᾳ πρὸς σο-
 φίαν. ταῦτ' οὖν ἐγὼ μὲν ἔτι καὶ νῦν περιῶν ἐπιζητῶ καὶ
 ἐρευνῶ, κατὰ τὸν θεόν, καὶ τῶν ἀσπῶν καὶ τῶν ξένων ἂν
 τινα οἴωμαι σοφὸν εἶναι· καὶ ἐπειδὴ μοι μὴ δοκῆ, τῷ θεῷ
 βοηθῶν ἐνδείκνυμαι, ὅτι οὐκ ἔστι σοφός. καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς
 ἀσχολίας, οὔτε τι τῶν τῆς πόλεως πρᾶξαι μοι σχολὴ γέγο-
 νεν ἀξίου λόγου, οὔτε τῶν οἰκείων· ἀλλ' ἐν πενίᾳ μυρία 6.

ortae sunt; ex quibus multae sunt calumniae confectae. Nomen
 vero sapientis mihi propterea exortum est, quod praesentes plu-
 rimum illa me putant scire, in quibus alios refello. Videtur au-
 tem, o viri Athenienses, revera solus deus sapiens esse; atque in
 hoc oraculo id sibi velle, humanam videlicet sapientiam parvi,
 immo nihili pendendam esse. quod vero Socratem nominat
 sapientem, ob id facere, quo nomine meo, tanquam exemplo
 quodam utens, quasi sic dicat: Is, o viri, sapientissimus est,
 qui, quemadmodum Socrates, novit revera sapientiam suam
 esse nihili pendendam. Haec igitur ergo sic affectus, & nunc
 perquirere passim, deo obsecutus, & perscrutari non desino,
 conveniens quemcunque aut civium aut peregrinorum esse exi-
 stimo sapientem. ac si quando mihi ille talis non videatur;
 tunc ipse suffragatus, atque obsequens, illum sapientem non
 esse demonstro. Atque ob occupationes eiusmodi nullum mihi
 ferme relinquitur otium vel ad publicum aliquid commemo-
 ratu dignum agendum, vel privatim; sed in extrema pauper-

- εἰμι, διὰ τὴν τοῦ θεοῦ λατρείαν. πρὸς δὲ τούτοις, οἱ νέοι μοι ἐπακολουθοῦντες, οἷς μάλιστα σχολὴ ἔστιν, οἱ τῶν πλουσιωτάτων, αὐτόματοι, χαίρουσιν ἀκούοντες ἐξελεγχόμενων τῶν ἀνθρώπων· καὶ αὐτοὶ πολλάκις ἐμὲ μιμοῦνται, εἴτα ἐπιχειροῦσιν ἄλλους ἐξετάζειν. καὶ πάλαι, οἶμαι, εὗρισκονσι πολλὴν ἀφθονίαν οἰομένων μὲν εἰδέναι τὶ τῶν ἀνθρώπων, εἰδότες δὲ ἢ ὀλίγα ἢ οὐδέν. ἐντεῦθεν οὖν οἱ ὑπ' αὐτῶν ἐξεταζόμενοι ἐμοὶ ἐργίζονται, οὐκ αὐτοῖς· καὶ λέγουσιν, ὡς Σωκράτης τις ἐστὶ μιαιώτατος, καὶ διαφθείρει τοὺς νέους. καὶ ἐπειδὴν τις αὐτοὺς ἐρωτᾷ ὅ, τι ποιῶν, καὶ ὅ, τι διδάσκων, ἔχουσι μὲν οὐδὲν εἰπεῖν, ἀλλ' ἀγνοοῦσιν· ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν ἀπορεῖν, τὰ κατὰ πάντων τῶν φιλοσοφούντων πρόχειρα ταῦτα λέγουσιν, ὅτι τὰ μετέωρα καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ζητεῖ, καὶ θεοὺς μὴ νομίζει· καὶ τὸν ἥττω λόγον, κρείττω πειθεῖ. τὰ γὰρ ἀληθῆ, οἶμαι, οὐκ ἂν ἐθέλοιεν λέγειν, ὅτι κατὰ δῆλοι γίνονται προσποιούμενοι μὲν εἰδέναι, εἰδότες δὲ οὐδέν.
- e. ἄτε οὖν, οἶμαι, Φιλότιμοι ὄντες καὶ σφοδροὶ καὶ πολλοί,

tate ob Dei cultum sum constitutus. Praeterea adolescentes maxime opulenti, quive a negotiis vacant, me ultro sequentes delectantur, cum refelli a nobis homines spectant. quin etiam ipsi nonnunquam me imitati, alios deinde confutare contendunt. Qua quidem in re plurimam reperiunt turbam hominum, aliquid se scire putantium, cum aut nihil sciunt, aut perparum. qui vero ab his convincuntur, non tam illis, quam mihi, redduntur infensi: clamantque, esse Socratem quendam scelestissimum iuventutisque corruptorem. At si quis ab eis scificitetur, quidnam vel agendo, vel docendo, corrumpat; nihil quidem assignare possunt; immo prorsus ignorant. Sed ne deesse illis materia videatur, ad ista confugiunt, quae communi voce facile philosophantibus obüci solent: quod scilicet ea, quae in aere sunt, curat, & quae item sub terra: deos vero non credit, & malam causam bonam esse persuadet. vera enim, ut puto, fateri nolunt, se scilicet indignatos, propterea quod convicti fuerint, simulare se illa scire, quae nesciunt.

καὶ ξυνηταγμένως καὶ πιθανῶς λέγοντες περὶ ἐμοῦ, ἐμπε-
 πλήκασιν ὑμῶν τὰ ὦτα, καὶ πάσαι καὶ νῦν σφοδρῶς δια-
 βάλλουτες. ἐκ τούτων καὶ Μέλιτος μοι ἐπέθετο καὶ Ἄνυτος,
 καὶ Λύκων. Μέλιτος μὲν, ὑπὲρ τῶν ποιητῶν ἀχθόμενος·
 Ἄνυτος δὲ, ὑπὲρ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν· Λύκων
 δὲ, ὑπὲρ τῶν ῥητόρων. ὥσε, ὅπερ ἐγὼ ἀρχόμενος ἔλεγον, p.
24
a.
 σαυμάζοιμ' ἂν, εἰ οἷός τ' εἴην ἐγὼ ὑμῶν ταύτην τὴν διαβο-
 λὴν ἐξελέσθαι ἐν οὕτως ὀλίγῳ χρόνῳ, οὕτω πολλὴν γεγο-
 νῆσαν. Ταῦτά ἐστιν ὑμῖν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀληθῆ· καὶ
 ὑμᾶς οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν ἀποκρυψάμενος ἐγὼ λέγω,
 οὐδὲ ὑποσειλάμενος. καίτοι οἶδα σχεδόν, ὅτι τοῖς αὐτοῖς
 ἀπεχθάνομαι. ὃ καὶ τεκμήριον, ὅτι ἀληθῆ λέγω, καὶ ὅτι
 αὕτη ἐστὶν ἡ διαβολὴ ἢ ἐμῆ, καὶ τὰ αἴτια ταῦτά ἐστι. καὶ
 εἴαν τε νῦν, εἴαν τε αὖθις ζητήσητε ταῦτα, οὕτως εὐρήσετε. b.
 περὶ μὲν οὖν ὧν οἱ πρῶτοί μου κατήγοροι κατηγόρουσιν, αὕτη
 ἔσω ἱκανῆ ἢ ἀπολογία πρὸς ὑμᾶς. Πρὸς δὲ Μέλιτον, τὸν

Utpote igitur ambitiosi & vehementes, & multi, ac velut ex
 composito, atque obnixae diligentisque persuasionis studio me
 traminantes, vestras aures impleverunt, & iamdiu & nuper
 calumniis in me sedulo confictis. Ex his autem Melitus, &
 Anytus, & Lycon contra me surrexerunt. Melitus quidem
 ob poetas mihi infestus; Anytus vero ob artifices atque rei-
 publicae gubernatores; Lycon denique gratia rhetorum. Quam-
 obrem, quemadmodum ab initio dicebam, admirarer equidem,
 si opinionem istam tantis conceptam calumniis, tam invetera-
 tam, nunc in tam brevi tempore amovere a vobis possem.
 Haec equidem, o viri Athenienses, vera vobis loquor: neque
 celo, neque subtraho aut magnum quidquam, aut parvum;
 quamvis ferme norim, in his dicendis me eisdem fore mole-
 stum. Quod quidem argumentum vobis est, me vera loqui,
 atque hanc esse calumniam contra me exortam, eiusque cau-
 sas eiusmodi esse. et sive in praesentia sive in posterum haec
 inquiretis, ita esse invenietis. Ad illa igitur, quae primi accu-
 satores detulerunt, haec mihi sufficiens apud vos sit defensio.

- ἀγαθὸν καὶ Φιλόπολιν, ὡς Φησι, καὶ τοὺς ὑπέρους, μετὰ ταῦτα πειράσομαι ἀπολογήσασθαι. αὐτῶν γὰρ δὴ, ὡς περ τούτων ἑτέρων ὄντων κατηγορῶν, λάβωμεν αὐτὴν τούτων ἀνταμοσίαν. ἔχει δὲ ὧδέ πως Ἰωκράτη Φησὶν ἀδικεῖν, τοὺς τε νέους διαφθείροντα, καὶ θεοὺς, οὓς ἡ πόλις νομίζει, οὐ νομίζοντα, ἕτερα δὲ δαιμόνια καινά. τὸ μὲν δὴ ἐγκλημα τοιοῦτόν ἐστι. τούτου δὲ τοῦ ἐγκλήματος ἐν ἑκάσῳ ἐξετάσωμεν. Φησὶ γὰρ δὴ, τοὺς νέους ἀδικεῖν με διαφθείροντα. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικεῖν Φημι Μέλιτον, ὅτι σπουδῆ χαριεντίζεται, βραδίως εἰς ἀγῶνας καθιστὰς ἀνθρώπους, περὶ πραγμάτων προσποιούμενος σπουδάζειν καὶ κήδεσθαι, ὧν οὐδὲν πρόποτε τούτῳ ἐμέλησεν. ὡς δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, πειράσομαι καὶ ὑμῖν ὑποδείξαι. καὶ μοι δεῦρο, ὦ Μέλιτε, εἰπέ,
- d. "Ἄλλο τι ἢ περὶ πλείου ποιῆ, ὅπως ὡς βέλτιστοι οἱ νεώτεροι ἔσονται; Ἐγώ γε. Ἴδι δὴ νῦν εἰπέ τούτοις, τίς αὐτοὺς βελτίους ποιῆ. δῆλον γὰρ ὅτι οἴσθα, μέλον γέ σοι. τὸν μὲν γὰρ

Ad Melitum vero bonum, & ut ipse ait, patriae amatorem, reliquosque accusatores deinceps respondere conabor. Ac rursus, tanquam alii quidam accusatores sint, accusationem iuramento calumniae vitandae gratia praestito susceptam in medium adducamus. Habet vero in hunc ferme modum: Socrates iniuste agit, iuventutem depravans, ac deos, quos civitas putat, ipse non putans, sed alia quaedam nova daemonia. Accusatio quidem est eiusmodi, huius autem accusationis unamquamque partem discutiamus. Iuvenes depravare me obicit, atque in hoc iniuriam facere. Ego vero, o viri Athenienses, contra iniuriari Melitum dico; propterea quod consulto cavillatur ac iocatur, tam facile homines in iudicium trahens, simulansque, seriis se rebus incumbere, earumque rerum habere curam, quae ipsi nunquam curae fuerunt. Hoc autem ita esse, conabor & vobis ostendere. Heus Melite, responde mihi, numquid ipse maxime cures, ut quam optimi adolescentes evadant. Curō equidem. Age ergo his nunc dicas, quisnam iuvenes meliores efficiat, constat enim scire te,

διαφθείροντα ἔξευρών, ὡς Φῆς, ἐμὲ εἰσάγεις τουτοιῖσι, καὶ κατηγορεῖς· τὸν δὲ δὴ βελτίους ποιοῦντα ἴθι εἰπὲ, καὶ μῆνυσσον αὐτοῖς τίς ἐσιν. ὄρας, ὦ Μέλιτε, ὅτι σιγαῖς, καὶ οὐκ ἔχεις εἰπεῖν; καὶ τοι οὐκ αἰσχρὸν σοι δοκεῖ εἶναι, καὶ ἰκανὸν τεκμήριον οὗ δὴ ἐγὼ λέγω, ὅτι σοι οὐδὲν μεμέληκεν; ἀλλ' εἰπὲ, ὦ ἀγαθὲ, τίς αὐτοὺς ἀμείους ποιεῖ. Οἱ νόμοι. Ἄλλ' οὐ τοῦτο ἐρωτῶ, ὦ βέλτιζε, ἀλλὰ τίς ἄνθρωπος, ὅς τις πρῶτον καὶ αὐτὸ τοῦτο οἶδε, τοὺς νόμους. Οὗτοι, ὦ Σώκρατες, οἱ δικασαί. Πῶς λέγεις, ὦ Μέλιτε; οἶδε τοὺς νέους παίδευειν. οἳοί τε εἰσὶ καὶ βελτίους ποιεῖν; Μάλιστα. Πότερον ἅπαντες; ἢ οἱ μὲν αὐτῶν, οἱ δ' οὐ; Ἄπαντες. Εὖγε νῆ τὴν Ἥραν λέγεις, καὶ πολλὴν ἀφθονίαν τῶν ὠφελούτων. τί δὲ δὴ; οἶδε οἱ ἀκροαταὶ βελτίους ποιοῦσιν, ἢ οὐ; Καὶ οὗτοι. Τί δὲ οἱ βουλευταί; Καὶ οἱ βουλευταί. Ἄλλ' ἄρα, ὦ Μέλιτε, μὴ οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκκλησιασταὶ διαφθείρουσι τοὺς νεωτέρους; ἢ καὶ κείνοι βελτίους ποιοῦσιν ἅπαντες; Καὶ ἐκεῖνοι.

cum tibi id curae fit. Me certe corruptorem eorum, ut ais, iam deprehendisti, accusasti his, in iudicium traxisti. ergo age, & eum qui efficit meliores dic his, & quisnam fit ostende. quidnam, o Melite, taces? Videsne, nihil te habere quod dicas? Atqui nonne turpe id tibi videtur esse, ac sufficiens argumentum eius quod ipse dico, te haec nunquam curasse? Verum dic iam, bone vir: Quisnam eos efficit bonos? Leges. At vero non istud interrogo, o vir optime. sed quis homo, qui & primum ipsum norit, leges scilicet, quibus illi meliores fiant. Hi, o Socrates, iudices. Quid vero, o Melite, ais? istine erudire iuvenes possunt, bonosque reddere? Et maxime quidem. Utrum omnes? an alii quidem possunt, alii vero nequaquam? Omnes. Bene per Iunonem loqueris, & magnam eorum qui profint iuvenibus copiam. Verum quidnam hi, qui audiunt? faciuntne & ipsi meliores, an non? Ipsi quoque. Quid vero senatores? Et senatores. Sed enim, o Melite, cavendum est, ne concionatores forte adolefcentes corrumpant. an vero & hi omnes similiter faciunt meliores? Hi quoque,

- Πάντες ἄρα, ὡς ἔοικεν, Ἀθηναῖοι καλοὺς καὶ γαθοὺς ποιοῦσι, πλὴν ἐμοῦ· ἐγὼ δὲ μόνος διαφθείρω. οὕτω λέγεις; Πάνυ σφίδρα ταῦτα λέγω. Πολλὴν γέ μου κατέγνωκας ἀτυχίαν, καὶ μοι ἀπέκριναι· ἢ καὶ περὶ ἵππους οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν;
- b. οἱ μὲν βελτίους ποιοῦντες αὐτοὺς ἅπαντες ἀνθρώποι εἶναι, εἷς δὲ τις διαφθείρων; ἢ τοῦναντίον τούτου πᾶν, εἷς μὲν τις ὁ βελτίους γε οἶός τε ὦν ποιεῖν; ἢ πᾶν ὀλίγοι οἱ ἵππικοί· οἱ δὲ πολλοί, ἐάν περ ξυνῶσι καὶ χρῶνται ἵπποις, διαφθείρουσιν; οὐχ οὕτως ἔχει, ὦ Μέλιτε, καὶ περὶ ἵππων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ζώων; πάντως δήπου, ἐάν τε σὺ καὶ Ἄνυτος μὴ φῆτε, ἐάν τε φῆτε. πολλὴ γὰρ ἂν τις εὐδαιμονία εἴη περὶ τοὺς νέους, εἰ εἷς μὲν μόνος αὐτοὺς διαφθείρει, οἱ δὲ
- c. ἄλλοι ὠφελῶσιν. ἀλλὰ γὰρ, ὦ Μέλιτε, ἱκανῶς ἐπιδείκνυσαι, ὅτι οὐδέποτε ἐφρόντισας τῶν νέων· καὶ σαφῶς ἀποφαίνεις τὴν σαυτοῦ ἀμέλειαν, ὅτι οὐδὲν σοι μεμέληκε περὶ ὧν ἐμὲ εἰσάγεις. ἔτι δὲ ἡμῖν εἶπέ ὦ πρὸς Διὸς Μέλιτε, πότερόν ἐστιν οἰκεῖν ἄμεινον ἐν πολιταῖς χρηστοῖς, ἢ πονηροῖς. ὦ τῶν

Omnnes igitur, ut videtur, Athenienses honestos bonosque reddunt, praeter unum me. ego enim corrumpo solus. Itane ais? Ita certe; & quidem vehementer. Magna tu quidem me damnas infelicitate. Proinde mihi responde, an & de equis idem putes: omnes scilicet homines equos bonos efficere, unum vero duntaxat esse, qui eos corrumpat. an omnino contra unum esse: vel certe perpaucos equitandi peritos reddere meliores equos: quamplurimos autem esse, qui si inter equos versentur, illisque utantur, depravant? Nonne ita se res habet, o Melite, & de equis, & de ceteris omnibus animantibus? Penitus ita, sive tu & Anytus non confiteamini, sive confiteamini. Etenim permagnam iuvenes nacti essent felicitatem, si unus duntaxat eos posset pervertere, ceteri vero omnes prodesse. Ceterum, o Melite, satis demonstras, te nullam iuventutis curam habuisse unquam; ac plane declaras incuriam tuam, teque nunquam meditatam fuisse ea, de quibus me accusas. Praeterea obsecro te per Iovem, o Melite, re-

ἀποκρίναι. οὐδὲν γάρ τοι χαλεπὸν ἔρωτῶ. οὐχ οἱ μὲν πονηροὶ αἰεὶ κακὸν τι ἐργάζονται τοὺς αἰεὶ ἐγγυτάτῳ αὐτῶν ὄντας, οἱ δ' ἀγαθοὶ ἀγαθὸν τι; Πάνυ γε. Ἔσιν οὖν ὅσις βούλεται ὑπὸ τῶν ξυμβάντων βλάπτεσθαι μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι; ἀπό- d. κριναι ᾧ ἴαθῃ. καὶ γὰρ ὁ νόμος κελεύει ἀποκρίνεσθαι. ἔσθ' ὅσις βούλεται βλάπτεσθαι; Οὐ δῆτα. Φέρε δὴ πρότερον ἐμὲ εἰσάγεις δεῦρο ὡς διαφθείροντα τοὺς νέους, καὶ τούτους πονηροτέρους ποιοῦντα, ἐκόντα ἢ ἄκοντα; Ἐκόντα ἔγωγε. Τί δὲ ποτ', ᾧ Μέλιτε, τοσοῦτον σὺ ἐμοῦ σοφώτερος εἶ τηλικούτου ὄντος, τηλικόσδε ὦν, ὥστε εὔ μὲν ἔγνωκας, ὅτι οἱ μὲν κακοὶ κακὸν τι ἐργάζονται αἰεὶ τοὺς μάλιστα πλησίον ἑαυ- τῶν, οἱ δὲ ἀγαθοὶ, ἀγαθὸν τι. ἐγὼ δὲ δὴ εἰς τοσοῦτον ἀμα- e. θίας ἤκω, ὥστε καὶ τοῦτο ἀγνοῶ, ὅτι ἔάν τινα μοχθηρὸν ποιήσω τῶν ξυμβάντων, κινδυνεύσω κακὸν τι λαβεῖν ὑπ' αὐτοῦ; ὥστε τοῦτο τοσοῦτον κακὸν ἐκὼν ποιῶ, ὡς Φῆς σύ; ταῦτα ἐγὼ σοι οὐ πείθομαι, ᾧ Μέλιτε, οἶμαι δὲ αὐτὸς ἀλλῶν

sponde nobis, utrum melius versari possumus inter bonos ci- ves, an inter malos. Responde amice. nihil enim difficile te rogo. Nonne mali semper mali aliquid agunt his, quibus converfantur? boni autem bonum? Procul dubio. Estne uil- lus, qui detrimentum suscipere potius quam emolumentum vel- lit ab his, quibus familiariter utitur? Responde, o bone vir. lex enim respondere te iubet. Estne quisquam qui damnum pati velit? Nullus. Age ergo, tu me huc in iudicium vocas quasi iuventutis depravatores. an dicis, me id volentem fa- cere, vel nolentem? Equidem volentem dico. Numquid tu, o Melite, longe minor natu usque adeo me grandiori sapien- tior es, ut plane cognoscas tu quidem, malos obesse familia- ribus, bonos vero prodesse? ego autem in tantam insaniam prolapsus sum, ut neque id cognoscam, si quem ex familiari- bus peiorem reddidero, periclitaturum me, ne quid ab eo mali perpetiar; atque hoc tantum mihi ipsi malum, ut ais, volens inferam? Haec equidem tibi, o Melite, non credo. arbitror quoque, neminem tibi alium concessurum. Sed aut

- p. ἀνθρώπων οὐδένα· ἀλλὰ ἢ οὐ διαφθείρω, ἢ διαφθείρω ἄκων·
²⁶
 a. ὥστε σύ γε κατ' ἀμφοτέρω ψεύδῃ. εἰ δὲ ἄκων διαφθείρω,
 τῶν τοιούτων καὶ ἀκουσίων ἀμαρτημάτων οὐ δεῦρο νόμος
 εἰσάγειν ἐστίν, ἀλλ' ἰδίᾳ λαβόντα διδάσκειν καὶ νουθετεῖν.
 δῆλον γὰρ ὅτι ἐὰν μάθω, παύσομαι ὅγε ἄκων ποιῶ. σὺ δὲ
 συγγενέσθαι μὲν μοι καὶ διδάξαι ἔφυγες, καὶ οὐκ ἠθέλησας·
 δεῦρο δὲ εἰσάγεις, οἱ νόμος ἐστίν εἰσάγειν τοὺς κολάσεως δεο-
 μένους, ἀλλ' οὐ μαθήσεως. ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 b. τοῦτο μὲν δῆλον ἦδη ἐστίν οὐ γὰρ ἔλεγον, ὅτι Μελίτῳ τούτῳ
 οὔτε μέγα οὔτε μικρὸν πάποτε ἐμέλησεν. Ὅμως δὲ δὴ λέγε
 ἡμῖν, πῶς με φῆς διαφθεῖρειν, ὦ Μέλιτε, τοὺς νεωτέρους;
 ἢ δῆλον ὅτι κατὰ τὴν γραφὴν, ἣν ἐγράψω, θεοὺς διδάσκον-
 τα μὴ νομίζειν, οὓς ἡ πόλις νομίζει, ἕτερα δὲ δαιμόνια καινὰ,
 οὐ ταῦτα λέγεις ὅτι διδάσκων διαφθείρω; Πάνυ μὲν οὖν
 σφόδρα ταῦτα λέγω. Πρὸς αὐτῶν τοίνυν, ὦ Μέλιτε, τού-
 των τῶν θεῶν, ἃν ἄν ὁ λόγος ἐστίν, εἰπέ ἔτι σαφέστερον καὶ
 c. ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀνδράσι τουτοισίν. ἐγὼ γὰρ οὐ δύναμαι μαθεῖν,

non depravo adolescentes; vel, si depravo, invitus facio.
 quapropter tu in utroque mentiris. At si invitus corrumpo,
 non huc in iudicium involuntaria delicta lex trahi iubet, sed
 privatim doceri atque admoneri. constat enim, si didicero,
 non amplius me id facturum, quod per ignorantiam facie-
 bam. Tu autem familiariter me emendare noluisti: sed in iu-
 dicium rapis, quo eos trahi lex iubet, qui poena indigent
 potius, quam disciplina. Iam vero ex his manifestum est, o
 viri Athenienses, quod modo dicebam, nullam huic Melito
 aut magnam, aut parvam erudiendae iuventutis curam fuisse.
 Verumtamen dic nobis, qua ratione me afferas, o Melite,
 pervertere iuventutem. An videlicet, quemadmodum in accu-
 satione scripsisti, quia doceam, non putare deos, quos civitas
 putat, sed alia quaedam nova daemonia? an non in his do-
 cendis affirmas, iuvenes me corrumpere? Omnino quidem ac
 vehementer haec assero. Per deos ipsos, o Melite, de quibus
 nunc nobis est sermo, apertius & mihi & his enarra. Nam.

πότερον λέγεις, διδάσκειν με νομίζειν εἶναι τινας θεούς· (καὶ αὐτὸς ἄρα νομίζω εἶναι θεούς, καὶ οὐκ εἰμὶ τοπαράπαν ἄθεος· οὐδὲ ταύτη ἀδικῶ·) οὐ μέντοι οὕσπερ γε ἡ πόλις, ἀλλ' ἐτέρους. καὶ τοῦτ' ἔστιν ὃ μοι ἐγκαλεῖς, ὅτι ἐτέρους· ἢ παντάπασί με Φῆς οὔτε αὐτὸν νομίζειν θεούς, τοὺς τε ἄλλους ταῦτα διδάσκειν. Ταῦτα λέγω, ὡς τοπαράπαν οὐ νομίζεις θεούς. Ὡσαυμάσιε Μέλιτε, ἵνατί ταῦτα λέγεις; οὐδὲ ἥλιον, οὐδὲ σελήνην ἄρα νομίζω εἶναι θεούς, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι; Μὰ Δί', ὧ ἄνδρες δικασαί· ἐπεὶ τὸν μὲν ἥλιον, λίθον φησὶν εἶναι· τὴν δὲ σελήνην, γῆν. Ἀναξαγόρου οἷε κατηγορεῖν, ὧ φίλε Μέλιτε· καὶ οὕτω καταφρονεῖς τῶνδε, καὶ οἷε αὐτοὺς ἀπείρους γραμμάτων εἶναι, ὥσε οὐκ εἰδέναι, ὅτι τ' Ἀναξαγόρου βιβλία τοῦ Κλαζομενίου γέμει τούτων τῶν λόγων. καὶ δὴ καὶ οἱ νέοι ταῦτα παρ' ἐμοῦ μαυθάνουσιν, ἃ ἔξεσιν ἐνίοτε, εἰ πάνυ πολλοῦ, δραχμῆς ἐκ τῆς ὀρχήστρας πριαμένοις, Σωκράτους καταγελαῖν, εἰάν ε.

ego quidem nondum plane intelligo, utrum dicas, docere me iuvenes, ut putent aliquos quidem deos esse. quod si ita est; ego deos esse puto, neque omnino sum absque deo: neque in hoc iniuste ago, quamvis non eos, quos habet civitas, sed alios esse doceam. Utrum, inquam, hoc est, in quo me criminaris, quod videlicet deos alios introducarn? an me ais omnino negare deos, rursusque, ut negent, alios quoque docere? Affero equidem, te omnino negare deos. O admirabilis Melite, cur nam ista dicis? Neque solem igitur, neque lunam esse deos credo, ut homines alii. Per Iovem ita, o iudices. nam solem quidem lapidem esse dicit; lunam vero terram. Anaxagoram tu quidem, o amice Melite, accusare tibi videris; atque ita hos parvi facis, existimans, eos literarum ignaros esse, quasi nesciant, libros Anaxagorae Clazomenii eiusmodi opinionibus esse plenos. Iuvenes vero haec a me discant? quibus liceret interdum, etiam si multa sint, unius drachmae pretio ementibus ex orchestra Socratem deridere, si sua esse fingeret, praeser-

μὲν νομίζει πράγματα εἶναι, ἀνθρώπους δὲ οὐ νομίζει; ἀποκρινέσθω, ὦ ἄνδρες, καὶ μὴ ἄλλα καὶ ἄλλα θορυβεῖτω. ἔσθ' ὅστις ἵππους μὲν οὐ νομίζει, ἵππικὰ δὲ πράγματα; ἢ αὐλητάς μὲν οὐ νομίζει, αὐλητικὰ δὲ πράγματα; οὐκ ἔστιν, ὦ ἄριστε ἀνδρῶν. εἰ μὴ σὺ βούλει ἀποκρίνασθαι, ἐγὼ σοι λέγω καὶ τοῖς ἄλλοις τουτοσίην. ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀπόκρισαι, ἔσθ' ὅστις δαιμόνια μὲν νομίζει πράγματα εἶναι, δαίμονας *c.* δὲ οὐ νομίζει; Οὐκ ἔστιν. Ὡς ἄκνηστας· ὅτι μόλις ἀπεκρίνω ὑπὸ τουτῶν ἀναγκαζόμενος. οὐκοῦν δαιμόνια μὲν Φῆς με καὶ νομίζειν καὶ διδάσκειν, εἴτ' οὖν καινὰ, εἴτε παλαιά; ἀλλ' οὖν δαιμόνιά γε νομίζω, κατὰ τὸν σὸν λόγον· καὶ ταῦτα καὶ διαμόσσω ἐν τῇ ἀντιγραφῇ. εἰ δὲ καὶ δαιμόνια νομίζω, καὶ δαίμονας δήπου πολλὴ ἀνάγκη νομίζειν με ἔστιν. οὐχ οὕτως ἔχει; Ἐχει δὴ. τίθημι γάρ σε ὁμολογοῦντα, ἐπειδὴ οὐκ ἀποκρίνη. τοὺς δὲ δαίμονας οὐχὶ ἤτοι θεοὺς γε ἠγούμεθα εἶναι, ἢ θεῶν παῖδας; Φῆς, ἢ οὐ; Πάνυ γε. *d.*

quisquam, o Melite, qui humana quidem esse putet, homines vero nequaquam? Respondeat mihi, o viri, neque modo in his, modo in illis perturbet. estne aliquis, qui equos non putet esse, sed equestria? vel tibicines quidem non esse, sed res tibicinarias? Non est quisquam, o virorum optime. Ego enim pro te & tibi & his aliis respondeo. siquidem ipse non vis respondere. Sed ad hoc saltem, quod magis ad rem pertinet, responde. An est quisquam, qui daemonum quidem opera opinetur esse, daemones autem minime? Nullus. Quam tarde & vix respondisti ab his coactus? Nonne igitur daemonum opera confiteris me & putare & docere, sive nova, sive antiqua sint? omnino enim, ut confiteris, daemones ego assero, atque haec quidem in responsione iurabo. Quod si daemones puto, necessarium est omnino, putare me daemones quoque esse. an non ita se res habet? Ita certe. Pono enim te confitentem, quando quidem respondere non vis. Daemones autem, nonne aut deos arbitramur esse, aut deorum filios? faterisne hoc, an non? Prorsus. Nonne si daemones esse ar-

Οὐκοῦν εἶπερ δαίμονας ἡγοῦμαι, ὡς σὺ Φῆς, εἰ μὲν θεοὶ
 τινες εἰσὶν οἱ δαίμονες, τοῦτ' ἂν εἶη ὁ ἐγὼ Φημί σε αἰνί-
 τεσθαι καὶ χαριεντίζεσθαι, θεοὺς οὐχ ἡγούμενον φάναι με,
 θεοὺς αὖ ἡγεῖσθαι πάλιν, ἐπειδὴ περ γε δαίμονας ἡγοῦμαι.
 εἰ δὲ αὖ οἱ δαίμονες θεῶν παῖδες εἰσι νόβοι τινές, ἢ ἐκ νυμφῶν,
 ἢ ἐκ τινῶν ἄλλων, ὧν δὴ καὶ λέγονται, τίς ἂν ἀνθρώπων
 θεῶν μὲν παῖδας ἡγοῖτο εἶναι, θεοὺς δὲ μὴ; ὁμοίως γὰρ ἂν
 e. ἄτοπον εἶη, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἵππων μὲν παῖδας ἡγοῖτο ἢ καὶ
 ὄνων, τοὺς ἡμίονους, ἵππους δὲ καὶ ὄνους μὴ ἡγοῖτο εἶναι.
 ἀλλ', ὦ Μέλιτε, οὐκ ἔστιν ὅπως σὺ ταῦτα οὐχὶ ἀποπειρώ-
 μενος ἡμῶν ἐγράψω τὴν γραφὴν ταύτην, ἢ ἀπορῶν ὅ, τι
 ἐγκαλοῖς ἐμοὶ ἀληθὲς ἀδίκημα. ὅπως δὲ σὺ τινα πειθοῖς ἂν
 καὶ σμικρὸν νοῦν ἔχοντα ἀνθρώπων, ὡς τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός
 ἐπι καὶ δαιμόνια καὶ θεῖα ἡγεῖσθαι, καὶ αὖ τοῦ αὐτοῦ,
 P-
 28
 a. μῆτε δαίμονας μῆτε θεοὺς μῆτε ἥρωας, οὐδεμίαν μηχανὴν
 ἔστιν. ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς μὲν ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ

bitror, ut ipse concedis, daemonesque dii quidam sunt, id
 evenit, quod modo dicebam? aenigma proponere, & ludere
 ac nugari dicendo, me deos non existimantem, deos tamen
 rursus existimare, quandoquidem daemones esse duco? Rur-
 sus, si daemones deorum filii sint, spuriū videlicet quidam,
 aut ex nymphis, aut ex aliis quibusdam, ut fertur, quisnam
 hominum filios quidem deorum esse putet, deos vero neget?
 Perinde enim id absurdum foret, ac si quis equorum quidem
 filios vel afinorum mulos esse putet, equos autem & afinos
 esse non putet. Sed, o Melite, videris procul dubio accusa-
 tionem istam idcirco ita instituisse, vel ut ingenii nostri pe-
 riculum faceres, vel quia, in quo veri me criminis accusares,
 nihil haberes. Tu vero quam ratione persuaderes alicui,
 vel minimum quidem mentis habenti, non esse eiusdem viri,
 daemonia simul & divina putare; ac rursus eiusdem, neque
 daemones, neque deos, neque heroes? Nulla certa ratione
 fieri posse aliter ostendi potest. Ceterum, o viri Athenien-
 ses, quod quidem ego non deliquerim, quemadmodum Me-

κατὰ τὴν Μελίτου γράφην, οὐ πολλῆς μοι δοκεῖ εἶναι ἀπολογίας· ἀλλὰ ἱκανὰ καὶ ταῦτα. Ὁ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγεν, ὅτι πολλή μοι ἀπέχθεια γέγονε καὶ πρὸς πολλοὺς, εὖ ἴσθε ὅτι ἀληθές ἐστι. καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὃ ἐμὲ αἰρήσει, ἐάν περ αἰρήῃ, οὐ Μέλिटος οὐδὲ Ἄνυτος, ἀλλ' ἢ τῶν πολλῶν διαβολή τε καὶ φθόνος· ἃ δὴ πολλοὺς καὶ ἄλλοις καὶ ἀγαθοῖς ἀνδράς ἤρηνεν, οἶμαι δὲ καὶ αἰρήσειν. οὐδὲν δὲ δεινὸν μὴ ἐν ἡ. ἐμοὶ εἴη. ἴσως δ' ἂν οὖν εἴποι τις, Εἴτ' οὐκ αἰσχύνῃ, ὡς Σώκρατες, τοιοῦτον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύσας, ἐξ οὗ κινδυνεύεις νυκτὶ ἀποθανεῖν; ἐγὼ δὲ τούτῳ ἂν δίκαιον λόγον ἀντείποιμι, Ὅτι οὐ καλῶς λέγεις, ὦ ἀνθρώπε, εἰ οἶε δεινὸν κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι τοῦ ζῆν ἢ τεθνάναι ἀνδρα ὅτου τί καὶ σμικρὸν ὄφελός ἐστιν· ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖν, ὅταν πράττῃ, πότερον δίκαια ἢ ἀδίκαια πράττει, καὶ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἔργα ἢ κακοῦ. Φαῦλοι γὰρ ἂν, τῷ γε σῶ λόγῳ, εἶεν τῶν ἡμιθέων c. ἔσοι ἐν Τροίᾳ τετελευτήμασι, οἵτε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Θετίδος

litus accusat, haud magna mihi purgatione opus esse videtur: sed ea, quae dicta sunt, sufficere iudico. Quod autem ab initio dixi, malevolentiam plurimam esse contra me apud plurimos concitatum, id profecto verissimum est: & hoc me perimet, si quidem perimar; non Melitus, neque Anytus; sed multorum calumnia & invidia: quae quidem alios quoque multos viros bonos peremit hactenus, &, ut arbitror, perimet. nihil enim grave, vel mirum, si in me obesse non desinat. Forsitan vero ita me quispiam interrogabit: Nonne te pudet, Socrates, tale quiddam exercere, ex quo continuo in periculum venias moriendi? Equidem huic obiectioni iuxta hanc responsionem dabo: Haud recte, o vir, loqueris, si putas, magnam aut vitae aut mortis habendam esse rationem homini, cuius vel parva quaedam utilitas sit: ac non illud potius duntaxat considerandum, quoties aliquid agit, utrum iusta agat, an iniusta, aut boni viri opera, sive mala. Alioquin ex hac ratione tua spernendi fuissent semidei omnes, quotcunque apud Troiam occubuerunt, & alii, & in primis ipse Thetidis fi-

υῖός· ὅς τοσοῦτον τοῦ κινδύνου κατεφρόνησε, παρὰ τὸ αἰσχρὸν
 τι ὑπομεῖναι, ὥς ἐπειδὴ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτῷ προθυμουμένῳ
 Ἔκτορα ἀποκτεῖναι, θεὸς οὔσα, οὕτωςί πως, ὡς ἐγὼ οἶμαι,
 ὦ παῖ, εἰ τιμωρήσεις Πατρόκλῳ τῷ ἑταίρῳ τὸν Φόνου, καὶ
 Ἔκτορα ἀποκτενεῖς, αὐτὸς ἀποθανῆ· αὐτίκα γάρ τοι, Φησί,
 μεθ' Ἔκτορα πότμος ἐτοῖμος· ὁ δὲ, τοῦτ' ἀκούσας, τοῦ μὲν

- d. θανάτου καὶ τοῦ κινδύνου ὠλιγόηρσε, πολὺ δὲ μᾶλλον δέσας
 τὸ ζῆν κακὸς ὢν, καὶ τοῖς φίλοις μὴ τιμωρεῖν, Αὐτίκα,
 Φησί, τεθναίνῃ, τὴν δίκην ἐπιθεῖς τῷ ἀδικοῦντι, ἵνα μὴ ἐν-
 θάδε μένω καταγέλαστος παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, ἄχθος ἀρού-
 ρης. μὴ αὐτὸν οἶε φροντίσαι θανάτου καὶ κινδύνου; οὕτω
 γὰρ ἔχει, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ· οὔ ἂν τις ἐαυ-
 τὸν τάξῃ, ἡγησάμενος βέλτιστον εἶναι, ἢ ὑπὸ ἀρχοντος ταχ-
 θῆ, ἐνταῦθα δεῖ, ὡς ἐμοῖ δοκεῖ, μένοντα κινδυνεύειν, μηδὲν
 ὑπολογιζόμενον, μήτε θάνατον, μήτε ἄλλό τι μηδὲν πρὸ
 e. τοῦ αἰσχροῦ. ἐγὼ οὖν δεῖνὰ ἂν εἶην εἰργασμένος, ὧ ἄνδρες
 Ἀθηναῖοι, εἰ ὅτε μὲν με οἱ ἀρχοντες ἔταττον, οὗς ὑμεῖς

lius: qui usque adeo mortis contempsit periculum, ne turpem
 subiret infamiam, ut, cum sibi dea mater properanti ad Hec-
 torem occidendum praedixisset, his ferme, ut arbitror, verbis:
 O fili, si pro vindicta Patrocli amici tui ab Hectore interfecti,
 Hectorem interfeceris, ipse peribis; inquit enim, Subito post
 Hectorem infelix tibi fors imminet: cum, inquam, ab ea haec
 accepisset, usque adeo discrimen mortemque contempserit, ut
 multo magis timeret turpem vitam amicorum multis iniuriis,
 quam mortem; statimque responderit, mori se malle pro iusta
 amici vindicta, quam moras trahentem apud naves ridiculum
 vivere, telluris inutile pondus. Hunc ergo periculi mortisque
 curam habuisse quisnam dixerit? & profecto ita res se habet,
 o viri Athenienses. Quo quisque in loco vel seipsum consti-
 tuit, arbitratus id optimum esse, vel a superiore iubetur con-
 sistere; in eo, ut mihi videtur, permanere oportet, pericu-
 lumque subire, neque mortem, neque aliud quidquam magis
 quam turpitudinem formidantem. Equidem, o viri Athenien-

εἴλεσθε ἄρχειν μου, καὶ ἐν Ποτιδαίᾳ, καὶ ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ ἐπὶ Δηλίῳ, τότε μὲν οὐδεὶς ἐταπτον, ἔμενον ὡσπερ καὶ ἄλλος τις, καὶ ἐκινδύνευον ἀποθανεῖν· τοῦ δὲ θεοῦ τάττουτος, ὡς ἐγὼ ᾤθημι τε καὶ ὑπέλαβον, φιλοσοφοῦντά με δεῖν ζῆν, καὶ ἐξετάζοντα ἑμαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους· ἐνταῦθα δὲ φοβηθεὶς ἢ θάνατον, ἢ ἄλλο ὀτιοῦν πρᾶγμα, λείπομαι p. τινὲς τάξιν. δεῖνόν μὲν τ' ἂν εἴη, καὶ ὡς ἀληθῶς τότ' ἂν με ²⁹ a. δικαίως εἰσάγοι τις εἰς δικαστήριον, ὅτι οὐ νομίζω θεοῦ εἶναι, ἀπειθῶν τῇ μαρτυρίᾳ, καὶ δεδιὼς θάνατον, καὶ οἰόμενος σοφὸς εἶναι, οὐκ ὢν. τὸ γὰρ τοι θάνατον δεδιέναι, ὧ ἄνδρες, οὐδὲν ἄλλο ἐστίν, ἢ δοκεῖν σοφὸν εἶναι, μὴ ὄντα. δοκεῖν γὰρ εἰδέναι ἐστίν ἃ οὐκ οἶδεν. οἶδε μὲν γὰρ οὐδεὶς τὸν θάνατον, οὐδ' εἰ τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ πάντων μέγιστον ὄν τῶν ἀγαθῶν· δεδίασι δ' ὡς εὖ εἰδότες, ὅτι μέγιστον τῶν κακῶν ἐστίν. καὶ τοῦτο πῶς οὐκ ἀμαθία ἐστίν αὕτη ἢ ἐπονείδιστος, ἢ τοῦ οἴεσθαι εἰδέναι b. ἃ οὐκ οἶδεν; ἐγὼ δὲ, ὧ ἄνδρες, τούτῳ καὶ ἐνταῦθα ἴσως

ses, graviter aberrarem, si cum illis paruerim praefectis, quos ipsi mihi praeposuissetis & in Potidaea, & in Amphipoli, & in Delio: (tunc enim, ubi illi me consistere iusserunt, ibi constiti, ut quisquam alter, mortisque discrimen subivi:) ubi deus me posuit, permanereque voluit, ut opinatus sum atque existimavi, videlicet philosophantem me vivere, ac meipsum aliosque scrutari; ibi ob mortis alteriusve rei metum ordinem defererem. Pergrave, inquam, id esset delictum, & tunc revera me iuste quis in iudicium traheret, quasi deos non putantem, videlicet oraculo non parentem, atque mortem timentem, putantemque me sapientem esse, quum sapiens minime sim. Nam mortem timere, o viri, nihil est aliud, quam sapientem videri eum, qui non fit sapiens. quippe cum id fit scire videri, quae nesciat. Nemo enim scit, utrum mors summum bonorum omnium contingat homini. metuunt autem, perinde ac si eam scirent maximum esse malorum. Cui vero dubium esse debet, quin haec ipsa inscitia sit maxime vituperanda, per quam aliquis se putat scire, quae nescit? Ego autem, o viri,

- διαφέρω τῶν πολλῶν ἀνθρώπων· καὶ εἰ δὴ τῷ σοφώτερός
 του φαίην εἶναι, τούτῳ ἂν, ὅτι οὐκ εἰδῶς ἰκανῶς περὶ τῶν
 ἐν ᾄδου, οὕτω καὶ οἶομαι οὐκ εἰδέναι· τὸ δὲ ἀδικεῖν καὶ τὸ
 ἀπειθεῖν τῷ βελτίονι καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ, ὅτι κακὸν καὶ
 αἰσχρὸν ἔστιν οἶδα. πρὸ οὖν τῶν κακῶν ὧν οἶδα ὅτι κακὰ
 ἔστιν, ἃ μὴ οἶδα εἰ ἀγαθὰ ὄντα τυγχάνει, οὐδέποτε φοβήσο-
 μαι, οὐδὲ φεύξομαι. ὥσε οὐδὲ εἰ με νῦν ὑμεῖς ἀφίετε (Ἄνυτος
 c. ἀπειθήσαντες, ὃς ἔφη ἢ τὴν ἀρχὴν οὐ δεῖν ἐμὲ δεῦρο εἰσελ-
 θεῖν, ἢ ἐπειδὴ εἰσῆλθον, οὐχ οἷόν τ' εἶναι τὸ μὴ ἀποκτεῖναι
 με· λέγων πρὸς ὑμᾶς ὡς εἰ διαφευξοίμην, ἤδη ἂν ὑμῶν οἱ
 υἱεῖς ἐπιτηδεύοντες ἅ Σωκράτης διδάσκει, πάντες παντάπασιν
 διαφθαρήσοιτο) εἰ μοι πρὸς ταῦτα εἶποιτε, ὦ Σώκρατες,
 νῦν μὲν Ἄνυτος οὐ πεισόμεθα, ἀλλ' ἀφιεμέν σε· ἐπὶ τούτῳ
 μέντοι ἐφ' ᾧτε μηκέτι ἐν ταύτῃ τῇ ζητήσει διατρέβειν, μηδὲ
 φιλοσοφεῖν. ἐὰν δὲ ἄλλως ἔτι τοῦτο πράττων, ἀποθανῆ. εἰ
 d. οὖν με, ὅπερ εἶπον, ἐπὶ τούτοις ἀφίετε, εἴποιμ' ἂν ὑμῖν,
 Ὅτι ἐγὼ ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀσπάζομαι μὲν καὶ Φιλῶ,

in hoc forsan a multis hominibus differo: ac si qua in re sa-
 pientiore me aliquo esse dicerem, in hac utique dicerem,
 quod cum haud sufficienter, quae sunt apud inferos, norim, si-
 militer me non nosse cognosco. Iniurias autem inferre, supe-
 riorique non obedire vel deo vel homini, malum turpeque
 esse scio. Haec igitur, quae nescio, utrum bona sint, nunquam
 magis timebo, atque fugiam, quam illa, quae mala esse cog-
 nosco. Quamobrem si me nunc absolvatis (non credentes
 Anyto, qui dixit, aut me in iudicium ab initio vocandum non
 esse, aut vocatum necessario esse damnandum: nam si a vo-
 bis absolverer, fore ut filii vestri, Socratis secuti disciplinam,
 omnes omnino corrumpentur) si, inquam, ad haec vos dica-
 tis: o Socrates, Anyto non credimus, teque sententiis nostris
 absolvimus, hac tamen conditione, ut nunquam posthac in
 hac inquisitione philosophiaque verferis: ac si id facere depre-
 hendare, mortem obeas. si igitur, ut dicebam, his conditio-
 nibus dimittere me velitis, respondebo utique vobis: o viri

κείσομαι δὲ τῷ θεῷ μᾶλλον ἢ ὑμῖν· καὶ ἕως περ ἂν ἐμπνέω καὶ οἷός τε ᾧ, οὐ μὴ παύσομαι φιλοσοφῶν, καὶ ὑμῖν παρακελευόμενός τε καὶ ἐνδεικνύμενος, ὅτῳ ἂν αἰεὶ ἐντυγχάνω ὑμῶν, λέγων οἷάπερ εἶθλα, "Ὅτι, ᾧ ἄρισε ἀνδρῶν, Ἀθηναῖος ᾧν, πόλεως τῆς μεγίστης καὶ εὐδοκιμωτάτης εἰς σοφίαν καὶ ἰσχύν, χρημάτων μὲν οὐκ αἰσχύνη ἐπιμελόμενος, ὅπως σοὶ ἔσαι ὡς πλείω, καὶ δόξης καὶ τιμῆς, φρονήσεως δὲ καὶ ἀληθεύσεως, καὶ τῆς ψυχῆς ὅπως ὡς βελτίστη ἔσαι, οὐκ ἐπιμελή, οὐδὲ φροντίζεις; καὶ ἔάν τις ὑμῶν ἀμφισβητήσῃ, καὶ φῆ ἐπιμελεῖσθαι, οὐκ εὐθύς ἀφήσω αὐτόν, οὐδ' ἀπειμι, ἀλλ' ἐρήσομαι αὐτόν καὶ ἐξετάσω, καὶ ἐλέγξω· καὶ ἔάν μοι μὴ δοκῆ κεκτῆσθαι ἀρετὴν, φάναι δὲ, ὄνειδιῶ, ὅτι τὰ πλείους ἄξια περὶ ἐλαχίστου ποιεῖται, τὰ δὲ φαυλότερα, περὶ πλείονος. ταῦτα ^{p.} καὶ νεωτέρῳ καὶ πρεσβυτέρῳ, ὅτῳ ἂν ἐντυγχάνω, ποιήσω, ³⁰ καὶ ξένῳ καὶ ἀπῶ· μᾶλλον δὲ τοῖς ἀσσοῖς, ὅσῳ μοι ἐγγυτέρω ^{a.} ἐσὲ γένοι. ταῦτα γὰρ κελεύει ὁ θεός, εὖ ἴστε· καὶ ἐγὼ εἶμαι.

Athenienses, diligo vos equidem atque amo; Deo tamen parere malo, quam vobis. et quamdiu spirabo, viresque suppetent, philosophari non desinam, exhortans & docens quemcunque nactus fuero, sicut soleo hunc in modum: Quid tu, o vir optime, cum civis sis Atheniensis, civitatis amplissimae ac sapientia & potentia praestantissimae, non erubescis in eo omnem operam ponere, quo tibi pecuniarum & gloriae & honoris quam plurimum sit? ut autem prudentia & veritas, & optimus animi habitus in te sit, neque cogitas, neque curas? Ac si quis vestrum mecum contenderit, id se curare asseverans, haud statim dimittam illum, neque recedam, sed sciscitabor, examinabo, redarguam. Quod si mihi non videatur possidere, virtutem attamen profiteri; obiurgabo, quod ea, quae plurimi pretii sunt, nihili pendat, vilissima vero plurimi faciat. Hoc equidem officium praestabo iuniori & seniori, quemcunque nactus fuero, rursusque peregrino & civi; magis autem civibus, quanto mihi genere propinquiores estis. Hoc enim Deus ipse iubet. Reor autem, quod & vos latere non debet, nullum ad-

- οὐδὲν πῶ ὑμῖν μεῖζον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει ἢ τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρχομαι ἢ πείθων ὑμῶν καὶ νεωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μήτε σωμάτων ἐπιμελεῖσθαι, μήτε χρημάτων πρότερον,
- b.** μήτε ἄλλου τινὸς οὕτω σφόδρα, ὡς τῆς ψυχῆς, ὅπως ὡς ἀρίστη εἶσαι· λέγων ἅτι οὐκ ἐκ χρημάτων ἢ ἀρετῇ γίνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς χρήματα, καὶ τὰλλα τὰγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἀπαντα, καὶ ἰδία καὶ δημοσία. εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτα ἂν εἴη βλαβερά· εἰ δὲ τίς με φησὶν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδὲν λέγει. πρὸς ταῦτα φαίην ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἢ πείθεσθε Ἀνύτῳ, ἢ μὴ· καὶ ἢ ἀφίετέ με, ἢ μὴ· ὡς ἐμοῦ οὐκ ἂν ποιήσοντας ἄλλα, οὐδ' εἰ μέλλω πολλάκις τεθνάναι. Μὴ δορυβεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ ἐμμείνατέ μοι οἷς ἐδεήθην ὑμῶν μὴ δορυβεῖν ἐφ' οἷς ἂν λέγω, ἀλλ' ἀκούειν. καὶ γὰρ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὐήσεσθε ἀκούοντες. μέλλω γὰρ οὖν ἅπτα ἐρεῖν ὑμῖν καὶ ἄλλα, ἐφ' οἷς ἴσως βούησεσθε·
- c.**

huc bonum vobis in hac urbe maius contigisse, quam hoc meum ministerium, quod Deo parens exhibeo. Nihil enim aliud agens circumteo, quam suadens iunioribus senioribusque vestrum, neque corporum, neque pecuniarum, neque aliarum omnino rerum curam prius vehementiusque, quam animi, habendam esse, ut quam optimus sit; docens, non ex pecuniis virtutem, sed ex virtute pecunias, aliaque bona omnia & privatim & publice hominibus provenire. Si igitur haec docens perverto iuvenes, essent certe perniciofa. at si quis dicat, me alia quam haec docere, nihil dicit. Horum gratia, o viri Athenienses, profiteor equidem, sive credatis Anyto, sive non credatis, sive dimiseritis me, sive non dimiseritis, profiteor, me nihil aliud esse facturum, nec si mihi sit pluries moriendum. Ne conturbemini, o viri Athenienses; sed quemadmodum ab initio rogavi, me aequo animo audiat: erit enim vobis, ut arbitror, utile, si, quae nunc dicturus sum, audietis. equidem vobis alia nonnulla dicturus sum, quae audientes forsitan ad

ἀλλὰ μηδαμῶς ποιεῖτε τοῦτο. εὖ γὰρ ἴξε, ἐὰν ἐμὲ ἀποκτείνητε τοιοῦτον ὄντα ὅσον ἐγὼ λέγω, οὐκ ἐμὲ μείζω βλάψετε ἢ ὑμᾶς αὐτούς. ἐμὲ μὲν γὰρ οὐδὲν βλάψει οὔτε Μέλιτος, οὔτε Ἄνυτος. οὐδὲ γὰρ ἂν δύναιντο. οὐ γὰρ οἶμαι δεμιτὸν εἶναι ἀμείνωνι ἀνδρὶ ὑπὸ χειρόνος βλάπτεσθαι. ἀποκτείνειει δ. μὲν τ' ἂν ἴσως ἢ ἐξελάσειεν, ἢ ἀτιμάσειεν· ἀλλὰ ταῦτα οὗτος ἴσως οἶεται καὶ ἄλλος τις που μεγάλη κακία· ἐγὼ δὲ οὐκ οἴομαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ποιεῖν ἢ οὗτος ἵνα ποιεῖ, ἀνδρα ἀδικῶς ἐπιχειρεῖν ἀποκτινύναι. νῦν οὖν, ὧ ἀνδρες Ἀθηναῖοι, πολλοῦ δέω ἐγὼ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολογεῖσθαι, ὡς τις ἂν οἴοιτο, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν, μὴ ἐξαμάρτητε περὶ τὴν τοῦ θεοῦ δόσιν ὑμῖν, ἐμοῦ καταψηφισάμενοι. ἐὰν γὰρ με ἀποκτείνητε, οὐ βράδιως ἄλλον τοιοῦτον εὐρήσετε ἀτεχ- e. νῶς (εἰ καὶ γελαιότερον εἰπεῖν) προσκείμενον τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὡσπερ ἵππῳ μεγάλῳ μὲν καὶ γενναίῳ, ὑπὸ μεγέθους δὲ νωθροτέρῳ, καὶ δεομένῳ ἐγείρεσθαι ὑπὸ μύωπός τινος. ὅσον δὴ μοι δοκεῖ ὁ θεὸς ἐμὲ τῇ πόλει προστεθεικέναι

clamorem in praesentia provocemini, verum ne hoc committite. Scitote, si me occideritis talem, qualem vobis modo dicebam, non me laefuros esse vos magis, quam vos ipsos. Me quidem neque Melitus, neque Anytus unquam laedet. neque enim posset: siquidem nefas est, ut arbitrator, meliorem virum a deteriore laedi. Interficere tamen potest, vel pellere, vel contumelia quadam afficere, atque haec iste quidem & alius aliquis ingentia putet esse mala: ego vero non puto; sed multo peius esse, illa facere, quae nunc iste facit, aggrediens, iniuste virum occidere. Quamobrem, o viri Athenienses, non tam mihi nunc opus est, defensionem pro me ipso meditari, ut aliquis existimaret, quam vobis; ne quid me condemnantes contra id munus, quod deus vobis tribuit, delinquatis. Si enim me interfeceritis, haud facile alium talem reperietis, vere quidem, etsi forte id dictum ridiculum est, civitati vestrae a deo adhibitum, velut equo cuidam magno & generoso, sed ipsa mole pigriori, atque calcaribus excitari indigenti: qualem videtur

- τοιοῦτόν τινα, ὃς ὑμᾶς ἐγείρων καὶ πείθων, καὶ θνειδίζων
 P. ἓνα ἕκαστον, οὐδὲν παύομαι τὴν ἡμέραν ὅλην πανταχοῦ
 3¹
 a. προσκαθίζων. τοιοῦτος οὖν ἄλλος οὐ βραδίως ὑμῖν γενήσεται,
 ὦ ἄνδρες. ἀλλ' ἐὰν ἐμοὶ πείθησθε, φείσεσθέ μου. ὑμεῖς δ'
 ἴσως τάχ' ἂν ἀχθόμενοι, ὡσπερ οἱ νυσάζοντες ἐγειρόμενοι,
 κρούσαντες ἂν με, πειθόμενοι Ἐνύτῳ, βραδίως ἂν ἀποκτεί-
 νητε· εἶτα τὸν λοιπὸν χρόνον καθεύδοντες διατελοῖτε ἂν, εἰ
 μή τινα ἄλλον ὑμῖν ὁ θεὸς ἐπιπέμψειε, κηθόμενος ὑμῶν. ὅτι
 δ' ἐγὼ τυγχάνω ὧν τοιοῦτος οἷος ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῇ πόλει
 b. δεδόςθαι, ἐνθένδε ἂν κατανοήσαιτε. οὐ γὰρ ἀνθρωπίνῳ ἔοικε
 τὸ ἐμὲ τῶν μὲν ἑμαυτοῦ ἀπάντων ἡμεληκέναι, καὶ ἀνέχε-
 σθαι τῶν οἰκείων ἀμελουμένων τσαῦτα ἤδη ἔτη, τὸ δὲ ὑμέ-
 τερον πράττειν αἰεὶ, ἰδίᾳ ἐκάστῳ προσίοντα, ὡσπερ πατέρα ἢ
 ἀδελφὸν πρεσβύτερον, πείθοντα ἐπιμελεῖσθαι ἀρετῆς. καὶ εἰ
 μὲν τοῖ τὶ ἀπὸ τούτων ἀπέλαυον, καὶ μισθὸν λαμβάνων
 ταῦτα παρεκελεύομην, εἶχεν ἂν τινα λόγον· νῦν δὲ ὁρᾶτε
 δὴ καὶ αὐτοὶ, ὅτι οἱ κατήγοροι τᾶλλα πάντα οὕτως ἀναι-

me deus civitati addidisse, qui singulos exfufcitans & monens,
 & obiurgans, non cesso diem totam ubique vobis affistere.
 Talem vero alterum non facile nanciscemini, o viri Athenien-
 ses. ergo, si mihi credideritis, me vestris sententiis absolvetis.
 At vero si forte dormitantium more, graviter ferentes vos ex-
 fufcitari, me, ut vult Anytus, temere ac leviter occideritis;
 reliquum omne tempus dormietis, nisi forsan deus vobis pro-
 spiciens alium quendam miserit. Me vero esse talem, ut a deo
 civitati tributus fuisset videar, hinc potestis animadvertere. Non
 humanum certe id esse videtur, quod ego mea quidem omnia
 omnino neglexerim, atque in hac rei familiaris negligentia tot
 annos iam perseverem, vestro semper intentus bono, dum sin-
 gulos adeo, tanquam pater, aut frater natu maior, suadens,
 curam virtutis habere. Quod si quam pro officio meo mer-
 cedem reciperem, humanam quandam id rationem haberet.
 nunc vero, quod & vos plane videtis, accusatores isti mei,
 quanquam impudentissime alia contra me omnia coacervarunt,

σχύντως κατηγοροῦντες, τοῦτό γε οὐχ οἷοί τε ἐγένοντο c.
 ἀπαναισχυντῆσαι, παρασχόμενοι μάρτυρα, ὡς ἐγὼ ποτε
 τινὰ ἢ ἐπραξάμην μισθὸν ἢ ἤτησα. ἱκανὸν γὰρ, οἶμαι, ἐγὼ
 παρέχομαι τὸν μάρτυρα ὡς ἀληθῆ λέγω, τὴν πενίαν. ἴσως
 ἂν οὖν δόξειεν ἄτοπον εἶναι, ὅτι δὴ ἐγὼ ἰδίᾳ μὲν ταῦτα
 συμβουλεύω περιῶν καὶ πολυπραγμονῶν, δημοσίᾳ δὲ οὐ τολ-
 μῶ ἀναβαίνων εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον συμβουλεύειν τῇ
 πόλει. τούτου δὲ αἰτίον ἐστὶν ὃ ὑμεῖς ἐμοῦ πολλάκις ἀκηκόατε
 πολλαχοῦ λέγοντος, ὅτι μοι θεῖόν τι καὶ δαιμόνιον γίννεται d.
 Φωνή· ὃ δὴ καὶ ἐν τῇ γραφῇ ἐπικωμωδῶν Μέλिटος ἐγρά-
 ψατο. ἐμοὶ δὲ τοῦτό ἐστιν ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον, φωνή τις
 γιγνομένη· ἢ ὅταν γένηται, ἀεὶ ἀποτρέπει με τούτου ὃ ἂν
 μέλλω πράττειν, προτρέπει δὲ οὐ ποτε. τοῦτό ἐστιν ὃ μοι
 ἐναντιοῦται, τὰ πολιτικὰ πράττειν. καὶ παγκάλως δὲ μοι
 δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι. εὔ γὰρ ἴξε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐγὼ
 πάλαι ἐπεχείρησα πράττειν τὰ πολιτικὰ πράγματα, πάλαι
 ἂν ἀπολάλειν, καὶ οὐτ' ἂν ὑμᾶς ὠφελήκειν οὐδὲν, οὐτ' ἂν e.

hoc unum tamen solita sua impudentia nequaquam ausi sunt
 pertentare, testesque adhibere, qui probent, me unquam pro
 his mercedem ullam exegisse, aut petisse. Huius autem rei
 sufficientem vobis, ut arbitror, testem affero, paupertatem me-
 am. Sed forsan absurdum alicui videri potest, me privatim haec
 consulere singulis, anxie nimis circumeuntem; publice vero in
 concionibus ausum non fuisse hoc idem civitati consulere. Huius
 autem causa est, de qua saepe me passim dicentem audivistis,
 divinum videlicet quiddam atque daemonicum, vocem scilicet
 quandam mihi adeste. quod quidem Melitus in accusatione
 derisit. sed mihi quidem ab ipsa pueritia hoc adest, vox scili-
 cet quaedam, quae quoties fit, me prohibet agere, quod actu-
 rus eram, provocat vero nunquam. hoc, inquam, est, quod
 mihi repugnet, quo minus me ad publica conferam. Et recte
 admodum mihi adversari videtur. constat enim, o viri Athe-
 nienfes, si quondam negotia publica aggressus fuisset, iam-
 diu mihi fuisse pereundum: itaque nullam vel vobis, vel mihi

- ἑμαυτὸν. καὶ μοι μὴ ἀχθεσθε λέγοντι τᾷ ἀλήθειᾳ. οὐ γὰρ ἐστὶν ὅστις ἀνθρώπων σωθήσεται, οὔτε ὑμῖν οὔτε ἄλλω οὐδενὶ πλῆθει γνησίως ἐναντιούμενος, καὶ διακωλύων πολλὰ ἄδικα
- p. καὶ παράνομα ἐν τῇ πόλει γίνεσθαι· ἀλλὰ ἀναγκαῖόν ἐστι
 32 τῷ ὄντι μαχοῦμενον ὑπὲρ τοῦ δικαίου, καὶ εἰ μέλλει ὀλίγον
 a. χρόνον σωθήσεσθαι, ἰδιωτεύειν, ἀλλὰ μὴ δημοσιεύειν. μεγάλη δ' ἔγωγε ὑμῖν τεκμήρια παρέξομαι τούτων, οὐ λόγους, ἀλλ', ὃ ὑμεῖς τιμᾶτε, ἔργα. ἀκούσατε δὴ μοι τὰ ξυμβεβηκότα, ἵνα εἰδῆτε ὅτι οὐδ' ἂν ἐνὶ ὑπέικοιμι παρὰ τὸ δέον δέισας θάνατον· μὴ ὑπέικων δέ, ἅμα καὶ ἅμ' ἂν ἀπολοίμην. ἔρω δὲ ὑμῖν φορτικὰ μὲν καὶ δικανικὰ, ἀληθῆ δέ. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἄλλην μὲν ἀρχὴν οὐδέ-
- b. μίαν πώποτε ἤρξα ἐν τῇ πόλει, ἐβούλευσα δέ· καὶ ἔτυχεν ἡμῶν ἡ φυλὴ Ἀντιοχίς πρυτανεύουσα, ὅτε ὑμεῖς τοὺς δέκα στρατηγούς, τοὺς οὐκ ἀνελομένους τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας, ἐβουλεύσασθε ἀβρόους κρίνειν, παρανόμως, ὡς ἐν τῷ ὑπέρω

attuliffem utilitatem. Ne mihi succenseatis, oro, vera dicenti. nemo enim diu salvus esse potest, si aut vestro, aut alteri cuiquam populo ingenue ac fortiter adversatur, quo multa iniusta atque iniqua, quae fieri solent in civitate, prohibeat. sed necesse est, eum qui revera pro iustitia pugnat, si modo brevi salvus futurus sit, privatim degere, neque rempublicam attingere. Horum equidem magna vobis afferam argumenta; non verba quidem, sed, quod vos multifacitis, facta. Audite iam, quae mihi contigerint, ut planius perspiciatis, nulli me quidquam contra iustitiam ob mortis metum concessurum fuisse, atque non concedentem, simul fuisse periturum. Referam vobis equidem molesta quaedam atque iudicialia, vera tamen. Ego enim, o viri Athenienses, nullo adhuc publico functus sum munere, nisi quod ad consilium sum electus. contigit autem, tribum meam Antiocheam eo tempore praesidere, quo vos decem illos exercitus duces, quia navali pugna interemptos non sustulissent, damnare simul omnes properastis, iniuste quidem, ut cunctis postea vobis notum fuit. Tunc ego solus ex

χρόνῳ πᾶσιν ὑμῖν ἔδοξε. τότε ἔγὼ μόνος τῶν πρυτάνεων ἠν-
 αντιόθημι ὑμῖν μηδὲν ποιεῖν παρὰ τοὺς νόμους, καὶ ἐναντία
 ἔψιφισάμην· καὶ ἐτοιμῶν ὄντων ἐνδεικνύουσι με καὶ ὑπάγειν
 τῶν ῥητόρων, καὶ ὑμῶν κελευόντων καὶ βούωντων, μετὰ τοῦ
 νόμου καὶ τοῦ δικαίου ὦμην μᾶλλον με δεῖν διακινδυνεύειν, c.
 ἢ μετ' ὑμῶν γενέσθαι μὴ δίκαια βουλευομένων, φοβηθέντα
 θεσμὸν ἢ θάνατον. καὶ ταῦτα μὲν ἤν· ἐτι δημοκρατουμένης
 τῆς πόλεως· ἐπειδὴ δὲ ὀλιγαρχία ἐγένετο, οἱ τριάκοντα αὖ
 μεταπεμφθέντες με πέμπτον αὐτὸν εἰς τὴν Θόλον, προσέ-
 ταξαν ἀγαγεῖν ἐκ Σαλαμῖνος Λέοντα τὸν Σαλαμῖνίου, ἵνα
 ἀποθάνοι· οἷα δὴ καὶ ἄλλοις ἐκεῖνοι πολλοῖς πολλὰ προσέ-
 ταττον, βουλόμενοι ὡς πλείους ἀναπλῆσαι αἰτιῶν. τότε
 μέντοι ἐγὼ οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ αὖ ἐνεδειξάμην ὅτι ἐμοὶ μὲν d.
 θανάτου μέλει (εἰ μὴ ἀγροικότερον ἦν εἰπεῖν) οὐδ' ὄτιοῦν·
 τοῦ δὲ μηδὲν ἄδικον μηδ' ἀνόσιον ἐργάζεσθαι, τούτου δὲ τὸ
 πᾶν μέλει. ἐμὲ γὰρ ἐκείνη ἢ ἀρχὴ οὐκ ἐξέπληξεν οὕτως

omnibus prytaneis, id est, senatoribus, me vobis opposui, ne
 quid ageretis praeter leges, meisque suffragiis restiti. Quo in
 tempore, cum oratores multi parati essent deferre meum no-
 men, atque in iudicium trahere, vosque ipsi ingenti idem cla-
 more iuberetis; existimavi, oportere me magis pro lege atque
 iustitia subire periculum, quam vobiscum sentire, non sentien-
 tibus iusta, ob metum carceris aut mortis. Et haec quidem
 facta sunt, civitate adhuc sub libertate populi constituta. post-
 quam vero ad paucorum potentiam deventum est, rursus tri-
 ginta illi, qui rempublicam occuparunt, vocantes me una cum
 aliis quatuor in Tholum, iusserunt Leontem Salaminium ex Sa-
 lamine adducere, quo ille necaretur; qualia videlicet multa illi,
 & aliis multis eo tempore mandabant, ut complures crimina-
 tionibus suis involverent. Tunc ego non verbis quidem, sed
 re ipsa, rursus ostendi, me nihil omnino, quamvis dictu rusticius
 videatur, curare mortem; illud vero omnino curare, ne quid
 iniustum neve impium facerem. Me vero potestas illa terribi-
 lis nequaquam ita conterruit, ut iniuste aliquid facerem. Sed

ισχυρά οὔσα, ὥστε ἀδικόν τι ἐργάσασθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς
 Θόλου ἐξήλθομεν, οἱ μὲν τέτταρες ὄχοντο εἰς Σαλαμῖνα
 καὶ ἤγαγον Λέοντα, ἐγὼ δὲ ὠχρόμην ἀπιὼν οἴκαδε. καὶ
 ἴσως ἂν διὰ ταῦτα ἀπέθανον, εἰ μὴ ἢ ἀρχὴ δια ταχέων
 e. κατελύθη. καὶ τούτων ὑμῖν ἔσονται πολλοὶ μάρτυρες. ἄρ'
 αὖν με οἴεσθε τσάδε ἔτη διαγενέσθαι, εἰ ἔπραττον τὰ δημό-
 σια, καὶ πράττων ἀξίως ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ἐβοήθουν τοῖς δι-
 καιοῖς, καὶ, ὥσπερ χρὴ, τοῦτο περὶ πλείσου ἐποιούμην; πολ-
 λοῦ γε δεῖ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλος ἀνθρώ-
 p. πων οὔδεις. ἀλλ' ἐγὼ διὰ παντὸς τοῦ βίου δημοσίᾳ τε εἶπου
 33 a. τί ἔπραξα, τοιοῦτος φανοῦμαι, καὶ ἰδίᾳ ὁ αὐτὸς οὔτος,
 οὐδενὶ πώποτε ξυγχωρήσας οὐδὲν παρὰ τὸ δίκαιον οὔτε ἄλ-
 λω οὔτε τούτων οὐδενί, οὓς δὴ οἱ διαβάλλοντες ἐμὲ φασὶν
 ἐμοὺς μαθητὰς εἶναι. ἐγὼ δὲ διδάσκαλος μὲν οὐδενὸς πώποτ'
 ἐγενόμην· εἰ δέ τις ἐμοῦ λέγοντος, καὶ τὰ ἐμαυτοῦ πράτ-
 τοντος, ἐπιθυμοῖ ἀκούειν, εἴτε νεώτερος, εἴτε πρεσβύτερος,
 οὐδενὶ πώποτε ἐφθόνησα. οὐδὲ χρήματα μὲν λαμβάνων δια-

ubi Tholo egressi fumus, reliqui quatuor in Salamimam pro-
 fecti sunt, & captum Leontem duxerunt: ego vero domum
 abivi: ac forsán propterea me illi interfecissent, nisi brevi eo-
 rum potestas dissoluta fuisset. Atque horum testes vobis erunt
 permulti. An ergo putatis, tot annos me vivere potuisse, si
 publica tractavisssem, bonique viri officio fungens, iustitiae suf-
 fragatus essem, atque, ut oportet, unum id officium omnibus
 praetulisssem? Permultum abest, o viri Athenienses: neque enim
 alius quisquam hominum ita se gerens, diu salvus esse po-
 tuisset. At ego per omnem vitam, sicubi publica tractavi ne-
 gotia, talem me praesititi, & privatim idem ipse, nemini un-
 quam praeter id quod iustum est, concedens, vel aliis, vel
 horum alicui, quos ii, qui me criminantur, meos affirmant esse
 discipulos. Ego autem nullius unquam praeceptor fui. Sed si
 quis dicentem me ac tractantem audire desideravit, sive iu-
 nior, sive senior, nulli unquam id negavi. Neque vero is ego
 sum, qui pecuniis acceptis disputem, non acceptis vero ta-

λέγομαι, μὴ λαμβάνων δὲ, οὐ· ἀλλ' ὁμοίως καὶ πλουσίῳ b:
καὶ πένητι παρέχω ἑμαυτὸν ἐρωτᾶν· καὶ ἑάν τις βούληται,
ἀποκρινόμενος ἀκούει ὧν ἂν λέγω. καὶ τούτων ἐγὼ, εἴτε
τις χρηστὸς γίγνεται, εἴτε μὴ, οὐκ ἂν δικαίως τὴν αἰτίαν
ὑπέχοιμι, ὧν μῆτε ὑπεσχόμην μηδενὶ μηδὲν πώποτε μάθημα,
μῆτε ἐδίδαξα. εἰ δέ τις Φησὶ παρ' ἑμοῦ πώποτε ἢ μαθεῖν ἢ
ἀκοῦσαι ἰδίᾳ ὃ τι μὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εὖ ἴσθε ὅτι οὐκ
ἀληθῆ λέγει. ἀλλὰ τί δήποτε μετ' ἑμοῦ χαίρουσι τινὲς
πολὺν χρόνον διατρίβοντες, ἀκηκόατε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι c:
πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐγὼ εἶπον, ὅτι ἀκούοντες χαίρουσιν
ἐξεταζομένοις τοῖς οἰομένοις μὲν εἶναι σοφοῖς, οὗσι δ' οὐ. ἐσι
γὰρ οὐκ ἀγνοῶ. ἑμοὶ δὲ τοῦτο, ὡς ἐγὼ Φημι, προστέτακται
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πράττειν, καὶ ἐκ μαντεῶν, καὶ ἐξ ἐνυπνίων,
καὶ παντὶ τρόπῳ ἤπερ τις ποτὲ καὶ ἄλλη θεία μοῖρα ἀνθρώ-
πῳ καὶ ὀτιοῦν προσέταξε πράττειν. ταῦτα, ὧ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, καὶ ἀληθῆ ἐσι, καὶ εὐεξέλεγκτα. εἰ γὰρ δὴ ἐγὼ τῶν
νεωτέρων τοὺς μὲν διαφθείρω, τοὺς δὲ διέφθαρκα, χρῆν d.

ceam: sed pariter diviti atque pauperi interrogandum me prae-
beo; ac etiam, si quis respondendo audire velit, quae dico. Et
si quis horum probus fiat, vel non, haud iuste crimen subirem:
quippe cum nulli unquam doctrinam vel tradiderim ullam,
vel promiserim. Quod si quis dixerit, privatim a me quid-
quam vel didicisse, vel audisse, quod nec aliis omnibus com-
mune fecerim, non verum dicit. Sed quam ob causam qui-
dam mea consuetudine oblectentur, o viri Athenienses, audi-
te. Omnino verum est, quod vobis supra dicebam, delectari
homines, cum redargutioni eorum adsunt, qui se, cum non
sint, existimant sapientes. Est enim ars non iniuncta: mihi
vero, ut dixi, a Deo iniuncta & per vaticinia, & per somnia,
& per omnem modum, per quem aliqua alia fors divina
homini quidquam mandarit agendum. Haec, o viri Athenien-
ses, & vera sunt, & facile arguenda. Enimvero, si ego iuve-
num alios quidem nunc corrumpo, alios vero iamdiu corrupti,
consentaneum esset, ut nunc illorum aliqui seniores facti, quo-

δήπου, εἴτε τινες αὐτῶν πρεσβύτεροι γενόμενοι ἔγνωσαν ὅτι νέοις οὖσιν αὐτοῖς ἐγὼ κακὸν πάποτε τι συνεβούλευσα, καὶ αὐτοὺς ἀναβαίνοντας ἐμοῦ κατηγορεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι. εἰ δὲ μὴ αὐτοὶ ἤθελον, τῶν οἰκείων τινὰς τῶν ἐκείνων, πατέρας καὶ ἀδελφούς, καὶ ἄλλους τοὺς προσήκοντας, εἴπερ ὑπ' ἐμοῦ κακόν τι ἐπεπόνθεσαν οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν, νῦν μεμνησθαι καὶ τιμωρεῖσθαι. πάντως δὲ πάρεσι πολλοὶ αὐτῶν ἐνταυθοῖ, οὓς

e. ἐγὼ ὄρω, πρῶτον μὲν, Κρίτων οὗτος, ἐμὸς ἡλικιώτης καὶ δημότης, Κριτοβούλου τοῦδε πατήρ· ἔπειτα, Λυσανίας ὁ Σφήττιος, Αἰσχίνου τούτου πατήρ· ἔτι δ' Ἀντιφῶν ὁ Κηφισιεὺς οὗτος, Ἐπιγένους πατήρ. ἄλλοι τοίνυν οὔτοι, ὧν οἱ ἀδελφοὶ ἐν ταύτῃ τῇ διατριβῇ γεγόνασι, Νικόστρατος ὁ Ζωτίδου, ἀδελφὸς Θεοδότου· (καὶ ὁ μὲν Θεόδοτος τετελεύτηκεν, ὥστε οὐκ ἂν ἐκεῖνός γε αὐτοῦ καταδειχθῆι) καὶ Πάραλος ὁδε

P. ὁ Δημοδόκου, οὗ ἦν Θεάγης ἀδελφός· ὁδε δὲ Ἀδείμαντος ὁ

34
a. Ἀρίωνος, οὗ ἀδελφός οὗτος Πλάτων, καὶ Αἰαντιδώρος, οὗ Ἀπολλόδαρος ὁ ἀδελφός. καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐγὼ γ' ἔχω ὑμῖν εἰπεῖν, ὧν τινὰ ἐχρῆν μάλιστα μὲν ἐν τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ

niam intelligerent, me sibi adolescentibus male consuluisse, contra me insurgerent, ac poenas deposcerent. at si ipsi nolent, saltem necessarios illorum aliquos, patres & fratres, & alios cognatos, si quid mali a me eorum necessarii passi fuissent, commemorare nunc, & poenas exigere. Sed adsunt hic, quos cerno, illorum permulti. Primum quidem Crito iste, aequalis meus atque contribulis, Critobuli huius pater. deinde Lysanias Sphettius, Aeschini huius pater. praeterea Antipho Cephisius, pater Epigenis. Adsunt & alii, quorum fratres familiariter me usi sunt, Nicostratus, Zotidae filius, Theodoti frater (et Theodotus quidem defunctus est, ut fratrem precari non possit) et Paralus hic, filius Demodoci, cuius Theages frater erat: Adimantus quoque, filius Aristonis, cuius frater est iste Plato: denique Aeantidorus, cuius Apollodorus hic est frater. Alios permultos referre possum, quorum unum aliquem, praeferim in eius oratione, oportuit a Melito testem produci. At vero,

παρέχεσθαι Μέλιτον μάρτυρα· εἰ δὲ τότε ἐπελάθετο, οὐκ
 παρασχέσθω, ἐγὼ παραχωρῶ, καὶ λεγέτω εἴτι ἔχει τοιοῦ-
 τον. ἀλλὰ τούτου πᾶν τούναντίον εὐρήσετε, ὦ ἄνδρες, πόση-
 τας ἐμοὶ βοηθεῖν ἐτοιμοὺς τῷ διαφθείροντι, τῷ κακὰ ἐργαζο-
 μένῳ τοὺς οἰκείους αὐτῶν, ὡς φασὶ Μέλιτος καὶ Ἄνυτος. **b.**
 αὐτοὶ μὲν γὰρ οἱ διεφθαρμένοι τάχ' ἂν λόγον ἔχοιεν βοη-
 θοῦντες· οἱ δὲ ἀδιάφθαρτοι, πρεσβύτεροι ἤδη ἄνδρες, οἱ τού-
 των προσήκοντες, τίνα ἄλλον λόγον ἔχουσι βοηθοῦντες ἐμοί,
 ἀλλ' ἢ τὸν ὄρθον τε καὶ δίκαιον; ὃν ξυνίσασσι Μελίτῳ μὲν
 ψευδομένῳ, ἐμοὶ δὲ ἀληθῆ λέγοντι; εἶεν δὴ, ὦ ἄνδρες· ἃ μὲν
 ἐγὼ ἔχοιμ' ἂν ἀπολογεῖσθαι, σχεδὸν τι ἐστὶ ταῦτα, καὶ ἄλλα
 ἴσως τοιαῦτα. Τάχα δ' ἂν τις ὑμῶν ἀγανακτήσειεν, ἀνα-
 μνησθεὶς ἑαυτοῦ. εἰ δὲ μὲν καὶ ἐλάττω τούτου τοῦ ἀγῶνος **c.**
 ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος δεδέηται τε καὶ ἰκέτευσε τοὺς δικαστὰς
 μετὰ πολλῶν δακρῦων, παιδίᾳ τε αὐτοῦ ἀναβιβασάμενος,
 ἵνα ὅτι μάστιγα ἐλεηθεῖη, καὶ ἄλλους τῶν οἰκείων καὶ φίλους
 πολλοὺς· ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἄρα τούτων ποιήσω, καὶ ταῦτα, κιν-

fi tunc oblitus est, nunc saltem producat: ego permittam. af-
 ferat, inquam, si quid tale habet, in medium. Sed contra om-
 nino se rem habere comperietis, o viri Athenienses. omnes
 enim, ut videtis, convenerunt libenter ad opem mihi feren-
 dam, qui corrupisse eorum necessarios detrimentumque attu-
 lisse, a Melito Anytoque accusor. Quod si ipsi, qui depravati
 sunt, mihi opitularentur, nihil mirum esset: at propinqui eo-
 rum, seniores a me nunquam depravati, qua tandem ratione
 mihi suffragantur, nisi recta quadam & iusta? quippe cum &
 Melitum mentiri, & me verâ loqui, cognoscant. Quae igitur
 pro defensione mea, o viri Athenienses, habeo, ferme haec
 sunt, & alia forte similia. Sed forsân vestrum aliquis, ad se
 moresque solitos se recipiens, graviter ferat, quod, cum le-
 vioribus etiam in causis reus multis cum lacrymis soleat de-
 precari, atque supplicare, ac filios in iudicium producere, ut
 commiserationem commoveant, & alios domesticorum ami-
 corumque permultos: ego nihil horum faciam, quamvis in ex-

- δυναεύων, ὡς ἂν δόξαιμι, τὸν ἔσχατον κίνδυνον. τάχ' ἂν οὖν τις ταῦτα ἐννοήσας, αὐθαδέσπερον ἂν πρὸς με σχοίη· καὶ ὀργισθεὶς αὐτοῖς τούτοις, θεῖτο ἂν μετ' ὀργῆς τὴν ψῆφον.
- d. εἰ δὴ τις ὑμῶν οὕτως ἔχει, οὐκ ἀξιῶ μὲν ἐγῶγε· εἰ δ' οὖν, ἐπεικῆ ἂν μοι δοκῶ πρὸς τοῦτον λέγειν, λέγων, ὅτι Ἐμοὶ, ὦ ἄριστε, εἰσὶ μὲν που τινὲς καὶ οἰκειοὶ. καὶ γὰρ τοῦτο αὐτὸ τὸ τοῦ Ὀμήρου, Οὐδ' ἐγὼ ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης πέφυκα, ἀλλ' ἐξ ἀνθρώπων. ὡσεὶ καὶ οἰκειοὶ μοι εἰσὶ, καὶ υἱεῖς γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τρεῖς· εἷς μὲν, μεῖράκιον ἦδη· δύο δὲ, παιδία· ἀλλ' ὅμως οὐδένα αὐτῶν δεῦρο ἀναβιβασάμενος, δεήσομαι ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι. τί δὴ οὖν οὐδὲν τούτων ποιήσω;
- e. οὐκ αὐθαδιαζόμενος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδ' ὑμᾶς ἀτιμάζων· ἀλλ' εἰ μὲν παρῥαλέως ἐγὼ ἔχω πρὸς θάνατον, ἢ μὴ, ἄλλος λόγος· πρὸς δ' οὖν δόξαν καὶ ἐμοὶ, καὶ ὑμῖν, καὶ ὅλως τῇ πόλει, οὐ μοι δοκεῖ καλὸν εἶναι, ἐμὲ τούτων οὐδὲν ποιεῖν, καὶ τηλικόνδε ὄντα, καὶ τοῦτο τὸννομα ἔχοντα, εἴτ' οὖν ἀληθές, εἴτ' οὖν ψεῦδος. ἀλλ' οὖν δεδογμένον γέ ἐστι, τὸν Σω-

tremo, ut videtur, discrimine constitutus. his ergo offensus aliquis contra me pertinacius irretetur, atque ipsa in ira sententiam contra me ferat. Si quis ergo inter vos eius mentis est, ego tamen non censeo obsecrandum, sed hac ratione potius aequae me hunc allocuturum: Sunt & mihi, o vir optime, cognati quidam. Neque enim, ut inquit Homerus, ex quercu vel petra, sed ex hominibus natus sum. Itaque & cognatos habeo, o viri Athenienses, & filios tres; quorum unus iam adolescit, duo autem sunt parvuli. nullum tamen eorum huc adducam, supplicaturus eo pacto ut a vobis absolvar. Curnam igitur nihil horum faciam? Non contumacia ulla, neque contemptu, viri Athenienses: utrum vero audacter me habeam erga mortem, an non, alia ratio est. Ad existimationem tamen, & mei, & vestri, & civitatis totius, non arbitror pertinere, ut haec faciam hac aetate, & hoc nomine, quod nactus sum; sive id verum sit, sive falsum. Attamen iam opinione hominum persuasum est, Socratem inter multos praecipuo quodam excel-

κράτην διαφέρειν τινὶ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. εἰ οὖν ὑμῶν οἱ πρὶ
δοκοῦντες διαφέρειν εἴτε σοφίᾳ, εἴτε ἀνδρείᾳ, εἴτε ἄλλῃ ἤτι- 35
μοῦ ἀρετῇ, τοιοῦτοί ἐσονται, αἰσχρὸν ἂν εἶη, οἷουςπερ ἐγὼ
πολλάκις ἐώρακα τινὰς, ὅταν κρίνωνται, δοκοῦντας μὲν τι
εἶναι, θαυμάσια δὲ ἐργαζομένους· ὡς δεινὸν τι οἰομένους
πείσεσθαι εἰ ἀποθαινοῦνται, ὥσπερ ἀθανάτων ἐσομένων, ἐὰν
ὑμεῖς αὐτοὺς μὴ ἀποκτείνητε. οἱ ἐμοὶ δοκοῦσιν αἰσχρὴν τῇ
πόλει περιάπτειν· ὡς ἂν τινα καὶ τῶν ξένων ὑπολαβεῖν ὅτι
εἰ διαφέροντες Ἀθηναίων εἰς ἀρετὴν, οὗς αὐτοὶ ἑαυτῶν ἐν
b: τε ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς προκρίνουσιν, οὗτοι
γυναικῶν οὐδὲν διαφέρουσι. ταῦτα γὰρ, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
οὔτε ὑμᾶς χρὴ ποιεῖν τοὺς δοκοῦντας καὶ ἐπητιοῦν εἶναι, οὔτ'
ἂν ἡμεῖς ποιῶμεν, ὑμᾶς ἐπιτρέπειν· ἀλλὰ τοῦτο αὐτὸ ἐνδείκ-
νυσθε, ὅτι πολὺ μᾶλλον καταψηφιεῖσθε τοῦ τὰ ἐλεεινὰ ταῦ-
τα δρᾶματὰ εἰσάγοντος, καὶ καταγέλασον τὴν πόλιν ποιοῦν-
τος, ἢ τοῦ ἡσυχίαν ἄγοντος. χωρὶς δὲ τῆς δόξης, ὡ ἄνδρες,
οὐδὲ δίκαιον δοκεῖ εἶναι μοι δεῖσθαι τοῦ δικαστοῦ, οὐδὲ δεόμε- c:

lere. Si ergo hi, qui inter vos sapientia, vel fortitudine, vel
quavis alia virtute praestare existimantur, tales erunt, quales
saepe quosdam, cum de illis iudicaretur, vidi, turpe nimium
erit. qui cum esse alicuius pretii existimarentur, attamen in iu-
dicio mirum in modum commiserationi studebant; quasi grave
aliquid passuri, si ex hac vita decefferint: perinde ac immorta-
les essent futuri, si vos illos non occidatis. Atqui hi mihi vi-
dentur civitati dedecus afferre: propterea quod existimare pere-
grinorum aliquis potest, eos, qui inter Athenienses virtute praes-
tant, & in magistratibus ceterisque honoribus superiores habentur,
nihil a mulieribus differre. Haec autem, o viri Athenien-
ses, nec vos, qui alicuius auctoritatis esse videmini, facere de-
cet; neque, etiamsi nos facere velimus, permittere: sed hoc
ipsum ostendere, vos eum multo magis damnaturos esse, qui
commiserationes eiusmodi introducens, ridiculam reddiderit ci-
vitatem, quam illum, qui quietus iudicium exspectaverit. Pro-
inde, o viri Athenienses, accedit ad ea, quae de civitatis exi-

- νον ἀποφεύγειν, ἀλλὰ διδάσκειν καὶ πείθειν. οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ-
 τῳ κάθηται ὁ δικαστὴς ἐπὶ τῷ καταχαρίζεσθαι τὰ δίκαια,
 ἀλλ' ἐπὶ τῷ κρίνειν ταῦτα· καὶ ὁμώμοκεν οὐ χαριεῖσθαι ὡς
 ἂν δοκῇ αὐτῷ, ἀλλὰ δικάσειν κατὰ τοὺς νόμους. οὐκοῦν
 χρὴ οὔτε ἡμᾶς ἐθίζειν ὑμᾶς ἐπιορκεῖν, οὐθ' ὑμᾶς ἐθίζεσθαι.
 οὐδέτεροι γὰρ ἂν ἡμῶν εὐσεβοῖεν. μὴ οὖν ἀξιουτέ με, ὦ ἄν-
 δρες Ἀθηναῖοι, τοιαῦτα δεῖν πρὸς ὑμᾶς πράττειν, ἃ μήτε
 d. ἡγοῦμαι καλὰ εἶναι, μήτε δίκαια, μήτε ὅσια, μάλιστα πάν-
 τως, νῆ Δία μέντοι καὶ ἀσεβείας φεύγοντα ὑπὸ Μελίτου
 τουτουῖ. σαφῶς γὰρ εἰ πείθοιμι ὑμᾶς καὶ τῷ δεῖσθαι βιαζό-
 μην ὁμωμοκότας, θεοὺς ἂν διδάσκοιμι μὴ ἡγεῖσθαι ὑμᾶς
 εἶναι· καὶ ἀτεχνῶς ἀπολογούμενος κατηγοροῖην ἂν ἐμαυτοῦ
 ὡς θεοὺς οὐ νομίζω. ἀλλὰ πολλοῦ δεῖ οὕτως ἔχειν· νομίζω
 τε γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς οὐδεὶς τῶν ἐμῶν κατηγορῶν,
 καὶ ὑμῖν ἐπιτρέπω, καὶ τῷ θεῷ κρίναι περὶ ἐμοῦ ὅπη μέλ-
 e. λει ἐμοὶ τε ἄριστα εἶναι καὶ ὑμῖν. Τὸ μὲν οὖν μὴ ἀγανακτεῖν,

stimatione dicta sunt, quod nec iustum mihi videtur esse, iudi-
 cem precari, neque precando absolvi, sed docere atque sua-
 dere. Non enim ad hoc fedet iudex, ut per gratiam conce-
 dat, sed ut iudicet secundum leges. Atque id iureiurando pro-
 misit, se non per gratiam cuicumque libuerit gratificaturum, sed
 iudicaturum secundum leges. Non igitur licet, vel nobis assue-
 facere vos deicere, vel vobis, assueferi. neutri enim nostrum
 religionem fervarent. Nolite ergo, o viri Athenienses, exigere,
 talia me apud vos agere, quae neque honesta, neque iusta,
 neque sancta esse puto: & id quidem omnino, praefertim vero
 per Iovem, cum impietatis erga deum a Melito hoc accuser.
 Profecto, si pergerem persuadere vobis, precandoque flectere
 cum iuraveritis, docerem utique, vos non putare deos esse;
 ac revera, dum pro me defensionem paro, me ipsum interim
 accusarem, quasi deos nequaquam existimantem. Sed multum
 abest, ut ita se res habeat. existimo namque esse deos, o viri
 Athenienses, magis quam quisquam meorum accusatorum; ac
 vobis deoque permitto, de me iudicare, ut mihi & vobis sit

- μένων, ἡγησάμενος ἑμαυτὸν τῷ ὄντι ἐπιεικέστερον εἶναι ἢ ὧσε
 c. εἰς ταῦτα ἰόντα σώζεσθαι, ἔνταῦθα μὲν οὐκ ἦίκα οἱ ἑλλῶν
 μήτε ὑμῖν μήτε ἑμαυτῷ ἔμελλον μηδὲν ὄφελος εἶναι, ἐπὶ δὲ
 τὸ ἰδίᾳ ἕκαστον ἰῶν εὐεργετεῖν τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν, ὡς
 ἐγὼ Φημι, ἔνταῦθα ἦίκα· ἐπιχειρῶν ἕκαστον ὑμῶν πείθειν μὴ
 πρότερον μὴτε τῶν ἑαυτοῦ μηδενὸς ἐπιμελεῖσθαι, πρὶν ἑαυτοῦ
 ἐπιμεληθῆσθαι, ὅπως ὡς βέλτιστος καὶ φρονιμώτατος ἔσοιτο·
 μήτε τῶν τῆς πόλεως, πρὶν αὐτῆς τῆς πόλεως· τῶν τε ἄλλων
 οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμελεῖσθαι. τί οὖν εἰμι ἄξιος
 d. παθεῖν, τρισῦτος ὢν; ἀγαθόν τι, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ δὴ
 γε κατὰ τὴν ἀξίαν τῇ ἀληθείᾳ τιμᾶσθε· καὶ ταῦτά γε,
 ἀγαθὸν τοιοῦτον ὅ, τι ἂν πρόποι ἐμοί. τί οὖν πρόπει ἀνδρὶ
 πένητι εὐεργέτῃ, δεομένῳ ἀγεῖν σχολὴν ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ πα-
 ρακελεύσει; οὐκ ἔσθ' ὅ, τι μᾶλλον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 πρόπει οὕτως, ὡς τὸν τοιοῦτον ἄνδρα ἐν Πρυτανείῳ σιτεῖ-
 σθαι· πολὺ γε μᾶλλον ἢ εἴ τις ὑμῶν ἵππῳ ἢ ξυνωριδίῳ ἢ ζεύ-

lica contigerunt, arbitratus, meipsum revera ad aequiora officia esse natum, quam ut ab his salutem meam pendere existimarem? Ad haec, inquam, me non contuli, quibus occupatus, neque vobis, neque mihi ipsi profuturus eram: sed uni huic officio duntaxat incubui, ut privatim me ad unumquemque vestrum applicans, maximam, ut equidem existimo, afferrem utilitatem, suadens videlicet unicuique, nihil ex rebus suis prius, quam seipsum esse curandum, ut quam optimus prudentissimusque evadat; nec res civitatis curandas esse prius, quam civitatem ipsam; & aliarum item rerum curam eadem ratione esse habendam. Quid igitur, cum sim talis, a vobis reportare dignus sum? Bonum certe, o viri Athenienses; si modo pro dignitate revera existimetis: ac tale quidem, quale mihi conveniat. Quid igitur convenit viro egeno beneficoque, cui vacare a ceteris occupationibus expedit, quo vos ad virtutem cohortari queat? Nullum certe est aliud praemium, o viri Athenienses, quod magis virum talem deceat, quam in Prytaneo publico sumptu nutriri: & multo quidem magis, quam si quis

γει νενίκηκεν Ὀλυμπιάσιν. ὁ μὲν γὰρ ὑμᾶς ποιεῖ εὐδαιμόνας δοκεῖν εἶναι, ἐγὼ δὲ, εἶναι· καὶ ὁ μὲν τροφῆς οὐδὲν δεῖται, e. ἐγὼ δὲ δέομαι. εἰ οὖν δεῖ με κατὰ τὸ δίκαιον τῆς ἀξίας τιμᾶσθαι, τούτου τιμᾶμαι, τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως. Ἴσως p. οὖν ὑμῖν, καὶ ταυτὶ λέγων, παραπλησίως δοκῶ λέγειν ὥσπερ 37 a. περὶ τοῦ οἴκτου καὶ τῆς ἀντιβολήσεως, ἀπαυθαδιαζόμενος. τὸ δὲ οὐκ ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιοῦτον, ἀλλὰ τοιόνδε μᾶλλον. πέπεισμαι ἐγὼ ἐκὼν εἶναι μηδένα ἀδικεῖν ἀνθρώπων· ἀλλὰ ὑμᾶς τοῦτο οὐ πείθω. ὀλίγον γὰρ χρόνον ἀλλήλοις διειλέγμεθα. ἐπεὶ, ὡς ἐγῶμαι, εἰ ἦν ὑμῖν νόμος, ὅσπερ καὶ ἄλλοις ἀνθρώποις, περὶ θανάτου μὴ μίαν μόνον ἡμέραν κρίνειν, ἀλλὰ πολλὰς, ἐπέσιθιτε ἄν· νῦν δὲ οὐ βράδιον ἐν χρόνῳ h. ὀλίγῳ μεγάλας διαβολὰς ἀπολύεσθαι. πέπεισμένος δ' ἐγὼ μηδένα ἀδικεῖν, πολλοῦ δέω ἐμαυτὸν γε ἀδικήσειν, καὶ κατ' ἐμαυτοῦ ἔρεῖν αὐτὰς ὡς ἀξίός εἰμι τοῦ κακοῦ, καὶ τιμῆσθαι τοιοῦτου τινὸς ἐμαυτῷ. τί δέισας, ἢ μὴ πάθω τοῦτο,

vestrum equo, aut bigis, aut quadrigis Olympia vicerit. Nam ille quidem fecit, ut felices videamini; ego vero, ut sitis. praeterea ille nutritione non indiget, ego indigeo. Itaque, si pro dignitate ac iustitia aestimari oportet, ego me hoc dignum existimo, alimonia scilicet publice in Prytaneo mihi exhibenda. Forte vero haec vobis dicens ita protervus videor, ut in superioribus visus sum, ubi commiserationes, supplicationesque detestabar. Id autem haud tale est; sed eiusmodi potius, o viri Athenienses. Persuasum est enim mihi, ut nemini sponte iniuriam faciam. quod quidem idcirco vobis non persuadeo, quia breve tempus habuimus colloquendi. Verum, si lex talis apud vos esset, qualis apud ceteros, ut, ubi mors poena fit, in eo iudicio non diem unam, sed plures disceptetur, vobis, ut arbitror, persuasissem. nunc vero haud facile fuit, in tam brevi tempore calumnias magnas diluere. Cum igitur mihi persuasum sit, nemini faciendam esse iniuriam, permultum ahebt, ut mihi ipse sim facturus, & dicam, quod malo sim dignus, iudicemque, ipsum meritum esse huiusmodi quippiam. Quid

- οὐ Μέλιτός μοι τιμᾶται, (ὃ Φημι οὐκ εἰδέναι οὐτ' εἰ ἀγαθόν, οὐτ' εἰ κακὸν ἔστιν,) ἀντὶ τούτου δὴ ἔλωμαί τι ὧν εὖ οἶδ' ὅτι κακῶν ὄντων, τούτου τιμησάμενος; πότερον δεσμοῦ; καὶ τί
- c. με δεῖ ζῆν ἐν δεσμοτηρίῳ, δουλεύοντα τῇ αἰεὶ καθισταμένῃ ἀρχῇ τοῖς ἑνδεκα; ἀλλὰ χρημάτων; καὶ δεδέσθαι ἕως ἂν ἐκτίσω; ἀλλὰ ταυτὸν μοι ἔστιν ὅπερ δὴ νῦν ἔλεγον. οὐ γὰρ ἔσι μοι χρήματα ὁπόθεν ἐκτίσω. ἀλλὰ δὴ φυγῆς τιμήσομαι; ἴσως γὰρ ἂν μοι τούτου τιμήσαιτε. πολλὴ μὲν τ' ἂν με φιλοψυχία ἔχοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ οὕτως ἀλόγιστός εἰμι, ὥστε μὴ δύνασθαι λογίζεσθαι ὅτι ὑμεῖς μὲν ὄντες πολῖταιί μου, οὐχ οἳοί τε ἐγένεσθε ἐνεγκεῖν τὰς ἐμὰς διατριβὰς καὶ
- d. τοὺς λόγους, ἀλλ' ὑμῖν βαρύτεραι γεγύνασι καὶ ἐπιφθονώτεραι, ὥστε ζητεῖτε αὐτῶν νυνὶ ἀπαλλαγῆναι· ἄλλοι δὲ ἄρα αὐτὰς οἴσουσι ῥαδίως. πολλοῦ γε δεῖ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. καλὸς οὖν ἂν μοι ὁ βίος εἴη, ἐξελθόντι τηλικῶδες ἀνθρώπῳ, ἄλλην ἐξ ἄλλης πόλεως ἀμειβομένῳ καὶ ἐξελαυνομένῳ ζῆν.

ergo? numquid veritus, ne id fubeam, quo Melitus me dignum censet, quod equidem aio nescire me utrum bonum sit, an malum, ut hoc devitem, eligam eorum aliquid, quae plane mala esse scio, atque hoc me dignum esse censebo? Utrum ergo vincula? Ecquid oportet me in carcere vitam agere, semper undecimviris fervientem? Utrum pecunias solvere, atque, donec solutae sint, in vinculis permanere? At vero id tantundem est, atque quod supra dicebam, cum mihi desit, unde pecunias perfolvam, An forte exsilium? forte enim hoc dignus esse censebor: nimia tamen, o viri Athenienses, me cupiditas vitae teneret, si adeo imprudens essem, ut, si vos civis mei consuetudinem meam fermonesque perferre non potuistis, sed usque adeo gravis invidiosaque vobis fuit mea consuetudo atque oratio, ut mox liberare vos ab illa iam decreveritis, alios tamen facile me putem toleraturos. Permultum abest, o viri Athenienses. Praeclara scilicet mihi vita foret, in hac aetate exsulanti, & aliam ex alia civitatem permulantanti, & in continua repulsa viventi. Equidem, ut plane in-

εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, ὅπῃ ἂν ἔλθω, λέγοντος ἐμοῦ, ἀκροάσονται οἱ νέοι, ὡσπερ ἐνθάδε. καὶ μὲν τούτους ἀπελαύνω, οὗτοί με αὐτοὶ ἐξελάωσι, πείθοντες τοὺς πρεσβυτέρους· ἐὰν δὲ μὴ ἀπελαύνω, οἱ τούτων πατέρες τε καὶ οἰκεῖοι, δι' αὐτοὺς τούτους. e.
 Ἴσως οὖν ἂν τις εἴποι, Σιγῶν τε καὶ ἡσυχίαν ἄγων, ὦ Σώκρατες, οὐχ οἶός τ' ἔσῃ ἡμῖν ἐξελθὼν ζῆν; Τουτὶ δὴ ἐστὶ πάντων χαλεπώτατον πείσαι τινας ὑμῶν. ἐάν τε γὰρ λέγω ὅτι τῷ θεῷ ἀπειθεῖν τοῦτ' ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτ' ἀδύνατον ἡσυχίαν ἄγειν, οὐ πείσεσθέ μοι ὡς εἰρωνευομένῳ· ἐάν τ' αὖθις p.
 λέγω ὅτι καὶ τυγχάνει μέγιστον ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ τοῦτο, 38
 ἐκάστης ἡμέρας περὶ ἀρετῆς τοὺς λόγους ποιῆσθαι, καὶ τῶν a.
 ἄλλων περὶ ὧν ὑμεῖς ἐμοῦ ἠκούετε διαλεγομένου, καὶ ἐμαυτὸν καὶ ἄλλους ἐξετάζοντος (ὁ δὲ ἀνεξέταστος βίος, οὐ βιωτὸς ἀνθρώπῳ) ταῦτα δ' ἔτι ἤττον πείσεσθέ μοι λέγοντι. τὰ δὲ ἔχει μὲν οὕτως ὡς ἐγὼ φημι, ὦ ἄνδρες, πείθειν δὲ οὐ βόδια. καὶ ἐγὼ ἄμ' οὐκ εἴθισμαι ἐμαυτὸν ἀξιούν κακοῦ οὐδενός. εἰ μὲν γὰρ ἦν μοι χρήματα, ἐτιμησάμην ἂν χρημά- b.

telligo, quocunque proficiscar, audituri me, sicut & hic, sequentur adolescentes: ac si eos repellam, ipsi vicissim, senioribus id persuadentes, me repellent. si non repellam, eorum patres & cognati ob hos ipsos me expellent. Forfitan vero dicet aliquis: Nonne potes, o Socrates, in exfiliio silentium & quietem agere? At hoc omnium est difficillimum aliquibus vestrum persuadere. Sive enim respondero, id esse non parere Deo, proptereaquē me non posse quiescere, non credetis mihi, quasi per ironiam loquenti: sive dixerō, id homini maximum contingere bonum, diebus videlicet singulis de virtute verba facere, atque de aliis, de quibus me quotidie loquentem vos auditis, atque ita me ipsum aliosque scrutari, vitamque inconfideratam respuendam esse censere; haec etiam multo minus mihi credetis. Haec vero, o viri Athenienses, ita ut dico, se habent; sed haud facile persuaderi possunt. Et simul nunquam malo dignari me consuevi. Quod si mihi forent pecuniae, iudicium pecuniis liceret, quantumcunque solvere possem; ne-

των ὅσα ἔμελλον ἐκτίσειν· (οὐδὲν γὰρ ἂν ἐβλάβην) νῦν δὲ οὐ γὰρ ἔστιν· εἰ μὴ ἄρα ὅσον ἂν ἐγὼ δυναίμην ἐκτίσαι, τοσοῦτου βούλεσθέ μοι τιμῆσαι. ἴσως δ' ἂν δυναίμην ἐκτίσαι ὑμῖν που μῶν ἄργυρίου. τοσοῦτου οὖν τιμᾶμαι. Πλάτων δὲ ὅδε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ Κρίτων καὶ Κριτόβουλος καὶ Ἀπολλόδωρος κελεύουσί με τριάκοντα μῶν τιμῆσασθαι, αὐτοὶ δ' ἐγγυᾶσθαι. τιμᾶμαι οὖν τοσοῦτου· ἐγγυηταὶ δ' ἔσονται τοῦ ἄργυρίου οὗτοι ἀξιόχρεοι. Οὐ πολλοῦ γ' ἔνεκα χρόνου, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὄνομα ἔχετε καὶ αἰτίαν ὑπὸ τῶν βουλομένων τὴν πόλιν λαιδορεῖν, ὡς Σωκράτην ἀπεκτονήκατε, ἄνδρα σοφόν. Φήσουσι γὰρ δὴ με σοφὸν εἶναι, εἰ καὶ μὴ εἰμί, οἱ βουλόμενοι ὑμῖν ὀνειδίξεν. εἰ γοῦν περιεμείνατε ὀλίγον χρόνον, ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου ἂν ὑμῖν τοῦτο ἐγένετο, ἐμὲ τεθνάναι δὴ. ὁρᾶτε γὰρ δὴ εἰς τὴν ἡλικίαν, ὅτι πόρρω ἤδη ἐστὶ τοῦ βίου, θανάτου δὲ ἐγγύς. λέγω δὲ τοῦτο οὐ πρὸς πάντας ὑμᾶς, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἐμοῦ καταψηφισαμένους θάνατον. λέγω δὲ καὶ τότε πρὸς τοὺς αὐτοὺς τούτους. ἴσως με οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀπορίᾳ λόγων

que obesset mihi illas amittere. Nunc vero non adsunt; nisi forte, quantum valeo solvere, tanti aestimari velitis. possum vero ferme argenti minam. tanti ergo iudicium aestimo. Plato autem hic, o viri Athenienses, & Crito, & Critobulus, & Apollodorus iubent me triginta minis liceri. ipsi vero tantae pecuniae praedes erunt. aestimo ergo tanti. praedes vero argenti huius hi vobis erunt sufficientes. Non multi temporis gratia, o viri Athenienses, existimationem comparabitis, materiamque praebebitis volentibus civitatem vituperare, quia scilicet Socratem occideritis, virum sapientem. dicent enim illi, licet non sim, me sapientem, qui vos vituperare volent. Si ergo breve tempus expectavissetis, absque vestra opera me continebat mori. Videte aetatem meam, quam procul iam fit a vita, morti vero propinqua. Neque vero haec adversus vos omnes dico, sed adversus eos tantum, qui me morte damnarunt. Dico etiam haec ad hos ipsos. Forsan putatis, me, viri Athenien-

ἑαλωκέναι τοιούτων οἷς ἂν ὑμᾶς ἔπεισα, εἰ ᾤμην δεῖν ἄπαν-
 τα ποιεῖν καὶ λέγειν ὥστε ἀποφυγεῖν τὴν δίκην. πολλοῦ γε
 δεῖ. ἀλλ' ἀπορία μὲν ἑάλωκα, οὐ μέντοι λόγων, ἀλλὰ τόλ-
 μης καὶ ἀναισχυγίας, καὶ τοῦ μὴ ἐθέλειν λέγειν πρὸς ὑμᾶς
 τοιαῦτα, οἷα ὑμῖν μὲν ἡδιστ' ἂν ἦν ἀκούειν· θρηνοῦντός μου
 καὶ ὀδυρομένου, καὶ ἄλλα ποιοῦντος, καὶ λέγοντος πολλὰ ε.
 καὶ ἀνάξια ἑμοῦ, ὡς ἐγὼ φημι· οἷα δὲ καὶ εἴθιστε ὑμεῖς
 τῶν ἄλλων ἀκούειν. ἀλλ' οὔτε τότε ᾤψθη δεῖν ἕνεκα τοῦ
 κινδύνου πρᾶξαι οὐδὲν ἀνελεύθερον, οὔτε νῦν μοι μεταμέλει
 οὔτως ἀπολογησαμένῳ, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αἰρούμαι ὧδε
 ἀπολογησάμενος τεθνάναι, ἢ ἐκείνως ζῆν· οὔτε γὰρ ἐν δίκῃ
 οὔτ' ἐν πολέμῳ οὔτε ἑμὲ οὔτε ἄλλον οὐδένα δεῖ τοῦτο μη-
 χανᾶσθαι ὅπως ἀποφεύξεται πᾶν ποίῳν θάνατον. καὶ γὰρ p.
 ἐν ταῖς μάχαις πολλάκις δῆλον γίγνεται ὅτι τό γε ἀπο- 39
 θανεῖν ῥᾶρον ἂν τις ἐκφύγοι, καὶ ὅπλα ἀφείς, καὶ ἐφ' ἱκετεῖαν
 τραπεῖς τῶν διωκόντων. καὶ ἄλλαι πολλαὶ μηχαναὶ εἰσιν
 ἐν ἐκάστοις τοῖς κινδύνοις, ὥστε διαφεύγειν θάνατον, ἐάν τις

ses, in iudicio concidisse talium verborum inopia, quibus uti-
 que persuasiffem vobis, si omnia facienda dicendaque puta-
 vissem, quibus a vobis absolverer. Longe vero se res aliter
 habet. Certe ob paupertatem damnatus sum, non verborum
 quidem, sed audaciae atque impudentiae, & quia talia apud
 vos dicere nolui, qualia vobis auditu gravissima contigissent,
 audientibus videlicet me deflentem atque lamentantem, & alia
 facientem multa atque dicentem, ut dixi, me indigna; qualia
 frequenter ab aliis audire consuevistis. Sed neque ab initio cen-
 sui, decere, ob periculum devitandum, illiberale aliquid facere;
 neque nunc me poenitet, hac defensionis ratione usum fuisse.
 malo equidem, tali quadam defensione fretus, mortem obire,
 quam contraria supervivere. Neque enim in iudicio, neque in
 bello, vel mihi, vel alteri, omnia, quibus vitemus mortem,
 sunt facienda. nam in proeliis saepe constat interitum vitari,
 si quis, abiectis armis, supplex ad insequentes se convertat.
 Alia quoque in singulis periculis machinamenta sunt, quibus

- τολμᾶ πᾶν ποιεῖν καὶ λέγειν. ἀλλὰ μὴ οὐ τοῦτ' ἢ χαλεπὸν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θάνατον ἐκφυγεῖν, ἀλλὰ πολὺ χαλεπώτερον, πονηρίαν. θᾶπτον γὰρ θανάτου θεῖ. καὶ νῦν ἐγὼ
- b. μὲν, ἅτε βραδύς ὢν καὶ πρεσβύτης, ὑπὸ τοῦ βραδυτέρου ἐάλων. οἱ δέ μου κατήγοροι, ἅτε δεινοὶ καὶ ὀξεῖς ὄντες, ὑπὸ τοῦ θᾶπτονος, τῆς κακίας. καὶ νῦν δὴ ἐγὼ μὲν ἀπειμι ἀφ' ὑμῶν θανάτου δίκην ὄφλων, οὔτοι δὲ, ὑπὸ τῆς ἀληθείας ὠφληκότες μοχθηρίαν καὶ ἀδικίαν. καὶ ἐγωγε τῷ τιμήματι ἐμμένω, καὶ οὔτοι. ταῦτα μὲν οὖν που ἴσως οὕτω καὶ εἶδει σχεῖν, καὶ οἶμαι αὐτὰ μετρίως ἔχειν. Τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ἐπιθυ-
- c. μῶ ὑμῖν χρησιμωδῆσαι, ὧ καταψηφισάμενοί μου. καὶ γὰρ εἶμι ἤδη ἐνταῦθα ἐν ᾧ μάλιστα ἄνθρωποι χρησιμωδοῦσιν, ὅταν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι. Φημί γὰρ, ὧ ἄνδρες, εἰ με ἀποκτενεῖτε, τιμωρίαν ὑμῖν ἤξειν εὐθύς μετὰ τὸν ἐμὸν θάνατον, πολὺ χαλεπωτέραν νῆ Δία ἢ οἶαν ἐμὲ ἀπεκτείνατε. νῦν γὰρ τοῦτο εἴργασθε, οἰόμενοι ἀπαλλάξεσθαι τοῦ δίδουαι ἔλεγχον

interitum quis effugiat, si quem non pudeat facere quaelibet atque dicere. Sed considerate, o viri Athenienses, haud id quidem difficile esse, mortem effugere, sed multo difficilius, pravitatem. velocius enim illa currit, quam mors. Atqui ego nunc, utpote ob fenestutem, tardior a tardiori captus sum; accusatores autem mei, utpote vehementes atque veloces, ab ea, quae velocior est, pravitate. Et nunc quidem ego ab eo damnatus a vobis, mortem subiturus; isti vero a veritate ipsa damnati, pravitati iniustitiaeque obnoxii. atque ego quidem poenae acquiesco, & isti. Haec igitur forte sic oportebat se habere; arbitrorque, ea habere se mediocriter. Post haec autem vobis, qui me condemnastis, cupio divinare. nam illuc mihi iam perventum est, ubi solent homines divinare, quando videlicet sunt prope mortem. Praedico enim equidem vobis, o viri Athenienses, si me interfeceritis, supplicium vobis statim post mortem meam esse venturum, ac per Iovem multo durius eo, quo me affeceritis. nunc enim id egistis, putantes liberare vos, quo minus rationem vitae

τοῦ βίου. τὸ δὲ ὑμῖν πολὺ ἐναντίον ἀποβήσεται, ὡς ἐγὼ
 Φημι· πλείους ἔσονται ὑμᾶς οἱ ἐλέγχοντες, οὓς νῦν ἐγὼ
 κατεῖχον, ὑμεῖς δὲ οὐκ ἠσθάνεσθε. καὶ χαλεπώτεροι ἔσονται **d.**
 ὄσφ νεώτεροί εἰσι, καὶ ὑμεῖς μᾶλλον ἀγανακτήσετε. εἰ γὰρ
 οἴεσθε, ἀποκτείναντες ἀνθρώπους, ἐπισχῆσειν τοῦ θνειδίξειν
 τινὰ ὑμῖν ὅτι οὐκ ὀρθῶς ζῆτε, οὐ καλῶς διανοεῖσθε. οὔτε γὰρ
 ἔσθ' ἄντη ἢ ἀπαλλαγὴ οὔτε πάνυ δυνατὴ, οὔτε καλή. ἀλλ'
 ἐκείνη καὶ καλλίστη καὶ ῥάσι, μὴ τοὺς ἄλλους κολουεῖν, ἀλλ'
 αὐτὸν παρασκευάζειν ὅπως ἔσαι ὡς βέλτιστος. ταῦτα μὲν οὖν
 ὑμῖν τοῖς καταψηφισαμένοις μαντευσάμενος, ἀπαλλάττομαι.
 Τοῖς δὲ ἀποψηφισαμένοις ἠδέως ἂν διαλεχθεῖην ὑπὲρ τοῦ **e.**
 γεγονότος τούτου· πράγματος, ἐν ᾧ οἱ ἄρχοντες ἀσχολίαν
 ἄγουσι, καὶ οὐπω ἔρχομαι οἱ ἐλθόντα με δεῖ τεθνάναι. ἀλλὰ
 μοι, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραμείνατε τοσοῦτον χρόνον.
 οὐδὲν γὰρ καλύπει διαμυθολογῆσαι πρὸς ἀλλήλους, ἕως ἔξεσιν.
 ὑμῖν γὰρ ὡς φίλοις οὔσιν, ἐπιδειξάι ἐθέλω τὸ νυνὶ μοι συμ- **p.**
 βεβηκὸς τί ποτ' ἐννοεῖ. ἐμοὶ γὰρ, ᾧ ἄνδρες δικασαί (ὑμᾶς ⁴⁰ **a.**

vestrae redarguenti cuiquam reddere compellamini. Id vero
 contra omnino vobis accidet. Nam plures futuros arbitror,
 qui vos redarguant, quos ego compecebam, etsi vos id non
 sentiebatis: tantoque illi infestiores erunt, quanto & iuniores;
 ideoque vos gravius id feretis. Profecto, si putatis per inter-
 fectionem hominum a vituperatione vos absolvere, nimium
 aberratis. Non enim est haec liberatio vel valida satis, vel
 honesta. sed illa tam facillima, quam optima est, non distur-
 bare quidem alios, sed se ipsum comparare, ut quam optimus
 evadat. Haec ergo vobis, qui me condemnastis, vaticinatus,
 finem facio. Vobis autem, qui me absolvistis, libenter de hu-
 iusmodi re, quae contigit, verba facerem, quamdiu magistra-
 tus negotio distinentur, necdum eo vado, ubi me oportet mo-
 ri. Sed, o viri, assistite mihi id tempus. Nihil enim prohibet,
 invicem (dum licet) confabulari. Nempe vobis tanquam ami-
 cis demonstrare volo, quod mihi modo accidit, quidnam menti
 significet. Mihi quidem, o iudices, (vos enim iudices recte ap-

- γὰρ δικαστὰς κελῶν, ὀρθῶς ἂν καλοῖην) θαυμασίον τι γέγονεν. ἢ γὰρ εἰωθυῖά μοι μαντικὴ ἢ τοῦ δαιμονίου, ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ παντὶ πάνυ πυκνὴ αἰεὶ ἦν, καὶ πάνυ ἐπὶ σμικροῖς ἐναντιουμένη, εἴ τι μέλλοιμι μὴ ὀρθῶς πράξειν· νυνὶ δὲ ξυμβέβηκέ μοι, ἅπερ ὄρατε καὶ αὐτοί, ταυτί, ἃ γε δὴ οἰηθείη ἂν τις, καὶ νομίζεται, ἐσχατα κακῶν εἶναι. ἐμοὶ δὲ
- b. οὔτε ἐξιόντι ἕωθεν οἴκοθεν ἠναντιώθη τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖον, οὔτε ἠνίκα ἀνέβαινον ἐνταυθοῖ ἐπὶ τὸ δικαστήριον, οὔτε ἐν τῷ λόγῳ οὔδενι μέλλοντι τί ἔρεῖν. καὶ τοι ἐν ἄλλοις λόγοις πολλαχοῦ δὴ με ἐπέσχε λέγοντα μεταξὺ. νυνὶ δὲ οὐδαμοῦ περὶ ταύτην τὴν πράξιν οὔτ' ἐν ἔργῳ οὔδενι οὔτ' ἐν λόγῳ ἠναντιώθη μοι. τί οὖν αἴτιον εἶναι ὑπολαμβάνω; ἐγὼ ὑμῖν ἔρω. κινδυνεύει γὰρ μοι τὸ ξυμβεβηκὸς τοῦτα, ἀγαθὸν γεγονέναι· καὶ οὐκ ἔσθ' ὅπως ἡμεῖς ὀρθῶς ὑπολαμβάνομεν, ὅσοι οἰόμεθα
- c. κακὸν εἶναι τὸ τεθνάναι. μέγα μοι τεκμήριον τοῦτο γέγονεν. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἠναντιώθη ἂν μοι τὸ εἰωθὸς σημεῖον, εἰ μὴ τι ἔμελλον ἐγὼ ἀγαθὸν πράξειν. ἐννοήσωμεν δὲ καὶ

pellare possum,) mirabile quiddam contigit. vox enim illa daemoneis vaticinatrix, mihi semper in superiore tempore frequenter omnino offerre se consuevit, & in rebus quidem levissimis se opponens, si quid minus recte facturum fuisset. Nunc autem ea mihi, quae videtis, acciderunt, quae profecto putaret aliquis atque existimaret, extrema esse malorum. sed mihi neque domo exeunti, mane Dei signum adversatum est, neque hoc suggestum, in quo causam dico, ascendenti, neque in aliqua sermonis parte, dum verba faciebam: quamvis alias frequenter, dum loquerer, in medio sermonis cursu consueverit cohibere. nunc autem in hac re nusquam, vel agentis, vel loquenti est adversatum. Quam vero huius rei causam esse putem, vobis aperiarn. Apparet enim, mihi quod contigit, bonum esse. nec recte ullo modo iudicatur a nobis, quicumque mortem opinamur esse malam. Cuius quidem rei magna apud me haec est coniectura, quod signum mihi, ut consuevit, repugnasset, nisi bonum quid acturus fuisset. Cogitare autem

τῆδε, ὡς πολλῇ ἐλπίς ἐσιν ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι. δυοῖν γὰρ
 βῆτερὸν ἐστὶ τὸ τεθνάσαι. ἢ γὰρ οἷον μηδὲν εἶναι, μηδ' αἰσθη-
 σιν μηδεμίαν μηδενὸς ἔχειν τὸν τεθνεῶτα, ἢ, κατὰ τὰ λε-
 γόμενα, μεταβολὴ τις τυγχάνει οὔσα καὶ μετοίκησις τῆς
 ψυχῆς, τοῦ τόπου τοῦ ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον. καὶ εἴτε δὴ
 μηδεμία αἰσθησις ἐστίν, ἀλλ' οἷον ὕπνος, ἐπειδὴν τις καθεύδων d.
 μηδ' ὄναρ μηδὲν ὄρα, θαυμάσιον κέρδος ἂν εἴη ὁ θάνατος.
 ἐγὼ γὰρ ἂν οἶμαι, εἴτινα ἐκλεξάμενον δέοι ταύτην τὴν νύκτα
 ἐν ἣ οὔτω κατέδραθεν ὡσεὶ μηδὲ ὄναρ ἰδεῖν, καὶ τὰς ἄλλας
 νύκτας τε καὶ ἡμέρας τὰς τοῦ βίου τοῦ ἑαυτοῦ ἀντιπαρα-
 θέντα ταύτῃ τῇ νυκτί, δέοι σκεψάμενον εἰπεῖν ὅπως ἀμεινον
 καὶ ἥδιον ἡμέρας καὶ νύκτας ταύτης τῆς νυκτὸς βεβίωκεν
 ἐν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, οἶμαι ἂν μὴ ὅτι ἰδιώτην τινὰ, ἀλλὰ τὸν
 μέγαν βασιλέα, εὐαριθμήτους ἂν εὐρεῖν αὐτὸν ταύτας πρὸς e.
 τὰς ἄλλας ἡμέρας καὶ νύκτας. εἰ οὖν τοιοῦτον ὁ θάνατός
 ἐστίν, κέρδος ἔγωγε λέγω· (καὶ γὰρ οὐδὲν πλείων ὁ πᾶς χρο-
 νος φαίνεται οὔτω δὴ εἶναι ἢ μία νύξ) εἰ δ' αὖ οἷον ἀποδη-
 μῆσαι ἐστίν ὁ θάνατος ἐνθένδε εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ἀληθῆ

hoc pacto possumus, spem multam esse, id esse bonum. mors enim necesse est fit alterum e duobus, ut aut sensus omnino mors omnes auferat; aut, quemadmodum dicitur, in alium quendam locum ex his locis morte migretur. Quamobrem, five sensus extinguitur, morsque ei somno similis est, qui nonnunquam, etiam sine visis somniorum, placatissimam quietem affert: dii boni, quid lucri est emori! Reor equidem, si quem oporteat ad eam noctem, quam tanta transfigit quiete, ut ne infomnium quidem ullum videret, alias noctes diesque vitae totius conferre, atque dicere, quot ipse noctes atque dies in vita melius dulciusque peregerit: reor, inquam, nedum privatum aliquem, sed nec magnum quidem regem, aliquas numerare posse. Si ergo tale quiddam est mors, lucretum esse equidem dico: (etenim nihil plus hoc pacto tempus quam nox una videtur:) sin vera sunt, quae dicunt, migrationem esse mortem in eas oras, quas qui e vita exceſſerunt, incolunt, id

- ἔσι τὰ λεγόμενα, ὡς ἄρα ἐκεῖ εἰσι πάντες οἱ τεθνεῶτες, τί μείζον ἀγαθὸν τούτου εἶη, ὃ ἄνδρες δικασταί; εἰ γὰρ τις
- p.** ἀφικόμενος εἰς ἄδου, ἀπαλλαγείς τούτων τῶν φασκόντων
- 41** δικασῶν εἶναι, εὐρήσει τοὺς ὡς ἀληθῶς δικαστὰς, οἵπερ καὶ
- a.** λέγονται ἐκεῖ δικάζειν, Μίνως τε καὶ Ῥαδάμανθυς, καὶ Αἰακὸς, καὶ Τριπτόλεμος, καὶ ἄλλοι ὅσοι τῶν ἡμιθέων δίκαιοι ἐγένοντο ἐν τῷ ἑαυτῶν βίῳ, ἄρα φαύλη ἂν εἶη ἡ ἀποδημία; ἢ αὖ Ὅρφεϊ συγγενέσθαι, καὶ Μουσαίῳ, καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ Ὀμήρῳ, ἐπὶ πόσῳ ἂν τις δέξαιτ' ἂν ὑμῶν; ἐγὼ μὲν γὰρ πολλάκις ἐθέλω τεθνεῶναι, εἰ ταῦτά ἐσιν ἀληθῆ. ἐπεὶ ἔμοιγε
- b.** καὶ αὐτῷ θάυμασθ' ἂν εἶη ἡ διατριβὴ αὐτόθι, ὅποτε ἐντύχοιμι Παλαμῆδῃ καὶ Αἴαντι τῷ Τελαμώνος, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν παλαιῶν διὰ κρίσιν ἄδικον τέθνηκεν. ἀντιπαρὰβάλλοντι τὰ ἑμαυτοῦ πάθη πρὸς τὰ ἐκείνων, ὡς ἐγῶμαι, οὐκ ἂν ἀγῆδες εἶη. καὶ δὴ καὶ τὸ μέγιστον, τοὺς ἐκεῖ ἐξετάζοντα καὶ ἐρευνῶντα, ὡσπερ τοὺς ἐνταῦθα, διάγειν, τίς αὐτῶν σοφός ἐστι, καὶ τίς οἶεται μὲν, ἐσι δ' οὐ. ἐπὶ πόσῳ δ'

multo iam beatius est, te, cum ab iis, qui se iudicum numero haberi volunt, evaseris, ad eos venire, qui vere iudices appellantur, Minoem, Rhadamanthum, Aeacum, Triptoleimum, aliosque, quotcunque semidei iuste vixerunt, haec peregrinatio mediocris vobis videri potest? ut vero colloqui cum Orphea, Musaeo, Hesiodo, Homero, liceat, quanti tandem aestimatis? Equidem saepe mori, si fieri posset, vellem, ut ea, quae dico, mihi liceret invenire. quippe cum mihi imprimis mirifice grata sit futura habitatio illa atque consuetudo, quandoquidem una cum Palamede futurus sum, & Aiace, Telamonis filio, & aliis antiquorum, qui circumventi iudicio decesserunt e vita, apud quos meos casus cum illorum casibus conferre utrinque, ut arbitror, non iniucundum foret. Illud praeterea maximum, illic degere scrutantem singulos atque examinantem, quemadmodum hic feci, quisnam illorum sapiens fit, & quis, cum non sit, se tamen existimet sapientem esse. Proinde quanti faciendum, o iudices, tentare summi regis, qui maximas copias duxit ad Tro-

ἂν τις, ὧ ἄνδρες δικασαί, δέξαιτο ἐξετάσαι τὸν ἐπὶ Τροίαν
 ἀγαγόντα τὴν πολλὴν στρατιάν, ἢ Ὀδυσσεά, ἢ Σίσυφον, ἢ c.
 ἄλλους μυρίους ἂν τις εἴποι καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας. οἷς
 διαλέγεσθαι ἐκεῖ καὶ ξυνεῖναι καὶ ἐξετάζειν, ἀμηχάνου ἂν
 εἴη εὐδαιμονίας πάντως. οὐ δὴ που τούτου γε ἕνεκα οἱ ἐκεῖ
 ἀποκτενοῦσι. τὰ τε γὰρ ἄλλα εὐδαιμονόεσσοι εἰσιν οἱ ἐκεῖ τῶν
 ἐνθάδε, καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν χρόνον ἀθάνατοί εἰσιν, εἴπερ γε
 τὰ λεγόμενα ἀληθῆ ἐσιν. ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς χρῆ, ὧ ἄνδρες
 δικασαί, εὐέλπιδας εἶναι πρὸς τὸν θάνατον· καὶ ἔν τι τούτο
 διανοεῖσθαι ἀληθές, ὅτι οὐκ ἔσιν ἀνδρὶ ἀγαθῷ κακὸν οὐδὲν
 οὔτε ζῶντι οὔτε τελευτήσαντι· οὐδὲ ἀμελεῖται ὑπὸ θεῶν τὰ d.
 τούτου πράγματα· οὐδὲ τὰ ἐμὰ νῦν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου
 γέγονεν, ἀλλὰ μοι δῆλόν ἐστι τούτο, ὅτι ἤδη τεθνάναι καὶ
 ἀπηλλάχθαι πραγμάτων βέλτιον ἦν μοι. διὰ ταυτὶ καὶ ἐμὲ
 οὐδαμοῦ ἀπέτρεψε τὸ σημεῖον, καὶ ἔγωγε τοῖς καταψηφι-
 σαμένοις μου καὶ τοῖς κατηγοροῖς οὐ πάνυ χαλεπαίνω· καὶ
 τοι οὐ ταύτῃ τῇ διανοίᾳ κατεψηφίζοντό μου καὶ κατηγοροῦν,
 ἀλλ' οἴομενοι βλάπτειν τι· τούτο αὐτοῖς ἄξιον μέμφεσθαι. e.

iam, prudentiam, & Ulyffis, & Sifyphi, multorumque aliorum,
 quos referre quis potest, viroꝝ & mulierum? quibuscum lo-
 qui atque examinando versari, inaeftimabilis prorsus felicitas
 esset. siquidem huius causa, qui illic degunt, haud amplius mo-
 riuntur: suntque illi nobis & in rebus aliis beatiores, & in eo
 insuper, quod reliquum iam tempus permanent immortales; si
 quidem vera sunt, quae dicuntur. Ne vos quidem, iudices, ii,
 qui me absolvistis, mortem timueritis. idque unum cogitate
 verum esse, viro videlicet bono nihil mali accidere posse nec
 vivo, nec mortuo; nec unquam illius res a diis immortalibus
 negligi. Nec mihi ipsi hoc accidit fortuito, sed mihi id constat,
 mori iam & a laboribus liberari, mihi melius extitisse. atque
 hanc ob causam divinum illud signum mihi non obstitit. Nec
 vero iis, a quibus accusatus sum, aut a quibus condemnatus,
 habeo quod succenseam: quamvis non hac mente accusave-
 rint me atque damnaverint, sed quia mihi nocere se credide-

τῶσόνδε μέντοι αὐτῶν δέομαι· τοὺς υἱεῖς μου, ἐπεὶ δὲ ἤδη ἴσῳσι, τιμωρήσασθε, ὦ ἄνδρες; ταυτὰ ταῦτα λυποῦντας ἄπερ ἐγὼ ὑμᾶς ἐλύπου, εἰ ἂν ὑμῖν δοκῶσιν ἢ χρημάτων ἢ ἄλλου του πρότερον ἐπιμελεῖσθαι ἢ ἀρετῆς· καὶ εἰ ἂν δοκῶσι τι εἶναι, μηδὲν ὄντες, θυνεῖδιζετε αὐτοῖς, ὥσπερ ἐγὼ ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἐπιμελοῦνται ὧν δεῖ, καὶ οἰοῦνται τι εἶναι, ὄντες οὐδενὸς ἀξιοί.

P. καὶ εἰ ἂν ταῦτα ποιῆτε, δίκαια πεπονθῶς ἐγὼ ἔσομαι ὑφ' ὑμῶν
 42 αὐτὸς τε καὶ οἱ υἱεῖς. ἀλλὰ γὰρ ἤδη ὦρα ἀπιέναι, ἐμοὶ μὲν, ἀποθανουμένῳ, ὑμῖν δὲ, βιωσομένοις. ἑπτότεροι δὲ ἡμῶν ἔρχονται ἐπὶ ἀμεινον πρῶγμα, ἀδελον παντὶ πλὴν ἢ τῷ θεῷ.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ.

runt, ob hoc utique illis est succensendum. (Sed iam ad eosdem illos reverfus, sic eos alloquor:) Tantum tamen vos precor, o viri, ut meos quoque filios, cum adoleverint, si ipsi finiliter atque ego vobis molesti sint, poenis fimiliter afficiatis; praefertim, si videantur vobis vel pecuniarum, vel alterius cuiusquam rei maiorem, quam virtutis, curam habere: atque si videri velint, putentve, se alicuius esse pretii, cum nullius sint, illos obiurgetis, quemadmodum ego vos; quod non illis incumbant, quibus est incumbendum, ac existiment, cum nullius pretii sint, se aliquid esse. Quod si haec feceritis, iusta a vobis passus fuero, egoque & filii. Sed tempus est iam hinc abire, me, ut moriar; vos, ut vitam agatis. Utrum autem sit melius, dii immortales sciunt: hominem quidem scire arbitror neminem.

FINIS APOLOGIAE SOCRATIS,

K P I T Ω N

ΚΡΙΤΩΝ

Η

ΠΕΡΙ ΠΡΑΚΤΟΥ

ΗΣΙΚΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΡΙΤΩΝ.

ARGUMENTUM.

Crito, qui inopiam Socratis & paupertatem adiuvisset semper re familiari sua & copiis, adfuerat magistro tum, quum a Melito accusatus esset, eumque litem aestimare iusserat minis triginta. Quod quum Socrates facere noluisset, damnatusque adeo capitis in vincula coniectus fuisset: venit Crito ad eum in carcerem, eique auctor est, ut clam effugiat e vinculis. Socrates vero nec hac in re obtemperat consilio & auctoritati discipuli: & ut Crito intelligat, magistrum rationem sequi, non contumaciam, Socrates instituit cum eo sermonem de quaestione, quid faciendum sit, recteque fieri possit, salvis legibus, salva existimatione, quid non.

Tί τῆνικαδὲ ἀφίξαι, ὦ Κρίτων; ἢ οὐ πρῶτ' ἐτι ἐστὶ; ΚΡ. Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩ. Πῆνικα μάλιστα; ΚΡ. "Ὀρθρος βαθύς. p. 43 a.

CRITO

SEU

DE EO QUOD AGENDUM EST

Moralis.

DIALOGI PERSONAE

SOCRATES, CRITO.

CUR hac hora venisti, o Crito? nonne multum mane etiam est? *Cr.* Multum certe. *So.* Quam multum tandem? *Cr.* Pri-

ΣΩ. Θαυμάζω ὅπως ἠθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμοτηρίου Φύλαξ ὑπακοῦσαι. ΚΡ. Ξυνήθης ἤδη μοι ἐσίν, ὦ Σώκρατες, διὰ τὸ πολλάκις δεῦρο φοιτᾶν. καὶ τι καὶ εὐεργετεῖται ὑπ' ἐμοῦ.

ΣΩ. Ἄρτι δὲ ἡμεῖς, ἢ πάλαι; ΚΡ. Ἐπιεικῶς πάλαι. ΣΩ.

- b. Εἶτα πῶς οὐκ εὐθὺς ἐπήγειράς με, ἀλλὰ σιγῇ παρακάθησαι; ΚΡ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἠθελον ἐν τοσαύτῃ ἀγρυπνίᾳ καὶ λύπῃ εἶναι. ἀλλὰ καὶ σοῦ πάλαι θαυμάζω, αἰσθανόμενος ὡς ἠδέως καθευδεῖς. καὶ ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἠδίστα διάγῃς. καὶ πολλάκις μὲν δὴ σε καὶ πρότερον ἐν παντὶ τῷ βίῳ εὐδαιμόνισα τοῦ τρόπου, πολὺ δὲ μάλιστα ἐν τῇ νῦν παρεσώσῃ ξυμφορᾷ, ὡς ῥαδίως αὐτὴν καὶ πρᾶως φέρεις. ΣΩ. Καὶ γὰρ ἂν, ὦ Κρίτων, πλημμελὲς εἴη ἀγανακτεῖν τηλικούτου ὄντα, εἰ δεῖ ἤδη τελευτᾶν.
- c. ΚΡ. Καὶ ἄλλοι, ὦ Σώκρατες, τηλικούτοι ἐν τοιαύταις ξυμφοραῖς ἀλίσκονται, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῖς ἐπιλύεται ἢ ἡλικία τὸ μὴ οὐχὶ ἀγανακτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ. ΣΩ. Ἐστὶ ταῦτα. ἀλλὰ τί δὴ οὕτω πρῶτ' ἀφίξαι; ΚΡ. Ἀγγελίαν, ὦ Σώκρα-

num diluculum. *So.* Miror, quomodo custos carceris tibi obtemperare voluerit. *Cr.* Familiaris iam mihi est, o Socrates, propterea quod crebro huc ventitem. Praeterea beneficii a me nonnihil accipit. *So.* Venistine modo? an dudum? *Cr.* Satis dudum. *So.* Proinde cur statim non me excitasti, sed cum silentio assedisti? *Cr.* Nunquam per Iovem, o Socrates, excitassem. neque enim ipse tamdiu in vigilia & dolore manere vellem. Sed te iamdudum admiror, cum aspicio, quam suaviter dormias; et consulto non excitavi te, ut quam placidissime degeres. Equidem tum saepe, tum vero per omnem vitam anteaestam, ob tuos mores beatum te iudicavi; maxime vero in praesenti calamitate, quod eam tam facile ac plane feras. *So.* Atqui perabsurdum esset, o Crito, si quis tam grandi natu imminentem mortem moleste ferat. *Cr.* Verumtamen, o Socrates, & alii acque senes similibus calamitatibus opprimuntur, qui tamen ab aetate non ita iuvantur, quin praesentem fortunam graviter & moleste ferant. *So.* Ita est. Sed quorsum adeo

τες, φέρων χαλεπήν, οὐ σοὶ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ
καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδεύουσιν πᾶσι καὶ χαλεπήν καὶ βαρεῖαν· ἦν
ἐγὼ, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύτερα ἂν ἐλέγκαιμι. ΣΩ.
Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον ἀφίκεται ἐκ Δήλου, οὐ δὲ ἀφικο-
μένου τελευτᾶναι με; ΚΡ. Οὗτοι δὴ ἀφίκεται, ἀλλὰ δοκεῖ δ.
μέν μοι ἕξειν τήμερον, ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἕκοντες τινὲς
ἀπὸ Σούνιου, καὶ καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. δῆλον οὖν ἐκ τού-
των τῶν ἀγγέλων ὅτι ἕξει τήμερον, καὶ ἀνάγκη δὴ εἰσαύ-
ριον εἶσαι, ὦ Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευτᾶν. ΣΩ. Ἄλλ',
ὦ Κρίτων, τύχη ἀγαθὴ· εἰ ταύτη ταῖς θεοῖς φίλον, ταύτη
ἔσω. οὐ μέντοι οἶμαι ἕξειν αὐτὸ τήμερον. ΚΡ. Πόθεν τοῦτο p.
τεκμαίρη; ΣΩ. Ἐγὼ σοὶ ἐρῶ. τῇ γὰρ που ὑπεραία δὲ με 44
ἀποθνήσκειν ἢ ἢ ἂν ἔλθοι τὸ πλοῖον. ΚΡ. Φασὶ δὲ γέ τοι a.
δὴ οἱ τούτων κύριοι. ΣΩ. Οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶ-
μαι αὐτὸ ἕξειν, ἀλλὰ τῆς ἑτέρας. τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τινος
ἐνυπνίου ὃ ἐώρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς νυκτός· καὶ
κινδυνεύεις ἐν καιρῷ τινὶ οὐκ ἐγχεῖραί με. ΚΡ. Ἦν δὲ δὴ τί

mane venisti? Cr. Nuntium, o Socrates, acerbum affero; non
tibi quidem, ut mihi apparet, sed mihi potius, & familiaribus
tuis omnibus, & acerbum & gravem. quod equidem, si quid-
quam aliud, graviter, ut arbitror, molestaque ferrem. So.
Quodnam hoc? an navis ex Delo iam rediit? qua reducta,
mihi est moriendum. Cr. Nondum rediit quidem; sed mihi
hodie reditura videtur ex his, quae renuntiant nonnulli e Su-
nio venientes, qui eam ibi reliquerunt. constat ergo ex his
nuntiis, hodie esse venturam; ideoque necessarium fore, te
cras, o Socrates, e vita decedere. So. Bona, o Crito, fortu-
na: si ita diis placet, ita esto. non tamen existimo, illam ho-
die redituram. Cr. Undenam id coniectas? So. Dicam equi-
dem. Postridie enim, aut eo ipso die, quo navis redierit, mihi
est moriendum. Cr. Sic utique aiunt hi, penes quos rei huius
potestas est. So. Itaque non hac die venturam puto, sed altera,
coniecturam vero ex somnio quodam accipio, quod paulo an-
te hac ipsa nocte mihi visum est: opportuneque videris, som-

- τὸ ἐνύπνιον; ΣΩ. Ἐδόκει τις μοι γυνὴ προσελθοῦσα, καλὴ
 b. καὶ εὐειδὴς, λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με, καὶ εἰπεῖν,
 ὦ Σώκρατες, Ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἴκοιο.
 ΚΡ. Ὡς ἄτοπον τὸ ἐνύπνιον, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἐναργὲς
 μὲν οὖν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Κρίτων. ΚΡ. Λίαν γε, ὡς εἴκειν.
 ἀλλ', ὦ δαιμόνιε Σώκρατες, ἔτι καὶ νῦν ἐμοὶ πείθου, καὶ σώ-
 θητι. ὡς ἐμοί, ἂν σὺ ἀποθάῃς, οὐδεμία ξυμφορὰ ἐστὶν ἄλλη,
 ἀλλὰ χωρὶς μὲν, σοῦ ἐσερῆσθαι, τοιοῦτου ἐπιτηδείου οἴου
 ἐγὼ οὐδένα μήποτε εὐρήσω, ἔτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω, οἳ ἐμὲ
 c. καὶ σὲ μὴ σαφῶς ἴσασι, ὡς οἷός τε ἂν σε σώξειν, εἰ ἤθελον
 ἀναλίσκειν χρήματα, ἀμελήσαιμι. καὶ τοι τίς ἂν αἰσχίων εἴη
 ταύτης δόξα, ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιῆσθαι ἢ
 φίλους; οὐ γὰρ πείσονται οἱ πολλοὶ ὡς σὺ αὐτὸς οὐκ ἠθέ-
 λησας ἀπιέναι ἐνθένδε, ἡμῶν προθυμομένων. ΣΩ. Ἀλλὰ τί
 ἡμῖν, ὦ μακάριε Κρίτων, οὕτω τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει;
 οἳ γὰρ ἐπεικέεσται, ἂν μᾶλλον ἀξίου φροντίζειν, ἢ γήσονται

num mihi non perturbasse. Cr. Sed quale id somnium erat?
 So. Videbatur mihi mulier quaedam adveniēns, pulchra &
 aspectu grata, vestes habens candidas, vocare me, atque di-
 cere, O Socrates, Tertia hinc die Phthiam pervenies latigle-
 bam. Cr. Quam absurdum id insomnium, Socrates? So. Ma-
 nifestum tamen, ut mihi videtur, o Crito. Cr. Manifestum
 certe. sed, o beate Socrates, nunc iam etiam mihi credito,
 teque servato. Mihi enim, si tu obieris, non una tantum ca-
 lamitas imminet: sed praeter id, quod te orbatus fuero tali ne-
 cessario, qualem alterum nunquam reperiam, videbor utique
 multis, qui neutrum nostrum satis noverint, cum potuissem te
 servare, si pecunias impendere voluissem, id neglexisse. Atqui
 quaenam existimatio turpior possit accidere, quam videri, plu-
 ris fecisse pecunias quam amicos? non enim poterit persua-
 deri compluribus, te hinc abire noluisse, nobis, quo id ageres,
 omni studio contendentibus. So. Quid vero a nobis, o beate
 Crito, tanti vulgi opinio aestimatur? probatissimi enim viri,
 quorum magis habenda ratio est, haec ita gesta esse, ut gesta

αὐτὰ οὕτω πεπράχθαι ὡς περ ἂν πραχθῆ. ΚΡ. Ἄλλ' ὄρα's δὴ ὅτι ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες, καὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης d. μέλειν. αὐτὰ δὲ δηλοῖ τὰ παρόντα νυκὶ ὅτι οἷοί τε εἰσὶν οἱ πολλοὶ οὐ τὰ σμικρότατα τῶν κακῶν ἐξεργάζεσθαι, ἀλλὰ σχεδὸν τὰ μέγιστα, εἴαν τις ἐν αὐτοῖς διαβεβλημένος ἦ. ΣΩ. Εἰ γὰρ ὠφελον, ὦ Κρίτων, οἷοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἷοί τε ἦσαν καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα· καὶ καλῶς εἶχε. νῦν δὲ οὐδέτερά οἷοί τε. οὔτε γὰρ Φρόνιμον οὔτε ἄφρονα δυνατοὶ ποιῆσαι. ποιῶσι δὲ τοῦτο ὅ, τι ἂν τύχῃσι. ΚΡ. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐχέτω. τάδε δὲ, e. ὦ Σώκρατες, εἰπέ μοι· ἄρά γε μὴ ἐμοῦ προμηθῆ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτιθεῖων, μὴ, εἴαν σὺ ἐνθένδε ἐξέλθῃς, οἱ συκοφαν- ται ἡμῖν πράγματα παρέχωσιν, ὡς σὲ ἐνθένδε ἐκκλέψασι, καὶ ἀναγκασθῶμεν ἢ καὶ πᾶσαν τὴν οὐσίαν ἀποβαλεῖν, ἢ συχνὰ χρήματα, ἢ καὶ ἄλλό τι πρὸς τούτοις παθεῖν; εἰ γὰρ τι τοιοῦτον φοβῆ, ἔασον αὐτὸ χαίρειν. ἡμεῖς γὰρ που δίκαιοι p. ἔσμεν, σώσαντές σε, κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον· καὶ, 45 a.

sunt, arbitrabuntur. Cr. Attamen vides, o Socrates, necesse esse opinionem quoque vulgi curare. praesentia enim haec declarant, posse vulgus non minima mala, immo fere maxima, si quis in populo calumniis prematur, inferre. So. Utinam, o Crito, posset vulgus maxima inferre mala, ut vicissim maxima posset bona, & bene quidem se res haberet. neutrum vero potest; quippe cum neque prudentem, neque imprudentem efficere valeat. faciunt vero quodcunque fors obtulerit. Cr. Haec quidem ita se habeant. Ad id vero, Socrates, mihi responde, num forte mei ceterorumque necessariorum tuorum respectus te retinet, ne si hinc evaseris, calumniatores nos postea vexent, quasi te hinc furati fuerimus: cogamurque vel universas facultates, vel pecunias quamplurimas amittere, vel praeter haec aliud quippiam pati. Si quid tale times, sollicitudinem istam valere iube. iustum namque est, nos tuae salutis gratia non hoc solum, verum etiam, si oportuerit, maius aliud subire periculum. Verum mihi obtempera, neque aliter facias. So. Et

- ἐὰν δέμ, ἔτι τούτου μείζω. ἀλλ' ἐμοὶ πείθου, καὶ μὴ ἄλλως ποίει. ΣΩ. Καὶ ταῦτα προμηθεῦμαι, ὦ Κρίτων, καὶ ἄλλα πολλά. ΚΡ. Μὴ τοίνυν ταῦτα φοβοῦ. καὶ γὰρ οὐδὲ πολὺ τ' ἀργυρίον ἐσιν ὃ δέλουσι λαβόντες τινὲς σῶσαι σε, καὶ ἐξαγαγεῖν ἐνθὺνδε. ἔπειτα οὐχ ὄρας τούτους τοὺς συκοφάντας, ὡς εὐτελεῖς, καὶ οὐδὲν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοὺς πολλοῦ ἀργυρίου;
- b. σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τὰ ἐμὰ χρήματα, ὡς ἐγῶμαι, ἱκανά· ἔπειτα καὶ εἴτι ἐμοῦ κηδόμενος οὐκ οἶει δεῖν ἀναλίσκειν τὰ ἐμὰ, ξένοι οὗτοι ἐνθάδε ἔτοιμοι ἀναλίσκειν. εἰς δὲ καὶ κεκρίμην ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἀργύριον ἱκανόν, Σιμμίας ὁ Θηβαῖος· ἔτοιμος δὲ καὶ Κέβης, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάνυ. ὥσε, ὅπερ λέγω, μήτε ταῦτα φοβαύμενος ἀποκάμης σῶσαι σαυτὸν, μήτε ὃ ἔλεγες ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δυσχερές σοι γενέσθω, ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ἐξελεῖν ὃ, τι χρῆσασαυτῷ. πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ
- c. ἄλλοσε, ὅποι ἂν ἀφίκη, ἀγαπήσουσι σε· ἂν δὲ βούλη εἰς Θετταλίαν ἰέναι, εἰσὶν ἐμοὶ ἐκεῖ ξένοι, οἱ σε περὶ πολλοῦ ποιήσουται, καὶ ἀσφάλειάν σοι παρέξονται, ὥσέ σε μηδένα

haec equidem & alia multa, o Crito, considero. Cr. Ne igitur haec vereare. neque enim multum est argentum, quod postulant hi, qui servare te atque hinc educere pollicentur. Vides praeterea, quam tenuous sint calumniatores tui, ut non magna ad eos placandos largitione sit opus. Tibi vero pecuniae adsunt meae, ad hoc, ut opinor, sufficientes. Proinde si quo mei respectu adductus non putas meas pecunias erogandas, adsunt hospites hi parati persolvere. quorum unus etiam huc attulit sufficientem pecuniam, ad hoc ipsum paratam, Simmias Thebanus. ad hoc ipsum promptus est & Cebes, aliique permulti. Quamobrem, ut modo dicebam, nihil tale metuas, quo minus serves teipsum. Sed neque etiam illud, quod in iudicio dixisti, te remoretur, si hac urbe exires, quo teipsum verteres te minime habiturum, aliis enim multis in locis quotunque profectus fueris, te homines colent: ac si velis in Thesaliam te conferre, reperies illic hospites meos, qui te plurimum facient; tutumque praesidio suo adeo reddent, ut nemo in

λυπεῖν τῶν κατὰ Θετταλίαν. ἔτι δὲ, ὦ Σώκρατες, οὐδὲ δικάσιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σαυτὸν προδοῦναι, ἐξῆλθαι σαθῆναι· καὶ τοιαῦτα σπεύδειν περὶ σεαυτὸν γενέσθαι ἄπερ ἂν καὶ οἱ ἐχθροὶ σου σπεύσαιέν τε καὶ ἔσπευσαν, σὲ διαφθεῖραι βουλόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τοὺς υἱεῖς τοὺς σαυτοῦ ἔμοιγε δοκεῖς προδιδόναι, οὓς σοι ἐξῆλθαι καὶ ἐκθρέψαι καὶ ἐκ- d, παιδεῦσαι, οἰχίση καταλιπὼν, καὶ τὸ σὸν μέρος, ὃ, τι ἂν τύχῃσι, τοῦτο πράξουσιν. τεύξονται δὲ, ὡς τὸ εἶδος, τοιούτων οἷά περ εἴωθε γίγνεσθαι ἐν ταῖς ὀρφανίαις περὶ τοὺς ὀρφανούς. ἢ γὰρ οὐ χρῆν ποιεῖσθαι παῖδας, ἢ ξυνδιαταλαιπωρεῖν καὶ τρέφοντα καὶ παιδεύοντα. σὺ δὲ μοι δοκεῖς τὰ βαθυμύτατα αἰρεῖσθαι. χρῆν δὲ, ἄπερ ἂν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἀνδρείος ἔλοιτο, ταῦτα αἰρεῖσθαι, Φάσκοντά γε δὴ ἀρετῆς διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐπιμελεῖσθαι. ὡς ἐγώ γε καὶ ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν σῶν ἐπιτηδεῖων αἰσχύνομαι, μὴ δόξη e, ἅπαν τὸ πρᾶγμα τὸ περὶ σὲ ἀναυδρία τιλὶ τῇ ἡμετέρῃ πεπράχθαι· καὶ ἡ εἴσοδος τῆς δίκης εἰς τὸ δικαστήριον ὡς εἰσῆλ-

Theffalia tibi fit molestiam exhibiturus. Accedit ad haec, o Socrates, quod rem minime iustam aggredi videris, si cum salvus esse possis, teipsum prodas, taliaque tibi evenire studeas, qualia inimici ipsi tui studerent, studueruntque, te perdere cupientes. Praeterea filios quoque tuos prodere mihi videris, quos cum liceat tibi educare atque erudire, deferes omnino, & quantum in te est, eorum mores fortunae committis. Accident vero eis verisimiliter, qualia evenire orphanis consueverunt. Profecto oportebat non genuisse filios; aut in eis educandis erudiendisque laborem non recusare. Tu vero mihi videris, quae elegisset vir segnis ac piger, nunc elegisse: decebat autem contra, quae vir bonus fortisque elegisset; praesertim te, per omnem vitam virtutis studium profitentem. Itaque non possum tui & nostri, qui tui familiares sumus, non erubescere, veritus, ne tota haec res tua, ignavia quadam nostra sic tractata fuisse videatur. Et primum quidem ille tuus eiusmodi in iudicium ingressus, cum liceret non ingredi; deinde concertatio

- θες, ἐξδὸν μὴ εἰσελθεῖν· καὶ αὐτὸς ὁ ἀγὼν τῆς δίκης ὡς ἐγένετο, καὶ τοτελευταῖον δὴ τοῦτι, ὡσπερ κατὰ γελως τῆς πράξεως, κακία τινὶ καὶ ἀναυδρία τῇ ἡμετέρᾳ διαπεφευγένοι
- P. ἡμᾶς δοκεῖν, οἵτινές σε οὐ διεσώσαμεν, οὐδὲ σὺ σαυτὸν, οἶόν τε ὄν καὶ δυνατὸν, εἴτι καὶ σμικρὸν ἡμῶν ὄφελος ἦν. ταῦτ' οὔν, ὦ Σώκρατες, ὅρα μὴ ἅμα τῷ κακῷ καὶ αἰσχροῦ ἢ σοὶ τε καὶ ἡμῖν· ἀλλὰ βουλεύου. μᾶλλον δὲ οὐδὲ βουλεύεσθαι ἔτι ὦρα, ἀλλὰ βεβουλευσθαι. μία δὲ βουλή. τῆς γὰρ ἐπιούσης νυκτὸς πάντα ταῦτα δεῖ πεκράχθαι. εἰ δὲ περιμενοῦμεν, ἀδύνατον, καὶ οὐκέτι οἶόν τε. ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ, ὦ Σώκρατες, πείθου μοι, καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖ. ΣΩ. ὦ
- b. φιλε Κρίτων, ἡ προθυμία σου πολλοῦ ἀξία, εἰ μετὰ τινος ἠρθότητος εἴη· εἰ δὲ μὴ, ὅσῳ μείζων, τοσοῦτῳ χαλεπωτέρα. σκοπεῖσθαι οὔν χρὴ ἡμᾶς, εἴτε ταῦτα πρακτέον εἴτε μὴ· ὡς ἐγὼ οὐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ τοιοῦτος, οἷος τῶν ἐμῶν μηθεὶ ἄλλῳ πείθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ, ὃς ἂν μοι λογιζομένῳ βέλ-

ipsa iudicii ad hunc modum acta; & extremus hic finis, tanquam ridiculum quiddam, per vitiositatem segnitatemque nostram effugisse nos videbitur, quod nec nos te servaverimus, neque tu ipse te, cum id fieri absque magna difficultate poterit, si vel parum in nobis usus industriaeque fuisset. Haec igitur, o Socrates, considera, ne praeterquam quod mala sunt, etiam dedecori tibi nobisque sint: sed tibi consule. immo vero non iam amplius consulendi tempus, sed consultum iam esse oportuit. unicum vero consilium est; videlicet hac nocte proxima cuncta haec facta esse oportere. Sin autem diutius tardaverimus, nihil omnino fieri ulterius poterit. quamobrem omnino mihi habe fidem, o Socrates, nec ullo modo aliter facias. So. O amice Crito, studium hoc tuum permulti faciendum esset, si qua ratione recta susceptum esset. sin minus, quanto vehementius est, tanto molestius. Considerandum est igitur, agendane haec nobis sint, an non. nam ego is sum non modo nunc, sed & semper, qui meorum nulli paream, praeterquam rationi, quae ratiocinanti mihi optima videatur.

τις φαίνηται. τοὺς δὲ λόγους οὓς ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἔλεγον, οὐ δύναμαι νῦν ἐκβαλεῖν, ἐπειδὴ μοι ἤδη ἡ τύχη γέγονεν· ἀλλὰ σχεδὸν τι ὅμοιοι φαίνονται μοι, καὶ τοὺς αὐτοὺς πρεσβεύω καὶ τιμῶ, οὕσπερ καὶ πρότερον. ὦν ἐὰν μὴ βελτίω ἔχω- c. μεν λέγειν ἐν τῷ παρόντι, εὖ ἴσθι ὅτι οὐ μὴ σοι ξυγχωρήσω, οὐδ' ἂν πλείω τῶν νῦν παρόντων ἢ τῶν πολλῶν δύναμις ὡσπερ παῖδας ἡμᾶς μορμολύττηται, δεσμούς καὶ θανάτους ἐπιπέμπουσα, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις. ΚΡ. Πῶς οὖν ἂν μετριώτατα σκοπούμεθα αὐτά; ΣΩ. Εἰ πρῶτον μὲν τοῦτου τὸν λόγον ἀναλάβοιμεν, ὃν σὺ λέγεις περὶ τῶν δοξῶν, πρότερον καλῶς ἐλέγετο ἐκάσποτε, ἢ οὐ, ὅτι ταῖς μὲν δεῖ τῶν δοξῶν προσέχειν τὸν νοῦν, ταῖς δὲ οὐ· ἢ πρὶν μὲν ἐμὲ δεῖν d. ἀποθνήσκειν, καλῶς ἐλέγετο, νῦν δὲ κατὰδηλος αἶρα ἐγένετο ὅτι ἄλλως ἔνεκα λόγου ἐλέγετο, ἦν δὲ παιδιὰ καὶ φλυαρία ὡς ἀληθῶς. ἐπιθυμῶ δ' ἔγωγε ἐπισκέψασθαι, ὦ Κρίτων, κοινῇ μετὰ σοῦ, εἴτι μοι ἀλλοιότερος φανεῖται, ἐπειδὴ γε

Rationes itaque illas, quibus superioribus temporibus usus sum, nec nunc quidem, postquam in hanc fortunam incidi, reiicere possum: sed similes mihi ferme apparent, easdemque in praesentia, quas & prius, veneror atque honoro: adeo, ut nisi nunc meliores afferre possimus, plane scire debeas, me tibi non concessurum: non, si etiam plura, quam nunc, multitudinis potentia comminata, nos tanquam pueros larvali terribili facie perterrere conetur, vincula & mortem, tum praeterea privationem pecuniarum, intentans. Cr. Quanam igitur ratione commoda ista considerare possimus? So. Hac utique, si id, quod tu de opinionibus paulo ante dicebas, resumamus: utrum semper recte se habeat necne, oportere scilicet quarundam opinionum rationem habere, quarundam vero minime. An forte prius quam me mori oporteret, recte id dicebatur: nunc vero constat, frustra, disputationis gratia, ita dictum fuisse, cum revera iocus quidam ac nugae essent. Cupio equidem, o Crito, una tecum considerare, num sermo ille prior alius appareat mihi, nunc in hac fortuna constituto; an prorsus idem

- ὡδὲ ἔχω, ἢ ὁ αὐτός· καὶ ἐάσομεν χαίρειν, ἢ πεισόμεθα αὐτῶν· ἐλέγετο δὲ πως, ὡς ἐγώ μιν, ἐκάστοτε ὡδὲ ὑπὸ τῶν οἰομένων τι λέγειν, ὡσπερ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον· ὅτι τῶν δοξῶν, ἃς οἱ
- c. ἄνθρωποι δοξάζουσι, δεοὶ τὰς μὲν περὶ πολλῶν ποιῆσθαι, τὰς δὲ μὴ· τοῦτο πρὸς θεῶν, ὧ Κρίτων, οὐ δοκεῖ καλῶς σοι λέγεσθαι; σὺ γὰρ, ὅσα γε τὰνθρώπων, ἐκτὸς εἴ τοῦ μέλλειν
- P. ἀποθνήσκειν αὔριον, καὶ οὐκ ἂν σε παρακρούοι ἢ παροῦσα
- 47 a. συμφορὰ· σκόπει δὴ· οὐχ ἱκανῶς δοκεῖ σοι λέγεσθαι ὅτι οὐ πάσας χρὴ τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν, ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' οὐ; οὐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῶν μὲν, τῶν δ' οὐ; τί φῆς; ταῦτα οὐχὶ καλῶς λέγεται; ΚΡ. Καλῶς. ΣΩ. Οὐκοῦν τὰς μὲν χρησὰς τιμᾶν, τὰς δὲ πονηρὰς, μὴ; ΚΡ. Ναί. ΣΩ. Χρησὰι δὲ, οὐχ αἱ τῶν Φρονιμῶν· πονηρὰι δὲ, αἱ τῶν ἀφρόνων; ΚΡ. Πῶς δ' οὐ; ΣΩ. Φέρε δὴ πῶς αὐτὰ τοιαῦτα ἐλέγετο; γυμναζόμενος ἀνὴρ καὶ τοῦτο πράττων, πότερον παντὸς ἀνδρὸς ἐπαίνῳ καὶ ψόγῳ καὶ δόξῃ τὸν νοῦν προσέχει,

qui & prius: atque utrum dimittendus sit a nobis, vel ipsi obtemperandum. Dicebatur autem, ut opinor, semper sic ab iis, qui se aliquid dicere existimabant, ut nunc quidem ego dicebam: nempe, hominum opiniones partim plurimi faciendas ac sequendas, partim vero minime. Hoc, per Deos, o Crito, nonne tibi recte dici videtur? tu enim, ut fert hominum conditio, tantum abes a periculo ut crastino die moriaris; nec te in errorem inducit praefens calamitas. Considera igitur: an non sufficienter tibi dici videtur, non oportere omnes opiniones hominum sequi; sed alias quidem sequi, alias vero negligere: neque omnium quidem, sed quorundam, aliorum vero minime. quid ergo dicis? haec non recte dicuntur? Cr. Recte. So. An non bonas honorare decet, malas vero contemnere? Cr. Ita decet. So. Bonas autem nonne prudentum? malae contra sunt imprudentum? Cr. Quidni? So. An vero, quoniam modo rursus talia dicebantur? qui in gymnasiis se exercet, eaque in re operam collocat, utrum cuiuslibet hominis laudi, & vituperationi, & opinioni attendit; an illius tantum, qui me-

ἢ ἐνός μόνου ἐκείνου ὃς ἂν τυγχάνοι ἰατρὸς ἢ παιδοτρίβης ὦν; ΚΡ. Ἐνός μόνου. ΣΩ. Οὐκοῦν φοβεῖσθαι χρὴ τοὺς ψόγους καὶ ἀσπάζεσθαι τοὺς ἐπαίνους τοὺς τοῦ ἐνός ἐκείνου, ἀλλὰ μὴ τοὺς τῶν πολλῶν; ΚΡ. Δηλαδή. ΣΩ. Ταύτη ἄρα αὐτῷ πρακτέον καὶ γυμνασέον, καὶ ἐδεσέον γε καὶ ποτέον, ἢ ἂν τῷ ἐνὶ δοκῇ τῷ ἐπιστάτῃ καὶ ἐπαῖοντι. μᾶλλον, ἢ ἢ ξύμπασι τοῖς ἄλλοις. ΚΡ. Ἐσι ταῦτα. ΣΩ. Εἶεν. ἀπειθήσας δὲ τῷ ἐνὶ, καὶ ἀτιμάσας αὐτοῦ τὴν δόξαν καὶ τοὺς ἐπαίνους, τιμήσας δὲ τοὺς τῶν πολλῶν καὶ μηδὲν ἐπαῖοντων, ἄρα οὐδὲν κακὸν πείσεται; ΚΡ. Πῶς γὰρ οὐ; ΣΩ. Τί δ' ἔστι κακὸν τοῦτο; καὶ ποῖ τείνει, καὶ εἰς τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος; ΚΡ. Δηλονότι εἰς τὸ σῶμα. τοῦτο γὰρ διόλλυσι. ΣΩ. Καλῶς λέγεις. οὐκοῦν καὶ τᾶλλα, ὧ Κρίτων, οὕτως, ἵνα μὴ πάντα διψῶμεν. καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, καὶ αἰσχρῶν καὶ καλῶν, καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ ὧν νῦν ἡμῖν ἔστιν ἡ βουλή, πότερον τῆ τῶν πολλῶν δόξῃ δεῖ ἡμᾶς ἐπεσθαι, καὶ φοβεῖσθαι αὐτήν, ἢ τῆ τοῦ ἐνός, εἴτις ἔστιν ἐπαῖων, ὃν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι μᾶλλον ἢ

dicus sit, aut gymnasii magister? Cr. Huius folius. So. An non timere decet vituperationes, & optare laudes illius unius, quam multorum? Cr. Procul dubio. So. Hac itaque ratione ille agere, seque exercere debet, atque etiam edere & bibere, quae illi unico videatur, qui praesideat intelligatque, potius quam, ut videtur vulgo. Cr. Vera haec sunt. So. Quid vero, si illi uni non pareat, opinionemque eius & commendationes nihili pendat, honoret vero vulgi ignorantiumque commendationes, num a malo tutus erit? Cr. Minime. So. Quale autem est id malum, & quonam tendit, & in quam non obedientis partem? Cr. In corpus videlicet; hoc enim corrupit. So. Recte dicis. Nonne & de aliis, o Crito, si omnia percurramus, eadem ratio est? De iustis iniustisque, de turpibus & honestis, bonisque & malis, de quibus in praesentia nobis consultatio est, utrum multorum opinionem sequi vererique debeamus, an unius potius, qui intelligat, quem decet & vereri & timere

- ξύμπαντας τοὺς ἄλλους; ὧ εἰ μὴ ἀκολουθήσομεν, διαφθε-
ροῦμεν ἐκεῖνο καὶ λωβησόμεθα, ὃ τῷ μὲν δικαίῳ βέλτιον
ἐγίγνετο, τῷ δὲ ἀδίκῳ ἀπώλλυτο; ἢ οὐδὲν ἐσι τοῦτο; ΚΡ.
Οἶμαι ἐγωγε, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Φέρε δὴ, ἐὰν τὸ ὑπὸ τοῦ
ὑγιεινοῦ μὲν βέλτιον γιγνόμενον, ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθει-
ρόμενον, διολέσωμεν, πειθόμενοι μὴ τῇ τῶν ἐπαίοντων δόξῃ,
e. Ἴρα βιωτὸν ἡμῖν ἐσι διεφθαρμένου αὐτοῦ; ἐσι δὲ που τοῦτο
σῶμα, ἢ οὐχί; ΚΡ. Ναί. ΣΩ. Ἄρ' οὖν βιωτὸν ἡμῖν ἐσι
μετὰ μοχθηροῦ καὶ διεφθαρμένου σώματος; ΚΡ. Οὐδαμῶς.
ΣΩ. Ἄλλὰ μετ' ἐκείνου ἄρα ἐσὶν ἡμῖν βιωτὸν διεφθαρμένου,
c ὧ τὸ ἀδικον μὲν λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνίνησιν; ἢ φαυλό-
τερον ἡγούμεθα εἶναι τοῦ σώματος ἐκεῖνο, ὃ τι ποτ' ἐσὶ τῶν
p ἡμετέρων, περὶ ὃ ἢ τε ἀδικία καὶ ἢ δικαιοσύνη ἐσὶν; ΚΡ.
48. Οὐδαμῶς. ΣΩ. Ἄλλὰ τιμιώτερον; ΚΡ. Πολύ γε. ΣΩ. Οὐκ
a. ἄρα, ὧ βέλτιζε, πάνυ ἡμῖν οὕτω φροντισέον ὃ τι ἐροῦσιν οἱ
πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὃ τι ὁ ἐπαίων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων,
ὃ εἶς, καὶ αὐτὴ ἢ ἀλήθεια. ὥστε πρῶτον μὲν ταύτη οὐκ ὀρθῶς

magis, quam cunctos alios, cui nisi obtemperaverimus, laede-
mur & corrumpemur in eo, quod iusto quidem melius fieri,
iniusto autem corrumpi soleat. an nihil id est? Cr. Id qui-
dem, o Socrates, arbitror. So. Age vero, si id, quod a salubri
quidem fit melius, ab infalubri verò corrumpitur, corrumperimur,
peritorum non sequuti iudicia, an nobis eo destructo vi-
vendum erit? est autem id corpus. nonne? Cr. Idipsum. So.
An ergo vivendum nobis cum vitioso corpore atque corrup-
to? Cr. Nullo modo. So. An forte cum illo vivendum est
nobis corrupto, quod iniusto quidem laeditur, iusto vero iu-
vatur? an vero vilius illud, quam corpus existimamus, quid-
quid illud est e nostris, circa quod iustitia, iniustitiaque ver-
satur? Cr. Nullo modo. So. Sed pretiosius? Cr. Valde. So.
Non igitur, o vir optime, admodum nobis curandum est,
quid de nobis multi loquantur; sed quid dicat is unus, qui in-
telligit iusta & iniusta, atque ipsa veritas. Quamobrem primo
quidem non recte adduxisti, opinionem vulgarem de rebus

είσηγῆ, εἰσηγούμενος τῆς τῶν πολλῶν δόξης δεῖν ἡμᾶς φρον-
 τίζειν περὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ τῶν
 ἐναντίων. ἀλλὰ μὲν δὴ Φαίη γ' ἄν τις, οἷοί τε εἰσιν ἡμᾶς
 οἱ πολλοὶ ἀποκτινύναι; ΚΡ. Διηλαδὴ καὶ ταῦτα, Φαίη γ' ἂν
 τις, ὧ Σώκρατες. ΣΩ. Ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ', ὧ θαυμάσιε,
 οὗτός γε ὁ λόγος ἔν διεληλύθαμεν, ἔμοιγε δοκεῖ ὅμοιος εἶναι
 τῷ προτέρῳ. καὶ τόνδε δὲ αὖ σκόπει, εἰ ἐτι μένει ἡμῖν, ἢ οὐ, ὅτι
 οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείους ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν. ΚΡ. Ἀλλὰ
 μένει. ΣΩ. Τὸ δὲ εὖ καὶ καλῶς καὶ δικαίως ὅτι ταυτόν ἐστι,
 μένει, ἢ οὐ μένει; ΚΡ. Μένει. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐκ τῶν ὁμολο-
 γουμένων τοῦτο σκεπτέον, πότερον δίκαιον ἔμὲ ἐνθένδε πειρᾶ-
 σθαι ἐξιέναι, μὴ ἀφιέντων Ἀθηναίων, ἢ οὐ δίκαιον· καὶ ἔάν
 μὲν Φαίνηται δίκαιον, πειρώμεθα· εἰ δὲ μὴ, ἔῴμεν. ἄς δὲ σὺ
 λέγεις τὰς σκέψεις περὶ τε χρημάτων ἀναλώσεως καὶ δόξης,
 καὶ παιδῶν τροφῆς, μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα, ὧ Κρίτων,
 σκέμματα ἢ τῶν βραδύως ἀποκτινύντων, καὶ ἀναβιωσκο-
 μένων γ' ἂν, εἰ οἷοί τε ἦσαν, οὐδενὶ ξὺν νῶν τούτων τῶν πολ-

iustis, & honestis, & bonis, harumque contrariis, esse alicuius ex-
 istimandam. At vero dicit aliquis, potestne vulgus nos inter-
 ficere? hoc utique manifestum est. Cr. Nimirum dici id potest,
 o Socrates. So. Vera loqueris. Sed, o admirabilis, haec ratio,
 quam percurrimus, superiori similis esse videtur: atque hanc
 rursus considera, utrum nobis maneat, necne: videlicet, non
 multi faciendum esse vivere, sed bene vivere. Cr. Manet qui-
 dem. So. Sed hoc quoque manetne? bene, & honeste, & iusta
 vivere idem esse? Cr. Manet. So. Igitur ex his, quae confessi
 sumus, hoc considerandum, utrum iustum sit conari me hinc
 exire, Atheniensibus non dimittentibus, vel iniustum: ac si ap-
 pareat, iustum esse, tentemus; si minus, omittamus. Quas
 vero tu affers considerationes de pecuniarum sumptu, de (vul-
 gari) opinione, de filiis educandis: cavendum est, o Crito,
 ne considerationes revera horum multorum sint, qui facile in-
 terficiant, & si possint, ad vitam reducant, & id quidem abs-
 que ulla ratione. Nobis vero, quandoquidem sic exigit ratio,

- λων. ἡμῖν δ' (ἐπειδὴ ὁ λόγος οὕτω αἰρεῖ) μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτεύω ἢ ἢ ἔπερ νῦν δὴ ἐλέγομεν. πότερον δίκαια πράξομεν
- d. καὶ χρήματα τελούσιντες τούτοις τοῖς ἐμὲ ἐνθένδε ἐξάξουσιν καὶ χάριτας, καὶ αὐτοὶ ἐξάγοντές τε καὶ ἐξαγόμενοι, ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἀδικήσομεν πάντα ταῦτα ποιῶντες. καὶ Φαινώμεθα ἀδίκαια αὐτὰ ἐργαζόμενοι, μὴ οὐ δὲ ὑπολογίζεσθαι οὐτ' εἰ ἀποθνήσκω δεῖ παραμένοντας καὶ ἡσυχίαν ἄγοντας, οὔτε ἄλλο ὅτιοῦν πάσχειν, πρὸ τοῦ ἀδικεῖν. ΚΡ. Καλῶς μὲν μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες· ὅρα δὲ τί ὀρώμεν. ΣΩ. Σκοπῶμεν, ὦ γὰρθε, κοινῇ· καὶ εἰ πῆ ἔχεις ἀντιλέγειν ἐμοῦ λέγοντος, ἀντίλεγε, καὶ σοι πείσομαι· εἰ δὲ μὴ, παῦσαι ἦδη, ὦ μακάριε, πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον, ὡς χρὴ ἐνθένδε ἀκόντων Ἀθηναίων ἐμὲ ἀπιέναι. ὡς ἐγὼ περὶ πολλοῦ ποιῶμαι πείσαι σε ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ μὴ ἀκόντος. ὅρα δὲ δὴ τῆς σκέψεως τὴν ἀρχὴν, ἔάν σοι ἰκανῶς λέγηται, καὶ
- p. πειρῶ ἀποκρίνασθαι τὸ ἐρωτώμενον, ἢ ἂν μάλιστα οἴη. ΚΡ.
- ⁴⁹ a. Ἀλλὰ πειράσομαι. ΣΩ. Οὐδενὶ τρόπῳ φαμὲν ἐκόντας ἀδι-

nihil aliud attendendum est, quam quod modo dicebamus, utrum agamus iusta, pecunias largiendo, gratiamque habendo his, qui me hinc educant: utrum, inquam, in hoc agamus iusta, nos quidem educti, illi vero educentes; an potius revera in his omnibus agendis, agamus iniuste: atque si appareat, nos inique agere, ne cogitandum quidem id est; sed mansuete subire decet & mortem, & quodvis aliud supplicium prius, quam quidquam agamus inique. Cr. Recte loqui videris, Socrates. considera tamen, quid agamus. So. Consideremus, o bone vir, una. ac si qua in parte me dicentem redarguere poteris, redargue. ego enim assentiar. sin minus, desine quaeso, o vir beate, iam toties eadem verba repetere: oportere scilicet me hinc, Atheniensibus invitis, abire. Equidem multi facio, persuasum abs te haec agere; non autem invitum. Attende itaque, utrum considerationis initium tibi satis commode dictum sit; conareque quod rogatus sis ita respondere, ut maxime censeas respondendum. Cr. Conabor equidem. So. Di-

κητέον εἶναι; ἢ τὰς μὲν ἀδικητέον τρόπον, τινὶ δὲ οὐ; ἢ οὐδαμῶς τό γε ἀδικεῖν οὔτε ἀγαθόν, οὔτε καλόν, ὡς πολλάκις ἡμῖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ὁμολογήθη; ὅπερ καὶ ἄρτι ἐλέγετο. ἢ πᾶσαι ἡμῖν αἰ ἐκείναι πρόσθεν ὁμολογίαι ἐν ταῖςδε ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις ἐκκεχυμέναι εἰσί; καὶ πάλαι, ὦ Κριτων, ἄρα τηλικοῖδε γέροντες ἄνδρες πρὸς ἀλλήλους σπουδῆ διαλεγόμενοι, ἐλάβομεν ἡμᾶς αὐτοὺς παιδῶν οὐδὲν διαφέρον- **β.**
 τες; ἢ παντὸς μᾶλλον οὕτως ἔχει, ὡσπερ τότε ἡμῖν ἐλέγετο; εἴτε φασὶν οἱ πολλοὶ, εἴτε μή; καὶ εἴτε δεῖ ἡμᾶς ἔτι τῶνδε χαλεπώτερα πάσχειν, εἴτε καὶ πραύτερα, ὅμως τόγε ἀδικεῖν τῷ ἀδικοῦντι καὶ κακόν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει; ἢ παντὶ τρόπον φαμέν, ἢ οὐ; **ΚΡ.** Φαμέν. **ΣΩ.** Οὐδαμῶς ἄρα δεῖ ἀδικεῖν. **ΚΡ.** Οὐ δῆτα. **ΣΩ.** Οὐδὲ ἀδικούμενον ἄρα ἀνταδικεῖν, ὡς οἱ πολλοὶ οἴονται· ἐπειδὴ γε οὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν. **ΚΡ.** Οὐ φαίνεται. **ΣΩ.** Τί δαὶ δῆ; κακουργεῖν δεῖ, ὦ Κρι- **κ.**
 των, ἢ οὐ; **ΚΡ.** Οὐ δεῖ δήπου, ὦ Σώκρατες. **ΣΩ.** Τί δέ;

cimusne, nullo modo sponte esse iniuriam faciendam; an forte quodam pacto iniuria facienda est, quodam vero nequaquam? an nullo modo vel bonum est, vel honestum, iniuriam facere, quemadmodum superiori tempore saepe confessi sumus? Quod quidem & nuper est confirmatum. An forte omnes illae superiores consensiones nostrae in paucis his diebus prorsus evanuerunt, ac iamdiu nos tam grandes natu homines, o Crito, tamque studiosè inter nos differentes, non sensimus, nihil a pueris nos differre? An potius sic prorsus se res habet, ut iamdiu dicebamus, sive affirmet id multitudo, sive neget; &, sive graviora praesentibus, sive leviora subire cogamur, tamen iniuriam facere omnino malum turpeque esse fateamur illi ipsi, qui facit, an non? *Cr.* Fatemur certe. *So.* Nullo igitur modo iniuria facienda est. *Cr.* Nullo quidem. *So.* Neque, qui iniuriam passus fuerit, eam ulciscatur, ut vulgus putat. siquidem nullo modo iniuria facienda est. *Cr.* Ita videtur. *So.* Quid vero? mala alicui facere decet, o Crito, an non? *Cr.* Non certe, o Socrates. *So.* Quid autem, qui mala patitur, si mala vicissim refer-

- ἀντικακουργεῖν κακῶς πάσχοντα, ὡς οἱ πολλοὶ φασί, δίκαιον, ἢ οὐ δίκαιον; ΚΡ. Οὐδαμῶς. ΣΩ. Τὸ γὰρ που κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους, τοῦ ἀδικεῖν οὐδὲν διαφέρει. ΚΡ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Οὐτὲ ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ, οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὅτιοῦν πάσχη ὑπ' αὐτῶν. καὶ ἔρα,
- d. ὦ Κρίτων, ταῦτα ὁμολογῶν, ὅπως μὴ παρὰ δόξαν ὁμολογῆς. οἶδα γὰρ ὅτι ὀλίγοις τισὶ ταῦτα καὶ δοκεῖ καὶ δόξει· οἷς δ' οὕτω δέδοκται, καὶ οἷς μὴ, τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλή, ἀλλ' ἀνάγκη τούτους ἀλλήλων καταφρονεῖν, ὁρῶντας ἀλλήλων τὰ βουλευόμενα. σκοπεῖ οὖν δὴ καὶ σὺ εὖ μάλα, πότερον κοινωνεῖς καὶ συνδοκεῖ σοι, καὶ ἀρχώμεθα ἐντεῦθεν βουλευόμενοι, ὡς οὐδέποτε ὀρθῶς ἔχοντος οὔτε τοῦ ἀδικεῖν οὔτε τοῦ ἀνταδικεῖν, οὔτε κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντιδρώντας κακῶς· ἢ ἀφίεσσαι καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς ἀρχῆς. ἐμοὶ μὲν
- e. γὰρ καὶ πάλαι οὕτω, καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ σοὶ δὲ εἶπη ἄλλη δέδοκται, λέγε καὶ δίδασκε. εἰ δὲ ἐμμέλεις τοῖς πρόσθεν, τὸ μετὰ τοῦτο ἄκουε. ΚΡ. Ἀλλ' ἐμμένω τε καὶ συνδοκεῖ μοι.

ret illi, qui intulit, iustumne id esset, ut vulgus ait, an iniustum? Cr. Iniustum. So. Nempe mala inferre hominibus, non discrepat ab iniuria. Cr. Vere loqueris. So. Neque igitur ulcisci decet, neque malefacere cuiquam hominum, quodcumque ab aliis ipse passus fueris. Et vide, o Crito, ne quid, dum haec concedis, praeter sententiam tuam nobis assentiare. Perpaucis enim, scio, sic vel apparet, vel apparebit. At vero quibus sic apparet, & quibus aliter, his non est communis deliberatio; sed necesse est, eos, cum ultro citroque consilia sua respiciunt, invicem se despiciere. Animadvertite igitur & tu diligenter, utrum tibi mihi que communis sit haec opinio, mecumque sentias: atque utrum ab hoc principio exorsi deliberemus, quasi nunquam rectum sit, vel iniuriam facere, vel ulcisci iniuriam, vel impatienter repellere hos, qui mala reddunt. An hic discedis a nobis, in hoc principio non consentiens? Mihi quidem & iamdiu & nunc ita videtur. Quod si tibi apparet aliter, dic, & doce. Sin autem in superioribus permanes, iam quid sequatur audi.

ἀλλὰ λέγε. ΣΩ. Λέγω δὴ αὖ τὸ μετὰ τοῦτο, μᾶλλον δὲ ἔρωτῶ· πότερον ἢ ἂν τις ὁμολογήσῃ τῷ, δίκαια ὄντα, ποιητέον, ἢ ἐξαπατητέον; ΚΡ. Ποιητέον. ΣΩ. Ἐκ τούτων δὴ ἄθρει. ἀπίοντες ἐνβένδε ἡμεῖς μὴ πείσαντες τὴν πόλιν, πότερον κακῶς τινὰς ποιοῦμεν, καὶ ταῦτα, οὓς ἤκιστα δεῖ, ἢ οὐ; **p.** καὶ ἐμμένομεν, οἷς ὁμολογήσαμεν δίκαιοις οὖσιν, ἢ οὐ; **KP.** ⁵⁰ **a.** Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι πρὸς τὸ ἔρωτᾶς. οὐ γὰρ ἐννοῶ. ΣΩ. Ἄλλ' ὧδε σκόπει. εἰ μέλλουσιν ἡμῖν ἐνβένδε εἶτε ἀποδιδράσκειν, εἴθ' ὅπως δεῖ ὀνομάσαι τοῦτο, ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως, ἐπισάντες ἔροιντο, εἶπέ μοι, ὦ Σώκρατες, τί ἐν νῶ ἔχεις ποιεῖν; ἄλλό τι ἢ τούτῳ τῷ ἔργῳ ᾧ ἐπιχειρεῖς, διανοῆ τούς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι, καὶ ξύμπασαι τὴν πόλιν, τὸ σὸν μέρος; ἢ δοκεῖ σοι οἴον τε **b.** ἐτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι, καὶ μὴ ἀνατετράφθαι, ἐν ἣ ἂν αἰγερόμεναι δίκαι μὴδὲν ἰσχύωσιν, ἀλλ' ὑπὸ ἰδιωτῶν ἄκυροί τε γίνωνται καὶ διαφθείρωνται; τί ἐροῦμεν, ὦ Κρίτων, πρὸς ταῦ-

Cr. Consentio equidem & permaneo: dic igitur. So. Dico ergo deinceps, immo potius interrogo, Utrum quae quis confiteatur alicui, iusta esse, facere debeat, an fallere? Cr. Facere. So. Ex his iam ita considera. Si nos hinc abeamus praeter civitatis consensum, utrum male aliquibus faciemus, & his quidem, quibus minime decet, vel non: & utrum in his permanemus, quae iniusta esse consensimus, vel contra. Cr. Nequeo equidem, o Socrates, ad haec respondere. neque enim intelligo. So. Verum ita considera; perinde ac si, volentibus nobis hinc sive aufugere, sive quomodocunque hoc vocandum sit, veniant leges, civitatisque huius respublica, & instantes sic interrogent: Dic nobis, o Socrates, quidnam cogitas facere? an non intelligis, hac re, quam aggredieris, te nobis, legibus, totique civitati, quantum in te est, interitum machinari? an putas, civitatem ullam amplius stare posse, ac non subverti, in qua iudicia publica nullam vim habeant, sed a privatis hominibus irrita fiant, atque rescindantur? Quid ergo dicemus ad haec, o Crito, aliaque huiusmodi? Permulta enim in hanc senten-

- τα καὶ ἄλλα τοιαῦτα; πολλὰ γὰρ ἂν τις ἔχοι, ἄλλως τε καὶ
 ῥήτωρ, εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου, ὃς τὰς
 δίκας τὰς δικασθείσας προστάττει κυρίας εἶναι. ἢ ἐροῦμεν
 c. πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἡδίκηει γὰρ ἡμᾶς ἢ πόλις, καὶ οὐκ ὀρθῶς τὴν
 δίκην ἔκρινε; ταῦτα, ἢ τί ἐροῦμεν; ΚΡ. Ταῦτα νῆ Δία, ὦ
 12 Σώκρατες. ΣΩ. Τί οὖν ἂν εἴπωσιν οἱ νόμοι; ὦ Σώκρατες,
 ἢ καὶ ταῦτα ὠμολόγητο ἡμῖν τε καὶ σοὶ, ἢ ἐμμένειν ταῖς
 δίκαις αἷς ἂν ἢ πόλις δικάζοι; εἰ οὖν αὐτῶν θαυμάζοιμεν
 λεγόντων, ἴσως ἂν εἴποιεν, Ὅτι, ὦ Σώκρατες, μὴ θαύμαζε
 τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἀποκρίνου, ἐπειδὴ καὶ εἰώθας χρῆσθαι τῷ
 ἐρωτᾷ τε καὶ ἀποκρίνεσθαι. Φέρε γὰρ τί ἐγκαλῶν ἡμῖν καὶ
 d. τῇ πόλει, ἐπιχειρεῖς ἡμᾶς ἀπολλύουσι; οὐ πρῶτον μὲν σε
 1 ἐγενησάμεν ἡμεῖς; καὶ δι' ἡμῶν ἔλαβε τὴν μητέρα σου ὁ
 πατήρ, καὶ ἐφύτευσέ σε; φράσον οὖν, τούτοις ἡμῶν τοῖς
 νόμοις τοῖς περὶ τοὺς γάμους μέμφοι τι, ὡς οὐ καλῶς ἔχου-
 σιν; Οὐ μέμφομαι, φαίην ἂν. Ἀλλὰ τοῖς περὶ τὴν τοῦ
 γενομένου τροφήν τε καὶ παιδείαν, ἐν ἧ καὶ σὺ ἐπαιδεύθης;

tiam afferre quis potest; praesertim orator, pro lege ita violata declamans, quae quidem sententias publico iudicio latas iubet ratas esse. an respondebimus illi, civitatem non recte iudicando nobis iniuriam intulisse? itane, an aliter? *Cr.* Ita per Iovem, o Socrates. *So.* At enim leges ipsae sic responderent: O Socrates, noñne nobis tecum id convenit, standum tibi esse iudiciis, quae civitas tulerit? Quod si leges ita loquentes miraremur, forte dicerent: Noli Socrates, quae modo diximus, mirari: immo responde, cum tibi & interrogare & respondere sit consuetum. Dic age, quidnam in nobis civitateque accusas, quod dissolvere nos contendas? principio, nonne te genuimus? atque per nos pater tuus matrem accepit tuam, & produxit te? Dic ergo, an has inter nos leges, quae sunt circa coniugia, improbes, atque his aliqua in parte, quasi minus rectis, succenseas. Nihil succenseo, dicerem. Sed an his legibus, quae educationi eruditionique natorum provident, in qua ipse quoque eruditus es? an non recte disposuerunt hae leges ad

ἢ οὐ καλῶς προσέταττον ἡμῶν οἱ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοι νόμοι, παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ τῷ σῶ σε ἐν μουσικῇ καὶ γυμνασικῇ παιδεύειν; Καλῶς, φαίην ἄν. Εἶεν. ἐπειδὴ δὲ ἐγένου τε καὶ ἐξετράφης καὶ ἐπαιδεύθης, ἔχῃς ἄν εἰπεῖν πρῶτον μὲν, ὡς οὐχὶ ἡμέτερος ἦσθα καὶ ἔκγονος καὶ δοῦλος, αὐτός τε καὶ οἱ σοὶ πρόγονοι; καὶ εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει, ἄρ' ἐξίσου οἶε εἶναι σοὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡμῶν, καὶ ἄττ' ἄν ἡμεῖς σε ἐπιχειρῶμεν ποιεῖν, ταῦτα καὶ σὺ ἀντιποιεῖν οἶε δίκαιον εἶναι; ἢ πρὸς μὲν ἄρα σοὶ τὸν πατέρα οὐκ ἐξίσου ἦν τὸ δίκαιον, καὶ πρὸς δεσπότην (εἰ σοὶ ἄν ἐτύγχανεν) ὥσε ἄπερ πάσχεις, ταῦτα καὶ ἀντιποιεῖν οὔτε κακῶς ἀκούοντα ἀντιλέγειν, οὔτε τυπτόμενον ἀντιτύπτειν; οὔτε ἄλλα τοιαῦτα πολλά πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα καὶ τοὺς νόμους ἐξέσαι σοὶ, ὥσε ἔάν σε ἐπιχειρῶμεν ἡμεῖς ἀπολλύναι, δίκαιον ἡγούμενοι εἶναι, καὶ σὺ δὲ ἡμᾶς τοὺς νόμους καὶ τὴν πατρίδα καθ' ὅσον δύνασαι ἐπιχειρήσεις ἀνταπολλύναι, καὶ Φήσεις, ταῦτα ποιῶν, δίκαια πράττειν, ὃ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελούμενος; ἢ οὕτως

ad hoc officium conditae, cum iuberent patrem tuum in musica te & gymnastica erudire? Recte disposuiffie concederem. Age ergo, postquam per nos genitus es, educatusque ac eruditus, primo quidem num potes negare, te nostrum esse & natum & servum, ipsumque te & progenitores? deinde, cum id ita se habeat, an putas ius ex aequo tibi atque nobis esse; & quae nos tibi facere aggrediamur, eadem viciffim in nos abs te referri iustum esse iudicas? An, cum nec ad patrem, nec ad dominum, si eum habeas, tibi ius ex aequo sit, ut, quae ab illis patiare, in eos referre possis; neque si iurgio hi te laceffant, contra iurgare, neque si te verberent, viciffim verberare, neque alia eiusmodi in eos tentare liceat: contra patriam vero ac leges tibi licebit? adeo ut, si, nos iudicantes id esse iustum, interficere te velimus, tu viciffim nos leges & patriam pro viribus coneris perdere, dicasque, te haec agendo iusta facere, qui virtutis curam revera habere profiteris. An sic es sapiens, ut non intelligas, & patri & matri & progenitori-

- † εἰ σοφὸς ὥστε λέληθέ σε ὅτι μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερόν ἐστι πατὴρ, καὶ σεμνότερον, καὶ ἀγιώτερον, καὶ ἐν μείζονι μοίρα, καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι; καὶ σέβεισθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπέικειν καὶ θωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνουσαν, ἢ πατέρα; καὶ ἢ πείθειν, ἢ ποιεῖν ἃ ἂν κελεύοι; καὶ πάσχειν ἕάν τι προστάτῃ παθεῖν, ἡσυχίαν ἄγοντα; ἕάν τε τύπτεσθαι, ἕάν τε δεῖσθαι; ἕάν τε εἰς πόλεμον ἄγῃ τραυθισόμενον ἢ ἀποθανούμενον, ποιητέα ταῦτα, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει; καὶ οὐχ ὑπεικτέον, οὐδὲ ἀναχωρητέον, οὐδὲ λειπτέον τὴν τάξιν; ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ πανταχού
- c. ποιητέον ἃ ἂν κελεύοι ἢ πόλις τε καὶ ἢ πατὴρ; ἢ πείθειν αὐτὴν ἢ τὸ δίκαιον πέφυκε; βιάζεσθαι δὲ οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα, οὔτε πατέρα; πολὺ δὲ τούτων ἔτι ἤττον τὴν πατρίδα; τί φήσομεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρίτων; ἀληθῆ λέγειν τοὺς νόμους, ἢ οὐ; ΚΡ. Ἐμοίγε δοκεῖ. ΣΩ. Σκόπει τοίνυν, ὦ Σώκρατες, (Φαίεν

bus omnibus patriam esse anteponendam; atque esse venerabilius quiddam sanctiusque, & superiore loco, tum apud deos, tum apud homines mentis compotes, patriam collocandam? colereque eam oportere magis, eique obedire; tum autem asperius ac durius se gerenti obsequentiorem esse, quam patri: & si quid iubeat, vel dissuadere illi, vel facere; & patientissime sustinere, quidquid iusserit patiendum? ac, si mandaverit verberari te, si in vincula conici, si in proelium miserit ad vulnera excipienda, mortemque subeundam, obediendum esse omnino. ius enim ita dicitur; & neque tergiversandum, neque fugiendum, neque ordinem deferendum. sed & in bello, & in iudicio, & prorsus ubique, ea sunt, quae respublica patriaque iusserit, facienda: aut certe illam docendo impellere ad id, quod iustum sit: vi autem uti nefas est, vel contra matrem, vel contra patrem, maxime vero omnium contra patriam. Quidnam ad haec dicemus, Crito, verane loqui leges, an contra? Cr. Mihi quidem videtur. So. Proinde leges fortasse dicent: Animadvertite, o Socrates, utrum vere

ἂν ἴσως οἱ νόμοι) εἰ ἡμεῖς ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν, ὅτι οὐ δί-
 καια ἡμᾶς ἐπιχειρεῖς δρᾶν, ἀ ἐπιχειρεῖς. ἡμεῖς γὰρ σε γεν-
 νήσαντες, ἐκτρέψαντες, παιδεύσαντες, μεταδόντες ἀπάντων
 ὧν οἳοί τε ἡμεν καλῶν σοί τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολίταις· d.
 ὅμως προαγορεύομεν τῷ ἐξουσίαν πεποιμέναι Ἀθηναίων τῷ
 βουλομένῳ, ἐπειδὴν δοκιμάσῃ καὶ ἴδῃ τὰ ἐν τῇ πόλει πράγ-
 ματα, καὶ ἡμᾶς τοὺς νόμους, ὧ ἂν μὴ ἀρέσκοιμεν ἡμεῖς,
 ἐξεῖναι λαβόντα τὰ αὐτοῦ, ἀπιέναι ὅπῃ ἂν βούληται. καὶ
 οὐδεὶς ἡμῶν τῶν νόμων ἐμποδῶν ἐστίν οὐδ' ἀπαγορεύει, ἐάν
 τέ τις βούληται ὑμῶν εἰς ἀποικίαν ἰέναι (εἰ μὴ ἀρέσκοιμεν
 ἡμεῖς τε καὶ ἡ πόλις), ἐάν τε μετοικεῖν ἄλλοσέ πη ἐλθῶν,
 ἰέναι ἐκεῖσε ὅπῃ ἂν βούληται, ἔχων τὰ αὐτοῦ. ὃς δ' ἂν ὑμῶν
 παραμείνῃ, ὁρῶν ὃν τρόπον ἡμεῖς τὰς τε δίκας δικάζομεν, e.
 καὶ τᾶλλα τὴν πόλιν διοικοῦμεν, ἤδη φαμὲν τοῦτον ὡμολο-
 γηκέναι ἔργῳ ἡμῖν, ἀ ἂν ἡμεῖς κελεύωμεν, ποιῆσειν ταῦτα·
 καὶ τὸν μὴ πειθόμενον, τριχῆ φαμὲν ἀδικεῖν· ὅτι τε γεννήταις
 οὔσιν ἡμῖν οὐ πειθεται, καὶ ὅτι τροφεῦσι· καὶ ὅτι ὁμολογήσας

dicamus, te iniusta contra nos aggredi. Nos enim, quae te
 genuimus, educavimus, iustituimus, participes bonorum om-
 nium, quoad eius facere potuimus, & te, & alios cives omnes
 effecimus: tamen permittimus cuilibet Atheniensium, cognitis
 iam ac probatis civitatis moribus legibusque, & reipublicae gu-
 bernandae forma, si cui non placeamus, acceptis suis, quo-
 cunque placuerit abire. Nec ulla ex nobis legibus impedit aut
 prohibet, sive quis vestrum, cui nos civitasque minime pla-
 ceamus, in coloniam aliquam velit discedere, sive habitatio-
 nem alio transferre, quo minus id pro arbitrio faciat, secum-
 que sua perferat. At vero quicumque ex vobis, postquam
 cognoverit, quemadmodum nos iudicia exercemus, & in ce-
 teris omnibus regimus civitatem, permanferit, hunc iam asse-
 veramus, re ipsa convenisse nobiscum, quaecunque iusseri-
 mus, se facturum. Atque eum, qui non paruerit, tripliciter in-
 iuriam facere affirmamus: & quod genitricibus nobis non ob-
 temperat; & quod nutricibus non obsequitur; & quod pactus

- ἡμῖν πείθεσθαι, οὔτε πείθεται, οὔτε πείθει ἡμᾶς, εἰ μὴ καὶ
 p. λῶς τι ποιῶμεν· προτιθέντων ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀγρίως ἐπιτατ-
 52 τόντων ποιεῖν ἂν κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐφίεντων δυοῖν δάτερα,
 a. ἢ πείθειν ἡμᾶς ἢ ποιεῖν, τούτων οὐδέτερα ποιεῖ. ταύταις
 | δὴ φαμέν καὶ σε, ὦ Σώκρατες, ταῖς αἰτίαις ἐνέξεσθαι, εἴπερ
 ποιήσεις ἂ ἐπινοεῖς· καὶ οὐχ ἤκιστα Ἀθηναίων σε, ἀλλ' ἐν
 τοῖς μάλιχα. εἰ οὖν ἐγὼ εἶποιμι διὰ τί δὴ, ἴσως ἂν μου δι-
 καίως καθάπτοιτο, λέγοντες ὅτι ἐν τοῖς μάλιχα Ἀθηναίων
 ἐγὼ αὐτοῖς ὁμολογηκῶς τυγχάνω ταύτην τὴν ὁμολογίαν.
 φαῖεν γὰρ ἂν, Ὅτι, ὦ Σώκρατες, μεγάλα ἡμῖν τούτων
 b. τεκμήρια ἐσίν, ὅτι σοὶ καὶ ἡμεῖς ἠρέσκομεν καὶ ἡ πόλις. οὐ
 γὰρ ἂν ποτε τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἀπάντων διαφερόντως ἐν
 αὐτῇ ἐπεδήμεις, εἰ μὴ σοὶ διαφερόντως ἠρεσκε· καὶ οὐτ' ἐπὶ
 θεωρίαν πάποτε ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθες, ὅτι μὴ ἅπαξ εἰς
 Ἴσθμῶν, οὔτε ἄλλοσε οὐδαμῶσε, εἰ μὴ ποι στρατευσόμενος·
 οὔτε ἄλλην ἐποίησω ἀποδημίαν πάποτε, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄν-
 θρωποι. οὐδ' ἐπιθυμία σε ἄλλης πόλεως οὐδ' ἄλλων νόμων ἔλα-

nobis obedire, neque obedit, neque persuadere nobis studet,
 si quid minus recte facere videamur: cumque praecepta no-
 ftra libere proponamus, neque mandemus rigide, sed permit-
 tamus alterum e duobus, aut verbis persuaderi nobis, aut man-
 data explere; horum neutrum facit. His ergo criminibus te, o
 Socrates, obnoxium iudicamus fore, si, quae cogitas, feceris:
 neque id quidem minus, quam ceteros Athenienses, sed maxi-
 me omnium. Ac si causam requiramus, ob quam prae ceteris
 sim obnoxius, fortasse iuste me remorderent, dicentes, me ma-
 xime omnium Atheniensium civitatis legibus consensisse. sic
 enim dicerent: Magna nobis, o Socrates, horum sunt argu-
 menta, tibi nos civitatemque placuisse. nunquam enim maxi-
 me omnium Atheniensium in ea habitasses, nisi tibi mirifice
 placuisset. Itaque nec spectaculi gratia, urbe unquam egressus
 es, nisi semel in Isthmum, nec alio usquam, nisi in militiam;
 neque aliam fecisti peregrinationem unquam, quemadmodum
 ceteri solent; neque alterius civitatis te cepit cupiditas, alia-

βεν εἶδέναι· ἀλλὰ ἡμεῖς σοι ἱκανοὶ ἤμεν, καὶ ἡ ἡμετέρα πό-
 λις· οὕτω σφόδρα ἡμᾶς ἤροῦ, καὶ ὠμολόγεις καθ' ἡμᾶς πο- c.
 λιτεύσεσθαι τὰ τε ἄλλα, καὶ παῖδας ἐν αὐτῇ ἐποιήσω, ὡς
 ἀρεσκούσης σοι τῆς πόλεως. ἔτι τοίνυν ἐν αὐτῇ τῇ δικῇ ἐξῆν
 σοι Φυγῆς τιμήσασθαι, εἰ ἐβούλου, καὶ ὅπερ νῦν ἀκούσης
 τῆς πόλεως ἐπιχειρεῖς, τότε ἐκούσης ποιῆσαι· σὺ δὲ τότε μὲν
 ἐμαλλαπίζου, ὡς οὐκ ἀγανακτῶν, εἰ δέοι τεθνάναι σε, ἀλλ'
 ἤροῦ, ὡς ἐφησθα, πρὸ τῆς Φυγῆς θάνατον· νῦν δὲ οὐτ' ἐκει-
 νους τοὺς λόγους αἰσχύνῃ, οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐντρέπη,
 ἐπιχειρῶν διαφθεῖραι· πράττεεις τε ἅπερ ἂν δούλος ὁ Φαυλό- d.
 τας πράξειεν, ἀποδιδράσκειν ἐπιχειρῶν παρὰ τὰς ξυμβήκας
 τε καὶ τὰς ὁμολογίας, καθ' ὅς ἡμῖν ξυμβέθου πολιτεύσεσθαι.
 πρῶτον οὖν ἡμῖν τοῦτο αὐτὸ ἀπέκριναι, εἰ ἀληθῆ λέγομεν,
 φάσκοντές σε ὠμολογηκέναι πολιτεύσεσθαι καθ' ἡμᾶς ἔργω,
 ἀλλ' οὐ λόγῳ· ἢ οὐκ ἀληθῆ. τί φῶμεν πρὸς ταῦτα, ὦ Κρί-
 των; ἄλλο τί ἢ ὁμολογῶμεν; ΚΡ. Ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.
 ΣΩ. Ἄλλο οὖν, φαῖεν, ἢ ξυμβήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς

rumve legum cognoscendarum: sed nos tibi nostraque civitas
 fatissimus; usque adeo vehementer probasti nos, nostrisque
 moribus victurum te consensisti: tum vero, ut alia omittamus,
 & filios in ea procreastt, quasi cum ea tibi placuerit. Quin etiam
 licebat tibi in ipso iudicio, in exilium ire, si voluisses; atque
 quod nunc invita civitate aggredieris, tunc ea volente facere.
 Tu vero verbis tunc te extulisti, quasi non graviter ferres, si
 mori te oporteret. quinimmo mortem ipsam, ut dicebas, po-
 tius quam exilium elegisti. Nunc vero nec verba illa tua eru-
 bescis, neque nos leges vereris, sed nobis interitum machi-
 naris. Facis autem, quod deterrimus servus faceret, fugam ar-
 ripere tentans, contra pactiones conventionesque, in quibus
 convenisti nobiscum, nostris te praebeis institutionibus guber-
 nandum. Primum igitur hoc ipsum responde nobis, num vere
 dicamus affirmando, te non verbis, sed re ipsa consensisse, ut
 moribus nostris guberneris. An non verâ hæc sunt? Quid ad
 hæc dicemus, Crito? an non confitebimur? Cr. Necessè est,

- e. καὶ ὁμολογίας παραβαίνεις; οὐχ ὑπ' ἀνάγκης ὁμολογήσας; οὐδὲ ἀπατηθεὶς, οὐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀναγκασθεὶς βουλευσασθαι· ἀλλ' ἐν ἔτεσιν ἐβδομήκοντα, ἐν οἷς ἦν σοι ἀπιέναι, εἰ μὴ ἤρεσκομεν ἡμεῖς, μηδὲ δίκαιαι ἐφαίνοντό σοι αἱ ὁμολογίαι εἶναι. σύ τε οὔτε Λακεδαιμόνα προηροῦ, οὔτε Κρήτην, ἃς δὴ ἐκάστοτε Φῆς εὐνομεῖσθαι, οὔτε ἄλλην οὐδεμίαν
 p. τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, οὔτε τῶν βαρβάρων· ἀλλ' ἐλάττω
 53 a. ἐξ αὐτῆς ἀπεδήμησας, ἢ οἱ χωλοὶ τε καὶ τυφλοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι ἀνάπηροι. οὕτω σοι διαφερόντως τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἤρεσκειν ἢ πόλις τε, καὶ ἡμεῖς οἱ νόμοι δηλονότι. τίτι γὰρ ἀν πόλις ἀρέσκει ἀνευ νόμων; νῦν δὲ δὴ οὐκ ἐμμένεις τοῖς ὁμολογημένοις· ἐμμενεῖς δὲ, εἰ μὴν γε πείθῃ, ὧ Σώκρατες· καὶ οὐ καταγέλαστος γε ἔσῃ, ἐκ τῆς πόλεως ἐξελλιών. σκόπει γὰρ δὴ, ταῦτα παραβάς, καὶ ἐξαμαρτῶν τι τούτων, τί
 b. ἀγαθὸν ἐργάσῃ σαυτοῦ, ἢ τοὺς ἐπιτηδείους τοὺς σαυτοῦ. ὅτι μὲν γὰρ κινδυνεύσουσι γέ σου οἱ ἐπιτηδείοι καὶ αὐτοὶ φεύ-

o Socrates. So. Quid igitur (leges inquit) aliud, quam con-
 venta nobiscum & pacta transgrederis? quae neque coactus
 es nobiscum inire, neque deceptus, neque ad breve tempus
 deliberare es compulsus, sed annos septuaginta: quo in tem-
 pore tibi licuit abire, nisi placuissimus, conventionesque iustae
 tibi vifae fuissent. Tu vero nec Lacedaemonem, neque Cre-
 tam nobis anteposuisti, quas ipse urbes aifidue praedicas recte
 gubernari, neque aliam ullam, vel Graecarum civitatum, vel
 Barbararum. immo ex hac rarius peregrinatus es, quam claudi
 & caeci, manciue alii. usque adeo tibi prae ceteris Athe-
 niensibus civitas placuit, atque nos, videlicet leges, cui enim
 placere potest civitas, cuius non placeant leges? Nunc vero
 non permanes in his, in quibus iamdiu nobis tibiue convenit.
 Quod si nobis credideris, non committes, ut te ex urbe egre-
 dientem omnes derideant. Considera rursus, si haec transgressus
 fueris, & quid eorum peccaveris, ad quid tandem id vel tibi,
 vel necessariis tuis conducet. Propemodum enim certum est,
 in periculo necessarios tuos fore, ne ipsi quoque in exsilium

γειν, και περιθῆναι τῆς πόλεως, ἢ τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι, σχεδόν τι δῆλον. αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν ἐὰν εἰς τῶν ἐγγύτατά τινα πόλεων ἔλθῃς, ἢ Θήβαζε, ἢ Μεγάραδε, (εὐνομοῦνται γὰρ ἀμφότεραι,) πολέμιος ἦξεις, ὧ Σώκρατες, τῇ τούτων πολιτείᾳ· και ὅσοιπερ κήδονται τῶν αὐτῶν πόλεων, ὑποβλέψονται σε, διαφθορέα ἠγούμενοι τῶν νόμων· και βεβαιώσεις τοῖς δικασαῖς τὴν δόξαν, ὡσε δοκεῖν ὀρθῶς τὴν δίκην δικάσαι. ὅσις c. γὰρ νόμων διαφθορέυς ἐσι, σφόδρα που δόξειεν ἂν νέων γε και ἀνοήτων ἀνθρώπων διαφθορέυς εἶναι. πότερον οὖν φεύξη τάς τε εὐνομουμένας πόλεις και τῶν ἀνδρῶν τοὺς κοσμιωτάτους; και τοῦτο ποιοῦντι ἄρα ἄξιον ἐσι σοι ζῆν; ἢ πλησιάζσεις τούτοις, και ἀναισχυντήσεις διαλεγόμενος τινὰς λόγους, ὧ Σώκρατες, ἢ οὐσπερ ἐνθάδε, ὡς ἡ ἀρετὴ και δικαιοσύνη πλείζου ἄξιον τοῖς ἀνθρώποις, και τὰ νόμιμα και οἱ νόμοι; και οὐκ οἶει ἄσχημον φανεῖσθαι τὸ τοῦ Σωκράτους πρᾶγμα; d. οἶεσθαι γε χρῆ. ἀλλ' ἐμ μὲν τούτων τῶν πόλεων ἀπκρεῖς, ἦξεις δὲ εἰς Θετταλίαν παρὰ τοὺς ξένους τοῦ Κρίτωνος. ἐκεῖ

expellantur, priventurque civitate, & patrimonio suo spolientur. Tu autem si quam in civitatem finitimam te contuleris, vel Thebas, vel Megaras, (utraeque enim recte gubernantur) hostis primum reipublicae illarum accedes, & omnes, quibus curae est patria, aspicient limis te oculis, corruptorem legum existimantes. & suam iudicibus opinionem confirmabis, ut recte contra te tulisse sententiam videantur. quisquis enim corruptor est legum, is potissimum & iuvenum & imperitorum hominum videbitur esse corruptor. Quid ergo? civitatesne, quae recte gubernantur, & modestissimos quosque homines devitabis? Atqui si id feceris, vitane dignus eris? an forte imprudenter te his admiscebis, nec erubesces, de eisdem apud eos differere, de quibus apud nos consuevist; virtutem videlicet & iustitiam, legesque, & instituta legum plurimi esse existimanda? neque putas, indecorum minimeque honestum Socratis factum apparere? Procul dubio putandum est. Fortasse vero has civitates declinans in Thessaliam ad Critonis hospites abibis.

γὰρ δὴ πλείη ἀταξία καὶ ἀκολασία· καὶ ἴσως ἂν ἠδέως σου
 ἀκούσιεν, ὡς γελοίως ἐκ τοῦ δεσποτηρίου ἀπεδιδρασκες σκευὴν
 τινα περιβήμενος, ἢ διφθέραν λαβὼν, ἢ ἄλλα οἷα δὴ εἰώθασιν
 ἐσκευάζεσθαι οἱ ἀποδιδράσκοντες, καὶ τὸ σχῆμα τὸ σαυτοῦ
 μεταλλάξας. ὅτι δὲ γέρων ἀνὴρ, σμικροῦ χρόνου τῷ βίῳ
 e. λοιποῦ ὄντος, ὡς τὸ εἶκος, ἐτόλμησας οὕτω γλίσχρως ἐπι-
 θυμεῖν ζῆν, νόμους τοὺς μεγίστους παραβάς, οὐδεὶς ὅς ἐρεῖ;
 ἴσως, ἂν μὴ τινα λυπῆς· εἰ δὲ μὴ, ἀκούσῃ, ὧ Σώκρατες,
 πολλὰ καὶ ἀνάξια σαυτοῦ. ὑπερχόμενος δὴ πάντας ἀνθρώ-
 πους βίῳ, καὶ δουλεύων. τί ποιῶν ἢ εὐωχούμενος ἐν Θετ-
 ταλίᾳ; ὡς περ ἐπὶ δεῖπνον ἀποδεδημηκῶς εἰς Θετταλίαν. λόγοι
 δὲ ἐκεῖνοι αἱ περὶ δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ποῦ ἡμῖν
 p. ἔσονται; ἀλλὰ δὴ τῶν παιδῶν ἕνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς
 54 ἐκθρέψῃς καὶ παιδεύσῃς; τί δέ; εἰς Θετταλίαν αὐτοὺς ἀγα-
 a. γῶν θρέψεις τε καὶ παιδεύσεις, ξένους ποιήσας, ἵνα καὶ
 τοῦτό σου ἀπολαύσωσιν; ἢ τοῦτο μὲν αὖ, αὐτοῦ δὲ τρεφόμε-

illic enim inordinate admodum & intemperanter vivitur. Ac
 forsan libenter illi te audient, narrantem quemadmodum e car-
 cere ridicule fugeris, ut fascem quendam tibi super imponens,
 aut fagum coriaceum induens, vel aliis quibusdam te invol-
 vens, quemadmodum solent qui se in fugam coniciunt, tum-
 que habitum ac figuram immutans. An vero neminem dictu-
 rum putas, quemadmodum vir senex parvo admodum tempo-
 re, ut verisimile est, victurus, ausus fueris, ob vivendi cupidi-
 tatem in tam sordida inopia vivere, maximas transgressus le-
 ges? Sane quidem fortasse: si modo neminem offenderis, alio-
 quin multa, o Socrates, atque indigna te audies. vives autem
 obnoxius cunctis hominibus atque deserviens. Quid vero fa-
 cies in Thessalia? conviviane frequentabis? utpote qui in Thef-
 saliam, quasi ad coenam aliquam, adventaveris. Disputationes
 vero illae de iustitia, ceterisque virtutibus ubinam nobis erunt?
 Enimvero filiorum gratia vivere cupis, ut nutrias eos atque
 erudias. An ergo in Thessaliam eos perduces, ut illic nutrias
 eos, atque erudias, hospites eos efficiens, ut hoc insuper com-

μενοι σοῦ ζῶντος, βέλτιον θρέφονται καὶ παιδεύονται, μὴ
 ξυνότος σοῦ αὐτοῖς; οἱ γὰρ ἐπιτήδαιοι οἱ σοὶ ἐπιμελήσονται
 αὐτῶν. πότερον ἂν μὲν εἰς Θετταλίαν ἀποδημήσης, ἐπι-
 μελήσονται· ἂν δὲ εἰς ἄδου ἀποδημήσης, οὐχὶ ἐπιμελήσου-
 νται; εἰπὲρ γέ τι ὄφελος αὐτῶν ἐσι τῶν σοὶ Φασκότων ἐπι- b.
 τηδείων εἶναι, οἴεσθαι γε χρή. ἀλλ', ὦ Σώκρατες, πειθό-
 μενος ἡμῖν τοῖς σοῖς τροφεῦσι, μήτε παῖδας περὶ πλείονος
 ποιῶ, μήτε τὸ ζῆν, μήτε ἄλλο μηδὲν, πρὸ τοῦ δικαίου· ἵνα
 εἰς ἄδου ἐλθὼν, ἔχῃς ταῦτα πάντα ἀπολογήσασθαι τοῖς ἐκεῖ
 ἄρχουσιν. οὔτε γὰρ ἐνθάδε σοὶ φαίνεται ταῦτα πράττοντι
 ἄμεινον εἶναι, οὔδὲ δικαιότερον, οὔδὲ ὀσιώτερον, οὔδὲ ἄλλω
 τῶν σῶν οὐδενί· οὔτε ἐκεῖσε ἀφικομένῳ ἄμεινον ἔσαι. ἀλλὰ
 νῦν μὲν ἡδικοκῆμένος ἄπει, ἂν ἀπίης, οὐχ ὑφ' ἡμῶν τῶν νό-
 μων, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων· ἂν δὲ ἐξέλθῃς οὕτως αἰσχρῶς ἀν- c.
 ταδικήσας τε καὶ ἀντικακουργήσας, τὰς σαυτοῦ ὁμολογίας
 τε καὶ ξυνοθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς παραβάς, καὶ κακὰ ἐργα-
 σάμενος τούτους οὓς ἤμισα ἔδει, σαυτόν τε, καὶ φίλους, καὶ

modi abs te reportent? an id quidem non facies; hic vero
 relicti melius te vivo alentur, atque erudientur a necessariis tuis,
 te absente? Utrum vero, si in Thessaliam abibis, tui id cura-
 bunt: sin autem in alteram transibis vitam, non curabunt?
 Profecto si quid opis est in his, qui aiunt se tuos necessarios esse,
 credendum est, curaturos. Ceterum, o Socrates, fidem nobis
 habens nutricibus tuis, neque filios tuos, neque vitam, neque
 aliud quidquam pluris facias, quam iustitiam: ut cum in vitam
 alteram transmigraveris, valeas illic praesfidibus horum om-
 nium reddere rationem. Nempe si leges transgressus haec fece-
 ris, neque melius, neque iustius, neque sanctius id vel tibi con-
 tinget, vel tuis; neque illac tibi profecto conduceret. quin
 potius iniuriam passus abis, si abieris, non a nobis quidem le-
 gibus, sed ab hominibus. Verum si adeo turpiter aufugeris,
 etiam iniurias malaque referens, conventiones nobiscum initas
 & promissa transgressus, atque laedens eos, quos minime oportebat,
 te ipsum scilicet & amicos & patriam, nosque leges:

πατρίδα, καὶ ἡμᾶς· ἡμεῖς τέ σοι χαλεπανοῦμεν ζῶντι, καὶ ἐκεῖ οἱ ἡμέτεροι ἀδελφοί, οἱ ἐν ἄδου νόμοι, οὐκ εὐμενῶς σε ὑποδέξονται· εἰδότες ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐπεχείρησας ἀπολέσται, τὸ σὺν μέρος. ἀλλὰ μὴ σε πείσῃ Κρίτων ποιεῖν ἃ λέγει, μᾶλλον ἢ ἡμεῖς. Ταῦτα, ὦ φίλε ἑταῖρε Κρίτων, εὐλοῖσι ὅτι ἐγὼ δοκῶ ἀκούειν, ὥσπερ οἱ κρυβαντιῶντες τῶν αὐλῶν δοκοῦσιν ἀκούειν· καὶ ἐν ἐμοὶ αὐτῇ ἢ ἡχῇ τούτων τῶν λόγων βομβεῖ, καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι τῶν ἄλλων ἀκούειν. ἀλλὰ ἴσθι, ὅσα ἔγε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα, ἐάν τι λέγῃς παρὰ ταῦτα, μάλιστα ἔρεῖς. ὅμως μέντοι εἴτι οἶει πλέον ποιήσῃ, λέγε. ΚΡ. Ἄλλ', ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔχω λέγειν. ΣΩ. Ἐὰ τοῖνον, ὦ Κρίτων, καὶ πράττωμεν ταύτη, ἐπειδὴ ταύτη ὁ θεὸς ὑφηγεῖται.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΩΝΟΣ.

nos utique & viventi tibi infensae hic erimus, & in altera vita leges, quae illic sunt nostrae sorores, haud quaquam te benigne recipient, scientes, te nos pro viribus disperdere conatum fuisse. Quamobrem, ne Crito aliter tibi quam nos persuadeat, caveto. Haec equidem, o dulcis amice Crito, audire videor, quemadmodum Corybantes tibias audire putant. atque in me sermonum eiusmodi sonitus adeo reboat, ut alia audire non possim. Vides, quae in praesentia mihi videntur: quibus si quid contradicere aggrediaris, frustra conabere. verumtamen si quid te profecturum confidis, dicas. Cr. Ego vero quod dicam, o Socrates, nihil habeo. So. Desine ergo, Crito; & pergamus hac, quandoquidem hac nos Deus ipse ducit.

FINIS CRITONIS.

Φ Α Ι Δ Ω Ν

ΦΑΙΔΩΝ

Η

ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ

ΗΣΙΧΟΣ.

P H A E D O

SIVE

DE ANIMO

Moralis.

A R G U M E N T U M.

Socrates moriens, rogatu & auctoritate Cebetis & Simmiae, Thebanorum, docet primo, animam e corpore, tanquam e carcere, profectam non interire statim, sed permanere salvam diu: deinde conatur asserere rationes, quibus animae aeternitas immortalitasque asseratur atque vindicetur; ita quidem, ut non modo dubitationibus Simmiae & Cebetis satisficiat, sed ostendat etiam, aliam fore, post mortem, piorum hominum proborumque animae sortem, aliam improborum atque impiorum. Sed Plato hunc de immortalitate & aeternitate animarum Dialogum inscripsit Phaedonis nomine, familiae Eleaticae principis, quia eum narrantem fecit ea; quae Socrates in carcere differuit illa de quaestione ante, quam cicutam biberet. v. Origenes c. Celsum 3 p. 152 Spenc.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ
 ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ, ΦΑΙΔΩΝ; ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ,
 ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΕΒΗΣ, ΣΙΜΜΙΑΣ, ΚΡΙΤΩΝ,
 Ο ΤΩΝ ΕΝΔΕΚΑ ΤΥΠΗΡΕΤΗΣ.

- p.** **Α**ὐτὸς, ὦ Φαίδων, παρεγένου Σωκράτει ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
 ἢ τὸ φάρμακον ἔπιεν ἐν τῷ δεσμοτικῷ, ἢ ἄλλου του ἡκου-
 57 **a.** σας; **ΦΑΙΔ.** Αὐτὸς, ὦ Ἐχέκρατες. **ΕΧ.** Τί οὖν δὴ ἐστὶν
 ἅττα εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θανάτου; καὶ πῶς ἐτελεύτα; ἠδέως
 γὰρ ἂν ἀκούσαιμι. καὶ γὰρ οὔτε τῶν πολιτῶν Φλιασίων οὐδεὶς
 πάνυ τι ἐπιχωριάζει ταυῶν Ἀθήναζε, οὔτε τις ξένος ἀφίεται
b. χρόνου συχνοῦ ἐκεῖθεν, ὅσις ἂν ἡμῖν σαφές τι ἀγγεῖλαι οἶός
 τ' ἦ περὶ τούτων, πλὴν γε δὴ ὅτι φάρμακον πῶν ἀποθάνει·
 τῶν δὲ ἄλλων οὐδὲν εἶχε φράζειν. **ΦΑΙΔ.** Οὐδὲ τὰ περὶ τῆς
p. δίκης ἄρα ἐπίδεσθε ὃν τρόπον ἐγένετο; **ΕΧ.** Ναί. ταῦτα
 58 **a.** μὲν ἡμῖν ἠγγελλέ τις· καὶ ἐθαυμάζομεν γε ὅτι πάλαι γενο-

DIALOGI PERSONAE
 ECHECRATES, PHAEDO, APOLLODORUS,
 SOCRATES, CEBES, SIMMIAS, CRITO,
 MINISTER UNDECIM VIRORUM.

IPSENE, o Phaedo, affuisti, qua die Socrates venenum bibit in carcere? an ab alio ipse audivisti? *Ph.* Ipse, o Eche- crates, affui. *Ech.* Quaenam sunt ea, quae vir ille, antequam moreretur, loquutus est? et quomodo e vita discessit? liben- ter enim audirem. Nam neque quisquam Phlasiarum civium frequenter proficiscitur nunc Athenas, neque iamdiu hospes aliquis inde ad nos accessit, qui certum aliquid ea de re nun- tiare nobis posset, nisi illum hausto veneno e vita migrasse. de ceteris vero nihil, quod referret, habebat. *Ph.* Nec ergo, quae ad iudicium pertinebant, quo pacto tractata fuerint, au- divisti? *Ech.* Audivimus. haec enim nobis quidam retulit. et

μένης αὐτῆς, πολλῶ ὕψερρον φαίνεται ἀποθανών. τί οὖν ἦν τοῦτο, ὦ Φαίδων; ΦΑΙΔ. Τύχη τις αὐτῶ, ὦ Ἐχέκρατες, συνέβη. ἔτυχε γάρ τῃ προτεραίᾳ τῆς δίκης ἡ πρύμνα ἐξεμμένη τοῦ πλοίου ὁ εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσι κατ' ἔτος. ΕΧ. Τοῦτο δὲ δὴ τί ἐστὶ; ΦΑΙΔ. Τοῦτό ἐστι τὸ πλοῖον, ὡς φασιν Ἀθηναῖοι, ἐν ᾧ Θησεὺς ποτὲ εἰς Κρήτην τοὺς δις ἑπτὰ ἐκείνους ὤχετο ἄγων, καὶ ἐσωσέ τε καὶ αὐτὸς ἐσώθη. τῷ οὖν b. Ἀπόλλωνι εὐξαυτο, ὡς λέγεται, τότε, εἰ σωθεῖεν, ἐκάσθου ἔτους Ξεωρίαν ἀπάξειν εἰς Δῆλον· ἦν δὲ αἰεὶ καὶ νῦν ἔτι ἐξ ἐκείνου κατ' ἐνιαυτὸν τῷ Ξεῶ πέμπουσιν. ἐπειδὴν οὖν ἄρξωνται τῆς Ξεωρίας, νόμος ἐστὶν αὐτοῖς ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ καθαιρεῖν τὴν πλιν, καὶ δημοσίᾳ μηδένα ἀποκτινύναι, πρὶν ἂν εἰς Δῆλον ἀφίκηται τὸ πλοῖον, καὶ πάλιν δεῦρο. τοῦτο δ' ἐπιτε εἰς πολλῶ χρόνῳ γίνεται, ὅταν τύχῳσιν οἱ ἄνεμοι ἀπολαβόντες αὐτούς. ἀρχὴ δ' ἐστὶ τῆς Ξεωρίας, ἐπειδὴν ὁ ἱερεὺς c. τοῦ Ἀπόλλωνος σέψη τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου. τοῦτο δ' ἔτυχεν, ὡσπερ λέγω, τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης γεγονός. διὰ ταῦ-

admirati profecto sumus, quod, iam peracto iudicio, diu postea obiisse videatur. quidnam in causa fuit, o Phaedo? Ph. Sorte quadam id Socrati, o Echecrates, accidit. nam pridie, quam iudicaretur, ornari contigit puppim navis eius, quam mittunt Athenienses quotannis in Delum. Ech. Id vero quidnam sibi vult? Ph. Haec est illa navis, ut aiunt Athenienses, in qua Theseus olim bis septem illos secum vexit in Cretam, servavitque illos, & ipse servatus est. Voverant autem, ut fertur, Apollini, si servarentur, quotannis in Delum spectaculum quoddam mittere. quod quidem nunc etiam; ac semper ex illo tempore singulis ad Deum mittunt annis. Cum igitur spectaculi principium agitur, ex lege interim lustrant urbem, neminemque eo tempore publice necant, donec Delum perveniat navis, rursusque Athenas revertatur. id vero nonnunquam longo peragitur tempore, quando eos occupant venti. Initium vero spectaculi est, postquam Apollinis sacerdos navis illius coronaverit puppim. id vero, ut modo dicebam, pridie quam

- τα καὶ ὁ πολλὸς χρόνος ἐγένετο τῷ Σωκράτει, ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ὁ μεταξὺ τῆς δίκης τε καὶ τοῦ θανάτου. **ΕΧ.** Τί δὲ οὐ τὰ περὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, ὦ Φαίδων; τί ἦν τὰ λεχθέντα καὶ πραχθέντα; καὶ τίνες οἱ παραγενόμενοι τῶν ἐπιτηδείων τῷ ἀνδρὶ; ἢ οὐκ εἶων οἱ ἄρχοντες παρεῖναι, ἀλλ' ἔρημος ἐτε-
- d.** λεύτα φίλων; **ΦΑΙΔ.** Οὐδαμῶς· ἀλλὰ παρῆσαν τινες, καὶ πολλοὶ γε. **ΕΧ.** Ταῦτα δὴ πάντα προθυμήθητι ὡς σαφέστατα ἡμῖν ἀπαγγεῖλαι, εἰ μὴ τις σοὶ ἀσχολία τυγχάνει οὔσα. **ΦΑΙΔ.** Ἄλλὰ σχολάζω τε καὶ πειράσομαι ὑμῖν διηγήσασθαι. καὶ γὰρ τὸ μεμνησθαι Σωκράτους, καὶ αὐτὸν λέγοντα, καὶ ἄλλου ἀκούοντα, ἔμοιγε ἀεὶ πάντων ἡδίστον. **ΕΧ.** Ἄλλὰ μὴν, ὦ Φαίδων, καὶ τοὺς ἀκουσομένους γε τοιούτους ἐτέρους ἔχεις. ἀλλὰ πειρῶ ὡς ἂν δύνη ἀκριβέστατα διελλθεῖν πάντα. **ΦΑΙΔ.** Καὶ μὴν ἔγωγε θαυμάσια
- e.** ἔπαθον παραγενόμενος. οὔτε γὰρ ὡς θανάτῳ παρόντα με ἀνδρὸς ἐπιτηδείου ἔλεος εἰσῆει. εὐδαίμων γὰρ μοι ὁ ἀνὴρ ἐφαίνετο, ὦ Ἐχέκρατες, καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων, ὡς ἀδεῶς

iudicaretur, factum erat. Quamobrem longum tempus Socrates fuit in carcere inter iudicium atque mortem. *Ech.* Circa vero mortem ipsam, o Phaedo, quatenam sunt ab eo dicta, quae facta, quive familiarium aderant? an magistratus adesse non permittebant? atque ita defectus ab amicis deceffit? *Ph.* Nequaquam: aderant aliqui, & quidem multi. *Ech.* Haec igitur omnia para te quam planissime nobis referre, nisi quid negotii te impediat. *Ph.* Otiosus equidem sum, atque enarrare vobis conabor: quippe cum meminisse Socratis, sive ipse loquar, sive loquentes alios audiam, mihi semper omnium sit dulcissimum. *Ech.* Similiter, o Phaedo, hos qui te auditori sunt, affectos habebis. Itaque conare pro viribus diligentissime omnia persequi. *Ph.* Atque mira quadam ratione, o Echecrates, illic praefens affectus eram. Neque enim misericordia me capiebat, ut familiarissimi viri morti praesentem. Siquidem beatus vir ille mihi, o Echecrates, videbatur, tum animi illius habitum, tum orationem consideranti: adeo intrepide generose-

καὶ γενναίως ἐτελεύτα· ὥσέ μοι παρίστασθαι ἐκεῖνον μηδ' εἰς
 ἄδου ἰόντα, ἄνευ θείας μοίρας ἵεναι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖσε ἀφικό-
 μενον εὖ πράξειν, εἴπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος. διὰ δὲ ταῦτα p:
 οὐδὲν πᾶνυ μοι ἐλεεινὸν εἰσῆει, ὡς εἰκὸς ἂν δόξειεν εἶναι πα- 59
 ρόντι πένθει· οὔτε αὖ ἡδονή, ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ ἡμῶν ὄντων, a.
 ὡσπερ εἰώθειμεν. καὶ γὰρ οἱ λόγοι τοιοῦτοί τινες ἦσαν, ἀλλ'
 ἀτεχνῶς ἀτοπὸν τι μοι πάθος παρῆν, καὶ τις ἀήθης κρᾶσις
 ἀπὸ τῆς ἡδονῆς συγκεκραμένη ὁμοῦ καὶ τῆς λύπης, ἐνθυ-
 μουμένῳ ὅτι αὐτίκα ἐκεῖνος ἐμελλε τελευτᾶν. καὶ πάντες οἱ
 παρόντες σχεδὸν τι οὕτω διεκείμεθα, ποτὲ μὲν γελῶντες,
 ἐνίοτε δὲ δακρύνοντες· εἰς δὲ ἡμῶν καὶ διαφερόντως, Ἀπολλό-
 δωρος. οἶσθα γὰρ πού τὸν ἄνδρα καὶ τὸν τρόπον αὐτοῦ. EX. b:
 Πῶς γὰρ οὐ; ΦΑΙΔ. Ἐκεῖνός τε τοίνυν παντάπασιν οὕτως
 εἶχε, καὶ αὐτὸς ἔγωγε ἐτεταράγμην, καὶ οἱ ἄλλοι. EX.
 Ἐτυχεῖν δὲ, ὦ Φαίδων, τίνες παραγεγόμενοι; ΦΑΙΔ. Οὗτός
 τε δὴ ὁ Ἀπολλέδωρος τῶν ἐπιχωρίων παρῆν, καὶ Κριτόβου-
 λος, καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ Κρίτων· καὶ ἔτι Ἑρμογένης, καὶ

que migrabat e vita, ut videretur mihi in vitam alteram non
 absque divina forte migrare, sed illic quoque beatus fore, si
 quis unquam alius. Quamobrem neque admodum commove-
 bar, (ut consentaneum videretur hominem rei praesentem lu-
 gubri commoveri) neque rursus afficiebar laetitia, quemadmo-
 dum solebamus alias, quum in philosophia versaremur. Nam
 sermones quidem eiusmodi erant: sed revera affectus quidam
 mirus, atque insolita voluptatis dolorisque permixtio me in-
 vaferat considerantem, illi paulo post moriendum esse. & qui-
 cunque aderamus, ferme similiter eramus affecti, alias quidem
 ridentes, alias vero lacrymantes. unus autem prae ceteris
 Apollodorus: nosti enim virum, eiusque mores. Ech. Quidni?
 Ph. Ille igitur ita profusus erat affectus: atque ego ipse aliique
 omnes distractum similiter perturbatione animum habebamus.
 Ech. Sed quinam forte aderant, o Phaedo? Ph. Cives quidem
 & indigenae aderant, ipse Apollodorus, & Critobulus, pater-
 que eius Crito: rursus Hermogenes, Epigenes, Aeschines, An-

- Ἐπιγένης, καὶ Αἰσχίνης, καὶ Ἀντισθένης. ἦν δὲ καὶ Κτήσιππος ὁ Παιανιεύς, καὶ Μενέξενος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐπιχωρίων· Πλάτων δὲ, οἶμαι, ἤσθενει. **ΕΧ.** Ξένοι δέ-τινες
- c. παρήσαν; **ΦΑΙΔ.** Ναί. Σιμμίας τέ γε ὁ Θηβαῖος, καὶ Κέβης, καὶ Φαιδώνδης· καὶ Μεγαρόθεν, Εὐκλείδης τε καὶ Τερψίων. **ΕΧ.** Τί δὲ, Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρεγένοντο; **ΦΑΙΔ.** Οὐ δῆτα. ἐν Αἰγίνῃ γὰρ ἐλέγοντο εἶναι. **ΕΧ.** Ἄλλος δέ τις παρῆν; **ΦΑΙΔ.** Σχεδόν τι οἶμαι τούτους παραγενέσθαι. **ΕΧ.** Τί οὖν δῆ; τίνες, Φῆς, ἦσαν οἱ λόγοι; **ΦΑΙΔ.** Ἐγὼ σοι ἐξ ἀρχῆς πάντα πειράσομαι διηγῆσασθαι.
- d. αἶε γὰρ δὴ καὶ τὰς πρόσθεν ἡμέρας εἰώθειμεν φοιτᾶν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι παρὰ τὸν Σωκράτη, συλλεγόμενοι ἔωθεν εἰς τὸ δικαστήριον, ἐν ᾧ καὶ ἡ δίκη ἐγένετο. πλησίον γὰρ ἦν τοῦ δεσμοτηρίου. περιεμένομεν οὖν ἑκάστοτε ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμοτήριον, διατρίβοντες μετ' ἀλλήλων. ἀνεώγετο γὰρ οὐ πρῶτ' ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθεῖν, ἤειμεν παρὰ τὸν Σωκράτη, καὶ τὰ πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτοῦ. καὶ δὴ καὶ τότε πρῶταίτερον

tisthenes. aderat & Ctesippus Paeaneus, & Menexenus, atque alii quidam indigenae. Plato autem, ut arbitror, aegrotabat. *Ech.* Sed num aliqui aderant peregrini? *Ph.* Aderant & peregrini, Simmias Thebanus, & Cebes, & Phaedondes: Megarenfes vero Euclides, & Terpsion. *Ech.* Aristippus autem & Cleombrotus an aderant? *Ph.* Non. In Aegina enim dicebantur esse. *Ech.* Aderantne insuper alii? *Ph.* Hos ferme, quos naravi, interfuisse existimo. *Ech.* Dic vero, quales fuerunt sermones? *Ph.* Conabor equidem a principio omnia enarrare. Solebamus quotidie diebus superioribus ad Socratem proficisci, ego atque alii, convenientes mane in illa curia, in qua & iudicium factum fuerat: carceri enim erat proxima. Colloquentes igitur inter nos operiebamur semper illic, quoad carcer aperiretur. aperiebatur enim haud admodum mane. eo autem aperto, ingrediebamur ad Socratem, & saepe diem integrum cum ipso trantigebamus. Tunc ergo prius solito convenimus. pridie namque eius diei, quum e carcere vespere egressi es-

συνελέγουμεν. τῆ γὰρ προτεραίᾳ ἡμέρᾳ ἐπειδὴ ἐξήλθομεν ἐκ
 τοῦ δεσμοτηρίου ἐσπέρας, ἐπυθόμεθα ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ Δήλου e.
 ἀφιγμένον εἶη. παρηγγείλαμεν οὖν ἀλλήλοις ἡκεῖν ὡς πρῶταί-
 τατα εἰς τὸ εἰώθος· καὶ ἤκομεν· καὶ ἡμῖν ἐξελθῶν ὁ θυρωρός,
 ὅσπερ εἰώθει ὑπακούειν, εἶπεν ἐπιμένειν, καὶ μὴ πρότερον πα-
 ριέναι ἕως ἂν αὐτὸς κελεύσῃ. λύουσι γὰρ, ἔφη, αἱ ἔνδεκα
 Σωκράτη, καὶ παραγγέλλουσιν ὅπως ἂν τῆδε τῆ ἡμέρᾳ τε-
 λευτᾷ. οὐ πολὺν δ' οὖν χρόνον ἐπισχῶν ἤκε, καὶ ἐκέλευσεν
 ἡμᾶς εἰσιέναι. εἰσιόντες οὖν κατελαμβάνομεν τὸν μὲν Σω- P.
 κράτη ἄρτι λελυμένον, τὴν δὲ Ξανθίππην (γινώσκεις γὰρ) 60
 ἔχουσαν τε τὸ παιδίον αὐτοῦ καὶ παρακαθημένην. ὡς οὖν a.
 εἶδεν ἡμᾶς ἡ Ξανθίππη, ἀνευφήμησέ τε, καὶ τοιαῦτα ἄττα
 εἶπεν, οἷα δὴ εἰώθασιν αἱ γυναῖκες, "Ὅτι, ὦ Σώκρατες, ὕσατον
 δὴ σε προσερούσι νῦν οἱ ἐπιτήδειοι, καὶ σὺ τούτους. καὶ ῥ' Σω-
 κράτης βλέψας εἰς τὸν Κρίτωνα, ὦ Κρίτων, ἔφη, ἀπα-
 γέτω τίς ταύτην οἴκαδε. καὶ ἐκείνην μὲν ἀπῆγον τινὲς τῶν
 τοῦ Κρίτωνος, βοῶσαν τε καὶ κοπτομένην· ὁ δὲ Σωκράτης, b.
 ἀνακακχιζόμενος εἰς τὴν κλίνην, συνέκαμψέ τε τὸ σκέλος, καὶ

femus, navem ex Delo audivimus rediisse. itaque ediximus
 invicem, summo mane nobis esse ad locum solitum redeundum.
 Cum vero reversi effemus, egressus nobis obvius ianitor, qui
 nos solebatmittere, expectare iussit, nec prius ingredi, quam
 ab ipso accersiremur. Solvunt enim, inquit, undecim viri So-
 cratem, illique denuntiant, hodie mortem esse obeundam. Ne-
 que deinde admodum commoratus rediit ad nos, iussitque in-
 trare. Itaque introeuntes Socratem quidem invenimus, compe-
 dibus paulo ante solutum; Xanthippen vero (nostri mulierem)
 iuxta sedentem, puerumque eius manibus tenentem. Quae nos
 quum vidisset, eiulare coepit, & qualia mulieres solent, ex-
 clamare: O Socrates, inquit, nunc te postremum tui familia-
 res affabuntur, tuque illos. At Socrates Critonem intuitus,
 O Crito, inquit, abducat quis hanc domum. Et illam quidem
 abduxerunt quidam Critonis domestici, vociferantem atque
 plangentem. Socrates autem sedens in lecto, contraxit ad se

- ἔτριψε τῇ χειρὶ καὶ τρίβων ἅμα, Ὡς ἄποπον, ἔφη, ὦ ἀνδρες, ἔοικέ τι εἶναι τοῦτα ὃ καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ἡδύ· ὡς θαυμασίως πέφυκε πρὸς τὸ δοκοῦν ἐναντίον εἶναι τὸ λυπηρόν· τῷ ἅμα μὲν αὐτῷ μὴ θέλειν παραγίνεσθαι τῷ ἀνθρώπῳ· εἰ δέ τις διάκῃ τὸ ἕτερον καὶ λαμβάνῃ, σχεδόν τι ἀναγκάζεσθαι αἰεὶ λαμβάνειν καὶ τὸ ἕτερον, ὥσπερ ἐκ μιᾶς κορυφῆς
- c. ἡμέμενω δὲ ὄντε. καὶ μοι δοκεῖ, ἔφη, εἰ ἐνενόησεν αὐτὰ Αἰσωπος, μῦθον ἂν συμβεῖναι, ὡς ὁ θεὸς βουλόμενος αὐτὰ διαλλάξαι πολεμοῦντα, ἐπειδὴ οὐκ ἐδύνατο, συνῆψεν εἰς ταυτὸν αὐτῶν τὰς κορυφάς. καὶ διὰ ταῦτα ᾧ ἂν τὸ ἕτερον παραγένῃται, ἐπακολουθεῖ ὕπερον καὶ τὸ ἕτερον. ὥσπερ οὖν καὶ αὐτῷ μοι ἔοικεν, ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἦν ἐν τῷ σκέλει τὸ ἀλγεῖν, ἐκείνῳ δὲ φαίνεται ἐπακολουθοῦν τὸ ἡδύ. Ὁ οὖν Κέβης ὑπολαβὼν, Νῆ τὸν Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εὖ γ'
- d. ἐποίησας ἀναμνήσας με. περὶ γάρ τοι τῶν ποιημάτων ὧν πεποίηκας, ἐντείνεις τοὺς τοῦ Αἰσώπου λόγους, καὶ τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλω προοίμιον, καὶ ἄλλοι τινές με ἤραυτο ἤδη, ἀτὰρ

crus, manique perficit, atque inter fricandum sic inquit: Quam mira videtur, o viri, haec res esse, quam nominant homines voluptatem, quainque miro naturaliter se habet modo ad dolorem ipsum, qui eius contrarius esse videtur: quippe cum firmi homini adesse nolint. attamen si quis prosequitur capitque alterum, semper ferme alterum quoque accipere cogitur; quasi ex eodem vertice sint ambo connexa. Arbitror equidem, Aesopum, si haec animadvertisset, fabulam fuisse facturum: videlicet Deum ipsum, cum ipsa inter se pugnantia vellet conciliare, neque id facere posset, in unum eorum apices coniunxisse; proptereaque cuicumque adest alterum, eidem mox alterum quoque adfuturum. Quod quidem mihi accidit in praesentia. siquidem modo crus propter vincula afficiebatur dolore; sed huic succedere voluptas iam videtur. Ad haec Cebes, Per Iovem, inquit, o Socrates, opportune id mihi in memoriam revocasti. cum enim poemata composueris, prius tantum in laudem Apollinis, deinde etiam fabulas Aesopi carmine

καὶ Εὐνήδος πρῶτον, ὅ, τι ποτὲ διαγοηθεὶς, ἐπειδὴ δεῦρο ἦλθες, ἐποίησας αὐτὰ, πρότερον οὐδὲν πώποτε ποιήσας. εἰ οὖν τί σοι μέλει τοῦ ἔχειν ἐμὲ. Εὐνήτῳ ἀποκρίνεσθαι, ὅτάν με αὖθις ἐρωτᾷ, (εὐ οἶδα γὰρ ὅτι ἐρήσεται,) εἰπὲ τί χρὴ λέγειν. Λέγει τοίνυν, ἔφη, αὐτῷ, ὦ Κέβης, τάληθῆ, ὅτι οὐκ ἐκείνῳ βουλόμενος οὐδὲ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ ἀντίτεχνος εἶναι, ἐποίησα ταῦτα· (ἦδειν γὰρ ὡς οὐ βῆδιον εἶη·) ἀλλ' ἐνυπνίων τινῶν e. ἀποπειρώμενος τί λέγοι, καὶ ἀφοσιούμενος, εἰ ἄρα πολλάκις ταύτην τὴν μουσικὴν μοι ἐπιτάττοι ποιεῖν. ἦν γὰρ ἀγ' ἅττα τοιαῦτα· πολλάκις μοι φοιτῶν τὸ αὐτὸ ἐνύπνιον ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ, ἄλλο τ' ἐν ἄλλῃ ὄψει φαινόμενον, τὰ αὐτὰ λέγον, Ὡ Σώκρατες, ἔφη, μουσικὴν ποιεῖ καὶ ἐργάζου. καὶ ἐγὼ ἐν γε τῷ πρόσθεν χρόνῳ ὅπερ ἔπραττον, τοῦτο ὑπελάμβανον αὐτὸ μοι παρακελεύεσθαι τε καὶ ἐπικελεύειν, ὥσπερ οἱ p. 61 a. τοῖς θεοῦσι διακελεύεσθαι· καὶ ἐμοὶ οὕτω τὸ ἐνύπνιον, ὅπερ ἔπραττον, τοῦτο ἐπικελεύειν, μουσικὴν ποιεῖν ὡς φιλοσοφίας μὲν οὔσης μεγίστης μουσικῆς, ἐμοῦ δὲ τοῦτο πρῶττοντος. νῦν

modulatus; tum alii multi me interrogaverunt, tum Evenus paulo ante, quonam consilio, postquam in carcerem devenisti, ea feceris, quae prius feceras nunquam. Si igitur tibi curae est, ut habeam, quod respondeam Eveno, quando iterum ex me quaesierit, quod certo scio facturum; dic quaeso, quid ei sit respondendum. Vera, inquit, o Cebes, responde, me id effecisse, non ut vel cum ipso, vel cum ipsius carminibus contenderem: sciebamus enim facile id non esse: verum ut insomnia quaedam experirer, minimeque officio meo deessem, si forte haec esset ea musica, quam saepius iam exercere me iubent. Erant autem eiusmodi. Saepè mihi in anteaeta vita idem infomnium, licet alia atque alia forma occurrens, sese obtulit, eadem semper ita praecipiens, Fac, o Socrates, musicam, atque exerce. Ego igitur, quod in superiori tempore faciebam, hoc mihi praeceptum arbitrabar: & quemadmodum currentes adhortari solemus, sic, quod ipse antea faciebam, ad idem me infomnium cohortari putabam; quasi philosophia maxima musica fo-

- δ' ἐπειδὴ ἢ τε δίκη ἐγένετο, καὶ ἢ τοῦ θεοῦ ἑορτὴ διεκώλυέ με ἀποθνήσκειν, ἔδοξε χρῆναι, εἰ ἄρα πολλάκις μοι προστάττοι τὸ ἐνύπνιον ταύτην τὴν δημῶδη μουσικὴν ποιεῖν, μὴ ἀπειθήσαι αὐτῷ, ἀλλὰ ποιεῖν. ἀσφαλέςτερον γὰρ εἶναι μὴ ἀπιέναι πρὶν
- b. ἀφοσιώσασθαι ποιήσαντα ποιήματα, πειθόμενον τῷ ἐνυπνίῳ. οὕτω δὴ πρῶτον μὲν εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα, οὐ ἦν ἡ παροῦσα δυσία· μετὰ δὲ τὸν θεὸν, ἐννοήσας ὅτι τὸν ποιητὴν θεοὶ, εἴπερ μέλλοι ποιητὴς εἶναι, ποιεῖν μύθους ἀλλ' οὐ λόγους, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν μυθολογικὸς, διὰ ταῦτα, οὓς προχείρους εἶχον καὶ ἠπιστάμην μύθους τοὺς Αἰσώπου, τούτων ἐποίησα οἷς πρώτοις ἐνέτυχον. Ταῦτα οὖν, ὦ Κέβης, Εὐηνῷ φράζε· καὶ ἑρῶσθαι, καὶ, ἂν σωφρονῇ, ἐμὲ διώκειν. ἀπειμι δὲ, ὡς
- c. ἔοικε, τήμερον· κελεύουσι γὰρ Ἀθηναῖοι. Καὶ ὁ Σιμμίας, Οἶον παρακελεύῃ, ἔφη, τοῦτο, ὦ Σώκρατες, Εὐηνῷ; πολλὰ γὰρ ἤδη ἐντετύχηκα τῷ ἀνδρὶ. σχεδὸν οὖν, ἐξ ὧν ἐγὼ ἤσθημι, οὐδ' ὅπως οἶόν ἂν σοι ἐκῶν εἶναι πείσεται. Τί δαί, ἢ δ' ὅς, οὐ φιλόσοφος Εὐηνός; Ἐμοιγε δοκεῖ, ἔφη ὁ Σιμμίας.

ret, ego autem in eo elaborarem. Postquam vero sententia de me lata esset, & mori me Dei festum inhiheret: censui oportere, si forte infomnium toties iubeat popularem hanc musicam exercere, neque ei repugnare, sed morem gerere. Tutius enim fore arbitratus sum, antequam e vita migrarem, ab hoc me officio liberare, & parentem infomnio, poemata facere. Itaque primum quidem in ipsius Dei laudem versus feci, cuius tunc sacra celebrabantur: atque post Deum, iudicans oportere eum, qui poeta futurus sit, non sermones, sed fabulas facere, me vero non esse fabulatorem, nonnullas ex fabulis Aesopi, quas sciebam, magisque in promptu habebam, ut in quamque prius incidi, modulatus sum. Haec igitur, o Cebes, refer Eveno: & iube, ut valeat, & si sapit, me sequatur. migro enim hinc hodie, ut apparet. sic enim Athenienses iubent. Tunc Simmias, Quale id est, inquit, o Socrates, quod Eveno mandas? saepe enim in illum incidi: & quantum de illo sentio, nullo paene modo libens ille tibi parebit. Quid vero? inquit ille:

Ἐβλήσει τοίνυν καὶ Εὐηνός, καὶ πῶς ὅτῳ ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος μέτεσιν. οὐ μὲν ἴσως βιάσεται αὐτόν. οὐ γὰρ φασὶ θεμιτὸν εἶναι. καὶ ἅμα λέγων ταῦτα, καθήκει τὰ σκέλη ἀπὸ τῆς κλίνης ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ καθεζόμενος, οὕτως ἤδη τὰ d. λοιπὰ διελέγετο. Ἦρето οὖν αὐτόν ὁ Κέβης, Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες, τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἑαυτὸν βιάζεσθαι, ἐθέλειν δ' ἂν τῷ ἀποθνήσκοντι τὸν φιλόσοφον ἔπεσθαι; Τί δὲ, ὦ Κέβης, οὐκ ἀκηκβάτε σύ τε καὶ Σιμμίας περὶ τῶν τοιούτων, Φιλολάῳ συγγεγονότες; Οὐδέν γε σαφές, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ μὴν καὶ ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς περὶ αὐτῶν λέγω. ἃ μέντοι τυγχάνω ἀκηκῶς, φθόνος οὐδεὶς λέγειν. καὶ γὰρ ἴσως καὶ μάλιθα πρέπει μέλλοντα ἐκεῖσε ἀποδημεῖν, διασκοπεῖν τε e. καὶ μυθολογεῖν περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ἐκεῖ, ποῖαν τινὰ οἰόμεθα αὐτὴν εἶναι. τί γὰρ ἂν τις καὶ ποιοῖ ἄλλο ἐν τῷ μέχρῃς ἡλίου δυσμῶν χρόνῳ; Κατὰ τί δὴ οὖν ποτε οὐ φασὶ θεμιτὸν εἶναι αὐτόν ἑαυτὸν ἀποκτινύουσαι, ὦ Σώκρατες; ἤδη γὰρ ἐγω-

nonne philosophus est Evenus? Mihi quidem videtur, inquit Simmias. Volet igitur & Evenus, & quicumque huius rei dig-
ne est particeps. Non tamen forte sibi vim inferet. non enim fas esse aiunt. Et simul haec dicens, crura e lectis demisit in terram; atque ita sedens, deinceps reliqua disputavit. Quaesi-
vit igitur ab eo Cebes, Quonam id modo ais, o Socrates? fas quidem non esse, seipsum violare; philosophum tamen optare, morientem sequi? Quid, o Cebes, inquit, nonne tu Simmias-
que talia quaedam audivistis a Philolao, quo familiariter ute-
bamini? Manifesti quidem, inquit Cebes, nihil, o Socrates. Atqui ego quoque de his rebus, inquit Socrates, ex auditu lo-
quor. Quae igitur ipse audivi, referre vobis nulla invidia pro-
hibebit. etenim fortasse maxime decet, illo migraturum con-
siderare, atque animo fingere, qualis futura putanda sit haec ipsa migratio. quid enim aliud usque ad solis occasum quis fa-
ciat? Quam ob causam, inquit Cebes, o Socrates, nefas esse aiunt, sibi-
met manus inferre? iam enim, quod modo quaerebas, ego a Philolao audivi, quum apud nos versaretur, & ab

- γε, ὅπερ δὴ νῦν σὺ ἤρου, καὶ Φιλολάου ἤκουσα, ὅτε παρ' ἡμῶν
 διχῆτατο, ἤδη δὲ καὶ ἄλλων τινῶν, ὡς οὐ δέοι τοῦτο ποιεῖν·
 p. σαφές δὲ περὶ αὐτῶν αὐθενὲς πώποτε οὐδὲν ἀκήκοα. Ἀλλὰ
 62 a. προθυμεῖσθαι χρὴ, ἔφη. τάχα γὰρ ἂν καὶ ἀκούσαιο. Ἰσως
 μέντοι θαυμαστὸν σοὶ φαίνεται, εἰ τοῦτο μόνον τῶν ἄλλων
 ἀπάντων ἀπλοῦν ἐστὶ, καὶ οὐδέποτε τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ,
 ὥσπερ καὶ τᾶλλα ἐστὶν, ὅτε καὶ οἷς βέλτιον τεθνᾶναι ἢ ζῆν. οἷς
 δὲ βέλτιον τεθνᾶναι, θαυμαστὸν ἴσως σοὶ φαίνεται εἰ τούτοις
 τοῖς ἀνθρώποις μὴ ὅσιον αὐτοὺς ἑαυτοὺς εὖ ποιεῖν, ἀλλ' ἄλ-
 λον δεῖ περιμένειν εὐεργέτην. Καὶ ὁ Κέβης ἠρέμα ἐπιγελά-
 σκας, Ἴττω Ζεὺς, ἔφη, τῇ αὐτοῦ Φωνῇ εἰπῶν. Καὶ γὰρ ἂν
 b. δόξειεν, ἔφη ὁ Σωκράτης, οὕτως γ' εἶναι ἄλογον· οὐ μέντοι
 ἀλλ' ἴσως γ' ἔχει τινα λόγον. ὁ μὲν οὖν ἐν ἀπορρήτοις λε-
 γόμενος περὶ αὐτῶν λόγος, Ὡς ἐν τινι φρουρᾷ ἔσμην οἱ ἀν-
 θρωποὶ, καὶ οὐ δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ ταύτης λύειν, οὐδ' ἀποδι-
 δράσκειν, μέγας τέ τις μοι φαίνεται καὶ οὐ ῥάδιος διῶδειν·
 εὐ μέντοι ἀλλὰ τὸδε γέ μοι δοκεῖ, ὧ Κέβης, εὖ λέγεσθαι,
 τὸ θεοὺς εἶναι ἡμῶν τοὺς ἐπιμελουμένους, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀν-

aliis infuper nonnullis, non decere id facere: apertum tamen hac de re quidquam nihil ab aliquo unquam audivi. Sed attentione opus est, inquit. nam & si audiveris, mirum tamen forte videri possit, utrum hoc solum ex aliis omnibus simplex sit; nec accidat unquam homini, quemadmodum cetera, quando & melius fit mori, quam vivere. itaque mirum tibi forte videbitur, si his, quibus praestat mori, non liceat fibimet prodesse, sed alium oporteat exspectare, qui proficit. Tunc Cebes subridens, Ittio Iupiter, inquit, sua ipsius lingua loquens. Atqui videri quidem, inquit Socrates, potest id sic absurdum. fortasse tamen quandam habet rationem. Profecto sermo ille, qui de hisce rebus in arcano habetur, Quod nos homines sumus in quadam custodia, neque decet quemquam ex hac seipsum solvere, neque aufugere, magnus quidem mihi videtur, neque cognitu facilis. Verumtamen id mihi, o Cebes, recte dici videtur, Deos quidem curam habere nostri; nos vero homines

θρώπους ἐν τῶν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἶναι. ἦ σοὶ οὐ δοκεῖ
 οὕτως; Ἔμοιγ', ἔφη ὁ Κέβης. Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, καὶ σὺ ἂν
 τῶν σαυτοῦ κτημάτων εἴ τι αὐτὸ ἑαυτὸ ἀποκτινύοι, μὴ ση- c.
 μύναυτός σου ὅτι βούλει αὐτὸ τεθνάγει, χαλεπαίνεις ἂν
 αὐτῷ, καὶ εἴ τινα ἔχοις τιμωρίαν, τιμωροῖδ' ἂν; Πάνυ γ',
 ἔφη. Ἴσως τοίνυν ταύτην οὐκ ἄλογον, μὴ πρότερον αὐτὸν
 ἀποκτινύουσι δεῖν, πρὶν ἀνάγκην τιὰ δὲ θεὸς ἐπιπέμψῃ, ὡσπερ
 καὶ τὴν νῦν ἡμῖν παροῦσαν. Ἄλλ' εἰκόσ, ἔφη ὁ Κέβης, τοῦ-
 τό γε φαίνεται. ὃ μέντοι νῦν δὴ ἔλεγες, τὸ τοὺς φιλοσόφους
 βραδύως ἂν ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, ἔοικε τοῦτο, ὃ Σῶκράτες,
 ἀτόπῳ· εἴπερ ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, εὐλόγως ἔχει, τὸ θεόν τε d:
 εἶναι τὸν ἐπιμελούμενον ἡμῶν, καὶ ἡμᾶς ἐκείνου κτήματα
 εἶναι. τὸ γὰρ μὴ ἀγανακτεῖν τοὺς Φρονιμωτάτους ἐκ ταύτης
 τῆς θεραπείας ἀπιόντας, ἐν ἧ ἐπισατοῦσιν αὐτῶν οἵπερ ἄριστοί
 εἰσι τῶν ὄντων ἐπιστάται θεοὶ, οὐκ ἔχει λόγον. οὐ γὰρ πῶ
 αὐτός γε ἑαυτοῦ ἄμεινον οἶεται ἐπιμελεῖσθαι, ἐλεύθερος γε-
 νόμενος· ἀλλ' ἀνόητος μὲν ἄνθρωπος τάχ' ἂν οἰηθεῖη ταῦτα

unam quandam ex possessionibus esse Deorum. an non ita
 tibi videtur? Mihi quidem, inquit Cebes. Nonne igitur, in-
 quit, & tu, si quod ex mancipiis tuis seipsum perimeret, quum
 tu minime significasses, velle te, ut e vita excederet, irasce-
 reris illi, & si potestatem haberes, poena quadam afficeret?
 Omnino, inquit. Fortasse igitur hoc modo non praeter ratio-
 nem est, non prius decere seipsum interficere, quam Deus ne-
 cessitatem aliquam imposuerit, qualem nobis imposuit in prae-
 sentia. Consentaneum id quidem apparet, inquit Cebes. Quod
 vero dicebas modo, philosophos perfacile velle mori, absur-
 dum, o Socrates, videtur esse; siquidem, quod nunc diximus,
 rationem habet, Deum videlicet nostri curam gerere, nos vero
 eius esse possessionem. Nullam enim id rationem habet, pru-
 dentissimos videlicet homines non aegre ferre, ab ea cura se
 amoveri, quam illi praestant Dii, optimi omnium rerum gu-
 bernatores. Nunquam enim putaret vir prudens, ipsum se me-
 lius esse curaturum, si liber evaserit: sed demens aliquis for-

- Φευκτέον εἶναι ἀπὸ τοῦ δεσπότου, καὶ οὐκ ἂν λογίζοιτο ὅτι
- e. οὐ δεῖ ἀπὸ γε τοῦ ἀγαθοῦ Φεύγειν, ἀλλ' ὅτι μάλις παρα-
 μένειν. διὸ ἀλογίως ἂν Φεύγοι· ὁ δὲ νοῦν ἔχων ἐπιθυμοῖ που
 ἂν αἰεὶ εἶναι παρὰ τῷ αὐτοῦ βελτίονι. καὶ τοι οὕτως, ὦ Σώ-
 κρατες, τὸ ὑναντίον εἶναι εἰκὸς ἢ ὁ δὴ νῦν ἐλέγετο. τοὺς μὲν
 γὰρ Φρονίμους, ἀγανακτεῖν ἀποθνήσκοντας πρέπει, τοὺς δ'
 ἀφρονας χαίρειν. Ἀκούσας οὖν ὁ Σωκράτης ἠσθῆναι τέ μοι
- p. ἔδοξε τῇ τοῦ Κέβητος πραγματείᾳ· καὶ ἐπιβλέψας εἰς ἡμᾶς,
- ^{c3} ^{a.} Ἄει τοι, ἔφη, ὁ Κέβης λόγους τινας ἀνερευνᾷ, καὶ οὐ πάνυ
 εὐθέως ἐθέλει πείθεσθαι ὅ, τι ἂν τις εἴποι. Καὶ ὁ Σιμμίας,
 Ἄλλὰ μὴν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, νῦν γε δοκεῖ τι μοὶ καὶ αὐτῷ
 λέγειν Κέβης. τί γὰρ ἂν βουλόμενοι ἄνδρες σοφοὶ ὡς ἀλη-
 θῶς δεσπότας ἀμείνους αὐτῶν Φεύγοιεν, καὶ ῥαδίως ἀπαλ-
 λάττοιεν αὐτῶν; καὶ μοι δοκεῖ Κέβης εἰς σὲ τείνειν τὸν
 λόγον, ὅτι οὕτω ῥαδίως φέρεις καὶ ἡμᾶς ἀπολείπων, καὶ
- b. ἄρχοντας ἀγαθούς, ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖς, Θεούς. Δίκαια,
 ἔφη, λέγετε. αἶμαι γὰρ ὑμᾶς λέγειν ὅτι χρή με ἀπολογή-

fitan id putaret, fugiendum scilicet esse a domino; neque cogi-
 taret, non esse id, quod bonum est, fugiendum, sed in eo ma-
 xime permanendum. ideoque absque ratione fugeret. Qui vero
 mentem habet, semper apud eum, qui sit melior, esse cupit.
 Atque ita, o Socrates, contrarium eius, quod paulo ante di-
 cebatur, probabilius est. Sapientes enim decet, graviter mor-
 tem ferre; insipientes vero, libenter. Socrates igitur, cum
 haec audisset, delectari mihi visus est argutia Cebetis. conver-
 susque ad nos, Semper, inquit, hic Cebes rationes quasdam
 perscrutatur; neque admodum facile, quod quisvis dixerit, vult
 admittere. Tunc Simmias, Mihi quoque, inquit, nonnihil vi-
 detur Cebes dicere. Quo enim consilio sapientes viri eos, qui
 meliores revera quam ipsi sunt, fugiant, illisque carere facile
 patiantur? Atqui mihi videtur Cebes sermonem in te intende-
 re, quod tam facile & nos relinquas, & Deos, ut tu ipse fa-
 teris, principes honos. Iusta dicitis, inquit Socrates. arbitratur
 enim, vos dicere, meipsum tanquam in iudicio oportere pur-

σασθαι ὡσπερ ἐν δικαστηρίῳ. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας. Φέρε δὴ, ἢ δ' ὅς, πειραθῶ πρὸς ὑμᾶς πιθανώτερον ἀπολογήσασθαι ἢ πρὸς τοὺς δικαστάς. ἐγὼ γάρ, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, εἰ μὲν μὴ ὦρην ἤξειν πρῶτον μὲν παρὰ θεοῦς ἄλλους σοφοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς, ἔπειτα καὶ παρ' ἀνθρώπους τετελευτηκότας ἀμείνους τῶν ἐνθάδε, ἠδίκου ἀν, οὐκ ἀγανακτῶν τῷ θανάτῳ· νῦν δὲ εὖ ἴξε ὅτι παρ' ἄνδρας τε ἐλπίζω ἀφίξασθαι ἀγαθοὺς. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν πάνυ διίσχυρισαίμην· ὅτι μέντοι παρὰ θεοῦς δεσπότης πάνυ ἀγαθοὺς ἤξειν, εὖ ἴξε ὅτι, εἴπερ τι ἄλλο τῶν τοιούτων, διίσχυρισαίμην ἂν καὶ τοῦτο. ὡςτε διὰ ταῦτα οὐχ ὁμοίως ἀγανακτῶ, ἀλλ' εὐελπίς εἰμι εἶναι τι τοῖς τετελευτηκόσι· καὶ, ὡσπερ γε καὶ πάλαι λέγεται, πολὺ ἀμεινον τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τοῖς κακοῖς. Τί οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὦ Σώκρατες; πότερον αὐτὸς ἔχων τὴν διάνοιαν ταύτην, ἐν νῶ ἔχεις ἀπιέναι, ἢ καὶν ἡμῖν μεταδοίης; κοινὸν γὰρ δὴ ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ἡμῖν εἶναι ἀγαθὸν τοῦτο· καὶ ἅμα σοι ἢ ἀπολογία ἐστίν, ἕαν ὅσπερ λέγῃς, ἡμᾶς

gare. Et maxime quidem, inquit Simmias. Age ergo, inquit, conabor nunc apud vos accuratius, quam apud iudices fecerim, me defendere. Equidem, o Simmia atque Cebes, nisi me migraturum putarem, primum quidem ad Deos alios sapientes & bonos, deinde ad homines defunctos, his, qui hic sunt, meliores, iniusta agerem non moleste ferens mortem. Nunc certo habetote, sperare me ad viros bonos iturum, sed hoc quidem haud omnino asseverarem. Quod vero ad Deos dominos valde bonos iturus sum, certum habetote, si quid aliud eiusmodi, & hoc utique me affirmaturum. Propterea haud quaquam mortem moleste fero, ut quidem, si aliter se res haberet, facerem: sed bono animo sum; speroque, superesse aliquid his, qui defuncti sunt; atque, ut iam diu dicitur, multo melius bonis fore, quam malis. Quid igitur, o Socrates, inquit Simmias? num ipse cum isthac sententia hinc abire cogitas? an nos quoque participes eius relinquere? nam commune nobis quoque id bonum esse arbitror. praeterea ita de:

πέισης. Ἄλλὰ πειράσομαι, ἔφη. πρῶτον δὲ Κρίτωνα τόνδε σκεψώμεθα, τί ἐστὶν ὃ βούλεσθαι μοι δοκεῖ πάλαί εἰπεῖν. Τί δὲ, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Κρίτων, ἄλλό γε ἢ πάλαί μοι λέγει ὁ μέλλων σοι δάσειν τὸ Φάρμακον, ὅτι χρή σοι φράζειν ὡς ἐλάχισα διαλέγεσθαι; Φησὶ γὰρ δερμαίνεσθαι μᾶλλον διαλεγόμενος, δεῖν δὲ οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν τῷ Φαρμάκῳ.

e. εἰ δὲ μὴ, ἐνίοτε ἀναγκάζεσθαι καὶ δις καὶ τρίς πίνειν τοὺς τι τοιοῦτον ποιῶντας. Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἔα, ἔφη, χαίρειν αὐτόν· ἀλλὰ μόνον τὸ ἑαυτοῦ παρασκευαζέτω, ὡς καὶ δις δάσων· ἐὰν δὲ δέη, καὶ τρίς. Ἄλλὰ σχεδὸν μέντοι ἤδευεν, ἔφη ὁ Κρίτων· ἀλλὰ μοι πράγματα πάλαί παρέχει. Ἔα αὐτόν, ἔφη· ἀλλ' ὑμῖν δὴ τοῖς δικασταῖς βούλομαι τὸν λόγον ἀπυδοῦναι, ὡς μοι φαίνεται εἰκότως ἀγὴρ τῷ ὄντι ἐν Φιλοσοφίᾳ

p. διατρίψας τὸν βίον, θάρρειν μέλλων ἀποθανεῖσθαι, καὶ εὐ-
 64 a. ελπίς εἶναι ἐκεῖ μέγιστα οἴσεσθαι ἀγαθὰ, ἐπειδὴν τελευτήσῃ.
 πῶς ἂν οὖν δὴ τοῦθ' οὕτως ἔχοι, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης;

num te apud nos purgaveris, si, quae dicis, nobis etiam persuaseris. Dabo equidem operam, inquit. sed Critonem prius aufucemus. videtur enim mihi iamdudum nonnihil velle dicere. Quidnam putas aliud, o Socrates, inquit Crito, quam quod iamdudum mihi dicit is, qui tibi venenum est daturus? te videlicet monendum esse, ut quam parcissime loquaris: dicit enim, eos qui disputant, nimium incallescere: nihil vero tale bibituris venenum convenire. alioquin eos, qui id fecerint, cogi interdum bis, quandoque ter venenum bibere. Tum Socrates, Mitte ipsum, inquit. tantum id, quod officii eius est, paret, tanquam bis, & si oportuerit, ter praebiturus. Et antea quidem, inquit Crito, ferme id te responsurum sciebam. sed me ille iamdudum interpellat. Mitte ipsum, inquit. Ego vero, o iudices, rationem vobis iam reddere volo, ob quam mihi videatur vir, qui per omnem vitam incubuerit philosophiae, merito magna cum fiducia imminentem expectare mortem, atque bona spe esse, se ibi, postquam hinc migraverit, maxima bona reportaturum. quemadmodum igitur id ita se

ἐγὼ πειράσομαι φράσαι. Κινδυνεύουσι γὰρ ἔσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας, λεληθέναι τοὺς ἄλλους, ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι. εἰ οὖν τοῦτο ἀληθές, ἀτοπον δήπου ἂν εἴη, προθυμεῖσθαι μὲν ἐν παντὶ τῷ βίῳ μηδὲν ἄλλο ἢ τοῦτο ἕκοντος δὲ δὴ αὐτοῦ, ἀγανακτεῖν δὲ πάλαι προθύμοῦντό τε καὶ ἐπιτηδεύον. Καὶ ὁ Σιμμίας γελάσας, Νῆ τὸν Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐ πάνυ γέ με νῦν δὴ γελασεῖν οὐκ ἐποίησας γελάσαι. εἴμαι γὰρ ἂν τοὺς πολλοὺς αὐτὸ τοῦτο ἀκούσαντας δοκεῖν εὖ πάνυ εἰρησθαι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας, καὶ ξυμφάναι ἂν τοὺς μὲν παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους καὶ πάνυ, ὅτι τῷ ὄντι οἱ φιλοσοφοῦντες θανατῶσι, καὶ σφᾶς γε οὐ λελήθασιν ὅτι ἄξιοι εἰσι τοῦτο πάσχειν. Καὶ ἀληθῆ γ' ὄν λέγοιεν, ὦ Σιμμία, πλὴν γε τοῦ σφᾶς μὴ λεληθέναι. λέληθε γὰρ αὐτοὺς ἢ τε θανατῶσι, καὶ ἢ ἄξιοι εἰσι θανάτου οἱ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι. εἰπῶμεν γὰρ, ἔφη, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, χαίρειν εἰπόντες ἐκείνοις, ἡγούμεθά τι τὸν θάνατον εἶναι; Πάνυ γ', ἔφη

habeat, o Simmia atque Cebes, conabor equidem aperire. Hos omnes, qui philosophiam recte tractant, non videntur sensisse ceteri homines, nihil aliud ipsos commentari, quam mori, atque esse mortuos. Quod si id verum est, perabsurdum foret, si, cum nihil praeter hoc aliud per omnem vitam studuerint, hoc ipsum si venerit, quod iam diu agitabant exercebantque, graviter ferrent. Hic Simmias arridens, per Iovem, inquit, o Socrates, mihi quidem haud multum ridere cupienti risum expressisti. Nam multos arbitror fore, qui, si id audierint, aptissime in philosophos dictum putent: nostrosque homines consensuros esse omnino de philosophis, eos revera mori cupere; neque se ignorare, aequum esse morti addicere hos, qui eam velint. Forte id recte, o Simmia, dicerent, praeterquam quod, se hoc non ignorare, addunt. latet enim ipsos, qua ratione veri philosophi & mori studeant, & morte sint digni. Sed iam relinquamus illos, nobisque ipsis loquamur. Putamusne, aliquid esse mortem? Aliquid certe, inquit Simmias.

- ὑπολαβῶν ὁ Σιμμίας. Ἔρα μὴ ἄλλο τι ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγὴν; καὶ εἶναι τοῦτο τεθνᾶναι, χωρὶς μὲν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀπαλλαγὴν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ σῶμα γεγονέναι, χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος ἀπαλλαγεῖσθαι, αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἶναι; ἔρα μὴ ἄλλο τι ἢ ὁ θάνατος ἢ τοῦτο; Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη. Σκέψαι δὴ, ὦ γὰρ, εἰ ἄρα καὶ σοὶ ξυνδοκῆ ἄπερ ἐμοί. ἐκ γὰρ τούτων μᾶλλον
- d. οἶμαι ἡμᾶς εἰσεσθαι περὶ ὧν σκοποῦμεν. φαίνεται σοὶ φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι ἐσπουδακέναι περὶ τὰς ἡδονὰς καλουμένας τὰς τοιάσδε, οἷον σιτιῶν τε καὶ ποτῶν; Ἡμιστά γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας. Τί δέ; τὰς τῶν ἀφροδισίων; Οὐδαμῶς. Τί δέ; τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας δοκεῖ σοὶ ἐντίμους ἡγέεσθαι ὁ τοιοῦτος; οἷον, ἱματίων διαφερόντων κτήσεις, καὶ ὑποδημάτων, καὶ τοὺς ἄλλους καλλωπισμοὺς τοὺς περὶ τὸ σῶμα, πότερον τιμᾶν δοκεῖ σοὶ ἢ ἀτιμάζειν,
- e. καθόσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη μετέχειν αὐτῶν; Ἀτιμάζειν ἐμοίγε δοκεῖ, ἔφη, ὅ γε ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος. Οὐκοῦν ὅλως

Numquid aliud, inquit, quam animae a corpore solutionem? esseque id, mortuum esse, scilicet solutum ab anima corpus per se seorsum esse? seorsum quoque a corpore animam solutam, ipsam per seipsam existere? numquid mors praeter hoc aliud est? Nihil aliud, inquit Simmias. Considera, inquit, bone vir, num tibi idem quoque, & mihi videatur. ex his enim nos arbitror planius, quae perquirimus, intellecturos. Videturne tibi philosophi officium esse, sectari eas, quae appellantur voluptates, quales sunt epularum, atque poculorum? Minime quidem, o Socrates, inquit. Sed an venereorum? Nullo modo, inquit. Quid? reliquum corporis cultum, an eum magnificere philosophus tibi videtur? ut habere vestes egregias, calceosque, & alia, quae circa corpus sunt ornamenta; utrum multi facere tibi videtur, an nihili pendere, nisi, quatenus magna cogat necessitas, illis uti? Mihi quidem videtur verus philosophus haec omnia floccipendere, inquit Simmias. An non tibi videtur, inquit, huiusmodi hominis studium haud ad corpus qui-

δοκεῖ σοι, ἔφη, ἢ τοῦ τοιοῦτου πράγματεία, οὐ περὶ τὸ σῶμα εἶναι, ἀλλὰ καθόσον δύναται ἀφεσάναι αὐτοῦ, πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν τετράφθαι; Ἐμοιγε. Ἄρ' οὖν πρῶτον μὲν ἐν τοῖς τοιοῦτοις δῆλός ἐστιν ὁ φιλόσοφος ἀπολύων ὅτι μάλιξ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων; Φαίνεται. Καὶ δοκεῖ γέ που, ὦ Σιμμία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώπων, ὧ μὴδὲν ἠδὲ τῶν τοιούτων, μηδὲ μετέχει αὐτῶν, οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν, ἀλλ' ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνήσκειν ὁ μὴδὲν φροντίζων τῶν ἠδονῶν ἀλλ' διὰ τοῦ σώματος εἶσι. Πάνυ μὲν οὖν ἀληθῆ λέγεις. Τί δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτήσιν; πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα, ἢ οὐ, ἐάν τις αὐτὸ ἐν τῇ ζητήσει κοινωνὸν συμπαραλαμβάνη; ὅσον τὸ τοιοῦδε λέγω· ἄρα ἔχει ἀλήθειάν τινα ὄψις τε καὶ ἀκοή τοῖς ἀνθρώποις; ἢ τά γε τοιαῦτα καὶ οἱ ποιηταὶ ἀεὶ ἡμῖν ἔρυλλουσι, ὅτι οὐτ' ἀκούομεν ἀκριβῆς οὐδὲν, οὔτε δρῶμεν; καίτοι εἰ αὐταὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα αἰσθησεῶν μὴ ἀκριβεῖς εἶσι μηδὲ σαφεῖς, σχολῆ γε αἱ ἄλλαι. πᾶσαι γάρ που τούτων φαυλό-

dem declinare, sed, quantum fieri potest, ab illo discedere, atque ad animum se convertere? Mihi quidem, inquit Simmias. Nonne igitur in eiusmodi rebus primum manifeste apparet philosophus praeter ceteros homines animum, quam maxime potest, a commercio corporis segregare? Apparet, inquit. Putant vero plerique, o Simmia, eum hominem, cui nihil talium dulce sit, neque illis fruatur, revera vivere existimandum non esse, paene mortuum, cum voluptatibus corporis non studeat. Verissima narras, inquit. Quid autem circa sapientiae ipsius acquisitionem? inquit Socrates: utrum impedimento est corpus, si quis ipsum socium ad investigandum assumpsit: necne? quale id est, quod nunc dicam. Habentne visus & auditus veritatem in hominibus aliquam? an vero sic se res habet, ut ipsi quoque poetae semper canunt, nihil nos audire, nihil videre sincerum? Atqui si ii corporis sensus sinceri certique non sunt, neque etiam alii: quippe cum ceteri omnes his quodammodo deteriores sint, an non tibi videntur? Prorsus,

- τεραί εἰσιν. ἢ σοι οὐ δοκοῦσι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Πότε οὖν, ἢ δ' ὅς, ἢ ψυχὴ τῆς ἀληθείας ἀπτεται; ὅταν μὲν γὰρ μετὰ τοῦ σώματος ἐπιχειρῇ τι σκοπεῖν, ὄηλον ὅτι τότε ἐξαπατᾶται ὑπ' αὐτοῦ. Ἀληθῆ λέγεις. Ἄρ' οὖν οὐκ ἐν τῷ λογίζεσθαι, εἰπέρ που ἄλλοθι, κατὰδηλον αὐτῇ γίνεταί τι τῶν ὄντων; Ναί. Λογίζεται δὲ γέ που τότε κάλλιξα, ὅταν αὐτῆν τούτων μηδὲν παραλυπῇ, μήτε ἀκοῇ, μήτε ὄψι, μήτε ἀλγῶν, μήτε τις ἡδονῆ, ἀλλ' ὅτι μάλιξα αὐτῇ καθ' αὐτῆν γίνεταί, ἔῶσα χαίρειν τὸ σῶμα, καὶ καθόσον δύναται μὴ κοινοῦσα αὐτῷ μηδ' ἀπτομένη, ὀρέγεται τοῦ ὄντος. Ἔσι ταῦτα. Οὐκοῦν καὶ ἐνταῦθα ἢ τοῦ φιλοσόφου ψυχὴ μάλιξκ
- d. ἀτιμάζει τὸ σῶμα, καὶ φεύγει ἀπ' αὐτοῦ, ζητεῖ δὲ αὐτῆ καθ' αὐτῆν γίγρεσθαι; Φαίνεται. Τί δὲ δὴ τὰ τοιαῦδε, ὦ Σιμμία; Φαμέν τι εἶναι δίκαιον αὐτὸ, ἢ οὐδέν; Φαμέν τι, νῆ Δία. Καὶ οὐ καλὸν καὶ ἀγαθόν; Πῶς δ' οὐ; Ἢδὴ οὖν πάποτε τι τῶν τοιούτων τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες; Οὐδαμῶς, ἢ δ' ὅς. Ἄλλ' ἄλλη τι αἰσθήσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψω

inquit. Quando igitur animus veritatem attingit? inquit. quando enim aliquid cum corpore tentat investigare, procul dubio decipitur a corpore. Vere loqueris, inquit. An non in ipsa ratiocinatione, si usquam alibi, certe fit illi aliquid eorum, quae vere sunt, manifestum? Ita est, inquit. Ratiocinatur autem tunc optime, quando horum nihil eum perturbat, neque auditus, neque visus, neque dolor, neque voluptas: sed quam maxime seipsum in se recipiens, deserit corpus, neque quidquam, quoad fieri potest, cum illo communicans, neque attingens, ipsum, quod vere est, affectat. Est ita, inquit. Nonne, inquit Socrates, & in hoc philosophi animus maxime contemnit corpus, ab eoque aufugit, quaeritque secundum seipsum vivere? Apparet, inquit. Quid vero haec, o Simmia? inquit. Dicimusne iustum ipsum esse aliquid, an nihil? Aliquid per Iovem, inquit. Rursus ipsum pulchrum ipsumque bonum aliquid esse? Quidni? Num aliquando horum aliquid oculis percepisti? Nunquam, inquit. An alio quodam sensu corporis illa attigisti? lo-

αὐτῶν· λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὑγείας, ἰσχύος, καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ λόγῳ ἀπάντων τῆς οὐσίας, ὃ τυγχάνει ἕκαστον ἐν· ἄρα διὰ τοῦ σώματος τάληθέςατον αὐ-ε. τῶν θεωρεῖται; ἢ ᾧδ' ἔχει· ὃς ἂν μάλιχα ἡμῶν καὶ ἀκριβέστατα παρασκευάσῃται αὐτὸ ἕκαστον διαλογηθῆναι, περὶ οὐ σκοπεῖ, οὕτως ἂν ἐγγύτατα ἴοι τοῦ γινῶναι ἕκαστον; Πάνυ μὲν οὖν. Ἄρ' οὖν ἐκεῖνος ἂν τοῦτο ποιήσῃε καθαρώτατα, ὅστις ὅτι μάλιχα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἴοι ἐφ' ἕκαστον, μήτε τὴν ἄψιν παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι, μήτε ἄλλην αἰσθησιν ἐφέλκων μηδεμίαν μετὰ τοῦ λογισμοῦ, ἀλλ' αὐτῇ καθ' αὐ- P. 66
τὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος, αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἰλικρινῆς ἕκαστον ἐπιχειρεῖ διηρῆσειν τῶν ὄντων, ἀπαλλαγείς· ὅτι μάλιχα ὀφθαλμῶν τε καὶ ὠτων, καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ξύμπαιτος τοῦ σώματος, ὡς ταράττοντος καὶ οὐκ ἑῶντος τὴν ψυχὴν κτήσασθαι ἀληθείαν τε καὶ Φρόνησιν, ὅταν κοινωῇ· ἄρ' οὐχ οὕτως ἐσιν, ᾧ Σιμμία, εἴπερ τις ἄλλος, ὃ τευξόμενος τοῦ ὄντος; Ἵπερφυῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἀληθῆ λέγεις, ᾧ

quor autem de omnibus, veluti de ipsa magnitudine, de sanitate, de robore ipso, ac summam de ceterorum omnium essentia, id est, quod unumquodque sit: utrum per corpus quod in his verissimum est perspicitur? an ita se res habet, ut quicumque nostrum maxime & accuratissime cogitare mente se comparat ipsum, quod aggreditur cogitandum, hic proxime ad cognitionem ipsius accedat? Prorsus. Nonne igitur ille purissime faceret, quicumque ipsa cogitatione quam maxime se ad unumquodque conferret, neque visum in excogitando adhibens, neque sensum prorsus ullum ratiocinationi coniungens: sed ipsa per se cogitatione sincera utens, ipsum per se quodlibet sincerum existens studeret venari, quam maxime ab oculis, ab auribus, & ut summam dicam, a toto corpore liber, utpote perturbante animum, neque permittente, veritatem sapientiamque assequi, si quando in communionem recipiatur? An non hic erit, o Simmia, si quis unquam alius, qui, quod vere est, assequetur? Mirifice vero loqueris, o Socrates, inquit Simmias. Non-

- b. Σώκρατες. Οὐκοῦν ἀνάγκη, ἔφη, ἐκ πάντων τούτων παρίσχεσθαι δόξαν τοιαύτην τινὰ τοῖς γνησίως φιλοσόφοις, ὥστε καὶ πρὸς ἀλλήλους τοιαῦτα ἅπτα λέγειν; ὅτι κινδυνεύει τοι ὡσπερ ἀτραπὸς ἐκφέρειν ἡμᾶς μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκέψει ὅτι ἕως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν, καὶ ξυμπεφυρμένη ἢ ἡμῶν ἢ ψυχῇ μετὰ τοῦ τοιούτου κακοῦ, οὐ μήποτε κτησώμεθα ἱκανῶς οὐ ἐπιθυμοῦμεν. Φαμὲν δὲ τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές. μυρίας μὲν γὰρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέχει τὸ σῶμα, διὰ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν. ἔτι δὲ, ἂν τινες νόσοι προσπέσωσιν, ἐμποδίζουσιν ἡμῶν τὴν τοῦ ὄντος θήραν, ἐρώτων τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φόβων καὶ εἰδώλων παντοδαπῶν, καὶ φλυαρίας ἐμπίπλησιν ἡμᾶς πολλῆς. ὥστε τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι, ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐδέποτε οὐδέν. καὶ γὰρ πολέμους καὶ εἰσασεις καὶ μάχας οὐδὲν ἄλλο παρέχει ἢ τὸ σῶμα καὶ αἱ τούτου ἐπιθυμίαι. διὰ γὰρ τὴν τῶν χρημάτων κτήσιν πάντες οἱ πόλεμοι γίνονται, τὰ δὲ χρήματα ἀναγκαζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα, δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ· καὶ ἐκ τούτου ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας πέρι, διὰ
- c. καίαν τροφήν. ἔτι δὲ, ἂν τινες νόσοι προσπέσωσιν, ἐμποδίζουσιν ἡμῶν τὴν τοῦ ὄντος θήραν, ἐρώτων τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φόβων καὶ εἰδώλων παντοδαπῶν, καὶ φλυαρίας ἐμπίπλησιν ἡμᾶς πολλῆς. ὥστε τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι, ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐδέποτε οὐδέν. καὶ γὰρ πολέμους καὶ εἰσασεις καὶ μάχας οὐδὲν ἄλλο παρέχει ἢ τὸ σῶμα καὶ αἱ τούτου ἐπιθυμίαι. διὰ γὰρ τὴν τῶν χρημάτων κτήσιν πάντες οἱ πόλεμοι γίνονται, τὰ δὲ χρήματα ἀναγκαζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα, δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ· καὶ ἐκ τούτου ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας πέρι, διὰ
- d. καζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα, δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ· καὶ ἐκ τούτου ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας πέρι, διὰ

ne igitur, inquit, ex his omnibus necessario sequitur, opinionem eiusmodi veris philosophis usque adeo constare debere, ut inter se talia quaedam loquantur? Nos quadam rationis ipsius via videmur ad id considerandum perducere, quamdiu corpus habemus, animusque noster tanto malo erit admixtus, nunquam id, quod desideramus, abunde consecuturos. hoc autem veritatem esse dicimus. Impedimenta enim paene innumerabilia corpus praebet, propter necessariam eius alimoniam. praeterea morbi nobis hinc incidentes, investigationem veri impediunt: amoribus, cupiditatibus, timoribus, variisque imaginibus, multis denique nugis nos implet, ut verissime dicatur, Nunquam nobis ab illo permitti, ut quidquam rectum sapiamus. Nam ad bella, ad seditiones, ad pugnas nihil aliud quam corpus, eiusque cupiditates impellunt. Omnia enim bella pecuniarum gratia fiunt. Pecunias autem quaerere cogimur, corporis gratia, cultui eius inservientes, atque ita fit, ut propter haec omnia a philosophiae

ταῦτα πάντα. τὸ δ' ἔσχατον πάντων, ὅτι ἂν τις ἡμῖν καὶ σχολὴ γένηται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τραπάμεθα πρὸς τὸ σκοπεῖν τι, ἐν ταῖς ζητήσεσιν αὐπανταχοῦ παραπίπτου θόρυβον παρέχει καὶ παραχῆν, καὶ ἐκπλήττει, ὥστε μὴ δύνασθαι ὑπ' αὐτοῦ καθορᾶν τἀληθές. ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεικται ὅτι εἰ μέλλομέν ποτε καθαρῶς τι εἰσεσθαι, ἀπαλλακτέον αὐτοῦ, καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα· καὶ τότε, e. ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἔσαι οὐ ἐπιθυμοῦμέν τε καὶ Φαμὲν ἔρασαι εἶναι, Φρονήσεως, ἐπειδὴν τελευτήσωμεν, ὡς ὁ λόγος σημαίνει· ζῶσι δὲ οὐ. εἰ γὰρ μὴ οἶόν τε μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν καθαρῶς γινῶναι, δυοῖν βῆτερον, ἢ οὐδαμοῦ ἐσι κτήσασθαι τὸ εἰδέναι, ἢ τελευτήσασι. τότε γὰρ αὐτῇ καθ' αὐτὴν ἡ ψυχὴ ἔσαι χωρὶς τοῦ σώματος, πρότερον δ' οὐ. καὶ ἐν τῷ ἂν ζῶμεν, p. οὕτως, ὡς ἔοικεν, ἐγγυτάτω ἐσόμεθα τοῦ εἰδέναι, ἂν ὅτι 67 μάλιστα μηδὲν ὀμιλῶμεν τῷ σώματι, μηδὲ κοινωνῶμεν, ὅτι a. μὴ πᾶσα ἀνάγκη, μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα τῆς τούτου φύσεως,

studiis abstrahamur. Extremum vero omnium est, quod si quid ab ipso otii nobis contingat, nosque ad considerandum aliquid conferamus, investigantibus nobis rursus ubique sese opponens, tumultu quodam perturbat animum, & quasi percutiens reddit attonitum, adeo ut, hoc obstaculo impediti, verum perspicere nequeamus. Ceterum nobis revera demonstratum est, si quando sumus pure aliquid intellecturi, recedere a corpore oportere, atque ipso animo res ipsas considerare. atque tunc, ut apparet, compotes evademus eius, quod affectamus, cuiusve amatores profitemur nos esse, scilicet sapientiae, cum videlicet mortui fuerimus, quemadmodum nostra indicat oratio: dum autem vivemus, nequaquam. Etenim si nihil cum corpore pure discerni potest, e duobus alterum: aut nunquam possumus scientiam consequi, aut post mortem. Tunc enim animus ipse per seipsum erit seorsim a corpore; prius vero nequaquam. Atque dum vivimus, ita, ut videtur, proxime ad scientiam accedemus, si quam minimum cum corpore commercium habuerimus, neque quidquam cum illo communica-

- ἀλλὰ καθαρεύωμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἕως ἄν ὁ θεὸς αὐτὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς. καὶ οὕτω μὲν καθαροὶ ἀπαλλαττόμενοι τῆς τοῦ σώματος ἀφροσύνης, ὡς τὸ εἶδος, μετὰ τοιούτων τε ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα δι' ἡμῶν αὐτῶν πᾶν τὸ εἰλικρινές. τοῦτο δ' ἐστίν
- b. ἴσως τὸ ἀληθές. μὴ καθαρῶ γὰρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ δεμιτόν ῥ'. τοιαῦτα οἶμαι, ὦ Σιμμία, ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς ἀλλήλους λέγειν καὶ δοξάζειν πάντας τοὺς ὁρθῶς φιλομαθεῖς. ἢ οὐ δοκεῖ σοι οὕτως; Πάντως γε μᾶλλον, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ ταῦτ' ἀληθῆ, ὦ ἑταῖρε, πολλὴ ἐλπίς ἀφικομένῳ οἷ ἐγὼ πορεύομαι, ἰκανῶς ἐκεῖ, εἴπερ που ἀλλοθι, κτήσασθαι τοῦτο οὐ ἔνεκα ἢ πολλῆ πραγματεία ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι βίῳ γέγονεν. ὥσε ἢ γε ἀποδημία ἢ νῦν
- c. ἐμοὶ προστεταγμένη, μετὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος γίνεταί καὶ ἄλλῳ ἀνδρὶ, ὃς ἠγεῖται οἱ παρεσκευάσθαι τὴν διάνοιαν ὥσπερ κεκαθαυμένην. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας. Κάθαρσις δὲ εἶναι ἄρα οὐ τοῦτο ξυμβαίνει ὅπερ πάλαι ἐν τῷ λόγῳ λέγε-

verimus, nisi quantum summa cogat necessitas; neque huius natura replebimur, sed ab eius contagione cavebimus, quoad deus ipse nos solvat. Atque ita puri, & a corporis insipientia liberati, ut consentaneum est, cum talibus erimus, cognoscemusque per nos ipsos sincerum quodlibet, id est, forsitan ipsum verum. nam impuro quidem purum attingere nefas est. Talia equidem, o Simmia, iudico necessarium esse omnes recte discendi cupidos loqui inter se, atque opinari. an non tibi sic videtur? Et maxime quidem omnium, o Socrates. Si haec igitur, inquit, vera sunt, o amice, magna spes est, eum qui pervenerit illuc, quo nunc ego proficiscor, si usquam alibi, id illic abunde consecuturum, cuius gratia tantum nos negotium in praesenti vita suscepimus. Hanc ergo migrationem, in praesentia mihi impostam, bona spe suscipio: similiterque quisvis alius suscipiet, qui modo putat praeparatam sibi mentem tanquam purificatam. Ita prorsus, inquit Simmias. Purificatio vero, inquit, nonne in hoc consistit, quod iamdudum dicebamus, videlicet ut, quam maxime possumus, animum a cor-

ται, τὸ χωρίζειν ὅτι μάλιστα ἀπὸ τοῦ σώματος τὴν ψυχὴν, καὶ ἐθίσει αὐτὴν καθ' αὐτὴν πανταχόθεν ἐν τοῦ σώματος συναγειρέσθαι τε καὶ ἀθροίζεσθαι, καὶ οἰκεῖν κατὰ τὸ δυνατὸν, καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι καὶ ἐν τῷ ἔπειτα, μόνην καθ' αὐτὴν ἐκλυομένην, ὡσπερ ἐκ δεσμῶν, ἐκ τοῦ σώματος; Πάνυ δ. μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν τοῦτό γε θάνατος ὀνομάζεται, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος; Παντάπασί γ', ἦ δ' ὅς. Λύειν δέ γε αὐτὴν, ὡς Φαμὲν, προθυμοῦνται αἰεὶ μάλιστα καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφούντες ὀρθῶς· καὶ τὸ μελέτημα αὐτὸ τοῦτο ἐσι τῶν φιλοσόφων, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ἢ οὐ; Φαίνεται. Οὐκοῦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον, γελοῖον ἂν εἴη, ἄνδρα παρασκευάζοντ' ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ ὅτι ἐγγυτάτω ὄντα τοῦ τεθνάναι, οὕτω ζῆν' κἀπειθ' ἤκοντος ε. αὐτῷ τούτου, ἀγανακτεῖν οὐ γελοῖον; Πῶς δ' οὐ; Τῷ ὄντι ἄρα, ἔφη, ὦ Σιμμία, οἱ ὀρθῶς φιλοσοφούντες ἀποθνήσκειν μελετῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἤκισ' αὐτοῖς ἀνθρώπων φοβερόν. ἐκ τῶνδε δὲ σκόπει. εἰ γὰρ διαβέβληται μὲν πανταχῇ τῷ

pore feiungamus, eumque affuefaciamus per se undique a corporis contagione sevocari & colligi, itaque (quoad eius fieri potest) habitare; idque, & in praesenti tempore, & in futuro, a corpore solum per se tanquam corporis vinculis solutum? Maxime quidem, inquit. Nonne igitur hoc mors appellatur, solutio & separatio animi a corpore? Profus, inquit. Solvere vero ipsum, quemadmodum confitemur, omni tempore maxime ac soli student, qui recte philosophantur. atque haec ipsa philosophorum meditatio est, animum a corpore solvere, atque separare. nonne ita? Ita videtur. Nonne igitur, ut in principio dicebam, ridiculum foret, si vir, qui se in vita sic comparavit, ut quam proxime ad mortem accederet, sic viveret, ut, ea deinde adveniente, indignaretur? nonne ridiculum? Quidni? Revera igitur, inquit, o Simmia, recte philosophantes mortem commentantur, atque ab ea minime omnium perterrentur. Ita vero considera. Cum enim corpus quidem ubique aspernentur, animum vero ipsum cupiant per seipsum ha-

- σώματι, αὐτὴν δὲ καθ' αὐτὴν ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τούτου δὲ γιγνομένου φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ μὴ ἄσμενοι ἐκεῖσε ἴοιεν οἱ ἀφικομένοις
- P. 68
 a. ἐλπίς ἐσιν οὐ διὰ βίου ἥρων, τυχεῖν; ἥρων δὲ φρονήσεως, ᾧ τε διεβέβληντο, τούτου ἀπηλλάχθαι συνόντος αὐτοῖς. ἢ ἀνθρωπίνων μὲν παιδικῶν καὶ γυναικῶν καὶ υἱέων ἀποθανόντων, πολλοὶ δὲ ἐκόντες ἠθέλησαν εἰς ἄδου ἐλθεῖν ὑπὸ ταύτης ἀγόμενοι τῆς ἐλπίδος, τῆς τοῦ ὄψεσθαι τι ἐκεῖ ἂν ἐπιθύμου, καὶ ξυνέσεσθαι; φρονήσεως δὲ ἄρα τίς τῶ ὄντι ἐρῶν, καὶ λαβῶν σφόδρα τὴν αὐτὴν ταύτην ἐλπίδα, μηδαμοῦ ἄλλοθι ἐντεύξεσθαι αὐτῇ ἀξίως λόγου, ἢ ἐν ἄδου, ἀγανακτήσει τε
- b. ἀποθνήσκων, καὶ οὐκ ἄσμενος εἰσιν αὐτόσε; οἴεσθαι γε χρῆ, ἐὰν τῶ ὄντι ἦ, ᾧ ἐταῖρε, φιλόσοφος. σφόδρα γὰρ αὐτῶ ταῦτα δόξει μηδαμοῦ ἄλλοθι καθαρῶς ἐντεύξεσθαι φρονήσει, ἀλλ' ἢ ἐκεῖ. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον ὁ τοιοῦτος; Πολλὴ μέντοι νῆ Δία, ἢ δ' ὅς. Οὐκοῦν ἱκανόν σοι τεκμήριον, ἔφη.

bere; nonne summa esset absurditas, si tunc, quando id evenit, expavescant, molesteque ferant; neque libenter illuc proficiscantur, quo quum pervenerint, spes est, eo quidem, quod amabant in vita, potiri (amabant autem sapientiam); eo autem, cuius commercium moleste ferebant, liberari? An vero meritoris pueris, uxoribus, liberis defunctis, multi sponte voverunt ad inferos proficisci, sperantes, eos ibi videre, cum eisque versari, quos amaverant: sapientiae autem verus amator, vehementer in hanc ipsam spem adductus, non alibi eam pro dignitate se comparaturum, quam apud inferos, mortem aegre feret, ac non libenter illuc migrabit? Arbitrari quidem, o amice, oportet, si vere philosophus sit, magnopere apud ipsum hanc opinionem valere, ut non alibi puram sapientiam posse assequi speret, quam illic. Si autem hoc ita se habet, nonne, quemadmodum modo dicebam, praeter rationem foret omnino, si mortem vir eiusmodi formidaret? Per Iovem, inquit Simmias, contra rationem. Sufficiens ergo

τοῦτο ἀνδρὸς ἐν ἀν' ἰδῆς ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖ-
σθαι, ὅτι οὐκ ἄρ' ἦν φιλόσοφος, ἀλλὰ τις φιλοσώματος. ὁ
αὐτὸς δὲ που οὗτος τυγχάνει ὢν καὶ φιλοχρήματος καὶ φι-
λότιμος· ἦτοι τὰ ἕτερα τούτων, ἢ ἀμφοτέρα. Πάνυ, ἔφη,
ἔχει οὕτως ὡς λέγεις. Ἄρ' οὖν, ἔφη, ὦ Σιμμία, οὐ καὶ ἡ
ὀνομαζομένη ἀνδρεία τοῖς οὕτω διακειμένοις μάλιξ προσή-
κει; Πάντως δήπου, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ ἡ σωφροσύνη, ἣν καὶ
οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσι σωφροσύνην, τὸ περὶ τὰς ἐπιθυμίας
μὴ ἐπτοῆσθαι, ἀλλ' ὀλιγώρως ἔχειν καὶ κοσμίως, ἄρ' οὐ
τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς μάλιξ τοῦ σώματος ὀλιγωροῦσί
τε καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ ζῶσιν; Ἀνάγκη, ἔφη. Εἰ γὰρ ἐβελή-
σεις, ἢ δ' ὅς, ἐννοῆσαι τὴν γε τῶν ἄλλῶν ἀνδρείαν τε καὶ
σωφροσύνην, δόξει σοι εἶναι ἄτεπος. Πῶς δὴ, ὦ Σώκρατες;
Οἶσθαι, ἢ δ' ὅς, ὅτι τὸν θάνατον ἠγοῦνται πάντες οἱ ἄλλοι
τῶν μεγίστων κακῶν εἶναι; Καὶ μάλα, ἔφη. Οὐκοῦν φόβω
μειζόνων κακῶν ὑπομένουσιν αὐτῶν οἱ ἀνδρεῖοι τὸν θάνατον,
ὅταν ὑπομένωσιν. Ἐσι ταῦτα. Τῷ δεδιέναι ἄρα καὶ δεῖει ἀν-

coniectura erit, inquit, si quem videris moleste mortem ferre;
eum non esse philosophum, sed φιλοσώματος quendam, id
est, corporis amatorem, atque eundem ferme φιλοχρήματος,
& φιλότιμον, id est, pecuniarum honorumque cupidum: aut
talem, ut alterum horum affectet, aut utrumque. Omnino ita
est, ut ais, inquit. Proinde quae, o Simmia, fortitudo nomi-
natur, an non viris eiusmodi maxime convenit? Maxime, in-
quit. Nonne & temperantia (quam quidem etiam multi eam
esse aiunt, quae facit, ne cupiditatibus serviamus, sed eas con-
temnamus, modestiamque servemus) his duntaxat convenit,
qui corpus despiciunt maxime, atque in philosophia vivunt?
Necessse est, inquit. Si enim considerare velis fortitudinem tem-
perantiamque aliorum, tibi perabsurda videbitur. Quanam, o
Socrates, ratione? Scis utique, ceteros omnes mortem unum
ex maximis malis existimare. Et maxime, inquit. Nonne igitur
maiorum metu malorum, quicumque inter eos fortes sunt, su-
stinent mortem, quando sustinent? Profecto. Metuendo igitur,

- δρεϊοὶ εἰσι πάντες, πλὴν οἱ φιλόσοφοι. καὶ τοὶ ἄτροπὸν γε δεῖ
 e. τινὰ ἢ δειλίαν ἀνδρείου εἶναι. Πάνυ μὲν οὖν. Τί δὲ, οἱ κόσμιοι
 αὐτῶν οὐ ταυτὸν τοῦτο πεπόνθασιν; ἀκολασίαν τινὲ σώφρονές
 εἰσι; καὶ τοὶ φάμεν γέ που ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς
 συμβαίνει τούτῳ ὅμοιον εἶναι τὸ πάθος τὸ περὶ ταύτην τῆν
 εὐθήην σωφροσύνην. φοβούμενοι γὰρ ἐτέρων ἡδονῶν σεσηθῆναι,
 καὶ ἐπιθυμοῦντες ἐκείνων, ἄλλων ἀπέχονται, ὑπ' ἄλλων κρα-
 p. τούμενοι. καὶ τοὶ καλοῦσί γε ἀκολασίαν τὸ ὑπὸ τῶν ἡδονῶν
 69 ἀρχεσθαι· ἀλλ' ὅμως συμβαίνει αὐτοῖς κρατουμένοις ὑπ'
 a. ἡδονῶν, κρατεῖν ἄλλων ἡδονῶν. τοῦτο δ' ὅμοιον ἐστὶν ὧ νῦν δὴ
 ἐλέγετο, τῷ τρόπῳ τινὰ δι' ἀκολασίαν αὐτοὺς σεσωφρονίσθαι.
 Ἔοικε γάρ. ὦ μακάριε Σιμμία, μὴ οὐχ αὕτη ἢ ἡ ὀρθὴ
 πρὸς ἀρετήν, ἡδονὰς πρὸς ἡδονάς, καὶ λύπας πρὸς λύπας,
 καὶ φόβον πρὸς φόβον καταλλάττεσθαι, καὶ μείζω πρὸς
 ἐλάττω, ὡσπερ νομίσματα; ἀλλ' ἢ ἐκεῖνο μόνον τὸ νόμισμα
 ὀρθόν, ἀντὶ οὗ δεῖ πάντα ταῦτα καταλλάττεσθαι, φρόνησις·
 b. καὶ τούτου μὲν πάντα καὶ μετὰ τούτου ὠνούμενά τε καὶ πι-

atque metu fortes sunt omnes, praeter philosophos: et si absurdum est, metu, vel timiditate aliquem esse fortem. Certe. Quid autem? qui inter eos moderati dicuntur, inquit, nonne simili quodam pacto affecti sunt, intemperantia videlicet quadam temperati? quamquam impossibile id esse dicimus. Verumtamen illis evenit affectio quaedam huic similis, in ista eorum fatua temperantia. timentes enim, ne aliis careant voluptatibus, easque appetentes, a ceteris abstinent, ab aliis superati; et si vocant intemperantiam, a voluptatibus superari. verumtamen accidit eis, ut superati a voluptatibus, alias superent voluptates. Iam vero id illi simile est, quod modo dicebatur, scilicet quodam modo per intemperantiam fieri temperatos. Simile quidem. Atqui vide, o beate Simmia, ne haec haudquaquam recta sit ad virtutem via, voluptates videlicet voluptatibus, dolores doloribus, & metum metu, & maius minori, tanquam nummos, commutare: sed ille duntaxat rectus sit nummus, quo haec omnia oporteat commutari, scilicet prudentia: in quo, &

πρασκέμενα τῷ ὄντι ᾗ, καὶ ἀνδρεία, καὶ σωφροσύνη, καὶ δικαιοσύνη· καὶ ξυλλήβδην ἀληθῆς ἀρετῆ μετὰ Φρονήσεως, καὶ προσγιγνομένων καὶ ἀπογιγνομένων καὶ ἡδονῶν καὶ Φόβων, καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν τοιούτων· χωριζόμενα δὲ Φρονήσεως, καὶ ἀλλαττόμενα ἀντὶ ἀλλήλων, μὴ σκιαγραφία τις ἢ ἡ τοιαύτη ἀρετῆ, καὶ τῷ ὄντι ἀνδραποδώδης τε, καὶ οὐδὲν ὑγιᾶς οὐδ' ἀληθῆς ἔχῃ· τὸ δ' ἀληθές, τῷ ὄντι ἢ κάθαρσις τις τῶν τοιούτων πάντων, καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη, c: καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ αὕτη ἡ Φρόνησις μὴ καθαρμός τις ἢ· καὶ κινδυνεύουσι καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἡμῶν οὔτοι κατασχέσαντες, εὐ Φαῦλοι τινες εἶναι, ἀλλὰ τῷ ὄντι πάσαι αἰνίττεσθαι ὅτι ὅς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς ἄδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται· ὁ δὲ κεκαθαρισμένος τε καὶ τετελεσμένος, ἐκεῖσε ἀφικόμενος, μετὰ θεῶν οἰκήσει. εἰσί γὰρ δὴ, Φασὶν οἱ περὶ τὰς τελετὰς, ναρθηκοφόροι μὲν πολλοί, βάρκχοι δὲ γε παῦροι. οὔτοι δ' εἰσὶ, κατὰ τὴν ἔμην δόξαν, οὐκ ἄλλοι ἢ οἱ πεφιλοσο- d: φηκότες ὀρθῶς. ὧν δὲ καὶ ἐγώ γε κατὰ τὸ δυνατὸν οὐδὲν ἀπέ-

cum quo omnia emta ac vendita revera sunt: & fortitudo, & temperantia, & iustitia, ac summam vera virtus cum prudentia: sive adsint, sive absint voluptates & timores, ceteraque generis eiusdem. Sin autem a prudentia segregata invicem commutantur, adumbratio quaedam sit eiusmodi virtus, ac revera fervilis, nihil fani verique possidens: virtutis autem veritatis in horum omnium purificatione revera consistat: & temperantia, & iustitia, & fortitudo, & prudentia ipsa fit purificatio quaedam. Quamobrem hi, qui mysteria nobis constituerunt, minime contemnuendi videntur; sed revera iam dudum occulte nos admonuere, quod, quicumque non expiatus neque initiatus migrabit ad inferos, iacebit in luto: quicumque vero purgatus atque initiatus illuc accesserit, cum diis habitabit. Sunt enim, (ut vulgo aiunt) qui in mysteriis versantur, thyrsiferi quidem multi, Bacchi vero pauci. Hi vero, ut equidem opinor, non alii sunt, quam qui recte philosophati sunt. quorum quidem in numero ut essem, nihil in vita, quantum in me fuit,

λιπον ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προθυμούμην γενέσθαι.
 εἰ δὲ ὀρθῶς προθυμήθην, καὶ τι ἠγύσαμεν, ἐκεῖσε ἐλθόντες
 τὸ σαφὲς εἰσόμεθα, εἰάν τις ἐθέλῃ, ὀλίγον ὑπερον, ὡς ἐμοὶ
 δοκεῖ. ταῦτ' οὖν ἐγὼ, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἀπολο-
 γούμαι, ὡς εἰκότως ὑμᾶς τε ἀπολείπω, καὶ τοὺς ἐνθάδε δε-
 σπότης οὐ χαλεπῶς φέρω, οὐδ' ἀγανακτῶ, ἠγούμενος καὶ
 e. ἐκεῖ οὐδὲν ἤττον ἢ ἐνθάδε δεσπότης τε ἀγαθοῖς ἐντεύξεσθαι
 καὶ ἑταίροις. τοῖς δὲ πολλοῖς ἀπισίαν παρέχει· εἴτι οὖν ὑμῖν
 πιθανώτερός εἰμι ἐν τῇ ἀπολογίᾳ ἢ τοῖς Ἀθηναίων δικασταῖς,
 εἴ ἂν ἔχοι. Εἰπόντος δὲ τοῦ Σωκράτους ταῦτα, ὑπολαβὼν
 ὁ Κέβης ἔφη, ὦ Σώκρατες, τὰ μὲν ἄλλα δοκεῖ ἔμοιγε καλῶς
 p- λέγεσθαι, τὰ δὲ περὶ τῆς ψυχῆς πολλὴν ἀπισίαν παρέχει τοῖς
 ἄνθρώποις, μὴ, ἐπειδὴν ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος, οὐδαμοῦ
 εἴτι ἦ, ἀλλ' ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαφθείρηται τε καὶ ἀπολλύηται
 ἢ ἂν ὁ ἄνθρωπος ἀποθάνῃ, εὐθὺς ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος,
 καὶ ἐκβαίνουσα, ὡσπερ πνεῦμα ἢ καπνός, διασκεδασθεῖσα οἴ-
 χηται διαπταμένη, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ἦ. ἐπεὶ εἴπερ εἴη που

praetermissi; sed omnibus modis contendī. An vero recte con-
 tenderim, aliquidve profecerim, quum illuc pervenerimus,
 certo sciemus, si deus voluerit, paulo post, ut mihi videtur.
 Hanc igitur excusationem affero, o Simmia, & o Cebes, cur,
 cum vos, cosque, qui hic sunt, dominos relinquam, merito
 non aegre feram neque indignor. spero enim, me & illic non
 minus, quam hic, honos dominos amicosque inventurum. Multi
 vero id minime credunt. Si igitur defensio mea vobis magis,
 quam Atheniensibus iudicibus, persuasit; bene se res habet. Cum
 haec Socrates dixisset, suscipiens sermonem Cebes, sic inquit,
 Cetera quidem, o Socrates, recte dicta videntur: quantum ve-
 ro ad ipsam animam spectat, valde ambigunt homines, ne ani-
 ma a corpore separata nusquam sit ulterius, sed ea ipsa die,
 qua homo mortem obierit, intereat, statimque seiuncta a cor-
 pore dissolvatur, atque egrediens, quasi ventus aut fumus, diffi-
 petur atque evanescat, neque usquam ulterius omnino sit ali-
 quid. Profecto si esset alicubi collecta in semetipsam, & ab his

αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν συνηθροισμένη, καὶ ἀπηλλαγμένη τούτων τῶν κακῶν, ὧν σὺ νῦν διήλθες, πολλὴ ἂν ἐλπίς εἴη καὶ καλὴ, ὧ Σώκρατες, ὡς ἀληθῆ ἔστιν ἃ σὺ λέγεις. ἀλλὰ τοῦτο δὴ ἴσως b: οὐκ ὀλίγησ παραμυθίας δεῖται καὶ πίσεως, ὡς ἔστι τε ψυχὴ ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τινα δύναμιν ἔχει καὶ φρονησιον. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Σωκράτης, ὧ Κέβης. ἀλλὰ τί δὴ ποιῶμεν; ἢ περὶ αὐτῶν τούτων βούλει διαμυθολογῶμεν, εἴτε εἰκὸς οὕτως ἔχειν, εἴτε μή. Ἐγώ γ' οὔν, ἔφη ὁ Κέβης, ἠδέως ἂν ἀκούσαιμι ἥντινα δόξαν ἔχεις περὶ αὐτῶν. Οὐκ οὐ γ' ἂν οἶμαι, ἢ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, εἰπεῖν τινα νῦν ἀκούσαντα, οὐδ' εἰ κωμωδοποιὸς εἴη, ὡς ἀδολεσχῶ, καὶ οὐ περὶ προσηκόντων τούτους λόγους ποιῶμαι. Εἰ οὔν δοκεῖ, καὶ χρὴ διασκοπεῖσθαι, σκεψώμεθα αὐτὸ τῆδέ πη, εἴτε ἄρα ἐν ἅδου εἰσὶν αἱ ψυχαὶ τελευτησάντων τῶν ἀνθρώπων, εἴτε καὶ οὐ. παλαιὸς μὲν οὔν ἔστι τις ὁ λόγος οὗτος οὐ μεμνήμεθα, ὡς εἰσὶν ἐνθένδε ἀφικόμεναι ἐκεῖ, καὶ πάλιν γε δεῦρο ἀφικνοῦνται, καὶ γίγνονται ἐκ τῶν τεθνεώτων. καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, πάλιν γίγνεσθαι ἐκ τῶν ἀποθανόντων τούτους ζῶντας, ἀλλό τι ἢ εἶεν ἂν

malis, quae tu modo narrabas, liberata, multa nimirum bonaeque spes esset, o Socrates, vera, quae dicebas fore. Ceterum ad id fortasse persuasione fideque non parva opus est, ut credatur, superesse animam post interitum hominis, atque aliquam vim intelligentiamque habere. Vera, o Cebes, loqueris, inquit Socrates. Verum quid agendum censes? an forte de his ipsis confabulandum, utrum ita esse, an aliter, probabile sit? Libenter equidem, inquit Cebes, audirem de his rebus, quid sentias. Neminem arbitror, inquit Socrates, haec audientem, ne si comoedus quidem sit, esse dicturum nugari nunc me, ac de quibus minime oporteat verba facere. Si ergo placet, oportetque considerare, id hoc pacto consideremus, utrum videlicet apud inferos sint mortuorum animae, necne. Vetus quidem hic exstat sermo, cuius memores sumus, superesse animas, quae hinc illuc abierunt, rursusque huc reverti fierique ex mortuis. Atqui si hoc verum est, ut ex mortuis iterum viventes fiant,

- d. ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐκεῖ; οὐ γὰρ ἂν που πάλιν ἐγίγνοντο, μὴ οὔσαι. καὶ τοῦτο ἰκανὸν τεκμήριον τοῦ ταῦτ' εἶναι, εἰ τῷ ὄντι φανερόν γίγνοιτο ὅτι οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν γίγνονται οἱ ζῶντες ἢ ἐκ τῶν τεθνεώτων. εἰ δὲ μὴ ἐξί τοῦτο, ἄλλου ἂν του δέσι λόγου. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Κέβης. μὴ τοῖσιν κατ' ἀνθρώπων, ἢ δ' ὅς, σκόπει μόνον τοῦτο, εἰ βούλει ῥᾶδιον μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ κατὰ ζώων πάντων καὶ φυτῶν, καὶ ξυλλήβδην ὅσαπερ ἔχει γένεσιν, περὶ πάντων εἰδῶμεν. Ἄρ' οὕτωςί γίγνεται ἅπαντα, οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν ἐναντιῶν τὰ ἐναντία, ὅσοις τυγχάνει ὄν τοιοῦτόν τι; οἶον, τὸ καλὸν τῷ αἰσχυρῷ ἐναντίον που, καὶ δίκαιον ἀδίκῳ· καὶ ἄλλα δὴ μυρία οὕτως ἔχει. σκεψώμεθα ἄρα ἀναγκαῖον ὅσοις ἐξί τι ἐναντίον, μηδαμῶθεν ἄλλοθεν αὐτὸ γίγνεσθαι, ἢ ἐκ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου. οἶον, ὅταν μεῖζόν τι γίγνηται, ἀνάγκη που ἐξ ἐλάττονος ὄντος πρότερον, ἔπειτα μεῖζον γίγνεσθαι; **Ναί.** Οὐκοῦν καὶ ἐλάττον γίγνηται, ἐκ μεῖζονος ὄντος πρότερον, ὑπερου ἐλάττον γενήσεται; **Ἔστιν,** ἔφη, οὕτω. **Καὶ μὴν ἐξ ἰσχυροτέρου γε τὸ ἀσθενέστερον, καὶ**

P.
71
a.

essent animae illic nostrae. neque enim rursus fierent, si non essent. Atque haec sufficiens coniectura est, ita esse, si revera constet, haud aliunde viventes fieri, quam ex mortuis. at vero nisi id fit, alia opus erit ratione. Omnino, inquit Cebes. Neque vero id in hominibus solum, inquit, si planius intelligere vis, consideres, sed in animalibus omnibus, & plantis, atque, ut summatim dicam, in omnibus, quae gignuntur, utrum omnia sic fiant, neque aliunde quam ex contrariis contraria, quibuscunque tale aliquid contingit: quemadmodum pulchrum turpi quodammodo contrarium est, & iustum iniusto, aliaque eiusmodi quamplurima videmus. Consideremus, utrum necessarium sit, cuicumque aliquid est contrarium, non aliunde id, quam ex suo contrario fieri? Veluti quando quid maius efficitur, necesse est ex eo, quod ante fuerat minus, postea maius evadere. Ita est. Nonne & si minus aliquid fiat, ex eo, quod ante maius erat, postea fiet minus? Sic omnino. Quin etiam ex robustiori debilius, ex tardiori velocius? Profusus.

ἐκ βραδυτέρου τὸ θᾶπτον; Πάνυ γε. Τί δέ; ἂν τι χειρὸν γίγνηται, οὐκ ἐξ ἀμείνουσ; καὶ ἐὰν δικαίωτερον, οὐκ ἐξ ἀδικωτέρου; Πῶς γὰρ οὐ; Ἰκανῶς οὖν, ἔφη, ἔχομεν τοῦτο, ὅτι πάντα οὕτω γίγνεται ἐξ ἐναντίων τὰ ἐναντία πράγματα. Πάνυ γε. Τί δ' αὖ; ἔσι τι καὶ τοιόνδε ἐν αὐτοῖς οἶον μεταξὺ ἀμφοτέρων πάντων τῶν ἐναντίων δυοῖν ὄντων· δύο γενέσεις, ἀπὸ μὲν τοῦ ἑτέρου ἐπὶ τὸ ἕτερον, ἀπὸ δ' αὖ τοῦ ἑτέρου πάλιν ἐπὶ τὸ ἕτερον; μείζονος γὰρ πρᾶγματος καὶ ἐλάττους μεταξὺ, αὐξήσις καὶ φθίσις· καὶ καλοῦμεν οὕτω, τὸ μὲν, αὐξάνεσθαι, τὸ δὲ, φθίνειν. Ναι, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι, καὶ ψύχεσθαι, καὶ θερμαίνεσθαι, καὶ πάντα οὕτω, κἄν εἰ μὴ χρώμεθα τοῖς ὀνόμασιν ἐνιαχοῦ, ἀλλ' ἔργῳ γοῦν πανταχοῦ οὕτως ἔχειν ἀναγκαῖον, γίγνεσθαι τε αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων, γένεσίν τε εἶναι ἑκατέρου εἰς ἀλλήλα; Πάνυ γ', ἦ δ' ὅς. Τί οὖν; ἔφη, τῷ ζῆν ἐσί τι ἐναντίον, ὥσπερ τῷ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τί; Τὸ τεθνάναι, ἔφη. Οὐκοῦν ἐξ ἀλλήλων τε γίγνεται

Quid vero? si quid evadat deterius, nonne ex meliori? & si iustius, ex iniustiori? Quidni? In omnibus igitur fatis id exploratum habemus, omnia ita fieri, contraria videlicet ex contrariis. Profus. Quid rursus? Estne etiam aliquid tale in ipsis, inter contraria duo? duae videlicet inter illa generationes, sive progressiones ab altero quidem in alterum, atque in alterum vicissim ab altero? etenim inter maius atque minus, medium obtinent incrementum, & decrementum: dicimusque id quidem crescere, illud vero decrecere. Ita, inquit. Nonne similiter discerni vicissim, atque confundi, frigescere, & incallescere, omniaque eodem pacto? & si nomina nobis desunt alicubi, re tamen ipsa ubique ita necesse est, fieri videlicet omnia ex contrariis invicem, generationemque esse utriusque vicissim in alterum? Omnino quidem, inquit. Quid vero? ei quod est vivere, estne aliquid contrarium? quemadmodum ei, quod vigilare est, dormire contrarium? Sic est omnino, inquit. Quidnam? Mori, inquit. An non ex se invicem haec fiunt? si-

- ταῦτα, εἴπερ ἐναντία ἐσὶ, καὶ αἱ γενέσεις εἰσὶν αὐτῶν μεταξὺ δύο δυοῖν δυτοῖν; Πῶς γὰρ οὐ; Τὴν μὲν τοίνυν ἐτέραν συζυγίαν, ἧν νῦν δὴ ἔλεγον, ἐγὼ σοι, ἔφη, ἔρω, ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὴν καὶ τὰς γενέσεις· σὺ δὲ μοι τὴν ἐτέραν. λέγω δὲ τὸ μὲν, καθεύδειν, τὸ δὲ, ἐγρηγορέναι· καὶ ἐκ τοῦ καθεύδειν τὸ ἐγρηγορέναι γίνεσθαι, καὶ ἐκ τοῦ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν. καὶ τὰς γενέσεις αὐτοῖν, τὴν μὲν καταδαρθάνειν εἶναι, τὴν δὲ, ἀνεγείρεσθαι. ἰκανῶς σοι ἔφην, ἢ οὐ; Πάνυ μὲν οὖν. Λέγε δὴ καὶ σὺ μοι, ἔφη, οὕτω περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. οὐκ ἐναντίον μὲν φῆς τῷ ζῆν τὸ τεθνάναι εἶναι; Ἐγώ γε. Γίνεσθαι δὲ ἐξ ἀλλήλων; Ναί. Ἐξ οὖν τοῦ ζῶντος τί τὸ γιγνόμενον; Τὸ τεθνηκός, ἔφη. Τί δὲ, ἢ δ' ὅς, ἐκ τοῦ τεθνεώτος; Ἀναγκαῖον, ἔφη, ὁμολογεῖν ὅτι τὸ ζῶν. Ἐκ τῶν τεθνεώτων ἄρα, ὦ Κέβης, τὰ ζῶντά τε καὶ οἱ ζῶντες γίγνονται; Φαίνεται, ἔφη. Εἰσὶν ἄρα, ἔφη, αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐν ἄδου. Ἐοικεν. Οὐκοῦν καὶ ταῖν γενεσέοι ταῖν περὶ ταῦτα ἢ γ' ἐτέρα σαφῆς οὔσα τυγχάνει; τὸ γὰρ ἀποθνήσκειν σαφές δήπου, ἢ οὐ; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Πῶς οὖν, ἢ δ' ὅς, ποιήσομεν; οὐκ ἄντα-
- d.
- c.

quidem contraria sunt: cumque duo sint, duae quoque inter haec generationes mutuae? Nihil prohibet. Alteram quidem coniugationem eorum, quae modo dicebam, ego tibi dicam, (inquit Socrates) tam ipsam, quam generationes eorum: tu vero mihi aperies alteram. Dico autem illud quidem dormire, illud autem evigilare; atque ex somno vigiliam fieri, & ex vigilia somnum: horumque generationes hanc quidem connivere, illam vero expergisci. satisfeci tibi, necne? Satisfecisti certe. Dic tu mihi quoque similiter de vita atque morte. an non contrarium vivere dicis esse, atque mori? Equidem. Et ex se invicem fieri? Ita. Ergo ex vivente quidnam fit? Mortuum. Quid autem ex mortuo? Necessse est confiteri vivens. Igitur ex mortuis, o Cebes, viventia fiunt atque viventes. Apparet. Sunt igitur apud inferos animae nostrae? Videtur. Nonne ergo & generationum, quae circa haec sunt, altera quidem manifesta est? Mori enim manifestum est: nonne? Ita profus.

προάσομεν τὴν ἐναντίαν γένεσιν, ἀλλὰ ταύτη χωλὴ ἔσται ἢ
 φύσις; ἢ ἀνάγκη ἀποδοῦναι τῷ ἀποθνήσκειν ἐναντίαν τινὰ
 γένεσιν; Πάντως που, ἔφη. Τίνα ταύτην; Τὸ ἀναβιώσκε-
 σθαι. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, εἴπερ ἐστὶ τὸ ἀναβιώσκεσθαι, ἐκ τῶν
 τεθνεώτων ἂν εἴη γένεσις εἰς τοὺς ζῶντας αὐτῇ, τὸ ἀνα-
 βιώσκεσθαι; Πάνυ γε. Ὁμολογεῖται ἄρα ἡμῖν καὶ ταύτη, ^{p.}
 τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γεγονέναι, οὐδὲν ἦττον ἢ ⁷²
 τοὺς τεθνεώτας ἐκ τῶν ζῶντων. τούτου δὲ ὄντος, ἱκανόν που
 τεκμήριον εἶναι ὅτι ἀναγκαῖον τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς
 εἶναι που, ὅθεν δὴ πάλιν γίγνεσθαι. Δοκεῖ μοι, ἔφη, ὦ Σώ-
 κρατες, ἐκ τῶν ἀμολογημένων ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν. Ἴδὲ
 τοίνυν, ἔφη, ὦ Κέβης, ὅτι οὐδ' ἀδίκως ὠμολογήκαμεν, ὡς
 ἐμοὶ δοκεῖ. εἰ γὰρ μὴ αἰεὶ ἀνταποδοίῃ τὰ ἔτερα τοῖς ἑτέροις
 γιγνόμενα, ὡσπερὶ κύκλω περιϊόντα, ἀλλ' εὐθεῖά τις εἴη ἢ ^{b.}
 γένεσις ἐκ τοῦ ἑτέρου μόνον εἰς τὸ καταντικρῦ, καὶ μὴ ἀνα-
 κάμπτη πάλιν ἐπὶ τὸ ἕτερον, μηδὲ καμπὴν ποιοίτο· οἷσδ' ὅτι
 πάντα τελευτῶντα τὸ αὐτὸ σχῆμα ἂν σχοίη, καὶ τὸ αὐτὸ

Quidnam igitur faciemus? non reddemus vicissim generatio-
 nem huic contrariam, sed hac in re duntaxat mancam dice-
 mus naturam esse? an vero necesse est, reddere eis, quod mo-
 ri est, contrariam quandam generationem? Omnino. Quam
 vero istam? Reviviscere. Nonne igitur, si reviviscencia est,
 progressio quaedam haec est ex mortuis ad viventes? Erit uti-
 que. Convenit ergo nobis hac insuper ratione, viventes ex
 mortuis fieri nihilominus, quam mortuos ex viventibus. quod
 cum ita sit, sufficientem coniecturam hinc haberi, animas mor-
 tuorum necessario alicubi esse, unde iterum revertantur. Vide-
 tur mihi, o Socrates, hoc ex his, quae concessa sunt, necessa-
 rio sequi. Animadvertite ergo, inquit, o Cebes, haud abs re
 nos haec, ut arbitror, concessisse. Nisi enim continue altera
 vicissim alteris redderentur, quasi quodam circulo remeantia,
 sed directa quaedam progressio foret, duntaxat ex altero in eius
 oppositum, neque rursus reflecterentur in alterum, facerent-
 que regressum; omnia tandem, mihi crede, eandem subirent

- πάθος ἂν πάθοι, καὶ παύσαιτο γιγνώμενα. Πῶς λέγεις; ἔφη.
 Οὐδὲν χαλεπὸν, ἢ δ' ὅς, ἐννοῆσαι ὃ λέγω· ἀλλ' οἶον εἰ τὸ
 καταδαρθάνειν μὲν εἴη, τὸ δ' ἀνεγείρεσθαι μὴ ἀνταποδοσίῃ,
 γιγνώμενον ἐκ τοῦ καθεύδοντος, οἷσ' ὅτι τελευτῶντα πάντα
- c. λήρον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξειε, καὶ οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο,
 διὰ τὸ καὶ τὰ ἄλλα πάντα ταυτὸν ἐκείνῳ πεπανθέναι, καθεύ-
 δειν. καὶ εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα, διακρίνοιτο δὲ μὴ, ταχὺ
 ἂν τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου γεγονός εἴη, ἐμοῦ πάντα χρήματα.
 ὡσαύτως δὲ, ὦ Φίλε Κέβης, καὶ εἰ ἀποθνήσκου μὲν πάντα ὅσα
 τοῦ ζῆν μεταλάβου, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνου, μένου ἐν τούτῳ
 τῷ σχήματι τὰ τεθνεῶτα, καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκειτο·
 ἄρ' οὐ πολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι, καὶ
- d. μηδὲν ζῆν; εἰ γὰρ ἐκ μὲν τῶν ἄλλων τὰ ζῶντα γίγνοιτο,
 τὰ δὲ ζῶντα θνήσκου, τίς μηχανὴ μὴ οὐχὶ πάντα κατ-
 αναλωθῆναι εἰς τὸ τεθνάναι; οὐδὲ μία μοι δοκεῖ, ἔφη ὁ Κέ-
 βης, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ μοι δοκεῖς παντάπασι ἀληθῆ λέ-
 γειν. Ἔσι γὰρ, ἔφη, ὦ Κέβης, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, παντὸς μᾶλ-

figuram atque affectionem, fierique cessarent. Quonam id pacto dicis? inquit. Haud quaquam intellectu difficile est, inquit, quod loquor. Perinde enim ac si in somnum caderetur quidem, ab eo vero in vigiliam nunquam resurgeretur, minime te latet, omnia tandem eo deventura, ut Endymion ridicula quaedam fabula videatur, neque appareat usquam; cum cetera quoque universa somno similiter opprimantur. Proinde si confunderentur quidem omnia, nunquam vero discernerentur, Anaxagorae illud repente contingeret, Universa videlicet esse simul. Eadem ratione, o amice Cebes, si, quaecunque vitam acceperint, moriantur, mortua vero cum fuerint, mortua relinquuntur, neque iterum reviviscant; an non necessarium est omnino, cuncta demum interiisse, nihilque vivere? Nam si ex aliis quidem vivencia fierent, postea vero perirent, quid obfaret, quo minus in interitum cuncta consumerentur? Nihil profus, o Socrates, inquit Cebes; sed mihi omnino vera loqui videris. Est certe, o Cebes, inquit, maxime omnium ita, ut mihi videtur; neque

λον οὕτω· καὶ ἡμεῖς τὰ αὐτὰ ταῦτα οὐκ ἐξαπατάμενοι ὁμολογοῦμεν· ἀλλ' ἐσι καὶ τῷ ὄντι καὶ τὸ ἀναβιώσκεισθαι, καὶ ἐκ τῶν τεθνεώτων τοὺς ζῶντας γίγνεσθαι, καὶ τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναι· καὶ ταῖς μὲν ἀγαθαῖς ἀμεινον εἶναι, ταῖς δὲ e. κακαῖς κάκιον. Καὶ μὴν, ἔφη ὁ Κέβης ὑπολαβὼν, καὶ κατ' ἐκεινόν γε τὸν λόγον, ὦ Σώκρατες, εἰ ἀληθὴς ἐσιν, ὃν σὺ εἰώθας θαμὰ λέγειν, ὅτι ἡμῖν ἡ μάθησις οὐκ ἄλλό τι ἢ ἀνάμνησις τυγχάνει οὐσα, καὶ κατὰ τοῦτο ἀνάγκη που ἡμᾶς ἐν προτέρῳ τινὶ χρόνῳ μεμαθηκέναι ἃ νῦν ἀναμνησκόμεθα. τοῦτο δὲ ἀδύνατον, εἰ μὴ ἦν που ἡμῶν ἡ ψυχὴ πρὶν ἐν τῷδε τῷ ἀνθρωπίνῳ εἶδει γενέσθαι. ὥσε καὶ ταύτη ἀθάνατόν τι ἔοικεν ἢ P. ψυχὴ εἶναι. Ἄλλ', ὦ Κέβης, ἔφη ὁ Σιμμίας ὑπολαβὼν, 73 a. ποῖαί εἰσι τούτων αἱ ἀποδείξεις ὑπόμνησόν με. οὐ γὰρ σφόδρα ἐν τῷ παρόντι μέμνημαι. ἐνὶ μὲν λόγῳ, ἔφη ὁ Κέβης, καλλίσῳ· ὅτι ἐρωτώμενοι οἱ ἄνθρωποι, ἕάν τις καλῶς ἐρωτᾷ, αὐτοὶ λέγουσι πάντα ἢ ἔχει. καὶ τοι εἰ μὴ ἐτύχανε αὐτοῖς ἐπισημὴ ἐνοῦσα, καὶ ὀρθὸς λόγος, οὐκ ἂν οἶοί τ' ἦσαν τοῦτο

nos haec ipsa, quasi decepti confessi sumus; sed revera reviviscentia est, atque ex mortuis viventes fiunt, mortuorumque supersunt animae. atque bonis quidem melius est; malis vero peius. Atqui & secundum illud, o Socrates, inquit Cebes, quod frequenter usurpare soles, si modo verum est, Disciplinam videlicet nostram nihil esse aliud, quam reminiscentiam: & secundum hoc, inquam, necesse est, nos in superiori quodam tempore, ea, quorum nunc reminiscimur, didicisse. Id vero fieri non posset, nisi prius anima nostra fuisset alicubi, quam in hanc humanam speciem deveniret. quamobrem & hac ratione immortalis quiddam anima videtur esse. At quales huius rei demonstrationes, inquit Simmias, habes, o Cebes? reducito mihi in memoriam. Non enim satis in praesentia memini. Una quidem ratio est pulcherrima, inquit Cebes, quod interrogati homines, si quis eos recte interroget, ipsi omnia quemadmodum sunt, respondent. Atqui nunquam id facere possent, nisi inesset ipsis scientia rectaque ratio. Deinde, si quis

- b. ποιεῖν. ἔπειτα ἑάν τις ἐπὶ τὰ διαγράμματα ἄγῃ, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἐνταῦθα σαφέστατα κατηγορεῖ ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει. Εἰ δὲ μὴ ταύτη γε, ἔφη, πείθῃ, ᾧ Σιμμία, ὁ Σωκράτης, σκέψαι ἑάν τῆδέ πη σοὶ σκοπούμενῳ συνδόξῃ. ἀπιστεῖς γὰρ δὴ πῶς ἡ καλουμένη μάθησις ἀνάμνησις ἐστίν; Ἄπισῶ μὲν ἔγωγ', ἢ δ' ὅς ὁ Σιμμίας, οὐ· αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἔφη, δέομαι μαθεῖν περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀναμνησθῆναι· καὶ σχεδόν γε ἐξ ἂν Κέβρις ἐπεχείρησε λέγειν, ἤδη μέμνημαι καὶ πείθομαι. οὐδὲν μὲν ἂν
- c. ἤττον ἀκούοιμι νῦν πῆ σὺ ἐπεχείρησας λέγειν. Τῆδε ἔγωγε, ἢ δ' ὅς. ὁμολογοῦμεν γὰρ δήπου, εἴτις τι ἀναμνησθήσεται, δεῖν αὐτὸν τοῦτο πρότερόν ποτε ἐπίσασθαι. Πάνυ γε, ἔφη. Ἄρ' οὖν καὶ τῶδε ὁμολογοῦμεν, ὅταν ἐπισήμη παραγίγνηται τρέψῃ τοιούτῳ, ἀνάμνησιν εἶναι; λέγω δὲ τινὰ τρόπον τοῦτον· ἑάν τις τι ἕτερον ἢ ἰδὼν ἢ ἀκούσας, ἢ τινα ἄλλην αἴσθησιν λαβὼν, μὴ μόνον ἐκεῖνο γινῶ, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἐννοήσῃ, οὐ μὴ ἢ αὐτὴ ἐπισήμη, ἀλλ' ἄλλη, ἄρα οὐχὶ τοῦτο δικαίως

eos ad geometricas figuras descriptionesque, vel simile aliquid converterit, ibi manifeste comperiet, ita id se habere. Si haec, o Simmia, ratio, inquit Socrates, tibi non satisfacit, attende, an sic tibi consideranti idem quod nobis videatur. Diffidis enim, eam, quam disciplinam vocant, reminiscenciam esse posse. Haud equidem diffido, inquit Simmias. Verumtamen id expedit mihi discere, de quo sermo est, scilicet reminisci. Ac sermo ex his, quae Cebes coepit dicere, iam recordor, & credo. Nihilominus tamen & a te, qua ratione id modo probare ipse aggrediebaris, perlibenter audirem. Hac equidem ratione, inquit Socrates. confitemur sane quodammodo, si quis alicuius reminiscatur, oportere ipsum prius aliquando id scivisse. Prorsus, inquit. Numquid ergo & hoc confitemur, inquit, quoties scientia hoc modo provenit, reminiscenciam eam esse? dico autem hoc pacto, si quis aliud quiddam viderit, vel audiverit, vel alio perceperit sensu, neque solum id ipsum cognoscat, verum etiam agnoscat aliud quiddam, cuius non una eademque, sed alia scientia sit; nonne merito dicemus, hunc eius rei reminisci, in cuius

λέγομεν ὅτι ἀνεμνήσθη οὗ τὴν ἐγνοίαν ἔλαβεν; Πῶς λέγεις; d. Οἷον τὰ τοιάδε· ἄλλη που ἐπισήμη ἀνθρώπου καὶ λύρας. Πῶς γὰρ οὐ; Οὐκοῦν οἶσθα ὅτι οἱ ἔρασαι, ἔταν ἰδῶσι λύραν, ἢ ἱμάτιον, ἢ τι ἄλλο οἷς τὰ παιδικὰ αὐτῶν εἶωθε χρῆσθαι, πάσχοσι τοῦτο· ἐγνωσάν τε τὴν λύραν, καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ ἔλαβον τὸ εἶδος τοῦ παιδὸς, οὗ ἦν ἡ λύρα; τοῦτο δ' ἐστὶν ἀνάμνησις. ὥσπερ γε καὶ Σιμμίαν τις ἰδὼν, πολλάκις Κέβητος ἀνεμνήσθη, καὶ ἄλλά που μυρία τοιαῦτ' ἂν εἴη. Μυρία μέντοι νῆ Δι', ἔφη ὁ Σιμμίας. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον ἀνάμνησις τις ἐστὶ; μάλιστα μέντοι ὅταν τις τοῦτο πάθῃ e. περὶ ἐκεῖνα ἃ ὑπὸ χρόνου καὶ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν, ἤδη ἐπελέληξο; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τι δ', ἢ δ' ὅς, ἐστὶν ἵππον γεγραμμένον ἰδόντα, καὶ λύραν γεγραμμένην, ἀνθρώπου ἀναμνησθῆναι; καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον, Κέβητος ἀναμνησθῆναι; Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον, αὐτοῦ Σιμμίου ἀναμνησθῆναι. "Ἐστὶ μέντοι, ἔφη.

pervenerit notionem? Quonam pacto id dicis, inquit Simmias? Hoc, inquit Socrates. alia quodammodo hominis scientia est, alia lyrae. Quidni, inquit Simmias? An ignoras, hoc amantibus evenire, cum lyram, aut vestem, aut quid aliud ex his aspiciant, quibus uti eorum pueri adamati consueverunt. nam & agnoscunt lyram, & simul mente formam recolunt pueri, cuius erat lyra. Hoc vero est reminisci. ceu si quis, cum Simmiam viderit saepe, Cebetis recordetur; & cetera eiusdem generis infinita. Infinita, per Iovem, inquit Simmias. An non igitur, inquit, tale quiddam recordatio quaedam est? maxime vero, si id nobis in illis contingat rebus, quas longitudine temporis, & negligentia oblivioni iam tradiderimus? Ita certe, inquit Simmias. Quid vero, inquit Socrates? contingitne, ut, qui equum pictum viderit, pictamque lyram, reminiscatur hominis? atque cum pictum aspexerit Simmiam, veniat illi in mentem & Cebes? Sic utique, inquit. Nonne evenit etiam, ut, qui Simmiam inspexerit pictum, ipsius quoque Simmiae recordetur? Evenit certe. An non secundum haec omnia contingit,

p. Ἄρ' οὖν οὐ κατὰ πάντα ταῦτα συμβαίνει τὴν ἀνάμνησιν

⁷⁴a. εἶναι, τὴν μὲν, ἀφ' ὁμοίων, τὴν δὲ, καὶ ἀπ' ἀνομοίων; Ἐυμ-

βαίνει. Ἄλλ' ὅταν γε ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἀναμνησκηταί τις
τι, ἄρ' οὐκ ἀναγκάδιον τόδε προσπείσχειν, ἐννοεῖν, εἴτε τι ἐλ-
λειπει τοῦτο κατὰ τὴν ὁμοιότητα, εἴτε μὴ, ἐκείνου οὐ ἀνε-
μνήσθη; Ἀνάγκη, ἔφη. Σκόπει δὴ, ἢ δ' ὅς, εἰ ταῦτα οὕτως
ἔχει. Φαμέν που τί εἶναι ἴσον; οὐ ξύλον ξύλω λέγω, οὐδὲ
λίθον λίθῳ, οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν, ἀλλὰ παρὰ πάν-
τα ταῦτα ἕτερόν τι αὐτὸ τὸ ἴσον. Φῶμέν τι εἶναι; ἢ μηδέν;

b. Φῶμεν τοίνυν νῆ Δί', ἔφη ὁ Σιμμίας, θαυμαστῶς γε. Ἡ καὶ
ἐπιστάμεθα αὐτὸ ὅ ἐστιν ἴσον; Πάνυ γε, ἢ δ' ὅς. Πέθεν λαβόν-
τες αὐτοῦ τὴν ἐπισήμην; ἄρ' οὐκ ἐξ ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἢ
ξύλα, ἢ λίθους, ἢ ἄλλ' ἄττα ἰδόντες τὰ ἴσα, ἐκ τούτων
ἐκεῖνο ἐνενοήσαμεν, ἕτερον ὄν τούτων; ἢ οὐχ ἕτερόν σοι φαί-
νεται; σκόπει δὲ καὶ τῆδε. ἄρ' οὐ λίθοι μὲν ἴσοι, καὶ ξύλα
ἐνίοτε τὰ αὐτὰ ὄντα, τοτὲ μὲν ἴσα φαίνεται, τοτὲ δ' οὐ;
Πάνυ μὲν οὖν. Τί δὲ, αὐτὰ τὰ ἴσα ἐστὶν ὅτε ἀνισά σοι ἐφάνη.

tum a similibus, tum a dissimilibus reminiscenciam provenire?
Contingit. Verum, quoties ob similia quispiam alicuius remi-
niscitur, an non necesse est, id insuper intelligere, utrum defi-
ciat hoc secundum similitudinem, necne, ab illo cuius repetita
memoria est? Necesse est. Attende fane, numquid, si haec ita
se habeant, dicimus aliquid esse aequale? non dico, lignum
ligno, neque lapidem lapidi, neque aliud eiusmodi quidquam,
sed praeter haec omnia aliud quiddam aequale; ipsum dici-
musne aliquid esse, an nihil? Dicimus, per Iovem; & quidem
mirifice. An scimus & ipsum, quod est aequale? Omnino qui-
dem. Undenam scientiam eius accepimus? an non ex his, quae
modo diximus, videlicet conspicati vel ligna, vel saxa, vel
alia quaedam aequalia, ex his illud excogitavimus, quod aliud
est, quam haec? an non aliud quiddam tibi videtur? Consi-
dera vero & hoc pacto. nonne saxa, vel ligna aequalia, dum
eadem sunt, alias aequalia, alias inaequalia nobis apparent?
Penitus. Quid autem? ipsa aequalia possunt inaequalia tibi vi-

ἢ ἡ ἰσότης, ἀνισότης; Οὐδεπώποτε γε, ᾧ Σώκρατες. Οὐ ταυ- c.
 τὸν ἄρ' ἐστίν, ἢ δ' ὅς, ταῦτά τε τὰ ἴσα, καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον.
 Οὐδαμῶς μοι φαίνεται, ᾧ Σώκρατες. Ἀλλὰ μὴν ἐκ τούτων
 γ', ἔφη, τῶν ἴσων ἐτέρων ὄντων ἐκείνου τοῦ ἴσου, ὅμως αὐτοῦ
 τὴν ἐπιστήμην ἐννευβηκᾶς τε καὶ εἴληφας; Ἀληθέςατα, ἔφη,
 λέγεις. Οὐκοῦν ἢ ὁμοίου ὄντος τούτοις, ἢ ἀνομοίου. Πάνυ
 γε. Διαφέρει δέ γ', ἢ δ' ὅς, οὐδέν. ἕως γὰρ ἂν ἄλλο ἰδῶν,
 ἀπὸ ταύτης τῆς ὄψεως ἄλλο ἐννοήσῃς, εἴτε ἀνόμοιον εἴτε
 ὁμοιον, ἀναγκαῖον, ἔφη, αὐτὸ ἀνάμνησιν γεγονέναι. Πάνυ d.
 μὲν οὔν. Τί δαί τὸδ', ἢ δ' ὅς, ἢ πάσχομέν τ. τοιοῦτον περὶ
 τὰ ἐν τοῖς ξύλοις τε καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἐν τοῖς ἴσοις,
 ἄρα φαίνεται ἡμῖν οὕτως ἴσα εἶναι ὡσπερ αὐτὸ ἔστιν ἴσον;
 ἢ ἐνδεῖ τι ἐκείνου τῷ μὴ τοιοῦτον εἶναι οἷον τὸ ἴσον, ἢ οὐδέν;
 Πολύ γε, ἔφη, ἐνδεῖ. Οὐκοῦν ὁμολογοῦμεν, ὅταν τις τὶ ἰδῶν
 ἐννοήσῃ, ὅτι βούλεται μὲν, τοῦτο δ' νῦν ἐγὼ ὄρω, εἶναι οἷον
 ἄλλό τι τῶν ὄντων· ἐνδεῖ δέ, καὶ οὐ δύναται τοιοῦτον εἶναι
 ἴσον οἷον ἐκεῖνο, ἀλλ' ἔστι φαυλότερον· ἀναγκαῖον που τὸν e.

deri? vel aequalitas, inaequalitas? Nunquam, o Socrates.
 Quamobrem non idem sunt haec aequalia, atque ipsum ae-
 quale. Nullo modo idem mihi apparent, o Socrates. Verum-
 tamen ab his aequalibus, quae alia sunt, quam ipsum illud ae-
 quale, ipsius simul excogitasti scientiam, atque percepisti.
 Verissima loqueris. An non, sive simile ipsum fit, sive dissimi-
 le? Omnino. Nihil fane refert, quatenus enim aliud conspicu-
 tus, ex hac ipsa perspectione aliud intellexeris, sive simile, si-
 ve dissimile, necesse est, hinc reminiscentiam provenire. Et
 maxime quidem. Quid vero ad id? an sic nobis contingit
 circa ea, quae modo dicebamus, ligna, & alia? videntur
 ita aequalia haec esse, ut ipsum, quod est aequale? an deesse
 potius aliquid, quo minus talia sint, quale est aequale ipsum,
 an nihil? Permultum certe deest. Nonne & id clarum est: cum
 quis, pro notitia ex visa re secum constituta, id quod ego nunc
 video, velit esse tale, quale aliud ex his quae sunt; id vero non
 plane respondet, neque potest esse ei aequale, sed inferius est;

- τοῦτο ἐννοοῦντα, τυχεῖν προειδότα ἐκεῖνο ὧς Φησὶν αὐτὸ προσ-
 εοικέναι μὲν, ἐνδεεσέρας δὲ ἔχειν; Ἀνάγκη. Τί οὖν; τὸ τοι-
 οὔτον πεπόνθαμεν καὶ ἡμεῖς, ἢ οὐ, περὶ τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ
 τὸ ἴσον; Παντάπασι γε. Ἀναγκαῖον ἄρα ἡμᾶς προειδέναι τὸ
 p. ἴσον πρὸ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ὅτε τὸ πρῶτον ἰδόντες τὰ ἴσα,
 75 ἐνενοήσαμεν ὅτι ὀρέγεται μὲν πάντα ταῦτ' εἶναι οἷον τὸ ἴσον.
 a. ἔχει δὲ ἐνδεεσέρας. Ἐσι ταῦτα. Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε ὁμολο-
 γοῦμεν, μὴ ἄλλοθεν αὐτὸ ἐννενοηκέναι, μηδὲ δυνατὸν εἶναι
 ἐννοῆσαι, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἰδεῖν ἢ ἀψασθαι, ἢ ἐκ τινος ἄλλης
 πῶν αἰσθήσεων. ταυτὸν δὲ πάντα ταῦτα λέγω. Ταυτὸν γὰρ
 ἔστιν, ὧς Σώκρατες, πρὸς γε ὃ βούλεται δηλωῶσαι ὁ λόγος. ἀλλὰ
 μὲν δὴ ἐκ γε τῶν αἰσθήσεων δεῖ ἐννοῆσαι ὅτι πάντα τὰ ἐν ταῖς
 b. αἰσθήσεσιν ἐκείνου τε ὀρέγεται τοῦθ' ὃ ἐστὶν ἴσον, καὶ αὐτοῦ
 ἐνδεεσέρα ἔστιν. ἢ πῶς λέγωμεν; Οὕτω. πρὸ γὰρ τοῦ ἄρξασθαι
 ἡμᾶς ὀρᾶν ἢ ἀκούειν, καὶ τᾶλλα αἰσθάνεσθαι, τυχεῖν ἔδει
 του εἰληφότας ἐπισημίην αὐτοῦ τοῦ ἴσου, ὃ, τι ἔστιν, εἰ ἐμέλ-

nonne necesse est, hunc, qui id referat ad notionem suam, ante cognovisse illud, ad cuius similitudinem, quamquam, ut inferius, non perfecte id accedere dicit? Necesse est. Quid ergo? talene aliquid contingit & nobis, nec ne, circa aequalia ipsumque aequale? Quam plurimum. Necesse est ergo, nos aequalis ipsius scientiam ante illud tempus habuisse, in quo primum videntes aequalia, agnovimus appetere quidem haec omnia talia evadere, quale est ipsum, attamen a perfectione ipsius abesse. Ita est. Atqui & hoc confitemur, nos neque aliunde id agnovisse, neque agnoscere posse, quam ex visu, vel tactu, vel alio quodam sensu. similiter enim de his omnibus iudico. Similiter, o Socrates, ad id se habent, de quo agitur, ostendendum. Atqui a sensibus quidem intellexisse oportet, omnia, quae subiecta sunt sensibus, illud, quod est aequale, appetere, quamvis ipsum non assequantur. an aliter dicimus? Haud aliter. ante enim, quam inciperemus videre, aut audire, aliisque uti sensibus, oportuit nos aequalis ipsius scientiam possedisse, videlicet quid ipsum sit: si modo aequalia haec, quae

λομεν τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἴσα ἐκείσε ἀνοίσειν· ὅτι προθυμεῖται μὲν πάντα τὰ τοιαῦτα εἶναι ὅσον ἐκεῖνο, ἔστι δὲ αὐτοῦ φαυλότερα. Ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν γενόμενοι εὐθὺς ἐωρῶμέν τε καὶ ἠκούομεν, καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις εἶχομεν. Πάνυ γε. Ἔδει δέ γε, φαμέν, c. πρὸ τούτων τὴν τοῦ Ἰσου ἐπισήμην εἰληφέναι. Ναί. Πρὶν γενέσθαι ἄρα, ὡς εἰσικεν, ἀνάγκη ἡμῖν αὐτὴν εἰληφέναι. Ἔοικεν. Οὐκοῦν εἰ μὲν λαβόντες αὐτὴν, πρὸ τοῦ γενέσθαι ἔχοντες ἐγενόμεθα, ἠπισάμεθα καὶ πρὶν γενέσθαι, καὶ εὐθὺς γενόμενοι, οὐ μόνον τὸ ἴσον καὶ τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαντα τὰ τοιαῦτα. οὐ γὰρ περὶ τοῦ Ἰσου νῦν ὁ λόγος ἡμῖν μᾶλλον τι ἢ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ δικαίου καὶ ὀσίου, καὶ, ὅπερ λέγω, περὶ ἀπάντων οἷς d. ἐπισφραγιζόμεθα τούτο, ὃ ἔστι, καὶ ἐν ταῖς ἐρωτήσεσιν ἐρωτῶντες, καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν ἀποκρινόμενοι. ὥστε ἀναγκαῖον ἡμῖν εἶναι, τούτων ἀπάντων τὰς ἐπισήμας πρὸ τοῦ γενέσθαι εἰληφέναι. Ἔστι ταῦτα. Καὶ εἰ μὲν γε λαβόντες μὴ ἐκάστοτε

fenfibus fubiacent, ad ipfum adeo relaturi fimus, ut iudicemus, anniti quidem haec omnia talia, quale ipfum est evadere, verumtamen deteriora relinqui. Neceffario ex fuperioribus id, o Socrates, fequitur. An non ftatim, inquit, nati vidimus, & audivimus, aliosque fenfus exercuimus? Omnino. Oportuit autem, ut diximus, ante haec ipfius aequalis fcientiam habuiffe. Oportuit. Quamobrem, ut videtur, neceffe est, antequam nafceremur, eam comprehendiffe. Sic apparet. Nonne, fi eam fortiti ante nativitatem ipfam iam habentes nati fumus, fcivimus & ante ortam, atque ftatim nati, non folum ipfum aequale maiusque & minus, verum etiam eiusdem generis omnia? non enim de aequali magis nunc nobis est fermo, quam de ipfo pulchro, de ipfo bono, de ipfo iufto atque fancto, & , ut dico, de omnibus, quibus proprie hoc ipfum, quod est, affignamus, & interrogationibus interrogantes, & refponfionibus refpondentes, ut neceffarium fit, nos, antequam nafceremur, horum omnium fcientiam habuiffe. Est ita. Ac fi, acceptis fcien-

ἐπιελήσμεθα, εἰδότες αἰεὶ γίγνεσθαι, καὶ αἰεὶ διὰ βίου εἰδέναι. τὸ γὰρ εἰδέναι τοῦτ' ἐστὶ, λαβόντά του ἐπισήμην ἔχειν, καὶ μὴ ἀπολωλεκέναι. ἢ οὐ τοῦτο λήθην λέγομεν, ἐπισημῆς ἀποβολήν; Πάντως δήπου, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Εἰ δέ γε, οἶμαι, λαβόντες πρὶν γενέσθαι, γιγνόμενοι ἀπωλέσαμεν, ὕπερον δὲ ταῖς αἰσθήσεσι χρώμενοι περὶ ταῦτά ἐκείνας ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπισήμας ἅς ποτε καὶ πρὶν εἶχομεν, ἄρ' οὐχ ὃ καλοῦμεν μαυθάνειν, οἰκείαν ἂν ἐπισήμην ἀναλαμβάνειν εἴη; τοῦτο δέ που ἀναμιμνήσκεσθαι λέγοντες, ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν; Πάνυ
 p. γε. Δυνατὸν γὰρ δὴ τοῦτ' ἔφ' ἔφη, αἰσθόμενόν τι, ἢ ἰδόντα,
 76 ἢ ἀκούσαντα, ἢ τινα ἄλλην αἰσθησιν λαβόντα, ἕτερόν τι ἀπὸ
 a. τούτου ἐννοῆσαι ὃ ἐπελέησο, ὧ τοῦτο ἐπλησίαζεν ἀνόμοιον ὄν, ἢ ἔομοιον. ὥσε, ὅπερ λέγω, δυοῖν θάτερον, ἦτοι ἐπιστάμενοί γε αὐτὰ γεγόναμεν καὶ ἐπιστάμεθα διὰ βίου πάντες, ἢ ὕπερον οὐς φαιμέν μαυθάνειν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀναμιμνήσκονται οὗτοι· καὶ ἡ μάθησις, ἀνάμνησις ἂν εἴη. Καὶ μάλα δὴ οὕτως ἔχει, ὦ Σώκρατες. Πότερον οὖν αἰρή, ὦ Σιμμία; ἐπισταμένους ἡμᾶς

tiis, non semper oblivisceremur, oporteret & cum ipsis nasci, semper etiam per omnem vitam scire. Nam scire id est, acceptam alicuius rei scientiam retinere, nec amisisse, an non oblivionem, scientiae iacturam esse dicimus? Ita profus, o Socrates. Sin autem acceptam ante ortum scientiam, dum nascimur, amisimus; deinde vero usi sensibus circa ipsas scientias, illas, quas ante habueramus, recipimus: nonne id, quod discere appellamus, esset scientiam propriam recuperare, atque id Reminisci nominantes, recte nominaremus? Recte. Fieri enim id posse apparuit: videlicet, ut cum quis aliquid senserit, vel videndo, vel audiendo, vel aliter sentiendo, aliud quiddam ex hoc agnoscat, cuius erat oblitus, cui quidem hoc quodammodo propinquabat, sive simile id sit, sive dissimile. Ita, quod iam pridem dico, e duobus alterum, aut enim scientes nati sumus, scimusque per omnem vitam omnes; aut, quos deinde dicimus discere, duntaxat reminiscuntur; atque disciplina reminiscencia est. Sic omnino se res habet, o Socrates. Utrum igitur eligis,

γεγονέναι, ἢ ἀναμιμνήσκεισθαι ὑπερον ὢν πρότερον ἐπισήμην **b.**
 εἰληφότες ἤμεν; Οὐκ ἔχω, ὦ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ἐλέ-
 σθαι. Τί δὲ ἔχεις ἐλέσθαι, καὶ πῆ σοι δοκεῖ περὶ αὐτοῦ; ἀνήρ
 ἐπισάμενος, περὶ ὧν ἐπίσεται, ἔχοι ἂν δοῦναι λόγον, ἢ οὐ;
 Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Ἡ καὶ δοκοῦσί σοι πάν-
 τες ἔχειν διδόναι λόγον περὶ τούτων ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν; Βου-
 λοίμην μέντ' ἂν, ἔφη ὁ Σιμμίας· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον φοβοῦ-
 μαι μὴ αὔριον τηλικάδε οὐκέτι ἢ ἀνθρώπων οὐδεὶς ἀξίως οἷός
 τε τοῦτο ποιῆσαι. Οὐκ ἄρα δοκοῦσί σοι ἐπίσασθαι γε, ἔφη, **c.**
 ὦ Σιμμία, πάντες αὐτά; Οὐδαμῶς. Ἀναμιμνήσκονται ἄρα
 ποτὲ ἂ ἔμαθον. Ἀνάγκη. Πότε λαβοῦσαι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν
 τὴν ἐπισήμην; οὐ γὰρ δὴ ἀφ' οὗ γε ἀνθρώποι γεγονόταμεν. Οὐ
 δῆτα. Πρότερον ἄρα. Ναί. Ἦσαν ἄρα, ὦ Σιμμία, αἱ ψυχαὶ
 καὶ πρότερον, πρὶν εἶναι ἐν ἀνθρώπου εἴδει χωρὶς σωμάτων,
 καὶ φρόνησιν εἶχον. Εἰ μὴ ἄρα γιγνόμενοι λαμβάνομεν, ὦ
 Σώκρατες, ταύτας τὰς ἐπισήμας. αὐτος γὰρ λείπεται ἔτι ὁ
 χρόνος. Εἶεν, ὦ ἑταῖρε. ἀπόλλυμεν δὲ αὐτάς ἐν ποίῳ ἄλλῳ **d.**

o Simmia? vel cum scientia nos esse natos, vel reminisci postea, quorum prius scientiam acceperimus? Ambigo, utrum in praesentia, Socrates, eligam. Quid vero? potesne eligere, quid de hoc videatur tibi? Vir sciens potestne eorum, quae scit, reddere rationem, an contra? Necessse est, o Socrates, posse. An vero tibi videntur omnes rationem de his, quae modo tractabamus, afferre posse? Optarem equidem, inquit Simmias: sed multo magis vereor, ne cras nullus hic homo sit, qui pro dignitate id sciat efficere. Non igitur, o Simmia, putas omnes hoc intelligere? Nullo modo. Reminiscuntur ergo, quae aliquando didicerant. Necessse est. Quando vero acceperunt animae nostrae scientiam? non enim postquam homines nati sumus. Non certe. Ergo prius. Ita. Erant igitur, Simmia, animae etiam prius, quam in humanam speciem devenirent, seorsum a corpore, intelligentiamque habebant. Nisi forte, o Socrates, dum nascimur, ipsas scientias accipimus. nam id etiam tempus reliquum est. Esto sic, o amice. sed quonam alio tempore eas

χρόνῳ; οὐ γὰρ δὴ ἔχοντες γε αὐτὰς γιγνώμεθα, ὡς ἄρτι ἀμολογήσαμεν. ἢ ἐν τούτῳ ἀπόλλυμεν ἕπερ καὶ λαμβάνομεν; ἢ ἔχεις ἄλλον τινὰ εἰπεῖν χρόνον; Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ἔλαβον ἑμαυτὸν οὐδὲν εἰπών. Ἄρ' οὖν οὕτως ἔχει, ἔφη, ἡμῖν, ὦ Σιμμία. εἰ μὲν ἔστιν ἃ θρυλλοῦμεν αἰεὶ, καλὸν τὲ τι καὶ ἀγαθόν, καὶ πᾶσα ἢ τοιαύτη οὐσία, καὶ ἐπὶ ταῦτην τὰ ἐκ τῶν αἰσθησέων πάντα ἀναφέρομεν, ὑπάρχουσιν

e. πρότερον ἀνευρίσκοντες ἡμετέραν οὐσαν, καὶ ταῦτα ἐκείνη ἀπεικάζομεν, ἀναγκαῖον, οὕτως ὥσπερ καὶ ταῦτά ἐστιν, οὕτω καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἶναι καὶ πρὶν γεγενῆσθαι ἡμᾶς· εἰ δὲ μὴ ἐστὶ ταῦτα, ἄλλως ἂν ὁ λόγος οὗτος εἰρημένος εἴη. Ἄρ' οὕτως ἔχει, καὶ ἴση ἀνάγκη ταῦτά τε εἶναι, καὶ τὰς ἡμετέρας ψυχὰς, πρὶν καὶ ἡμᾶς, γεγενῆσθαι. καὶ εἰ μὴ ταῦτα, οὐδὲ τάδε; Ὑπερφυῶς, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας, δοκεῖ μοι ἢ αὐτὴ ἀνάγκη εἶναι· καὶ εἰς καλὸν γε καταφεύγει ὁ

P. λόγος, εἰς τὸ ὁμοίως εἶναι τὴν τε ψυχὴν ἡμῶν, πρὶν γενέσθαι
77 ἡμᾶς, καὶ τὴν οὐσίαν ἣν σὺ νῦν λέγεις. οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε

amittimus? non enim habentes iam eas nascimur, ut modo confitebamur. An in eodem perdimus, quo & accepimus? an aliud tempus efferre potes? Nullo, o Socrates, modo. sed nihil me dicere minime advertebam. An ergo sic nobis se res habet, o Simmia? Si quidem sunt ea, quae quotidie praedicamus, pulchrum scilicet quiddam atque bonum, & omnis eiusmodi essentia, ad quam omnia sensibus percepta referimus, quae & prius erat nostra, & tanquam nostram invenimus, & haec ad ipsius exemplar referimus; necesse est, ita, ut & ipsa sunt, nostram quoque animam prius etiam, quam nasceremur, exstitisse. At si haec non sunt, frustra utique ratio haec tractata esset. An non ita se habet, atque par necessitas est, & ipsa esse, & animas nostras, antequam nasceremur: & nisi ipsa sunt, neque haec utique sunt? Mirifice, o Socrates (inquit Simmias) eadem mihi videtur esse necessitas: atque pulcherrime huc ratio nos perducit, ut similiter tam animam nostram, quam essentiam ipsam, quam modo dicebas, ante quam nasceremur,

οὐδὲν οὕτω μοι ἐναργὲς ὄν, ὡς τοῦτο, τὸ πάντα τὰ τοιαῦτα εἶναι ὡς οἶόν τε μάλιχα καλόν τε καὶ ἀγαθόν, καὶ τᾷλλοο πάντα ἃ σὺ νῦν δὴ ἔλεγες· καὶ ἔμοιγε ἰκανῶς ἀποδέδεικται. τί δὲ δὴ Κέβητι; ἔφη ὁ Σωκράτης. δεῖ γὰρ καὶ Κέβητα πείδειν. Ἰκανῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἔγωγε οἶμαι· καὶ τοι καρτερώτατος ἀνθρώπων ἐστὶ πρὸς τὸ ἀπιεῖν τοῖς λόγοις. ἀλλ' οἶμαι οὐκ ἐνδεῶς τοῦτο πεπεισθαι αὐτόν, ὅτι πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, ἦν ἡμῶν ἡ ψυχὴ. εἰ μέντοι καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν ἢ, ἔτι ἔσαι, οὐδ' αὐτῷ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἀποδεδεῖχθαι, ἀλλ' ἔτι ἐνέσηκεν, ὃ νῦν δὴ Κέβης ἔλεγε, τὸ τῶν πολλῶν, ὅπως μὴ ἅμα ἀποθνήσκοντος τοῦ ἀνθρώπου διασκεδάννυται ἡ ψυχὴ, καὶ αὐτῇ τοῦ εἶναι τοῦτο τέλος ἦ. τί γὰρ κωλύει γίνεσθαι μὲν αὐτὴν καὶ ξυνίστασθαι ἄλλοθεν ποθεν, καὶ εἶναι πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπειον σῶμα ἀφικέσθαι· ἐπειδὴν δὲ ἀφίκηται καὶ ἀπαλλάττηται τούτου, τότε καὶ αὐτὴν τελευτᾶν καὶ διαφθεῖρεσθαι; Εὖ λέγεις, ἔφη, ὦ Σιμμία, ὁ Κέβης. φαίνε- c:
ται γὰρ ὡσπερ ἡμῖσιν ἀποδεδεῖχθαι οὐ δεῖ, ὅτι πρὶν γενέσθαι

exstitisse confiteamur. Nihil enim tam certum habeo, quam esse eiusmodi omnia, & quidem maxime, scilicet pulchrum ipsum, & bonum, aliaque omnia, quae tu modo dicebas. Et quantum ad me attinet, satis est demonstratum. Quid vero videtur Cebet? inquit Socrates. oportet enim illi quoque persuadere. Satis & illi arbitror persuasum, inquit Simmias, quamvis omnium repugnantissimus sit, & ad credendum tardissimus. opinor tamen sufficienter illi probatum, ante ortum nostrum animam exstitisse. An vero post interitum nostrum etiam futura sit, nec mihi quidem ipsi, o Socrates, satis adhuc videtur ostensum. sed nunc etiam restat multorum dubitatio illa, quam in medium Cebes adduxerat, ne videlicet, homine moriente, simul anima dissipetur, atque ita esse desinat. quid enim prohibet fieri quidem illam & aliunde constitui, atque esse prius etiam, quam in corpus hominis laberetur: postquam vero ab eo discesserit, tunc illam insuper interire? Recte loqueris Simmia, inquit Cebes. Videtur enim quasi dimidium eius, quod

- ἡμᾶς, ἢν ἡμῶν ἢ ψυχὴ· δεῖν δὲ προσαποδείξαι ἔτι, εἰ καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, οὐδὲν ἦττον ἔσαι ἢ πρὶν γενέσθαι, εἰ μέλλει τέλος ἢ ἀπόδειξις ἔξειν. Ἀποδέδεικται μὲν, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὁ Σωκράτης, καὶ νῦν εἰ θέλετε συνθεῖναι τοῦτόν τε τὸν λόγον εἰς ταυτόν καὶ ὃν πρὸ τούτου ὡμολογήσαμεν, τὸ γίγνεσθαι πᾶν τὸ ζῶν ἐκ τοῦ τεθνεῶτος. εἰ γὰρ
- d. ἐστὶν ἢ ψυχὴ καὶ πρότερον, ἀνάγκη δ' αὐτῇ εἰς τὸ ζῆν ἰούσῃ τε καὶ γιγνομένη, μηδαμῶθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ θανάτου τε καὶ ἐκ τοῦ τεθνάναι γίγνεσθαι· πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνῃ εἶναι, ἐπειδὴ δεῖ αὖθις αὐτὴν γίγνεσθαι; ἀποδέδεικται μὲν οὖν, ὅπερ λέγεται καὶ νῦν. ὅμως δὲ μοι δοκεῖς σύ τε καὶ Σιμμίας ἠδέως ἂν καὶ τοῦτον διαπραγματεύεσασθαι τὸν λόγον ἔτι μᾶλλον· καὶ δεδιέναι τὸ τῶν παιδῶν, μὴ ὡς ἀληθῶς ὁ ἀνεμος αὐτὴν ἐκβαίνουσιν ἐκ τοῦ σώματος διαφυσᾶ καὶ
- e. διασκεδάνυσιν· ἄλλως τε καὶ ὅταν τύχη τις μὴ ἐν νηνεμίᾳ ἀλλ' ἐν μεγάλῳ τινὶ πνεύματι ἀποβύσῃ. Καὶ ὁ Κέβης ἐπι-

oportet, probatum, ante videlicet, quam nasceremur, nostram animam exstitisse: oportere autem id quoque ostendere, postquam mortui fuerimus, non minus fore, quam esset, antequam nasceremur, si modo finem suum demonstratio sit habitura. Demonstratum quidem est, inquit Socrates, istud, o Simmia, & o Cebes, etiam nunc, si modo velitis, & id, quod modo probatum est, & illud, quod ante concesseramus, videlicet omne vivens ex mortuo fieri, in unum connectere. Si enim est anima prius, & quum in hanc venit vitam, fitque homo, necesse est, non aliunde eam, quam ex mortuis proficisci: cur non necessarium sit, ut etiam post mortem corporis maneat, quum oporteat ipsam ad hanc vitam reverti? Demonstratum igitur & nunc est, quod dicitur. Veruntamen videmini, tu atque Simmias, cupere rursus idem diligentius pertractari: ac forsitan puerorum more formidatis, ne revera corpore egredientem ventus dissolvat, atque dispergat, praesertim si quis non sereno coelo, sed ventis vehementius flantibus moriatur. Ad haec Cebes subridens, tanquam nobis id formidantibus, inquit,

γελάσας, Ὡς δεδιότων, ἔφη, ὦ Σώκρατες, πειρῶ ἀναπειθῆναι·
 μᾶλλον δὲ μὴ ὡς ἡμῶν δεδιότων. ἀλλ' ἴσος ἔνι τίς καὶ ἐν ἡμῖν
 παῖς ὅστις τὰ τοιαῦτα φοβεῖται. τοῦτον οὖν πειρώμεθα πείθειν
 μὴ δεδιέναι τὸν θάνατον, ὡς περ τὰ μωρολόυκεια. Ἀλλὰ χρῆ,
 ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐπάδειν αὐτῷ ἐκείνης ἡμέρας, ἕως ἂν ἐξιό-
 σηται. Πόθεν οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τῶν τοιούτων ἀγαθὸν p-
 ἐπώδον ληψόμεθα, ἐπειδὴ σὺ, ἔφη, ἡμᾶς ἀπολείπεις; Πολλή 78
 μὲν ἡ Ἑλλάς, ἔφη, ὦ Κέβης, ἐν ἧ' ἐνεσίτου ἀγαθοὶ ἄνδρες· a.
 πολλὰ δὲ καὶ τὰ τῶν βαρβάρων γένη, οὓς πάντας χρῆ διερευ-
 νᾶσθαι, ζητοῦντας τοιοῦτον ἐπώδον, μήτε χρημάτων φειδο-
 μένους, μήτε πόνων. ὡς οὐκ ἔστιν εἰς ὃ, τι ἂν εὐκαιρότερον
 ἀναλίσκοιτε χρήματα. ζητεῖν δὲ χρῆ καὶ αὐτοὺς μετ' ἀλλή-
 λων. ἴσως γὰρ ἂν οὐδὲ βραδίως εὔροιτε μᾶλλον ὑμῶν δυναμέ-
 νους τοῦτο ποιεῖν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ ὑπάρξει, ἔφη ὁ Κέ-
 βης. ὅθεν δὲ ἀπελίπομεν, ἐπανέλθωμεν, εἰ σοι ἡδομένῳ ἔστιν. b.
 Ἀλλὰ μὴν ἡδομένῳ γε. πῶς γὰρ οὐ μέλλει; Καλῶς, ἔφη,
 λέγεις. Οὐκοῦν τοιούδε τι, ἧ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, δεῖ ἡμᾶς ἀνερέ-
 σθαι ἑαυτοὺς, τῷ ποῖω τινὶ ἄρα προσήκει τοῦτο τὸ πάθος πά-

o Socrates, conare persuadere: immo vero non tanquam for-
 midantibus nobis: sed fortasse est inter nos puer aliquis talia
 metuens: huic ergo annitatur persuadere, ne mortem ceu lar-
 vas pertimescat. Oportet certe, inquit Socrates, huic mederi
 carminibus quotidie, quoad sanus efficiatur. Sed ubinam, in-
 quit Cebes, medicum eiusmodi nanciscemur, o Socrates, quan-
 do tu nos deferis? Ampla est, inquit, o Cebes, Graecia, in
 qua sunt viri boni: quam plurimae sunt barbarae nationes; per
 has omnes, eiusmodi medicum debetis perquirere, neque pec-
 cuniis parcentes, neque laboribus. nihil est enim, pro quo com-
 modius pecunias expendatis. Perferendum quoque est etiam
 inter vos ipsos. forte enim non facile invenietis, qui melius,
 quam vos, id queat efficere. Fiet quidem, inquit Cebes. sed
 redeamus iam, si tibi placet, unde digressi sumus. Mihi quidem
 placet, inquit. quid enim prohibet? Recte respondes, inquit
 Cebes. An non tale aliquid, inquit, a nobis ipsis sciscitari de-

- σχειν, τὸ διασκεδάνυσθαι, καὶ ὑπὲρ τοῦ ποίου τινὸς δεδιέναι, μὴ πάθῃ αὐτὸ καὶ τῷ ποίῳ τινί. καὶ μετὰ τοῦτο αὐτὸ ἐπισκέψασθαι πότερον ψυχὴ ἐστὶ καὶ ἐκ τούτων διαρρεῖν ἢ δεδιέναι ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Ἄρ' οὖν τῶ
- c. μὲν συντεθέντι τε καὶ συνθέντι, ὅντι φύσει προσήκει τοῦτο πάσχειν, διααιρεθῆναι ταύτῃ ἢ περὶ συντεθέντι· εἰ δὲ τι τυγχάνει ὅν ἀξύνθετον, ταύτῃ μόνῳ προσήκει μὴ πάσχειν τὰ αὐτὰ, εἴπερ τῷ ἄλλῳ. Δοκεῖ μοι, ἔφη, οὕτως ἔχειν, ὃ Κέβης. Οὐκοῦν ἄπερ αἰεὶ κατὰ ταυτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχει, ταῦτα μάλιστα εἰκὸς εἶναι τὰ ἀξύνθετα· τὰ δὲ ἄλλοτ' ἄλλως καὶ μηδέποτε κατὰ ταυτὰ, ταῦτα δὲ εἶναι τὰ ξύνθετα. Ἐμοιογε δοκεῖ οὕτως. Ἰωμεν δὴ, ἔφη, ἐπὶ ταῦτα ἐφ' ἅπερ ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ. αὐτῇ
- d. ἡ οὐσία ἧς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι, καὶ ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι, πότερον ὡσαύτως αἰεὶ ἔχει κατὰ ταυτὰ, ἢ ἄλλοτ' ἄλλως; αὐτὸ τὸ ἴσον, αὐτὸ τὸ καλὸν, αὐτὸ ἔκαστον, ὃ ἐστὶ τὸ ὄν, μήποτε μεταβολὴν καὶ ἡγτινοῦν ἐνδέχεται; ἢ αἰεὶ αὐτῶν ἕκα-

hemus, cuiam conveniat ea passio, per quam dissolvi possit: & quid sit metuendum, ne id patiat, & secundum quam eius partem: deinde considerare, utrum anima sit: demum ex his animae nostrae gratia vel confidere, vel timere. Vera loqueris, inquit. Nonne igitur ei, quod componitur, iamque compositum est, natura id pati convenit, ut, quatenus est compositum, dissolvatur? si quid vero non sit compositum, huic soli convenit, non eadem pati, quae alii cuipiam. Mihi quidem sic apparet, inquit Cebes. An non, quae semper secundum eadem eodemque modo se habent, inquit, haec maxime esse convenit simplicia? quae vero alias aliter, nec unquam secundum eadem, haec esse composita? Ita equidem opinor. Redeamus iam ad illa, ad quae in superiori disputatione processimus. Ipsa essentia, cuius interrogando respondendoque definitionem, hoc ipsum, quod est, assignavimus, utrum eodem modo, & secundum eadem se semper habet? an alias aliter? videlicet & ipsum aequale, ipsum pulchrum, ipsum unumquodque, quod est ens, utrum mutationem aliquando aliquam ipsa recipiunt? an ipso-

σοι, ὃ ἔστι μονοειδὲς ὄν, αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὡσαύτως κατὰ ταυτὰ
 ἔχει, καὶ οὐδέποτε οὐδαμῆ οὐδαμῶς ἀλλοίωσιν οὐδεμίαν ἐν-
 δέχεται; Ὡσαύτως, ἔφη, ἀνάγκη, ὁ Κέβης, καὶ κατὰ τὰ
 αὐτὰ ἔχειν, ὧ Σώκρατες. Τί δὲ τῶν πολλῶν καλῶν, οἷον ἀν-
 θράπων, ἢ ἵππων, ἢ ἱματίων, ἢ ἄλλων ὠντινωτοῦν τοιοῦτων, e.
 ἴσων ἢ καλῶν ἢ πάντων τῶν ἐκείνοις ὁμωνύμων. Ἄρα κατὰ τὰ
 αὐτὰ ἔχει, ἢ πᾶν τοῦναυτίον ἐκείνοις, οὔτε αὐτὰ αὐτοῖς, οὔτε
 ἀλλήλοις οὐδέποτε, ὡς ἔπος εἶπεῦ, οὐδαμῶς κατὰ ταυτὰ ἔστιν.
 Οὕτως αὖ, ἔφη, ταῦτα, ὁ Κέβης, οὐδέποτε ὡσαύτως ἔχει.
 Οὐκοῦν τούτων μὲν κἄν ἄψαιο, κἄν ἴδοις, κἄν ταῖς ἄλλαις p.
 αἰσθήσεσιν αἰσθοιο· τῶν δὲ κατὰ ταυτὰ ἐχόντων οὐκ ἔστιν ὅτῳ 79
 ποτ' ἂν ἄλλῳ ἐπιλάβοιο ἢ τῷ τῆς διανοίας λογισμῷ· ἀλλ' ἔστιν a.
 αἰδιῆ τὰ τοιαῦτα καὶ οὐχ ὁραῖται. Παντάπασιν, ἔφη, ἀληθῆ
 λέγεις. Θῶμεν οὖν βούλει, ἔφη, δύο εἶδη τῶν ὄντων; τὸ μὲν,
 ὁρατὸν, τὸ δὲ, ἀειδές; Θῶμεν, ἔφη. Καὶ τὸ μὲν ἀειδές, αἰ

rum unumquodque semper id, quod est uniforme, existens ipsum
 per seipsum, eodem modo, & secundum eadem se habet, ne-
 que unquam, neque usquam, nec ullo pacto mutationem ali-
 quam suscipit? Necessè est, o Socrates, haec, inquit Cebes,
 eodem modo, & secundum eadem se semper habere. Quid au-
 tem dicemus de multis, inquit, quae similiter pulchra dicuntur,
 scilicet hominibus, equis, vestibus, vel aliis quibuscunque ta-
 libus, quae vel pulchra dicuntur, vel aequalia, vel etiam de
 omnibus, quae illis synonyma sunt? num haec secundum eadem
 se semper habent? an potius omnino contra, quam illa, vide-
 licet neque ipsa sibimet, neque invicem unquam, ut simpliciter
 loquar, ullo pacto secundum eadem eodemque modo se habent?
 Haec, o Socrates, inquit Cebes, nunquam eodem modo sunt.
 Et haec quidem tangi, videri, aliisque sensibus attingi possunt.
 quae vero semper secundum eadem permanent, non alio mo-
 do, quam sola intelligentiae ratione, percipiuntur; suntque in-
 visibilia, quae talia sunt, neque cernuntur. Vera omnino loque-
 ris, inquit. Vis ergo duas rerum species ponamus, alteram vi-
 sibilem, invisibilem alteram? Ponamus, inquit. Et invisibile

- κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχον, τὸ δὲ ὄρατόν, μηδέποτε κατὰ ταυτά.
 Καὶ τοῦτο, ἔφη, θῶμεν. Φέρε δὴ, ἢ ὄς, ἄλλο τι ἡμῶν αὐ-
 b. τῶν, ἢ τὸ μὲν, σῶμά ἐστι, τὸ δὲ, ψυχὴ; Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη.
 Ποτέρῳ οὖν ὁμοίτερον τῷ εἶδει φαμὲν εἶναι καὶ ξυγγενέ-
 σερον τὸ σῶμα; Παντί, ἔφη, τοῦτό γε δῆλον ὅτι τῷ ὄρατῳ.
 Τί δὲ, ἢ ψυχὴ, ὄρατόν, ἢ ἀειδές; Οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων γε, ὦ
 Σώκρατες, ἔφη. Ἀλλὰ μὴν ἡμεῖς γε τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ μὴ,
 τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει ἐλέγχομεν; ἢ ἄλλη τινὶ οἴει; Τῇ τῶν
 ἀνθρώπων. Τί οὖν περὶ ψυχῆς ἐλέγχομεν, ὄρατόν εἶναι, ἢ οὐχ
 ὄρατόν; Οὐχ ὄρατόν. Ἀειδὲς ἄρα. Ναί. Ὅμοιότερον ἄρα
 c. ψυχὴ σώματός ἐστι τῷ ἀειδεῖ, τὸ δὲ, τῷ ὄρατῳ. Πᾶσα ἀνάγκη,
 ὦ Σώκρατες. Οὐκοῦν καὶ τόδε πάλαι ἐλέγχομεν, ὅτι ἢ
 ψυχὴ ὅταν μὲν τῷ σώματι προσχρῆται εἰς τὸ σκοπεῖν τι, ἢ
 διὰ τοῦ ὄραῦν, ἢ διὰ τοῦ ἀκούειν, ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως
 (τοῦτο γάρ ἐστι τὸ διὰ τοῦ σώματος, τὸ δι' αἰσθήσεως σκοπεῖν
 τι) τότε μὲν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς τὰ οὐδέποτε κατὰ

quidem modo semper eodem esse, visibile vero nunquam eodem? Hoc quoque ponamus, inquit. Age iam, aliudne in nobis est, quam hoc quidem corpus, illud vero anima? Nihil aliud, inquit. Utrinam speciei corpus esse similius cognatiusque dicimus? Nemini dubium, inquit, quin visibili. Quid vero anima? visibilene aliquid est, an contra? Non hominibus quidem, o Socrates, inquit. Atqui nos de iis duntaxat, quae ab hominum natura videri, vel non videri possunt, loquebamur. an de iis, quae ad aliam naturam spectant, tractabamus? De iis duntaxat, quae ad humanam, inquit. Quid ergo de anima dicebamus? visibilem esse, an invisibilem? Non visibilem. Invisibilem ergo? Ita. Anima igitur invisibili speciei similior est, quam corpus: hoc vero visibili. Necessarium id est omnino. An non & hoc evenire in superioribus dicebamus, Ut cum anima ad aliquid considerandum socium sibi corpus assumit, vel per visum, vel per auditum, vel per alium sensum (hoc enim est per corpus considerare, quia per sensus id agitur) tunc quidem a corpore trahatur ad ea, quae nunquam eodem modo

ταυτὰ ἔχοντα· καὶ αὐτὴ πλαναῖται καὶ ταράττεται, καὶ ἰλιγγιᾶ, ὡσπερ μεθύουσα, ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη. Πάνυ γε. "Ὅταν δέ γε αὐτὴ καθ' αὐτὴν σκοπῇ, ἐκεῖσε οἴχεται εἰς d. τὸ καθαρὸν τε καὶ αἰεὶ ἔν καὶ ἀθάνατον, καὶ ὡσαύτως ἔχον· καὶ, ὡς συγγενῆς οὖσα αὐτοῦ, αἰεὶ μετ' ἐκείνου τε γίγνεται, ἕταν περ αὐτὴ καθ' αὐτὴν γένηται καὶ ἐξῆ αὐτῆ· καὶ πέπαυται τε τοῦ πλάνου, καὶ περὶ ἐκεῖνα αἰεὶ κατὰ ταυτὰ ὡσαύτως ἔχει, ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη. καὶ τοῦτο αὐτῆς τὸ πάθημα, φρόνησις κέκληται. Παντάπασι, ἔφη, καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες. Ποτέρω οὖν αὐ σοι δοκεῖ τῷ εἶδει, καὶ ἐκ τῶν πρόσθεν καὶ ἐκ τῶν νῦν λεγομένων, ψυχὴ ὁμοιότερον εἶναι e. καὶ ξυγγενέστερον; Πᾶς ἂν, ἔμοιγε δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, συγχωρήσαι, ὦ Σώκρατες, ἐκ ταύτης τῆς μεθόδου, καὶ ὁ δυσμαθέστατος, ὅτι ἕλω καὶ παντὶ ὁμοιότερόν ἐστι ψυχὴ τῷ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχοντι μᾶλλον, ἢ τῷ μή. Τί δὲ τὸ σῶμα; Τῷ ἑτέρω. "Ὅρα δὴ καὶ τῆδε, ὅτι ἐπειδὴν ἐν τῷ αὐτῷ ὡσι ψυχὴ καὶ σῶμα, τῷ μὲν δουλεύειν καὶ ἄρχεσθαι ἢ Φύσις προστάττει, τῆ δὲ, ἄρχειν P. So

a.

funt, atque ipsa aberret, perturbeturque, quasi ebria vacillet, utpote quae talia quaedam attigerit. Prorsus. At vero quoties ipse animus per seipsum excogitat, illuc se confert ad purum, sempiternum, immortale, semper eodem modo se habens: & tanquam ipsius cognatus semper inhaeret illi, quoties ipse redierit in seipsum, eique liceat, cessetque ab errore: & circa illa semper secundum eadem eodem modo se habet, utpote qui talia iam attigerit. atque haec eius affectio prudentia nominatur. Praeclare, inquit, ac vere omnino loqueris, o Socrates. Utri igitur speciei rursus tibi videtur, ex his quae & in superioribus & modo dicta sunt, anima esse similior atque cognatior? Arbitror equidem, o Socrates, quemlibet, inquit, vel indocilem prorsus, & pertinacem ex hac discurfione concessurum, animam & per totum & per omne familiorem esse ei, quod semper eodem modo est, quam opposito. Quid autem corpus? Alteri speciei. Considera rursus hoc pacto. Quamdiu in eodem sunt anima atque corpus, hoc quidem servire atque subesse na-

- καὶ δεσπόζειν· καὶ κατὰ ταῦτα αὐτὸ πότερον σοὶ δοκεῖ ὁμοίον τῷ
 θεῷ εἶναι, καὶ πότερον τῷ θνητῷ; ἢ οὐ δοκεῖ σοὶ τὸ μὲν θεῶν
 οἶον ἄρχειν τε καὶ ἡγεμονεύειν πεφυκέναι, τὸ δὲ θνητὸν, ἄρχε-
 σθαί τε καὶ δουλεύειν; Ἔμοιγε. Ποτέρῳ οὖν ἢ ψυχῇ ἔοικε;
 Δηλαδὴ, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἢ μὲν ψυχῇ τῷ θεῷ, τὸ δὲ σῶμα
 τῷ θνητῷ. Σκόπει δὲ, ἔφη, ὦ Κέβης, εἰ ἐκ πάντων τῶν εἰρη-
 b. μένων τὰδε ἡμῖν συμβαίνει· τῷ μὲν θεῷ καὶ ἀθανάτῳ καὶ νοη-
 τῷ καὶ μονοειδεῖ, καὶ ἀδιαλύτῳ, καὶ αἰεὶ ὡσαύτως καὶ κατὰ
 ταυτὰ ἔχοντι ἑαυτῷ, ὁμοιότατον εἶναι ψυχῇ· τῷ δ' ἀνθρω-
 πίνῳ καὶ θνητῷ καὶ ἀνοήτῳ καὶ πολυειδεῖ καὶ διαλυτῷ, καὶ
 μηδέποτε κατὰ τὰ αὐτὰ ἔχοντι ἑαυτῷ, ὁμοιότατον αὐτὸ εἶναι
 σῶμα. ἔχομέν τι παρὰ ταῦτα ἄλλο λέγειν, ὦ φίλε Κέβης,
 ὡς οὐχ οὕτω ἔχει; Οὐκ ἔχομεν. Ἴτι οὖν, τούτων οὕτως ἐχόν-
 των, ἄρ' οὐχὶ σῶματι μὲν ταχὺ διαλύεσθαι προσήκει, ψυχῇ
 δὲ αὐτὸ τοπαράπαν ἀδιαλύτῳ εἶναι· ἢ ἐγγύς τι τούτου; Πῶς
 c. γὰρ οὐ; Ἐννοεῖς οὖν, ἔφη, ὅτι ἐπειδὴν ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος,

tura iubet, illam vero praeesse atque dominari. Secundum haec
 rursus utrum tibi videtur simile esse divino, utrum mortali?
 an non putas divinum quidem tale esse natura, ut praefit &
 ducat; mortale vero, ut subiiciatur ac ferviat? Puto equidem,
 Utri igitur horum est anima similis? Constat, o Socrates, ani-
 mam quidem similem esse divino; corpus vero mortali. Ani-
 madverte iam, o Cebes, num haec ex omnibus, quae a nobis
 dicta sunt, consequantur: videlicet ipsi divino, immortalis, in-
 telligibili, uniformi, indissolubili, semper eodem modo, & se-
 cundum eadem seipsum habenti, animam esse simillimam: hu-
 mano vero, mortali, nec intelligibili, multiformi, dissolubili,
 nunquam eodem modo sibi met se habenti, simillimum esse cor-
 pus. Possumusne, o amice Cebes, praeter haec aliud quidquam
 afferre, quo minus ita sit? Non possumus. Quid ergo? cum
 haec ita se habeant, nonne corpori convenit, ut brevi solva-
 tur: animae vero, ut omnino indissolubilis sit, vel aliquid rei
 omnino indissolubili propinquum? Quidni? Cernis igitur, post-
 quam mortuus homo fuerit, quod in eo visibile est corpus, &

τὸ μὲν ὄρατὸν αὐτοῦ σῶμα καὶ ἐν ὄρατῷ κείμενον, (ὃ δὲ νεκρὸν καλοῦμεν, ᾧ προσήκει διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν καὶ διαπνεῖσθαι,) οὐκ εὐθὺς τούτων οὐδὲν πέπονθεν, ἀλλ' ἐπεικῶς συχρὸν ἐπιμένει χρένον· ἐὰν μὲν τις καὶ χαριέντως ἔχων τὸ σῶμα τελευτήσῃ, καὶ ἐν τοιαύτῃ ᾠρᾷ, καὶ πάνυ μάλα. συμπεσὼν γὰρ τὸ σῶμα καὶ ταριχευθὲν, ἄσπερ οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ταριχευθέντες, ὀλίγου ὅλου μένει ἀμήχανον ὅσον χρένον. ἕνα δὲ μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἐὰν σαπῆ, ὅσα τε καὶ νεῦρα, καὶ τὰ d. τοιαῦτα πάντα, ὅμως, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀθάνατά ἐσιν. ἢ οὐ; **Ναί.** Ἡ δὲ ψυχὴ ἄρα, τὸ ἀειδὲς τὸ εἰς τοιοῦτον τόπον ἕτερον αἰχόμενον, γενναῖον καὶ καθαρὸν καὶ ἀειδῆ, εἰς αἴδου, ὡς ἀληθῶς, παρὰ τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν· οἱ, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, αὐτίκα καὶ τῆ ἐμῆ ψυχῆ ἰτέον· αὕτη δὲ δὴ ἡμῶν ἢ τοιαύτη καὶ οὕτω πεφυκυῖα, ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος, εὐθὺς διαπεφύσῃται καὶ ἀπόλωλεν, ὡς φασιν οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι; πολλοῦ γε δεῖ, ᾧ **Κέβης** τε καὶ **Σιμμία**. ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ᾧδε ἔχει· ἐὰν μὲν καθαρὰ ἀπαλλάττηται, μηδὲν τοῦ

in loco visibili positum, (quod cadaver appellamus, cui convenit, ut dissolvatur, concidat, diffluat,) nihil horum subito pati, sed si quis corpore perbelle affecto decesserit, fatis multo tempore, idque etiam in ea ipsa venustate permanere. Corpus enim exarefactum & conditum, quemadmodum in Aegypto faciunt, incredibile quoddam tempus ferme integrum manet. Quin etiam si putrescat, tamen nonnullae corporis partes, ossa videlicet, nervique atque similia, ut ita dicam, immortalia permanent. an non? Ita. Anima vero, quae invisibile quiddam est, in similem quendam aliumque locum migrans, excellentem, purum, invisibilem, nobis occultum, revera ad bonum sapientemque Deum: quo si Deus voluerit, paulo post meo quoque animo est migrandum: anima, inquam, talis, talique natura praedita, nonne, cum primum a corpore liberata fuerit, dissipabitur atque interibit, ut multi putant? Permultum abest, o dilecte Cebes atque Simmia. immo multo magis ita se res habet: si quidem pura discesserit, corporeum nil secum trahens; utpote quae

- σώματος συνεφέλκουσα, ἅτε οὐδὲν κοιωνοῦσα αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ ἐκοῦσα εἶναι, ἀλλὰ Φεύγουσα αὐτὸ, καὶ συνηθροισμένη αὐτῇ εἰς αὐτὴν, ἅτε μελετῶσα ἀεὶ τοῦτο. τοῦτο δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ὀρθῶς φιλοσοφοῦσα, καὶ τῷ ὄντι τεθνήσκει μελετῶσα φασίως. ἢ οὐ τοῦτ' ἂν εἴη μελέτη θανάτου; Παντάπασι γε.
- p. 81**
a. Οὐκοῦν οὕτω μὲν ἔχουσα, εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ θεῖον ἀπέρχεται, τὸ θεῖόν τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον; εἰ ἀφικομένη ὑπάρχει αὐτῇ εὐδαιμόνι εἶναι, πλάνης καὶ ἀγνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ἐράτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν ἀνθρωπείων ἀπηλλαγμένη· ὡς περ δὲ λέγεται κατὰ τῶν μεμνημένων, ὡς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ θεῶν διάγουσα; οὕτω φῶμεν, ᾧ Κέβης, ἢ ἄλλως; Οὕτω νῆ Δι', ἔφη ὁ Κέβης. Ἐὰν δὲ γε,
- b.** οἶμαι, μεμιασμένη καὶ ἀκάθαρτος τοῦ σώματος ἀπαλλάττηται, ἅτε τῷ σώματι ἀεὶ ξυνοῦσα, καὶ τοῦτο θεραπεύουσα καὶ ἐρῶσα, καὶ γεγοητευμένη ὑπ' αὐτοῦ, ὑπὸ τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν, ὡς μηδὲν ἄλλο δοκεῖν εἶναι ἀληθὲς ἀλλ' ἢ τὸ σωματοειδές, οὐ τις ἂν ἴψαιτο καὶ ἴδοι, καὶ πῖσι καὶ φάγοι, καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια χρῆσαιτο· τὸ δὲ τοῖς ἕμμασι σκοτῶδες καὶ

nihil cum illo in vita lubens communicaverit, sed fugerit illud, seque in se collegerit, tanquam semper id meditata. quod quidem nihil est aliud, quam recte philosophari, mortemque revera facile meditari. an non haec est meditatio mortis? Est omnino. Anima igitur sic affecta nonne ad sibi simile divinum abit? divinum, & immortale, & sapiens? quo cum pervenerit, evadit felix, ab errore, ignorantia, timoribus, feris amoribus, ceterisque humanis liberata malis: & quemadmodum de initiatis dici solet, revera reliquum tempus vitam cum diis agit? Itane dicendum est, o Cebes, an aliter? Ita per Iovem, inquit Cebes. Sin autem polluta impuraque a corpore decedat, utpote quae corpus semper amplexa ipsum duntaxat coluerit, & amaverit, eiusque voluptatibus & cupiditatibus quasi veneficiis quibusdam delinita fuerit, & usque adeo capta, ut nihil aliud putet esse verum, nisi quod corporeum sit, quod tangi, quod videri possit, quodve bibat, & quod edat, & quo in venereis utatur:

αειδῆς, νοητὸν δὲ καὶ φιλοσοφία αἰρετὸν, τοῦτο δὲ εἰθισμένη
μισεῖν τε καὶ τρέμειν καὶ φεύγειν· οὕτω δὴ ἔχουσάν, οἷοι
ψυχὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἰλικρινῆ ἀπαλλάξεσθαι; Οὐδ' c:
ὀπωστιοῦν, ἔφη. Ἄλλὰ διειλημμένην γε οἶμαι ὑπὸ τοῦ σωμα-
τοειδοῦς ὃ αὐτὴ ἢ ὁμιλία τε καὶ ξυνουσία τοῦ σώματος, διὰ
τὸ ἀεὶ ξυνεῖναι καὶ διὰ τὴν πολλὴν μελέτην ἐνεποίητε ξύμφυ-
τον. Πάνυ γε. Ἐμβριθῆς δὲ γε, ἂ Φίλε, τοῦτο οἶεσθαι χρῆ
εἶναι, καὶ βαρὺ, καὶ γεῶδες, καὶ ὄρατόν· ὃ δὴ καὶ ἔχουσα ἢ
τοιαύτη ψυχὴ, βαρύνεται τε καὶ ἔλκεται πάλιν εἰς τὸν ὄρατόν
τόπον, φόβῳ τοῦ αειδοῦς τε καὶ ἄδου, ὥσπερ λέγεται, περὶ
τὰ μνήματά τε καὶ τοὺς τάφους καλιγδουμένη· περὶ ἃ δὴ καὶ d:
ἄφθη ἅττα ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα, οἷα παρέχονται
αἰ τοιαῦται ψυχαὶ εἰδῶλα, αἰ μὴ καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι, ἀλ-
λὰ τοῦ ὄρατοῦ μετέχουσαι· διὸ καὶ ὄραῶνται. Εἰκὸς γε, ὦ Σώ-
κρατες. Εἰκὸς μέντοι, ὦ Κέβης, καὶ οὔτε γε τὰς τῶν ἀγαθῶν
ταύτας εἶναι, ἀλλὰ τὰς τῶν φαύλων, αἰ περὶ τὰ τοιαῦτα

quod vero oculis quidem obscurum & invisibile fit, verumta-
men intelligibile, & philosophia comprehendendum, habere
odio consueverit, formidareque & fugere: sic, inquam, institu-
tam animam putasne ipsam per se sinceram evadere? Nullo
modo, inquit. Sed infectam involutamque, ut arbitror, conta-
gione corporea, quam consuetudo congressusque cum corpore,
propter continuam familiaritatem, plurimumque eius cultum,
effecit quasi congenitam? Ita putamus. Ponderosum vero, o
amice, id putandum est, & grave, terrenumque, & visibile,
quod anima eiusmodi secum trahit: ideoque ab eo gravatur, &
rursus ad visibilem trahitur locum, metu invisibilis atque occul-
ti: & quemadmodum fertur, circa monumenta sepulchraque
versatur, circa quae iam nonnulla apparuerunt animarum um-
brosa phantasmata, qualia praeferunt simulacra tales animae,
quae videlicet non purae decesserunt a corpore, sed visibile ali-
quid trahentes: quo fit, ut videri possint. Consentaneum est,
o Socrates. Consentaneum tamen, o Cebes, non esse has bono-
rum animas, sed malorum, quae circa haec oberrare cogun-

- ἀναγκάζονται πλανᾶσθαι, δίκην τίνουσαι τῆς προτέρως τροφῆς, κακῆς οὔσης. καὶ μέχρι γε τούτου πλανῶνται ἕως ἂν τῆ
- c. τοῦ ξυνεπακολουθοῦντος τοῦ σωματοειδοῦς ἐπιθυμία πάλιν ἐνδεθῶσιν εἰς σῶμα. ἐνδοῦνται δὲ, ὡσπερ εἰκὸς, εἰς τὰ τοιαῦτα ἢβη ἢποῖα ἄττ' ἂν μεμελετηκῶσι τύχωσιν ἐν τῷ βίῳ. Τὰ ποῖα δὲ ταῦτα λέγεις, ὦ Σώκράτες; Οἶον, τοὺς μὲν γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις καὶ φιλοπ^{τη}ρίας μεμελετηκότας, καὶ μὴ διευλαβημένους, εἰς τὰ τῶν ὄνων γένη καὶ τῶν τοιούτων θηρίων
- p. εἰκὸς ἐνδύεσθαι. ἢ οὐκ οἶει; Πάννυ μὲν οὖν εἰκὸς λέγεις. Τοὺς δὲ γε ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἀρπαγὰς προτετιμηκότας,
- a. εἰς τὰ τῶν λύκων τε καὶ ἱεράκων καὶ ἰκτινῶν γένη; ἢ ποῖ ἂν ἄλλοσε φαμέν τὰς τοιούτας ἵεναι; Ἀμέλει, ἔφη ὁ Κέβης, εἰς τὰ τοιαῦτα. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, δηλαδὴ καὶ τᾶλλα, ἢ ἂν ἐκάσῃ τοι κατὰ τὰς αὐτῶν ὁμοιότητος τῆς μελέτης. Δῆλον δὲ, ἔφη. πῶς δ' οὐ; Οὐκοῦν εὐδαιμονέστατοι, ἔφη, καὶ τούτων εἰσὶ, καὶ εἰς βέλτιστον τρόπον ἴοντες, οἱ τὴν δημοτικὴν τε καὶ
- b. πολιτικὴν ἀρετὴν ἐπιτετηδευκότες· ἢν δὲ καλοῦσι σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην, ἐξ ἔθους τε καὶ μελέτης γεγонуῖαν, ἀνευ

tur, poenas dantes vitae improbe actae. itaque tam diu circumvagantur, quoad, cupiditate naturae corporeae comitante, rursus induant corpus. induunt autem, ut decens est, eiusmodi mores, quales in vita exercuerunt. Quales dicis mores, o Socrates? Eiusmodi eos quidem, qui ventri, petulantiae, gulae dediti vitam egerunt, neque quidquam pensī pudorisque habuerunt, decens est, afinorum formas & eiusmodi brutorum subire. an non putas? Consentanea loqueris. Qui vero iniurias, tyrannides, rapinas prae ceteris sequuti sunt, in luporum, accipitrum, milvorum genera par est pertransire. num alio has migrare dicendum est? Ita potissimum, inquit Cebes. Similiter, inquit ille, & in ceteris: abeunt enim in genera quaelibet, quibus in vita mores similes contraxerunt. Manifestum, inquit, quidni? Nonne horum felicissimi sunt, & in optimum proficiscuntur locum, quicumque popularem civilemque virtutem, quam temperantiam & iustitiam nominant, exercere, abs-

φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ; Πῆ δὲ οὗτοι εὐδαιμονέεσθαι; Ὅτι
τούτους εἰκὸς ἔστιν εἰς τοιοῦτον πάλιν ἀφικνεῖσθαι πολιτικὸν καὶ
ἡμερον γένος, ἢ που μελιτῶν, ἢ σφικῶν, ἢ μυρμήκων, ἢ καὶ
εἰς ταυτὸν γε πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ γίγνεσθαι ἐξ
αὐτῶν ἄνδρας μετρίους. Εἰκὸς. Εἰς δέ γε θεῶν γένος, μὴ
φιλοσοφήσαντι καὶ παντελῶς καθαρῶ ἀπίδνυσι, οὐδέ τις ἀφι-
κνεῖσθαι ἄλλω ἢ τῷ φιλομαθεῖ. ἀλλὰ τούτων ἕνεκα, ὧ ἑταῖρε ε.
Σιμμία τε καὶ Κέβης, οἱ ἔρως φιλόσοφοι, ἀπέχονται τῶν
κατὰ τὸ σῶμα ἐπιθυμιῶν ἀπασῶν, καὶ καρτεροῦσι, καὶ οὐ
παραδίδασιν αὐταῖς αὐτούς· οὔτε οἰκοφθόριαν τε καὶ πεινίαν
φοβούμενοι, ὥσπερ οἱ πολλοὶ καὶ φιλοχρήματοι· οὐδὲ αὖ
ἀτιμίαν τε καὶ ἀδοξίαν μοχθηρίας δεδιότες, ὥσπερ οἱ Φίλαρ-
χοί τε καὶ Φιλότιμοι, ἔπειτα ἀπέχονται αὐτῶν. Οὐ γὰρ οὖν
πρέποι, ἔφη, ὧ Σώκρατες, ὁ Κέβης. Οὐ μέντοι μὰ Δι', ἢ
δ' ὅς. τοιγάρτοι τούτοις μὲν ἄπασιν, ἔφη, ὧ Κέβης, ἐκεῖνοι d.
οἷς τι μέλει τῆς αὐτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σῶματα πλάττοντες
ζῶσι, χαίρειν εἰπόντες, οὐ κατὰ ταυτὰ πορεύονται αὐτοῖς,

que philosophia quidem atque mente, sed ex consuetudine exer-
citationeque acquisitam? Quonam pacto hi felicissimi sunt?
Quoniam decens est, hos in tale quoddam genus iterum civile
miteque demigrare, aut apum, aut vesparum, vel formicarum;
aut etiam in idem rursus genus humanum, modestosque ex illis
homines fieri. Ita decet. In deorum vero genus nulli fas est per-
venire, praeterquam iis, qui discendi cupiditate flagrant, &
philosophati sunt, & puri penitus decefferunt. Horum quidem
gratia, o amice Simmia, atque Cebes, qui recte philosophan-
tur, ab omnibus corporis cupiditatibus abstinent; atque ita per-
severant, nec se illis unquam tradunt: neque familiae iacturam
paupertatemque formidant, quemadmodum multi pecuniarum
cupidi: neque rursus contemptum atque ignominiam, quemad-
modum qui magistratus ambiunt & honores, deinde ab his ab-
stinent. Neque enim deceret, o Socrates, inquit Cebes. Non,
per Iovem. Quamobrem hi, qui animum suum curant, neque
corpori colendo serviunt, spreis his omnibus, haudquaquam ea

- ὡς οὐκ εἰδόσι· ὅπῃ ἔρχονται· αὐτοὶ δὲ ἠγούμενοι οὐ δεῖν ἐναντία τῇ φιλοσοφίᾳ πράττειν, καὶ τῇ ἐκείνης λύσει τε καὶ καθαρῶ, ταύτῃ τρέπονται, ἐκείνην ἐπόμενοι ἢ ἐκείνη ὑψηλεῖται.
- Πῶς, ὦ Σώκρατες; Ἐγὼ ἔρω, ἔφη. γινώσκουσι γὰρ, ἢ δ' ὅς, οἱ φιλομαθεῖς, ὅτι παραλαβοῦσα αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία, ἀτεχνῶς διαδεδεμένη ἐν τῷ σώματι καὶ προσκεκολλημένη· ἀναγκαζομένη δὲ, ὡσπερ δι' εἴργμου, διὰ τούτου σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα, ἀλλὰ μὴ αὐτὴν δι' αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ ἀμαθίᾳ καλινδουμένη, καὶ τοῦ εἴργμου τὴν δεινότητα κατιδοῦσα ὅτι δι' ἐπιθυμίας ἐστίν, ὡς ἂν μάλισα αὐτὸς ὁ δεδεμένος.
- P.** ξυλλήπτωρ εἶη τῷ δεδεδῶναι ὅπερ οὖν λέγω, γινώσκουσι οἱ
a. φιλομαθεῖς ὅτι οὕτω παραλαβοῦσα ἡ φιλοσοφία ἔχουσιν αὐτῶν τὴν ψυχὴν, ἡρέμα παραμυθεῖται καὶ λύειν ἐπιχειρεῖ· ἐνδεικνυμένη ὅτι ἀπάτης μὲν μεσῆ ἢ διὰ τῶν ὀμμάτων σκέψις· ἀπάτης δὲ, ἢ διὰ τῶν ὠτῶν καὶ τῶν ἄλλων αἰσθησέων· περθεουσα δὲ ἐκ τούτων μὲν ἀναχωρεῖν ὅσον μὴ ἀνάγκη αὐτοῖς

gradiuntur via, qua superiores illi, quos narravimus; quia videlicet, quo proficiantur, ignorent. Ipsi vero, existimantes, philosophiae eiusque solutioni & purgationi repugnandum non esse, hanc ea sequuntur via, qua eos ipsa ducit. Quoniam pacto, o Socrates? Dicam equidem, inquit. Cognoscunt profecto viri discendi cupidi, quod philosophia eorum animam suscipit revera ligatam in corpore, atque implicitam, ac per ipsum quasi per carcerem quandam res considerare coactam; cumque per se ipsam id non faciat, omni prorsus inscitia involutam: (cognoscunt praeterea,) quemadmodum philosophia perspicens, quam graviter corporeum vinculum adstringat animam; quippe cum per ipsam fiat concupiscentiam, per quam devinctus animus adiutor sit ad seipsum devinciendum: cognoscunt, inquam, viri scientiae cupidi, quod philosophia eorum animam ita constitutam suscipiens, paulatim instruit, solvereque aggreditur, ostendens, quam fallax oculorum, quam fallax aurium, ceterorumque sensuum sit iudicium, suadens ab his discedere, quatenus haerere illis summa non cogat necessitas, seque ipsam

χρῆσθαι, αὐτὴν δὲ εἰς αὐτὴν ξυλλέγεσθαι καὶ ἀθροίζεσθαι
 παρακελευσμένη. πιεῦειν δὲ μηδενὶ ἄλλω, ἀλλ' ἢ αὐτὴν αὐ- b.
 τῇ, ὅ, τι ἂν νοήσῃ αὐτὴ καθ' αὐτὴν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τῶν ὄν-
 των. ὅ, τι δ' ἂν δι' ἄλλων σκοπῇ, ἐν ἄλλοις ὄν ἄλλο, μηδὲν
 ἡγεῖσθαι ἀληθές· (εἶναι δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον, αἰσθητόν τε καὶ
 ὄρατόν·) ὃ δὲ αὐτὴ ὄρα, νοητόν τε καὶ αἰδέες. ταύτῃ οὖν τῇ
 λύσει οὐκ οἰομένη δεῖν ἐναντιοῦσθαι ἢ τοῦ ὡς ἀληθῶς φιλο-
 σόφου ψυχῇ, οὕτως ἀπέχεται τῶν ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν
 καὶ λυπῶν καὶ φόβων καθ' ὅσον δύναται, λογιζομένη ὅτι ἐπει-
 δάν τις σφόδρα ἡσθῇ, ἢ φοβηθῇ, ἢ λυπηθῇ, ἢ ἐπιθυμήσῃ,
 οὐδὲν τοσοῦτον κακὸν ἔπαθεν ἀπ' αὐτῶν ὅσον ἂν τις οἰηθείη, c.
 οἶον ἢ νοσήσας, ἢ τι ἀναλώσας διὰ τὰς ἐπιθυμίας· ἀλλ' ὃ
 πάντων μέγιστόν τε κακῶν καὶ ἔσχατόν ἐστι, τοῦτο πάσχει,
 καὶ οὐ λογίζεται αὐτό. Τί τοῦτο, ὦ Σώκρατες; ἔφη ὁ Κέβης.
 "Ὅτι ἡ ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζεται ἅμα τε ἡσθῆναι
 ἢ λυπηθῆναι σφόδρα, ἐπὶ τῷ καὶ ἡγεῖσθαι περὶ ὃ ἂν μάλιστα
 τοῦτο πάσχη, τοῦτο ἐναργέστατόν τε καὶ ἀληθέστατον εἶναι.

revocare atque colligere, nec ulli credere, praeterquam sibi;
 quatenus videlicet ipsa per seipsam intelligat quodlibet eorum,
 quae sunt, per seipsum: quod vero ipsa per alia consideret,
 existens in aliis aliud, nihil existimare verum: (esse vero eius-
 modi quidem sensibile atque visibile:) quod autem ipsa per se
 consideret, intelligibile atque invisibile. Huic ergo solutioni veri
 philosophi animus repugnandum non esse iudicans, sic a volup-
 tatibus, cupiditatibus, doloribus, timoribus, pro viribus absti-
 net: iudicans, quando quis vehementer delectetur, vel metuat,
 vel doleat, aut cupiat, haud tantum ab his pati malum, quan-
 tum quis forsan existimarit, videlicet, si propter concupiscen-
 tias vel aegrotet quispiam, vel pecunias consumserit: sed quod
 malorum omnium maximum & extremum est, perpeti, neque
 tamen illud animadvertere. Quidnam hoc, o Socrates, est? in-
 quit Cebes. Quod videlicet cuiusvis hominis anima cogitur de-
 lectari simul vel dolere circa aliquid vehementer, & putare il-
 lud, circa quod hoc maxime patitur, manifestissimum esse at-

- οὐχ οὕτως ἔχου. ταῦτα δὲ μάλιχα ὄρατὰ, ἢ οὐ; Πάνυ γὰρ
 d. Οὐκοῦν ἐν τούτῳ τῷ πάθει μάλιχα καταδεῖται ἡ ψυχὴ ὑπὸ
 σώματος; Πῶς δὴ; Ὅτι ἐκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη ὡσπερ ἦλον
 ἔχουσα, προσηλοῖ αὐτὴν πρὸς τὸ σῶμα καὶ προσπερονᾷ, καὶ
 ποιεῖ σωματοειδῆ, δοξάζουσαν ταῦτα ἀληθῆ εἶναι ὅπερ ἂν καὶ
 τὸ σῶμα Φῆ. ἐκ γὰρ τοῦ ὁμοδοξεῖν τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς
 χαίρειν, ἀναγκάζεται, οἴμαι, ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος
 γίνεσθαι, καὶ οἷα μηδέποτε εἰς αἴδου καθαρῶς ἀφικέσθαι·
 ἀλλ' αἰεὶ ἀνακπλέα τοῦ σώματος ἐξιέναι, ὡς ταχὺ πάλιν
 e. πίπτειν εἰς ἄλλο σῶμα· καὶ ὡσπερ σπειρομένη ἐμφύεσθαι καὶ
 ἐκ τούτων ἄμοιρος εἶναι τῆς τοῦ θεοῦ τε καὶ καθαροῦ καὶ
 μονοειδοῦς συνουσίας. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὁ Κέβης,
 ὦ Σώκρατες. Τούτων τοίνυν ἕνεκα, ὦ Κέβης, οἱ δικαίως φι-
 λομαθεῖς κόσμοι εἰσι καὶ ἀνδρεῖοι, οὐχ ὧν οἱ πολλοὶ ἕνεκα
 P. Φασίν. ἢ σὺ οἶε; Οὐ δῆτα ἔγωγε. Οὐ γὰρ ἄλλ' οὕτω λο-
 84
 a. γίσαιτ' ἂν ψυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου· καὶ οὐκ ἂν οἰηθείη τὴν

que verissimum, cum longe fit fecus. haec autem maxime sunt, quae visibilia sunt. nonne? Omnino. An non in hac passione anima quam maxime ligatur a corpore? Quonam pacto? Quoniam omnis voluptas atque dolor, quasi clavum tenens, animum corpori affigit, atque connectit, efficitque corpoream adeo, ut iam opinetur, ea esse vere, quae suadeat corpus. nempe ex eo, quod eadem opinetur cum corpore, eisdemque oblectetur, cogitur, ut puto, eiusdem moris, eiusdemque alimentoniae fieri: ut nunquam possit pura in vitam alteram proficisci, sed semper plena corporis labe egrediatur; ideoque cito cadat rursus in aliud corpus, & quasi fata iterum innascatur, atque propterea a commercio divinae, purae, uniformis essentiae aliena prorsus evadat. Verissima, inquit Cebes, narras, o Socrates. Horum igitur gratia, o Cebes, qui iuste sunt discendi cupidi, temperantiam, fortitudinemque sequuntur; non autem illorum, quorum gratia censet vulgus. an tu putas? Minime quidem. Non certe. sed ita veri philosophi animus cogitaret; nec ullo modo arbitraretur, cum ipsum philosophia solivisset,

μὲν φιλοσοφίαν χρῆναι ἑαυτὴν λύειν, λυσούσης δὲ ἐκείνης,
 αὐτὴν παραδιδόναι ταῖς ἡδοναῖς καὶ λύπαις ἑαυτὴν, πάλιν
 αὐτὴν ἐγκαταδεῖν καὶ ἀνήνυτον ἔργον πράττειν, Πηνελόπης τινα
 ἐναντίως ἰζὸν μεταχειριζομένην· ἀλλὰ γαλήνην τούτων πα-
 ρασκευάζουσα, ἐπομένη τῷ λογισμῷ, καὶ αἰεὶ ἐν τούτῳ οὔσα,
 τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀδόξαρον θεωμένη, καὶ ὑπ'
 ἐκείνου τρεφομένη, ζῆν τε οἶεται δεῖν οὕτως, ἕως ἂν ζῆ· καὶ **b.**
 ἐπειδὴν τελευτήσῃ, εἰς τὸ ξυγγενὲς καὶ εἰς τὸ τοιοῦτον ἀφι-
 κομένη, ἀπηλλάχθαι τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν. ἐκ δὴ τῆς τοι-
 αύτης τροφῆς οὐδὲν δεινὸν μὴ φοβηθῆ, ταῦτά δ' ἐπιτηδεύ-
 ούσα, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὅπως μὴ διασπασθεῖσα ἐν
 τῇ ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος, ὑπὸ τινῶν ἀνέμων διαφουσηθεῖσα
 καὶ διαπταμένη οἴχηται, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ἦ. Σιγῇ οὖν
 ἐγένετο ταῦτα εἰπόντος τοῦ Σωκράτους ἐπὶ πολὺν χρόνον καὶ **c.**
 αὐτὸς τε πρὸς τῷ εἰρημένῳ λόγῳ ἦν ὁ Σωκράτης, ὡς ἰδεῖν
 ἐφαινετο, καὶ ἡμῶν οἱ πλεῖστοι. Κέβης δὲ καὶ Σιμμίας σμι-
 κρὸν πρὸς ἀλλήλω διελεγέσθην. καὶ ὁ Σωκράτης ἰδὼν αὐτῶ
 ἤρετο, Τί; ἔφη. ὑμῖν τὰ λεχθέντα μῶν μὴ δοκεῖ ἐνδεῶς λέ-

oportere iterum voluptatibus doloribusque se dedere, iterum-
 que vinciri, atque irritum opus facere, quasi telam Penelopes
 retexentem. immo vero horum tranquillitati studens, sequensque
 rationem, ac semper in ea permanens, verum, & divinum,
 opinionemque supereminens contemplatur: a quo nutritus ita
 vivendum censet, quam diu vivat; atque sperat, se, ubi de-
 cesserit, in cognatum atque tale migrantem ab humanis eximi
 malis. Ex huiusmodi quidem educatione & exercitatione non
 est, cur metuat, o Simmia, & Cebes, ne cum recedat a cor-
 pore, distrahatur, & dissipetur, omnisque in ventos vita rece-
 dat, & supersit nihil quidquam. Cum haec Socrates dixisset,
 longum factum est silentium. & ipse quidem Socrates, quae dic-
 ta fuerant, secum, ut videbatur, repetebat, idemque plerique
 nostrum faciebant. Cebes autem & Simmias parumper insuper
 inter se locuti sunt. Hos ergo intuitus Socrates, Quidnam vobis,
 inquit, de his, quae dicta sunt, videtur? an forte aliquid insu-

- γεσθαι; πολλὰς γὰρ δὴ ἔτι ἔχει ὑποψίας καὶ ἀντιλαβὰς, εἶγε δὴ τις αὐτὰ μέλλει ἰκανῶς διεξιέναι. εἰ μὲν οὖν τί ἄλλο σκοπεῖσθον, οὐδὲν λέγω· εἰ δὲ περὶ τούτων ἀπορεῖτον, μηδὲν
- d. ἀποκνήσητε καὶ αὐτοὶ εἰπεῖν καὶ διεξιέναι, εἴ πη ὑμῖν φαίνεται βέλτιον λεχθῆναι· καὶ αὖ καὶ ἐμὲ συμπαραλαβεῖν εἴτι μᾶλλον οἴεσθε μετ' ἐμοῦ εὐπορήσειν. Καὶ ὁ Σιμμίας ἔφη, Καὶ μὴν, ὦ Σώκρατες, τάληθῆ σοι ἔρω. πάλαι γὰρ ἡμῶν ἐκότερος ἀπορῶν πὸν ἕτερον προωθεῖ, καὶ κελεύει ἔρεσθαι, διὰ τὸ ἐπιθυμεῖν μὲν ἀκοῦσαι· ὀκνεῖν δὲ ὄχλον παρέχειν, μὴ σοι ἀγδὲς ἢ διὰ τὴν παροῦσαν συμφορὰν. Καὶ ὅς ἀκούσας ἐγέλασέ τε ἡρέμα, καὶ Φησι, Βαβαί, ὦ Σιμμία· ἢ που χαλεπῶς ἂν
- e. τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πείσαιμι ὡς οὐ συμφορὰν ἡγοῦμαι τὴν παροῦσαν τύχην, ὅτι γε μὴδ' ὑμᾶς δύναμαι πειθεῖν· ἀλλὰ φοβεῖσθε μὴ δυσκολώτερόν τι νῦν διάκειμαι ἢ ἐν τῷ πρόσθεν βίῳ. καὶ, ὡς ἔοικε, τῶν κύκων δοκῶ φαυλότερος ὑμῖν εἶναι τὴν μαντικὴν, οἱ ἐπειδὴν αἰσθάνονται, ὅτι δεῖ αὐτοὺς ἀποθανεῖν, ἄδοντες καὶ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τότε δὴ πλεῖστα καὶ μάλιστα

per in his desideratis? multae enim adhuc dubitationes obiectionesque supersunt, si quis sufficienter ea sit tractaturus. Si igitur aliud quiddam inter vos agitatis, nihil dico. fin autem in his, quae dicta sunt, haesitatis, ne vereamini loqui atque percurrere, si qua in parte putatis melius dici posse. quin etiam socium me assumite, si mecum id commodius fieri posse existimatis. Verum equidem, inquit Simmias, tibi, o Socrates, fatebor. Iamdudum ambigens uterque nostrum impellit alterum, iubetque interrogare, propter audiendi cupiditatem. veremur autem, ne id tibi ob praesentem calamitatem sit ingratum. Haec Socrates audiens, leniter arrisit, dicens, Papae, o Simmia, quam difficile aliis persuaderem, hanc me fortunam haudquamquam adversam existimare, quando ne vobis quidem id persuadere possim: quippe cum metuatis, ne difficilior moestiorque sim in praesentia, quam in superiori fuerim vita. Atque, ut apparet, inferior cygnis ad divinandum vobis esse videor. illi quidem, quando se brevi praesentiunt morituros, tunc magis

ἄδουσι, γεγηθότες ὅτι μέλλουσι παρά τὸν θεὸν ἀπιέναι, οὔπερ p.
 εἰσι θεράποντες. οἱ δὲ ἄνθρωποι, διὰ τὸ αὐτῶν δέος τοῦ θανά- 85
 του, καὶ τῶν κύκνων καταψεύδονται, καὶ φασὶν αὐτοὺς θρη- a.
 νοῦντας τὸν θάνατον, ὑπὸ λύπης ἐξάδειν· καὶ οὐ λογίζονται
 ὅτι οὐδὲν ὄρνεον ἄδει ἢταν πεινῆ ἢ ρίγοι, ἢ τινα ἄλλην λύπην
 λυπῆται, οὐδὲ αὐτὴ ἢτε ἀηδῶν καὶ χελιδῶν, καὶ ὁ ἔποψ, ὃν δὴ
 φασὶ διὰ λύπην θρηνοῦντα ἄδειν· ἀλλ' οὔτε ταῦτά μοι φαίνε-
 ται λυπούμενα ἄδειν, οὔτε οἱ κύκνοι· ἀλλ' ἄτε, οἶμαι, τοῦ
 Ἐπόλλωνος θυτες, μαυτικὸί τε εἰσὶ, καὶ πρσειδότες τὰ ἐν ἄδου b.
 ἀγαθὰ, ἄδουσί τε καὶ τέρπονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαφε-
 ρόντως ἢ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἡγοῦμαι
 ὁμόδουλος γε εἶναι τῶν κύκνων, καὶ ἱερὸς τοῦ αὐτοῦ θεοῦ· καὶ
 οὐ χεῖρον ἐκείνων τὴν μαυτικὴν ἔχειν παρά τοῦ δεσπότου, οὐδὲ
 δυσθυμότερον αὐτῶν τοῦ βίου ἀπαλλάττεσθαι. ἀλλὰ τούτου
 γε ἕνεκα λέγειν τε χρῆ καὶ ἐρωτᾶν ὅ, τι ἂν βούλοισθε, ἕως
 Ἀθηναίων εἰώσιν ἄνδρες ἕνδεκα. Καλῶς, ἔφη, λέγεις, ὁ Σιμ-
 μίας· καὶ ἐγὼ τέ σοι ἐρῶ ὃ ἀπορῶ, καὶ αὖ ἔτι, ἢ οὐκ ἀποδέ- c.

admodum dulciusque canunt, quam antea consueverint, laeti,
 quod ad Deum sint, cui serviunt, iam migraturi. Homines
 vero, cum ipsi mortem expavescant, cygnos quoque falso cri-
 minantur, quod lugentes mortem, ob dolorem cantum emittant:
 neque animadvertunt, nullam esse avem, quae cantet, quando
 esuriat, aut rigeat, aut quovis alio dolore afficiatur: non ipsa
 philomela, nec hirundo, nec urupa, quam ferunt prae moero-
 re cantare lugentem. At mihi neque hae aves prae dolore vi-
 dentur canere, neque cygni. sed quia Phoebos sacri sunt, ut
 arbitror, divinatione praediti praesagiunt alterius vitae bona:
 ideoque cantant alacrius, gestiuntque ea die, quam superiori
 tempore, Equidem & ego arbitror, me cygnorum esse confer-
 vum, eidemque Deo sacrum; neque deterius vaticinium ab
 eodem domino habere, quam illos; neque remissiore animo e
 vita decedere. Quapropter licet vobis dicere, & interrogare
 quidquid libet, quamdiu Atheniensium undecimviri sinunt. Prae-
 ciare loqueris, inquit Simmias. itaque & ego tibi aperiam, qua

- χεται τὰ εἰρημένα. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, περὶ τῶν τοιούτων ἴσως ὥσπερ καὶ σοί· τὸ μὲν σαφὲς εἶδέναι ἐν τῇ νῦν βίῳ, ἢ ἀδύνατον εἶναι, ἢ παυχάλεπόν τι. τὸ μέντοι αὐτὰ λεγόμενα περὶ αὐτῶν, μὴ οὐχὶ παντὶ τρόπῳ ἐλέγχειν, καὶ προαφίστασθαι πρὶν ἂν πανταχῆ σκοπῶν ἀπείπη τις, πάνυ μαλθακοῦ εἶναι ἀνδρός. δεῖν γὰρ περὶ αὐτὰ ἐν γέ τι τούτων διαπρόξασθαι, ἢ μαθεῖν ὅπῃ ἔχει, ἢ εὐρεῖν· ἢ, εἰ ταῦτα ἀδύνατον, τὸν γοῦν βέλτιστον τῶν ἀνθρωπίνων λόγων λαβόντα καὶ
- d. δυσεξελεγκτότατον, ἐπὶ τούτου ὀχοούμενον, ὥσπερ ἐπὶ σχεδίας, κινδυνεύοντα διαπλευσαι τὸν βίον· εἰ μὴ τις δύναιτο ἀσφαλέςτερον καὶ ἀκινδυνότερον, ἐπὶ βεβαιότερου ὀχήματος ἢ λόγου θείου τινός, διαπορευθῆναι. καὶ δὴ καὶ νῦν ἐγὼ γε οὐκ ἐπαισχυνθῆσομαι ἔρωςθαι, ἐπειδὴ καὶ σὺ ταῦτα λέγεις, οὐδὲ ἐμαυτὸν αἰτιάσομαι ἐν ὑσέρῳ χρόνῳ, ὅτι νῦν οὐκ εἶπον ἅ μοι δοκεῖ. ἐμοὶ γὰρ, ὦ Σώκρατες, ἐπειδὴ καὶ πρὸς ἐμαυτὸν καὶ πρὸς τόνδε σκοπῶ τὰ εἰρημένα, οὐ πάνυ φαίνεται ἰκανῶς εἰρησθαι.
- e. σθαι. Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἴσως γὰρ, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, ἀληθῆ

in re dubitem: & rursus hic Cebes, quidnam ex superiori disputatione minus admittat. Mihi enim videtur, o Socrates, quemadmodum tibi quoque fortasse, de his quidem rebus manifesta veritas in vita praesenti, aut nullo modo aut summa cum difficultate intelligi posse. Quae porro de his dicuntur, ea non omni modo explorare, & non prius desistere, quam examinando omnia defatigeris, mollis nimium iudico esse viri. oportet enim circa haec alterutrum efficere: aut discere, invenireque, quemadmodum se habeant: aut, si haec fieri nequeant, optimam atque tutissimam humanarum rationum eligere, qua quis tanquam rate vehatur, atque ita procillas huius vitae pertranseat, si nequeat firmiori quodam vehiculo, vel divino aliquo verbo tutius ac minori cum periculo tranare. Atque ego nunc non verebor interrogare, praesertim cum ad hoc ipse nos adhorteris: ne forte meipsum posthac sim culpaturus, quod nunc, quae mihi videantur, minime dixerim. Profecto mihi, o Socrates, una cum hoc Cebete tua reputanti haud satis confirmata viden-

σοι φαίνεται· ἀλλὰ λέγε ὅπη δὴ οὐχ ἰκανῶς. Ταύτη ἔμοιγε, ἢ ὁ ὅς, ἤδη καὶ περὶ ἀρμονίας ἂν τις καὶ λύρας τε καὶ χορδῶν τῶν αὐτῶν τοῦτον λόγον εἴποι· ὡς ἡ μὲν ἀρμονία ἀβρατὸν τι καὶ ἀσώματον, καὶ πάγκαλόν τι καὶ θεῖον ἐστὶν ἐν τῇ ἡρμοσμένη λύρα· αὐτὴ δ' ἡ λύρα καὶ αἱ χορδαὶ, σώμά τε καὶ σω-
 ματσειδῆ· καὶ σύνθετά τε καὶ γεώδη, καὶ ἐστὶ τοῦ θνητοῦ συ-
 γγενῆ. ἐπειδὴν οὖν ἡ κατάξῃ τις τὴν λύραν, ἢ διατέμῃ καὶ
 διαρρήξῃ τὰς χορδὰς, εἴ τις διίσχυριζοιτο τῷ αὐτῷ λόγῳ ὡς-
 περ σὺ, ὡς ἀνάγκη ἐτι εἶναι τὴν ἀρμονίαν ἐκείνην, καὶ μὴ ἀπο-
 λωλέναι· οὐδεμία γὰρ μηχανὴ ἂν εἴη τὴν μὲν λύραν ἐτι εἶναι,
 διεβρωγυῖων τῶν χορδῶν, καὶ τὰς χορδὰς θνητοειδεῖς οὔσας,
 τὴν δὲ ἀρμονίαν ἀπολωλέναι, τὴν τοῦ θεοῦ τε καὶ ἀθανάτου
 ἑμοφυῆ τε καὶ συγγενῆ, προτέρα τοῦ θνητοῦ ἀπολομένη·
 ἀλλὰ φαίη, Ἄνάγκη ἐτι εἶναι αὐτὴν τὴν ἀρμονίαν, καὶ
 πρότερον τὰ ξύλα καὶ τὰς χορδὰς κατασαπῆσθαι πρὶν τι
 ἐκείνην παθεῖν. καὶ γὰρ οὖν, ὦ Σώκρατες, οἶμαι ἔγωγε καὶ
 αὐτόν σε τοῦτο ἐντεθυμῆσθαι, ὅτι τοιοῦτό τι μάλισα ὑπολαμ-

p. 86
a.

b.

tur. Forfan, inquit Socrates, vere, o amice, opinaris. sed dic, qua in parte minus sufficienter dicta fuisse censeas. In hac utique, inquit Simmias. Nempe de harmonia & lyra, & chordis idem posset quispiam dicere, harmoniam videlicet esse invisibile quiddam, & incorporeum, & perpulchrum atque divinum in lyra rite temperata: ipsam vero lyram chordasque corpora esse, atque corporea & composita terrestriaque, & mortalit cognata. Cum igitur aliquis vel lyram fregerit, vel chordas inciderit, sive disrupterit, poterit quis eadem, qua tu, ratione affirmare, necessarium esse, illam superesse harmoniam, neque disperdi. neque enim ullo modo fieri posset, lyram quidem esse adhuc, chordis iam disruptis, atque ipsas chordas mortalis generis: harmoniam vero, quae divini & immortalis cognata erat, prius quam mortale illud interisse. Ille vero diceret, adhuc esse alicubi harmoniam, atque prius ligna & chordas putrefactum iri, quam illa aliquid patiatur. Arbitror equidem, o Socrates, te hoc animadvertisse, nos tale aliquid potissimum esse animam

- βάνομεν τὴν ψυχὴν εἶναι, ὥσπερ ἐντεταμένον τοῦ σώματος ἡμῶν καὶ ξυνεχομένου ὑπὸ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ· καὶ τοιοῦτων τινῶν κρᾶσιν εἶναι, καὶ ἄρμονίαν
- c. αὐτῶν τούτων τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ἐπειδὴν ταῦτα καλῶς καὶ μετρίως κρατῆ πρὸς ἄλληλα. εἰ οὖν τυγχάνῃ ἡ ψυχὴ οὔσα ἄρμονία τις, δῆλον ὅτι ὅταν χαλασθῇ τὸ σῶμα ἡμῶν ἀμέτρως, ἢ ἐπιταθῇ ὑπὸ νόσων, καὶ ἄλλων κακῶν, τὴν μὲν ψυχὴν ἀνάγκη εὐθὺς ὑπάρχει ἀπολωλέναι, καίπερ οὔσα δειοτάτην, ὥσπερ καὶ αἱ ἄλλαι ἄρμονίαι, αἱ τ' ἐν τοῖς Φθόγγοις καὶ ἐν τοῖς τῶν δημιουργῶν ἔργοις πᾶσι· τὰ δὲ λείψανα τοῦ σώματος ἐκάστου πολὺν χρόνον παραμένειν, ἕως ἂν ἡ κατα-
- d. καυθῇ, ἢ κατασαπῇ. ὅρα οὖν πρὸς τοῦτον τὸν λόγον τι φήσομεν, ἐάν τις ἀξιοῖ κρᾶσιν οὔσαι τὴν ψυχὴν τῶν ἐν τῷ σώματι, ἐν τῷ καλουμένῳ θανάτῳ πρώτην ἀπόλλυσθαι. Διαβλεψάμενος οὖν ὁ Σωκράτης, ὥσπερ ταπολλὰ εἰώθει, καὶ μειδιάσας, Δίκαια μέντοι, ἔφη, λέγει Σιμμίας. εἰ οὖν τις ἡμῶν εὐπορώτερος ἐμοῦ, τί οὐκ ἀπεκρίνατο; καὶ γὰρ οὐ φαύ-

arbitrari. Esse videlicet in corpore nostro intentionem, & complexionem quandam ex calido, frigido, ficco, humido, ceterisque talibus; horumque temperantiam consonantiamque nostram animam esse, resultantem videlicet in corpore nostro, postquam haec ipsa bene moderateque inter se temperata fuerint. Si ergo anima harmonia quaedam est, quoties nostrum corpus propter morbos aliaque mala immoderate vel remittitur, vel intenditur: necesse est, animam quidem, quamvis divinissimam, subito interire, sicut solent ceterae consonantiae, sive quae in vocibus, sive quae in aliis artificum operibus fiunt; reliquias autem corporis cuiusque diutius permanere, quousque vel ardeant, vel putrescant. Considera igitur, quid huic rationi sit respondendum, si quis censeat, animam temperamentum quoddam esse eorum, quae sunt in corpore, prioremque in morte perire. Tunc Socrates, quemadmodum saepe solebat, intuens acrius atque ridens, Iuste, inquit, tu quidem loqueris, Simmia. Si cui ergo vestrum uberior ad respondendum facultas est,

λως ἔοικεν ἀπτομένῳ τοῦ λόγου. δοκεῖ μέντοι μοι χρῆναι πρὸ
 τῆς ἀποκρίσεως ἔτι πρότερον Κέβητος ἀκοῦσαι, τί αὖ ὕδῃ
 ἐγκαλεῖ τῷ λόγῳ· ἵνα χρέον ἐγγενομένου βουλευσώμεθα τί
 ἐροῦμεν, ἔπειτα δὲ ἀκούσαντας ἢ συγχωρεῖν αὐτοῖς, ἢ ἂν τι
 δοκῶσι προσάδειν· ἢ ἂν δὲ μὴ, οὕτως ἤδη ὑπερδικεῖν τοῦ λόγου.
 ἀλλὰ γε, ἢ δ' ὅς, ὦ Κέβης, λέγε τί ἦν τὸ σὲ αὖ θροῦτον,
 ἀπιστίαν παρέχει. Λέγω δὲ, ἢ δ' ὅς, ὁ Κέβης. ἐμοὶ γὰρ
 φαίνεται ἔτι ἐν τῷ αὐτῷ ὁ λόγος εἶναι· καὶ ὅπερ ἐν τοῖς ἐμ-
 προσθεν ἐλέγομεν, ταυτὸν ἐγκλημα ἔχειν. ὅτι μὲν γὰρ ἦν p.
87
a.
 ἡμῶν ἢ ψυχὴ καὶ πρὶν εἰς τὸδε τὸ εἶδος ἐλθεῖν, οὐκ ἀντιτίθε-
 μαι μὴ οὐχὶ πάνυ χαριέντως, καὶ, εἰ μὴ ἐπαχθὲς ἐσιν εἰπεῖν,
 πάνυ ἱκανῶς ἀποδεδεῖσθαι· ὡς δὲ καὶ ἀποθανόντων ἡμῶν ἔτι
 πού ἐστιν, οὐ μοι δοκεῖ τῆδε. ὡς μὲν οὐκ ἰσχυρότερον καὶ πο-
 λυχρονιώτερον ψυχὴ σώματος, οὐ συγχωρῶ τῇ Σιμμίου ἀν-
 τιλήψει. δοκεῖ γάρ μοι πᾶσι τούτοις πάνυ πολὺ διαφέρειν. Τί
 οὖν ἂν, φαίη ὁ λόγος, ἔτι ἀπιστεῖς; ἐπειδὴ γε ὁρᾶς ἀποθανόν-

quam mihi, cur his non respondit? non enim male rationem
 attigisse videtur. Iudico tamen, antequam respondeatur, quid
 Cebes quoque damnet, esse audiendum, ut tempore interiecto,
 deliberandi habeamus facultatem: deinde, his auditis, vel his
 concedendum, si consentanea vero videantur afferre: sin vero
 minus, rationem superiorem defendendam esse atque retinen-
 dam. Quamobrem dic age, o Cebes, quidnam potissimum te
 turbet, quo minus assentiaris. Dicam, inquit Cebes. Mihi qui-
 dem videtur eodem revolvi, eidemque quod in superioribus di-
 ximus, crimini obnoxia esse. Quod enim fuerit anima nostra,
 prius quam in humanam descenderet speciem, haud equidem
 retracto, quin bellissime dictum fuerit; ac nisi dictu esset grave,
 sufficienter demonstratum asseverarem. Attamen nobis mortuis
 superesse, non eo modo probatum videtur. Neque tamen Sim-
 miam concedo obicienti, non esse animam validiorem corpore
 atque diuturniorem. videtur enim mihi his omnibus anima prae-
 stare quam plurimum. Hic ergo ratio superior (ad me conver-
 sa) sic inquiet: Quid adhuc ambigis? cum videas homine de-

- τος τοῦ ἀνθρώπου, τό γε ἀσθενέστερον ἔτι ὄν· τὸ δὲ πολυχρονιώ-
b. τερον οὐ δοκεῖ σοι ἀναγκαῖον εἶναι ἔτι σώζεσθαι ἐν τούτῳ τῷ
 χρόνῳ; πρὸς δὴ τοῦτο τόδε ἐπίσκεψαι εἴ τι λέγω· εἰκότος γάρ
 τινος, ὡς εἶοικε, καὶ γὰρ, ὡς περὶ ὁ Σιμμίας, δέομαι. ἐμοὶ γὰρ
 δοκεῖ ὁμοίως λέγεσθαι ταῦτα, ὡς περὶ ἄν τις περὶ ἀνθρώπου
 ὑφάντου πρεσβύτου ἀποθανόντος λέγοι τοῦτον τὸν λόγον, "Ὅτι
 οὐκ ἀπόλωλεν ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐσι που ἴσως· τεκμήριον δὲ
 παρέχοιτο θοιμάτιον ὃ ἠμπέσχετο, αὐτὸς ὑφηνάμενος, ὅτι
 ἐσφῶν, καὶ οὐκ ἀπόλωλε. καὶ εἴ τις ἀπιστῶν αὐτῷ, ἀνερωτῶ
c. πότερον πολυχρονιώτερόν ἐστι, τὸ γένος ἀνθρώπου ἢ ἱματίου,
 ἐν χρεῖα τε ὄντος καὶ φορουμένου· ἀποκρινάμενου δὴ τινος ὅτι
 πολὺ τὸ τοῦ ἀνθρώπου, οἷοιτο ἀποδεδεῖχθαι ὅτι παντὸς ἄρα
 μᾶλλον ὃ γε ἄνθρωπος σῶς ἐστιν, ἐπειδὴ τὸ ὀλιγοχρονιώτερον
 οὐκ ἀπόλωλε. τὸ δ' οἶμαι, ὡ Σιμμία, οὐχ οὕτως ἔχει. σκόπει
 γὰρ καὶ σὺ ἃ λέγω. πᾶς γὰρ ἂν ὑπολάβαι ὅτι εὐηθες λέγει ὃ
 τοῦτο λέγων. ὃ γὰρ ὑφάντης οὗτος πολλὰ κατατρίψας τοιαῦ-
 τα ἱμάτια καὶ ὑφηνάμενος, ἐκείνων μὲν ὑστερος ἀπόλωλε πολ-

functo, quod in eo imbecillius fuerat superesse; nonne tibi vi-
 detur, quod diuturnius est, hoc ipso in tempore etiam servari?
 Adverte igitur, quid ad id respondeam. similitudine mihi quo-
 que opus est, quemadmodum Simmiae. Profecto mihi perinde
 haec dici videntur, ac si quis de homine textore sene defuncto
 diceret, nondum interiisse illum, sed forte alicubi superesse,
 coniecturamque afferret vestem, qua ipse, cum texeret, indue-
 batur; assereretque, eum adhuc esse incolumem, neque in-
 teriisse: ac si quis id non credat, interrogaret, utrum diuturnius
 sit hominis genus, an vestis, qua quotidie quis utatur. quod si
 respondeat, genus humanum diuturnius esse, tunc demonstra-
 tum id esse putaret, videlicet, multo propterea magis sospitem
 esse hominem, quandoquidem, quod in eo erat fragilius, non-
 dum perierit. Hoc autem, o Simmia, ita se habere non arbi-
 tror. sed considera tu quoque, quid dicam. etenim quivis in-
 telligeret, inepte illud adduci. Nam hic textor, qui multas con-
 triverit vestes, multasque texerit, multis quidem posterior

λῶν ὄντων, τοῦ δὲ τελευταίου, οἶμαι, πρότερος· καὶ οὐδὲν τι δ.
 μᾶλλον τούτου ἕνεκα ἀνθρωπὸς ἐστὶν ἱματίου φαυλότερον οὐδ'
 ἀσθενέστερον. τὴν αὐτὴν ταύτην, οἶμαι, εἰκόνα δεξαίτ' ἂν ἡ
 ψυχὴ πρὸς σῶμα, καὶ τις λέγων αὐτὰ ταῦτα περὶ αὐτῶν,
 μέτριά μοι φαίνοιτο λέγειν· ὡς ἡ ψυχὴ μὲν πολυχρόνιον ἐστὶ,
 τὸ δὲ σῶμα, ἀσθενέστερον καὶ ὀλιγοχρονιώτερον. ἀλλὰ γὰρ ἂν
 φαίην ἐκάστην τῶν ψυχῶν πολλὰ σώματα κατατρίβειν, ἄλ-
 λως τε καὶ πολλὰ ἔτη βιωῶ. εἰ γὰρ ῥέει τὸ σῶμα, καὶ ἀπολ-
 λύοιτο, ἔτι ζῶντος τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἡ ψυχὴ αἰεὶ τὸ κατα-
 τριβόμενον ἀνυφαίνοι, ἀναγκαῖον μὲντ' ἂν εἴη, ὅποτε ἀπολ- ei
 λύοιτο ἡ ψυχὴ, τὸ τελευταῖον ὕφασμα τυχεῖν αὐτὴν ἔχουσαν,
 καὶ τούτου μόνου προτέραν ἀπόλλυσθαι. ἀπολλυμένης δὲ τῆς
 ψυχῆς, τότε ἤδη τὴν φύσιν τῆς ἀσθενείας ἐπιδεικνύοιτο σῶμα,
 καὶ ταχὺ σαπὲν διοίχοιτο. ὡς τούτῳ τῷ λόγῳ οὕτω ἄξιον
 πιεῦσαντα διαρρεῖν, ὡς ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, ἔτι που ἡ ψυχὴ
 ἡμῶν ἐστὶν. εἰ γὰρ τις καὶ πλεον ἔτι τῷ λέγοντι ἢ ἂ σὺ λέγεις p.
 συγχαρήσειε, δοὺς αὐτῷ, μὴ μόνον ἐν τῷ πρὶν καὶ γενέσθαι 88
 a.

obiit, cum multae essent, ultima vero prior: neque propterea
 magis sequitur, hominem esse veste viliorem atque debiliorem.
 Eandem fieri similitudinem animae ad corpus posse arbitror:
 ac si quis de his eadem illa adducat, congrue dicere videretur:
 videlicet animam quidem esse diuturniorem, corpus vero de-
 bilius, minusque diuturnum: verum dicerem, quemlibet animo-
 rum plura consumere corpora, praesertim si multos vivant an-
 nos. Si enim fluat corpus, homineque etiam vivente dissolva-
 tur, anima vero, quod consumitur, retexat continue; necessa-
 rium tamen erit, quando perierit anima, tunc ultimam habere
 vestem, eaque sola priorem perire. Cum vero perierit anima,
 tunc demum imbecillitatem naturae suae corpus ostendere, cito
 putrescens atque evanescens: ut hac ratione nondum confidere
 valeamus, tunc etiam cum decefferimus, animam nostram fu-
 peresse. Nam si quis dicenti etiam plura, quam quae tu dicis,
 concesserit, nec solum ante ortum nostrum animam exstitisse,
 verum etiam nihil prohibere, etiam post obitum quorundam

- ἡμᾶς χρόνῳ εἶναι ἡμῶν τὴν ψυχὴν· ἀλλὰ μηδὲν κωλύειν, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, ἐνίῳ ἐτι εἶναι καὶ ἔσεσθαι, καὶ πολλάκις γενήσεσθαι, καὶ ἀποθανεῖσθαι αὖτις (οὕτω γὰρ αὐτὸ φύσει ἰσχυρὸν εἶναι, ὥσε πολλάκις γιγνομένην ψυχὴν ἀντέχειν) δούς δὲ ταῦτα, μηκέτι ἐκεῖνο συγχωροῖ, μὴ οὐ πονεῖν αὐτὴν ἐν ταῖς πολλαῖς γενέσεσι, καὶ τελευτῶσάν γε ἐν τινι τῶν θανάτων παντάπασιν ἀπόλλυσθαι· τοῦτον δὲ τὸν θάνατον καὶ
- b. ταύτην τὴν διάλυσιν τοῦ σώματος ἢ τῆ ψυχῆ φέρει ὀλεθρον, μηδένα φαίη εἰδέναι ἀδύνατον γὰρ εἶναι ὄψωσῶν αἰσθάνεσθαι ἡμῶν. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, οὐδενὶ προσήκει θάνατον θάρρῶν τι μὴ οὐκ ἀνοήτως θάρρῆν, ὃς ἂν μὴ ἔχοι ἀποδείξαι ὅτι ἐστὶ ψυχὴ παντάπασιν ἀθάνατόν τε καὶ ἀνώλεθρον· εἰ δὲ μὴ, ἀνάγκη εἶναι αἰετὸν τὸν μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι δεδιέναι ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ψυχῆς, μὴ ἐν τῇ νῦν τοῦ σώματος διαζεύξει παντάπασιν ἀπόληται. Πάντες οὖν ἀκούσαντες εἰπόντων αὐτῶν,
- c. ἀηδῶς διετέθημεν, ὡς ὕπερον ἐλέγομεν πρὸς ἀλλήλους, ὅτι ὑπὸ τοῦ ἔμπροσθεν λόγου σφόδρα πεπεισμένους ἡμᾶς, πάλιν

remanere; saepiusque accedere ac decedere fateatur: (adeo enim naturam animae validam esse, ut saepius corpori indita se corpusque servet:) his tamen concessis, nondum illud tibi daret, non defatigari in multis generationibus animam; sed tandem aliqua ex pluribus morte diceret omnino deleri. quin etiam adderet, neminem mortem illam dissolutionemque corporis, quae animae quoque interitum infert, posse scire: esse enim impossibile, ut quisquam nostrum id sentiat. Quod quidem si ita se habeat, nemo non stulta in morte confidit, nisi demonstrare possit, animam omnino immortalem atque indissolubilem esse. alioquin consentaneum est, necessarium esse, ut, qui moriturus est, animae metuat suae; semperque sit sollicitus, ne in ea, quae proxime imminet, corporis disunctione profus intereat. Omnes igitur, cum haec dicentes audivissemus, conturbati sumus, ut postea inter nos aperuimus, quod cum superiori disputatione nobis fuisset magnopere persuasum, rursus viderentur nos perturbasse, atque eo iam deiecisse, ut nedum rationibus

ἰδῶκου ἀναταράξαι καὶ εἰς ἀπισίαν καταβαλεῖν, οὐ μόνον τοῖς προειρημένοις λόγοις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ὕστερα μέλλοντα ῥηθῆσεσθαι, μὴ οὐδενὸς ἄξιον εἶημεν κριταί, ἢ καὶ τὰ πράγματα αὐτὰ ἀπίσα ἦ. ΕΧ. Νῆ τοὺς θεοὺς, ὦ Φαιδῶν, συγγνώμην γε ἔχω ὑμῖν. καὶ γὰρ αὐτόν με νῦν ἀκούσαντά σου, τοιοῦτόν τι λέγειν πρὸς ἑμαυτὸν ἐπέρχεται, Τινὶ οὖν ἔτι πισεύσομεν λόγῳ; ὁ γὰρ σφόδρα πιθανὸς ὢν, ὃν ὁ Σωκράτης d. ἔλεγε λόγον, νῦν εἰς ἀπισίαν καταπέπτωκε. θαυμαστῶς γὰρ μοι ὁ λόγος οὗτος ἀντιλαμβάνεται, καὶ νῦν καὶ αἰεὶ, τὸ ἀρμονίαν τινὰ ἡμῶν εἶναι τὴν ψυχὴν· καὶ ὡσπερ ὑπέμνησέ με ῥηθεὶς, ὅτι αὐτῷ μοι ταῦτα προὔδεδόκτο. καὶ πάνυ δέομαι πάλιν, ὡσπερ ἐξ ἀρχῆς, ἄλλου τινὸς λόγου, ὅς με πείσει ὡς τοῦ ἀποθανόντος οὐ συναπονήσκει ἡ ψυχὴ. λέγε οὖν πρὸς Διὸς πῆ ὁ Σωκράτης μετήλθε τὸν λόγον· καὶ πότερον κἀκεῖνος, ὡσπερ ὑμᾶς φῆς, ἐνδηλὸς τι ἐγένετο ἀχθόμενος, ἢ οὐ, ἀλλὰ e. πρῶτως ἐβοήθει τῷ λόγῳ· ἢ καὶ ἰκανῶς ἐβοήθησεν, ἢ ἐνδεῶς. πάντα ἡμῖν δῖελθε ὡς δύνασαι ἀκριβέστατα. ΦΑΙΔ. Καὶ

iam adductis, sed & dicendis insuper, fidem ullam adhiberemus; verentes, ne vel nos nequaquam boni effemus iudices, vel res ipsae fide essent indignae. Ech. Veniam equidem per Deos do vobis, o Phaedo. nam mihi quidem, modo te audienti, tale quiddam veniebat in mentem: Cuiam tandem rationi credam? quippe cum ratio illa Socratis, usque adeo paulo ante probabilis, iam fidem amiserit. mirum est enim, quantum apud me contra possit ratio illa, semper: quae potuerit, quae animam nostram harmoniam quandam esse probat: & nunc quidem audita, mihi subito in memoriam revocavit, quod idem mihi quoque antea visum esset. Quo efficitur, ut alia quadam ratione iterum, tanquam ab initio, prorsus indigeam, quae mihi persuadeat, animam cum corpore non interire. Dic ergo, per Iovem precor, quo pacto disputationem peregerit Socrates, & utrum ipse quoque, quemadmodum de vobis ipse fateris, graviter id ferre visus fuerit; an contra benigne suam defenderit rationem: praeterea utrum satis, necne, eam tutatus fuerit. haec

μῆν, ὦ Ἐχέκρατες, πολλάκις θαυμάσας Σωκράτη, οὐ πάποτε μᾶλλον ἠγάσθην, ἢ τότε παραγερόμενος. τὸ μὲν οὖν ἔχειν ὃ, τι λέγοι ἐκεῖνος, ἴσως οὐδὲν ἄτοπον· ἀλλ' ἐγώ-
 P. 89
 a. γε μάλισα ἐθαύμασα αὐτοῦ πρώτον μὲν τοῦτο, ὡς ἠδέως καὶ εὐμενῶς, καὶ ἀγαμένως τῶν νεανίσκων τὸν λόγον ἀπεδέξατο· ἔπειτα, ἡμῶν ὡς ὀξέως ἤσθετο ὃ πεπόνθειμεν ὑπὸ τῶν λόγων· ἔπειτα, ὡς εὖ ἡμᾶς ἰάσατο, καὶ ὡσπερ πεφουγότας καὶ ἠττημένους ἀνεκαλέσατο, καὶ προὔτρεψε πρὸς τὸ παρέπεσθαι τε καὶ ξυσκοπεῖν τὸν λόγον. EX. Πῶς δὴ; ΦΑΙΔ. Ἐγὼ ἐρῶ· ἔτυχον γὰρ καθήμενος ἐν δεξιᾷ αὐ-
 b. τοῦ παρὰ τὴν κλίνην, ἐπὶ χαμαιζήλου τινός· ὃ δὲ, ἐπὶ πολλῷ ὑψηλοτέρου ἢ ἐγώ. καταψήσας οὖν μου τὴν κεφαλὴν, καὶ ξυμπιέσας τὰς ἐπὶ τῷ αὐχένι τρίχας (εἰώθει γὰρ, ὅποτε τύχοι, παίζειν μου εἰς τὰς τρίχας) Αὔριον δὴ, ἔφη, ἴσως, ὦ Φαίδων, τὰς καλὰς ταύτας κόμας ἀποκερῆ. Ἔοικεν, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Σώκρατες. Οὐκ, ἂν γε ἐμοὶ πείθῃ. Ἄλλὰ τί; ἦν

nobis, quam potes diligentissime, refer omnia. Ph. Equidem, o Echecrates, saepe admiratus Socratem, nunquam maiori cum voluptate, quam tunc praefens, sum admiratus. Habuisse quidem illum, quod obiectionibus responderet, forte non est mirandum. sed haec in eo potissimum sum admiratus, primo quidem, quam iucunde, benigne, amice adolescentium verba recepit: deinde, quam sagaciter sensit, nos illorum rationibus fuisse commotos: demum, quam opportune nobis adhibuit medicinam, & quasi fugientes atque victos revocavit nos, convertitque ad prosequendum atque una sermonem considerandum. Ech. Quonam pacto? Ph. Dicam quidem. Sedebam forte ad dexteram eius in subsellio quodam humili, iuxta lectulum. ipse vero fedebat longe superior. Attrectans igitur caput meum, comprimensque crines super cervicem: (consueverat enim nonnunquam, ubi ita res ferebat, in meos crines ludere) Cras forsitan, inquit, o Phaedo, istas pulchras incidet comas. Sic arbitror, inquam, o Socrates. Non certe, si me audies, inquit. Quid hoc? inquam ego. Immo hodie & ego meas, & tu tuas,

δ' ἐγώ. Τήμερον, ἔφη, καὶ γὰρ τὰς ἐμάς, καὶ σὺ ταύτας, ἐάν περ γε ἡμῶν ὁ λόγος τελευτήσῃ, καὶ μὴ δυνώμεθα αὐτὸν ἀναβιώσασθαι. καὶ ἐγωγ' ἂν εἰ σὺ εἴην, καὶ με διαφύγοι ὁ λόγος, c. ἔνορκον ἂν ποιησαίμην, ὥσπερ Ἀργεῖοι, μὴ πρότερον κομήσειν πρὶν ἂν νικήσω ἀναμαχόμενος τὸν Σιμμίου τε καὶ Κέβητος λόγον. Ἄλλ', ἦν δ' ἐγὼ, πρὸς δύο οὐδ' Ἡρακλῆς λέγεται οἶός τε εἶναι. Ἄλλὰ καὶ ἐμέ, ἔφη, τὸν Ἴδλεων παρακάλει, ἕως ἔτι φῶς ἔσι. Παρακαλῶ τοίνυν, ἔφην, οὐχ ὡς Ἡρακλῆς, ἀλλ' ὡς Ἴδλεως τὸν Ἡρακλῆ. Οὐδὲν διοίσει, ἔφη. ἀλλὰ πρῶτον εὐλαβηθῶμεν τὸ πάθος μὴ πάθωμεν. Τὸ ποῖον; ἦν δ' ἐγώ. Μὴ γενώμεθα, ἢ δ' ὅς, μισολόγοι, ὥσπερ οἱ μισάνθρω- d. ποι γιγνώμενοι. ὡς οὐκ ἔστιν, ἔφη, ὅ, τι ἂν τις μείζον τούτου κακὸν πάθῃ, ἢ λόγους μισήσας. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τρόπου μισολογία τε καὶ μισανθρωπία. ἦτε γὰρ μισανθρωπία ἐνδύεται ἐκ τοῦ σφόδρα τιμὴ πειθεῖσαι ἀνευ τέχνης, καὶ ἠγήσασθαι παντάσῃ γε ἀληθῆ εἶναι καὶ ὑγιῆ καὶ πιστὸν τὸν ἀνθρώπον, ἔπειτα ὀλίγον ὑπερον εὐρεῖν τοῦτον πονηρὸν τε καὶ ἀπι-

fi nobis ratio intereat, neque eam ipsi fuscitare possimus. Atque si ego tu essem, ac me fugeret ratio, more Argivorum iurarem, non prius comam nutriturum, quam vicissim Simmiam, Cebetemque expugnavissem. At vero, inquam ego, contra duos ne Hercules quidem dicitur suffecisse. At tu me Iolaum, dum lux est, advoca, inquit. Advoco equidem, inquam; sed non tanquam Hercules Iolaum, immo tanquam Iolaus Herculem. Nihil refert, inquit. in primis vero cavendum, ne quid nobis accidat. Quidnam, inquam? Ne rationum, inquit, ofores evadamus, quemadmodum nonnulli hominum ofores fiunt. nulum enim maius, quam hoc malum nobis posset accidere; videlicet si rationes odio habuerimus. Fit autem eodem pacto odium & adversus rationes, & adversus homines. Odium quidem contra homines tunc maxime subit, quando alicui nimium credimus absque arte, putamusque, ipsum omnino verum & sincerum fidumque virum esse, deinde vero mox pravum infidumque deprehendimus, rursusque alium eodem pacto. Ita-

- σον, καὶ αὐθις ἕτερον. καὶ ὅταν τοῦτο παλλάκις πάθῃ τις, καὶ ὑπὸ τούτων μάλιχα οὐς ἂν ἠγήσαιο οἰκειοτάτους τε καὶ
- e. ἑταιροτάτους· τελευτῶν δὲ θανάτου προσκρούων, μισεῖ τε πάντας, καὶ ἠγεῖται οὐδενὸς οὐδὲν ὑγιᾶς εἶναι τοπαράπαν. ἢ οὐκ ἤσθησαι οὐπω τοῦτο γιγνόμενον; Πάνυ γε, ἦν δ' ἐγώ. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὄς, αἰσχροὺς; καὶ δῆλον ὅτι ἄνευ τέχνης τῆς περὶ τὰ ἀνθρώπεια ὁ τοιοῦτος χρῆσθαι ἐπιχειρεῖ τοῖς ἀνθρώποις; εἰ γὰρ που μετὰ τέχνης ἐχρήτο, ὡσπερ ἔχει, οὕτως ἂν ἠγήσαιο,
- p. τοὺς μὲν χρησοὺς καὶ πονηροὺς σφόδρα, ὀλίγους εἶναι ἑκατέρωθεν· τοὺς δὲ μεταξὺ, πλείους. Πῶς λέγεις; ἦν δ' ἐγώ.
- a. Ὡσπερ, ἢ δ' ὄς, περὶ τῶν σφόδρα μικρῶν καὶ μεγάλων οἶε τι σπανιώτερον εἶναι, ἢ σφόδρα μέγα ἢ σφόδρα σμικρὸν ἐξευρεῖν ἄνθρωπον, ἢ κύνα, ἢ ἄλλο ὅτιοῦν; ἢ αὖ ταχὺν, ἢ βραδύν; ἢ καλὸν, ἢ αἰσχροὺς; ἢ λευκὸν, ἢ μέλανα; ἢ οὐκ ἤσθησαι ὅτι πάντων τῶν τοιούτων τὰ μὲν ἄκρα τῶν ἐσχάτων, σπάνια καὶ ὀλίγα, τὰ δὲ μεταξὺ, ἀφθονα καὶ πολλά; Πάνυ γε, ἦν δ'
- b. ἐγώ. Οὐκοῦν οἶε, ἔφη, εἰ πονηρίας ἀγῶν προτεθείη, πάνυ

que quando alicui saepe id acciderit, praefertim ab iis, quos praecipue familiarissimos amicissimosque existimabat; tandem saepe offensus odit universos, putatque, nihil omnino apud quemquam esse sincerum. an te latuit, id ita accidere consuevisse? Animadverti equidem, inquam. An non turpiter, inquit, & absque humanarum rerum arte hic aggreditur hominibus uti? si enim ex arte uti studeret, cogitaret utique, rem ipsam ita se, ut habet, habere, videlicet homines vehementer bonos aut malos perpaucos esse, medios vero plurimos. Quo id pacto, inquam, dicis? Quemadmodum videlicet in rebus contingit valde aut parvis, aut magnis, inquit. An tu arbitraris, quidquam esse rarius, quam valde magnum, aut valde parvum reperire hominem, vel canem, vel quodvis aliud? atque rursus celerrimum, & tardissimum, pulcherrimum, turpissimum, albidissimum, nigerrimum? an ignoras, in his omnibus extremorum summa, rara quidem & pauca esse; media vero frequentia atque multa? Sic arbitror, inquam. Nonne igitur arbitraris, in-

ἀν ὀλίγους καὶ ἐνταῦθα τοὺς πρώτους Φανῆναι; Εἰκὸς γε, ἦν δ' ἐγώ. Εἰκὸς γάρ, ἔφη· ἀλλὰ ταύτη μὲν οὐχ ὅμοιοι οἱ λόγοι τοῖς ἀνθρώποις εἰσίν· (ἀλλὰ σοῦ νῦν δὴ προάγοντος, ἐγὼ ἐφεποίμην) ἀλλ' ἐκείνη ἦ, ἐπειδὴν τις πιεῦσθι λόγῳ τινὶ ἀληθεῖ εἶναι, ἄνευ τῆς περὶ τοὺς λόγους τέχνης, κἄπειτα ὀλίγον ἕξερων αὐτῷ δόξῃ ψευδῆς εἶναι, ἐνίοτε μὲν ὦν, ἐνίοτε δ' οὐκ ὦν· καὶ αὖθις, ἕτερος καὶ ἕτερος· καὶ μάλιχα δὴ οἱ περὶ τοῦς ἀντιλογικοὺς λόγους διατρίψαντες, ὅσῳ ὅτι τελευτῶντες οἴον- ειται σοφώτατοι γεγονέναι τε, καὶ κατανενοημέναι μόνου ὅτι οὔτε τῶν πραγμάτων οὐδενὸς οὐδὲν ὑγιῆς, οὐδὲ βέβαιον, οὔτε τῶν λόγων, ἀλλὰ πάντα τὰ ὄντα ἀτρεχυνῶς, ὥσπερ ἐν Εὐρίπῳ, ἄνω καὶ κάτω κρέφεται, καὶ χρόνον οὐδένα ἐν οὐδενὶ μένει. Πάνου μὲν οὖν, ἔφην ἐγώ, ἀληθῆ λέγεις. Οὐκοῦν, ὦ Φαίδων, ἔφη, οἰκτρὸν ἂν εἴη τὸ πάθος, εἰ ὄντος δὴ τινος ἀληθοῦς καὶ βεβαίου λόγου, καὶ δυνατοῦ κατανοῆσαι, ἔπειτα τούτου ἐκπεσῶν ἀπορῆ, διὰ τὸ παραγίγνεσθαι τοιοῦτοισὶ λόγοις, τοῖς d. αὐτοῖς τοτὲ μὲν δοκοῦσιν ἀληθέσιν εἶναι, τοτὲ δὲ μὴ, μὴ ἑαυ-

quit, si improbitatis proponeretur certamen, admodum paucos in hoc genere summos inveniri? Consentaneum est, inquam. Consentaneum quidem, inquit: verum non hoc pacto similes rationes sunt atque homines: (sed te nunc ducentem prosequar:) immo vero in hoc similitudo consistit, quando videlicet quis absque rationum arte, crediderit rationem aliquam esse veram, sed paulo post appareat falsa: quae quidem aliquando talis est, aliquando minime, & rursus altera similiter atque altera. Praecipue vero illis id evenit, qui plurimum rationes contradictorias agitant. hos enim scis putare, tandem se sapientissimos evasisse, solosque animadvertisse, neque in rebus, neque in rationibus esse sanum aliquid aut firmum; sed omnia revera tanquam in Euripo sursum deorsumque iactari, nullumque tempus in aliquo permanere. Sane quidem, verà haec dicis, inquam. Nonne, inquit, aegritudo haec Phaedo miserabilis esset, si cum ratio aliqua vera firmaque sit, comprehendique valeat; postea tamen, auditis huiusmodi rationibus, quae modo verae, modo falsae

τὸν τις αἰτιῶτο, μὴδὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτεχνίαν, ἀλλὰ τελευτῶν, διὰ τὸ ἀλγεῖν, ἄσμενος ἐπὶ τοὺς λόγους ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν αἰτίαν ἀπώσαιτο· καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν βίον μισῶν τε καὶ λοιδορῶν τοὺς λόγους διατελοῖ· τῶν τε ὄντων τῆς ἀληθείας τε καὶ ἐπισημῆς περιθείη. Νῆ τὸν Δία, ἦν δ' ἐγώ, ὡς οἰκτρὸν δῆτα.

Πρῶτον μὲν τοίνυν, ἔφη, τοῦτο εὐλαβηθῶμεν, καὶ μὴ παριῶ-

e. μεν εἰς τὴν ψυχὴν, ὡς τῶν λόγων κινδυνεύει οὐδὲν ὑγιὲς εἶναι· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅτι ἡμεῖς οὐπω ὑγιῶς ἔχομεν, ἀλλ' ἀνδρισεύον καὶ προθυμητέον ὑγιῶς ἔχειν· σοὶ μὲν οὖν καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ τοῦ ἔπειτα βίου παντὸς ἕνεκα, ἐμοὶ δὲ, αὐτοῦ

p. ἕνεκα τοῦ θανάτου. ὡς κινδυνεύω ἐγωγε ἐν τῷ παρόντι περὶ

91 αὐτοῦ τούτου οὐ φιλοσόφως ἔχειν, ἀλλ' ὡσπερ οἱ πάνυ ἀπαί-

a. δευτοί, φιλονείκως. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ὅταν περὶ τοῦ ἀμφισβητῶσιν, ὅπῃ μὲν ἔχει περὶ ὧν ἂν ὁ λόγος ἦ, οὐ φροντίζουσιν, ὅπως δὲ ἂ κῆ αυτοὶ ἔθεντο, ταῦτα δόξει τοῖς παροῦσι, τοῦτο προθυμοῦνται. καὶ ἐγώ μοι δοκῶ ἐν τῷ παρόντι τοσοῦτον μόνον ἐκείνων διοίσειν. οὐ γὰρ ὅπως τοῖς παροῦσι ἂ ἐγώ λέγω δόξει ἀληθῆ

videntur, aliquis, non seipsum, neque suam ipsius inertiam accuset, sed tandem prae dolore libenter culpam omnem a seipso, in ipsas transferat rationes, & in reliqua vita eas odio habeat, atque vituperet, rerum iam ipsarum veritate scientiaque privatus. Per Iovem miserabilis, inquam, aegritudo. In primis igitur, inquit, diligenter id caveamus, ne persuadeamus nobis, nihil in rationibus esse sanum; sed multo magis, nondum esse nos sanos. Itaque totis viribus, ut sani efficiamur, est annitendum: tibi quidem & aliis totius reliquae vitae gratia, mihi vero mortis ipsius causa: qui in periculo sum, ne in hoc ipso tempore, non ut philosophum hac in re me geram, sed ut contentiosum atque pertinacem; quod quidam homines a disciplina alienissimi facere solent. Illi enim, ubi aliqua de re ambigitur, non ut res ipsa, de qua agitur, se habeat, curant; sed ut, quae posuerunt ipsi, praesentibus videantur vera, omnixe contendunt. Atque ego mihi videor in hoc dumtaxat in praesentia ab illis differre, quod non, ut praesentibus probem ea, quae dico, annitar, (nisi

εἶναι προθυμήσομαι, (εἰ μὴ εἴη πάρεργον,) ἀλλ' ὅπως αὐτῷ
 ἐμοὶ ὅτι μάλις αὐτῷ οὕτως ἔχειν. λογίζομαι γὰρ, ὦ Φίλε b.
 ἑταῖρε (καὶ θάσσει ὡς πλεονεκτικῶς) εἰ μὲν τυγχάνει ἀληθῆ
 ὄντα ἃ ἐγὼ λέγω, καλῶς δὴ ἔχει τὸ πεισθῆναι· εἰ δὲ μηδὲν
 ἐστὶ τελευτήσαντι, ἀλλ' οὖν τοῦτον γε τὸν χρόνον αὐτὸν τὸν
 πρὸ τοῦ θανάτου ἤττον τοῖς παροῦσιν ἀηδῆς ἔσομαι ὀδυρβ-
 μενος. ἢ δὲ ἀγνοιά μοι αὕτη οὐ ξυδιατελεῖ (κακὸν γὰρ ἂν
 ᾖ) ἀλλ' ὀλίγον ὑπερον ἀπολείται. παρεσκευασμένος μὲν δὴ,
 ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, οὕτως ἔρχομαι ἐπὶ τὸν λόγον.
 ὑμεῖς μέντοι, ἂν ἐμοὶ πειθῆσθε, μικρὸν φροντίσαντες Σωκρά- c.
 τούς, τῆς δὲ ἀληθείας πολὺ μᾶλλον· ἂν μὲν τι ὑμῖν δοκῶ
 λέγειν ἀληθές, συνομολογήσατε· εἰ δὲ μὴ, παντὶ λόγῳ ἀντι-
 τείνετε, εὐλαβούμενοι ὅπως μὴ ἐγὼ ὑπὸ προθυμίας ἅμα ἐαυ-
 τόν τε καὶ ὑμᾶς ἐξαπατήσας, ὥσπερ μέλιττα τὸ κέντρον
 ἐγκαταλιπὼν οἰχήσομαι. Ἄλλ' ἰτέον, ἔφη. πρῶτον με ὑπο-
 μνήσατε ἃ ἐλέγετε, ἂν μὴ φαίνομαι μεμνημένος. Σιμμίας
 μὲν γὰρ, ὡς ἐγῶμαι, ἀπιστεῖ τε, καὶ φοβεῖται μὴ ἢ ψυχῇ,

quid praeter rem forte contigerit,) sed ut mihi ipsi vera quam
 maxime videantur. Sic enim cogito, dulcis amice; & vide
 quanto cum lucro sit ratio mea. Si forte vera sunt, quae dico,
 operae pretium est, ita credere: sin autem nihil superest post
 mortem, attamen hoc, quod mihi vitae superest, tempore de-
 plorando praesentibus minus ero molestus. Haec autem igno-
 rantia minime perseverabit mecum, (malum id enim esset,) sed
 paulo post delebitur. Sic equidem, o Simmia & Cebes, para-
 tus revertor ad disputandum. Vos tamen, si me audiat, nulla
 Socratis habita ratione, sed potissime veritatis, siquidem ve-
 rum vobis loqui videor, assentiamini: sin minus, omnino con-
 tradicite, diligenter caventes, ne ego prae nimio studio, me-
 ipsum simul vosque decipiam, & , velut apes aculeo relicto, ab-
 eam. Sed iam accedendum est. Primum quidem redigite in me-
 moriam mihi, quae dicebatis, si minus meminisse vobis vide-
 bor. Simmias quidem, ut arbitrator, diffidit ac metuit, ne ani-
 ma, quamvis diviniore pulchriorque corpore, prius tamen, ut-

- d. ὅμως καὶ βειότερον καὶ κάλλιον ὄν τοῦ σώματος, προαπολύηται, ἐν ἀρμονίας εἶδει οὔσα. Κέβης δέ μοι ἔδοξε τοῦτο μὲν ἐμοὶ ξυγχωρεῖν, πολυχρονιώτερόν γε εἶναι ψυχὴν σώματος· ἀλλὰ τὸδε ἀόηλον παντὶ, μὴ πολλὰ δὴ σώματα καὶ πολλάκις κατατρίψασα ἢ ψυχῇ, τὸ τελευταῖον σῶμα καταλιποῦσα, νῦν αὐτὴ ἀπολλύηται· καὶ ἢ αὐτὸ τοῦτο θάνατος, ψυχῆς ὄλεθρος. ἐπεὶ σῶμά γ' αἰεὶ ἀπολλύμενον οὐδὲν παύεται.
- Ἄρα ἄλλ' ἢ ταῦτ' ἐσὶν, ᾧ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἃ δεῖ ἡμᾶς
- e. ἐπισκοπεῖσθαι; Ξυνωμολογεῖτην δὴ ταῦτ' εἶναι ἄμφω. Πότερον οὖν, ἔφη, πάντας τοὺς ἐμπροσθεν λόγους οὐκ ἀποδέχεσθε, ἢ τοὺς μὲν, τοὺς δ' οὐ; Τοὺς μὲν, ἐφάτην, τοὺς δ' οὐ. Τί οὖν, ἢ δ' ὅς, περὶ ἐκείνου τοῦ λόγου λέγετε, ἐν ᾧ ἔφαμεν τὴν μάθησιν ἀνάμνησιν εἶναι; καὶ τούτου οὕτως ἔχοντος, ἀναγκαιῶς ἔχειν ἄλλοθί που πρότερον ἡμῶν εἶναι τὴν ψυχὴν,
- p. πρὶν ἐν τῷ σώματι ἐνδεσθῆναι. Ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Κέβης, καὶ τότε θαυμαστῶς ὡς ἐπίσθην ὑπ' αὐτοῦ, καὶ νῦν ἐμμένω ὡς οὐδενὶ λόγῳ. Καὶ μὴν, ἔφη ὁ Σιμμίας, καὶ αὐτὸς οὕτως ἔχω· καὶ πάνυ ἂν θαυμάζοιμι εἰ μοι περὶ γε τούτου ἄλλο ποτὲ ἔτι

pote quae species fit harmoniae, intereat. Cebes autem mihi visus est concedere, diuturniorem esse animam corpore; sed scire posse neminem, ne cum multa saepius consumserit corpora, tandem quandoque postremum relinquens corpus, ipsa quoque pereat, atque mors eiusmodi tantum fit interitus animae; quandoquidem corpus nunquam definit interire. An non haec sunt, o Simmia & Cebes, quae nos oportet considerare? Confitebantur ambo. Sed, an omnia, quae dicta in superioribus fuerant, negatis? an quaedam negatis, sed alia conceditis? Quaedam, inquit, quaedam non. Quid igitur, inquit, de eo, quod disciplinam diximus reminiscantiam esse; atque si ita res habeat, necessario consequi, alicubi fuisse animam, priusquam corpore clauderetur? Mihi quidem, inquit, Cebes, istud dum diceres, mirifice placuit: atque nunc, si qua unquam in alia, in hac maxime sententia permaneo. Similiter ego quoque, inquit Simmias, affectus sum; vehementerque admirarer, si

δόξειεν. Καὶ ὁ Σωκράτης, Ἄλλ' ἀνάγκη σοι, ἔφη, ὦ ξένη
 Θηβαίῃ, ἄλλα δόξαι, ἂν περ μείνη ἢδε ἡ οἴησις, τὸ ἀρμονίαν
 μὲν εἶναι σύνθετον πρᾶγμα, ψυχὴν δὲ ἀρμονίαν τινὰ ἐκ τῶν
 κατὰ τὸ σῶμα ἐντεταμένων συγκειῖσθαι. οὐ γὰρ που ἀποδέξη
 γε σαυτοῦ λέγοντος ὡς πρότερον ἦν ἀρμονία συγκειμένη, **h.**
 πρὶν ἐκεῖνα εἶναι ἐξ ὧν ἔδει αὐτὴν συντεθῆναι. ἢ ἀποδέξη;
 Οὐδαμῶς, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Αἰσθάνη οὖν, ἢ δ' ὅς, ὅτι οὐ
 ταῦτά σοι ξυμβαίνει λέγειν, ὅταν φῆς μὲν εἶναι τὴν ψυχὴν
 πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπου εἶδος τε καὶ σῶμα ἀφικέσθαι, εἶναι δ'
 αὐτὴν συγκειμένην ἐκ τῶν οὐδέπω ὄντων; οὐ γὰρ δὴ ἀρμονία
 γέ σοι τοιοῦτόν ἐστιν ᾧ ἀπεικάζεις· ἀλλὰ πρότερον καὶ ἡ λύρα
 καὶ αἱ χορδαὶ καὶ οἱ φθόγγοι ἐτι ἀνάρμωσαι ὄντες γίνονται
 τελευταίου δὲ πάντων ξυνίσταται ἡ ἀρμονία, καὶ πρῶτον ἀπόλ- **c.**
 λυται. οὗτος οὖν σοὶ ὁ λόγος ἐκείνῳ πῶς ξυλάσεται; Οὐδαμῶς;
 ἔφη ὁ Σιμμίας. Καὶ μὲν, ἢ δ' ὅς, πρέπει γε, εἴπερ τῷ ἄλλῳ
 λόγῳ, ξυνωδῶ εἶναι, καὶ τῷ περὶ ἀρμονίας. Πρέπει γὰρ, ἔφη

mihī unquam hac de re aliter videretur. At vero necesse est, in-
 quit, hospes Thebane, aliter tibi videri, si in hac opinione per-
 manseris, harmoniam videlicet esse compositum quoddam; ani-
 mam vero harmoniam quandam ex his, quae per corpus inten-
 ta sunt, constitutam. Nunquam enim admittes, consonantiam
 compositam prius esse, quam illa, ex quibus componi conso-
 nantiam oportebat. an admittes? Nullo, inquit, o Socrates,
 modo. Animadvertis igitur, inquit, quod non eadem tibi dicere
 contingit, quando dicis, animam quidem esse prius, quam in
 humanam speciem corpusque deveniret; eam autem ex his,
 quae nondum sunt, constitui. Neque enim talis tibi est harmo-
 nia, quale est id, cui tu similem esse dicis. Immo vero prius est
 ipsa lyra, & chordae, & soni nondum temperati: tandem vero
 componitur consonantia omnium postrema, primaque disperdi-
 tur. Hic itaque sermo quonam pacto tuo illi concinet? Nullo
 modo, inquit Simmias. At vero sicubi, inquit, verba concin-
 nitatem servare debent, praecipue decet esse concinna, ubi de
 concentu tractatur. Decet nimirum, inquit Simmias. Hic igitur

- ὁ Σιμμίας. Οὗτος τοίνυν, ἔφη, σοὶ οὐ ξυνωδός· ἀλλ' ὄρα πρότερον αἰρή τῶν λόγων, τὴν μάθησιν, ἀνάμνησιν εἶναι, ἢ ψυχὴν, ἄρμονίαν. Πολὺ μᾶλλον ἐκείνου, ἔφη, ὦ Σώκρατες. ὅδε μὲν γάρ μοι γέγονεν ἄνευ ἀποδείξεως, μετὰ εἰκότος τινός
- d. καὶ εὐπρεπείας· ὅθεν καὶ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ ἀνθρώποις· ἐγὼ δὲ τοῖς διὰ τῶν εἰκότων τὰς ἀποδείξεις ποιουμένοις λόγοις ξύνοιδασῶσιν ἀλαζόσι, καὶ ἂν τις αὐτοὺς μὴ φυλάττηται, εὖ μάλα ἔξαπατῶσι, καὶ ἐν γεωμετρίας καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀπασιν. ὁ δὲ περὶ τῆς ἀναμνήσεως καὶ μαθήσεως λόγος, δι' ὑποθέσεως ἀξίας ἀποδέξασθαι εἴρηται. ἐρρήθη γάρ που οὕτως ἡμῶν εἶναι ἢ ψυχὴν, καὶ πρὶν εἰς σῶμα ἀφικέσθαι, ὡσπερ αὐτῆς ἐστὶν ἢ οὐσία ἔχουσα τὴν ἐπωνυμίαν τὴν τοῦ ὄντος. ἐγὼ δὲ ταύτην,
- e. ὡς ἐμαυτὸν πειθῶ, ἰκανῶς τε καὶ ὑβρῶς ἀποδέδεγμα. ἀνάγκη οὖν μοι, ὡς εἶοικε, διὰ ταῦτα, μήτε ἐμαυτοῦ μήτε ἄλλου ἀποδέχεσθαι, λέγοντος ὡς ψυχὴ ἐστὶν ἄρμονία. Τί δὲ, ἢ ὄς, ὦ Σιμμία, τῆδε δοκεῖ σοὶ ἄρμονία, ἢ ἄλλη τι συνθέσει προσήκειν, ἄλλως πως ἔχειν, ἢ ὡς ἐκεῖνα ἂν ἔχη ἐξ ὧν ἂν

fermo tibi dissonat, inquit. sed vide, utrum ex his duobus eligas, disciplinamne reminiscentiam esse, an potius animum esse concentum? Primum potius eligo, o Socrates, inquit. id namque alterum absque demonstratione admisi ex verisimili quadam convenientia; unde idem videtur & multis. Ego autem ea verba, quae per verisimilia demonstrationes faciunt, semper inania iudicavi: ac nisi quis caveat, valde decipiunt, & in geometria, & in ceteris omnibus. Ratio vero de reminiscentia atque disciplina, fundamento innititur fide digno. Dictum est enim, animam nostram ita esse alicubi, prius etiam, quam laberetur in corpus, ut illa ipsius essentia habeat eius, quod vere est, cognomentum. Ego vero hanc, ut mihimet persuadeo, sufficienter recteque admisi. Nam ob haec (ut mihi videtur) necesse est, neque meipso neque alio id affirmante, admittendum esse; animam harmoniam esse, inquit. Quid vero Simmia? Videturne tibi vel consonantiae, vel alteri cuiquam compositioni congruere, ut aliter se habeat, quam illa ex quibus conflatur? Nullo modo. Neque etiam,

συγκινηται; Οὐδαμῶς. Οὐδὲ μὴν ποιεῖν τι, ὡς ἐγῶμαι, οὐδὲ τι γ.
 πάσχειν ἄλλο, παρ' ἃ ἂν ἐκεῖνα ἢ ποιῆ ἢ πάσχη. Ξυλέφη. 93
 Οὐκ ἄρα ἠγεῖσθαι γε προσήκει ἀρμονίαν τούτων ἐξ ὧν ἂν^a
 συντεθῆ, ἀλλ' ἔπεσθαι. Ξυεδόκει. Πολλοῦ ἄρα δεῖ ἐναντία γε
 ἀρμονίαν κινηθῆναι ἢ φθέγγασθαι, ἢ τι ἄλλο ἐναντιωθῆναι
 τοῖς αὐτῆς μέρεσι. Πολλοῦ μέντοι, ἔφη. Τί δέ; οὐχ οὕτως
 ἀρμονία πέφυκεν εἶναι, ἐκάστη ἀρμονία, ὡς ἂν ἀρμοσθῆ; Οὐ
 μανθάω, ἔφη. Ἡ οὐχί, ἢ δ' ὅς, ἐὰν μὲν μᾶλλον ἀρμοσθῆ b.
 καὶ ἐπὶ πλεόν, εἴπερ ἐνδέχεται τοῦτο γίγνεσθαι, μᾶλλον τε
 ἂν ἀρμονία εἶη καὶ πλείων· εἰ δ' ἤττον τε καὶ ἐπ' ἔλαττον,
 ἤττων τε καὶ ἐλάττων; Πάνυ γε. Ἡ οὖν ἐσι τοῦτο περὶ
 ψυχῆν, ὥσε καὶ κατὰ τὸ σμικρότατον μᾶλλον ἐτέρων ἐτέρας
 ψυχῆς ἐπὶ πλεόν καὶ μᾶλλον, ἢ ἐπ' ἔλαττον καὶ ἤττον, αὐτὸ
 τοῦτο εἶναι ψυχῆν; Οὐδ' ὀπωστιοῦν, ἔφη. Φέρε δὴ, ἔφη, πρὸς
 Δίος. λέγεται ψυχῆ, ἢ μὲν νοῦν τε ἔχειν καὶ ἀρετὴν, καὶ εἶναι
 ἀγαθὴ· ἢ δὲ, ἀνοσίαν τε καὶ μοχθηρίαν, καὶ εἶναι κακὴ; καὶ c.
 ταῦτα ἀληθῶς λέγεται; Ἀληθῶς μέντοι. Τῶν οὖν τιθεμένων

ut aliud quidquam, ut arbitror, patiat, aut agat, quam illa
 vel agant, vel patiantur. Assensus est. Non igitur convenit,
 consonantiam ea praecedere, ex quibus composita est, sed se-
 qui. Videtur. Quare permultum abest, ut harmonia in contrarium
 moveatur, aut sonet, aut quidquam aliud edat partibus suis ad-
 versum. Permultum; inquit. Quid vero consonantia? nonne ea-
 tenus pro natura sua consonantia est, quatenus temperatur? Haud
 fatis intelligo. Nonne si magis plusque temperetur, si modo id
 admittit, magis plusque consonantia est? sin vero minus atque
 perpaucum, minus perpaucumque similiter? Omnino. Numquid
 de anima id dici potest, ut vel in minima quadam re alia anima
 hoc ipsum, quod est anima, vel magis, vel plus aut contra
 fit, quam alia? Minime. Dic, age per Iovem, num animam
 elicimus aliam quidem habere mentem virtutemque, atque esse
 bonam; aliam vero dementiam & pravitatem, malamque esse:
 haecne, inquam, vere dicuntur? Vere quidem. Eorum ergo,
 qui animam esse asserunt harmoniam, quis quidnam dicet esse

- τὴν ψυχὴν ἁρμονίαν εἶναι, τί τις φήσει ταῦτα ὄντα εἶναι ἐν ταῖς ψυχαῖς τὴν τε ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν; πότερον ἁρμονίαν τινὰ αὐτῆς ἄλλην καὶ ἀναρμονσίαν; καὶ τὴν μὲν ἡρμόσθαι, τὴν ἀηθλὴν, καὶ ἔχειν ἐν αὐτῇ ἁρμονίαν οὕσην ἄλλην ἁρμονίαν τὴν δὲ, ἀναρμόσον αὐτὴν τε εἶναι, καὶ οὐκ ἔχειν ἐν αὐτῇ ἄλλην; Οὐκ ἔχω ἐγώ γε, ἔφη ὁ Σιμμίας, εἰπεῖν. δῆλον δὲ ὅτι τοιαῦτα
- d. ἀπὸ τῶν ἀνὴν λέγοι ὁ ἐκεῖνο ὑποθέμενος. Ἄλλὰ προωμολόγηται, ἔφη, μηδὲν μᾶλλον μῆδ' ἦττον ἐτέραν ἐτέρας ψυχὴν ψυχῆς εἶναι. τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ὁμολόγημα, μηδὲν μᾶλλον μῆδ' ἐπὶ πλεον, μῆδὲ ἦττον μῆδ' ἐπ' ἔλαττον, ἐτέραν ἐτέρας ἁρμονίαν ἁρμονίας εἶναι. ἢ γὰρ; Πάνυ γε. Τὴν δὲ γε μὴ μᾶλλον μῆδὲ ἦττον ἁρμονίαν οὕσαν, μῆδὲ μᾶλλον μῆδὲ ἦττον ἡρμόσθαι. ἔστιν οὕτως; Ἔστιν. Ἡ δὲ μήτε μᾶλλον μήτε ἦττον ἡρμόσμεν, ἔστιν ὅτι πλεον ἢ ἔλαττον ἁρμονίας μετέχει, ἢ τὸ ἴσον; Τὸ
- e. ἴσον. Οὐκοῦν ψυχῆ, ἐπειδὴ οὐδὲν μᾶλλον οὐδὲ ἦττον ἄλλη ἄλλης αὐτὸ τοῦτο ψυχῆ ἔστιν, οὐδὲ δὴ μᾶλλον οὐδὲ ἦττον

animabus? haec scilicet, vitium & virtutem? an aliam quendam consonantiam atque dissonantiam? & bonam quidem esse consonantem; & cum ipsa consonantia fit, alteram in se consonantiam possidere: malam vero dissonantem & ipsam esse, nec aliam in se habere? Quid respondeam, inquit Simmias, non habeo. constat tamen, eum, qui animam esse consonantiam profuisset, talia quaedam responsurum. At vero iam concessum est, nihilo magis aut minus aliam alia animam esse. eiusmodi vero concessio est, neque magis, neque plus, neque minus, neque sub paucioribus gradibus aliam alia consonantiam esse. nonne? Prorsus. Eam vero, quae neque magis, neque minus consonantia est, nimirum neque magis neque minus esse temperatam. Est ita? Est. Quae vero neque magis, neque minus temperata est, potestne pluribus paucioribusve gradibus particeps consonantiae esse? an potius aequae? Aequae potius. Quapropter anima, si quidem neque magis, neque minus alia, quam alia secundum animae naturam anima est, consequenter neque magis, neque minus est temperata. Est, ut dicis. Cum-

ἡρμουςαι. Οὕτω. Τοῦτο δέ γε πεπονθυῖα, οὐδὲν πλέον ἀναρ-
μοσίας οὐδὲ ἀρμονίας μετέχοι ἄν; Οὐ γὰρ οὖν. Τοῦτο δ' αὖ
πεπονθυῖα ἄρ' ἄν τι πλέον κακίας ἢ ἀρετῆς μετέχοι ἑτέρα ἑτέ-
ρας, εἴπερ ἢ μὲν κακία, ἀναρμωσία, ἢ δὲ ἀρετὴ, ἀρμονία εἴη;
Οὐδὲν πλέον. Μᾶλλον δέ γέ που, ὦ Σιμμια, κατὰ τὸν ὀρθὸν
λόγον, κακίας οὐδεμία ψυχὴ μεθέξει, εἴπερ ἀρμονία ἐστίν. ἀρ- P-
μονία γὰρ δῆπου, παντελῶς αὐτὸ τοῦτο οὖσα ἀρμονία, ἀν- 94
αρμωσίας οὐποτ' ἄν μετάσχοι. Οὐ μέντοι. Οὐδὲ γε δῆπου a.
ψυχὴ, οὖσα παντελῶς ψυχὴ, κακίας. Πῶς γὰρ, ἕκ γε τῶν
προειρημένων; Ἐκ τούτου ἄρα τοῦ λόγου ἡμῖν πᾶσαι ψυχαὶ
πάντων ζώων ὁμοίως ἀγαθαὶ ἔσονται; εἴπερ ὁμοίως ψυχαὶ πεφύ-
κασιν αὐτὸ τοῦτο τὸ ψυχαιεῖναι. Ἐμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρα-
τες. Ἡ καὶ καλῶς δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, οὕτω λέγεσθαι, καὶ πάσχειν
ταῦτα ὁ λόγος, εἰ ὀρθὴ ὑπόθεσις ἦν τὸ, ψυχὴν ἀρμονίαν εἶναι; b.
Οὐδ' ὀπωστιοῦν, ἔφη. Τί δέ; ἢ δ' ὅς; τῶν ἐν ἀνθρώπῳ πάντων
ἔσθ' ὅ, τι ἄλλο λέγεις ἄρχειν ἢ ψυχὴν, ἄλλως τε καὶ φρόνι-
μον; Οὐκ ἔγωγε. Πότερον συγχωροῦσθαι τοῖς κατὰ τὸ σῶμα

vero sic affecta fit, nihilo magis consonantiae est, vel dissonan-
tiae particeps. Nihilo magis. Praeterea, cum ita comparata sit,
num plus aliquid pravitatis, vel virtutis alia, quam alia possi-
det? si quidem pravitas dissonantia est, virtus vero conso-
nantia. Certe plus nihil. Quinimmo secundum rectam, Sim-
mia, rationem nulla usquam anima pravitate erit affecta, si
fuerit consonantia: quando quidem consonantia vera, secun-
dum id, quod consonantia est, nunquam fit dissonantiae par-
ticeps. Nunquam certe. Neque igitur anima, quae omnino fit
anima, pravitate inficietur. Quo enim modo, per ea quae dicta
sunt, id fieri posset? Hac igitur ratione omnes animalium om-
nium animae bonae similiter erunt, si secundum animae ipsius
naturam similiter animae sint. Mihi quidem, Socrates, ita vi-
detur. Nonne recte sic tibi dici videtur, atque haec sequi, si ve-
ra esset illa positio, animam consonantiam esse? Nullo modo.
Quid vero? ex omnibus, quae in homine sunt, aliudne praeter
animum asseris dominari, praecipue prudentem? Nihil aliud.

- πάθεισιν, ἢ καὶ ἐναντιουμένην τοῖς παθήμασι; λέγω δὲ τὸ τριόνδε, ὡς εἰ καύματος ἐνότος καὶ δίφους, ἐπὶ τοῦναντίου ἔλκειν, τὸ μὴ πίνειν· καὶ πείνης ἐνούσης, ἐπὶ τὸ μὴ ἐσθίειν. καὶ ἄλλα μυρία που ὀρῶμεν ἐναντιουμένην τὴν ψυχὴν τοῖς
- c. κατὰ τὸ σῶμα. ἢ οὐ; Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν αὖ ὠμολογήσαμεν ἐν τοῖς πρόσθεν, μήποτ' ἂν αὐτὴν, ἀρμονίαν γε οὔσαν, ἐναντία ἄδειν οἷς ἐπιτείνοιτο, καὶ χαλῶτο, καὶ πάλλοιτο, καὶ ἄλλο ὅτιοῦν πάθος πάσχοι ἐκεῖνα ἐξ ὧν τυγχάνει οὔσα, ἀλλ' ἐπεσθαι ἐκείνοις, καὶ οὐποτ' ἂν ἡγεμονεύειν; ὠμολογήσαμεν, ἔφη, πῶς γὰρ οὐ; Τί οὖν, νῦν οὐ πᾶν τοῦναντίον ἡμῖν φαίνεται ἐργαζομένη, ἡγεμονεύουσα τε ἐκείνων πάντων ἐξ ὧν Φησί τις αὐτὴν εἶναι, καὶ ἐναντιουμένη ὀλίγου πάντα διὰ παντὸς τοῦ
- d. βίου, καὶ δεσπόζουσα πάντας τρόπους; τὰ μὲν, χαλεπώτερον κολάζουσα, καὶ μετ' ἀλγηδόνων, τά τε κατὰ τὴν γυμναστικὴν καὶ τὴν ἰατρικὴν, τὰ δὲ, πρότερον; καὶ τὰ μὲν, ἀπειλοῦσα, τὰ δὲ, νουβετοῦσα ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ ὀργαῖς καὶ φόβοις, ἢ ἄλλη οὔσα ἄλλω πράγματι διαλεγομένη; οἷον που καὶ

Utrum corporis perturbationibus indulgentem, an potius repugnantem? Dico autem tale quiddam: veluti si sub aestu fitis angat, interea tamen adversatur animus, retrahitque in contrarium, ne bibat: similiterque si premat fames, ne edat: in aliisque quam plurimis videmus corporis affectibus repugnantem. nonne? Et quidem maxime. Nonne in superioribus confessi sumus, animam, si consonantia fuerit, nunquam dissonaturam his, quibus intenditur, vel remittitur, vel vibratur, vel quodcumque aliud patiantur illa, ex quibus ipsa constatur; sed secuturam illam, nunquam vero ducturam? Confessi sumus: quidni? Quid vero nunc? nonne contra omnino videtur agere, quippe quae ea ducit omnia, ex quibus dixerit aliquis ipsam constitui, atque ferme omnibus per omnem vitam repugnat, omnibusque dominatur modis? interdum rigidius & cum doloribus puniens per gymnasticam, atque medicinam, interdum vero mitius castigans comminando, aut monendo adversus cupiditates, & iras, atque timores, tanquam altera quaedam res cum alte-

Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσεΐα πεποιήκεν. οὗ λέγει τὸν Ὀδυσσεά,
 Στήθος δὲ πλήξας, κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ,

Τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.

Ἄρ' οἶε αὐτὸν ταῦτα ποιῆσαι, διακρούμενον ὡς ἀρμονίας αὐ- e.
 τῆς οὔσης, καὶ οἴας ἄγεσθαι ὑπὸ τῶν τοῦ σώματος παθῶν,
 ἀλλ' οὐχ οἴας ἄγειν τε ταῦτα καὶ δεσπάζειν, καὶ οὔσης αὐτῆς
 πολὺ θειότερου τινὸς πράγματος ἢ κατ' ἀρμονίαν; Νῆ Δία,
 ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔμοι γε δοκεῖ. Οὐκ ἄρα, ὦ ἄριστε, ἡμῖν οὐ-
 δαμῆ κελῶς ἔχει ψυχὴν ἀρμονίαν τινα φάναι εἶναι. οὔτε γὰρ
 οἶν, ὡς εἴκεν, Ὅμηρῳ θείῳ ποιητῇ ὁμολογοῖμεν, οὔτε αὐτὰ P-
 ἡμῖν αὐτοῖς. Ἐχειν οὕτως ἔφη. Εἶπεν δὲ, ἡ δ' ὅς δ Σωκράτης, 95
 τὰ μὲν ἀρμονίας ἡμῖν τῆς Θηβαϊκῆς Ἰλέα πῶς, ὡς εἴοικε, με- a.
 τριῶς γέγονε· τί δὲ δὴ τὰ Κάδμου, ἔφη, ὦ Κέβης, πῶς Ἰλασό-
 μεθα, καὶ τίνι λόγῳ; Σύ μοι δοκεῖς, ἔφη ὁ Κέβης, ἐξευρήσειν.
 τουτοῖ γοῦν τὸν λόγον τὸν πρὸς τὴν ἀρμονίαν θαυμαστῶς μοι
 εἶπες ὡς παρὰ δόξαν. Σιμμίου γὰρ λέγοντος ὅτε ἠπέρει, πάνυ
 ἐθαύμαζον ἐγὼ ἔξει τις χρήσασθαι τῷ λόγῳ αὐτοῦ. πάνυ μοι b.

ra disputans, quemadmodum Homerus tradidit in Odyssæa:

Tum pectus pulsans, cor sic affatur Ulysses,

Hoc quoque cor perfer, namque & graviora tulisti.

An putas, Homerum hæc dixisse, tanquam harmonia quaedam sit, ac talis, ut corporis passionibus subiiciatur, non autem ducat atque dominetur? an potius, quasi quiddam longe divinius, quam harmonia, sit animus? Per Iovem, o Socrates, non mihi videtur. Non ergo, vir optime, recte harmoniam esse animam diceremus. sic enim, ut apparet, neque Homero divino poetæ, neque nobis ipsis consentiremus. Sic est. Age, harmoniam Thebanam fatis, ut videtur, iam placavimus. rationem vero Cadmeam, o Cebes, quonam pacto, & qua ratione placabimus? Tu mihi viam, inquit Cebes, inventurus videris. nempe rationem hanc adversus harmoniam mirifice, præter opinionem nostram, excogitasti. Cum enim audirem Simmiam dubitantem, valde admirabar, si quis rationibus eius commode uti posset. Itaque summæ mihi fuit admirationi, ipsum nec primum

- οὐν ἀτόπως ἔδοξεν εὐθύς τὴν πρώτην ἔφοδον εὐδέξασθαι τοῦ σοῦ λόγου. ταῦτα δὲ οὐκ ἂν θαυμάσαιμι καὶ τὸν τοῦ Κἀδμου λόγον εἰ πάθοι. Ὡ γὰρ, ἔφη ὁ Σωκράτης, μὴ μέγα λέγε, μὴ τις ἡμῶν βασκαλία περιτρέψῃ τὸν λόγον τὸν μέλλοντα λέγεσθαι. ἀλλὰ δὴ ταῦτα μὲν τῷ θεῷ μελήσει, ἡμεῖς δὲ Ὀμηρικῶς ἐγγύς ἰόντες πειρώμεθα εἰ ἄρα τι λέγεις. ἔσι δὲ δὴ τὸ κεφάλαιον ὧν ζητεῖς· ἀξιότις ἐπιδειχθῆναι ἡμῶν τὴν ψυχὴν
- c. ἀνώλεθρόν τε καὶ ἀθάνατον οὔσαν· εἰ φιλόσοφος ἀνὴρ μέλλων ἀποθανεῖσθαι, θάρρων τε καὶ ἠγούμενος ἀποθανῶν ἐκεῖ εὖ πράξειν διαφερόντως ἢ ἐν ἄλλῳ βίῳ βίους ἔτελευτα, μὴ ἀνόητόν τε καὶ ἠλίθιον θάρρος θάρρησει. τὸ δὲ ἀποφαίνειν ὅτι ἰσχυρόν τι ἔστιν ἢ ψυχὴ καὶ θεοειδές, καὶ ὅτι ἦν ἔτι πρότερον πρὶν ἡμᾶς γενέσθαι, οὐδὲν κωλύειν φῆς πάντα ταῦτα μνηύειν ἀθανασίαν μὲν μὴ, ὅτι δὲ πολυχρόνιον τέ ἔστιν ἢ ψυχὴ, καὶ ἦν που πρότερον ἀμήχανον ὅσον χρόνον, καὶ ἤδει τε καὶ ἔπραττε πολ-
- d. λὰ ἄττα. ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν τι μᾶλλον ἢ ἀθάνατον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ εἰς ἀνθρώπου σῶμα ἐλθεῖν, ἀρχὴ ἦν αὐτῇ δλέβρου,

quidem potuisse rationis tuae impetum sustinere. Quapropter non admirarer, si Cadmeus quoque sermo idem pateretur. Particius ista, bone vir; ne qua invidia nobis sequentia inturbet. Sed haec quidem Deo curae erunt: nos autem, ut ait Homerus, cominus congressi, periculum faciamus, an forte quid dicas. Summa vero eorum, quae perquiris, est eiusmodi: demonstrandum esse iudicas, animam nostram neque interitui obnoxiam, neque mortalem esse; ne vir philosophus in morte securus, magnaue cum fiducia sperans, in alia vita longe beatiorum ob philosophiae studium se futurum, insipiens sit, stultaque confidat. Ostendere autem, validum quiddam esse animam, atque divinis persimile, priusque etiam quam nos existitisse, nihil impedimento esse ais, quo minus haec omnia non immortalitatem quidem significant, sed duntaxat animam corpore diuturniorem esse, multaque ante nos secula fuisse, novisseque & egisse permulta; nihilo tamen magis ob hoc immortalem esse existimandam. immo hanc ipsam in humanum cor-

ὡς περ νόσος· καὶ ταλαιπωρουμένη τε δὴ τοῦτον τὸν βίον ζῶν,
καὶ τελευτῶσά γε, ἐν τῷ καλουμένῳ θανάτῳ ἀπολλύοιτο.
διαφέρειν δὲ δὴ Φῆς οὐδὲν εἴτε ἀπαξ εἰς σῶμα ἔρχεται, εἴτε
πολλάκις, πρὸς γε τὸ ἕκαστον ἡμῶν φοβεῖσθαι. προσήκει γὰρ
φοβεῖσθαι, εἰ μὴ ἀνόητος εἴη, τῷ μὴ εἰδῶτι, μὴδ' ἔχοντι λό-
γου διδόναι ὡς ἀθάνατόν ἐστι. τοιαῦτ' ἄττα ἐσὶν οἶμαι, ὧ Κέ-
βης, ἃ λέγεις· καὶ ἐξεπιτήδες πολλάκις ἀναλαμβάνω, ἵνα μὴ e.
τι διαφύγοι ἡμᾶς· εἴτε τι βούλει προσθῆς, ἢ ἀφέλῃς. Καὶ ὁ
Κέβης, Ἄλλ' οὐδὲν ἐγώ γε ἐν τῷ παρόντι, ἔφη, οὔτ' ἀφελεῖν
οὔτε προσθεῖναι δέομαι. ἐσὶ δὲ ταῦτα ἃ λέγω. Ὁ οὖν Σωκρά-
της συχρὸν χρόνον ἐπισχῶν, καὶ πρὸς ἑαυτὸν τι σκεψάμενος,
Οὐ φαῦλον πρᾶγμα, ἔφη, ὧ Κέβης, ζητεῖς. ὅπως γὰρ δεῖ
περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τὴν αἰτίαν διαπραγματεῦσασθαι.
ἐγὼ οὖν σοὶ δίδειμι περὶ αὐτῶν, ἐὰν βούλη, τὰ γε ἐμὰ πάθη. P-
ἔπειτα ἂν τι σοὶ χρήσιμον φαίνεται ὧν ἂν λέγω, πρὸς τὴν 96
πειθῶν περὶ ὧν λέγεις, χρήσιμη. Ἄλλὰ μὲν, ἔφη ὁ Κέβης, βού-
λομαι γε. Ἄκουε τοίνυν ὡς ἐροῦντος. ἐγὼ γὰρ, ἔφη, ὧ Κέ-

pus ingressam, quasi morbum quendam, interitus eius initium esse: adeo, ut & in hac vita fit misera, & tandem in corporis morte depereat. Nihil autem differre censes, sive semel tantum, sive saepius labatur in corpus, ut quivis nostrum pertimescat. Merito namque timendum esse, nisi stultus sit, ei, qui neque sciat, neque reddere queat immortalitatis animae rationem. Talia quaedam sunt, quae dicis, o Cebes: egoque ea consulto saepius repeto, ne quid nos fugiat, sive addere his quidquam velis, sive demere. Nihil equidem in praesentia habeo, inquit Cebes, quod aut minuam, aut adiungam: atque haec sunt, quae dico. Tunc Socrates, cum diutius commoratus esset, ad se conversus, Haud leve quiddam requiris, inquit, o Cebes. omnino enim oportet generationis corruptionisque causam pertractare. Ego igitur, si vis, ea tibi, quae mihi evenerunt, enarrabo. deinde si quid eorum, quae dixero, ad quaestionis tuae veritatem aperiendam conducere putabis, uteris. Volo equidem, inquit. Audi igitur iam narrantem. Equidem, o Cebes,

- βῆς, νέος ἄν, θαυμασῶς ὡς ἐπεθύμησα ταύτης τῆς σοφίας ἦν δὴ καλοῦσι περὶ φύσεως ἰσορίαν. ὑπερήφανον γὰρ μοι ἐδόκει εἶναι εἰδέναι τὰς αἰτίας ἑκάστου, διὰ τί γίγνεται ἕκαστον, καὶ διὰ τί ἀπόλλυται, καὶ διὰ τί ἐσι· καὶ πολλάκις ἑμαυτὸν ἄνω
- b. καὶ κάτω μετέβαλλον, σκοπῶν πρῶτον τὰ τοιαῦτα, Ἄρ' ἐπειδὴν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν σηπεδῶνα τινὰ λάβη, ὡς τινες ἐλεγον, τότε δὴ τὰ ζῶα συντρέφεται; καὶ πότερον τὸ αἷμά ἐστιν φρονοῦμεν, ἢ ὁ ἀήρ, ἢ τὸ πῦρ· ἢ τούτων μὲν οὐδέν, ὃ δὲ ἐγκέφαλός ἐστιν ὃ τὰς αἰσθήσεις παρέχων τοῦ ἀκούειν, καὶ ὁρᾶν, καὶ ὁσφραίνεσθαι; ἐκ τούτων δὲ γίγνεται μνήμη καὶ δόξα· ἐκ δὲ μνήμης καὶ δόξης λαβούσης τὸ ἡρεμεῖν, κατὰ ταῦτα γίνεσθαι ἐπιστήμην. καὶ αὖ τούτων τὰς φθορὰς σκοπῶν, καὶ τὰ
- c. περὶ τὸν οὐρανὸν τε καὶ τὴν γῆν πάθῃ, τελευτῶν οὕτως ἑμαυτῷ ἔδοξα πρὸς ταύτην τὴν σκέψιν ἀφυῆς εἶναι, ὡς οὐδὲν χρημα. τεκμήριον δὲ σοι ἐρῶ ἱκανόν· ἐγὼ γὰρ ἂ καὶ πρότερον σαφῶς ἠπιστάμην, ὡς δὴ ἑμαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκουν, τότε ὑπὸ ταύτης τῆς σκέψεως οὕτω σφόδρα ἐτυφλώθην, ὥστε ἀπέ-

cum essem iuvenis, mira quadam eius sapientiae cupiditate flagrabam, quam naturae vocant historiam. Praeclarissimum enim esse censebam, causas intelligere, per quas singula fiant atque intereant, & qua sint ratione: saepiusque me fursum deorsumque iactavi, talia quaedam primo considerans, Utrum, postquam calidum & frigidum putrefactionem aliquam acceperunt, quemadmodum nonnulli dixerunt, tunc animalia coalescant. praeterea, utrum sanguis sit, quo sapimus, an aër, an ignis: aut nihil horum sit, sed cerebrum, quod praebeat sensus audiendi, videndi, olfaciendi: ex his autem memoria & opinio fiat: ex memoria vero, & opinione quietem accipiente, per haec scientia oriatur. proinde horum corruptiones considerans, atque eas, quae circa coelum terramque passiones contingunt, tandem adeo mihi ad haec consideranda visus sum hebes, ut nihil magis. Coniecturam vero ad id afferam tibi sufficientem. Ego enim ob eiusmodi considerationem usque adeo sum occaecatus, ut ea etiam, quae prius manifeste sciebam, ut mihi aliisque videba-

μαθον και ταυτα ἂ προτοῦ ὤμην εἰδέναι, περὶ ἄλλων τε πολλῶν, και διὰ τί ἄνθρωπος αὐξάνεται. τοῦτο γὰρ ὤμην προτοῦ παντὶ δῆλον εἶναι, ὅτι διὰ τὸ ἐσθίειν και πίνειν. ἐπειδὴν γὰρ ἐκ τῶν σιτίων ταῖς μὲν σαρκὶ σάρκες προσγένωνται, τοῖς δὲ δ. δέξοις ἐσῶ, και οὕτω κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον και τοῖς ἄλλοις τὰ αὐτῶν οἰκειὰ ἐκάσους προσγένηται, τότε δὴ τὸν ὀλίγον ὄγκον ὄντα, ὕερον πολὺν γεγονέναι, και οὕτω γίγνεσθαι τὸν σμικρὸν ἄνθρωπον, μέγαν. οὕτω τότε ὤμην· οὐ δοκῶ σοι μετρίως; Ἔμειγε, ἔφη ὁ Κέβης. Σκέψαι δὴ και τάδε ἐτι. ὤμην γὰρ ἐγώ γε ἰκανόν μοι δοκεῖν, ὅπτε τις φαίνοιτο ἄνθρωπος παρασῶς μέγας σμικρῶ, μείζων εἶναι αὐτῇ τῇ κεφαλῇ, και ἵππος ἵππῳ· και ἐτι γε τούτων ἐναργέερα, τὰ δέκα μοι ἐδόκει τῶν e. ἔκτῳ πλείονα εἶναι, διὰ τὸ δύο αὐτοῖς προσδεῖναι και τὸ δίπηχυν τοῦ πηχουαίου μείζον εἶναι, διὰ τὸ ἡμίσει αὐτοῦ ὑπερέχειν. Νῦν δὲ δὴ, ἔφη ὁ Κέβης, τί σοι δοκεῖ περὶ αὐτῶν; Πόρρω που, ἔφη, νῆ Δία ἐμὲ εἶναι τοῦ οἰεσθαι περὶ τούτων τὴν αἰτίαν εἰδέναι· ὅσγε οὐκ ἀποδέχομαι ἐμαυτοῦ, οὐδὲ ὡς ἐπειδὴν ἐνί

tur, dediscerem, & alia videlicet multa, quae antea me scire putabam, & qua ratione homo crescat. id namque opinabar ante esse cuilibet manifestum, hominem videlicet per cibum potumque augeri. Quando enim per haec carnes carnibus, ossaque ossibus adduntur, eodemque modo in aliis, quando sua cuique adhibentur, tunc sane molem primo parvam, deinde magnam evadere, atque ita parvum hominem effici magnum. Sic ego tunc opinabar. nonne satis belle tibi videor? Mihi quidem, inquit Cebes. Animadvertite haec in super. Arbitrabar enim, satis recte mihi videri, quoties hominem, vel equum, magnum parvo propinquum, alterum altero iudicaram capite ipso esse maiorem. atque multo etiam evidentius decem plura apparebant mihi, quam octo, propterea, quod denarius duo praeter octonarium contineret. praeterea bicubitum cubitali maius, quoniam dimidio superaret. Nunc vero, inquit Cebes, de his quid iudicas? Procul equidem, per Iovem, abesse mihi videor, ut alicuius horum causam intelligere putem, qui nondum mihi ipsi

- τις προσθῆ ἔν, ἢ τὸ ἐν ῶ προστεθείη δύο γέγονεν, ἢ τὸ προστε-
 p. θέν, καὶ ῶ προστεθείη, διὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ ἑτέρου τῶ ἑτέρῳ,
 97 δύο ἐγένετο. θαυμάζω γὰρ εἰ, ὅτε μὲν ἐκάτερον αὐτῶν χωρὶς
 a ἀλλήλων ἦν, ἐν ἄρ' ἐκάτερον ἦν, καὶ οὐκ ἦσιν τότε δύο· ἐπεὶ
 δ' ἐπλησίασαν ἀλλήλοις, αὕτη ἄρα αὐτοῖς αἰτία ἐγένετο δύο
 γενέσθαι, ἢ ξύνοδος, τοῦ πλησίον ἀλλήλων τεθῆναι. οὐδὲ γε
 ὡς ἐάν τις ἐν διασχίσει, δύναμαι ἐτι πείθεσθαι ὡς αὕτη αὐ
 αἰτία γέγονεν ἢ σχίσις τοῦ δύο γεγονέναι. ἐναντία γὰρ γίγνε-
 b. ται ἢ τότε αἰτία τοῦ δύο γίνεσθαι. τότε μὲν γὰρ, ὅτι συνή-
 γετο πλησίον ἀλλήλων καὶ προσετίθετο ἕτερον ἑτέρῳ· νῦν δ'
 ὅτι ἀπάγεται καὶ χωρίζεται ἕτερον ἀφ' ἑτέρου. οὐδὲ γε διότι
 ἐν γίγνεται, ὡς ἐπίσαιμαι ἐτι πείθω ἑμαυτόν· οὐδ' ἄλλο οὐδὲν,
 ἐνὶ λόγῳ, διότι γίγνεται, ἢ ἀπόλλυται, ἢ ἐσι, κατὰ τοῦτου
 τὸν τρόπον τῆς μεθόδου. ἀλλὰ τιν' ἄλλον τρόπον αὐτὸς εἰκῆ
 φῦρω, τοῦτον δὲ οὐδαμῆ προσιεμαι· ἀλλ' ἀκούσας μὲν ποτε
 ἐκ βιβλίου τινὸς, ὡς ἔφη, Ἀναξαγόρου ἀναγιγνώσκοντος,

persuadere possum, ut, quando quis uni addat unum, tunc vel illud unum, cui unum adiunctum est, fiat duo: an & adiunctum, & illud, cui adiunctum est, propter alterius ad alterum adiunctionem, evadat duo. admiror enim, si, cum utrumque horum separatum erat, utrumque unum erat, neque erant tunc duo: postquam invicem cohaeserunt, haec ipsa causa fuerit, ut duo fierent, congressio videlicet, per quam propius iam posita sunt. neque etiam, si quis unum dividat, adhuc possum persuaderi, hanc ipsam divisionem causam esse, ut duo evadant. contraria enim tunc atque superius causa fit, qua duo fiant. tunc enim, quia coniungebantur propius inter se, alteriunque admovebatur alteri: nunc vero, quoniam removetur alterum ab altero, atque separatur. Neque, propter quid unum fiat, adhuc scire me arbitror; neque, ut summam dicam, aliud quidquam, quare fiat, aut pereat, aut sit, per hanc ipsam viam me nosse profiteor: sed alium quendam ipse modum frustra misceo; hunc vero nullo modo admitto. Verum, cum audissem aliquando ex libro, ut ille aiebat, Anaxagorae, legentem

καὶ λέγοντος ὡς ἄρα νοῦς ἐστὶν ὁ διακοσμῶν τε καὶ πάντων c.
 αἰτίος, ταύτη δὴ τῇ αἰτίᾳ ἦσθην τε καὶ εἰδοξέ μοι τρόπον τινα
 εὖ ἔχειν τὸ τὸν νοῦν εἶναι πάντων αἰτίον· καὶ ἠγησάμην, εἰ
 τοῦτο οὕτως ἔχει, τὸν γε νοῦν κοσμοῦντα, πάντα κοσμεῖν,
 καὶ ἕκαστον τιθέναι ταύτη ὅπη ἂν βέλτισα ἔχη. εἰ οὖν τις βού-
 λοιτο τὴν αἰτίαν εὐρεῖν περὶ ἑκάστου, ὅπη γίγνεται, ἢ ἀπόλλυ-
 ται, ἢ ἔσι, τοῦτο δεῖν περὶ αὐτοῦ εὐρεῖν, ὅπη βέλτιστον αὐτῷ
 ἔστι, ἢ εἶναι, ἢ ἄλλο ὅτισὺν πάσχειν ἢ ποιεῖν. ἐκ δὲ δὴ τοῦ λόγου
 τούτου, οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖν προσήκειν ἀνθρώπῳ καὶ περὶ αὐτοῦ d.
 καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἢ τὸ ἄριστον καὶ τὸ βέλτιστον· ἀναγα-
 καῖον δὲ εἶναι τὸν αὐτὸν τοῦτον καὶ τὸ χεῖρον εἰδέναι. τὴν αὐ-
 τὴν γὰρ εἶναι ἐπισήμην περὶ αὐτῶν. ταῦτα δὴ λογιζόμενος,
 ἄσμενος εὐρηκέναι ὥμην διδάσκαλον τῆς αἰτίας περὶ τῶν ὄντων
 κατὰ νοῦν ἐμαυτῷ, τὸν Ἀναξαγόραν· καὶ μοι φράσειν,
 πρῶτον μὲν, πότερον ἢ γῆ πλατεῖά ἐστιν, ἢ στρογγύλη· ἐπειδὴ
 δὲ φράσειεν, ἐπεκδιηγῆσεσθαι τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ἀνάγκην· e.

quendam hanc Anaxagorae ipsius sententiam, videlicet men-
 tem omnia exornare, omniumque causam esse: hoc utique
 causae genere magnopere sum delectatus, existimans quodam-
 modo consentaneum, mentem esse omnium causam: putabam-
 que, si id ita esset, ut mens omnia exornaret, singula per hanc
 ita esse disposita, ut optime disponi poterant. Propterea, si quis
 vellet causam invenire, qua singula fiant, atque pereant, aut
 sint, hoc ipsum esse inveniendum, qua videlicet ratione opti-
 mum sit unicuique, aut esse, aut quodvis aliud pati, vel agere.
 Atque hoc pacto nihil aliud considerandum homini, vel de
 seipso, vel de aliis, nisi quod potissimum sit & optimum. Ne-
 cesse vero est, eum, qui id norit, illud quoque, quod est dete-
 rius, cognovisse: quippe cum eadem horum scientia sit. Haec
 utique mecum ipse reputans, gaudebam, invenisse ratus Ana-
 xagoram magistrum, qui me, id quod tantopere cupiebam,
 causas rerum doceret; primumque mihi diceret, utrum plana
 sit terra, an rotunda: & cum haec dixisset, subiungeret mihi
 causam atque necessitatem, afferens videlicet id ipsum, quod

λέγοντα τὸ ἄμεινον, καὶ ὅτι αὐτὴν ἄμεινον ἢν τοιαύτην εἶναι. καὶ εἰ ἐν μέσῳ φαίη εἶναι αὐτὴν, ἐπεκδιηγῆσεσθαι ὡς ἄμεινον ἢν αὐτὴν ἐν μέσῳ εἶναι· καὶ εἰ μοι ταῦτα ἀποφαίνοιτο, παρεσκευάσμην ὡς οὐκέθ' ὑποθησόμενος αἰτίας ἄλλο εἶδος. καὶ δὴ

⁹⁸
p. a. καὶ περὶ ἡλίου οὕτω παρεσκευάσμην ὡσαύτως πευσόμενος, καὶ σελήνης, καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων, τάχους τε πέρα πρὸς ἄλληλα, καὶ τροπῶν, καὶ τῶν ἄλλων παθημάτων, πῆ ποτε ταῦτ' ἄμεινόν ἐσιν ἕκασον καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἢ πάσχει. οὐ γὰρ ἄν ποτε αὐτὸν ὦμην, φάσκοντά γε ὑπὸ νοῦ αὐτὰ κεκοσμησθαι, ἄλλην τιὰ αὐτοῖς αἰτίαν ἐπενεγκεῖν, ἢ ὅτι βέλτισον αὐτὰ οὕτως ἔχειν ἐσιν ὥσπερ ἔχει. ἕκασῳ οὖν αὐτὸν ἀποδιδόντα τὴν

b. αἰτίαν, καὶ κοινῇ πᾶσι, τὸ ἕκασῳ βέλτισον ὦμην καὶ τὸ κοινὸν πᾶσιν ἐπεκδιηγῆσεσθαι ἀγαθόν. καὶ οὐκ ἄν ἀπεδόμην πολλοῦ τὰς ἐλπίδας, ἀλλὰ πάνυ σπουδῇ λαβῶν τὰς βίβλους, ὡς τάχις αὐτὸς ἦν ἀνεγίνωσκον, ἵν' ὡς τάχις αὐτὸν εἶδειν τὸ βέλτισον καὶ τὸ χεῖρον. ἀπὸ δὲ θαυμαστῆς, ὧ ἑταῖρε, ἐλπίδος

melius est; meliusque fuisse eam esse talem. Proinde si terram diceret in mundo mediam esse, mox exponeret melius exstitisse, ut media esset. Quod si ille haec ostenderet, ita me comparabam, quasi nullam amplius causarum speciem positurus. Praeterea de sole & luna ceterisque stellis, earumque inter se velocitate conversionibusque, & aliis, quae solent illis accidere, me similiter quaesitum auditorumque comparaveram, quod videlicet & qua ratione haec melius sit fingula vel facere, vel pati, quodcunque agant, vel patiantur. Neque enim putabam, cum ab initio dixisset, a mente illa exornari, ipsum aliam postea causam rebus assignaturum, praeterquam, quod optimum sit, eas ita se, ut habent, habere. Itaque arbitrabar, eum in reddendis singulorum, tum cunctorum communiter causis, singulis quidem assignare, quod unicuique optimum, cunctis vero commune bonum. Neque vero ipse ipse meas parvi faciebam, sed summo quodam studio acceptos libros, quam velocissime poteram lectitabam, ut ocissime, quid optimum, quidve deterrimum esset, cognoscerem. Hac igitur mirabili spe ductus,

ἠχώμην φερόμενος, ἐπειδὴ προῖων καὶ δυναγινώσκων, ὁρῶ ἀνδρα τῷ μὲν νῦν οὐδὲν χρώμενον, οὐδέ τινος αἰτίας ἐπαιτιώμενον εἰς τὸ διακοσμεῖν τὰ πράγματα, ἀέρας δὲ καὶ αἰθέρας c. καὶ ὕδατα αἰτιώμενον, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα. καὶ μοι ἔδοξεν ὁμοιότατον πεπονθῆναι ὡσπερ ἂν τις λέγων ὅτι Σωκράτης πάντα ὅσα πράττει, νῦν πράττει, κἄπειτα ἐπιχειρήσας λέγειν τὰς αἰτίας ἐκάσων ὧν πράττω, λέγοι πρῶτον μὲν ὅτι διὰ ταῦτα νῦν ἐνθάδε κάθημαι, ὅτι ξύγκειται μοι τὸ σῶμα ἐξ ὀστέων καὶ νεύρων· καὶ τὰ μὲν ὀσᾶ ἐστὶ σερεᾶ, καὶ διαφυὰς ἔχει χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων, τὰ δὲ νεῦρα, ὅσα ἐπιτείνεσθαι καὶ ἀνίεσθαι, περιαμπέχοντα τὰ ὀσᾶ μετὰ τῶν σαρκῶν, καὶ δέρ- d. ματος, ὃ συνέχει αὐτά· αἰωρουμένων οὖν τῶν ὀστέων ἐν ταῖς αὐτῶν ξυμβολαῖς, χαλῶντα καὶ συντείνοντα τὰ νεῦρα, κάμπτεσθαι που ποιεῖ οἷόντ' εἶναι ἐμὲ νῦν τὰ μέλη· καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν συγκαμφθεὶς ἐνθάδε κάθημαι. καὶ αὖ περὶ τοῦ διαλέγεσθαι, ὑμῖν ἑτέρας τοιαύτας αἰτίας λέγοι, Φωνάς τε καὶ ἀέρας, καὶ ἀκοάς, καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα αἰτιώμενος·

cum legero pergo, video, hominem mente quidem nullo modo utentem, nec causam ullam ad ipsum rerum ornatum referentem, sed aëreas naturas & aethereas, aqueasque, & talia multa incredibilia pro rerum causis assignantem. Qua quidem in re ille mihi perinde visus est agere, ac si quis diceret, Socratem, quaecunque facit, mente facere: deinde volens singulorum, quae facio, causas explicare, dicat primum quidem, nunc me hic propterea sedere, quoniam corpus meum ex ossibus nervisque componitur: & ossa quidem solida sunt, & iuncturarum intervalla inter se habent: nervi autem sunt huiusmodi, ut intendi remittique valeant, complectantur ossa cum carnibus atque cute, quae illa continet. Elatis igitur ossibus in suis coniunctionibus, nervi, qui & intendunt & remittunt commode, faciunt, ut flectendi cuiusque membri habeam facultatem, atque hanc ob causam hic inflexus sedeam. Ac rursus disputationis meae alias quasdam eiusmodi causas assignaret, voces & aërem, & auditum, aliaque generis eiusdem quam plurima;

- e. ἀμελήσας τὰς ὡς ἀληθῶς αἰτίας λέγειν, ὅτι ἐπειδὴ Ἀθηναῖος ἔδοξε βέλτιον εἶναι ἐμοῦ καταψηφισασθαι, διὰ ταῦτα δὴ καὶ ἐμοὶ βέλτιον αὖ δέδοκται ἐνθάδε καθῆσθαι· καὶ δικαιότερον, παραμένοντα ὑπέχειν τὴν δίκην ἢν ἂν κελεύσωσιν. ἐπεὶ, νῆ τὸν
- P. Κύνᾳ, ὡς ἐγὼ μαι, πάλαι ἂν ταῦτα τὰ νεῦρά τε καὶ τὰ ὄσα ἢ
- ⁹⁹a. περὶ Μέγαρα ἢ Βοιωτοὺς ἦν, ὑπὸ δόξης φερόμενα τοῦ βελτί-
σου, εἰ μὴ δικαιότερον ᾤμην καὶ κάλλιον εἶναι, πρὸ τοῦ Φεύ-
γειν τε καὶ ἀποδιδράσκειν, ὑπέχειν τῇ πόλει δίκην ἦντιν' ἂν
τάττη· ἀλλ' αἷτια μὲν τὰ τοιαῦτα καλεῖν, λίαν ἄτοπον· εἰ δέ
τις λέγοι ὅτι ἄνευ τοῦ τὰ τοιαῦτα ἔχειν καὶ ὄσα καὶ νεῦρα,
καὶ ὅσα ἄλλα ἔχω, οὐκ ἂν οἶός τ' ἦν ποιεῖν τὰ δόξαντά μοι,
ἀληθῆ ἂν λέγοι· ὡς μέντοι διὰ ταῦτα ποιῶ ἃ ποιῶ, καὶ ταύτη
- b. νῶ πράττω, ἀλλ' οὐ τῇ τοῦ βελτίσου αἰρέσει, πολλῇ ἂν καὶ
μακρὰ βλάβη μίᾳ ἂν εἴη τοῦ λόγου. τὸ γὰρ μὴ διελέσθαι οἷόν τ'
εἶναι, ὅτι ἄλλο μὲν τι ἐστὶ τὸ αἷτιον τῶ ὄντι, ἄλλο δ' ἐκεῖνο,
ἄνευ οὗ τὸ αἷτιον οὐκ ἂν ποτ' εἴη αἷτιον. ὃ δὴ μοι φαίνονται
ψηλαφῶντες οἱ πολλοὶ, ὡσπερ ἐν σκότει ἀλλοτρίῳ ὄμματι

causas verissimas negligens: videlicet quoniam Atheniensibus melius visum fuerit, me condemnare, ideoque mihi etiam melius fit visum, hic federe; iustiusque iudicarem expectantem dare poenas, quas illi iubeant. siquidem per Canem, iamdiu, ut arbitror, hi nervi, atque haec ossa apud Megarenses, aut Boeotios essent, ipsius, quod optimum est opinione, delata; nisi iustius honestiusque censuissem, poenas civitati pendere, quascunque a me exigat, quam subterfugere, atque exfulem vivere. Verum talia quaedam causas appellare, a ratione est remotissimum. Si quis autem dixerit, absque ossibus & nervis atque similibus non posse me, quae mihi facienda videantur, implere, vere utique dicet. Attainen asserere, propter haec me facere, quaecunque facio, dum ipsa mente ago, non autem eius, quod optimum sit optione, multa magnaue sermonis inertia esset. Nam qui sic est affectus, nequit discernere, aliam quidem esse veram rei alicuius causam; aliud vero illud, sine quo ipsa causa esse non potest causa. quod quidem multi mihi

προσχωρόμενοι, ὡς αἴτιον αὐτὸ προσαγόρευειν. διδὸν δὲ καὶ ὁ μὲν
 τις δίνην περιτιθεὶς τῇ γῆ ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ, μένειν δὲ ποιεῖ τὴν
 γῆν· ὁ δὲ, ὡσπερ καρδόπω πλατεία βάρθρον τὸν ἄερα ὑπεριδεῖ.
 τὴν δὲ τοῦ ὡς οἶόν τε βέλτιστα αὐτοῦ τεθῆναι δύναμιν, οὕτω νῦν c.
 κεῖσθαι, ταύτην οὔτε ζητοῦσιν, οὔτε τινα οἶονται δαιμονίαν
 ἰσχὺν ἔχειν· ἀλλὰ ἡγούσιναι τούτου ἂν ποτε" Ἀτλαντα ἰσχυ-
 ρότερον καὶ ἀθαλαπτότερον, καὶ μᾶλλον ἅπαντα ξυνέχοντα
 ἐξευρεῖν, καὶ ὡς ἀληθῶς τὸ ἀγαθὸν καὶ δέον ξυυδεῖν καὶ ξυνέ-
 χειν, οὐδὲν οἶονται. ἐγὼ μὲν οὔν τριακῆς αἰτίας ὅτι ποτὲ
 ἔχῃ μαθητῆς ὄτουσῦν ἦδιδ' ἂν γενοίμην. ἐπειδὴ δὲ ταύτης ἐσπερή-
 θην, καὶ οὔτ' ἂν αὐτὸς εὐρεῖν οὔτε παρ' ἄλλου μαθεῖν οἶός τε
 ἐγενόμην, τὸν δεύτερον πλοῦν ἐπὶ τὴν τῆς αἰτίας ζήτησιν ἦν d.
 πεπραγματέμεμα, βούλει σοι, ἔφη, ἐπίδειξιν ποιήσωμαι, ὧ
 Κέβης; Ὑπερφυᾶς μὲν οὔν, ἔφη, ὡς βούλομαι. Ἐδοξε τοίνυν
 μοι, ἦ δ' ὅς, μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπειρίγκα τὰ ὄντα σκοπῶν,
 δεῖν εὐλαβηθῆναι μὴ πάθοιμι ὅπερ οἱ τὸν ἦλιον ἐκλείποντα
 θεωροῦντες καὶ σκοπούμενοι πᾶσχοῦσι. διαφθείρονται γὰρ που

videntur, quasi in tenebris atrectantes, alieno appellare nomine,
 dum causam nuncupant. Quapropter nonnulli vertiginem cir-
 cumponentes terrae, sub coelo eam stabilem faciunt, alii vero
 tanquam lato vase, in quo panis pinfitur, aëre velut base suf-
 fulciunt. Potentiam vero ipsam, qua nunc ita disposita fit, ut
 optime disponi poterat, neque perquirunt, neque divinam quan-
 dam habere vim putant: sed Atlantem quendam robustiorem
 & immortaliozem, magisque omnia continentem invenisse se
 opinantur. ipsum autem bonum atque decens connectere atque
 continere revera nihil existimant. Ego igitur libentissime cuiusvis
 essem discipulus, aut quemadmodum se habeat haec ipsa causa,
 discerem. Postquam vero hac privatus sum; neque ipse inve-
 nire, neque ab alio discere potui: secundam navigationem ad
 causam investigandam molitus sum. Visne, o Cebes, hanc tibi
 a me demonstrari? Mirifice cupio, inquit Cebes. Censui tan-
 dem, cum in rebus considerandis iam defessus essem, caven-
 dum esse, ne mihi idem accideret, quod accidere illis solet, qui

- ἐνοι τὰ ὄμματα, ἐὰν μὴ ἐν ὕδατι ἢ ἐν τινι τοιοῦτῳ σκοπῶνται
- e. τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. τοιοῦτόν τι καὶ ἐγὼ διενεόθην, καὶ ἔδεισα μὴ παντάπασι τὴν ψυχὴν τυφλωθεῖν, βλέπων πρὸς τὰ πράγματα τοῖς ὄμμασι, καὶ ἐκάσθῃ τῶν αισθησέων ἐπιχειρῶν ἄπτεσθαι αὐτῶν. ἔδοξε δὲ μοι χρῆναι, εἰς τοὺς λόγους καταφυγόντα, ἐν ἐκείνοις σκοπεῖν τῶν ὄντων τὴν ἀλήθειαν. ἴσως μὲν οὖν,
- p. ὡς εἰκόζω, τρόπον τινα οὐκ ἔοικεν. οὐ γὰρ πάνυ συγχαρῶ.
- 1^{co} a. τὸν ἐν τοῖς λόγοις σκοπούμενον τὰ ὄντα, ἐν εἰκόσι μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὸν ἐν τοῖς ἔργοις. ἀλλ' οὖν δὴ ταύτῃ γε ὠρμησα, καὶ ὑποθέμενος ἐκάσποτε λόγον ὃν ἂν κρίνω ἐββρωμένεσκατον εἶναι, ἃ μὲν ἂν μοι δοκῇ τούτῳ συμφανεῖν, τίθημι ὡς ἀληθῆ ὄντα, καὶ περὶ αἰτίας καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· ἃ δ' ἂν μὴ, ὡς οὐκ ἀληθῆ. βούλομαι δέ σοι σαφέστερον εἰπεῖν ἃ λέγω. οἶμαι γὰρ σε νῦν οὐ μανθάνειν. Οὐ μὰ τὸν Δι', ἔφη ὁ Κέβης, οὐ σφόδρα. Ἄλλ, ἢ ὃ ἔσ, ἅδε λέγω οὐδὲν καινόν, ἀλλ' ἄπερ αἰετὲ ἄλλοτε καὶ ἐν τῷ παρεληλυθέντι λόγῳ οὐδὲν πέπαυμαι λέ-

in solem deficientem figunt intantum. orbantur enim nonnunquam visu, nisi in aqua, vel in eiusmodi aliquo imaginem eius aspiciant. Tale quiddam ego reputavi, timuique, ne animus mihi prorsus occaecaretur, si oculis res aspicerem, sensuque quolibet attingere illas aggrederer. Quapropter operae pretium esse censeui, ut ad rationes confugerem, atque in illis rerum veritatem considerarem. Forte vero nostra haec similitudo non omni ex parte congruit. non enim prorsus assentior, eum, qui res in rationibus contempletur, in imaginibus aspiciere potius, quam qui in operibus intuetur. Verumtamen hac via iter direxi meum, supponensque rationem semper, quam esse iudico validissimam, quae cunquae huic consonare videantur, pono equidem tanquam vera; idque ago & circa rerum causas, & circa reliqua omnia: quae vero dissonant, vera esse nego. Volo equidem, quae dico, tibi apertius explanare. puto enim, te nondum intelligere. Per Iovem, haud multum, inquit Cebes. Verum novum nihil adduco; sed quae & saepe alias in superiori disputatione dicere nunquam desisti. Pergo iam igitur demonstrare tibi causas spe-

γῶν. ἔρχομαι γὰρ δὴ ἐπιχειρῶν σοι ἐπιδείξασθαι τῆς αἰτίας
 τὸ εἶδος ὃ πεπραγμότευμαι· καὶ εἶμι πάλιν ἐπ' ἐκείνα τὰ πο-
 λυθρύλλητα, καὶ ἄρχομαι ἀπ' ἐκείνων, ὑποθέμενος εἶναι τι
 καλὸν αὐτὸ καὶ αὐτὸ, καὶ ἀγαθὸν, καὶ μέγα, καὶ τᾶλλα
 πάντα· ἂ εἴ μοι δίδως τε καὶ συγχωρεῖς εἶναι ταῦτα, ἐλπίζω
 σοὶ ἐκ τούτων τὴν αἰτίαν ἐπιδείξειν, καὶ ἀνευρήσειν ὡς ἀθάνα-
 τον ἢ ψυχὴν. Ἄλλὰ μὴν, ἔφη ὁ Κέβης, ὡς διδόντος σοι, οὐκ
 ἀν' Φιδάοις περαίνων. Σκόπει δὲ, ἔφη, τὰ ἔξῃς ἐκείνοις, ἐάν
 σοι ξυνοδοκῆ ὡσπερ ἐμοί. φαίνεται γὰρ μοι, εἴτι ἐσὶν ἄλλο κα-
 λὸν πλὴν αὐτὸ τὸ καλόν, οὐδὲ δι' ἐν ἄλλο καλόν εἶναι, ἢ διότι
 μετέχει ἐκείνου τοῦ καλοῦ· καὶ πάντα δὴ οὕτω λέγω. τῆ τοιαύδε
 αἰτία συγχωρεῖς; Συγχωρῶ, ἔφη. Οὐ τοίνυν, ἢ δ' ὅς, ἐτι
 μαυθάνω, οὐδὲ δύναμαι τὰς ἄλλας αἰτίας τὰς σοφὰς τῆς
 γιγνώσκειν· ἀλλ' ἐάν τις μοι λέγῃ, διότι καλόν ἐσὶν ὅτιοῦν, ἢ
 ὅτι χρῶμα εὐαυθὲς ἔχον, ἢ σχῆμα, ἢ ἄλλο ὅτιοῦν τῶν τοιοούτων,
 τὰ μὲν ἄλλα χαίρειν ἐγὼ (ταράττομαι γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι)
 τοῦτο δὲ ἀπλῶς καὶ ἀτεχνῶς, καὶ ἴσως εὐήθως, ἔχω παρ' ἐμαυ-

ciem, quam continue pertractavi; ac redeo ad illa iam saepius
 decantata, ab eis que exordior, supponens aliquid esse ipsum
 per se pulchrum, & bonum, & magnum, & cetera omnia.
 quae quidem si tu mihi dederis, eaque esse concesseris, spero
 tibi ex his ipsam causam demonstrare; itemque invenire, esse
 animam immortalem. At vero, inquit Cebes, quasi iam tibi
 concesserim, nihil tibi faciendum est, quo minus iam conclu-
 das. Considera, inquit, iam, quae sequuntur deinceps, utrum
 in his mihi consentias. Arbitror enim, si quid est aliud pulchrum
 praeter ipsum pulchrum, non ob aliud quippiam esse pulchrum,
 quoniam quia pulchri ipsius est particeps. atque omnia dico ad
 hunc modum. utrum hanc causam recipis? Recipio equidem,
 inquit. Ergo nondum ultra percipio, neque possum ceteras istas
 praeclaras causas cognoscere. Si quis autem mihi dixerit, quare
 pulchrum sit quodlibet, videlicet quia vel colorem habeat flo-
 ridum, vel figuram, vel aliud quodvis talium, cetera equidem
 valere sino: (in ceteris enim omnibus soleo perturbari:) id vero

τῷ, ὅτι οὐκ ἄλλό τι ποιῆ αὐτὸ καλὸν, ἢ ἐκείνου τοῦ καλοῦ εἴτε παρουσία, εἴτε κοινωνία, εἴτε ὅπη δὴ καὶ ὅπως προσγενομένη. σὺ γὰρ ἐτι τοῦτο διίσχυρίζομαι, ἀλλ' ὅτι τῷ καλῷ πάντα τὰ καλὰ γίνεταί καλά. τοῦτο γὰρ μοι δοκεῖ ἀσφαλέςατον εἶναι καὶ ἐμαυτῷ ἀποκρίνασθαι καὶ ἄλλω· καὶ τούτου ἐχόμενος,

- e. ἦρ' οὐμαι οὐκ ἂν ποτε πεσεῖν, ἀλλ' ἀσφαλές εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ ὄψωσὺν ἄλλω ἀποκρίνασθαι, ὅτι τῷ καλῷ τὰ καλὰ γίνεταί καλά. ἢ οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ; Δοκεῖ. Καὶ μεγέθει ἄρχ τὰ μεγάλα, μεγάλα, καὶ τὰ μείζω, μείζω· καὶ σμικρότητι τὰ ἐλάττω, ἐλάττω; Ναι. Οὐδὲ σὺ ἂν ἄρα ἀποδέχοιο, εἴ τις τινὰ φαίη ἕτερον ἕτερου τῇ κεφαλῇ μείζω εἶναι, καὶ τὸν ἐλάττω, τῷ αὐ-
- p. τῷ τούτῳ ἐλάττω· ἀλλὰ διαμαρτύροιο ἂν ὅτι σὺ μὲν οὐδὲν
101
a. ἄλλο λέγεις, ἢ ὅτι τὸ μείζον πᾶν ἕτερον ἕτερου, οὐδενὶ ἄλλω μείζον ἐστίν ἢ μεγέθει· καὶ διὰ τοῦτο μείζον, διὰ τὸ μέγεθος. τὸ δὲ ἐλάττω, οὐδενὶ ἄλλω ἐλάττω ἢ σμικρότητι καὶ διὰ τοῦτο

unum simpliciter atque vere, & fortasse imperite, penes me teneo, nihil aliud esse, quod aliquid faciat pulchrum, quam ipsius pulchri sive praesentiam, sive communionem, sive qualicumque ratione, & quocumque modo id proveniat. Neque enim id adhuc esse affirmarem: sed pulchro pulchra omnia esse pulchra, id mihi videtur tutissimum, tam mihi, quam aliis respondere: atque huic fundamento innixus, puto nunquam me lapsurum; sed & me & quemvis alium tuto respondere posse, quaecumque pulchra sunt, ipso pulchro fieri pulchra. nonne & ipse consentis? Consentio equidem. Ergo & quae magna sunt, ipsa magnitudine esse magna: & quae maiora sunt, similiter esse maiora: & quae minora, parvitate esse minora. Ita est. Igitur neque tu quidem assentieris, si quis aliquem dixerit alio quodam, capite esse maiorem; atque eum, qui minor est, eodem capite esse minorem: sed testificaberis, te quidem nihil aliud esse dicturum, quam omne maius alio non alia re ulla, quam magnitudine, esse maius; atque ob hoc maius, ob ipsam scilicet magnitudinem: minus autem, nullo similiter alio minus, quam parvitate & propter hoc esse minus, propter ipsam videlicet parvitatem:

ἐλαττον, διὰ τὴν σμικρότητα. φοβούμενος, οἶμαι, μὴ τις σοι ἐναντίος λόγος ἀπαντήσῃ, ἐὰν τῇ κεφαλῇ μείζονά τινα φῶς εἶναι καὶ ἐλάττω· πρῶτον μὲν, τῷ αὐτῷ τὸ μείζον μείζον εἶναι, καὶ τὸ ἐλαττον ἐλαττον. ἔπειτα τῇ κεφαλῇ, σμικρᾷ οὐσίῃ, τὸν μείζω μείζω εἶναι· καὶ τοῦτο δὴ τέρας εἶναι, τὸ σμικρῷ τινὶ **b.** μέγα τινα εἶναι. ἢ οὐκ ἂν φοβοῖο ταῦτα; Καὶ ὁ Κέβης γελάσας, "Ἐγωγε, ἔφη. Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, τὰ δέκα τῶν δικτῶ δυοῖν πλείω εἶναι, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὑπερβάλλειν, φοβοῖο ἂν λέγειν, ἀλλὰ μὴ πλήθει καὶ διὰ τὸ πλῆθος; καὶ τὸ δίπηχυ τοῦ πηχυαίου ἡμίσει μείζον εἶναι, ἀλλ' οὐ μεγέθει; ὁ αὐτὸς γὰρ που φόβος. Πάνυ γε, ἔφη. Τί δέ; ἐνὶ ἐνὸς προσθέντος, τὴν πρόσθεσιν αἰτίαν εἶναι τοῦ δύο γενέσθαι, ἢ σχισθέντος, τὴν σχίσιν, οὐκ εὐλαβοῖο ἂν λέγειν; καὶ μέγα ἂν **c.** βοῶης ὅτι οὐκ οἶσθα ἄλλως πως ἕκαστον γιγνόμενον, ἢ μετασχὸν τῆς ἰδίας οὐσίας ἕκαστου, οὗ ἂν μετάσχοι· καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἔχεις ἄλλην τινα αἰτίαν τοῦ δύο γενέσθαι, ἀλλ' ἢ τὴν τῆς

metuens, ut puto, ne, si quem dixeris capite maiorem esse, vel minorem, quispiam tibi sic obiiciat: primum quidem, eadem re & maius esse maius, & minus esse minus: deinde, quod capite, quae res parva est, maiorem affirmes esse maiorem. hoc autem dicet monstro esse perfimile, ut paulo aliquo magnum quiddam esse dicas. nonne haec metueres? Tunc Cebes subridens, Equidem, inquit. Nonne similiter quoque metueres dicere, inquit, decem plura, quam octo, esse duobus, atque ob hanc causam superare, potius quam multitudine, atque propter multitudinem? ac similiter bicubitum cubitali maius esse dimidio, potius quam magnitudine? id enim similiter est metuendum. Omnino, inquit. Quid vero, si uni addatur unum, additamentum ipsum esse causam, ut duo fiant, vel si dividatur, divisionem ipsam duorum esse causam, dicere non formidares? altiusque exclamares, nescire te, quonam alio pacto quidquam fiat, nisi participatione quadam essentiae unicuique propriae, cuius sit particeps? atque in his nullam aliam habere te causam, cur duo fiant, praeter diuitatis ipsius participationem: sed oportere huius

- δυάδος μετάσχεσιν. καὶ δεῖν τούτου μετασχεῖν τὰ μέλλοντᾶ
 δύο ἔσεσθαι, καὶ μονάδος, ὃ ἂν μέλλῃ ἐν ἔσεσθαι; τὰς δὲ
 σχίσεις ταύτας καὶ προσθέσεις, καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας
 κομψείας ἐφῆς ἂν χαίρειν, παρὲς ἀποκρίνασθαι τοῖς σεαυτοῦ
 d. σοφωτέροις. σὺ δὲ δεδιώς ἂν, τὸ λεγόμενον, τὴν σεαυτοῦ σκιάν,
 καὶ τὴν ἀπειρίαν, ἐχόμενος ἐκείνου τοῦ ἀσφαλοῦς τῆς ὑποθέ-
 σεως, οὕτως ἀποκρίναιο ἂν; εἰ δὲ τις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως
 ἔχοιτο, χαίρειν ἐφῆς ἂν, καὶ οὐκ ἀποκρίναιο ἕως ἂν τὰ ἀπ’
 ἐκείνης ὀρμηθέντα σκέψαιο, εἴ σοι ἀλλήλοις ξυμφώνει ἢ διαφω-
 νεῖ; ἐπειδὴ δὲ ἐκείνης αὐτῆς δεοί σε δίδόναι λόγον, ἄσχυτως ἂν
 διδοίης, ἄλλην αὐτὴν ὑπόθεσιν ὑποθέμενος, ἣτις τῶν ἀνωθεν βελτίστη
 φαίνοιτο, ἕως ἐπὶ τι ἱκανὸν ἔλθοις; ἅμα δὲ οὐκ ἂν φύροι, ὥσπερ
 e. οἱ ἀντιλογικοὶ, περὶ τε τῆς ἀρχῆς διαλεγόμενος, καὶ τῶν ἐξ
 ἐκείνης ὀρμημένων, εἴπερ βούλοιό τι τῶν ὄντων εὔρειν; ἐκείνοις
 μὲν γὰρ ἴσως οὐδεὶς περὶ τούτου λόγος, οὐδὲ φροντισ. ἱκανοὶ
 γὰρ, ὑπὸ σοφίας ἔμοῦ πάντα κυκῶντες, ὁμῶς δύνασθαι αὐτοῖ

participia fore, quaecunque futura sunt duo: & similiter uni-
 tatis, quodcunque futurum sit unum? Has vero divisiones ad-
 iunctionesque, & ceteras eiusmodi argutias valere fineres; re-
 linqueresque sapientioribus te, per eas pro arbitrio responsuris:
 tu vero tuam, quemadmodum dici solet, metuens umbram &
 imperitiam, atque innixus tutissimae illi positioni, sic utique re-
 sponderes? at vero, si quis eandem positionem complexus in-
 stare, valere fineres; neque prius responderes, quam, quae in-
 de manant, considerasses, utrum consonent invicem, aut dis-
 sonent? Ubi vero illius ipsius rationem oporteret afferre, eodem
 modo afferres, atque aliam rursus positionem adduceres, quae
 superiorum optima videretur, quoad ad aliquid sufficiens per-
 venires? Nāquam vero simul confunderes contentiosorum
 more, ubi & de principio, & de his, quae a principio dedu-
 cuntur, disputas; si modo velles eorum aliquid, quae vere sunt,
 invenire? nam illis fortasse nullus hac de re sermo est, nulla
 cura. Possunt enim prae sapientia & simul omnia commiscere,
 & tamen sibimet placere. Tu vero, si ex philosophorum nu-

αὐτοῖς ἀρέσκουσιν. σὺ δ' εἶπες εἶ τῶν φιλοσόφων, οἶμαι ἂν, ὡς ^{p.}
 ἐγὼ λέγω ποιοῖς. Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὅ, τε Σιμμίας ¹⁰²
 ἄμα καὶ ὁ Κέβης. ΕΧ. Νῆ Δία, ὦ Φαίδων, εικότως γε ^{a.}
 θαυμαστῶς γὰρ μοι δοκεῖ ὡς ἐναργῶς, τῷ καὶ σμικρὸν νοῦν
 ἔχοντι, εἰπεῖν ἐκεῖνος ταῦτα. ΦΑΙΔ. Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Ἐχέ-
 κρατες, καὶ πᾶσι τοῖς παροῦσιν ἔδοξε. ΕΧ. Καὶ γὰρ ἡμῖν
 τοῖς ἀποῦσι, νῦν δὲ ἀκούουσιν. ἀλλὰ τίνα δὴ ἦν τὰ μετὰ ταῦτα
 λεχθέντα; ΦΑΙΔ. Ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, ἐπεὶ αὐτῷ ταῦτα
 συνηχώρηθη, καὶ ὁμολογεῖτο εἶναι τι ἕκαστον τῶν εἰδῶν, καὶ
 τούτων τᾶλλα μεταλαμβάνοντα αὐτῶν τούτων τὴν ἐπωνυ- ^{b.}
 μίαν ἴσχειν τὸ δὴ μετὰ ταῦτα ἠρώτα. Εἰ δὴ, ἢ δ' ὅς, ταῦτα
 οὕτω λέγεις, ἄρ' οὐχ, ὅταν Σιμμίαν Σωκράτους φῆς μείζω
 εἶναι, Φαίδωνος δὲ ἐλάττω, λέγεις τότε εἶναι ἐν τῷ Σιμμίᾳ
 ἀμφότερα, καὶ μέγεθος καὶ σμικρότητα; Ἔγωγε. Ἀλλὰ
 γὰρ, ἢ δ' ὅς, ὁμολογεῖς τὸ τὸν Σιμμίαν ὑπερέχειν Σωκράτους,
 οὐχ ὡς τοῖς ῥήμασι λέγεται, οὕτω καὶ τὸ ἀληθὲς ἔχειν; οὐ
 γὰρ που πεφυκέναι Σιμμίαν ὑπερέχειν τούτῳ τῷ Σιμμίαν

mero es, quae dico, ut arbitrator, facies. Verissima loqueris, in-
 quit Simmias, & Cebes. Ech. Per Iovem, o Phaedo, merito
 admodum consenserunt, mirifice enim ille mihi videtur rem ip-
 sam vel hebetissimo cuique explanasse. Ph. Sic prorsus, o Eche-
 crates, praesentibus omnibus similiter visum fuit. Ech. Quid
 mirum? cum nobis quoque, qui non interfuimus, nunc simili-
 ter audientibus videatur. Verum quaenam post haec dicta fue-
 runt? Ph. Ut equidem arbitrator, postquam haec illi Socrati con-
 cesserunt, consenseruntque, speciem quamlibet aliquid esse, &
 quae harum participia sunt, ipsarum denominationem habere;
 deinceps hunc in modum interrogavit. Si haec ita se habent,
 nonne, quando Simmiam dicis Socrate quidem maiorem esse,
 Phaedone vero minorem, tunc affirmas, in Simmia utrumque
 esse, & magnitudinem simul & parvitatem? Equidem. Atta-
 men Simmiam confiteris excedere Socratem, non ita revera, ut
 verba sonant. non enim ita natura institutum esse existimas Sim-
 miam, ut ea ratione superet, qua est Simmias; sed magnitudi-

- c. εἶναι, ἀλλὰ τῷ μεγέθει ὃ τυγχάνει ἔχων· οὐδ' αὖ Σωκράτους ὑπερέχειν, ὅτι Σωκράτης ὁ Σωκράτης ἐστίν, ἀλλ' ὅτι σμικρότητα ἔχει ὁ Σωκράτης πρὸς τὸ ἐκείνου μέγεθος. Ἀληθῆ. Οὐδέ γε αὖ ὑπὸ Φαιδῶνος ὑπερέχεσθαι τῷ ὅτι Φαιδῶν ὁ Φαιδῶν ἐστίν, ἀλλ' ὅτι μέγεθος ἔχει ὁ Φαιδῶν πρὸς τὴν Σιμμίου σμικρότητα; Ἔσι ταῦτα. Οὕτως ἄρα ὁ Σιμμίας ἐπανυμίαν ἔχει, σμικρὸς τε καὶ μέγας εἶναι, ἐν μέσῳ ὧν ἀμφοτέρων· τοῦ μὲν
- d. τῷ μεγέθει ὑπερέχειν τὴν σμικρότητα παρέχων· τῷ δὲ, τὸ μέγεθος τῆς σμικρότητος παρέχων ὑπερέχον. καὶ ἅμα μειδιάσας, Ἔοικα, ἔφη, καὶ συγγραφικῶς ἐρεῖν, ἀλλ' οὖν ἔχει γέ πως ὡς λέγω. Ξυνέφη. Λέγω δὲ τοῦδ' ἕνεκα, βουλόμενος δόξαι σοι ὅπερ ἐμοί. ἐμοὶ γὰρ φαίνεται οὐ μόνον αὐτὸ τὸ μέγεθος οὐδέποτε θέλειν ἅμα μέγα καὶ σμικρὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ἡμῖν μέγεθος οὐδέποτε προσδέχεσθαι τὸ σμικρὸν, οὐδὲ θέλειν ὑπερέχεσθαι· ἀλλὰ δυοῖν τὸ ἕτερον, ἢ Φεῦγειν καὶ
- e. ὑπεκχωρεῖν ὅταν αὐτῷ προσίῃ τὸ ἐναντίον, τὸ σμικρὸν· ἢ προσελθόντος ἐκείνου ἀποκωλύειν· ὑπομένον δὲ καὶ δεξάμενον

ne, quam habet: neque rursus Socratem, eo quod Socrates est, excedi; sed quia parvitatem prae magnitudine illius habeat. Vera loqueris. Similiter nec a Phaedone superari, eo quod Phaedo fit Phaedo; sed quia Phaedo prae Simmiae parvitate magnitudinem habet. Ita est. Sic itaque Simmias denominationem parvi habet & magni: siquidem in amborum medio positus, alterius quidem parvitatem magnitudine superat, alterius vero magnitudini parvitate cedit. Et simul subridens, inquit: Videor equidem expressius accuratiusque dicturus. verumtamen est, ut dico. Sic apparet. Dico autem propterea, quia cupio videri tibi, quod & mihi videtur. Opinor enim, non solum magnitudinem ipsam nunquam velle magnam simul parvamque esse; verum etiam neque hanc, quae in nobis est, magnitudinem unquam recipere parvitatem, neque superari velle: sed e duobus alterum accidere; vel fugere, seque subtrahere, quando adventat contraria parvitas; vel cum illa advenerit, interire: nolle autem expectare, atque in parvitate recipienda aliud esse, quam erat. *φιμω-*

τὴν σμικρότητα, οὐκ ἐθέλειν εἶναι ἕτερον ἢ ὅπερ ἦν. ὡςπερ ἐγὼ δεξιόμενος καὶ ὑπομείνας τὴν σμικρότητα, καὶ ἔτι ὦν ὅσπερ εἰμι, οὗτος ὁ αὐτὸς σμικρὸς εἰμι. ἐκεῖνο δὲ οὐ τετόλμηκε, μέγα ὄν, σμικρὸν εἶναι. ὡς δ' αὐτῶς καὶ τὸ σμικρὸν τὸ ἐν ἡμῖν, οὐκ ἐθέλει ποτὲ μέγα γίγνεσθαι, οὐδὲ εἶναι· οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν τῶν ἐναντίων, ἔτι ὄν ὅπερ ἦν, ἅμα τοῦναντίον γίγνεσθαι τε καὶ εἶναι· ἀλλ' ἦτοι ἀπέρχεται ἢ ἀπόλλυται ἐν τούτῳ τῷ παθή- P-
ματι. Παντάπασιν, ἔφη ὁ Κέβης, οὕτω φαίνεται μοι. Καί 193
τις εἶπε τῶν παρόντων ἀκούσας (ὅστις δ' ἦν, οὐ σαφῶς μέμνη- a.
μαι) Πρὸς θεῶν, οὐκ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑμῖν λόγοις αὐτὸ τὸ ἐναντίον τῶν νῦν λεγομένων ὡμολογεῖτο; ἐκ τοῦ ἐλάττους τὸ μείζον γίγνεσθαι, καὶ ἐκ τοῦ μείζονος τὸ ἐλαττον; καὶ ἀτεχνῶς αὕτη εἶναι ἢ γένησις τοῖς ἐναντίοις ἐκ τῶν ἐναντίων; νῦν δέ μοι δοκεῖ λέγεσθαι ὅτι τοῦτο οὐκ ἂν ποτε γένοιτο. Καὶ ὁ Σωκράτης, παραβαλὼν τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀκούσας, Ἀνδρικῶς, ἔφη, ἀπεμνημόνευκας· οὐ μέντοι ἐννοεῖς τὸ διαφέρον τοῦ b.
τε νῦν λεγομένου καὶ τοῦ τότε. τότε μὲν γὰρ ἐλέγετο, ἐκ τοῦ

admodum ego, cum susceperim sustinuerimque parvitatem, quamdiu is ipse sum, qui sum, sic ipsemet sum parvus. Illud autem, quod magnum est, nunquam sustinuit esse parvum, similiter parvum, quod est in nobis, nunquam vult magnum aut fieri, aut esse: necque aliud quidquam contrarium, quamdiu est id, quod erat, patitur simul contrarium fieri aut esse; sed aut abit, aut perit, cum adventat contrarium. Ita profusus existimo, inquit Cebes. Tunc quidam eorum, qui aderant, haec audiens, (quis autem ille fuerit, non fatis memini,) Dii boni, inquit, nonne in superioribus contrarium eorum, quae dicuntur, nobis est concessum, videlicet ex minori maius fieri, atque ex maiori minus; esseque procul dubio generationem contrarium ex contrariis? nunc autem videmini, fieri id non posse, dicere. Cum vero Socrates, admovens caput, auscultasset, Viriliter, inquit, id recordatus es: non tamen intelligis differentiam inter id, quod modo dictum est, atque illud superius. Tunc enim dicebatur, ex contraria re, rem contrariam fieri; nunc

- ἐναντίου πράγματος τὸ ἐναντίον πρᾶγμα γίγνεται· νῦν δὲ, ὅτι αὐτὸ τὸ ἐναντίον ἑαυτῷ ἐναντίον οὐκ ἂν ποτε γένοιτο, οὔτε τὸ ἐν ἡμῖν, οὔτε τὸ ἐν τῇ φύσει. τότε μὲν γὰρ, ὦ φίλε, περὶ τῶν ἐχόντων τὰ ἐναντία ἐλέγομεν, ἐπονομάζοντες αὐτὰ τῇ ἐκείνων ἐπωνυμίᾳ· νῦν δὲ περὶ ἐκείνων αὐτῶν, ὧν ἐόντων ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν τὰ ὀνομαζόμενα. αὐτὰ δ' ἐκάιστα οὐκ ἂν ποτε
- c. φαῖμεν ἐβελῆσαι γένεσιν ἀλλήλων δέξασθαι. καὶ ἄρα βλέψας εἰς τὸν Κέβητα, εἶπεν, Ἴδρα μὴ που, ὦ Κέβης, καὶ σέ τι τούτων ἐτάραξεν ὧν ὅδε εἶπεν; Οὐδ', ἔφη ὁ Κέβης, οὕτως ἔχω· καὶ τοιοῦτό τι λέγω; ὡς οὐ πολλά με ταράττει. Συνομολογῆκαμεν ἄρα, ἢ δ' ὅς, ἀπλῶς τοῦτο, μηδέποτε ἐναντίον ἕσθαι ἑαυτῷ τὸ ἐναντίον. Παντάπασι, ἔφη. Ἐτι δὴ μοι καὶ τὸδε σκέψαι, ἔφη, εἰ ἄρα ξυνομολογήσεις θερμὸν τι καλεῖν καὶ ψυχρὸν. Ἐγώ γε. Ἄρ' οὐχ ὅπερ χιῶν καὶ πῦρ; Μὰ Δι' οὐκ ἔγωγε. Ἄλλ' ἕτερόν τι πυρὸς τὸ θερμὸν, καὶ ἕτερόν τι χιόνος τὸ ψυχρὸν; Ναί. Ἀλλὰ τὸδε γ' οἶμαι δοκεῖ σοι, οὐδέποτε χιόνα οὔσαν, δεξαμένην τὸ θερμὸν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπρο-

vero, contrarium ipsum fibimet contrarium fieri nunquam; neque quod in nobis, neque quod in natura contrarium est. tunc enim, o amice, de his, quae habent contraria, dicebamus, haec illorum cognomine appellantes. at nunc de illis ipsis loquimur, quae his insunt, quorumve praesentia cognomen habent ea, quae nominantur. Illa vero ipsa dicimus nunquam velle mutuan inter se generationem suscipere. Et simul Cebetem intuitus, inquit: Num te quoque, Cebes, aliquid eorum, quae ab hoc obiecta sunt, perturbavit? Haud equidem, inquit Cebes, ita sum affectus: ac tibi affirmo, non multum me turbari. Id ergo simpliciter, inquit, confessi sumus, contrarium nunquam fibimet fore contrarium. Omnia, inquit. Adverte praeterea, num & in hoc mecum sentias, vocasne aliquid calorem atque frigus? Voco equidem. Num tanquam nivem atque ignem? Non, per Iovem. An aliud quiddam calorem esse, quam ignem, & aliud frigus, quam nivem? Ita. Sed hoc quoque tibi videri puto, nivem, quamdiu nix est, nunquam suscepturam esse calorem,

σθεν ἐλέγομεν, ἔτι ἔσσεσθαι ὅπερ ἦν, χιόνα καὶ θερμόν, ἀλλὰ προσίουτος τοῦ θερμοῦ ἢ ὑπεκχωρήσειν αὐτῷ, ἢ ἀπολειῖσθαι. Πάνυ γε. Καὶ τῆ πῦρ γε αὖ, προσίουτος τοῦ ψυχροῦ αὐτῷ, ἢ ὑπεξιέναι, ἢ ἀπολειῖσθαι· οὐ μέντοι ποτὲ τολμήσειν, δεξάμενον τὴν ψυχρότητα, ἔτι εἶναι ὅπερ ἦν, πῦρ, καὶ ψυχρόν. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Ἔπειν ἄρ', ἢ δ' ὅς, περὶ ἓνια τῶν τοιούτων, ὥστε μὴ μόνον αὐτὸ τὸ εἶδος ἀξιούσθαι τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλό τι· ὃ ἔστι μὲν οὐκ ἐκεῖνο, ἔχει δὲ τὴν ἐκείνου μορφὴν αἰεὶ, ὅταν περ ἦ. ἔτι δ' ἐν τῷ ἴσως ἔσαι σαφέστερον ὃ λέγω. τὸ γὰρ περιττὸν αἰεὶ που δεῖ τοῦ τοῦ ὀνόματος τυγχάνειν, ὅπερ νῦν λέγομεν· ἢ οὐ; Πάνυ γε. Ἄρα μόνον τῶν ὄντων, (τοῦτο γὰρ ἔρωτῶ,) ἢ καὶ ἄλλο τι, ὃ ἔστι μὲν οὐχ ὅπερ τὸ περιττὸν· ὁμοίως δὲ δεῖ αὐτὸ μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος καὶ τοῦτο καλεῖν αἰεὶ, διὰ τὸ οὕτω πεφυκέναι, ὥστε τοῦ περιττοῦ μηδέποτε ἀπολείπεσθαι; λέγω δὲ αὐτὸ εἶναι, οἶον καὶ ἡ τριάς πέποιθε, καὶ ἄλλα πολλά. σκοπεῖ δὴ περὶ τῆς τριάδος· ἄρα οὐ δοκεῖ σοι τῷ τε αὐτῆς ὀνόματι αἰεὶ προσαγο-

P.
104
a.

quemadmodum in superioribus dicehamus: nec fore nivem, ut erat prius, simulque calidam: sed adventante calore, aut subterfugere, aut interire. Penitus. Similiter & ignem, subintrante frigore, aut subterfluere, aut extingui; nec unquam posse & suscipere frigus, & simul esse ignem, sicut prius erat, & frigidum. Vera narras. Sunt igitur quaedam eiusmodi, ut non solum speciem ipsam nomine suo dignentur per omne tempus, sed & aliud quiddam; quod quidem non est primum illud, habet vero, quamdiu est, illius formam. In hoc rursus tibi, quod volo, forte manifestius erit. Inpar enim semper oportet nomen id, quod nunc dicimus, possidere. nonne? Oportet sane. Num id solum ex omnibus? hoc enim quaero: an & aliud quiddam, quod quidem est non idipsum impar, attamen hoc oportet una cum suo nomine, hoc insuper nomine alio semper appellari; propterea, quod ita natura sit institutum, ut nunquam ab impari deferatur? Dico autem, hoc ipsum esse ternarium, aliaque permulta. Considera vero de ternario. an non tibi vi-

- ρευτέα εἶναι, καὶ τῷ τοῦ περιττοῦ ὄντος, οὐχ ὅπερ τῆς τριάδος; ἀλλ' ὅμως οὕτω πως πέφυκε καὶ ἡ τριάς καὶ ἡ πεμπτάς, καὶ ὁ ἡμισυς τοῦ ἀριθμοῦ ἅπας, ὥστε οὐκ ὦν ὅπερ τὸ περιττὸν, ἀεὶ
- b. ἕκαστος αὐτῶν ἐστὶ περιττός. καὶ αὐτὰ δὺο, καὶ τὰ τέσσαρα, καὶ ἅπας ὁ ἕτερος αὐτῶν εἰς τοῦ ἀριθμοῦ οὐκ ὦν ὅπερ τὸ ἄρτιον, ὅμως ἕκαστος αὐτῶν ἄρτιός ἐστιν ἀεὶ. ξυγχωρεῖς, ἢ οὐ; Πῶς γὰρ οὐκ; ἔφη. Ὁ τοίνυν, ἔφη, βούλομαι ἀηλώσαι, ἀθροει. ἐστὶ δὲ τῷδε ὅτι φαίνεται οὐ μόνον ἐκεῖνα τὰ ἐναντία ἀλλήλα οὐ δεχόμενα, ἀλλὰ καὶ ὅσα οὐκ ὄντα ἀλλήλοις ἐναντία, ἀεὶ ἔχει τὰ ἐναντία, οὐδὲ ταῦτα ἔοικε δεχομένοις ἐκείνῃ τὴν ἰδέαν, ἢ ἂν τῇ ἐν αὐτῇ οὐσῇ ἐναντία ἢ ἀλλ' ἐπιούσης αὐτῆς, ἦτοι
- c. ἀπολλύμενα, ἢ ὑπεκχωροῦντα. ἢ οὐ φήσομεν τὰ τρία καὶ ἐπολεῖσθαι πρότερον, καὶ ἄλλο ὅτιοῦν πείσεσθαι, πρὶν ἢ ὑπομεῖναι ἔτι, τρία ὄντα ἄρτια γενέσθαι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Κέβης. Οὐδὲ μὲν, ἢ δ' ὅς, ἐναντίον γέ ἐστι δυὰς τριάδι. Οὐ γὰρ οὖν. Οὐκ ἄρα μόνον τὰ εἶδη τὰ ἐναντία οὐχ ὑπομένει

detur, hunc & sui ipsius nomine semper nuncupandum esse, & simul nomine imparis? quod quidem impar non idem est, quod est ternarius. Verumtamen ita natura comparatus est & ternarius, & quaternarius, & omnis medietas numeri, ut quamvis non idem sit, quod impar, semper tamen eorum quivis sit impar. Praeterea duo & quatuor, omnisque alter numeri ordo, quamvis idem par non fit, simul tamen quilibet illorum par semper existit. concedis, necne? Quidni? Contemplare ergo, quid velim, est autem eiusmodi. Videntur quidem non solum ipsa inter se contraria sese invicem non recipere; verum etiam, quaecunque talia sunt, ut licet contraria inter se non sint, semper tamen contraria possideant, nunquam recipere speciem illam, quae ipsi speciei, quam in se habent, contraria sit: sed hac adventiente, aut perire protinus, aut abire. an non dicemus tria & prius interitura, & aliud quodvis passura, quam sustineant, ut, quatenus tria sunt, paria fiant? Ita prorsus, inquit Cebes. Non tamen contrarius est binarius ternario. Non certe. Non solum ergo species ipsae contrariae nunquam invicem se recipiunt: sed

ἐπίοντα ἄλληλα, ἀλλὰ καὶ ἄλλ' ἄττα τὰ ἐναντία οὐχ ὑπο-
 μένει ἐπίοντα. Ἄληθέςτα, ἔφη, λέγεις. Βούλει οὖν, ἦ δ' ὄε,
 ἐάν οἱοί τε ᾄμεν, ὀρισώμεθα ὁποῖα ταῦτ' ἐστί; Πάνυ γε. Ἄρ'
 οὖν, ἔφη, ὦ Κέβης, τάδε εἴη ἄν, ἃ ὅ, τι ἄν κατὰσχη, μὴ d.
 μένον ἀναγκάζει τῆν αὐτοῦ ἰδέαν αὐτὸ σχεῖν, ἀλλὰ καὶ μὴδ'
 ἐναντίαν αὐτῇ δέχεσθαι; Πῶς λέγεις; Ὡσπερ ἄρτι ἐλέγομεν.
 εἶσα γὰρ δήπου ὅτι ἔ ἄν ἢ τῶν τριῶν ἰδέα κατὰσχη, ἀνάγκη
 αὐτοῖς οὐ μένον τρισὶν εἶναι, ἀλλὰ καὶ περιττοῖς; Πάνυ γε.
 Ἐπὶ τὸ τοιοῦτον δὴ, Φαμέν, ἡ ἐναντία ἰδέα ἐκείνη τῇ μορφῇ ἢ
 ἄν τοῦτο ἀπεργάζηται, οὐδέποτε ἄν ἔλθοι. Οὐ γάρ. Εἰργάζετο
 δέ γε ἡ περιττή; Ναί. Ἐναντία δὲ ταύτη ἢ τοῦ ἀρτίου; Ναί.
 Ἐπὶ τὰ τρία ἄρα ἢ τοῦ ἀρτίου ἰδέα οὐδέποτε ἕξει; Οὐ δῆτα. e.
 Ἄμοιρα δὴ τοῦ ἀρτίου τὰ τρία; Ἄμοιρα. Ἀνάρτιος ἄρα ἢ
 τριάς. Ναί. Ὁ τοίνυν ἔλεγον ὠρῖσαι, ποῖα οὐκ ἐναντία τιγὶ
 ὄντα, ὅμως οὐ δέχεται αὐτὸ τὸ ἐναντίον· οἶον νῦν ἢ τριάς τῶ
 ἀρτίῳ οὐκ οὔσα ἐναντία, οὐδέν τι μᾶλλον αὐτὸ δέχεται. τὸ
 γὰρ ἐναντίον αὐτῷ αἰεὶ ἐπιφέρει, καὶ ἡ δυὰς τῷ περιττῷ, καὶ

etiam alia quaedam contrariorum ingressum mutuam non susci-
 piunt. Verissima narras. Visne igitur haec, si possumus, qualia
 sint, definiamus? Volo equidem. An non, Cebes, haec erunt,
 quae, quodcunque occupant, tale reddunt, ut non solum sui
 ipsius ideam retinere cogatur, sed etiam contrario illi sit opus?
 Quonam pacto dicis? Quemadmodum paulo ante dicebamus.
 scis enim, quae trium continentur idea, oportere non solum
 tria, sed etiam imparia esse. Certe. Ad hoc tale utique dice-
 bamus ideam contrariam illi, quae id perficit, nunquam acce-
 dere. Nunquam. Perfecit autem imparis idea. Haec ipsa. Con-
 traria vero huic paris idea. Ita est. Ergo ternario numero idea
 paris se nunquam insinuabit. Nunquam. Quapropter ternarius
 numerus paris est expers. Expers. Ternarius ergo est necessario
 impar. Est. Quod ergo definiendum dicebam, qualia videlicet
 sint, quae, etsi alicui non sunt contraria, ipsum tamen contra-
 rium non admittunt, perinde se habet, ut Ternarius: qui, cum
 pari non sit contrarius, nihilo tamen magis ipsum accipit. Nam

- p. τὸ πῦρ τῷ ψυχρῷ, καὶ ἄλλα πάμπολλα. ἀλλ' ὅρα δὴ εἰ οὕτως
 ὀρίζη, μὴ μόνον τὸ ἐναντίον τὸ ἐναντίον μὴδέχασθαι, ἀλλὰ
 105 α. καὶ ἐκεῖνο ὃ ἂν ἐπιφέρει τὸ ἐναντίον ἐκεῖνῳ ἐφ' ὃ, τι ἂν αὐτὸ ἴη,
 αὐτὸ τὸ ἐπιφέρειν τὴν τοῦ ἐπιφερομένου ἐναντιότητα μηδέποτε
 δέχασθαι. πάλιν δὲ ἀναμιμνήσκου. οὐ γὰρ χεῖρον πολλάκις
 ἀκούειν. τὰ πέντε τὴν τοῦ ἀρτίου οὐδέχεται οὐδὲ : ἅ δέκα τὴν
 τοῦ περιττοῦ, τὸ διπλάσιον. τοῦτο μὲν οὖν καὶ αὐτὸ ἄλλῳ
 ἐναντίον, ἕμῳ δὲ τὴν τοῦ περιττοῦ οὐδέχεται· οὐδὲ δὴ τὸ
 b. ἡμίθλιον, οὐδὲ τὰλλα τὰ τοιαῦτα, τὸ ἡμισυ τὴν τοῦ ὅλου, καὶ
 τριτημῆριον αὖ, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, εἴπερ ἔπη τε καὶ συν-
 δοκεῖ σοι οὕτω. Πάνυ σφόδρα καὶ ξυδοκεῖ, ἔφη, καὶ ἔπομαι.
 Πάλιν δὴ μοι, ἔφη, ἐξ ἀρχῆς λέγε. καὶ μοι μὴ ὃ ἂν ἐρωτῶ
 ἀποκρίνου, ἀλλὰ ἄλλο, μιμούμενος ἐμέ. λέγω δὲ παρ' ἣν το-
 πρῶτον ἔλεγον ἀποκρίσιν, τὴν ἀσφαλῆ ἐκεῖνην, ἐκ τῶν νῦν λε-
 γομένων ἄλλην ὁρῶν ἀσφάλειαν. εἰ γὰρ ἔροίῳ με ὅ ἂν τί ἐν τῷ

semper contrarium affert binarius ad impar, & ignis ad frigidum, aliaque quam plurima. At vide iam, num ita definiendum putes, ut non modo contrarium non admittat contrarium, verum etiam illud, quod aliquid afferat contrarium illi, ad quod ipsum accedat, ipsum videlicet quod affert, nunquam contrariam eius, quae affertur, recipiat formam. Rursus autem recordare: neque enim inutile saepius audire. Neque quinque parisi speciem admittent; neque decem imparis, quod est duplum. hoc quidem ipsum alii contrarium, speciem tamen imparis accipiet nunquam. neque etiam numerus sesquialter, neque alia huiusmodi, quae dimidium habent, formam totius suscipiunt; similiterque numerus, qui partem habet tertiam, atque eiusdem generis alia: si modo assequeris ista, atque consentis. Omnino equidem consentio, atque assequor. Rursus tanquam a principio mihi dicas. nec tamen per id, quod nunc interrogo, sed per aliud quiddam mihi respondeas, me imitatus. dico autem praeter tutam responsionem illam a principio positam, iuxta tutam quoque responsionem aliam per ea, quae modo dicta sunt, adinventam. Nempe si me interroges, o So-

σώματι ἐγγένηται, θερμὸν ἔσαι, οὐ τὴν ἀσφαλίῃ σοι ἐρῶ ἀπέ-
 κρισιν ἐκείνην τὴν ἀμαθίῃ, ὅτι ᾧ ἂν θερμότης· ἀλλὰ κομψο- c.
 τέρων ἐκ τῶν νῦν, ὅτι ᾧ ἂν πῦρ. οὐδὲ ἂν ἐρῃ, ᾧ ἂν σώματι τί
 ἐγγένηται, νοσήσει, οὐκ ἐρῶ ὅτι ᾧ ἂν νόσος, ἀλλ' ᾧ ἂν πυρετός.
 οὐδ' ᾧ ἂν ἀριθμῷ τί ἐγγένηται, περιττὸν ἔσαι, οὐκ ἐρῶ, ᾧ ἂν
 περιττότης· ἀλλ' ᾧ ἂν μονάς, καὶ τάλλα οὕτως. ἀλλ' ὅρα εἰ
 ἤδη ἱκανῶς οἴσθ' ὃ, τι βούλομαι. Ἄλλὰ πάνυ ἱκανῶς, ἔφη.
 Ἀποκρίνου δὲ, ἣ δ' ὅς, ᾧ ἂν τι ἐγγένηται σώματι, ζῶν ἔσαι.
 Ὡς ἂν ψυχῇ, ἔφη. Οὐκοῦν αἰεὶ τοῦτο οὕτως ἔχει; Πῶς γὰρ
 οὐχί, ἣ δ' ὅς. Ἡ ψυχὴ ἄρα ὃ, τι ἂν αὐτὴ κατάσχη, αἰεὶ ἔχει d.
 ἐπ' ἐκείνο, φέρουσα ζωὴν; Ἦκει μέντοι, ἔφη. Πότερον δ' ἐστὶ
 τι ζωῆ ἑναντίον, ἢ οὐδέν; Ἔστιν, ἔφη. Τί; Θάνατος. Οὐκ-
 οῦν ἢ ψυχῇ τὸ ἑναντίον ᾧ αὐτὴ ἐπιφέρει αἰεὶ, οὐ μήποτε
 δέξεται, ὡς ἐκ τῶν πρόσθεν ὠμολόγηται. Καὶ μάλα σφόδρα,
 ἔφη ὁ Κέβης. Τί οὖν; τὸ μὴ δεχόμενον τὴν τοῦ ἀρτίου ιδέα,ν
 τί νῦν δὴ ὠνομάζομεν; Ἀνάρτιον, ἔφη. Τὸ δὲ δίκαιον μὴ δε-
 χόμενον, καὶ ὃ ἂν μουσικὸν μὴ δέχεται; Ἀμουσον, ἔφη, τὸ

crates, quidnam in corpore si fit, calefcet corpus: non tutam
 responsionem illam rudemque tibi dabo, videlicet si caliditas;
 sed exquisitiorem ex praesentibus verbis, ut si infit ignis. Simi-
 liter si me interrogas, quid si in corpore fit, aegrotabit: non
 respondebo, si aegrotatio; sed si febris. Rursus si perconteris,
 quid si infit numero, fuerit impar: non dicam, si imparitas,
 immo si unitas; atque in ceteris eodem pacto. Sed vide, ani-
 iam, quid velim, plane cognoveris. Planissime. Responde igitur:
 quidnam si in corpore fit, erit vivum? Si anima. Nonne id
 semper ita se habet? Semper. Anima igitur quidquid occupat,
 semper ad illud vitam affert? Affert procul dubio. An est ali-
 quid vitae contrarium, necne? Est utique. Quid istud? Mors.
 Anima vero contrarium eius, quod ipsa semper adducit, subi-
 hit nunquam, quemadmodum ex superioribus est concessum.
 Sic est omnino, inquit Cebes. Quid vero? quod paris ideam
 non accipit, quoniam modo paulo ante nominabamus? Impar.
 Quod vero non accipit iustitiam, quodve non capit musicam?

- e. δὲ, ἀδίκον. Εἶεν, ὃ δ' ἂν θάνατον μὴ δέχεται, τί καλοῦμεν; Ἄθάνατον, ἔφη. Οὐκοῦν ἡ ψυχὴ οὐ δέχεται θάνατον. Οὐ. Ἄθάνατον ἄρα ἡ ψυχὴ; Ἄθάνατον. Εἶεν, ἔφη. τοῦτο μὲν δὴ ἀποδεδεῖχθαι φῶμεν; ἢ πᾶς δοκεῖ; Καὶ μάλα γε ἰκανῶς, ὦ Σώκρατες. Τί οὖν, ἢ δ' ὅς, ὦ Κέβη; εἰ τῷ ἀναρτίῳ ἀναγκαῖον ἦν ἀνώλεθρον εἶναι, ἀλλό τι τὰ τρία ἢ ἀνώλεθρα ἂν ἦν; Πῶς γὰρ οὔ; Οὐκοῦν εἰ καὶ τὸ ἄθερμον ἀναγκαῖον ἦν ἀνώλεθρον εἶναι, ὁπότε τις ἐπὶ χιῶνα θερμὸν ἐπαγάγοι, ὑπεξῆει ἂν ἡ χιῶν, οὔσα σῶς καὶ ἄτηκτος; οὐ γὰρ ἂν ἀπώλετό γε, οὐδ' αὖ ὑπομένουσα, ἐδέξατο ἂν τὴν θερμότητα. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις. Ὡς δ' αὐτως, οἶμαι, καὶ εἰ τὸ ἀψυκτὸν ἀνώλεθρον ἦν, ὁπότε ἐπὶ τὸ πῦρ ψυχρὸν τι ἐπιέι, οὔ ποτ' ἂν ἀπεσβέννυτο, οὐδ' ἀπώλυτο, ἀλλὰ σῶν ἂν ἀπελθὼν ὤχετο. Ἀνάγκη, ἔφη. Οὐκοῦν
- b. καὶ ὧδε, ἔφη, ἀνάγκη περὶ τοῦ ἀθανάτου εἰπεῖν· εἰ μὲν τὸ ἀθάνατον, καὶ ἀνώλεθρόν ἐστιν, ἀδύνατον ψυχῆ, ὅταν θάνατος ἐπ' αὐτὴν ἴη, ἀπέλλυσθαι. θάνατον μὲν γὰρ δὴ, ἐκ τῶν προ-

Iniustum, inquit, & immutabile. Age iam, quod non subit mortem, quomodo appellamus? Immortale. Et anima quidem mortem non suscipit. Nequaquam. Est igitur anima immortalis, Immortalis quidem. Age utique, hocne iam demonstratum dicemus? an aliter tibi videtur? Et sufficientissime quidem, ο Socrates. Quid ergo Cebes? si necesse esset, quod omnino est impar, & interitui non obnoxium esse, nonne tria interitus non essent obnoxia? Quidni? Praeterea, si quod calidum non est, necesse est interitui non esse obnoxium, quando quis ad nivem calidum admoveret, nix quidem incolumis illiquefactaque subterfugeret? neque enim vel periret, vel calorem admitteret. Vera narras. Simili, ut arbitror, ratione, si quod frigescere non potest, etiam interire non posset, quando ad ignem adventat frigus, non exstingueretur, aut evanesceret ignis, sed areret incolumis. Necesse est. Eodem pacto de immortali quoque necesse est dicamus. Si enim, quod est immortale, interire nequit; impossibile est, animam imminente morte perire. Nam mortem quidem, quemadmodum ex superioribus constat, non recipiet,

ειρημένων, οὐδέξεται, οὐδ' ἔσαι τεθνηκυῖα· ὡςπερ τὰ τρία οὐκ ἔσαι, ἔφαμεν, ἄρτιον, οὐδέ γ' αὐτὸ περιττόν· οὐδὲ δὴ τὸ πῦρ, ψυχρὸν, οὐδέ γε ἢ ἐν τῷ πυρὶ θερμότης. ἀλλὰ τί κωλύει, Φαίη ἂν τις, ἄρτιον μὲν τὸ περιττόν μὴ γίγνεσθαι, ἐπίοντος τοῦ ἄρτιου, ὡςπερ ὠμολόγηται· ἀπολλυμένου δὲ αὐτοῦ, ἂντ' ἐκείνου ἄρτιον γογονέαι; τῷ ταῦτα λέγοντι οὐκ ἂν ἔχοιμεν ε. διαμάχεσθαι, ὅτι οὐκ ἀπάλλυται. τὸ γὰρ ἀνάρτιον, οὐκ ἀνώλεθρον ἔστιν. ἐπεὶ εἰ τοῦτο ὠμολόγητο ἡμῖν, ῥαδίως ἂν διεμαχομέθα, ὅτι ἐπελθόντος τοῦ ἄρτιου, τὸ περιττόν καὶ τὰ τρία σίχεται ἀπίοντα· καὶ περὶ πυρὸς καὶ θερμοῦ καὶ τῶν ἄλλων οὕτως ἂν διεμαχομέθα. ἢ οὐ; Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ νῦν περὶ τοῦ ἀθάνατου, εἰ μὲν ἡμῖν ὁμολογεῖται καὶ ἀνώλεθρον εἶναι, ψυχὴ ἂν εἴη, πρὸς τῷ ἀθάνατος εἶναι, καὶ ἀνώλεθρος· εἰ δὲ μὴ, ἄλλου ἂν δέει λόγου. Ἄλλ' οὐδὲν δεῖ, ἔφη, d. τούτου γε ἔνεκα. σχολῆ· γὰρ ἂν τι ἄλλο φθορὰν μὴ δέχοιτο, εἰ τό γε ἀθάνατον καὶ αἰδῖον ὄν, φθορὰν δέξαιτο. Ὁ δὲ γε θεός, οἶμαι, ἔφη ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὸ τὸ τῆς ζωῆς εἶδος,

neque interierit: quemadmodum ternarius nunquam, ut diximus, par erit: neque rursus impar, erit par: neque ignis frigidus, neque caliditas, quae inest igni, frigiditas unquam erit. Ceterum dicet quispiam, quidnam prohibet, quo minus ipsum impar, par quidem non fiat, adveniente pari, quemadmodum inter nos convenit, attamen eo dissoluto, par pro ipso succedat? Ita dicenti repugnare non valeremus, quin sit destructum. quippe cum non idem sit impar atque indissolubile. Alioquin si nobis id constitisset, facile obtineremus, accedente pari, impar ternariumque discedere. similiterque de igne & calido ceterisque affereremus. nonne ita? Profus. Iam vero de immortali, si nobis id constat, quod est immortale, esse etiam interitus expers; consequens est, animam, praeter id, quod est immortalis, interitus quoque nesciam esse. sin vero minus id concedatur, ratione alia opus erit. Sed nihil, inquit, opus est, quantum ad id spectat, alia ratione. Siquidem quidnam aliud indissolubile posset esse, si immortale ipsum & sempiternum dissolveretur? Deum vero &

Plat. Oper. Vol. I. Q

- καὶ ἐτι ἄλλο ἀθάνατον ἐστὶ, παρὰ πάντων ἂν ὁμολογηθεῖν μηδέποτε ἀπέλλυσθαι. Παρὰ πάντων μέντοι νῆ Δί', ἔφη, ἀνθρώπων γε καὶ ἐτι μᾶλλον, ὡς ἐγὼμαι, παρὰ θεῶν. Ὅποτε
- οὐδὲν τὸ ἀθάνατον καὶ ἀδιάφθορον ἐστὶν, ἄλλο τί ψυχῆ, ἢ, εἰ ἀθάνατος τυγχάνει οὖσα, καὶ ἀνώλεθρος ἂν εἴη; Πολλὴ ἀνάγκη. Ἐπιόντος ἄρα θανάτου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, τὸ μὲν θνητὸν, ὡς εἰσὶν, αὐτοῦ ἀποβήσκει τὸ δ' ἀθάνατον, σῶν καὶ ἀδιάφθορον εἶχεται ἅπλυν, ὑπεκχωρήσαν τῷ θανάτῳ. Φαίνονται. Παντὸς μᾶλλον ἄρα, ἔφη, ὦ Κέβης, ψυχὴ ἀθάνατος
 - p. καὶ ἀνώλεθρον καὶ τῷ ὄντι ἔσονται ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐν αἰδῶ.
 - 107 a. Οὐκ οὐκ ἐγώ γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλο τι λέγειν, οὐδὲ πῃ ἀπίσειν τοῖς λόγοις. ἀλλ' εἰ δὲ τι Σιμμίας ὁδε, ἢ τις ἄλλος ἔχει λέγειν, εὖ ἔχει μὴ κατασιγήσαι. ὡς οὐκ εἶδα εἰς ὄντινά τις ἄλλον καιρὸν ἀναβάλλοιτο ἢ τὸν νῦν παρόντα, περὶ τῶν τοιούτων βουλόμενος ἢ τι εἰπεῖν, ἢ ἀκοῦσαι. Ἄλλὰ μὲν, ἢ ὁ δὲ ὁ Σιμμίας, οὐδ' αὐτὸς ἔχω ἐτι ὅπῃ ἀπισῶ, ἐκ γε τῶν λεγομένων. ὑπὸ μέντοι τοῦ μεγέθους περι

ipsam vitæ speciem, & si quid aliud est immortale, indissolubile quoque esse, omnes confiterentur. Universi, per Iovem, homines, & multo magis ipsi, ut arbitror, dii. Cum igitur, quod immortale est, etiam incorruptibile fit, quidnam prohibet, animam, si fuerit immortalis, incorruptibilem quoque fore? Necessario sequitur. Imminente igitur homini morte, quod mortale quidem in eo est, interit, ut apparet: quod vero immortale, incorruptum sospesque morti se subtrahit. Manifestum est. Itaque maxime omnium, o Cebes, anima immortalis incorruptibilisque est; eruntque apud manes animæ nostræ. Nihil equidem, o Socrates, adversus hæc habeo, quo minus rationibus tuis assentiar. Verum, si quid aut hic Simmias, aut alius quisquam habet, quod dicat, operæ pretium fuerit, non siluisse. nescio enim, in quod aliud quis differat tempus, si quid de rebus eiusmodi vel dicere, vel audire desideret. Atqui nec ego, inquit Simmias, habeo quidquam, quo minus superioribus assentiar rationibus. Verumtamen rei ipsius, qua de agitur, magnitudi-

ἐν οἷ λόγοι εἰσὶ, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἀτιμάζων,
 ἀναγκάζομαι ἀπισίαν ἔτι ἔχειν παρ' ἑμαυτῷ περὶ τῶν εἰρη- b.
 μένων. Οὐ μόνον γ', ἔφη, ὦ Σιμμία, ὁ Σωκράτης, ταυτὰ τε
 εὖ λέγεις, ἀλλὰ καὶ τὰς γε ὑποθέσεις τὰς πρώτας, καὶ εἰ πι-
 σκαὶ ἡμῖν εἰσὶν, ὅμως ἐπισκεπτέαι σαφέζερον· καὶ ἐὰν αὐτὰς
 ἱκανῶς διέλγητε, ὡς ἐγὼμαι, ἀκολουθήσετε τῷ λόγῳ, καθόσον
 δυνατόν μάλιστα ἀνθρώπῳ ἐπακολουθήσεται. καὶν τοῦτο αὐτὸ
 σαφὲς γένηται, οὐδὲν ζητήσετε περαιτέρω. Ἀληθῆ, ἔφη, λέ-
 γεις. Ἀλλὰ τόδ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, δίκαιον διανοηθῆναι, ὅτι
 εἴπερ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἔστιν, ἐπιμελείας δὴ δεῖται, οὐχ ὑπὲρ c.
 τοῦ χρόνου τούτου μόνον, ἐν ᾧ κηλοῦμεν τὸ ζῆν, ἀλλ' ὑπὲρ
 τοῦ παντός· καὶ ὁ κίνδυνος νῦν δὴ καὶ δόξειεν ἂν μάλιστα δεινός
 εἶναι, εἴ τις αὐτῆς ἀμελήσειεν. εἰ μὲν γὰρ ἦν ὁ θάνατος τοῦ
 παντός ἀπαλλαγὴ, ἔρμαιον ἂν ἦν τοῖς κακοῖς ἀποθανοῦσι,
 τοῦ τε σώματος ἅμα ἀπηλλάχθαι, καὶ τῆς αὐτῶν κακίας,
 μετὰ τῆς ψυχῆς· νῦν δὲ ἐπειδὴ ἀθάνατος φαίνεται οὔσα, οὐ-
 δεμίᾳ ἂν εἴη αὐτῇ ἄλλη ἀποφυγὴ κακῶν, οὐδὲ σωτηρία, πλὴν
 τοῦ ὡς βελτίστην τε καὶ φρονιμωτάτην γενέσθαι. οὐδὲν γὰρ d.

nem, & humanam imbecillitatem considerans, cogor intra me
 dictis nondum acquiescere. Quinimmo & haec bene dicis, o Sim-
 mia, & positiones primae, quamvis fide vobis dignae videantur,
 diligentius tamen considerandae: atque si de illis sufficienter, ut
 arbitror, differueritis, hanc sequemini rationem, quantum fieri
 ab homine potest. quod si hoc ipsum fuerit manifestum, nihil
 ulterius perquiretis. Vera, inquit, loqueris. Hoc autem, o viri,
 iustum est, cogitare, si anima sit immortalis, eam non solum
 temporis huius, in quo vivere dicimur, verum etiam universi
 gratia, curatione plurimum indigere. nam grave periculum fore
 putandum est, si quis neglexerit animam. Si enim mors totius
 dissolutio esset, nimirum improbi lucrarentur, cum & a corpore
 & ab eorum pravitate cum anima liberarentur. Nunc autem,
 cum anima immortalis appareat, nulla superest malorum decli-
 natio, nulla salus, nisi ut optima & prudentissima fiat. Nihil
 enim aliud, cum migrat ad manes anima, secum transfert, praet-

ἄλλο ἔχουσα εἰς ἄδου ἢ ψυχὴ ἔρχεται, πλὴν τῆς παιδείας τε καὶ τροφῆς· ἃ δὴ καὶ λέγεται μέγιστα ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν τὸν τελευτήσαντα εὐθύς ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκεῖσε πορείας. λέγεται δὲ οὕτως, ὡς ἄρα τελευτήσαντα ἕκαστον ὁ ἕκαστος δαίμων ὅσπερ ζῶντα εἰλήχει, οὗτος ἄγειν ἐπιχειρεῖ εἰς δὴ τινα τόπον, οἷ

e. μετὰ ἡγεμόνος ἐκείνου ᾧ δὴ προστέτακται τοὺς ἐνθένδε ἐκεῖσε πορεύσθαι. τυχόντας δ' ἐκεῖ ὧν δεῖ τυχεῖν, καὶ μείναντας δὲ χρῆ χρόνον, ἄλλος δεῦρο πάλιν ἡγεμῶν κομίζει, ἐν πολλαῖς χρόνου καὶ μακραῖς περιόδοις. ἐσι δὲ ἄρα ἡ πορεία οὐχ ὡς ὁ

p. 108
a. Αἰσχύλου Τήλεφος λέγει. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἀπλῆν οἶμον φησὶν εἰς ἄδου φέρειν ἢ δ' οὔτε ἀπλῆ οὔτε μία φαίνεται μοι εἶναι. οὐδὲ γὰρ ἂν ἡγεμόνων ἔδει· οὐδὲ γὰρ που τις ἂν διαμάρτοι οὐδαμῶσε, μιᾶς ὁδοῦ οὔσης. νῦν δὲ ἔοικε σχίσεις τε καὶ περιόδους πολλὰς ἔχειν. ἀπὸ τῶν θυσιῶν τε καὶ νομίμων τῶν ἐνθάδε τεκμαιρόμενος λέγω. ἢ μὲν οὖν κοσμία τε καὶ φρόνιμος ψυχὴ ἔπεται τε καὶ οὐκ ἀγνοεῖ τὰ παρόντα· ἢ δὲ ἐπιθυμητικῶς τοῦ

ter eruditionem atque educationem. quae quidem statim in principio transmigrationis illius, ei, qui mortuus est, plurimum vel prodesse vel obesse dicuntur. Ferunt enim, quemlibet hinc illuc emigrantem, ab eo daemone, quem vivens fortitus fuerat, in locum quendam duci, ubi oporteat omnes una collectos iudicari, ac deinde ad inferos proficisci eo duce, cui mandatum erat, ut hinc decedentes ad illa loca traducat. fortitos vero illic, quae oportebat fortiri, tempusque debitum commoratos, ab alio quodam duce rursus huc reduci post multos temporis longosque circuitus. Est autem iter non tale, quale ait Telephus apud Aeschylum. ille siquidem simplicem inquit viam ad inferos ferre. Ego vero, neque simplicem, neque unam esse puto. Alioquin nullis ducibus opus esset: quippe quum unica via aberrare possit nemo. Nunc autem videtur multos tramites, multosque anfractus habere. quod quidem ex sacrificiis & ritibus coniectare licet. Animus ergo moderatus & prudens ducem sponte sequitur, neque ignorat praesentia. sed qui cupiditate corporis est infectus,

σώματος ἔχουσα, ὅπερ ἐν τῷ πρόσθεν εἶπον, περὶ ἐκεῖνο πολὺν χρόνον ἐπτοημένη, καὶ περὶ τὸν δρατὸν τόπον πολλὰ ἀντιτεί- **b.**
 νασα καὶ πολλὰ παβοῦσα, βία καὶ μόλις ὑπὸ τοῦ προστεταγ-
 μένου δαίμονος οἴχεται ἀγομένη. ἀφικομένην δὲ ὅθιπερ αἱ ἄλ-
 λαι, τὴν μὲν ἀκάθαρτον καὶ τι πεποικῦϊαν τοιοῦτον, ἢ φόνων
 ἀδίκων ἡμμένην, ἢ ἄλλα ἄττα τοιαῦτα εἰργασμένην, ἃ τού-
 των ἀδελφά τε καὶ ἀδελφῶν ψυχῶν ἔργα τυγχάνει ὄντα,
 ταύτην μὲν ἅπας φεύγει τε καὶ ὑπεκτρέπεται, καὶ οὔτε ξυνέμ-
 πορος οὔτε ἡγεμῶν ἐθέλει γίγνεσθαι· αὐτὴ δὲ πλαναταὶ ἐν πά-
 σῃ ἔχομένη ἀπορία, ἕως ἂν δὴ τινας χρόνοι γένωνται ἂν **c.**
 ἐξελθόντων, ὑπ' ἀνάγκης φέρεται εἰς τὴν αὐτῇ πρέπουσαν
 οἴκησιν. ἢ δὲ καθαρῶς τε καὶ μετρίως τὸν βίον διεξελοῦσα,
 καὶ ξυνεμπόρων καὶ ἡγεμόνων θεῶν τυχοῦσα, ὥκησε τὸν αὐτῇ
 ἐκάσῃ τόπον προσήκοντα. Πολλοὶ δὲ εἰσι καὶ θαυμαστοὶ τῆς
 γῆς τόποι καὶ αὐτῇ, οὔτε οἶα οὔτε ὄση δοξάζεται ὑπὸ τῶν
 περὶ γῆς εἰωθότων λέγειν, ὡς ἐγὼ ὑπό τινας πέπυσμαι. Καὶ ὁ

quemadmodum supra dixi, per multum tempus ad ipsum ar-
 denter afficitur; & circa locum visibilem multis reluctatus mo-
 dis, multaque perpeffus, vi, & vix tandem ab eo abducitur dae-
 mone, cui eius cura erat iniuncta. Cum vero ad ea loca, ubi
 alii quoque animi sunt, pervenerit, quisquis admodum immun-
 dus est, & huiusmodi obnoxius crimini, qui vel iniustis se con-
 taminaverit caedibus, vel alia his similia, similitumque animo-
 rum opera perpetraverit; hunc quidem animum omnes fugiunt
 atque declinant, nec reperitur ullus, qui vel socius, vel dux
 eius fieri velit. itaque omni auxilio destitutus, eo usque perer-
 rat, quoad certa temporum curricula impleantur: quibus tan-
 dem impletis, in habitationem sibi convenientem ab ipsa neces-
 sitate transfertur. Qui vero puram moderatamque transegerit
 vitam, deos socios ducesque nactus ibi habitat, ubi unicuique
 convenit. Multa vero sunt, mirabiliaque terrarum loca: ipsaque
 terra neque talis, neque tanta est, qualem aut quantam hi, qui
 de terra solent differere, existimant; quemadmodum mihi a quo-
 dam persuasum est. Quanam ratione, inquit Simmias, haec.

- d. Σιμμίας, Πῶς ταῦτα, ἔφη, λέγεις, ὦ Σώκρατες; περὶ γάρ τοι τῆς γῆς καὶ αὐτὸς πολλὰ δὴ ἀκήκοα' οὐ μέντοι ταῦτα ἄσε πείθει. ἠδέως ἂν οὖν ἀκούσαιμι. Ἄλλὰ μέντοι, ὦ Σιμμία, οὐχ ἡ Γλαύκου τέχνη γέ μοι δοκεῖ εἶναι διηγήσασθαι ἃ γ' ἔσιν ὡς μέντοι ἀληθῆ, χαλεπώτερόν μοι φαίνεται ἢ κατὰ τὴν Γλαύκου τέχνην. καὶ ἅμα μὲν ἐγὼ ἴσως οὐδ' ἂν οἶός τε εἶην, ἅμα δὲ, εἰ καὶ ἠπιζάμην, ὁ βίος μοι δοκεῖ ὁ ἐμὸς, ὦ Σιμμία, τῷ μήκει τοῦ λόγου οὐκ ἐξαρκεῖν. τὴν μέντοι ἰδέαν τῆς γῆς,
- e. οἶαν πέπυσμαι εἶναι, καὶ τοὺς τόπους αὐτῆς, οὐδέν με κωλύει λέγειν. Ἄλλ', ἔφη, ὁ Σιμμίας, καὶ ταῦτα ἀρκεῖ. Πέπεισμαι τοίνυν, ἦ δ' ὅς, ἐγὼ, ὡς πρῶτον μὲν, εἰ ἔσιν ἐν μέσῳ τῷ οὐρανῷ περιφερῆς οὔσα, μηδὲν αὐτῇ δεῖν μήτε ἀέρος πρὸς τὸ μὴ πεσεῖν, μήτε ἄλλης ἀνάγκης μηδεμιᾶς τοιαύτης· ἀλλὰ ἰκανὴν
- 109
a. γε εἶναι αὐτὴν ἴσχειν τὴν ὁμοιότητα τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ ἐαυτῷ πάντη, καὶ τῆς γῆς αὐτῆς τὴν ἰσορροπίαν. ἰσορροπὸν γὰρ πρᾶγμα, ὁμοίου τινὸς ἐν μέσῳ τεθέν, οὐχ ἔξει μᾶλλον οὐδ' ἦττον οὐδαμῶς κλιθῆναι ὁμοίως δ' ἔχον, ἀκλινὲς μένει. πρῶτον μὲν,

ais, o Socrates? equidem de terrarum orbe multa audivi: non tamen haec, quae tanquam vera accepisse te ais. libenter igitur ex te audirem. Atqui, o Simmia, nequaquam mihi videtur ars Glauci, quae ea sint, narrare: sed, quod vera sint, probare, artis Glauci facultatem mihi videtur excedere. Praeterea ego forsitan non sufficerem. quin etiam si id scirem, haec tamen vita mea, o Simmia, longiori huic narrationi nequaquam sufficeret. Formam tamen orbis terrae, eiusque loca cuiusmodi esse rear, nihil prohibet dicere. Satis id erit, inquit Simmias. Persuasum mihi quidem est, primo, si est terra in coeli medio rotunda, nihil ei opus esse vel aëre, vel alia necessitate eiusmodi, ad hoc, ut nunquam decidat: sed ad eam sustinendam fatis id esse, quod & coelum undique sibi ipsi simillimum est omnino, & terra undique aequilibris. Res enim aequilibris in similis alicuius medio posita, nec magis nec minus potest in partem aliquam inclinari. cumque similiter se habeat, ab inclinatione permanet aliena. Primo igitur mihi esse ita est persuasum. Et

ἢ δ' ὅς, τοῦτο πέπεισμαι. Καὶ ὀρθῶς γ', ἔφη ὁ Σιμμίας. "Ἐπι τοίνυν, ἔφη, πάμμεγά τι εἶναι αὐτό· καὶ ἡμᾶς οἰκεῖν τοὺς μέχρις Ἑρακλείων σηλῶν ἀπὸ Φάσιδος ἐν σμικρῷ τινὶ μορίῳ, b. ὡς περὶ τέλιμα μύρμηκας, ἢ βατράχους περὶ τὴν θάλατταν οἰκοῦντας· καὶ ἄλλοι πολλοὺς ἐν πολλοῖς τοιοῦτοις τόποις οἰκεῖν. εἶναι γὰρ πανταχῆ περὶ τὴν γῆν πολλὰ κοῖλα, καὶ παντοδαπὰ καὶ τὰς ἰδέας καὶ τὰ μεγέθη εἰς ἃ ξυνεβρῦν- κέναι τό, τε ὕδωρ καὶ τὴν ὀμίχλην, καὶ τὸν ἀέρα· αὐτὴν δὲ τὴν γῆν, καθαρὰν ἐν καθαρῷ κείσθαι τῷ οὐρανῷ, ἐν ᾧ περὶ ἐστὶ τὰ ἄερα, ὃν δὴ αἰθέρα ὀνομάζειν τοὺς πολλοὺς τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα εἰωθότων λέγειν. οὐ δὴ ὑποσάβμη ταῦτα εἶναι, καὶ c. ξυρρεῖν αἰεὶ εἰς τὰ κοῖλα τῆς γῆς. ἡμᾶς οὖν οἰκοῦντας ἐν τοῖς κοίλοις αὐτῆς λεληθέναι, καὶ οἰεσθαι ἄνω ἐπὶ τῆς γῆς οἰκεῖν. ὡς περὶ ἂν εἴ τις ἐν μέσῳ τῷ πυθμένι τοῦ πελάγους οἰκῶν, οἰοῖτό τε ἐπὶ τῆς θαλάττης οἰκεῖν, καὶ διὰ τοῦ ὕδατος ὄρων τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄλλα ἄερα, τὴν θάλατταν ἠγοῖτο οὐρανὸν εἶναι· διὰ δὲ βραδυτῆτά τε καὶ ἀσθενείαν, μηδεπώποτε ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς θαλάττης ἀφιγμένος, μηδὲ ἑωρακῶς εἶη, ἐκδὺς καὶ d.

recte quidem, inquit Simmias. Praeterea ingentem esse terrarum orbem: nosque a Phaside ad Columnas Herculeas habitare in parva quadam eius particula, ceu formicas atque ranas circa paludes, atque mare: esse vero & alios in similibus multisque locis multos habitatores. esse enim passim per terram multas variasque concavitates secundum formas & moles, in quas aqua, nebulae, aërque confluant. Puram vero ipsam terram in puro iacere coelo, in quo sunt astra, quod plerique eorum, qui haec tractant, aetherem nominant. Et quidem subiecta quasi residendo haec esse, semperque in concavas terrae partes confluere. Nos itaque in concavitatibus habitantes, adeo falli, ut in terrae superficie alta nos habitare credamus. perinde ac si quis in mediò profundo pelagi habitans, putet, se altiora maris incolere; atque solem ceteraque astra per mare prospiciens, mare ipsum esse coelum existimet: propter tarditatem autem imbecillitatemque nunquam ad summum maris evaserit, neque caput undis ex-

ἀνακύψας ἐκ τῆς θαλάττης εἰς τὸν ἐνθάδε τόπον, ὅσω καθα-
 ρώτερος καὶ καλλίων τυγχάνει ὢν τοῦ παρὰ σφίσι, μηδὲ ἄλ-
 λου ἀκηκόως εἴη τοῦ ἑωρακότος. ταυτὸν δὴ τοῦτο καὶ ἡμᾶς
 πεπονημένοι. οἰκοῦντας γὰρ ἐν τινὶ κοίλῳ τῆς γῆς, οἴεσθαι ἐπάνω
 αὐτῆς οἰκεῖν, καὶ τὸν ἀέρα οὐρανὸν καλεῖν, ὡς διὰ τούτου
 οὐρανοῦ ὄντος τὰ ἄστρα χωροῦνται. τὸ δὲ εἶναι ταυτὸν, ὑπ'
 e. ἀσθενείας καὶ βραδυτήτος οὐχ οἴους εἶναι ἡμᾶς διεξελθεῖν ἐπ'
 ἔσχατον τὸν ἀέρα. ἐπεὶ, εἴτις αὐτοῦ ἐπ' ἄκρα ἔλθοι, ἢ πτηνὸς
 γενόμενος ἀνάπτοιτο, κατιδεῖν ἀνακύψαντα, ὡσπερ ἐνθάδε οἱ
 ἐκ τῆς θαλάττης ἰχθύες ἀνακύπτοντες ὀρῶσι τὰ ἐνθάδε, οὕτως
 ἂν τινα καὶ τὰ ἐκεῖ κατιδεῖν καὶ εἰ ἢ φύσις ἱκανὴ εἴη ἀνασχέ-
 σθαι θεωροῦσα, γινῶναι ἂν ὅτι ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς οὐρανός,
 p. καὶ τὸ ἀληθινὸν φῶς, καὶ ἡ ὡς ἀληθῶς γῆ. ἦδε μὲν γὰρ ἡ γῆ
 110 καὶ οἱ λίθοι, καὶ ἅπας ὁ τόπος ὁ ἐνθάδε, διεφθαρμένα ἐστὶ καὶ
 a. καταβεβραμένα, ὡσπερ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ ὑπὸ τῆς ἄλμης
 καὶ οὔτε φύεται ἄξιον λόγου οὐδὲν ἐν τῇ θαλάττῃ, οὔτε τέ-
 λειον, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδὲν ἐστὶ σήραγγες δὲ καὶ ἄμμος, καὶ

tuicrit, planeque aspexerit, quanto hic locus profundo illo purior
 pulchriorque sit: quin etiam nec ab alio, qui hunc intuitus fit,
 acceperit. Hoc igitur idem & nobis accidere, qui in quadam
 orbis terreni concavitate habitantes, altam incolere superficiem
 arbitremur, atque aërem nominemus coelum, utpote qui per
 ipsum, quasi coelum, astrorum motus intueamur. Idque nobis
 accidere propterea, quod propter imbecillitatem tarditatemque
 ad supremum usque aërem transcendere nequeamus. Quod si
 quis ad summum evaderet, vel alis fretus eo volaret: quem-
 admodum pisces emergentes e mari, nostra haec aspiciunt; sic
 ea, quae illic sunt, aspiceret. Ac si natura ad inspiciendum
 sufficeret, cogniturum protinus, coelum illud esse verum, veram-
 que lucem, veram quoque terram. siquidem quae a nobis
 incolitur terra, hique lapides, totusque hic locus, adefa sunt
 atque corrupta; ut ea, quae in mari sunt, a falsedine. neque
 nascitur in mari quidquam existimatione dignum; atque ut ita
 dixerim, nihil est in eo perfectum; sed cavernae, arena, limus

πηλὸς ἀμήχανος καὶ βόρβορος εἰσιν, ἔπου ἄν καὶ ἡ γῆ ἤ' καὶ
 πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν κάλλη κρίνεσθαι οὐδ' ὅπως οἰοῦν ἄξια. ἐκεῖ-
 να δὲ αὖ τῶν παρ' ἡμῶν πολὺ ἄν ἐτι πλέον Φανείη διαφέρειν. εἰ
 γὰρ δεῖ καὶ μῦθον λέγειν καλὸν, ἄξιον ἀκούσαι, ὦ Σιμμία, b.
 οἷα τυγχάνει τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὑπὸ τῷ οὐρανῷ ὄντα. Ἀλλὰ
 μὴν, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὦ Σώκρατες, ἡμεῖς γε τούτου τοῦ μύθου
 ἡδέως ἄν ἀκούσαιμεν. Λέγεται τοίνυν, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, πρῶ-
 του μὲν εἶναι τοιαύτη ἡ γῆ αὕτη ἰδεῖν, εἴ τις ἀνωθεν αὐτὴν
 δεῶτο, ὥσπερ αἱ δωδεκάσκυτοι σφαῖραι, ποικίλη, χρώμασι
 διειλημμένη ὣν καὶ τὰ ἐνθάδε εἶναι χρώματα ὥσπερ δείγμα-
 τα, οἷς δὴ οἱ γραφεῖς καταχρῶνται. ἐκεῖ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐκ c.
 τοιούτων εἶναι καὶ πολὺ ἐτι ἐκ λαμπροτέρων καὶ καθαρωτέρων
 ἢ τούτων. τὴν μὲν γὰρ, ἀλουργῆ εἶναι, καὶ θαυμαστὴν τὸ κάλ-
 λος τὴν δὲ, χρυσοειδῆ τὴν δὲ ὄση λευκῆ, γύψου ἢ χιόνος λευ-
 κοτέρων, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων χρωμάτων συγκειμένην ὡσαύτως,
 καὶ ἐτι πλειόνων καὶ καλλιόνων ἢ ὅσα ἡμεῖς ἐωράκαμεν. καὶ
 γὰρ αὐτὰ ταῦτα τὰ κοῖλα αὐτῆς, ὕδατός τε καὶ ἀέρος ἐμ-

incredibilis, atque sordes, ubicunque sit & terra. quae quidem
 ad has nostras pulchritudines nullo modo sunt conferenda. Il-
 lius vero loci pulchritudo hanc nostram multo magis apparebit
 excedere. Proinde si fabulam quoque narrare oportet perpul-
 chram, operae pretium, Simmia, est, audire, quales sint hae ter-
 rarum plagae, quae subiacent coelo. Immo vero, inquit Sim-
 mias, libentissime hanc fabulam audiemus. Ferunt igitur, o ami-
 ce, inquit, primum quidem talem videri terrae illius faciem, si
 quis superne despiciat, quales sunt hae pilae, quae ex coriis duo-
 decim contextae sunt, variis scilicet distinctam coloribus: quo-
 rum hi nostri colores, quibus pictores utuntur, similitudinem
 quandam retinent. Illic vero universam terram ex talibus mul-
 toque etiam nitidioribus ac purioribus esse, quam hi sunt: par-
 tim quidem purpuream, mira pulchritudine praeditam; partim
 vero coloris aurei; partim gypso & nive candidiorem: prae-
 terea ex coloribus aliis similiter compositam, ac etiam pluribus
 pulchrioribusque, quam in nostram notitiam pervenerunt. Enim-

- πλεα ὄντα, χρώματός τι εἶδος παρέχουσαι, εἰλβόντα ἐν τῇ
- d. τῶν ἄλλων χρωμάτων ποικιλίᾳ ὡσεὶ ἐν ταύτῃ εἶδος ξυνεχῆς ποικίλον φαντάζεσθαι. ἐν δὲ ταύτῃ οὐσῃ τοιαύτῃ ἀνάλογον τὰ φύμμενα φύεσθαι, δένδρα τε καὶ ἄνθη, καὶ τοὺς καρπούς· καὶ αὖ τὰ ὄρη ὡσαύτως καὶ τοὺς λίθους ἔχειν ἀνά τὸν αὐτὸν λόγον τὴν τελειότητα καὶ τὴν διαφάνειαν, καὶ τὰ χρώματα καλλίω ὧν καὶ τὰ ἐνθάδε λιθίδια εἶναι ταῦτα τὰ ἀγαπώμενα, μάρια, σάρδια τε καὶ ἰάσπιδας καὶ σμαράγδους, καὶ πάντα
- e. τὰ τοιαῦτα· ἐκεῖ δὲ οὐδὲν ὅ, τι μὴ τοιοῦτον εἶναι, καὶ ἔτι τούτων καλλίω. τὸ δ' αἴτιον τούτου εἶναι, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ λίθοι καθαροί εἰσι, καὶ οὐ κατεδιδεδυμένοι, οὐδὲ διεφθαρμένοι, ὥσπερ οἱ ἐνθάδε, ὑπὸ σηπεδόνος καὶ ἄλμης, ὑπὸ τῶν δεῦρο ξυνερρηκῶτων, ἃ καὶ λίθοις καὶ γῆ καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις τε καὶ φυτοῖς αἴσχη τε καὶ νόσους παρέχει. τὴν δὲ γῆν αὐτὴν κεκοσμησθαι τούτοις τε ἅπασι, καὶ ἔτι χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ, καὶ τοῖς
- P. ἄλλοις αὖ τοῖς τοιοῦτοις. ἐκφανῆ γὰρ αὐτὰ πεφυκέναι, ὄντα
- a. πολλὰ πλήθει καὶ μεγάλα, καὶ πανταχοῦ τῆς γῆς ὡσεὶ αὐ-

vero has ipsas ipsius concavitates, aqua aëreque repletas, speciem quandam coloris splendidam in primis afferre inter ceterorum colorum varietatem, ut una quaedam species eius varia semper appareat. In huiusmodi vero terra convenienti ratione similes nasci arbores, & flores, & fructus. praeterea montes & lapides ibidem simili ratione habere perfectionem atque perspicuitatem, coloresque pulchriores: quorum quidem particulae quaedam sint lapilli, qui apud nos habentur in pretio, Sardia, Iaspides, Smaragdi, ceterique eiusmodi. illic vero nihil esse, quod non tale sit, aut etiam pulchrius. Cuius quidem rei causa sit, quoniam lapides illi puri sint, neque, quemadmodum nostri, a putredine falsugineque exesi atque corrupti; quibus in hunc locum confluentibus, lapides & tellus, animaliaque & plantae inficiuntur, atque aegrotare coguntur. Terram vero ipsam his omnibus exornari, atque auro etiam & argento, ceterisque similibus. praefulgentia quidem ipsa nasci & multa & magna, perque omnem terram; ut eam videre spectatorum felicius sit spec-

τὴν ἰδεῖν, εἶναι θεάματα εὐδαιμόνων θεατῶν. ζῶα δ' ἐπ' αὐτῆς εἶναι ἄλλα τε πολλὰ, καὶ ἀνθρώπους, τοὺς μὲν, ἐν μεσογείᾳ οἰκοῦντας, τοὺς δὲ, περὶ τὸν ἀέρα, ὡς περὶ ἡμεῖς περὶ τὴν θαλάτταν τοὺς δὲ, ἐν νήσοις, ὡς περιῖρῃν τὸν ἀέρα, πρὸς τῆ ἠπειρῶ οὐσας. καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅπερ ἡμῖν τὸ ὕδωρ τε καὶ ἡ θαλάττα ἐστὶ πρὸς τὴν ἡμετέραν χρεῖαν, τοῦτο ἐκεῖ τὸν ἀέρα δὲ ἡμῖν ἀήρ, τοῦτο ἐκεῖ τὸν αἰθέρα. τὰς δὲ ὥρας αὐτοῖς κρᾶ- **b.**
 σιν ἔχειν τοιαύτην, ὥστε ἐκείνους ἀνόσους εἶναι, καὶ χρόνον τε ζῆν πολὺ πλείω τῶν ἐνθάδε, καὶ ὄψει καὶ ἀκοῇ καὶ φρονήσει καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις ἡμῶν ἀφεσάναί, τῆ αὐτῆ ἀποσάσει ἤπερ ἀήρ τε ὕδατος ἀφέσχηκε, καὶ αἰθῆρ ἀέρος, πρὸς καθαρότητα. καὶ δὴ καὶ θεῶν ἄλγη τε καὶ ἱερά αὐτοῖς εἶναι ἐν οἷς τῶ ὄντι οἰκητὰς θεοὺς εἶναι, καὶ φήμας τε καὶ μαντείας καὶ αἰσθήσεις τῶν θεῶν καὶ τοιαύτας συνοουσίας γίνεσθαι αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς, καὶ τὸν γε ἥλιον καὶ σελήνην καὶ ἄστρα ὀραῖσθαι **c.**
 ὑπ' αὐτῶν οἷα τυγχάσει ὄντα, καὶ τὴν ἄλλην εὐδαιμονίαν ἀκόλουθον εἶναι. καὶ ὅλην μὲν δὴ τὴν γῆν οὕτω πεφυκέναι,

taculum. Proinde ibi esse animalia multa, & homines, partim regionem mediterraneam incolentes, partim circa aërem, quemadmodum nos circa maris litora, partim etiam insulas, quae haud procul a continenti positaë aëre circumdantur. Sed, ut summam dicam, quod nobis aqua est & mare ad usum nostrum, idem illic esse aërem: quod vero nobis aër, id illis aethera esse. Tempora vero apud illos tantam habere temperiem, ut illi & sine morbo continue, & longe diutius, quam nostri, vivant. item visu, auditu, prudentia, ceterisque talibus nobis tantum praestare, quantum & aër aquae, & aether aëri puritate praestat. Praeterea illic esse deorum templa & lucos, in quibus revera dii familiariter habitent, & responsa & divinationes, deorumque sensus familiaritatesque eiusmodi hominibus ad deos esse. Solem quoque & lunam, stellasque alias, quales revera sunt, apud eos videri: ceteris in rebus beatitudinem eos his rebus congruam possidere. Itaque universam terram sic natura comparatam, & quae circa eam sunt. Esse praeterea in ipsa per eius

- καὶ τὰ περὶ τὴν γῆν τόπους δ' ἐν αὐτῇ εἶναι κατὰ τὰ ἐγκοιλια αὐτῆς, κύκλω περὶ ὅλην, πολλοὺς τοὺς μὲν, βαθυτέρους καὶ ἀναπεπταμένους μᾶλλον ἢ ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν τοὺς δὲ, βαθυτέρους ὄντας, τὸ χάσμα αὐτοὺς ἔλαττον ἔχειν τοῦ παρ' ἡμῖν τόπου. ἐσι δ' οὗς καὶ βραχυτέρους τῷ βάθει τοῦ ἐνθάδε εἶναι καὶ πλατυτέρους. τούτους δὲ πάντας ὑπὸ γῆν εἰς ἀλλήλους συντετρῆσθαι τε πολλαχῆ, καὶ κατὰ φρονότερα καὶ εὐρύτερα, καὶ διεξόδους ἔχειν. ἢ πολὺ μὲν ὕδωρ ρεῖν ἐξ ἀλλήλων εἰς ἀλλήλους, ὡσπερ εἰς κρατῆρας, καὶ ἀενάων ποταμῶν ἀμήχανα μεγέθη ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ θερμῶν ὑδάτων καὶ ψυχρῶν πολὺ δὲ πῦρ, καὶ πυρὸς μεγάλους ποταμοὺς, πολλοὺς δὲ ὕγροῦ πηλοῦ, καὶ καθαρωτέρου καὶ βορβορωδεσέρου ὡσπερ ἐν Σικελίᾳ οἱ πρὸ τοῦ ῥύακος πηλοῦ ῥέοντες ποταμοί, καὶ αὐτὸς ὁ ῥύαξ. ὧν δὴ καὶ ἐκάστος τοὺς τόπους πληροῦσθαι, ὧν ἂν ἐκάστοις τύχοι ἐκάστοτε ἢ περιβρόχῃ γιγνομένη. ταῦτα δὲ πάντα κινεῖν ἄνω καὶ κάτω, ὡσπερ αἰώραν τινα ἐνοῦσαν ἐν τῇ γῆ. ἐσι δὲ ἄρα αὕτη ἢ αἰώρα διὰ φύσιν τοιάυδε τινα ἐν τι τῶν χασμάτων

concauitates loca in circulum multa, partim quidem profundiora, atque ampliora, quam sit regio a nobis culta; partim vero profundiora quidem, sed hiatum angustiorum habentia nostra hac regione. esse & alicubi minus profunda, sed ampliora, quam nostra. Haec autem omnia sub terra sibi invicem obviare, atque irrumperere multis undique modis, tum per angustiora, tum per ampliora; discursusque habere & exitus, quibus magna aquarum copia ex aliis in alia, velut in crateres, confluat. item perennium fluminum sub terra incredibiles magnitudines aquarum, tum calidarum, tum etiam frigidarum: plurimumque ignem, & ignis ingentes amnes: multos quoque lutulenti humoris, partim quidem purioris, partim vero fordidioris; ceu torrens luti, qui in Sicilia est, & iuxta ipsum amnes lutei inde fluentes. Quibus singula compleri loca, quacunquē eos contingit perfluere. Haec autem omnia sursum deorsumque ferri, veluti vase pensili quodam in terra posito, (atque ita librato, ut utrinque vicissim inclinet atque attollat.) Est autem id vas pensile ob naturam quandam

τῆς γῆς ἄλλως τε μέγιστον τυγχάνει ὄν, καὶ διαμπερὲς τετρη-
 μένον δι' ὅλης τῆς γῆς. τοῦτο ὅπερ Ὅμηρος εἶπε, λέγων αὐτὸ, P-
 112

Τῆλε μάλ', ἤχι βάδιζον ὑπὸ χθονός ἐσι βέρεθρον.

ὁ καὶ ἄλλοι καὶ ἐκεῖνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ποιητῶν Τάρτα-
 ρον κεκλήκασιν. εἰς γὰρ τοῦτο τὸ χάσμα συρρέουσι τε πάντες οἱ
 ποταμοὶ, καὶ ἐκ τούτου πάλιν πάντες ἐκρέουσι. γίγνονται δὲ
 ἕκαστοι τοιοῦτοι, δι' οἷας ἂν καὶ τῆς γῆς βέωσιν. ἢ δ' αἰτία ἐστὶ
 τοῦ ἐκρεῖν τε ἐντεῦθεν καὶ εἰσερεῖν πάντα τὰ ρεύματα, ὅτι πυθ- b:
 μένα οὐκ ἔχει οὐδὲ βάσιν τὸ ὑγρὸν τοῦτο. αἰωρεῖται δὴ καὶ
 κυμαίνει ἄνω καὶ κάτω, καὶ ὁ ἀήρ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ περὶ
 αὐτὸν ταυτὸν ποιεῖ. ξυνέπεται γὰρ αὐτῶ καὶ ὅταν εἰς τὸ ἐπέ-
 κεινα τῆς γῆς ὀρμήσῃ, καὶ ὅταν εἰς τὸ ἐπὶ τάδε. καὶ ὡσπερ
 τῶν ἀναπνεύτων αἰεὶ ἐκπνεῖ τε καὶ ἀναπνεῖ ῥέον τὸ πνεῦμα,
 οὕτω καὶ ἐκεῖ ξυναιωρούμενον τῶ ὑγρῶ τὸ πνεῦμα δεινούς τινας
 ἀνέμους καὶ ἀμηχάνους παρέχεται, καὶ εἰσιὸν καὶ ἐξιόν. ὅταν
 τε οὖν ὀρμήσῃ ὑποχωρήσῃ τὸ ὕδωρ εἰς τὸν τόπον τὸν δὴ κά- c:
 τω καλούμενον, τοῖς κατ' ἐκεῖνα τὰ ρεύματα διὰ τῆς γῆς

eiusmodi: unus aliquis ex terrae hiatus est profecto quam ma-
 ximus, perque universam terram traiectus & patens. de quo
 Homerus, *Longe nimis barathrum stat sub tellure profundum.*
 quod & ipse alibi, & multi poetarum Tartarum appellarunt.
 In hunc enim hiatus omnia confluunt flumina, atque inde rur-
 sus effluunt. Talia vero sunt singula, per quales labuntur terras.
 Quod autem hinc effluant omnia rursusque refluant, haec est
 causa, quod hic humor nec fundum habet nec fundamentum.
 itaque elevatur, & sursum deorsumque fluctuat. Idemque facit
 aër atque spiritus, qui circa ipsum versatur. Sequitur enim ip-
 sum, & quando ad superiora terrae, & quando ad haec nostra
 perlabitur. Et quemadmodum in respirantibus flatus continue
 exspirat atque respirat, sic ibi spiritus una cum humore elatus
 vehementes quosdam ventos & incredibiles commovet, sive
 influat sive effluat. Quapropter cum aqua in locum, quem in-
 feriozem appellant, delabitur, per meatus terrae iuxta eiusmodi
 rivos influit, passimque per eos exundat, & implet, velut hi,

- εἰσρεῖ τε καὶ πληροῖ αὐτὰ, ὡσπερ οἱ ἐπαυτλοῦντες. ὅταν τε αὖ ἐκεῖθεν μὲν ἀπολίπη, δεῦρο δὲ ὀρμήσῃ, τὰ ἐνθάδε πληροῖ αὖθις. τὰ δὲ, πληρωθέντα, ρεῖ διὰ τῶν ὀχετῶν καὶ διὰ τῆς γῆς, καὶ εἰς τοὺς τόπους ἕκαστα ἀφικνούμενα εἰς οὓς ἕκαστος ὁδοποιεῖται, θαλάττας τε καὶ λίμνας καὶ ποταμοὺς καὶ κρήνας ποιεῖ. ἐντεῦθεν δὲ πάλιν δυόμενα κατὰ τῆς γῆς, τὰ μὲν, μακροτέρους
- d. τόπους περιελθόντα καὶ πλείους, τὰ δὲ, ἐλάττους καὶ βραχυτέρους, πάλιν εἰς τὸν Τάρταρον ἐμβάλλει τὰ μὲν, πολὺ κατωτέρω ἢ ἐπιγντλεῖτο, τὰ δὲ, ὀλίγον. πάντα δὲ ὑποκάτω εἰσρεῖ τῆς ἐκροῆς. καὶ ἕνα μὲν καταυτικρὺ ἢ εἰσρεῖ ἐξέπεσεν, ἕνα δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος. ἐστὶ δὲ ἅπαντάπασι κύκλω περιελθόντα, ἢ ἅπαξ ἢ καὶ πλεονάκις περιελιχθέντα περὶ τὴν γῆν, ὡσπερ οἱ ὄφεις, εἰς τὸ δυνατόν κάτω καμφθέντα, πάλιν ἐμβάλλει,
- e. ἢ δυνατόν ἐστὶν ἑκατέρωσε μέχρι τοῦ μέσου κατιέναι, πέρα δ' οὐ. ἄναντες γὰρ ἀμφοτέροις τοῖς ρεύμασι τὸ ἑκατέρωθεν γίγνεται μέρος. τὰ μὲν οὖν δὴ ἄλλα πολλὰ τε καὶ μεγάλα καὶ παντοδαπὰ ρεύματ' ἐστὶ τυγχάνει δ' ἄρα ὄντα ἐν τούτοις τοῖς πολλοῖς τέτταρ' ἄττα ρεύματα, ὧν τὸ μὲν μέ-

qui hauriunt. Cum vero illinc huc erumpit, haec quoque iterum loca complet. Plena vero cum sint, per rivos terraeque meatus fluit. & cum humores singuli illuc profluxerint, quo quisque profluit opportunius, maria, lacus, flumina, fontes efficiunt. Proinde rursus hinc relabentes per terram, partim quidem per longiores pluresque anfractus, partim vero per pauciores atque breviores rursus in Tartarum confluent: alii certe multo profundius quam hausti fuerint, alii vero paulo; omnes autem inferius influunt, quam effluerint: & alii per contrariam partem elabuntur, quam elapsi fuerint; alii vero per partem eandem. at quidam passim circumfluentes aut semel aut saepius, spirasque circa orbem terrarum instar anguium replicantes, quantum fieri potest, infra relapsi iterum commiscentur; quatenus licet in utramque partem ad medium usque defluere, ultra vero nequaquam. ulterior nam prolapsus utrinque foret acclivis. Proinde sunt & alia multa, & magna variaque fluenta: sed praeci-

γισον καὶ ἔξωτότῳ ῥέου περικύκλω, ὃ καλούμενος Ὀκεανός ἐστὶ
 τούτου δὲ καταντικρὺ καὶ ἐναντίως ῥέων, Ἀχέρων ὃς δι' ἐρή-
 μων τόπων ρεῖ ἄλλων, καὶ δὴ καὶ ὑπὸ γῆν ῥέων, εἰς τὴν λίμνην
 ἀφικνεῖται τὴν Ἀχερουσιάδα· οὗ αἱ τῶν τετελευτηκότων ψυ- P.
 χαὶ τῶν πολλῶν ἀφικνοῦνται καὶ τινὰς εἰμαρμένους χρόνους I 13
 μείνασαι, αἱ μὲν, μακροτέρους, αἱ δὲ, βραχυτέρους, πάλιν a.
 ἐκπέμπονται εἰς τὰς τῶν ζώων γενέσεις. τρίτος δὲ ποταμὸς
 τούτων κατὰ μέσον ἐκβάλλει, καὶ ἐγγὺς τῆς ἐκβολῆς ἐκ-
 πίπτει εἰς τόπον μέγαν, πυρὶ πολλῷ καιόμενον, καὶ λίμνην
 ποιεῖ μείζω τῆς παρ' ἡμῖν θαλάττης, ζέουσαν ὕδατος καὶ
 πηλοῦ. ἐντεῦθεν δὲ χωρεῖ κύκλω θολερὸς καὶ πηλώδης· περιελι-
 τόμενος δὲ τῇ γῆ, ἄλλοσέ τε ἀφικνεῖται, καὶ παρ' ἔσχατα τῆς b.
 Ἀχερουσιάδος λίμνης, οὗ ξυμμιγνύμενος τῷ ὕδατι. περι-
 λιχθεῖς δὲ πολλάκις ὑπὸ γῆς, ἐμβάλλει κατατέρω τοῦ Ταρ-
 τάρου. οὗτος δ' ἐστὶν ὃν ἔτι ἐπονομάζουσι Πυριφλεγέθοντα· οὗ
 καὶ οἱ ῥύακες ἀποσπάσματα ἀναφυσῶσιν, ὅπη ἂν τύχῃσι τῆς
 γῆς. τούτου δ' αὖ καταντικρὺ, ὃ τέταρτος ἐκπίπτει εἰς τόπον

puā quatuor. quorum quidem maximum atque extremum ter-
 ram circumdans Oceanus appellatur. E contraria vero huius re-
 gione fluit Acheron: qui per deserta alia fluens loca, atque per
 subterranea in paludem defluit Acherusiam; quo plerique de-
 functorum deveniunt animi, ibique per fatalia quaedam tempo-
 rum curricula commorati, partim quidem longiora, partim ve-
 ro breviora, rursus in generationes animalium relabuntur. Ter-
 tius vero fluvius horum medius duorum interfluit: nec admo-
 dum longe progressus in locum cadit vastum, multo igne fla-
 grantem, efficitque paludem nostro mari maiorem, aqua luto-
 que ferventem. Hinc vero turbidus lutulentusque circumfluit;
 terraque circumdata, & alibi, & ad extrema paludis Acherusiae
 pervenit: nec tamen illius aquae miscetur; sed sub terra saepius
 revolutus absorptusque defluit infra Tartarum. hunc fluvium
 Pyriphlegethontem nominant: cuius rivi quidam, inde velut
 evulsi, quacunq; terrarum contigerit, manant. E contraria ve-
 ro huius regione fluvius quartus primum in locum erumpit fe-

- πρῶτον δεινόν τε καὶ ἄγριον, ὡς λέγεται, χρωμα δὲ ἔχοντα
 c. ὅλον οἶον ὁ κυανός· ὃν δὴ ἐπονομάζουσι Στύγιον· καὶ τὴν λίμνην
 ποιεῖ ὁ ποταμὸς ἐμβάλλων, Στύγα. ὁ δ' ἐμπεσὼν ἐνταῦθα, καὶ
 δεινὰς δυνάμεις λαβὼν ἐν τῷ ὕδατι, ὄυς κατὰ τῆς γῆς, πε-
 ριελιπτόμενος χωρεῖ ἐναντίως τῷ Πυριφλεγέθοντι, καὶ ἀπαν-
 τᾷ ἐν τῇ Ἀχερουσιάδι λίμνῃ ἐξ ἐναντίας. καὶ οὐδὲ τὸ τοῦτου
 ὕδωρ οὐδενὶ μίγνυται, ἀλλὰ καὶ οὗτος κύκλῳ περιελθὼν, ἐμ-
 βάλλει εἰς τὸν Τάρταρον, ἐναντίως τῷ Πυριφλεγέθοντι. ὄνο-
 μα δὲ τούτῳ ἐστίν, ὡς οἱ ποιηταὶ φάσκουσι, Κωκυτός. τούτων
 d. δὲ οὕτω πεφυκότων, ἐπειδὴν ἀφικῶνται οἱ τετελευτηκότες εἰς
 τὸν τόπον οἳ ὁ δαίμων ἕκαστον κομίζει, πρῶτον μὲν διεδικάσαντο
 οἳ τε καλῶς καὶ ὀσίων καὶ δικαίως βιώσαντες, καὶ οἱ μὴ. καὶ
 οἳ μὲν ἂν ὀξέωσι μέσῳς βεβιωκέναι, πορευθέντες ἐπὶ τὸν Ἀχέ-
 ροντα, ἀναβάντες ἅ δὴ αὐτοῖς ὀχθήματά ἐσιν, ἐπὶ τούτων
 ἀφικνουῦνται εἰς τὴν λίμνην· καὶ ἐκεῖ οἰκουσί τε, καὶ καθαιρό-
 μενοι, τῶν τε ἀδικημάτων δίδόντες δίκας, ἀπολύονται, εἴ τις
 τί ἠδίκησε· τῶν τε εὐεργεσιῶν τιμὰς φέρονται κατὰ τὴν ἀξίαν

rum & asperum, ut ferunt. colorem vero locus talem habet to-
 tus, qualis est cyaneus: quem Stygium nominant. hic autem flu-
 vius prolapsus paludem efficit Stygem. In hunc vero incidens
 locum, viresque vehementes in aqua assumens, sub terram se
 condit, circumvolutusque adversus Pyriphlegethontem labitur,
 & in Acherusia palude e contraria parte illi fit obviam. nec
 illi huius aqua miscetur; sed revolutus in gyrum contra Pyri-
 phlegethontem irrumpit in Tartarum. Poetae vero hunc appel-
 lant Cocytum. Cum vero haec ita natura disposita sint, quan-
 do in eum locum defuncti pervenerint, quo daemon unum-
 quemque perducit, primo illic iudicantur, & qui honeste sancte-
 que, & qui aliter vixerint. Itaque quicumque in vita quodam
 modo tenuisse medium quoddam comperiuntur, ad Acheron-
 tem profecti vehiculis, quae unicuique adsunt, conscensis, in
 paludem perveniunt Acherusiam: ibique habitant, purganturque
 poenas dantes iniuriarum: & cum purificati sunt, absolvuntur:
 rursusque pro merito singuli benefactorum praemia reportant.

ἡμας. οἳ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν, διὰ τὰ μεγέθη τῶν ε.
 ἁμαρτημάτων, ἢ ἱεροσυλίας πολλὰς καὶ μεγάλας, ἢ Φόνους
 ἀδίκους καὶ παρανομίους πολλοὺς ἐξειργασμένοι, ἢ ἄλλα
 ὅσα τυγχάνει ὄντα τοιαῦτα, τούτους δὲ ἢ προσήκουσα μοῖρα
 ῥίπτει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅθεν οὐποτε ἐκβαίνουσιν. οἳ δ' ἂν
 ἰάσιμα μὲν, μεγάλα δὲ δόξωσιν ἡμαρτηκέναι ἁμαρτήματα,
 οἷον πρὸς πατέρα ἢ μητέρα ὑπ' ὀργῆς βίαιόν τι πράξαντες,
 καὶ μετὰ μελόν αὐτοῖς τὸν ἄλλον βίον βιώσιν, ἢ ἀνδροφόνου p.
 τοιοῦτω τινὶ ἄλλῳ τρόπῳ γένωνται, τούτους δὲ ἐμπεισεῖν μὲν ¹¹⁴
 εἰς τὸν Τάρταρον ἀνάγκη ἐμπεισόντας δὲ αὐτοὺς, καὶ ἐνιαυ-
 τὸν ἐκεῖ γενομένους, ἐκβάλλει τὸ κῦμα τοὺς μὲν ἀνδροφό-
 νους, κατὰ τὸν Κωκυτὸν τοὺς δὲ πατραλοίας καὶ μητρα-
 λοίας, κατὰ τὸν Πυριφλεγέθοντα. ἐπειδὴν δὲ Φερόμενοι γέ-
 νωνται κατὰ τὴν λίμνην τὴν Ἀχερουσιάδα, ἐνταῦθα βοῶσι
 τε καὶ καλοῦσιν, οἳ μὲν, οὓς ἀπέκτειναν, οἳ δὲ, οὓς ὕβρισαν.
 καλέσαντες δ' ἰκετεύουσι, καὶ δεόνται ἑᾶσαι σφᾶς ἐμβῆναι h.
 εἰς τὴν λίμνην καὶ δέξασθαι. καὶ ἂν μὲν πείσωσιν, ἀποβαί-
 νουσί τε καὶ λήγουσι τῶν κακῶν· εἰ δὲ μὴ, φέρονται αὔθις

Qui vero ob scelerum magnitudinem insanabiles esse videntur, qui videlicet sacrilegia multa & magna, vel caedes iniquas, vel alia horum similia perpetraverint, hos omnes conveniens fors mergit in tartarum, unde nunquam egrediuntur. Qui autem famabilia quidem peccata, sed ingentia commiserunt, veluti si qui contra patrem, vel matrem irati per vim aliquid fecerint, sed poenitentia ducti eos in cetera vita coluerint, vel qui simili quodam pacto fuerint homicidae, eos in tartarum quidem necesse est cadere: sed ibi per annum commorati a fluctu eiiciuntur, homicidae quidem per Cocytum, parentum vero violatores per Pyriphlegethontem. Postquam vero ab his delati fluminibus ad paludem Acherusiam pervenerunt, clamant illic vocitantque eos, quos vel necaverunt, vel iniuriis affecerunt; suppliciterque rogant, atque deprecantur, ut eos permittant ingredi in paludem, ibique recipi: ac si impetraverint, penetrant illuc, finemque malorum accipiunt: sin minus, referuntur

- sis τὸν Τάρταρον, καὶ ἐκεῖθεν πάλιν εἰς τοὺς ποταμούς· καὶ ταῦτα πάσχοντες οὐ πρότερον παύονται, πρὶν ἂν πείσωσιν οὕς ἠδίκησαν. αὕτη γὰρ ἡ δίκη ὑπὸ τῶν δικασῶν αὐτοῖς ἐτάχθη. οἳ δὲ δὴ ἂν δόξωσι διαφερόντως πρὸς τὸ δσίως βιώσαι, οὗτοί εἰσιν οἱ τῶνδε μὲν τῶν τόπων τῶν ἐν τῇ γῆ ἑλευθερούμενοί τε καὶ ἀπαλλαττόμενοι, ὥσπερ δεσμοτηρίων, ἀνα-
c. δὲ εἰς τὴν καθαρὰν οἰκισιν ἀφικνούμενοι, καὶ ἐπὶ γῆς οἰκίζόμενοι. τούτων δὲ αὐτῶν οἱ φιλοσοφίᾳ ἱκανῶς καθηράμενοι, ἀνευ τε σωματῶν ζῶσι τὸ παράπαν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, καὶ εἰς οἰκήσεις ἔτι τούτων καλλίους ἀφικνουῦνται· ὡς οὔτε ῥάδιον δηλώσαι, οὔτε ὁ χρόνος ἱκανὸς ἐν τῷ παρόντι. ἀλλὰ τούτων δὴ ἔνεκα χρὴ ὧν διελέλυθαμεν, ᾧ Σιμμία, πάντα ποιεῖν, ὥστε ἀρετῆς καὶ φρονήσεως ἐν τῷ βίῳ μετασχεῖν. καλὸν γὰρ τὸ ἄθλον, καὶ ἡ ἐλπίς μεγάλη. τὸ μὲν οὖν ταῦτα διῆσχυρί-
d. σασθαι οὕτως ἔχειν, ὡς ἐγὼ διελέλυθα, οὐ πρέπει νοῦν ἔχοντι ἀνδρά. ὅτι μέντοι ἢ ταῦτ' ἐστίν, ἢ ταῦτ' ἄττα, περὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰς οἰκήσεις, ἐπειπερ ἀθάνατόν γε ἡ ψυχὴ

in tartarum, atque inde rursus in flumina; neque per haec mala deferri prius cessant, quam ab his, quos affecerant iniuriis, impetraverint. haec enim poena illis a iudicibus est imposita. Qui autem pie prae ceteris vixisse inveniuntur, hi sunt, qui ex his terrenis locis, tanquam e carcere, soluti ac liberati, ad altiora transcendunt, puramque supra terram habitant regionem. Inter hos autem quicumque satis per philosophiam purgati sunt, absque corporibus omnino totum per tempus vivunt, habitationesque his etiam pulchriores nanciscuntur: quarum pulchritudo neque facilis dictu est, neque praefens tempus ad dicendum sufficeret. Sed horum, quae narrata sunt, gratia, o Simmia, omni studio est adnitendum, ut in hac vita virtutem, & prudentiam sapientiamque consequamur. Praemium namque pulchrum est, & spes est ingens. Haec igitur eo se pacto profus habere, quo ego exposui, non decet virum sanae mentis asserere: esse tamen vel haec vel talia quaedam circa animos nostros, eorumque habitationes, quando-

φαίνεται οὔσα, τοῦτο καὶ πρέπει ἔμοι δοκεῖ, καὶ ἄξιον κινδυνεύσαι, οἰομένῳ οὕτως ἔχειν. καλὸς γὰρ ὁ κίνδυνος, καὶ χρὴ τὰ τοιαῦτα ὡσπερ ἐπάδειν ἑαυτῷ. διὸ δὴ ἐγωγε καὶ πάλαι μηκύνω τὸν μῦθον. ἀλλὰ τούτων δὴ ἕνεκα παρῆρ' ἐν χρῆ περι τῆ αὐτοῦ ψυχῇ ἄνδρα, ὅσις ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν ἄλλας ἡδονὰς τὰς περι τὸ σῶμα καὶ τοὺς κόσμους εἶασε χαίρειν, e. ὡς ἀλλοτρίους τε ὄντας, καὶ πλέον βῆτερον ἠγησάμενος ἀπεργάζεσθαι τὰς δὲ περι τὸ μανθάνειν ἐσπούδασέ τε, καὶ κοσμήσας τὴν ψυχὴν οὐκ ἀλλοτρίῳ ἀλλὰ τῷ αὐτῆς κόσμῳ, σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ ἐλευθερία, καὶ ἀληθεία, οὕτω περιμένει τὴν εἰς αἴδου πορείαν, ὡς πορευσόμενος ὅταν ἢ εἰμαρμένη καλῇ. Ὑμεῖς μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σιμινία τε καὶ Κέβης, καὶ οἱ ἄλλοι, εἰσαυθίς ἐν τινι χρόνῳ ἕκαστοι πορεύσεσθε. ἐμὲ δὲ νῦν ἤδη καλεῖ, Φαίη ἂν ἀνὴρ τραγικός, ἢ εἰμαρμένη, καὶ σχεδὸν τι μοι ὥρα τραπέσθαι πρὸς τὸ λουτρόν. δοκεῖ γὰρ ἤδη βέλτιον εἶναι λουσάμενον πιεῖν τὸ φάρμακον, καὶ μὴ πράγματα ταῖς γυναιξὶ παρέχειν νεκρὸν

P.
115
a.

quidem ipse immortalis apparet, & decere mihi videtur, & dignum, quasi periclitantem ita existimare. honestum enim periculum est; oportetque haec quasi carmina quaedam, magorum ritu mentibus nostris infundere. quamobrem ipse iam diu portraho fabulam. Sed horum gratia bonam spem de animo suo habere debet, quicumque voluptatibus ornamentisque corporis neglectis, tanquam alienis, aliud se amplius facturum existimans, voluptates, quae in discendo percipiuntur, studiose sectatus fuerit, animumque non alieno, sed suo decoraverit ornamento, temperantia, iustitia, fortitudine, libertate, veritate; sic ex hac vita migrationem expectans, tanquam cum fatum vocaverit, migraturus. Vos quidem, o Siminia, & Cebes, alique praesentes, in posterum quodam tempore singuli transmigrabitis. me vero nunc, ut tragicus aliquis diceret, iam vocat fatum. ac ferme tempus est, ut ad lavandum divertam. praestat enim, ut puto, post lavacrum venenum bibere, ne in lavando cadavere molestiam mulieribus

- λούειν. Ταῦτα δὴ εἰπόντος αὐτοῦ, ὁ Κρίτων, Εἶεν, ἔφη,
- b. ὦ Σώκρατες. τί δὲ τούτοις ἢ ἐμοὶ ἐπιτέλλῃ, ἢ περὶ τῶν παιδῶν, ἢ περὶ ἀλλοῦ του, ὃ, τι ἂν σοι ποιοῦντες ἡμεῖς, ἐν χάριτι μάλιξα ποιοῖμεν; Ἄπερ αἰεὶ λέγω, ἔφη, ὦ Κρίτων οὐδὲν καινότερον ὅτι ὑμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι ὑμεῖς, καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσετε ἅττ' ἂν ποιῆτε καὶ μὴ νῦν ὁμολογήσητε ἕαν δὲ ὑμῶν μὲν αὐτῶν ἀμελήτε, καὶ μὴ θέλητε, ὡς περ κατ' ἴχνη, κατὰ τὰ νῦν τε εἰρημένα καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ, ζῆν, οὐδὲ ἕαν
- c. πολλὰ ὁμολογήσητε ἐν τῷ παρόντι καὶ σφόδρα, οὐδὲν πλέον ποιήσετε. Ταῦτα μὲν τοίνυν προθυμησόμεθα, ἔφη, οὕτω ποιεῖν. θάπτομεν δὲ τίνα σὲ τρόπον; Ὅπως ἂν, ἔφη, βούλησθε ἕαν κέρ γε λάβητέ με, καὶ μὴ ἐκφύγω ὑμᾶς. Γελάσας δὲ ἅμα ἡσυχῇ, καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀποβλέψας, εἶπεν, Οὐ πείθω, ἔφη, ὦ ἄνδρες, Κριτωνα, ὡς ἐγὼ εἰμι οὗτος ὁ Σωκράτης ὁ νυνὶ διαλεγόμενος, καὶ διχάττων ἕκαστα τῶν λεγομένων· ἀλλ' οἶσται με ἐκείνου εἶναι ὃν ὄψεται ὀλίγον ὑπερον νεκρὸν, καὶ

praebeamus. Cum haec dixisset Socrates, Crito sic inquit: Dic age, o Socrates, quidnam his aut mihi mandas agendum, vel erga filios tuos, vel circa cetera? quidve agendo maxime tibi gratum fecerimus? Nihil equidem, inquit, novi praecipio, sed quod semper vobis praedico, videlicet, si vestri curam habebitis, & mihi & meis & vobis ipsis grata evadent, quaecumque feceritis, etiamsi nunc non promittatis. at vero, si vos ipsos neglexeritis, nolentes secundum ea, quae nunc & superiori tempore dicta sunt, quasi per vestigia vitam dirigere, nihil prorsus perficietis, etsi multa nobis nunc promittatis. Ista quidem, ait Crito, curae nobis erunt. sed quemadmodum sepeliri te iubes? Ut vobis, inquit, libet: si tamen me apprehendetis, ac nisi ego vos effugero. Et simul subridens, & ad nos conversus, Non perstadeo, inquit, Critoni, me esse hunc Socratem, qui nunc disputo, & singula dicta dispono. sed opinatur, me illud esse, quod paulo post videbit, cadaver, itaque interrogat, quemadmodum me sepeliat.

ἔρωτ᾽ ἅ πῶς δεῖ με θάπτειν. ὅτι δὲ ἐγὼ πάλαι πολὺν λόγον **d.**
 πεποιήμεαι, ὡς ἐπειδὴν πῶ τὸ Φάρμακον, οὐκέτι ὑμῖν παρα-
 μενῶ, ἀλλ' οἰχήσομαι ἀπὼν εἰς μακάρων δὴ τινὰς εὐδαι-
 μονίας, ταῦτά μοι δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν, παραμυθού-
 μενος ἅμα μὲν ὑμᾶς, ἅμα δ' ἐμαυτόν. ἐγγυήσασθε οὖν με
 πρὸς Κρίτωνα, ἔφη, τὴν ἐναντίαν ἐγγύην, ἢ ἢν οὗτος πρὸς
 τοὺς δικαστὰς ἤγγυατο. οὗτος μὲν γὰρ ἢ μὴν παραμενεῖν
 ὑμεῖς δὲ, ἢ μὴν μὴ παραμενεῖν ἐγγυήσασθε, ἐπειδὴν ἀπο-
 θάνω, ἀλλὰ οἰχήσεσθαι ἀπίοντα ἵνα Κρίτων ῥᾶον φέρῃ, καὶ **e.**
 μὴ ὄρων μου τὸ σῶμα ἢ καιόμενον, ἢ κατορυπτόμενον, ἀγα-
 νακτῆ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὡς δεινὰ ἅττα πάσχοντος· μηδὲ λέγῃ ἐν
 τῇ ταφῇ, ὡς ἢ προτιθεται Σωκράτῃ, ἢ ἐκφέρει, ἢ κατορύτ-
 τει. εὐ γὰρ ἴσθι, ἢ δ' ὅς, ᾧ ἄρισε Κρίτων, τὸ μὴ καλῶς λέ-
 γειν, οὐ μόνον εἰς αὐτὸ τοῦτο πλημμελὲς, ἀλλὰ καὶ κακόν
 τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς. ἀλλὰ θάρρειν τε χρῆ, καὶ θάνατοι
 τοῦμὸν σῶμα θάπτειν, καὶ θάπτειν οὕτως ὅπως ἂν σοι φίλον **p.**
 ἦ, καὶ μάλιστα ἡγῆ νόμιμον εἶναι. Ταῦτ' εἰπὼν, ἐκεῖνος μὲν **116**
 ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι ὡς λουσόμενος, καὶ ὁ Κρίτων εἶπετο **a.**

Quod autem iamdiu plurimis verbis contendo, postquam ve-
 nenum bibero, haud ulterius apud vos me esse futurum, sed
 ad beatorum profecturum felicitates, hoc quidem mihi videor
 frustra Critoni dixisse, consolans vos simul, atque meipsum.
 Fideiubete igitur pro me Critoni contraria quadam fideiussione,
 quam ipse iudicibus fideiussit. Ille enim me iudicio sistere; vos
 autem me non sistere, cum obiero, fideiubete, sed abiturum:
 ut Crito (obitum) facilius (meum) ferat; neve meum corpus
 vel cremari cernens, vel sepeliri, me deploret, quasi dira pa-
 tientem: neque dicat in funere, proponi Socratem, aut ef-
 ferri, aut sub terram condi. Certum enim id habeto, optime
 Crito, quod non recte sentire, non solum est in hoc ipso de-
 linquere, verum etiam animis nonnihil officere. at enim con-
 fidere oportet, atque dicere, corpus sepeliri meum, atque ita
 sepeliri, ut tibi placebit, maximeque iustum esse censebis. His
 dictis surrexit, intravitque cubiculum quoddam, quasi lavaturus.

- αὐτῷ ἡμᾶς δ' ἐκέλευε περιμένειν. περιεμένομεν οὖν, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγόμενοι περὶ τῶν εἰρημένων, καὶ ἀνασκοποῦντες· τότε δ' αὖ περὶ τῆς συμφορᾶς διεξίοντες, ὅση ἡμῶν γεγонуῖα εἶη, ἀτεχνῶς ἠγοούμενοι, ὥσπερ πατρὸς ξερηθέντες, διάξειν ὄρφανοὶ τὸν ἔπειτα βίον. ἐπειδὴ δὲ ἐλούσατο, καὶ
- b. ἠνέχθη παρ' αὐτὸν τὰ παιδία (δύο γὰρ αὐτῷ υἱεῖς μικροὶ ἦσαν, εἷς δὲ μέγας) καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναῖκες ἀφίκοντο, ἐκείναις ἐναντίον τοῦ Κρίτανος διαλεχθεῖς τε καὶ ἐπιχειλας ἄττα ἐβούλετο, τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδία ἀπιέναι ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ἦκε παρ' ἡμᾶς. καὶ ἦν ἤδη ἔγγυς ἡλίου δυσμῶν. χρόνον γὰρ πολὺν διέτριψεν ἔνδον. ἐλθὼν δ' ἐκαθέζετο λελουμένος· καὶ οὐ πολλὰ ἄττα μετὰ ταῦτα διελέχθη. καὶ ἦκεν δ τῶν ἔνδεκα ὑπηρετῆς· καὶ εἶς παρ' αὐτὸν, Ὡ Σώκρατες.
- c. ἔφη, οὐ καταγνώσομαι γέ σου ὅπερ ἄλλων καταγινώσκω, ὅτι μοι χαλεπαίνουσι καὶ καταρῶνται, ἐπειδὴν αὐτοῖς παραγγέλλω πίνειν τὸ φάρμακον, ἀναγκαζόντων τῶν ἀρχόντων. σὲ δ' ἐγὼ καὶ ἄλλως ἐγνώκα ἐν τούτῳ χρόνῳ γενναίως

Crito autem secutus est. Nos vero exspectare iussit. Exspectabamus ergo, de his, quae dicta erant, inter nos colloquentes, rursusque considerantes. Praeterea commemorabamus, quanta nobis calamitas accidisset; qui tanquam parente orbatu reliquum vitae tempus orphanu futuru effemus. Cum Socrates lotus esset, delati sunt ad eum pueri: duos enim filios habebat parvulos, unum vero iam grandem. venerunt & mulieres domesticae. Ad eas Socrates cum praesente Critone verba fecisset, & quae volebat mandavisset; mulieres quidem & pueros abire iussit, ipse vero ad nos rediit, iam circiter solis occasum: permultum enim tempus intus fuerat commoratus. Cum vero ad nos venisset lotus, confedit. Nec multa post haec locutus erat, cum venit Undecimvirorum lictor. qui illi adflans, O Socrates, inquit, non animadverto in te, quod in ceteris. illi enim indignantur mihi atque exfecrantur, quando illis denuntio, venenum esse bibendum, ita magistratibus compellentibus, te vero cognovi praesertim in hoc tempore ge-

τατον και πρατάτον και ἄριστον ἄνδρα ὄντα τῶν πάποτε
 δεῦρο ἀφικομένων και δὴ και νῦν εὔ οἶδ' ὅτι οὐκ ἔμοι χαλε-
 παίνεις (γινώσκεις γὰρ τοὺς αἰτίους) ἀλλὰ ἐκείνοις. νῦν οὖν,
 (οἶσθα γὰρ ἃ ἤλθον ἀγγελῶν) χαῖρέ τε και πειρῶ ὡς ῥᾶστα
 φέρειν τὰ ἀναγκαῖα. και ἅμα δακρύσας, μετασρεφόμενος d.
 ἀπῆει. Και ὁ Σωκράτης, ἀναβλέψας πρὸς αὐτὸν, Και σὺ,
 ἔφη, χαῖρε. και ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν. Και ἅμα πρὸς
 ἡμᾶς, Ὡς ἀσειός, ἔφη, ὁ ἄνθρωπος και παρὰ πάντα μοι
 τὸν χρόνον προσῆει, και διελέγετο ἐνίοτε, και ἦν ἀνδρῶν λῶ-
 ρος και νῦν ὡς γενναίως με ἀποδακρῦει. ἀλλὰ γε δὴ, ὦ
 Κρίτων, πειθώμεθα αὐτῷ, και ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμακον,
 εἰ τέτριπται εἰ δὲ μὴ, τριψάτω ὁ ἄνθρωπος. Και ὁ Κρί-
 των, Ἄλλ' οἴμαι, ἔφη, ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἔτι ἥλιον εἶναι e.
 ἐν τοῖς ὄρεσι, και οὐπω δεδυκέναι. και ἅμα ἐγὼ οἶδα και ἄλ-
 λους πάνυ ὀψὲ πίνοντας, ἐπειδὴν παραγγεληῖ αὐτοῖς, δειπνή-
 σαντάς τε και πίνοντας εὔ μάλα, και συγγενομένους γ' ἐνίοις

nerosissimum, mansuetissimumque, & optimum virum om-
 nium, qui unquam hunc in locum devenerunt: & nunc equi-
 dem certo scio, te mihi haud infestum esse, sed illis, penes
 quos rei huius causam esse cognoscis. Nunc ergo scis, quem
 tibi nuntium afferam. Vale, atque annitere, quae necessaria
 sunt, pro viribus facile ferre, & simul his dictis abibat lacry-
 mans. Socrates autem in eum respiciens, Et tu, inquit, vale,
 & nos id faciemus. Simulque ad nos conversus, Quam urba-
 nus est homo hic? inquit. neque solum in hoc, sed in supe-
 riori etiam tempore me salutabat, colloquebaturque nonnun-
 quam, fuitque semper virorum optimus. Et nunc quam inge-
 nue me deplorat? Sed age, o Crito, illi pareamus, ac si iam
 tritum est venenum, aliquis huc afferat. si nondum est tritum,
 conterat ille. At reor equidem, inquit Crito, o Socrates, non-
 dum solem reliquisse montes, nec occidisse. Et novi, alios,
 postquam id sibi nuntiatum est, valde sero bibere illud con-
 suevisse, largiter coenatos atque potos, interdum vero etiam il-
 lorum potitos, quorum amore afficiebantur. Quamobrem ne

ἄν ἂν τύχασιν ἐπιθυμοῦντες. ἀλλὰ μηδὲν ἐπείγου. ἔτι γὰρ ἐγχαυρεῖ. Καὶ ὁ Σωκράτης, Εἰκότως γ', ἔφη, ὦ Κρίτων, ἐκεῖνοί τε ταῦτα ποιῶσιν ἃ σὺ λέγεις (οἴονται γὰρ κερδαίνειν ταῦτα ποιήσαντες) καὶ ἐγώ γε εἰκότως ταῦτα οὐ ποιήσω.

- p.** οὐδὲν γὰρ σῆμαι κερδαίνειν, ὀλίγον ὑπερον πίων, ἀλλό γε ἢ
117 a. γέλωτα ὀφλήσειν παρ' ἑμαυτῶ, γλιχόμενος τοῦ ζῆν, καὶ φειδόμενος οὐδενὸς ἔτι ἐνότος. ἀλλ' ἴθι, ἔφη, πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖ. Καὶ ὁ Κρίτων ἀκούσας ἐνευσε τῷ παιδί πλησίον ἐσῶτι. καὶ ὁ παῖς ἐξελθὼν καὶ συχνὸν χρόνον διατρίψας, ἤκεν ἄγων τὸν μέλλοντα δάσειν τὸ Φάρμακον, ἐν κύλικι φέροντα τετριμμένον. Ἰδὼν δὲ ὁ Σωκράτης τὸν ἄνθρωπον, Εἶπεν, ἔφη, ὦ βέλτισε (σὺ γὰρ τούτων ἐπισήμων) τί χρῆ ποιεῖς; Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη, ἢ πίνοντα περιῖεναι, ἕως ἂν σου
b. βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται ἔπειτα κατακεῖσθαι. καὶ οὕτως αὐτὸ ποιήσεις. καὶ ἅμα ὤρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει. καὶ ὅς λαβὼν, καὶ μάλα ἰλεως, ὦ Ἐχέκρατες, οὐδὲν τρέσας, οὐδὲ διαφθεύρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προ-

adeo festines; adhuc enim superest tempus. Tunc Socrates, Merito, inquit, o Crito, illi ista faciunt. putant enim hæc facientes lucrari. Atque ego merito ista non faciam. nihil enim me lucraturum spero, si paulo posterius venenum bibero, nisi ut mihi ipsi sim ridiculus, tanquam vitæ cupidus, atque parvus eius rei servator, cuius nihil iam amplius mihi adest. Sed age iam mihi obtempera, nec aliter facias. Crito vero his auditis annuit puero, qui longe non aberat. ille vero egressus, & aliquantulum commoratus, rediit, eum, qui venenum daturus erat, secum ducens. attulit autem in calice id attritum. Hunc adspiciens Socrates, Cedo inquit, bone vir, (tu enim harum rerum peritiam habes,) quid me facere oportet? Nihil, inquit, aliud, quam post potionem deambulare, quoad gravari tibi sentias crura; postea vero iacere: atque ita tu facies. Hæc dicens porrexit calicem Socrati. Socrates vero hilariter admotum, o Echeocrates, accepit, nihil omnino commotus, neque colore, neque vultu mutato; sed quemadmodum consueverat, tauri-

σώπου, ἀλλ' ὡσπερ εἰώθει, ταυρηθὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἀν-
 θρωπον, Τί λέγεις, ἔφη, περὶ τοῦδε τοῦ πόματος, πρὸς τὸ
 ἀποσπεῖσάι τι; ἔξεςιν, ἢ οὐ; Τοσοῦτον, ἔφη, ὡ Σώκρατες,
 τρίβομεν, ὅσον οἰόμεθα μέτριον εἶναι πιεῖν. Μαυθάνω, ἢ δ'
 ὅς' ἀλλ' εὐχεσθαι γέ που τοῖς θεοῖς ἔξεςί τε καὶ χρῆ, τὴν **c.**
 μετοίκησιν τὴν ἐνθένδε ἐκέισε εὐτυχῆ γενέσθαι· ἃ δὴ καὶ ἐγὼ
 εὐχομαί τε, καὶ γένοιτο ταύτη. καὶ ἅμα εἰπὼν ταῦτα, ἐπι-
 σχόμενος καὶ μάλα εὐχερῶς καὶ εὐκόλως ἔξεπτε. καὶ ἡμῶν
 οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπιεικῶς οἰοί τε ἦσαν κατέχειν τὸ μὴ δα-
 κρύνειν ὡς δὲ εἶδομεν πίνοντά τε καὶ πεπωκότα, οὐκέτι. ἀλλ'
 ἐμοῦ γε βίᾳ καὶ αὐτοῦ ἀσικτιῆ ἐχώρει τὰ δάκρυα ὡς ἐγκα-
 λυφόμενος ἀπέκλαιον ἑμαυτόν. οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνόν γε, ἀλλὰ
 τὴν ἑμαυτοῦ τύχην, οἴου ἀνδρὸς ἐταίρου ἐσηρημένος εἶην. ὁ δὲ **d.**
 Κρίτων ἐτι πρότερος ἐμοῦ, ἐπειδὴ οὐχ οἶός τ' ἦν κατέχειν τὰ
 δάκρυα, ἔξανέστη. Ἀπολλόδαμος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρό-
 νῳ οὐδὲν ἐπαύετο δακρύνων, καὶ δὴ καὶ τότε ἀναβρυχησόμε-
 νος, κλαίων καὶ ἀγανακτῶν, οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλαυσε

ne illum adspiciens, Quid ais, inquit? licetne ex hoc poculo non-
 nihil spargendo sacrificare? Tantum, inquit, o Socrates, contri-
 vimus, quantum satis fore putavimus. Intelligo, inquit, sed &
 licet & oportet orare deos, ut felix sit transmigratio nostra.
 quod equidem obsecro, atque utinam ita fiat! Et simul his
 dictis arrepto (poculo) facile admodum alacriterque exhibit.
 Plerique nostrum eousque retinere quodammo lacrymas po-
 tueramus. at postquam & bibentem vidimus & bibisse, ul-
 terius non potuimus; sed me quidem dolor adeo superabat,
 ut lacrymae largiter iam mihi profluerent. Quapropter me
 protegens deplorabam, non illum quidem, sed fortunam
 meam, qui tali amico orbatus essem. Crito autem etiam prior
 me, quum lacrymas nequiret continere, furrexit. Sed Apol-
 lodorus nec in superiori quidem tempore unquam lacrymare
 cessaverat: tunc vero praecipue vociferans, seque ipsum af-
 flictans, neminem reliquit praesentium, cuius vicem non de-
 ploraret, praeter unius Socratis vicem. Ille vero haec animad-

τῶν παρόντων, πλὴν γε αὐτοῦ Σωκράτους. ἐκεῖνος δὲ, Οἶα, ἔφη, ποιεῖτε, ὦ θαυμάσιοι. ἐγὼ μέντοι οὐχ ἤμισα τούτου ἕνεκα τὰς γυναῖκας ἀπέπεμψα, ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμε-
 c. λοῖεν. καὶ γὰρ ἀκήκοα ὅτι ἐν εὐφημίᾳ χρὴ τελευτᾶν. ἀλλ' ἡσυχίαν τε ἄγετε, καὶ καρτερεῖτε. καὶ ἡμεῖς ἀκούσαντες ἡσχυθημέν τε καὶ ἐπέσχομεν τοῦ θαυμάσιου. ὁ δὲ περιελθὼν, ἐπειδὴ οἱ βαρύνεσθαι ἔφη τὰ σκέλη, κατεκλίθη ὑπτίως. οὕτως γὰρ ἐκέλευσεν ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἅμα ἐφαπτόμενος αὐτοῦ οὐ-
 p. τος ὁ δοῦς τὸ φάρμακον, διαλιπὼν χρόνον, ἐπεσκόπει τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη κᾶπειτα σφόδρα πίεσας αὐτοῦ τὸν πόδα,
 118 a. ἤρετο εἰ αἰσθάνοιτο. ὁ δ' οὐκ ἔφη. καὶ μετὰ τοῦτο αὖτις τὰς κνήμας. καὶ ἐπανιῶν οὕτως ἡμῖν ἐπεδείκνυτο ὅτι ψυχοῖτό τε καὶ πήγνυτο. καὶ αὐτὸς ἤπτετο, καὶ εἶπεν, ὅτι ἐπειδὴν πρὸς τῇ καρδίᾳ γένηται αὐτῷ, τότε οἰχθήσεται. ἤδη οὖν σχεδὸν τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἥτρον ψυχόμενα· καὶ ἐκκαλυψάμενος (ἕνεκεκάλυπτο γὰρ) εἶπεν, ὃ δὴ τελευταῖον ἐφθέγγετο· Ὡς Κρι-
 τῶν, ἔφη, τῷ Ἀσκληπιῷ ὀφείλομεν ἀλεκτρυόνα. ἀλλὰ ἀπόδοτε, καὶ μὴ ἀμελήσητε. Ἄλλὰ ταῦτα εἶσαι, ἔφη ὁ Κριτῶν.

vertens, Quidnam, inquit, o viri mirabiles, agitis? atqui ego maxime hanc ob causam mulieres abegeram, ne talia facerent. audiveram enim, cum gratulatione & applausu esse ex hac vita migrandum. Quiescite igitur atque tolerate. Nos vero haec audientes erubuimus, destitimusque a lacrymis. Sed ipse, quum inter deambulandum crura iam gravari sentiret, iacuit resupinus: sic enim, qui venenum praebuit, iusserat. qui paulo post eum tangens, pedes & crura consideravit; deinde gravius comprimens pedem eius, quaesivit an sentiret. negavit Socrates. Ille rursus pressit tibias, paulatimque (manu) ascendens, ostendit nobis frigere eas atque rigere. & ipsa attigit rursus, aitque, quum ad cor pervenerit, tunc esse decessurum. Iam igitur friguerat ei ventriculus, cum detegens (erat enim coopertus) dixit, quae vox illi extrema fuit: O Crito, Aesculapio gallum debemus: quem reddite; neque negligatis. Fiet, inquit Crito, quod iubes. sed vide, num

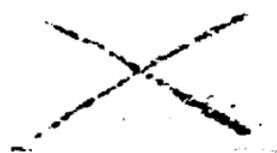
ἀλλ' ὄρα εἴτι ἄλλο λέγεις. Ταῦτα ἐρομένου αὐτοῦ, οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίνατο· ἀλλ' ὀλίγον χρόνον διαλιπὼν, ἐκινήθη τε, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξεκάλυψεν αὐτόν. καὶ ὅς τὰ ὄμματα ἔσησεν. ἰδὼν δὲ ὁ Κρίτων συνέλαβε τὸ σῆμα τε καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. Ἦδε ἡ τελευτὴ, ᾧ Ἐχέκρατες, τοῦ ἑταίρου ἡμῶν ἐγένετο, ἀνδρὸς, ὡς ἡμεῖς Φαῖμεν ἂν, τῶν τότε ὄντων ἐπειράθημεν ἀρίστου, καὶ ἄλλως φρονιμωτάτου καὶ δικαιοτάτου.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΦΑΙΔΩΝΟΣ.

quid aliud velis. Haec interroganti nihil ultra respondit, sed cum parvo tempore interquievisset, commotus est. Et minifter detexit eum: atque ipse lumina fixit. Quod quum Crito cerneret, ora oculosque composuit. Hic finis fuit amici nostri, ο Echecrates, viri, nostro quidem iudicio, omnium, quos experti sumus, optimi, & apprime sapientissimi atque iustissimi.

FINIS PHAEDONIS.

ROTANOX

2014

Dierschnee

